

Σ, σ, σίγμα, (ή **σίγμα**, αν δεχθούμε $\sqrt{\Sigma I Z \Omega}$), **τό**, άκλιτο, ημίφωνο, το δέκατο όγδοο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **σ'** = 200, αλλά **ς** = 200.000. **I.** Εκτός από το σχήμα **Σ**, παλαιότερα γραφόταν ως ημικύκλιο **C**. Σύμφωνα με μεταγεν. τρόπο γραφής, το τελικό σάρχιζε να γράφεται **ς**· από το οποίο πρέπει να διακρίνουμε τον χαρακτήρα **ς'** (σίγμα) = 6. Υπήρχε επίσης μια Δωρ. ονομασία γράμματος **σάν** [ᾱ] (πρβλ. **σαμ-φόρας**), η οποία απαντούσε στο τέλος του αλφαβήτου ως αριθμητικό, με το όνομα **σαμπί** ή **σαμπῖ**, **Ϟ** = 900. **II.** Διαλεκτικές κι άλλες μεταβολές: **1.** σε Αιολ. και Ιων. τρέπεται σε **δ**, όπως **όδμη ἴδμεν** αντί **όσμη ἴσμεν**. **2.** σε Αιολ. και Δωρ. τρέπεται σε **τ**· **τὸ ἴττω Ποτειδάν ποτί φατι** αντί **σὸ ἴττω Ποσειδῶν πρὸς φησι**· ομοίως και σε μεταγεν. Αττ., όπως **μέταυλος τήμερον** αντί **μέσανυλος σήμερον**· σε μεταγεν. Αττ. επίσης, το **σσ** τράπηκε σε **ττ**· **πράττω, τάττω** αντί **πράσσω, τάσσω θάλαττα, ἤττων** αντί **θάλασσα, ἥσσω**. **3.** σε Αιολ. και Δωρ. και στους ποιητές επίσης, το **σ** συχνά διπλασιαζόταν, όπως **ὄσσος μέσσος ὀπίσσω** αντί **ὄσος μέσος ὀπίσω**, καθώς και στους τύπους του μέλ. και αορ. **α'**, όπως **δαμάσσω, ὀλέσσω** κ.λπ., αντί **δαμάσω, ὀλέσω** κ.λπ. **4.** το **σ** σε κάποιες περιπτώσεις τράπηκε σε **πτ**, ή και το αντίστροφο, όπως **πέσσω** και **πέπτω, ὄψομαι** (***ὄπτω**) και **ὄσσομαι, ἐνίσσω** και **ἐνίπτω**. **5.** στη Δωρ. τρέπεται σε **ξ**, στον μέλ. και αορ. **α'** των ρημάτων μαζί με τα παράγωγά τους ουσιαστικά, όπως **ἐργάζομαι, χεῖριζις** αντί **ἐργάσομαι, χεῖρισις**· ομοίως και στην Ιων., **διζός, τριζός** αντί **δισσός, τρισσός**· και στην παλαιότερη Αττ., η πρόθεση **σύν**, μαζί με όλα τα σύνθετά της, γραφόταν **ξύν**. **6.** στην Αττ. τα **σ** και **σσ** τρέπονταν μερικές φορές σε **ψ**, πρβλ. **Ψ, ψ** **III. 7.** στην Αιολ., όπως και στη Λατ., το **σ** αναπαριστά τη δασεία· **Σαλμυδησσός, Αλμυδησσός, σῦς** (Λατ. *sus*), **ῥς, ἄλς**, Λατ. *sal*, **ἔξ**, Λατ. *sex*, **ἐπτά**, Λατ. *septem*, **ἔρπω**, Λατ. *serpo*, **ῥλη**, Λατ. *sylva*. **8.** ως πρόθημα σε λέξεις που αρχίζουν από **μ** και **τ**, **μύραινα, σμύραινα, μικρός, σμικρός, τέγος στέγω** (Λατ. *tego*)· σπανιότερα προτίθεται σε λέξεις που αρχίζουν από **κ** και **φ**· **σκίδναμαι, κίδναμαι, σφάλλω**, Λατ. *fallo*, **σφενδόνη**, Λατ. *funda*. **9.** το **σ** ως ένθημα στο εσωτερικό λέξεων πριν από **θ**, ιδίως από τους ποιητές σε το **α'** πληθ. Παθ. και Μέσ., όπως **τυπτόμεσθα** αντί **τυπτόμεθα**· ομοίως, **ὄπισθεν** αντί **ὄπιθεν**. **10.** αντιστρόφως, οι Λάκωνες συνήθιζαν να αποβάλλουν το **σ** που βρισκόταν μεταξύ δύο φωνηέντων, γράφοντας **Μῶσαντῖ Μοῦσα**. **11.** σε Δωρ. και Αττ. το **σ** τρέπεται σε **ρ**, όταν προηγείται άλλο **ρ**, όπως **ἄρρην** αντί **ἄρσην, θάρρος** αντί **θάρσος**. **12.** στη Λακων., το **σ** τίθεται αντί **θ**, όπως **σιός, Ἀσάνα, παρσένος** αντί **θεός, Ἀθήνη, παρθένος**. **13.** στη Δωρ. **σδ** αντί **ζ**, όπως **μασδός, τράπεζα** αντί **μαζός, τράπεζα**. **14.** το τελικό **ς** προσαρτάται στα **οὔτω, ἄχρι, μέχρι**, πριν από φωνήεν.

σ', με απόστροφο, **I.** αντί **σέ**· **σπανίως** αντί **σοί**. **II.** αντί **σά**, ουδ. πληθ. του **σός**. **σᾶ**, θηλ. ενικ. και ουδ. πληθ. του **σῶς**.

σάμάν; Δωρ. αντί **τί μήν**; σε Αριστοφ.

Σάβάζιος, ό (**Σαβός**), φρυγική θεότητα η λατρεία της οποίας θύμιζε αυτή του Διονύσου, ώστε κάποια στιγμή το όνομα Σαβάζιος έγινε προσωνύμιο του Διονύσου, σε Αριστοφ.· **τὰ Σαβάζια**, οι Διονυσιακές τελετουργίες, τα Βακχικά όργια, σε Στράβ.

σᾶβάκός, -ή, -όν, κατασυντετριμμένος, κατακερματισμένος, κατερειπωμένος, θρυμματισμένος, κομματιασμένος· μεταφ. εξασθενημένος, σαθρός, μαλθακός, σε Ανθ. (άγν. προέλ.).

σᾶβάκτης, -ου, ό, αυτός που συντρίβει, που καταστρέφει, που ερειπώνει· λέγεται για κάποιο δαιμόνιο που έσπαγε κεραμικά σκεύη, σε Όμηρ., Επικ. (αμφίβ. προέλ.).

σαβαχθα-νί; Χαλδαϊκή φράση, με έχεις εγκαταλείψει; σε Κ.Δ.

σαβαώθ, Εβρ. πληθ., πλήθη στρατιωτών, στρατεύματα, σε Κ.Δ.

Σαββᾶτίζω, μέλ. -σω (Σάββατον), τηρώ την εβραϊκή αργία του Σαββάτου, στους Εβδομήκ. Ο' (LXX).

Σαββᾶτισμός, ὁ, τήρηση ημερών που προορίζονταν για ανάπαυση, δηλ. η τήρηση της αργίας του Σαββάτου, σε Κ.Δ.

Σάββᾶτον, τό, 1. Εβρ. Sabbath, δηλ. Ανάπαυση, σε Κ.Δ.· επίσης στον πληθ. λέγεται για τη συγκεκριμένη, την έβδομη ημέρα της εβραϊκής εβδομάδας· υπάρχει ετερόκλ. δοτ. πληθ. *σάββασι* (όπως αν προερχόταν από τύπο *σάββας*), στο ίδ. **2.** περίοδος επτά ημερών, επταήμερο, δηλ. μία εβδομάδα· *μία τῶν σαββάτων*, η πρώτη ημέρα της εβδομάδας, στο ίδ.

σᾶβοϊ, επιφών., πανηγυρική βακχική κραυγή που ακουγόταν στην εορτή του Σαβαζίου, σε Δημ.

σᾶγᾱρις, -εως, Ιων. -ιος, ἡ, πληθ. *σαγάρεις*, Ιων. -ῖς, τσεκούρι, πέλεκυς ἡ αξίνα μονής κοπής, που η λάμα είχε δηλ. μία μόνο κόψη· όπλο, μαχαίρι το οποίο χρησιμοποιούσαν οι Σκυθικές φυλές, σε Ηρόδ., Ξεν. (ξέν. λέξη).

σαγή[ἰ]ᾱ, ἡ (σάττω), I. αποσκευές ενός ανθρώπου, φορτίο που περιέχει τα προσωπικά του αντικείμενα, *αὐτόφορος οἰκεία σάγη*, δηλ. κουβαλώντας τις δικές του αποσκευές, σε Αισχύλ.· γενικά, ιπποσκευή, οπλισμός, εξοπλισμός, στον ίδ., σε Ευρ. **II.** = *σάγμα* II, *σαμάρι*, σε Βάβρ.

σᾶγηναιός, -α, -ον (σαγήνη), αυτός που ανήκει σε ἡ είναι κατάλληλος για ψάρεμα με τα δίχτυα, αλιευτικός, σε Ανθ.

σᾶγηνεύς, -έως, ἡ, = το επόμ., σε Ανθ., Πλούτ.

σᾶγηνευτήρ, -ῆρος, ὁ, αυτός που ψαρεύει με δίχτυα, ψαράς, αλιέας· λέγεται επίσης για το χτένι, για τη τσατσάρα, *τριχῶν σαγηνευτήρ*, σε Ανθ.

σᾶγηνευτής, -οῦ, ὁ, = το προηγ., σε Ανθ.

σᾶγηνεύω, μέλ. -σω, **I.** πιάνω ψάρια με αλιευτικό μεγάλο δίχτυ (*σαγήνη*), ψαρεύω, σε Λουκ. **II.** *σαρώνω*, όπως αν χρησιμοποιούσα αλιευτικό δίχτυ, δηλ. καταδιώκω σχηματίζοντας στρατιωτική παράταξη, εκδιώκω τον πληθυσμό από την έκταση μιας χώρας πορευόμενος εναντίον της, πρακτική των Περσών, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., *σαγηνευθεὶς ὑπ' ἔρωτι*, σε Ανθ.

σᾶγήνη, ἡ, μεγάλο αλιευτικό δίχτυ για την αλίευση ψαριών, δίχτυα ψαρά, Ιταλ. *sagena*, σε Λουκ., Κ.Δ. (άγν. προέλ.).

σᾶγινο-βόλος, ὁ (βάλλω), αυτός που ρίχνει αλιευτικό δίχτυ, ψαράς, σε Ανθ.

σᾶγινό-δετος, -ον, αυτός που έχει δεθεί, στερεωθεί σε αλιευτικό δίχτυ, σε Ανθ.

σᾶγη-φορέω, μέλ. -ήσω (*σάγος*), φορώ στρατιωτικό μανδύα, αμπέχωνο, σε Στράβ.

σάγμα, -ατος, τό (σάττω), I. κυρίως στον πληθ., κάλυμμα· επένδυση, θήκη ασπίδας, σε Ευρ., Αριστοφ.· μεγάλο, ευρύχωρο πανωφόρι, σε Αριστοφ. **II.** *σαμάρι*, σε Στράβ., Πλούτ. **III.** *σωρός, σωρεία, ὅπλων*, σε Πλούτ.

σάγος[ἰ]ᾱ, ὁ, χοντρός στρατιωτικός μανδύας, πανωφόρι, επενδύτης που φορούσαν οι Γαλάτες, σε Πολύβ. (πιθ. Γαλατική λέξη).

Σαδδουκαῖοι, οἱ, Σαδδουκαῖοι, όνομα εβραϊκής θρησκευτικής αίρεσης, σε Κ.Δ.

σαθρός, -ά, -όν, 1. σαπισμένος, σάπιος, φθαρμένος, παρηκμασμένος, ετοιμόρροπος, επισφαλής, ραγισμένος, σε Πλάτ., Δημ.· *επίρρ. σαθρῶς ἰδρυμένος*, αυτός που έχει χτιστεί σε επισφαλή, σε σαθρά θεμέλια, σε Αριστ. **2.** *μεταφ., πρίν τι καὶ σαθρόν ἐγγίγνεσθαι σφι*, πριν βάλουν με το μυαλό τους

κάποια περίεργη, διεφθαρμένη σκέψη, δηλ. προτού αποδειχθούν προδότες, σε Ηρόδ.· σ. *λόγοι*, σε Ευρ. (αμφιβ. προέλ.).

σαίνω, Επικ. παρατ. *σαῖνον*, αόρ. *ἀ΄ ἔσηνα*, Δωρ. *ἔσανα*· **I.** λέγεται για σκύλους, κουνώ την ουρά μου, πηδῶ δείχνοντας τη χαρά μου, κάνω χαρές, σε Ομήρ. Οδ.· *οὐρῇ ἔσηνε*, λέγεται για τον Άργο, τον σκύλο του Οδυσσέα, λόγω της υποδοχής που επεφύλαξε στον Οδυσσέα, όταν εκείνος επέστρεψε στην Ιθάκη, στο ίδ. **II.** μεταφ., κολακεύω, χαϊδεύω, υποκλίνομαι με χαμέρπεια, φιλοφρονώ, σε Πίνδ., Αισχύλ. **III.** με αιτ. προσ.· **1.** φέρομαι θωπευτικά σε κάποιον, τον κολακεύω, φιλοφρονώ, σε Αριστοφ.· περιποιούμαι κάποιον, τον χαιρετώ, τον ασπάζομαι, σε Πίνδ., Σοφ.· σ. *μόρον*, εξορκίζω, προσπαθώ να αποφύγω το θάνατο, σε Αισχύλ. — Παθ., *σαίνομαι ὑπ' ἐλπίδος*, στον ίδ. **2.** παραπλανώ, φενακίζω, εξαπατώ, σε Αισχύλ. **3.** στην Κ.Δ. η φράση *σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι*, φαίνεται ότι σημαίνει συγκινούμαι, ταράζομαι, αναστατώνομαι.

σαίρω, αόρ. *ἀ΄ ἔσηρα*, μτχ. *σήρας*· παρακ. με σημασία ενεστ. *σέσηρα*· **I.** στον παρακ., τραβῶ προς τα πίσω τα χεῖλη μου επιδεικνύοντας τα δόντια μου, δείχνω τα δόντια μου, κάνω τον χαρακτηριστικό αυτό μορφασμό του σκύλου, Λατ. *ringi*· *σεσᾶρυθα* (Επικ. αντί *σεσηρυθα*), σε Ησίοδ.· *σεσηρώς*, σε Αριστοφ.· με θετική σημασία, χαμογελώντας, σε Θεόκρ.· το ουδ. χρησιμ. με επιρρ. σημασία, *σεσᾶρὸς γελᾶν*, γελῶ με το στόμα ανοιχτό, γελῶ χλευαστικά, σε Θεόκρ.· *σεσηρὸς αἰκάλλειν*, λέγεται για αλεπού, σε Βάβρ. **II.** **1.** σε ενεστ. και αόρ. *ἀ΄*, σκουπίζω, σαρώνω, καθαρίζω, συμμαζεύω το πάτωμα, σε Ευρ. **2.** με αιτ. πράγμ., εξαλείφω ή απομακρύνω, σε Σοφ.

σᾶκς-πᾶλος, -ον (πᾶλλω), αυτός που κραδαίνει την ασπίδα του ενώ μάχεται, φιλοπόλεμος, σε Ομήρ. Ιλ.

σᾶκεσ-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, που κρατά ασπίδα, ασπιδοφόρος, λέγεται για τον Αίαντα, σε Σοφ., Ευρ.

σᾶκίον, βλ. [σακκίον](#).

σᾶκίτας, ὁ, Δωρ. αντί *σηκίτης*, αρνί που μεγαλώνει κλεισμένο στο μαντρί, βυζανιάρικο, αρνί του γάλακτος.

σακκίον, Αττ. **σᾶκίον**, τό, **1.** υποκορ. του *σάκκος* ή *σάκος*, μικρός σάκος, σακούλι, ταγάρι, πουγκί, σε Ξεν. **2.** χοντρό ένδυμα από τρίχες κατσίκας, που το φορούσαν σε ένδειξη πένθους, το ίδιο το πένθος, σε Μένανδρ.

σακκο-γενειο-τρόφος, -ον (σάκκος III, τρέφω), αυτός που διατηρεί μεγάλη γενειάδα, σε Ανθ.

σάκκος ή σάκος[ᾱ], ὁ, **I.** σακόπανο, λινάτσα· χοντρό και τραχύ ύφασμα από τρίχες κατσίκας, που το φορούσαν οι Ιουδαῖοι σε ένδειξη πένθους, Λατ. *cilicium*, σε Κ.Δ. **II.** οτιδήποτε είναι φτιαγμένο από το ύφασμα αυτό, σακί, σακούλι, σάκος, τσουβάλι, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **III.** τραχιά, άγρια γενειάδα, σε Αριστοφ. (πιθ. Φοιν. λέξη).

σᾶκός, ὁ, Δωρ. αντί *σηκός*.

σάκος[ᾱ], τό, γεν. -*εος*, Ιων. -*εως* (*σάττω*), ασπίδα, σε Όμηρ. κ.λπ. Οι πρώτες ασπίδες ήταν φτιαγμένες από πλεγμένα κλαδιά ή από ξύλο και ήταν καλυμμένες από δέρματα βοδιού· κάποιες φορές ήταν καλυμμένες και με φύλλα μετάλλου (η ασπίδα του Αίαντα είχε επένδυση με επτά στρώματα δέρματος βοδιού). Η ασπίδα ήταν κοίλη, χρησιμεύοντας έτσι στη συγκράτηση νερού, σε Αισχύλ.

σάκτας, -ου, ὁ (σάττω), σάκος, σακί, ταγάρι, σε Αριστοφ.

σάκτωρ, -ορος, ὁ (σάττω), αυτός που φορτώνει, που συσκευάζει· *Αἶδου σάκτωρ*, αυτός που επισωρεύει και γεμίζει τον Κάτω Κόσμο με νεκρούς, σε Αισχύλ.

σακχ-ὑφάντης, -ου, ὁ (σάκκος, ὑφαίνω), αυτός που υφαίνει ύφασμα από τρίχες κατσίκας, σακόπανα ή λινάτσες· αυτός που υφαίνει πανιά πλοίου, σε Δημ.

σῶλάκων, -ωνος, ὁ, λέξη αμφιβ. προέλ.· αλαζόνας, κομπορρήμων, ματαιόδοξος, ξιπασμένος.

Σᾱλᾱμῖν-ᾱφέτης, -ου, ὁ, προδότης της Σαλαμίνας, σε Σόλωνα.

Σᾱλᾱμίνιος, -α, -ον, επίσης -ος, -ον, **I.** Σαλαμίνιος, αυτός που προέρχεται ή κατάγεται από τη Σαλαμίνα, σε Ηρόδ. **II.** *Σαλαμινία* (ενν. ναῦς), ή, ένα από τα ιερά πλοία των Αθηνών, σε Αριστοφ., Θουκ.· βλ. [παράλος](#) **III.**

Σᾱλᾱμῖς ή Σᾱλᾱμῖν[ι], γεν. -ῖνος, ή, **I.** η Σαλαμίνα, νησί του Σαρωνικού Κόλπου απέναντι από την Αθήνα, σε Ομήρ. *Ιλ.* κ.λπ. **II.** πόλη της Κύπρου που ιδρύθηκε από τον Τεύκρο τον Σαλαμίνιο, σε Ομηρ. *Ύμν.*, Ηρόδ.

σάλασσα, Δωρ. αντί θάλασσα.

σῶλάσσω, υπερφορτώνω, παραφορτώνω, παραγεμίζω· *σεσαλαγμένος*, σε Ανθ.

σῶλεύω αόρ. *ἀ' ἐσάλευσα* — Παθ., μέλ. *σαλευθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐσαλεύθην*, παρακ. *σεσάλευμαι*· (*σάλος*)· **I.** κάνω κάτι να σείεται, να δονείται, κουνάω εδώ κι εκεί, ταλαντώνω, ταράζω, πάλλω, τραντάζω, σε Ευρ., Ανθ.· *σαλεύω τοὺς ὄχλους*, τους υποκινώ, σε Κ.Δ. — Παθ., κουνιέμαι πέρα δώθε, κλυδωνίζομαι, δονούμαι, ταλαντεύομαι, τρεκλίζω· *χθὼν σεσάλενται*, σε Αισχύλ. **II.** αμτβ., κινούμαι πάνω-κάτω, περιστρέφομαι, αναταράζομαι, κυμαίνομαι, παραδέρνω στη φουρτούνα, σκαμπανεβάζω, όπως στη θάλασσα, σε Ξεν.· μεταφ., **1.** κλυδωνίζομαι όπως το πλοίο στη θάλασσα, βρίσκομαι σε κατάσταση τρικυμίας, είμαι φουρτουνιασμένος, βρίσκομαι σε μεγάλη ψυχική αναταραχή, σε Σοφ., Ευρ. **2.** λέγεται για πλοίο επίσης, είμαι αγκυροβολημένος· μεταφ., *σαλεύω ἐπὶ τινι*, κρέμομαι στα χέρια του φίλου μου, στηρίζομαι, βασίζομαι σ' αυτόν, σε Πλούτ.

σάλος[ᾱ], ὁ, I. οποιαδήποτε ασταθής κίνηση που προκαλεί δονήσεις, ταλάντωση, κλυδωνισμός, λέγεται για σεισμό, σε Ευρ.· αναταραχή ή τα φουσκωμένα κύματα της θάλασσας, θαλασσοταραχή, φουρτούνα, στον ιδ.· ομοίως στον πληθ., *πόντιοι σάλοι*, στον ιδ. **II.** λέγεται για πλοία ή ανθρώπους που βρίσκονται μέσα σε πλοία, θαλασσοταραχή, κούνημα, κλυδωνισμός, σε Σοφ.· μεταφ., λέγεται για την πολιτεία που παρομοιάζεται με πλοίο, αναταραχή, κλυδωνισμός, στον ιδ.· βρίσκομαι σε αναταραχή, ανησυχώ, αμφιταλαντεύομαι, σε Πλούτ.

σαλπιγγο-λογχ-ὑπηνάδαι, οἱ (σάλπιγξ, λόγχη, ὑπήνη), οι σαλπικτές που έχουν λογχοειδείς φαβορίτες ή γενειάδες, σε Αριστοφ.

σαλπικτής, -οῦ, ὁ, αυτός που δίνει παραγγέλματα με τη σάλπιγγα, σε Θουκ., Ξεν.

σάλπιγξ, -ιγγος, ή, I. πολεμικό πνευστό μουσικό όργανο μέσω του οποίου δίνονταν τα παραγγέλματα στο στράτευμα· γενικά, πνευστό μουσικό όργανο, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Τραγ. κ.λπ.· μεταφ., *Πιερικὰ σ.*, λέγεται για τον Πίνδαρο, σε Ανθ. **II.** το κάλεσμα της τρομπέτας, παρά Αριστ.

σαλπίζω, μέλ. -σω, αόρ. *ἀ' ἐσάλπιγξα*, Επικ. *σάλπιγξα*, επίσης *ἐσάλπισα*· φυσώ ώστε να ηχήσει η σάλπιγγα, δίνω σινιάλο μέσω της σάλπιγγας, σε Ξεν.· με σύστ. αιτ., *σαλπίζω ρυθμούς*, στον ιδ.· πρβλ. [ἀνακλήτικός](#)· μεταφ., *ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν οὐρανός*, ο ουρανός σήμανε τριγύρω, λέγεται για τον κεραυνό σαν

να σηματοδοτεί, να κηρύττει τη μάχη, σε Ομήρ. *Ιλ.*· απρόσ., *ἐπεὶ ἐσάλπιγξε* (ενν. *ὁ σαλπικτής*), όταν ήχησε η τρομπέτα, σε Ξεν. (αμφιβ. προέλ.).

σᾶμα, -ατος, τό, Δωρ. αντί *σῆμα*, μνήμα, τάφος.

Σάμαινα, ἡ (Σάμος), πλοίο που ναυπηγήθηκε στη Σάμο, σε Πλούτ.

σᾶμαίνω, Δωρ. αντί *σημαίνω*.

Σᾶμᾶρεια, ἡ, η Σαμάρεια, πόλη της Παλαιστίνης· **Σαμαρείτης, -ου, ὁ**, ο κάτοικος της Σαμάρειας, σε Κ.Δ. κ.λπ.· θηλ. **-ῖτις (ἡ —εῖτις), -ιδος**, στο *ιδ.*

σάμβᾶλον, τό, Αιολ. αντί *σάνδαλον*, σανδάλι, πέδιλο, σε Ανθ.

σαμβύκη[ῶ], ἡ, I. τριγωνικό μουσικό ὄργανο με τέσσερις χορδές, Λατ.

sambuca, σε Αριστ. **II.** πολεμική μηχανή παρόμοιου σχήματος που χρησίμευε στις πολιορκίες, σε Πλούτ.

σαμβῦκιστής, -οῦ, ὁ, μουσικός, οργανοπαίκτης που παίζει το ὄργανο

σαμβύκη· θηλ. **σαμβῦκίστρια**, σε Πλούτ.

σάμερον, Δωρ. αντί *σήμερον*.

Σάμη, ἡ, = *Σάμος*, το νησί Σάμος, σε Ομήρ. *Ιλ.*

Σᾶμο-θράκη[ᾱ], Iων. -θρηίκη, ἡ, η Σαμοθράκη, νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου κοντά στη Θράκη· ο τόπος τέλεσης των Καβειρίων Μυστηρίων, σε Ηρόδ.· οι κάτοικοί της ονομάζονταν *Σαμοθρήικες*, στον *ιδ.*· *ἐπιθ.*,

Σᾶμοθράκιος, -α, -ον, Iων. **-θρηίκιος, -η, -ον**, στον *ιδ.*

Σάμος[ᾱ], ἡ, Σάμος, ὄνομα διαφόρων ελληνικών νησιών· **1.** αρχαία ονομασία για την *Κεφαλληνία*, την Κεφαλλονιά, σε Όμηρ. **2.** *Σάμος Θρηϊκή*, = *Σαμοθράκη*, σε Ομήρ. *Ιλ.* **3.** Σάμος, μεγάλο νησί αντίκρυ στην Έφεσο, σε Όμηρ. *Ύμν. κ.λπ.*· *απ'* όπου το *ἐπιθ.* **Σάμιος, -α, -ον**, σε Ηρόδ.

σαμπῖ ἢ σάμπι, βλ. [Σ.](#) [σ](#) I.

σαμ-φόρας, -ου, ὁ (φέρω), ἄλογο που έχει μαρκαριστεί στο μηρό με το γράμμα *σάν* (βλ. [Σ.](#) [σ](#)), σε Αριστοφ.· πρβλ. [κοππατίας](#).

σάν, βλ. [Σ.](#) [σ](#) I.

σανδάλιον, τό, υποκορ. του *σάνδαλον*, σε Ηρόδ.

σανδᾶλίσκος, ὁ, υποκορ. του *σάνδαλον*, σε Αριστοφ.

σάνδᾶλον, τό, υπόδημα με ξύλινη σόλα που δένεται με λωρίδες γύρω από το πέλμα και τον αστράγαλο· σανδάλι, πέδιλο· κατά κανόνα στον πληθ., τα σανδάλια, σε Όμηρ. *Ύμν. κ.λπ.* (πιθ. Περσική λέξη).

σανδᾶράκη[ᾱ], ἡ, ορυκτό κόκκινο ή σε πορτοκαλί απόχρωση, σε Αριστ. (*ἀγν. προέλ.*).

σανδᾶράκινος, -η, -ον, αυτός που έχει πορτοκαλί απόχρωση, πορτοκαλής, ξανθοκόκκινος, σε Ηρόδ.

σανδᾶράκ-ουργεῖον, τό (*ἔργω), ορυχείο *απ'* όπου εξορύσσεται η *σανδαράκη*, σε Στράβ.

σάνδυξ, -υκος ἢ σάνδιξ, -ικος, ἡ, ανοιχτή κόκκινη χρωστική στο χρώμα της σάρκας, που ονομάζεται επίσης *ἀρμένιον*, σε Στράβ.

σᾶνίδιον, τό, υποκορ. του *σανίς*, **I.** μικρό επεξεργασμένο κομμάτι ξύλου, σε Αριστοφ. **II.** ὅπως το *πινάκιον*, μικρή ξύλινη πινακίδα, σε Αισχίν.

σᾶνιδόω, μέλ. *-ώσω*, καλύπτω, στρώνω με σανίδες.

σᾶνίδωμα, -ατος, τό, ξύλινο πάτωμα, πλαίσιο από ξύλο, διαξύλωση, σκελετός, καλούπωμα, σε Στράβ.

σᾶνίς, -ιδος, ἡ, I. σανίδα, σανίδι, σε Ανθ. κ.λπ. **II.** οτιδήποτε είναι κατασκευασμένο από σανίδες· **1.** πόρτα, στον πληθ. πτυσσόμενη, δίφυλλη πόρτα, Λατ. *fores*, σε Όμηρ.· *σπανίως* στον ενικ., σε Ευρ. **2.** ξύλινο πάτωμα, ικρίωμα, σκηνή θεάτρου, θεατρικό σανίδι, σε Ομήρ. *Οδ.*· *κατάστρωμα* πλοίου, σε Ευρ. **3.** στον πληθ., ξύλινες πινακίδες (πίνακες) πάνω στις οποίες

έγραφαν, στον ίδ.: στην Αθήνα, πινακίδες, οι κατάλογοι όπου αναγράφονταν οι δημόσιες ανακοινώσεις, σε Αριστοφ. κ.λπ. **4.** σανίδα στην οποία δένονταν ή και σταυρώνονταν οι κατάδικοι· ομοίως πιθ. σε Ομήρ. Οδ.

σῶς, ως θετ., που απαντά μόνον στον συνηρ. τύπο *σῶς*, *σᾶ* (βλ. [σῶς](#))· αλλά συγκρ., *σοιώτερος*, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· επίρρ. συγκρ., *σαότερον*, σε Ανθ. **σαοφρονέω, σαοφροσύνη, σαόφρων**, ποιητ. αντί *σωφρ.*.

σῶπεις, μτχ. Παθ. αορ. β' του *σήπω*.

σῶπηή, Επικ. αντί *σαπῆ*, γ' ενικ. υποτ. Παθ. αορ. β' του *σήπω*.

σαπῆναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του *σήπω*.

σαπρία, ή, = *σαπρότης*, σε Ανθ.

σαπρός, -ά, -όν (σᾶπηναι), I. σάπιος, σαπισμένος, σε Θέογν., Αριστοφ.·

λέγεται για ψάρι, μπαγιάτικος, μουχλιασμένος, χαλασμένος τάριχος, σαπισμένο παστό ψάρι, σε Αριστοφ. **II. 1.** γενικά, παλιωμένος, φθαρμένος, Λατ. *obsoletus*, σε Αριστοφ.· λέγεται για πρόσωπα, στον ίδ. **2.** λέγεται για κρασί, με θετική σημασία, παλιωμένο στο κελάρι, μεστωμένο, ώριμο, στον ίδ.

σαπρότης, -ητος, ή, σήψη, σαπίλα, σάπισμα, αποσύνθεση, σε Πλάτ.

σάπφειρος, ή, πολύτιμος λίθος σε κυανή απόχρωση, σάπφειρος, ζαφείρι, ή (όπως κάποιοι θεωρούν) το πετράδι *lapis lazulis*. (πιθ. Φοιν. λέξη).

Σαπφώ, ή, γεν. -*οῦς*, αιτ. -*οῦν*, κλητ. -*οῖ*, η ποιήτρια Σαπφώ, κορυφαία εκπρόσωπος της αρχαιοελληνικής λυρικής ποίησης.

σῶπών, μτχ. αορ. β' του *σήπω*.

σαργάνη[ᾱ], ή, 1. πλέγμα, πλεξίδα, σε Αισχύλ. **2.** καλάθι, κοφίνι, σε Κ.Δ. (άγν. προέλ.).

σαρδάνιος, -α, -ον (σαίρω), λέγεται είτε για το πικρό είτε για το ειρωνικό, το χλευαστικό γέλιο· *σαρδάνιον γελᾶν* (ενν. *γέλωτα*)· *μείδῃσε σαρδάνιον*, σε Πλάτ.· Λατ. *ridere, γέλωτα σαρδάνιον*, σε Κικ.· ορισμένοι γράφουν *Σαρδόνιον*, ετυμολογώντας το από το *Σαρδώ*, καθώς ένα τέτοιο γέλιο θύμιζε την επίδραση του αφεψήματος από φύλλα φυτού που προερχόταν από τη Σαρδηνία και προκαλούσε συσπάσεις στο πρόσωπο αυτού που το κατανάλωνε, σε Πλούτ.

Σάρδεις, -εων, αῖ, οι Σάρδεις, πρωτεύουσα του αρχαίου βασιλείου της Λυδίας· δοτ. *Σάρδεσι*, σε Αισχύλ.· Ιων. **Σάρδις**, σε Ηρόδ.· γεν. *Σαρδίων*, δοτ. *Σαρδίσι*, σε Ηρόδ.· επίθ. **Σαρδιανός**, Ιων. -*ηνός, -ή, -όν*, στον ίδ.· και

Σαρδιανικός, -ή, -όν, σε Αριστοφ.

σάρδιον, τό, πολύτιμος λίθος προερχόμενος από τις Σάρδεις, σε ερυθρή απόχρωση, Αγγλ. *carnelian*, σε Πλάτ.

σαρδόνιον, τό, σχοινί που συγκρατεί το επάνω μέρος κυνηγετικού διχτυού, σε Ξεν.

σαρδόνιος, -α, -ον, βλ. [Σαρδάνιος](#).

σαρδ-όνυξ, -ῦχος, ό (σάρδιον), ο πολύτιμος λίθος σαρδόνυχας, σε Ανθ.

Σαρδώ, ή, γεν. -*όος*, συνηρ. -*οῦς*, δοτ. -*οῖ*, το νησί της Σαρδηνίας, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· οι πλάγιες πτώσεις μερικές φορές έχουν ως εξής· *Σαρδόνας, -όνι, -όνα* (όπως αν προερχόταν από τύπο *Σαρδών*), σε Πολύβ.· επίθ. **Σαρδόνιος, -α, -ον** και **Σαρδονικός, -ή, -όν**, σε Ηρόδ.

σάρισα ή -ισσα, ή, σάρισσα, μακρύ δόρυ, λόγχη που χρησιμοποιείται στη Μακεδονική φάλαγγα, σε Πολύβ. (ξέν. λέξη).

σαρκάζω, μέλ. -*σω (σάρξ)*, ξεσχίζω σάρκες όπως τα σκυλιά, ξεσχίζω τη σάρκα με τα δόντια, σε Αριστοφ.

σαρκάω, σαρκάζω, σε Αριστοφ.

σαρκίζω, μέλ. -*ίσω*, αφαιρώ τη σάρκα, γδέρνω, ξεψαχνίζω, σε Ηρόδ.

σαρκικός, -ή, -όν (σάρξ), αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη σάρκα, σάρκινος, υλικός, αισθησιακός, αυτός που είναι προσηλωμένος στις υλικές απολαύσεις, σε Ανθ.

σάρκινος, -η, -ον (σάρξ), I. 1. αποτελούμενος από σάρκα, αυτός που βρίσκεται μέσα στη σάρκα, κρεάτινος, σαρκώδης, σε Θεόκρ. **2.** = *σαρκικός*, αντίθ. προς *πνευματικός*, σε Κ.Δ. **II.** εύσαρκος, σωματώδης, σε Πλάτ.

σαρκο-λίπης, -ές (λιπεῖν), αυτός που του λείπει σάρκα, λιπόσαρκος, ισχνός, σε Ανθ.

σαρκο-πάγης, -ές (παγήναι), αποτελούμενος από σφιχτή σάρκα, εύσαρκος, σε Ανθ.

σαρκο-φάγος, -ον (φάγειν), I. αυτός που τρέφεται με σάρκες, που τρώει κρέας, σαρκοφάγος, σαρκοβόρος. **II.** *λίθος σαρκοφάγος*, ασβεστολιθικό πέτρωμα που βρέθηκε κοντά στην πόλη Άσσο της Τρωάδος, αξιοπρόσεκτο για την ιδιότητά του να λιώνει ολοσχερώς τις σάρκες των σορών που ήταν θαμμένες σ' αυτό· από το πέτρωμα αυτό κατασκευάζονταν νεκρικές λάρνακες, που με τη σειρά τους λάμβαναν το όνομα *σαρκοφάγος*, σε Juven.

σαρκόω, μέλ. -ώσω (σάρξ), κάνω την άψυχη ύλη να μοιάζει με ανθρώπινη σάρκα, λέγεται για γλύπτη, σε Ανθ.

σαρκ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που έχει την όψη σάρκας ή αποτελείται από σάρκα, σαρκοειδής, σε Ξεν. κ.λπ.· *θεοὶ ἔναιμοι καὶ σαρκώδεις*, θεοὶ από σάρκα και αἷμα, σε Ηρόδ.

σάρξ, ή, (γεν. σαρκής), I. σάρκα, κρέας, Λατ. *carno*, σε Όμηρ. κ.λπ.· στον πληθ., σάρκα ή το σύνολο των μυών του σώματος· *ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα*, σε Όμηρ.· ομοίως σε Ησίοδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως μερικές φορές στον ενικ., σάρκα, σώμα, *γέροντα τὸν νοῦν, σάρκα δ' ἠβῶσαν φέρει*, σε Αισχύλ. **II.** σάρκα, ύλη, αντίθ. προς το πνεύμα, σε Κ.Δ.· επίσης λέγεται για την ανθρώπινη φύση γενικά, στο ίδ.· *πᾶσα σάρξ*, ολόκληρο το ανθρώπινο είδος, στο ίδ.

σάρων[α], τό, (σαίρω II), σάρωθρο, σκούπα, σε Ανθ.

σᾶρώω, μέλ. -ώσω = σαίρω II, καθαρίζω με τη σκούπα, σκουπίζω, σαρώνω, σε Κ.Δ. — Παθ., μτχ. παρακ. *σεσαρωμένος*, στο ίδ.

Σαρπηδών, -όνος και -όντος, ό, κλητ. Σαρπηῶν, ο Σαρπηδόνας, γιος του Δία, που πολέμησε στο πλευρό των Τρώων και φονεύθηκε από τον Πάτροκλο, σε Ομήρ. Ιλ.

Σᾶτάν ή Σατᾶν, και Σατανᾶς, γεν. -ᾶ, ό, ο Σατανάς, δηλ. ενάντιος, εχθρός, αποστάτης, αντίπαλος, λέγεται για τον Διάβολο, το πνεύμα του πονηρού, σε Κ.Δ. (εβρ. λέξη).

σᾶτινη[ι], ή, πολεμικό άρμα, άμαξα, σε Όμηρ. Ύμν., Ευρ. (άγν. προέλ.).

σάτον, τό, εβρ. μονάδα μέτρησης (έκτασης ή χωρητικότητας), 1/30 της μονάδας = *κόρος*, περίπου 1 1/2 μόδιο ή 24 sextarii, σε Κ.Δ.

σάτρα, πιθ. αντί *σάρ-τα*, χρυσός, χρυσάφι, σε Αριστοφ. (περσ. λέξη).

σάτραπεία, Ιων. -**ηΐη, ή**, σατραπεία, αξίωμα και διοικητική περιφέρεια σατράπη, σε Ηρόδ., Ξεν.

σατράπεύω, μέλ. -σω, 1. έχω το αξίωμα του σατράπη, ασκώ την εξουσία του, συμπεριφέρομαι τυραννικά, σε Ξεν. **2.** με γεν., διοικώ ως σατράπης, *σατραπεύω τῆς χώρας*, στον ίδ.· επίσης με αιτ., στον ίδ.

σᾶτράπης[α], -ου, ό, σατράπης, αντιβασιλέας, Πέρσης αξιωματούχος, διοικητής περσικής επαρχίας, Λατ. *satrapa*, σε Ξεν. (περσ. λέξη).

σάττω, αόρ. α' ἔσαξα — Παθ., αόρ. α' ἐσάχθην, παρακ. *σέσαγμαi*· Ιων., γ' πληθ. υπερσ. *έσεσάχατο* (Η √ΣΑΓ, όπως στον Παθ. παρακ. *σάγμα, σάγος*,

σάγη)· **I. 1.** συσκευάζω, πακετάρω ή φορτώνω, κανονικά φοράω το σαμάρι σε φορτηγά ζώα, τα φορτώνω, τα σαμαρώνω· απ' όπου, λέγεται για πολεμιστές· στην Παθ., είμαι πλήρως εξοπλισμένος, σε Ηρόδ.· *χαλκῶ σεσαγμένοι*, σε Θεόκρ. **2.** εφοδιάζω με όλα τα αναγκαία πράγματα· *σάξαντες ὕδατι (τὴν εἰσβολήν)*, έχοντας εφοδιάσει την επιχείρηση εισβολής (στην Αίγυπτο) με νερό, σε Ηρόδ. **II.** γενικά, υπερφορτώνω, υπερπληρώ, παραγεμίζω κάτι — Παθ., με γεν., *πημάτων σεσαγμένος*, φορτωμένος με παθήματα, δυστυχίες, σε Αισχύλ.· *τριήρης σεσαγμένη ἀνθρώπων*, σε Ξεν.· επίσης με δοτ., ικανοποιώ, χορταίνω κάτι, σε Λουκ.· ομοίως στη Μέσ., *χρυσῶ σαζάμενος πῆρην*, στο ιδ. — Παθ., *σεσαγμένος πλούτου τὴν ψυχὴν*, κορεσμένος από τα πλούτη, σε Ξεν. **III.** πιέζω, συμπιέζω, καταπιέζω, συνθλίβω, στον ιδ.

Σατυρικός, -ή, -όν (Σάτυρος), 1. αυτός που μοιάζει με Σάτυρο, σε Πλούτ. **2.** αυτός που ανήκει ή μοιάζει σε Σατυρικό δράμα, σε Πλάτ., Αριστ.· *σατυρικόν*, τό, Σατυρικό δράμα, είδος της δραματικής ποίησης, σε Ξεν.

Σατυρίσκος, ό, υποκορ. του *Σάτυρος*, μικρός Σάτυρος, σε Θεόκρ.

Σάτυρος, ό, Δωρ. **Τίτυρος, I.** Σάτυρος, τραγόμορφος σύντροφος του Διονύσου, σε Ησίοδ. κ.λπ.· οι Σάτυροι παριστάνονταν με μυτερά αυτιά, σιμή, πλακουτσωτή μύτη, με ουρά κατσίκας και μικρά κέρατα, που μόλις είχαν βγει· μεταγεν. τους προσέθεσαν και πόδια κατσίκας. Διέφεραν από τον Πάνα και τον Φαύνο ως προς το ότι από τους Σατύρους έλειπαν τα κέρατα. **II.** δράμα στο οποίο ο Χορός αποτελείτο από Σατύρους, το Σατυρικό δράμα (δεν πρέπει να συγχέεται με τη Ρωμ. *Satira* ή *Satira*), στον Αριστοφ. αποτελούσε το τέταρτο μέρος της τραγικής τετραλογίας· το μόνο Σατυρικό δράμα που σώζεται είναι ο *Κύκλωψ* του Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

σαυλόομαι (σαῦλος), Παθ., κινούμαι με θηλυπρέπεια, χορεύω ναζιάρικά, ακκίζομαι, κάνω νάζια, σε Ευρ.

σαυλο-πρωκτιάω, κουνώ τα οπίσθια εδώ κι εκεί ενώ βαδίζω, κουνιέμαι, λικνίζομαι, ακκίζομαι, σε Αριστοφ.

σαῦλος, -η, -ον, θηλυπρεπής, ακόλαστος, αυτός που βαδίζει προκλητικά, σε Ομηρ. Ύμν. κ.λπ.

σαῦνιον ή σαυνίον, τό, ακόντιο αγώνων, σε Μένανδρ., Στράβ. (Ξένη λέξη).

σαύρα, Ιων. σαύρη, ή, το ερπετό σαύρα, Λατ. *alcerta*, σε Ηρόδ.

σαυρο-κτόνος, -ον (κτείνω), αυτός που φονεύει τις σαύρες, επίθ. του Απόλλωνα, σε Πλίν.

Σαυρομάτης[ᾱ], -ου, ό, Σαρμάτης (οι Σαρμάτες ήταν σκυθ. φύλο), σε Ηρόδ.· θηλ., **Σαυρομάτις,** στον ιδ.

σαῦρος, ό, = *σαύρα*, Λατ. *lacertus*, σε Ηρόδ.

σαυρωτήρ, -ῆρος, ό, σιδερένια αιχμή στο κάτω άκρο του δόρατος, που χρησίμευε για να στερεώνεται το κοντάρι στο έδαφος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. (αμφίβ. προέλ.).

σαυτοῦ, σαυτῆς, βλ. σε-αυτοῦ.

σάφα[σᾱ], ποιητ. επίρρ. του *σαφής*, ξεκάθαρα, απλά, επιβεβαιωμένα, σταράτα, ρητά, με ρήματα που σημαίνουν γνώση· *σάφα οἶδα, σάφα οἰδώς*, σε Όμηρ.· επίσης, σε Τραγ.· *σάφ' οἶδα, σάφ' ἴσθι κ.λπ.· σάφ' ἴσθι, ὅτι...*, σε Αριστοφ.· επίσης με λεκτικά ρήματα, *σ. εἶπεῖν*, σε Όμηρ., Πίνδ.

σαφᾶνής, -ές, Δωρ. αντί *σαφηνής*.

σαφέως, βλ. σαφής II.

σᾶφ-ηγορίς, -ίδος (ἀγορεύω), θηλ. επίθ., αυτή που μιλάει ξεκάθαρα, που λέει την αλήθεια, σε Ανθ.

σᾶφηνεια, ἡ, ευκρίνεια, σαφήνεια, διαύγεια, καθαρότητα, διαφάνεια, σε Πλάτ. κ.λπ.

σᾶφηνέω=σαφηνίζω, μιλῶ ευκρινῶς, ευθέως, διευκρινίζω, αποσαφηνίζω, ξεκαθαρίζω, σε Αισχύλ.

σᾶφηνής, Δωρ. -**ᾱνής**, -ές, = *σαφής*, σε Αισχύλ., Σοφ.· *τὸ σαφανές*, καθαρή, αδιαμφισβήτητη αλήθεια, σε Πίνδ.· *ἐπίρρ. -νῶς*, σε Θέογν., Αισχύλ.· *Ιων. -νέως*, σε Ηρόδ.

σᾶφηνίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ*, καθιστῶ κάτι ξεκάθαρο ἢ απλό, διευκρινίζω, επεξηγῶ, διαφωτίζω, σε Αισχύλ., Ξεν.

σᾶφηνιστικός, -**ή**, -**όν**, επεξηγηματικός, διευκρινιστικός, ερμηνευτικός, *τινος*, ενός πράγματος, σε Λουκ.

σᾶφής, -**ές**, γεν. -*έος*, συνηρ. -*οῦς*, **I. 1.** ξεκάθαρος, απλός, ευκρινής, εκπεφρασμένος, σε Ομηρ. Ὑμν., Αισχύλ. κ.λπ.· *τὸ σαφές*, ἡ καθαρὴ αλήθεια, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σε Αισχύλ., Ευρ.· λέγεται για χρησμούς και προφῆτες, ὅπως το *certus Apollo* του Βιργ., βέβαιος, αναμφίβολος, αναμφισβήτητος, αλάνθαστος, σε Σοφ. **II.** *ἐπίρρ. σᾶφῶς*, *Ιων. -έως*, σαφώς, ξεκάθαρα, *σαφῶς φράσαι, δεικνύναι, εἰδέναι*, σε Ηρόδ., Αττ.· *βεβαίως*, προφανώς, ολοφάνερα, προδήλως, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἦν σαφῶς*, ἦταν προφανές, στον *ιδ.*· *συγκρ. -έστερον*, υπερθ. *-έστατα*, στον *ιδ.* κ.λπ.

σάω (Α), κοσκινίζω, περνάω ἀπὸ κρησάρα, σε Ηρόδ.· *γ' πληθ. σῶσι*.

σάω (Β), **I.** προστ. Μέσ. ενεστ. του *σαόω*. **II.** Επικ., *γ' ενικ. Ενεργ. παρατ.*

σαώσω, μέλ. του *σαόω*· Επικ. *απαρ. σαωσέμεν*.

σαώτερος, συγκρ. του *σάος*.

σαώτης, -**ου**, ὁ (**σαόω**), ποιητ. ἀντί *σωτήρ*, σε Ανθ.

σβέννυμι ἢ -ύω, μέλ. *σβέσω*, Επικ. *σβέσσω*· *αόρ. α' ἔσβεσα*, Επικ. *απαρ.*

σβέσσαι — Μέσ., μέλ. *σβήσομαι*, *αόρ. α' ἔσβεσάμην* — Παθ., *αόρ. α' ἔσβέσθην*, παρακ. *ἔσβεσμαι*· ἐκτός αὐτῶν, ο *αόρ. β'*, παρακ. και Ενεργ. *υπερσ. χρησιμ. ως αμτβ., ἔσβην, ἔσβηκα, ἐσβήκειν*· **I. 1.** σβήνω, καταστέλλω, καταπραύνω, καταπαύω, Λατ. *extinguere*, σε Ηρόδ., Πίνδ. **2.** καταστέλλω, δαμάζω, θέτω ὑπὸ ἑλεγχῶ, μετριάζω, *σβέννυμι χόλον, μένος*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *κύματα*, σε Αριστοφ. κ.λπ. **II.** Παθ. *σβέννυμαι* (με αμτβ. χρόνους της Ενεργ., βλ. ανωτ.), δαμάζομαι, εξαλείφομαι, κατασβήνομαι, κοπάζω, παύω να καίω, Λατ. *extingui*, λέγεται για πυρκαγιά, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *μεταφ., 1.* λέγεται για ανθρώπους, εξοντώνομαι, φονεύομαι, εξαλείφομαι, σε Ανθ. **2.** γενικά, *πραύνομαι, κατευνάζομαι, μετριάζομαι, ησυχάζω*, λέγεται για τον άνεμο, σε Ομήρ. *Οδ.*

σβεστήριος, -**α**, -**ον**, αυτός που χρησιμεύει στην κατάσβεση της πυρκαγιάς, κατασβεστικός, σε Θουκ.

-σε, επιρρ. πρόσφυμα που δηλώνει κίνηση προς, π.χ. *ἄλλοσε*, προς κάποιο ἄλλο μέρος, αλλοῦ.

σε-αυτοῦ, -ῆς, συνηρ. **σαυτοῦ, -ῆς**, *Ιων. σεωυτοῦ, -ῆς*, αυτοπαθ. αντων. του β' προσ., ἐσένα του ιδίου, μόνο σε γεν., δοτ. και αιτ. ενικ., αρσ. και θηλ., σε Ηρόδ., Αττ.· *ἐν σαυτῷ γενοῦ*, συγκράτησε τον εαυτό σου, συγκρατήσου, ἔλα στα συγκαλά σου, ἔλα με τα σωστά σου, σε Σοφ.· *στον πληθ. ασυναίρετο, ὁμῶν αὐτῶν* κ.λπ.· αρχικά ἦταν ασυναίρετη και στον ενικ., ὅπως στον Ομηρ., ο οποίος πάντοτε ἀναφέρει *σοὶ αὐτῶ, σ' αὐτόν*.

σεβάζομαι, Επικ., *γ' ενικ. αορ. α' σεβάσασατο*· Παθ. *αόρ. α' ἔσεβάσθην*· φοβάμαι, ντρέπομαι, αισχύνομαι, *τι*, σε Ομήρ. *Ιλ.*

σέβας, τό, μόνο με ονομ., αιτ. και κλητ. ενικ. (*έβρομαι*), **I.** φόβος μαζί με σεβασμό, συναίσθημα φόβου, συστολή, σε Όμηρ. κ.λπ.· γενικά, δέος, λατρεία,

θαυμασμός, σε Τραγ.· με γεν. αντικ., *Διὸς σέβας*, σεβασμός, ευλάβεια προς τον Δία, σε Αισχύλ. **Π. 1.** αντικείμενο ιερού φόβου, αντικείμενο σεβασμού, αγιότητα, μεγαλοπρέπεια, μεγαλείο, σε Ευρ.· περιφρ. λέγεται για πρόσωπα, *σέβας κηρύκων*, δηλ. ο Ερμής, σε Αισχύλ. **2.** αντικείμενο θαυμασμού, θαυμασμός, σε Ομηρ. Ὑμν., Σοφ.· τιμή που αποδίδεται σε κάποιον, όπως τα όπλα του Αχιλλέα στον Οδυσσέα, σε Σοφ.

σέβασμα, -ατος, τό, αντικείμενο ιερού δέους, σεβασμού ή λατρείας, σε Κ.Δ. **Σεβαστιάς, ή,** = Λατ. Augusta, η Αυτοκράτειρα, σε Ανθ.

σεβαστός, -ή, -όν (σεβάζομαι), σεβάσμιος, αξιοσεβάστος· χρησιμ. για να ερμηνεύσει το αυτοκρατορικό όνομα Αύγουστος, σε Στράβ., Κ.Δ.

σεβίζω, Αττ. μέλ. *σεβιῶ*, αόρ. *ἀ' ἐσέβισα*· όπως το *σεβάζομαι*, λατρεύω, τιμώ, αποδίδω σεβασμό, Λατ. *revereor*, σε Πίνδ., Τραγ.· *καινὰ λέχη σεβίζω*, αφοσιώνομαι σε μια καινούρια σύζυγο, σε Ευρ.· επίσης στη Μέσ., *οὐδὲν σεβίζει ἄρας*, δεν φοβάται (ή δεν σέβεται) καθόλου τις κατάρες, σε Αισχύλ.· μτχ. Παθ. αορ. *ἀ' ἄγῶ σεβισθείς*, σε Σοφ.

σέβομαι, κατά κανόνα στον ενεστ.· αόρ. *ἀ' ἐσέφθην*· αποθ., **1.** αισθάνομαι θρησκευτικό δέος, αισθάνομαι ντροπή, αισχύνη, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.· *σεφθεῖσα*, κατελιγμένη από ιερό δέος, φόβο, σε Πλάτ.· με απαρ., τρέμω από φόβο ή αισθάνομαι φόβο, διστάζω από συστολή να κάνω κάτι, σε Αισχύλ., Πλάτ. **2.** με αιτ. προσ., τιμώ με θρησκευτικό δέος, λατρεύω, Λατ. *veneror*, σε Πίνδ., Ηρόδ. κ.λπ.· επομένως, ευλαβούμαι, αποδίδω τιμές ή σεβασμό προς, σε Τραγ.

σέβος, τό, = *σέβας*, στον πληθ. *σέβη, τά*, σε Αισχύλ.

σέβω, αρχ. τύπος του *σέβομαι*, που χρησιμ. μόνο σε ενεστ. και παρατ., **1.** λατρεύω, τιμώ, σε Πίνδ., Αττ.· *εὖ σέβειν τινά* αντί *εὐσεβεῖν εἰς τινά*, σε Ευρ.· με απαρ., *ὑβρίζειν οὐ σέβω*, δηλ. *τὸ ὑβρίζειν*, δεν εκτιμώ, δεν αποδέχομαι την αλαζονεία, σε Αισχύλ.· *τὸ μὴ ἄδικεῖν σέβοντες*, στον ιδ.· ομοίως, *σέβομαι* ως Παθ., απολαμβάνω τον σεβασμό, σε Σοφ. **2.** απόλ., λατρεύω, είμαι θρησκευόμενος, σε Αισχύλ., Σοφ.

σέθεν, αρχ. ποιητ. τύπος του *σοῦ*, γεν. του *σύ*.

Σειληνός, ὁ, Σειληνός, πιστός σύντροφος του Διονύσου, σε Ηρόδ.· θεωρείται πατέρας των Σατύρων, και επιπλέον διαθέτει προφητικές ιδιότητες.

Σειλην-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με τον Σειληνό, σε Πλάτ.

σεῖο, Επικ. αντί *σοῦ*, γεν. του *σύ*.

σεῖος, -α, -ον, Λακών. αντί *θεῖος*.

σειρά, Ιων. σειρή, ή (εἴρω, αἶρω), **1.** κλωστή, κορδόνι, σχοινί, σπάγγος, δεσμός, ταινία, σε Ομηρ.· *σ. χρυσεῖη*, κλωστή ή αλυσίδα από χρυσό, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** σχοινί με θηλειά, όπως το λάσο, που χρησιμοποιούσαν οι Σαγάρτιοι και οι Σαρμάτες (σκυθικά φύλα) για να παγιδεύσουν και να απαγάγουν τους εχθρούς τους, σε Ηρόδ.

σειραῖος, -α, -ον (σειρά), **1.** δεμένος με σχοινί ή δεσμά, *ἵππος σειραῖος* = *σειραφόρος*, σε Σοφ. **2.** λέγεται για σχοινί, συστραμμένος, στριφογυρισμένος, αυτός που έχει θηλειές, βρόχους, δεμένος με σχοινί, σε Ευρ.

σειρᾶ-φόρος, Ιων. σειρη-, -ον (φέρω), **1.** αυτός που σύρεται από σχοινί, σε Ηρόδ. **2.** *σειραφόρος* (ενν. *ἵππος*), ὁ, άλογο που σύρει την άμαξα μόνο με το σχοινί (όντας δεμένο στο πλάι των αλόγων που ήταν στον ζυγό, *ζύγιοι*), άλογο που ακολουθεῖ από τα πλάγια, που σύρεται με σχοινί πίσω από την άμαξα, που δεν βρίσκεται το ίδιο στον ζυγό· μεταφ. ενίστε, άλογο που συντροφεύει τα υποζύγια, βοηθητικό άλογο, εφεδρικός ίππος, σε Αισχύλ.· κάποιες φορές λέγεται για κάποιον που έχει αναλάβει ελαφριά, εύκολη δουλειά, στον ιδ.

Σειρήν, -ήνος, ή, Σειρήνα· πληθ. *Σειρήνες, αί*, **I.** Σειρήνες, μυθολογικά πρόσωπα· επρόκειτο για αδελφές μεταξύ τους, στη νότια ακτή της Ιταλίας, που με τα τραγούδια τους αποπλανούσαν τους διερχόμενους ναυτικούς και κατόπιν τους σκότωναν, σε Ομήρ. Οδ. Ο Όμηρος μνημονεύει μόνον δύο, απ' όπου η Επικ. γεν. *δυϊκ., Σειρήνοιν*. **II.** μεταφ., Σειρήνα, ξελογιάστρα γυναίκα, σε Ευρ.· τα θέλγητρα της ευγλωττίας των Σειρήνων, σε Αισχίν. (άγν. προέλ.).

σειρηφόρος, -ον, Ιων. αντί *σειραφόρος*.

σειριό-καντος, -ον, αυτός που έχει υποστεί εγκαύματα από τον ήλιο ή από το άστρο του Κυνός, δηλ. τον Σείριο, σε Ανθ.

σείριος, ό (σειρός), αυτός που κατακαίει, που προξενεί εγκαύματα, ονομασία του άστρου του Κυνός, Λατ. *Sirius*, που χαρακτηρίζει την εποχή κατά την οποία επικρατούν οι πιο υψηλές θερμοκρασίες, δηλ. από τις 24 Αυγούστου ως τις 24 Σεπτεμβρίου, σε Ησίοδ., Ευρ.· ονομαζόταν *Σείριος κυών*, σε Αισχύλ.· *Σείριος άστήρ*, σε Ησίοδ.

σειρίς, -ίδος, ή, υποκορ. του *σειρά* 2., σε Ξεν.

σειρο-μάστιγξ, -ίγος, ή, μαστίγιο που φέρει κόμπους, φραγγέλιο, σε Εκκλησ., Βυζ.

σειρο-φόρος, -ον, = *σειραφόρος* I, σε Ευρ.

σεισ-άχθεια, ή (σειώ, ἄχθος), απαλλαγή από τα βάρη, σε Πλούτ.· όνομα της φοροαπαλλακτικής διάταξη στη νομοθεσία του Σόλωνα, βάσει της οποίας τα χρέη κι η δουλοκτησία των οφειλετών καταργούνταν, στον ίδ.

σεισί-χθων, -ονος, ό (σειώ), αυτός που σείει τη γη, επίθ. του Ποσειδώνα (που τον θεωρούσαν υπαίτιο των σεισμών), σε Πίνδ.

σεισμᾶτίας, -ου, ό, λέγεται για σεισμούς, αυτός που έχει παλμική κίνηση, που προξενεί σεισμό, *σεισμ. τάφος*, ενταφιασμός μέσα σε ερείπια εξαιτίας του σεισμού, σε Πλούτ.

σεισμός, ό (σειώ), 1. σεισμική κίνηση, σεισμική δόνηση, σεισμική ταλάντευση· *γῆς, χθονός σεισμός*, σεισμός, σε Ευρ.· απόλ., σε Ηρόδ., Αττ. **2.** γενικά, αναστάτωση, κλονισμός, σάλος, σε Πλάτ., Κ.Δ.

σειστός, -ή, -όν (σειώ), αυτός που έχει ταρακουνηθεί, τρανταγμένος, κουνημένος, σε Αριστοφ.

-σειώ, κατάληξη ρημάτων που εκφράζουν επιθυμία, εφετικών ρημάτων, όπως η Λατ. -*urio*. Σχηματίζονται από τον μέλ., όπως τα *δρασειώ* από *δράσω*, *γελασειώ* από *γελάσομαι*.

σειώ, Επικ. παρατ. *σειον*, μέλ. *σεισω*, αόρ. *ά' έσεισα*, παρακ. *σέσεικα* — Παθ., αόρ. *ά' έσεισθην*, παρακ. *σέσεισμαι*. **I. 1.** ταρακουνώ, κινώ πέρα δώθε, σείω, δονώ, πάλλω, σε Όμηρ.· *σειώ έγχος, μελίην*, κουνώ το ξίφος πάνω-κάτω, σε Ομήρ. Ιλ.· *κάρασειώ*, ως σημάδι δυσαρέσκειας, σε Σοφ.· επίσης, *σείειν τῇ ούρᾳ*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για σεισμούς, που αποδίδονταν στον Ποσειδώνα, σε Ηρόδ.· απόλ., *σεισας*, από σεισμό, σε Αριστοφ.· απρόσ. *σείει*, γίνεται σεισμός, σε Θουκ., Ξεν. **3.** μεταφ., ανακινώ, αναστατώνω, κλονίζω, ταραάζω, σε Πίνδ., Σοφ. **4.** στην Αττ., επιρρίπτω ψευδή κατηγορία ή κατηγορώ, συκοφαντώ ψευδώς επίτηδες για να αποσπάσω εκβιαστικά χρήματα και να σιωπήσω, σε Αριστοφ.· πρβλ. Λατ. *concutio*. **II. 1.** Παθ., κλονίζομαι, τινάζομαι, αναταράζομαι, λέγεται για τη γη, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· μεταφ., συγκλονίζομαι μέχρι τα θεμέλια· *τό τερπνόν πιτνεϊ σεσεισμένον*, σε Πίνδ.· *οἷς ἂν σεισθῇ θεόθεν δόμος*, σε Σοφ. **2.** γενικά, κινούμαι πέρα-δώθε, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *όδόντες έσειόντο*, έτριζαν τα δόντια του, σε Ηρόδ.· *σεισθῆναι σάλω*, σε Ευρ. **III. 1.** Μέσ., κινώ κάτι από μόνος μου, σε Θεόκρ., Ανθ. **2.** όπως το Παθ., κινούμαι, κουνιέμαι, σαλεύω, σείεμαι, σε Ομήρ. Ιλ.

σελᾱγγέω (σέλας), φωτίζω, διαφωτίζω — Παθ., φέγγω, λαμποκοπῶ, φεγγοβολῶ, λαμпыρίζω, σε Αριστοφ.

σελαη-γενέτης, -ου, ὁ, γεννήτορας, πατέρας του φωτός, σε Ανθ.

σελάννα, -ναία, Δωρ. αντί *σελήνη*, *σεληναία*.

σέλας, τό, γεν. *σέλαος*, δοτ. *σέλαϊ*, συνηρ. *σέλα*· πληθ. *σέλα̃*· λαμπρή πύρινη φλόγα, λάμψη, φως, *σέλας πυρός*, σε Ομήρ. Ιλ.· μόνο του, στο ίδ.· κεραυνός, αστροπελέκι, στο ίδ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· πυρσός, λαμπάδα, σε Ομηρ. Ύμν.· αστραποβόλημα από οργισμένη ματιά, σε Αισχύλ.· μεταφ., *ἔρωτος σέλας*, σε Θεόκρ.

σελασ-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρνει φως, φωτοδότης, σε Αισχύλ.· λέγεται για την Άρτεμη, σε Πaus.

σελευκίς, -ίδος, ή, είδος κυπέλλου που έλαβε το όνομά του από τον Σέλευκο, σε Πλούτ.

σεληναίη, ή, ποιητ. αντί *σελήνη*, σε Αριστοφ.· Δωρ. **σελαναία**, σε Eur.

σεληναῖος, -α, -ον, αυτός που φωτίζεται από το φεγγάρι· *σεληναία νύξ*, νύχτα φωτισμένη από το φεγγαρόφωτο, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ., Ανθ.

σελήνη, ή, Δωρ. **σελάννα (σέλας)**, I. φεγγάρι, Lat. luna, σε Όμηρ.· *σελήνη πλήθουσα*, πανσέληνος, ολόγιομο φεγγάρι, σε Ομήρ. Ιλ.· *νουμηνία κατὰσελήνην*, δηλ. με βάση τον σεληνιακό μήνα, σε Θουκ.· *πρὸςτὴν σελήνην*, με το φεγγαρόφωτο, σε Ξεν.· ομοίως, *εἰς τὴν σελήνην*, σε Αισχίν.· *τὴν σελήνην καθαιρεῖν*, το lunam deducere του Ορατίου, λέγεται για τις μάγισσες, σε Αριστοφ.· *δεκάτῃ σελήνῃ*, κατά το δέκατο φεγγάρι, δηλ. κατά τον δέκατο μήνα, σε Eur. II. ως θηλ. κύριο όνομα, η Σελήνη, η θεά του φεγγαριού, σε Ησίοδ. κ.λπ.

σεληνιαζομαι, αποθ., έχω προσβληθεί από τη νόσο του φεγγαριού, δηλ. είμαι επιληπτικός, πάσχω από επιληψία, σε Κ.Δ.

σεληνιακός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στη σελήνη, το σεληνιακό ημερολόγιο, σε Πλούτ.

σελῖδη-φάγος[ᾱ], -ον (σελῖς, φᾱγείν), αυτός που κατατρώγει, καταβροχθίζει τα φύλλα, τις σελίδες· λέγεται για είδος σκώρου που καταστρέφει βιβλία, σε Ανθ.

σέλῖνον, τό, το φυτό πετροσέλινο ή μαϊντανός, Lat. arium, σε Όμηρ. κ.λπ.· με στεφάνια από τα φύλλα του στεφανώνονταν οι νικητές των Ισθμίων και των Νεμέων, σε Πίνδ.· από το γεγονός ότι φυτευόταν στην άκρη των κήπων προέκυψε η παροιμ. φράση, *οὐδ' ἐν σελίνῳ οὐδ' ἐν πηγάνῳ*, μόλις έχει αρχίσει, μόλις έχει γίνει η αρχή, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σελῖς, -ίδος, ή, σανίδα, μαδέρι, πατερό, δοκάρι· μεταφ., φύλλο από πάπυρο· γενικά, σελίδα βιβλίου, σε Ανθ.

Σελλοί, οί, Σελλοί, φύλακες του μαντείου του Δία στη Δωδώνη, δεσμευμένοι να ζουν τραχιά κι ασκητική ζωή, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

σέλμα, -ατος, τό (σελῖς), 1. κατάστρωμα του πλοίου, σε Όμηρ. Ύμν., Eur. 2. πληθ., *σέλματα*, καθίσματα, πάγκοι των κωπηλατών, Lat. transtra, σε Τραγ. 3. γενικά, κάθισμα, έδρα, θρόνος, σε Αισχύλ. 4. *σέλματα πύργων*, ικριώματα πίσω από τους προμαχώνες, πάνω στα οποία στέκονταν οι υπερασπιστές του τείχους, στον ίδ. 5. κορμοί δέντρων που θα χρησιμεύσουν ως οικοδομική ξυλεία, σε Στράβ.

σεμίδᾱλις, ή, -εως ή -ιος, το πιο λεπτοαλεσμένο σταρένιο αλεύρι, σιμιγδάλι, Lat. simila, similago, σε Αριστοφ.

σεμνολογέω, μέλ. -ήσω, μιλώ με σοβαρότητα και σεμνότητα, σε Αισχίν.· επίσης ως αποθ., *σεμνολογέομαι*, μιλώ με σοβαρές, επίσημες φράσεις, μιλώ πανηγυρικά, σε Δημ.

σεμνο-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που μιλάει με σοβαρότητα και σεμνότητα, μεγαλορρήμων, σε Δημ.

σεμνό-μαντις, -εως, ὁ, σοβαρός, ιεροπρεπής και σεβάσμιος μάντης, σε Σοφ.

σεμνο-μυθήω, μέλ. -ήσω (*μῦθος*) = *σεμνολογέω*, σε Ευρ.

σεμνο-ποιέω, μέλ. -ήσω, καθιστώ κάποιον σεβαστό, μεγαλύνω, εκθειάζω, εγκωμιάζω, σε Στράβ.

σεμνο-προσωπέω, μέλ. -ήσω (*πρόσωπον*), υιοθετώ μια σοβαρή, σεμνή έκφραση προσώπου, σε Αριστοφ.

σεμνός, -ή, -όν (σέβομαι), σεβάσμιος, αξιοσέβαστος, ιεροπρεπής, άγιος, αυτός που προκαλεί δέος· **I. 1.** κανονικά λέγεται για συγκεκριμένους θεούς· στην Αθήνα λέγεται ιδίως για τις Ερινύες, *σεμναί θεαί* ή *Σεμναί*, σε Τραγ.· *σεμνά τέλη*, οι ιερές τελετουργίες τους, στους ίδ. **2.** ακολούθως, λέγεται για τα θεία πράγματα, σε Ομηρ. Ύμν., Τραγ.· *σεμνός βίος*, η ζωή που είναι αφιερωμένη στη λατρεία των θεών, σε Ευρ.· *σεμνά φθέγγεσθαι* = *εὐφημα*, σε Αισχύλ.· *τὸ σεμνόν*, αγιότητα, ιερότητα, σε Δημ. **II. 1.** λέγεται για ανθρώπους, σεβάσμιος, αξιοσέβαστος, σπουδαίος, αρχοντικός, μεγαλοπρεπής, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** λέγεται για πράγματα, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *οὐδὲν σεμνόν*, τίποτε το ιδιαίτερα αξιοθαύμαστο, σε Αριστ.· *σεμνόν ἐστι*, με απαρ., είναι κάτι το ευγενές, το εξαιρετο να..., σε Πλάτ. **III.** με αρνητική σημασία, αλαζόνας, υπεροπτικός, σε Τραγ.· με περιφρόνηση ή ειρωνεία, σοβαροφανής, πομπώδης, μεγαλομανής, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *σεμνὸν βλέπειν*, φαίνομαι σοβαρός και σεμνοπρεπής, σε Ευρ.· *ὥς σεμνὸς οὐπίτριπτος*, πόσο τεράστια αθλιότητα! σε Αριστοφ.· *ὥς σεμνὸς ὁ κατάρατος*, στον ίδ. **IV.** επίρρ. -νῶς, σε Ευρ. κ.λπ.· συγκρ. -ότερον, σε Ξεν.

σεμνό-στομος, -ον (στόμα), αυτός που ειπώθηκε σεμνοπρεπώς, με επισημότητα, με σοβαρότητα κι έμφαση, σε Αισχύλ.

σεμνότης, -ητος, ἡ (σεμνός), **I.** σοβαρότητα, επισημότητα, αξιοπρέπεια, μεγαλοπρέπεια, σε Ευρ., Ξεν. **II.** με αρνητική σημασία, σοβαροφάνεια, πομπώδης έκφραση, μεγαλοπρέπεια, κομπορρημοσύνη, σε Λουκ.· λέγεται για νεαρή κοπέλα, σεμνοτυφία, σε Ευρ.

σεμνό-τῆμος, -ον (τιμή), αυτός που περιβάλλεται με σεβασμό, σεβάσμιος, αξιοσέβαστος, σε Αισχύλ.

σεμνώνω, μέλ. -ώσω, καθιστώ κάποιον σπουδαίο ή μεγαλοπρεπή, εκθειάζω, μεγαλύνω, κοσμώ, μεγαλοποιώ, εξωραίζω, σε Ηρόδ.

σεμνύνω[ν], μέλ. -ύνῶ, = το προηγ., **I.** εκθειάζω, μεγαλύνω, σε Ηρόδ., Αττ.· Παθ., απολαμβάνω μεγάλη υπόληψη, χαίρω μεγάλου σεβασμού, σε Πλάτ. **II.** Μέσ., είμαι σοβαρός, σεμνός, προσποιούμαι τον σοβαρό και τον σεμνό, σε Ευρ., Αριστοφ.· *σεμνύνω ἐπὶ τινι*, είμαι υπερήφανος για κάτι, κομπάζω γι' αυτό, σε Δημ.· *ἐν τινι*, στον ίδ.

σέο, Επικ. αντί σοῦ, γεν. του σύ.

σεπτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *σέβομαι*, αξιοσέβαστος, σεβαστός, σε Αισχύλ.

σέρῖς, ἡ, γεν. -ιδος, είδος αντιδίου ή πικραλίδας, σε Ανθ.

σέρφος, ὁ, είδος σκνίπας ή φτερωτού μυρμηγκιού, σε Αριστοφ.

σέσαγμαi, Παθ. παρακ. του *σάπτω*.

σεσᾶρωμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *σαρόω*.

σεσᾶρώς, Δωρ. αντί *σεσηρώ*, Επικ. θηλ. *σεσᾶρῡα*.

σέσεισμαι, Παθ. παρακ. του *σείω*.

σέσηπα, παρακ. του *σήπω*.

σεσοφισμένως, επίρρ. από *μτχ. Παθ. παρακ. σεσόφισμαι*, με δόλο, με πανουργία, με τον τρόπο των σοφιστών, σε Ξεν.

σέσωσμαι, Παθ. παρακ. του *σώζω*.

σεῦ, εγκλιτ. *σευ*, Ιων. αντί *σοῦ, σου*, γεν. του *σύ*.

σεῦα, Επικ. αόρ. α' του *σεύω*· -*σεῦται* αντί *σεύεται*.

σεῦτλον, τό, Ιων. και μεταγεν. Αττ. αντί *τεῦτλον*, κοκκινογούλι, σέσκουλο.

σεύω, Επικ. αορ. α' ἔσσενα και *σεῦα* — Μέσ., Επικ. γ' ενικ. αορ. α' *σεύατο*, πληθ. *έσσεύαντο* — Παθ., αόρ. α' *έσύθην [ῥ]*, *έσσύθην [ῥ]*, ποιητ. *σύθην*· παρακ. (με σημασία ενεστ.) *έσσῶμαι*, *μτχ. έσύμενος (όχι -μένος)*· στα ανωτέρω πρέπει να προστεθεί ποιητ. αόρ. β' *έσύμην [ῥ]*, β' ενικ. *έσσυο*, γ' ενικ. *έσσυτο*, Επικ. *σύτο*, *μτχ. σύμενος*· εκτός αυτών, γ' ενικ. *σεῦται*, αντί γ' πληθ. *σεύεται*, *σοῦνται*, αντί *σεύονται*, προστ. *σοῦ*, *σούσθω*, *σοῦσθε*· **I. 1.** θέτω σε γρήγορη κίνηση· οδηγώ, κυνηγώ, διώχνω μακριά, απομακρύνω, σε Όμηρ.· ομοίως σε Μέσ., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** διεγείρω, εξωθώ εναντίον, *κύνας σεύω ἐπὶ συῖ*, στο *ιδ.*· με *απαρ.*, παρακινώ, προτρέπω, σε Ομήρ. Οδ. **3.** λέγεται για πράγματα, ρίπτω, εκσφενδονίζω, εξακοντίζω, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** Παθ. και Μέσ., **1.** τρέχω, ορμώ, εκσφενδονίζομαι ή τινάζομαι κατά μήκος, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.· με *απαρ.*, επιταχύνω, σπεύδω να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μεταφ., είμαι πρόθυμος, επιθυμώ σφοδρά, σε Ομήρ. Οδ.· βλ. [έσύμενος](#).

σεφθείς, *μτχ. αορ. α' του έβόβομαι*.

σέων, γεν. πληθ. του *σής*.

σεωυτοῦ, θηλ. *σεωυτῆς*, Ιων. αντί *σεαυτοῦ, σεαυτῆς*.

σηκάζω, μέλ. -*σω (σηκός)*, εγκλείω σε περιφραγμένο χώρο, σε μαντρί, μαντρώων — Παθ., *σήκασθεν* (αντί *έσηκάσθησαν*) *κατὰ Ἴλιον*, εγκλωβίστηκαν στο Ἴλιον, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες*, σε Ξεν.

σηκίς, -ίδος, ή (σηκός), οικονόμος του σπιτιού, θυρωρός, υπηρέτρια, σε Αριστοφ.

σηκίτης[ι], -ου, Δωρ. **σᾱκίτας**, -*α, ό (σηκός)*, αυτός που παραμένει εσώκλειστος στον στάβλο, αυτός που θηλάζει, λέγεται για νεογέννητο, βυζανιάρικο αρνάκι, σε Θεόκρ.

σηκο-κόρος, ό, ή (κορέω), αυτός που καθαρίζει το παχνί ή τον στάβλο, βοσκός, σε Ομήρ. Οδ.

σηκός, Δωρ. **σᾱκός**, ό· **I.** στάβλος, μάντρα, μαντρί, στάνη, περιφραγμένος χώρος, όπου φυλάσσονται αρνάκια, κατσικάκια, μοσχαράκια, σε Όμηρ., Ησίοδ.· *σηκός δράκοντος*, η σπηλιά του δράκοντα, σε Ευρ. **II. 1.** ιερός περίβολος, ναῖσκος, άδυτο, σε Σοφ., Ευρ. **2.** τάφος, τόπος ταφής, νεκροταφείο, σε Σιμων. **III.** κορμός (που έχει κοιλώματα) γηραιού ελαιοδέντρου, κουφάλα γέρικης ελιάς, σε Λυσ.

σηκώω, μέλ. -*ώσω*, ζυγίζω, σταθμίζω, σε Πλούτ.

σήκωμα, Δωρ. **σᾱκωμα**, -*ατος, τό, I.* βαρίδι στη ζυγαριά, *σμικρὸν τὸ σὸν σήκωμα προστίθης*, είναι μικρό το βαρίδι που ρίχνεις στη ζυγαριά, σε Ευρ. **II.** = *σηκός* II, ιερός περίβολος, στον *ιδ.*

σήμα, Δωρ. **σᾱμα**, -*ατος, τό· 1.* σημείο, σημάδι, χαρακτηριστικό γνώρισμα, σημείο μέσω του οποίου αναγνωρίζουμε κάποιον ή κάτι, σε Όμηρ. κ.λπ.· σημάδι σε σχήμα αστεριού στο μέτωπο ενός αλόγου, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** σημείο από τον ουρανό, σημάδι θεϊκό, οιώνός, προμήνυμα, σε Όμηρ. κ.λπ. **3.** γενικά, σινιάλο, σύνθημα, σήμα για να κάνει ή να αρχίσει κάποιος κάτι, σε Ομήρ. Οδ.· σύνθημα, σε Ευρ.· σημάδι για την έναρξη της μάχης, σινιάλο, στον *ιδ.* **4.** σημάδι μέσω του οποίου καθίσταται αναγνωρίσιμος ο τόπος ταφής, ο τύμβος,

το ανάχωμα του τάφου, Λατ. tumulus, σε Όμηρ. κ.λπ.· γενικά, μνήμα, τύμβος, τάφος, σε Ηρόδ., Αττ. **5.** χαρακτηριστικό σημάδι μέσω του οποίου πιστοποιείται η ταυτότητα κάποιου· *τὰ σήματα λυγρὰ* του Βελλερεφόντη (συνθηματικές καταγγελίες που στάλθηκαν με τον Βελλερεφόντη στον πεθερό του, ώστε να τον υποβάλλει αυτός στην δοκιμασία των δέκα άθλων) ήταν εικονογραφημένα, όχι γραπτά, σημεία (βλ. [γράφω](#), αρχ.), σε Ομήρ. Ιλ.· το «σημάδι», το διακριτικό γνώρισμα στη μοίρα του Αίαντα,, στο ίδ.· χαρακτηριστικό σύμβολο, έμβλημα ή κόσμημα πάνω στην ασπίδα, για να αναγνωρίζεται ο πολεμιστής, σε Αισχύλ.· σφραγίδα που αποτυπωνόταν σε επιστολή, σε Σοφ. **6.** αστερισμός, σύμπλεγμα αστεριών στον ουρανό, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

σημαία, ή (σῆμα), πολεμική σημαία, λάβαρο, μπαϊράκι, παντιέρα, σε Πολύβ.· στρατιωτικό σώμα που ήταν παρατεταγμένο κάτω από την ίδια σημαία, το Ρωμ. manipulus, στον ίδ.

σημαίνω, μέλ. *σημαῖνῶ*, Ἰων. -*ἄνέω*· αόρ. *ἀ' ἐσήμηνα* και *ἐσήμανα* — Μέσ., αόρ. *ἀ' ἐσημηνάμην*, *ἐσημάνθην*, παρακ. *σεσήμασμαι*, επίσης *γ' ενικ. σεσήμανται*, απαρ. *σεσημάνθαι* (*σημα*)·

A. I. 1. δείχνω μέσω ενός σημείου, δηλώνω, γνωστοποιώ, φανερώνω, καταδεικνύω, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** απόλ., παρέχω σημεία, κάνω σινιάλα, σε Ομήρ. Ἰλ., Τραγ. **II. 1.** δίνω σύνθημα, σημαίνω ή κάνω σινιάλο για να κάνει κάποιος κάτι, σε Ομήρ. Ἰλ.· με απαρ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· *μῆσημῆναντός σου*, χωρίς καμία διαταγή από σένα, σε Πλάτ.· με γεν., έχω την αρχηγία, εξουσιάζω, κυβερνώ, διοικώ, *τινός ή ἐπί τισι*, σε Όμηρ.· απόλ., δίνω διαταγές, διατάζω, προστάζω, στον ιδ.· *σημαίνων = σημάντωρ*, σε Σοφ. **2.** στον πόλεμο, δίνω το σήμα για την επίθεση, σε Θουκ.· *σημαίνω τῇ σάλπιγγι*, σε Ξεν.· *σημαίνω ἀναχώρησιν*, δίνω το σήμα της αναχώρησης, σε Θουκ.· απρόσ., *σημαίνει* (ενν. *ὁ σαλπικτής*), το σήμα δόθηκε· *τοῖς Ἑλλησι ὡς ἐσήμηνε*, όταν δόθηκε το σήμα στους Έλληνες να επιτεθούν, σε Ηρόδ.· *ἐσήμαινε πάντα παραρτέεσθαι*, δόθηκε η διαταγή να είναι όλα έτοιμα, στον ιδ. **III. 1.** δηλώνω, καταδεικνύω, ανακοινώνω, κοινοποιώ, σε Ευρ., Ηρόδ., Αττ. **2.** γενικά, υποδηλώνω, διερμηνεύω, επεξηγώ, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· απόλ., *σήμαινε*, πες, σε Σοφ. **IV.** = *σφραγίζω*, αποτυπώνω κάποιο σημάδι ή χαρακτηριστικό γνώρισμα, σημαδεύω, σφραγίζω, Λατ. *obsignare*, κατά κανόνα στη Μέσ., σε Ξεν. — Παθ., *εὖ σεσημάνθαι*, είμαι σφραγισμένος καλά, σε Αριστοφ.· *τὰ σεσημασμένα*, αντίθ. προς το *ἀσήμαντα*, σε Δημ. **B. I.** Μέσ. *σημαίνομαι*, όπως το *τεκμαίρομαι*, εκλαμβάνω ως σημείο, δηλ. συμπεραίνω μέσω σημείων, πιθανολογώ, εικάζω, σε Σοφ. **II.** σημαδεύω για τον εαυτό μου, *σημαίνεσθαι βύβλω*, (ενν. *βοῦν*), δηλ. σημαδεύω ένα βόδι τυλίγοντας γύρω από το κέρατό του μια λωρίδα βύβλου (δέρματος), σε Ηρόδ.

σημαιο-φόρος, -ον (σημαία, φέρω), Λατ. *signifer*, αυτός που κρατάει λάβαρο, σε Πολύβ.

σημαντήριον, τό, σημάδι ή σφραγίδα που ετίθετο σε οτιδήποτε έπρεπε να μείνει άθικτο, σε Αισχύλ.

σημαντρίσγῃ, χώμα (πηλός) που λόγω της ευπλασίας του μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ύλη σφραγίσματος, ως σφραγίδα, όπως το βουλοκέρι, σε Ηρόδ.

σημαντρον, τό, = *σημαντήριον*, σφραγίδα, βούλα, σε Ηρόδ., Ευρ.· μεταφ., *δεινοῖς σημάτωντροισιν ἐσφραγισμένοι*, δηλ. τραυματισμένοι, πληγωμένοι, σε Ευρ.

σημάντωρ, -ορος, ὁ (σημαίνω II), 1. αυτός που δίνει το σήμα, ηγέτης, αρχηγός, σε Όμηρ.· λέγεται για άλογο, καβαλάρης, ιππέας· λέγεται για κοπάδι ζώων, βοσκός, σε Ομήρ. Ἰλ.· κατώτερος αξιωματικός, σε Ηρόδ. **2.**

πληροφοριοδότης, οδηγός, αυτός που αναγγέλλει κάτι, αγγελιοφόρος, σε Ανθ.

σημᾶτόεις, -εσσα, -εν (σήμα), αυτός που είναι γεμάτος τάφους, σε Ανθ.

σημᾶτ-ουργός, ὁ (*ἐργω), αυτός που φτιάχνει σήματα, εμβλήματα για ασπίδες, σε Αισχύλ.

σημειο-γράφος[ᾱ], -ον, στενογράφος, ταχυγράφος, κρυπτογράφος, σε Πλούτ.

σημεῖον, τό, Ἰων. **σημήϊον**, Δωρ. **σᾶμήϊον** και **σᾶμᾶον** (*σημα*), **I. 1.** σύμβολο, σημάδι, χαρακτηριστικό γνώρισμα, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** σημάδι που προέρχεται από τους θεούς, οιωνός, σε Σοφ., Πλάτ.· λέγεται ιδίως για τους αστερισμούς, σε Ευρ. **3.** σημάδι για να κάνει κάποιος κάτι ή σινιάλο, που δημιουργείται από τον κυματισμό σημαιών, σε Ηρόδ.· *αἶρειν, κατασπᾶν τὸ σημεῖον*, υψώνω ή υποστέλλω το λάβαρο που λειτουργεί ως σύνθημα για τη μάχη, σε Θουκ.· *τὰ σημεῖα ἤρθη*, δόθηκαν τα σινιάλα που είχαν συμφωνηθεί, στον ιδ. **4.** έμβλημα

ή σημαία που κυματίζει στο πλοίο του ναυάρχου, σε Ηρόδ. ή στη σκηνή του στρατηγού, σε Ξεν.· κατόπιν, γενικά, έμβλημα, σημαία, σε Ευρ.· απ' όπου, σύνορο, όριο, σε Δημ. **5.** εικόνα ή σήμα χαραγμένο πάνω στην ασπίδα, σε Ηρόδ., Ευρ.· στα πλοία, διακοσμητικές φιγούρες, όπως κεφαλές μυθολογικών προσώπων, σε Αριστοφ. **6.** σινιάλο, συνθηματική λέξη, σύνθημα, σε Θουκ. **II.** στην επιχειρηματολογία, ένδειξη ή απόδειξη, τεκμήριο, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· *σημείον δέ· ή σημείον γάρ·* (για να παρουσιάσει επιχείρημα), αυτή είναι η απόδειξη γι' αυτό, σε Δημ. κ.λπ.

σημειώω, μέλ. -ώσω = *σημαίνω*, **I.** σημαδεύω (με λίθους που λειτουργούν ως μιλιοδείκτες), σε Πολύβ. **II.** Μέσ., ερμηνεύω ως σημάδι, οiwονοσκοπώ, σε Στράβ.

σημει-ώδης, -ες (είδος), αυτός που έχει σημειωθεί, αξιοσημείωτος, σημαντικός, σε Στράβ.

σήμερον, Δωρ. **σάμερον** (από τη λέξη *ήμέρα* με το πρόθημα σ)· επίρρ., σήμερα, σε Όμηρ., Πίνδ.· ο συνήθης Αττ. τύπος ήταν *τήμερον*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *είς τήμερον*, σε Πλάτ.· *ή τ. ήμέρα*, σε Δημ.

σημηΐον, τό, Ιων. αντί *σημείον*.

σημικίνθιον ή συμικίνθιον, τό, Λατ. *semicinctium*, ποδιά ή πετσέτα κουζίνας, σε Κ.Δ.

σημό-θετος, -ον, αυτός πάνω στον οποίο έχει τεθεί ή κολληθεί ένα σημάδι, σημαδεμένος, σε Ανθ.

σηπεδών, -όνος, ή, σήψη, σαπίλα, σαθρότητα, σε Πλάτ.

σηπία, ή, σουπιά, η οποία όταν αλιεύεται, θολώνει το νερό εκχέοντας ένα υγρό, είδος μελανιού, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σήπω, μέλ. *σήσω*, **I. 1.** κάνω κάτι να σαπίσει, επιφέρω σήψη, προκαλώ πυώδη έλκη που οδηγούν σε σηψαιμία· λέγεται για το δηλητήριο ερπετών, σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., φθείρω, χαλώ, αφανίζω, καταστρέφω. **II. 1.** Παθ. παρακ. *σέσηπα* χρησιμ. με σημασία ενεστ. αντί *σήπομαι*, αόρ. β' *έσάπην* [ἄ]· είμαι ή γίνομαι βαθμηδόν σάπιος, σαπίζω, αποσυντίθεμαι, λέγεται για πτώματα, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για ξυλεία, σε Ηρόδ., Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για ζωντανή σάρκα, απονεκρώνομαι, σε Ηρόδ., Πλάτ.

Σήρ, ό, γεν. *Σηρός*, κατά κανόνα στον πληθ. *Σήρες*, οι Σήρες, λαός της Ινδικής χερσονήσου (της Ινδίας), από τους οποίους οι αρχαίοι παρέλαβαν το μετάξι, σε Στράβ.

σῆραγξ, -αγγος, ή, κοίλος βράχος, σπηλιά, σπήλαιο, σε Πλάτ.· λέγεται για σπηλιά λιονταριού, σε Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

σηρϊκός, -ή, -όν (Σήρ), σηρικός (ο προερχόμενος από τους Σήρες), δηλ. ο μεταξωτός, σε Λουκ.· ως ουσ. **σηρικόν ή σιρικόν, τό**, μεταξωτό ένδυμα, μετάξι, σε Κ.Δ.

σής, ό, γεν. *σεός*, πληθ. *σέες, σέας, σέων*· μεταγεν. γεν. *σητός* κ.λπ.· σκώρος που κατατρώγει μάλλινα υφάσματα, έντομο, σαράκι, Λατ. *tinca*, σε Αριστοφ.· μεταφ., κωμικό παρωνύμιο των γραμματικών, των «βιβλιοφάγων», σε Ανθ.

σησαῖμαϊος, -η, -ον, παρασκευασμένος από σουσάμι, σουσαμένιος, σε Λουκ.

σησάμη[ἄ], ή, σησάμη (σουσαμιά), φυτό από τον καρπό του οποίου (*σήσαμον*) εξαγόταν κατόπιν εκθλίψεως είδος λαδιού, το σησαμέλαιο. (άγν. προέλ.).

σησαῖμη, ή, πολτός από ψημένο και αλεσμένο σουσάμι, σουσαμόπιτα, παστέλι, σε Αριστοφ.

σησάμινος[ἄ], -η, -ον, παρασκευασμένος από σουσάμι, σουσαμένιος, σε Ξεν.

σησᾶμοις, -εσσα, -εν, προερχόμενος ή παρασκευασμένος από σουσάμι, σουσαμένιος· ως ουσ. (συνηρ.) *σησαμοῦς*, ὁ, γλύκισμα, πίτα που παρασκευάζεται από σουσάμι, παστέλι, σε Αριστοφ.

σήσᾶμον, τό, I. σπόρος ή καρπός του φυτού της «σουσαμιάς» (*σησάμη*), σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** = *σησάμη*, σε Αριστοφ., Ξεν.

σησᾶμό-τῦρον, τό, μείγμα από σουσάμι και τυρί, σε Βατραχομ.

Σηστός, ή ή ό, η πόλη Σηστός, στην Ευρωπαϊκή πλευρά του Ελλήσποντου, απέναντι από την πόλη Άβυδο, σε Ομήρ. Ιλ.

σητό-βρωτος, -ον (σής, βι-βρώσκω), σκωροφαγώμενος, αυτός που τον έχουν καταφάγει ο σκώρος ή τα σκουλήκια, σκωληκόβρωτος, σε Κ.Δ.

σητό-κοπος, -ον (κόπτω), = το προηγ., σε Ανθ.

-σθα, αρχαϊκή κατάληξη του Ενεργ. β' ενικ. προσ., σε Όμηρ., και σε άλλους ποιητές, κατά κανόνα στην υποτ., όπως *ἐθέλῃσθα, ἔχῃσθα, εἴπῃσθα*· σπανίως σε ευκτ. όπως *κλαίοισθα*. Στην Αττ. διατηρήθηκε σε ορισμένα ανώμ. ρήματα, *ῆσθα, οἶσθα, ῆδῃσθα*.

σθενᾶρός, -ά, -όν, δυνατός, ισχυρός, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· συγκρ.

σθεναρώτερος, σε Σοφ.

σθένος, -εος, τό, I. 1. δύναμη, ισχύς, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ.· με απαρ., *σθένος πολεμίζειν*, πολεμική ισχύς, σε Ομήρ. Ιλ.· *σθένος ὥστε καθελεῖν*, σε Ευρ.· *σθένει*, με δύναμη, ισχυρά, σε Σοφ.· *λόγῳ τε καὶ σθένει*, τόσο με το δίκαιο όσο και με την πυγμή, στον ιδ.· ομοίως, *ὑπὸ σθένους*, σε Ευρ.· *παντὶ σθένει*, με όλες τις δυνάμεις που διαθέτει κάποιος, σε Θουκ. **2.** δύναμη, ρώμη κάθε είδους, τόσο ηθική όσο και σωματική, *σθένος τῆς ἀληθείας*, σε Σοφ.· *ἀγγέλων σθένος*, η δύναμη ή το κύρος τους, σε Αισχύλ. **II. 1.** στρατιωτική ισχύς, δύναμη, υπεροχή σε ετοιμοπόλεμους άντρες, όπως το *δύναμις*, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **2.** μεταφ., όπως το Λατ. *vis* αντί *cobia*, αφθονία. **III.** περιφραστικά όπως τα *βίη, ἴς, μένος*, δηλ. *σθένος Ἰδομενῆος, Ὠρίονος*, αντί για τους ίδιους τους Ἰδομενέα, Ὠρίωνα, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.

σθένω, μόνο σε ενεστ. και παρατ. (*σθένος*), **1.** διαθέτω δύναμη, ισχύ ή εξουσία, είμαι δυνατός ή ισχυρός, σε Σοφ., Ευρ.· *σθένωχερί, ποσί*, έχω δύναμη στα χέρια, στα πόδια, σε Σοφ., Ευρ.· *σθένοντος ἐν πλούτῳ*, σε Σοφ.· *τοσοῦτον σθένει*, στον ιδ.· *ὅσονπερ ἂν σθένῃ*, στον ιδ.· *οἱ κάτω σθένοντες*, οι θεοί που κυβερνοῦν, εξουσιάζουν τον Κάτω Κόσμο, σε Ευρ. **2.** με απαρ., έχω δύναμη ή ισχύ να κάνω κάτι, είμαι ικανός, μπορώ, δύναμαι, σε Σοφ., Ευρ.

σιᾶγών, Ιων. σιηγών, -όνος, ή, οστό του σαγονιού, σαγόني, σε Σοφ. (άγν. προέλ.).

σιᾶλον ή σίελον, τό, σάλιο, έκκριμα των σιελογόνων αδένων, φτύμα, σε Ξεν. κ.λπ.

σιᾶλος, ό, παχύς χοίρος, με ή χωρίς το *σῶς*, σε Όμηρ.

Σίβυλλα, ή, Σίβυλλα, προφήτης που ανήγγελλε ή διερμήνευε τη βούληση των θεών· έδρα της θεωρούντο οι Ερυθραί ή η Κύμη, σε Αριστοφ., Πλάτ. (αμφιβ. προέλ.).

Σιβύλλειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στη Σίβυλλα, προφητικός, σε Πλούτ.

Σίβυλλιάω, παριστάνω, προφητεύω, μιμούμαι τη Σίβυλλα· μεταφ., είμαι όμοιος με ηλικιωμένη Σίβυλλα, μοιάζω ή συμπεριφέρομαι σαν γραΐδιο, σε Αριστοφ.

Σίβυλλιστής, -οῦ, ό, αυτός που πιστεύει στους χρησμούς της Σίβυλλας· προφήτης, μάντης, σε Πλούτ.

σίβۇنى, ή και σίβۇνης[ύ], -ου, ό, κυνηγετικό δόρυ, δόρυ, αιχμή του δόρατος, σε Ανθ.· υποκορ. *σιβۇνιον*, **τό**, σε Πολύβ.

σιγᾶ, επίρρ. (σιγή), **1.** σιωπηλά, ήσυχα· *σίγα ἔχειν*, είμαι σιωπηλός, σε Σοφ.· *κάθησο σίγα*, σε Αριστοφ.· μόνο του, *σίγα*, σιωπή! κάτσε φρόνιμος! «σουτ»! σε Αισχύλ. ο δημόσιος κήρυκας αναγγέλλοντας σιωπητήριο έλεγε *σίγα πᾶς* (ενν. ἔστω), σε Αριστοφ. **2.** μέσα απ' τα δόντια, ψιθυριστά, κρυφά, σε Αισχύλ., Σοφ.

σίγα, **I.** προστ. του *σιγάω*. **II.** **σιγά**, Δωρ. αντί *σιγή*.

σιγᾶ, **I.** γ' ενικ. του *σιγάω*. **II.** Δωρ. δοτ. του *σιγή*.

σιγάζω (σιγή), υποχρεώνω κάποιον να σιωπήσει, *τινά*, σε Ξεν.

σιγᾶλέος, **α**, **ον**, (σιγή), σιωπηλός, σιγανός, σε Ανθ.

σιγαλόεις, **-εσσα**, **-εν**, στιλπνός, ακτινοβόλος, αστραφτερός, λαμπρός, σε Όμηρ. (από το *σίαλος*, με ένθεση του γ, και το ι να καθίσταται μακρό χάριν μέτρου).

σιγᾶλός, Δωρ. αντί *σιγηλός*.

σιγᾶς, **-ᾰδος** (σιγή), θηλ. επίθ., σιωπηλή, ήσυχη, σε Αισχύλ.

σιγάω, μέλ. *-ήσομαι*, μεταγεν. *-ήσω*· παρακ. *σεσίγηκα* — Παθ., μέλ.

σιγηθήσομαι, αόρ. α' *έσιγήθην*, παρακ. *σεσίγημαι*. **I.** είμαι σιωπηλός ή ήσυχος, τηρώ σιγή, σιγώ, σωπαίνω, σε Ηρόδ., Αττ.· *σίγα*, σιωπή! μείνε ήσυχος! σε Όμηρ. — Παθ., *τί σεσίγηται δόμος*, γιατί είναι τόσο ήσυχο το σπίτι; σε Ευρ. **II.** μτβ., παραμένω σιωπηλός, κρατώ κάτι μυστικό, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. — Παθ., τηρούμαι στη σιγή ή κρατούμαι μυστικός, αποσιωπούμαι, αποκρύπτομαι, Λατ. *taceri*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *έσιγήθη σιωπή*, τηρήθηκε σιγή, σε Ευρ.

σιγή, Δωρ. **σιγά**, ή, **I.** σιωπή, ησυχία· *σιγήν ἔχειν*, παραμένω σιωπηλός, τηρώ σιγή, σιωπώ, σωπαίνω, σε Ηρόδ.· *σιγήν ποιείσθαι*, κάνω ησυχία, σιωπώ, στον ιδ.· *σιγήν φυλάσσειν*, σε Ευρ.· στον πληθ., *σιγαί άνέμων*, στον ιδ. **II.** **1.** δοτ. *σιγή* ως επίρρ., σιωπηλά, σε Όμηρ.· επίσης, όπως το *σίγα*, ως επιφών. *σιγή νυν* (ενν. ἔστε), σιωπήστε τώρα! σε Ομήρ. Οδ.· επιπλέον, σε χαμηλό τόνο, χαμηλόφωνα, ψιθυριστά, σε Ηρόδ.· *σιγή βουλεύεσθαι*, σε Ξεν. **2.** μυστικά, *σιγή ἔχειν τι*, κρατώ κάτι μυστικό, παρασιωπώ, όπως το *σιωπᾶν*, σε Ηρόδ.· *σιγᾶ καλύψαι*, στέγειν, κεύθειν, σε Πίνδ., Σοφ. **3.** με γεν., *σιγή τινος*, χωρίς αυτός να το γνωρίζει, σε Ηρόδ., Ευρ.

σιγηλός, **-ή**, **-όν**, Δωρ. **σιγᾶλός**, **-όν**, αυτός που ρέπει στη σιωπή, σιωπηλός, άφωνος, σε Σοφ.· *τά σιγηλά*, σιωπή, ησυχία, σε Ευρ.

σιγηρός, **-ά**, **-όν**, μεταγεν. τύπος αντί *σιγηλός*, σε Μένανδρ.

σιγῆς, Δωρ. β' ενικ. του *σιγάω*.

σιγητέον, ρημ. επίθ. του *σιγάω*, αυτό που πρέπει κάποιος να σιγήσει ή να σιωπήσει, σε Ευρ.

σίγλος ή **σίκλος**, **ό**, Εβρ. *sheuel*, **1.** βάρος (που ανήκει δηλ. στα σταθμά) και νόμισμα = 4 Αττ. *δραχμαί*, σε Κ.Δ. **2.** ο Περσικός *σίγλος* = 7 1/2, Αττ. *όβολοι*, σε Ξεν.

σίγμα, το γράμμα του ελλ. αλφαβ. **σίγμα**, βλ. **Σ**, **σ**.

σίγυνης[υ], **-ου**, **ό**, **I.** λέξη της Κυπριακής διαλέκτου για το δόρυ, για το κυνηγετικό κοντάρι, σε Ηρόδ. **II.** η λέξη *σιγύνης* χρησιμ. από τους Λίγυες (κοντά στη Μασσαλία) αντί *κάπηλος*, στον ιδ. **III.** οι *Σιγῶναι* ήταν αρχαίος λαός στο Μέσο Δούναβη, στον ιδ.

σιγῶντι, Δωρ. αντί *σιγῶσι*, γ' πληθ. του *σιγάω*.

σίδαρος, Αιολ. και Δωρ. αντί *σίδηρος*· για το σύνολο των τύπων του *σίδαρ-*, βλ. **σιδηρ-**.

σίδη, ή, δέντρο ροδιά, καρπός της ροδιάς, ρόδι.

σίδηρεία, ή (**σίδηρος**), κατεργασία σιδήρου, σιδηρομεταλλουργία, σε Ξεν.

σιδηρεΐα, τά, τόπος κατεργασίας του σιδήρου, σιδηρουργείο, μεταλλεία σιδήρου, σε Αριστ.

σιδήρεος, -α, -ον, Ιων. **-η, -ον,** Επικ. **σιδήρειος, -η, -ον,** Αττ. συνηρ.

σιδηροῦς, -ᾱ, -οῦν, Δωρ. **σιδάρεος, -ειος (σίδηρος), I. 1.** κατασκευασμένος από σίδηρο ή ατσάλι, σιδερένιος, Λατ. *ferrus*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *χειρ σιδηρᾶ*, σιδερένια αρπάγη, λαβή, σε Θουκ.· *σιδήρειος ὀρυμαγδός*, δηλ. η κλαγγή των όπλων, σε Ομήρ. Ιλ.· *σιδήρεος οὐρανός*, σιδερένιος ουρανός, δηλ. το στερέωμα, το οποίο θεωρείτο από τους αρχαίους ότι ήταν από μέταλλο, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., *σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός*, καρδιά από σίδηρο, δηλ. σκληρή σαν από σίδηρο, σε Όμηρ.· *οἱ κραδίη σιδερέη*, σε Ομήρ. Οδ.· *σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται*, είσαι ολόκληρος φτιαγμένος από σίδηρο! στο ίδ.· λέγεται για τον Ηρακλή, αυτός που έχει πλευρά από σίδηρο, σε Σιμων.· *ὦ σιδήρεοι*, ω εσείς, σκληρόκαρδοι! σε Αισχύν. **II.** *σιδάρεοι, οἱ*, νόμισμα της περιοχής του Βυζαντίου από σίδηρο, πάντοτε σε Δωρ. τύπο, ακόμη και στην Αθήνα, σε Αριστοφ.

σιδηρεύς, -έως, ὁ, αυτός που κατεργάζεται τον σίδηρο, σιδηρουργός, σιδεράς, σε Ξεν.

σιδήριον, τό (σίδηρος), σκεύος ή εργαλείο από σίδηρο· *σιδηρίων ἐπαΐειν*, αισθάνομαι το σίδηρο, δεν μπορώ να το αντέξω (να αντέξω στη δοκιμασία του), σε Ηρόδ.· *θερμὰ σιδήρια*, τα πυρακτωμένα κομμάτια σιδήρου ως όργανα βασανιστηρίων, στον ίδ.

σιδηρίτης[ι], -ου, ὁ, θηλ. **-ῖτις, -ιδος·** Δωρ. **σιδᾶρίτας, -α, -ο, 1.**

κατασκευασμένος από σίδηρο· *σιδηρίτης πόλεμος*, ο πόλεμος δια σιδήρου, δηλ. με σιδερένα όπλα, σε Πίνδ. **2.** *ή σιδηρίτις λίθος*, βράχος που έχει ρινίσματα σιδήρου, που περιέχει μετάλλευμα σιδήρου, σε Στράβ.

σιδηρο-βρώς, -ῶτος, ὁ, ή (βιβρώσκω), αυτός που τρώγει τον σίδηρο, που τον φθείρει, σε Σοφ.

σιδηρο-δάκτυλος, -ον, αυτός που έχει σιδερένια δάχτυλα, σε Ανθ.

σιδηρό-δετος, -ον, αυτός που είναι δεμένος με σίδηρο, σιδηροδέσμιος, αλυσοδεμένος· *ἐν ζύλῳ σιδηροδέτῳ*, δηλ. στα δεσμά, σε Ηρόδ.

σιδηρο-κμής, -ῆτος, ὁ, ή (κάμνω), δολοφονημένος, σφαγμένος από σίδηρο, δηλ. από σπαθί, χρησιμ. με τη συνοδεία της δοτ. ουδ. *βοτοῖς*, σε Σοφ.

σιδηρο-μήτωρ, -ορος, ὁ, ή (μήτηρ), μητέρα του σιδήρου, γη που παράγει σίδηρο, σε Αισχύλ.

σιδηρο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που διαμερίζει, που διαμοιράζει με το σίδηρο, δηλ. με το σπαθί, με το ξίφος, σε Αισχύλ.

σιδηρό-νωτος, -ον, αυτός που έχει σιδερένια νώτα (ασπίδα), σε Ευρ.

σιδηρό-πλαστος, -ον, φτιαγμένος από σίδηρο, σιδερένιος, σε Λουκ.

σιδηρό-πληκτος, Δωρ. -πλακτος, -ον, πληγωμένος από σίδηρο, δηλ. από ξίφος, σε Αισχύλ.

σίδηρος, Δωρ. σιδᾶρος, ὁ, I. το μέταλλο σίδηρος, Λατ. *ferrum*, σε Όμηρ. κ.λπ.· ο σίδηρος ήταν το τελευταίο στη σειρά μέταλλο που τέθηκε σε κοινή χρήση από τους αρχαίους Έλληνες, γι' αυτό καλείτο *πολύκμητος*, αυτός δηλ. που η κατεργασία του είναι κοπιώδης, σε Όμηρ.· ήταν υψηλής αξίας και κομμάτια από σίδηρο δίδονταν ως έπαθλα, σε Ομήρ. Ιλ. Κατά κανόνα εισαγόταν από τις βόρειες και τις ανατολικές περιοχές του Ευξείνου, *Σκύθης σίδηρος*, σε Αισχύλ. **II.** όπως το Λατ. *ferrum*, οτιδήποτε είναι φτιαγμένο από σίδηρο, σιδερένιο εργαλείο ή όπλο, σπαθί ή μαχαίρι, λεπίδα τσεκουριού κ.λπ., σε Όμηρ. κ.λπ. **III.** μέρος όπου πωλούνταν αντικείμενα από σίδηρο, σιδηρουργείο, μαχαιροποιείο, σε Ξεν.

σίδηρό-σπαρτος, -ον, αυτός που είναι σπαρμένος με σίδηρα ή κατασκευασμένος από σίδηρο, σε Λουκ.

σίδηρο-τέκτων, -ονος, ὁ, αυτός που κατεργάζεται τον σίδηρο, σιδηρουργός, σιδεράς, σε Αισχύλ.

σίδηρο-τόκος, -ον (τίκτω), αυτός που παράγει, γεννά σίδηρο, που περιέχει σίδηρο, σιδηρούχος, σε Ανθ.

σίδηρο-τομέω, μέλ. -ήσω (τέμνω), αυτός που τέμνει, κόβει ή σχίζει με σιδερένιο εργαλείο, με ξίφος, σε Ανθ.

σίδηρ-ουργείον, τό (*ἔργω), σιδηρουργείο, τόπος κατεργασίας σιδήρου, σιδεράδικο, σιδηροπωλείο, σε Στράβ.

σίδηροῦς, -ῆ, -οῦν, Αττ. συνηρ. αντί *σιδήρεος*, -α, -ον.

σίδηροφορέω, μέλ. -ήσω, **I.** φέρω, κρατώ σίδηρο, φέρω όπλα, είμαι συνεχώς οπλισμένος, οπλοφορώ, σε Θουκ. — Μέσ., στον ίδ. **II.** Μέσ., είμαι διαρκώς συνοδευόμενος από οπλοφόρους, σε Πλούτ.

σίδηρο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, κρατάει εργαλεία ή όπλα, εξοπλισμένος, αρματωμένος, πάνοπλος, σε Ανθ.

σίδηρό-φρων, -ον, γεν. -ονος, αυτός που έχει καρδιά από σίδηρο, σκληρόκαρδος, σκληρόπεττος, ανάληγτος, σε Αισχύλ., Ευρ.

σίδηρό-χαλκος, -ον, αυτός που είναι κατασκευασμένος από σίδηρο και χαλκό, *τομή*, σε Λουκ.

σίδηρο-χάρμης, -ου, ὁ, αυτός που μάχεται με (ή πιθ. βρίσκει υπερβολική ευχαρίστηση στα) σιδερένια όπλα, επίθ. για πολεμικά σιδερόφρακτα άλογα, σε Πίνδ.

σίδηρόω, μέλ. -ώσω (*σίδηρος*), επικαλύπτω, επιχρίω με σίδηρο, σε Λουκ. — Παθ., *έσεσιδέρωτο επί μέγα και τοῦ ἄλλου ξύλου*, είχε επιστρωθεί σίδηρος σ' ένα μεγάλο τμήμα και του υπόλοιπου ξύλου, σε Θουκ.

σίδιον[σῖ], τό (σίδη), φλοιός, περικάρπιο ροδιού, σε Αριστοφ.

Σιδονίηθεν (Σιδών), επίρρ., από τη Σιδώνα, σε Ομήρ. Ιλ.

Σιδών, -ῶνος, ἡ, Σιδώνη, μία από τις αρχαιότερες πόλεις της Φοινίκης, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· απ' όπου, επίθ. **Σιδόνιος**, -α, -ον, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.·

Σιδώνιος, σε Ηρόδ., Αττ.· θηλ. **Σιδωνιάς, -άδος**, σε Ευρ.· **Σιδόνες, οί**, οι κάτοικοι της Σιδώνας, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, *Σιδόνιοι*, σε Ομήρ. Οδ.· *Σιδονίη* (ενν. γῆ), στο ίδ.

σίζω, μόνο σε ενεστ. και παρατ.· συρίζω, εκφέρω συριστικό ήχο, «τσιτσιρίζω», λέγεται για πυρακτωμένο μέταλλο που βυθίζεται στο νερό, με τον ήχο του οποίου παραβάλλεται ο συριγμός από το μάτι του Κύκλωπα όταν εισήχθη βίαia σ' αυτό το πυρακτωμένο κοντάρι του Οδυσσέα, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, λέγεται για πήλινο σκεύος που βράζει, σε Αριστοφ.· λέγεται για ψάρι που τηγανίζεται, στον ίδ. (ηχομιμ. λέξη).

Σιθωνία, Ιων. -ίη, ἡ, Σιθωνία, τμήμα της Θράκης, σε Ηρόδ.

Σικανία, Ιων. -ίη, ἡ, Σικανία, δηλ. το τμήμα της Σικελίας κοντά στην πόλη του Ακράγαντα· επίσης = *Σικελία*, σε Ομήρ. Οδ.· **Σικανός, ὁ**, ο κάτοικος της Σικανίας, σε Θουκ.· επίθ., **Σικανικός, -ή, -όν**, στον ίδ.

σικάριος, ὁ, το Λατ. *sicarius*, δολοφόνος, σε Κ.Δ.

Σικελία, ἡ, η νήσος Σικελία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· απ' όπου **Σικελίδης**, Δωρ. -δας, ὁ, ο Σικελός, ο κάτοικος της Σικελίας, σε Θεόκρ. (Στ- χάριν μέτρου).

Σικελικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στη Σικελία ή τους Σικελούς, σε Αριστοφ. κ.λπ.

Σικελιώτης, -ου, ὁ, Έλληνας κάτοικος της Σικελίας, που διακρίνεται από τον αυτόχθονα Σικελό(*Σικελός*), σε Θουκ.

Σικελός, -ή, -όν, I. Σικελός, αυτός που προέρχεται από τη Σικελία ή κατοικεί σ' αυτήν, αυτόχθων κάτοικος της Σικελίας, Λατ. Sicilus, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ. **II. Σικελοί, οί,** οι Σικελοί, οι αρχαίοι κάτοικοι της Σικελίας, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

σίκερα, τό, οινοπνευματώδες ποτό που παρασκευάζεται μέσω ζύμωσης, σε Κ.Δ. (εβρ. λέξη).

σίκιννις[σι] ή σίκινις, -ιδος, ή, η Σίκιννις, χορός των Σατύρων στο σατυρικό δράμα, σε Ευρ., Λουκ. (αμφίβ. προέλ.).

σίκυα, Ιων. -ύη, ή, I. είδος καρπού όμοιο με το αγγούρι ή την κολοκύθα, πιθ. το πεπόνι, σε Αριστ. **II.** γυάλινο δοχείο για την αφαίμαξη, βεντούζα (καθώς είχε το σχήμα της κολοκύθας), Λατ. cucurbita, στον ίδ.

σίκυος ή σικυός[ι], ό, αγγούρι, νεροκολοκύθα, πεπόνι, σε Αριστοφ.

Σικυών, -ώνος, ή, Σικυών, πόλη της Πελοποννήσου, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης ό, σε Ξεν.· ως επίθ., γῆ Σικυών, σε Ανθ.· ομαλό επίθ., **Σικυώνιος, -α, -ον,** ο κάτοικος της Σικυώνος, σε Θουκ.· επίρρ. **Σικυώνοθε,** αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τη Σικυώνα, σε Πίνδ.

Σικυνία (ενν. ύποδήματα), τά, είδος γυναικείων υποδημάτων, σε Λουκ.

Σιληνός, ό, μεταγεν. τύπος του Σειληνός.

σίλι, τό, = κρότων ή κίκι, φυτό της τροπικής Ασίας, της Αφρικής και των παραμεσόγειων χωρών, από τους καρπούς του οποίου εξάγεται έλαιο που χρησιμοποιείται στη σαπωνοποιία, ως μέσο φωτισμού κ.λπ. Στον Ηρόδ. ονομάζεται **σιλικύπριον, τό.**

σίλλαίνω (σίλλος), προσβάλλω, χλευάζω, εμπαίζω, περιγελώ, διασύρω, σε Λουκ.

σιλικύπριον, βλ. σίλι.

σίλλος, ό, I. αλλήθωρος, σε Λουκ. **II.** σκωπτικό ποίημα σε εξάμετρο στίχο, όπως αυτά που έγραψε ο Τίμων ο Φλιάσιος, που αποκαλείτο **ό σιλλο-γράφος.**

σίλλυβος, ό, ετικέτα από περγαμνή (Λατ. index), που κρεμόταν στο εξώφυλλο του βιβλίου και ανέγραφε τον τίτλο του και το όνομα του συγγραφέα, σε Κικ. (άγν. προέλ.).

σίλουρος[ι], ό, μεγάλο ποταμίσιο ψάρι, Λατ. silurus, πιθ. το μερσίνι (;), σε Juven. (άγν. προέλ.).

σίλφη, ή, είδος εντόμου, σκαθариού, «βρομούσα», Λατ. blatta, σε Λουκ.· επίσης, tineα, είδος σκώρου που κατέτρωγε τα βιβλία, στον ίδ., σε Ανθ.

σίλφιον, τό, Λατ. laserpitium, είδος φυτού που χρησιμοποιείτο στη μαγειρική και τη φαρμακοποιία, Λατ. assafoedita, σε Σόλωνα, Ηρόδ.

σίλφιο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, που περιέχει, που παράγει σίλφιο, σε Στράβ.

σιμβλεύω, αμτβ., σχηματίζομαι ή αναπτύσσομαι μέσα σε κυψέλη, λέγεται για το μέλι, σε Ανθ.

σιμβλήϊος, -η, -ον, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από την κυψέλη των μελισσών· θηλ. **σιμβληίς, -ίδος,** σε Ανθ.

σίμβλος, ό, 1. κυψέλη μελισσών, σε Ησίοδ., Θεόκρ. **2.** μεταφ., οποιοσδήποτε αποθηκευτικός χώρος ή σωρεία, σωρός, θησαυρός, απόθεμα, σε Αριστοφ.

σιμικίνθιον, τό, = *σημικίνθιον.*

Σιμόεις, -εντος, ό, ο ποταμός Σιμόεις, μικρός ποταμός της Μικράς Ασίας που χυνόταν στον ποταμό Σκάμανδρο, σε Ομήρ. Ιλ.· συνηρ. **Σιμούς, -οὔντος,** σε Ησίοδ.· επίθ., **Σιμοέντιος,** συνηρ. **Σιμούντιος, -α, -ον ή -ος, -ον,** σε Ευρ.· ποιητ. θηλ. **Σιμοεντίς, -ίδος,** στον ίδ.· επίσης **Σιμοείσιος, -ον,** σε Στράβ.

σιμός, -ή, -όν, I. αυτός που έχει σιμή, δηλαδή φαρδιά, πλακουτσωτή μύτη, όπως οι Τάταροι (ή Σκύθες, όπως τους αποκαλούσαν οι αρχαίοι), σε Ηρόδ. κ.λπ.· λέγεται για τη μύτη, κοντόχοντρη ή πεπλατυσμένη, αντίθ. προς το *γρυπός*, σε Ξεν.· καθώς αυτός ο τύπος μύτης προσδίδει μια σκωπτική έκφραση στο πρόσωπο, το *σιμὰ* ως επίρρ. σημαίνει σκωπτικώς, σε Ανθ. **II.** μεταφ., λυγισμένος, κεκλιμένος προς τα πάνω, ανωφερής, ανηφορικός, η ανηφορική πλευρά ενός λόφου· *πρὸς τὸ σιμὸν διώκειν*, καταδιώκω σε ανηφορικό δρόμο, σε Ξεν.· γενικά, κοίλος, βαθουλωτός, σπηλαιώδης, στον ιδ.

Σίμος, ὁ, αρσ. κύριο όνομα, Πλακουτσομύτης, σε Ανθ.

σιμότης, -ητος, ἡ (σιμός), I. το πλακουτσό σχήμα της μύτης, το χαρακτηριστικό γνώρισμα του να έχει κάποιος σιμή, πλακουτσωτή μύτη ανασηκωμένη προς τα επάνω, σε Ξεν. **II.** μεταφ., *τὴν σιμότητα τῶν ὀδόντων*, το ανωφερικό κύρτωμα, η καμπυλότητα που έχουν οι χαυλιόδοντες του κάρπου, δηλ. του άγριου χοίρου, στον ιδ.

Σιμοῦς, -οῦντος, ὁ, συννηρ. αντί *Σιμόεις*.

σιμῶω, μέλ. *-ώσω (σιμός)*, σουφρώνω, σηκώνω προς τα πάνω τη μύτη μου, ψηλά και, γενικά, μυκτηρίζω.

σίμωμα[ι], -ατος, τό, η προς τα πάνω κυρτή πλώρη του πλοίου, σε Πλούτ.

σῖνάμωρέω, μέλ. *-ήσω (σινάμωρος)*, λυμαίνομαι ή προκαλώ τον όλεθρο με ακόλαστο τρόπο, αφανίζω, σε Ηρόδ. — Παθ., γίνομαι θύμα ακόλαστης μεταχείρισης, σε Αριστοφ.

σῖναμωρία, ἡ, κακοποιός φύση, πονηρία, κατεργαρία, σε Αριστ.

σῖνά-μωρος[ἄ], -ον, επιβλαβής, επιζήμιος, με γεν. *πράγμ., τῶν ἐνυτοῦ σινάμωρος*, επιζήμιος, βλαβερός για τις δικές του υποθέσεις, αυτοκαταστροφικός, σε Ηρόδ. (από *σίνομαι* και *-μωρος*, βλ. [ιό-μωροι](#)).

σῖνάπι[σῖ], -εως, τό, Αττ. **-νᾶπυ**, το φυτό σινάπι, από τους αλεσμένους σπόρους του οποίου παρασκευάζεται η μουστάρδα, σε Κ.Δ.

σινδών, -όνος, ἡ, 1. σινδόνι, λεπτό ύφασμα, είδος καμβριού ή μουσελίνας (πιθ. προέρχεται από το *Ἰνδός*, Sind), σε Ηρόδ.· *σινδὼν βυσσίνη*, που χρησιμοποιείται για να τυλίξει την ταριχευμένη σορό, τη μούμια, σε Ηρόδ.· γενικά, λεπτό λινό ύφασμα, σε Σοφ., Θουκ. **2.** ένδυμα από μουσελίνα, σε Λουκ.

σινέομαι, Ιων. αντί *σίνομαι*.

σινιάζω (σινίον), = *σήθω*, κοσκινίζω, λιχνίζω το σιτάρι, σε Κ.Δ.

σινίον, τό, κόσκινο (άγν. προέλ.).

σίνις[σῖ], -ιδος, ὁ, αιτ. *σίνιν (σίνομαι)*, **I.** συλητής, αυτός που λυμαίνεται, που αρπάζει, λαφυραγωγεί, λεηλατεί, ερημώνει, βάνδαλος, καταστροφέας, σε Αισχύλ.· ως επίθ., καταστροφικός, ολέθριος· *σίνις ἀνὴρ*, ως παράδειγμα για τη *γλῶσσα* (βλ. Αριστ. *Περὶ Ποιητικῆς*), Ποιητής παρ' Αριστ. Ρήτ. **II.** ως κύριο όνομα, [Σίνις](#), ο Καταστροφέας, περίφημος ληστής στον Ισθμό της Κορίνθου, που είχε το προσωνύμιο *Πιτυοκάμπτης*, λόγω του τρόπου θανάτωσης των θυμάτων του, σε Ευρ., Ξεν.

σίνομαι[ι], Επικ. β' ενικ. *σίνηαι*· Ιων. παρατ. *σινέσκετο, -οντο*· μέλ. *σινήσομαι*· γ' πληθ. αορ. α' *ἐσίναντο*, Ιων. *-έατο*· **I.** προκαλώ σε κάποιον βλάβη ή ζημιά, βλάπτω, λυμαίνομαι, ληστεύω, λεηλατώ, σε Ομήρ. Οδ.· καταστρέφω, στο ιδ.· λεηλατώ, λαφυραγωγώ ή ερημώνω μια χώρα, αφανίζω ή καταστρέφω τις σοδειές, σε Ηρόδ. **II.** γενικά, πλήττω, βλάπτω, ζημιώνω, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· κατά τον πόλεμο, τραυματίζω, βασανίζω, σε Ηρόδ., Ξεν. **σίνος[σῖ], -εος, τό, I.** βλάβη, ζημιά, όλεθρος, τραυματισμός, σε Ηρόδ. **II.** λέγεται για πράγματα, όλεθρος, φθορά, δυστυχία, μάστιγα, σε Αισχύλ.

σίντης, -ου, ό (σίνομαι), καταστροφικός, ολέθριος, κλέφτης, αρπακτικός, λέγεται για άγρια θηρία, σε Ομήρ. Ιλ.

Σίντιες, οί (σίνομαι), Σίντιες, αρχαιότατοι κάτοικοι της Λήμνου που ήταν πειρατές, σε Όμηρ.

σίντωρ, -ορος, ό, = σίντης, σε Ανθ.

Σίνων, -ωνος, ό (σίνομαι), Σίνων (δηλ. ο Ολέθριος), Έλληνας που έπεισε τους Τρώες να δεχθούν μέσα στα τείχη τους τον Δούρειο Ίππο, σε Σοφ.

Σινώπη, ή, Σινώπη, πόλη της Παφλαγονίας στη Μαύρη Θάλασσα, σε Ηρόδ.

Σινωπεύς, -έως, ό, κάτοικος της Σινώπης, σε Ξεν. κ.λπ. · ή *Σινωπής* ή *Σινωπίτις*, η περιφέρεια της πόλης, σε Στράβ.

σίον, τό, είδος φυτού που φύεται στα έλη, νεροσέλινο, νεροκάρδαμο, σε Θεόκρ.

σιός, Λακών. και Βοιωτ. αντί θεός, σε Αριστοφ.

σίπυδνος, ή, = *σιπύη*, Ποιητής παρά Λουκ.

σίπυή (ποτέ σιπύα), ή, δοχείο ή πιθάρι όπου φυλασσόταν το αλεύρι, κάδος για φύλαξη του αλευριού, πανέρι ή κοφίνι ψωμιού, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σίραιοι[ι], τό, νέας εσοδείας κρασί που «βράζει» στο βαρέλι, μούστος, πετιμέζι, Λατ. *defrutum*, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σιρϊκόν, τό, μετάξι, βλ. [σηρικός](#).

σιρός[ι], ό, αποθήκη ή δοχείο για τη φύλαξη σιτηρών, σε Δημ.

σισύμβριον, τό, = το επόμ., σε Αριστοφ.

σίσυμβρον[ι], τό, φυτό μέντα ή θυμάρι, είδος δυόσμου, σε Ανθ.

σίσύρα[υ], ή, πανωφόρι από μαλλί κατσίκας, που χρησίμευε ως ένδυμα κατά τη διάρκεια της ημέρας και ως σκέπασμα τη νύχτα, κάπα, σε Αριστοφ.

σίσυριγγίον, τό, βολβοειδές φυτό του είδους της Ίριδας, σε Θεόδρ.

σίσυρνα, ή, = *σισύρα*, ένδυμα, χλαίνη από δέρμα ζώου, σε Ηρόδ.

σίσυρνο-φόρος, -ον (φέρω), ντυμένος με πανωφόρι από δέρμα ζώου, σε Ηρόδ.

Σισύφορ[ι], -ου, ό, μυθικός βασιλιάς της Κορίνθου, γνωστός ως ο πιο πανούργος από τους ανθρώπους· στον Κάτω Κόσμο του επιβλήθηκε η ποινή να μεταφέρει αέναα μια μεγάλη πέτρα σε έναν ανηφορικό βράχο, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίθ. **Σισύφειος, -α, -ον**, σε Ευρ. κ.λπ.· θηλ. *Σισυφίς*, σε Θεόκρ. [πιθ. τύπος του *σοφός* με αναδιπλ. (με Αιολ. *υ* αντί *ο*), ο Πανούργος].

σιτάγωγέω, μέλ. -ήσω, αυτός που μεταφέρει σιτηρά, σε Λουκ.

σιτάγωγία, ή, μεταφορά, κουβάλημα σιτηρών, σε Λουκ.

σιτ-άγωγός, -όν, αυτός που μεταφέρει σιτηρά, *σιταγωγά πλοία*, επισιτιστικά πλοία, σε Ηρόδ.· *σιταγωγός ναύς*, σε Θουκ.

σιτάθην[α], Δωρ. και ποιητ. Παθ. αόρ. α' του *σιτέω*.

σιτέομαι, Ιων. γ' πληθ. παρατ. *σιτέσκοντο*· μέλ. *σιτήσομαι*, αόρ. α' *έσιτήθην*, Ιων. γ' πληθ. παρατ. *σιτέσκοντο*, μέλ. *σιτήσομαι*, αόρ. α' *έσιτήθην*, Δωρ. και ποιητ. *σιτάθην (σίτος)*· **1.** λαμβάνω τροφή, τρώω, τρέφομαι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **2.** με αιτ., τρέφομαι με κάτι, τρώω κάτι, σε Ηρόδ.· μεταφ., *σιτέομαι έλπίδας*, σε Αισχύλ.· *τήν σοφίαν*, σε Αριστοφ.

σιτευτός, -ή, -όν, καλοταϊσμένος, θρεμμένος, αυτός που έχει παχυνθεί, μοσχαναθρεμμένος, σε Ξεν., Κ.Δ.

σιτεύω, μέλ. -σω· Ιων. παρατ. *σιτεύεσκον (σίτος)*· τρέφω, εκτρέφω, σιτίζω, παχύνω, σε Ηρόδ. — Παθ., τρέφομαι από κάποιον, τρώγω, σε Πλούτ.

σιτηγέω, μέλ. -ήσω, = *σιταγωγέω*, κουβαλώ ή μεταφέρω σιτηρά, σε Δημ.· εισάγω σιτηρά, *παρά τινος*, στον ίδ.

σιτηγία, ή, μεταφορά ή εισαγωγή σιτηρών, σε Δημ.

σιτ-ηγός, -όν (ἄγω), = *σιταγωγός*, σε Δημ.

σιτηρέσιον, τό, προμήθειες, τρόφιμα, ιδίως λέγεται για το επίδομα σίτισης που χορηγείτο στους στρατιώτες, σε Ξεν., Δημ.· στη Ρώμη, *σιτηρέσιον ἔμμηνον*, η μηνιαία χορήγηση σίτου στους ασθενέστερους οικονομικά πολίτες, Λατ. *tessera frumentia*, σε Πλούτ.

σιτηρός, -ά, -όν, αυτός που παρασκευάζεται από σιτηρά, δημητριακός, *μέτρασιτηρά*, μέτρα (σταθμά) για το ζύγισμα των σιτηρών, σε Αριστ.

σίτησις, -εως, ἡ (σίτέω), I. παροχή τροφής, σιτισμός, τροφοδότηση· *ἐπὶ σιτήσῃ*, για οικιακή κατανάλωση, σε Ηρόδ.· *σίτησις ἐν Πρυτανείῳ*, διατροφή με δημόσια έξοδα στο Πρυτανείο, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** φαγητό, τροφή, σε Ηρόδ.

σιτίζω, αόρ. α' *ἐσίτισα* — Μέσ., Αττ. μέλ. -*ιοῦμαι*, Ιων. -*εῦμαι*· αόρ. α' *ἐσιτισάμην*, παρακ. *σεσίτισμαι (σῖτος)*· τρέφω, ταίζω, παχύνω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. — Παθ., *σιτέομαι*, τρώω, τρέφομαι, σε Θεόκρ.

σιτικός, -ή, -όν (σῖτος), αυτός που ανήκει σε ή προέρχεται από το σιτάρι ή τα σιτηρά, σιταρένιος, σταρένιος· *σιτική τροφή*, σε Στράβ.· *ὁ σιτικός νόμος*, *lex frumentaria*, σε Πλούτ.

σιτίον, τό (σῖτος), κατά κανόνα στον πληθ. *σιτία*· **1.** κόκκος δημητριακού, σιτάρι, σιτηρά· τροφή παρασκευασμένη από σιτάρι, ψωμί· *ποιεῖσθαι σιτία ἀπὸ ὀλυρέων*, τρέφομαι με σίκαλη, σε Ηρόδ. **2.** γενικά, φαγητό, τρόφιμα, προμήθειες, στον ίδ.· *σιτία ἡμερῶν τριῶν*, προμήθειες για τρεις ημέρες, λέγεται για στρατιώτες, σε Αριστοφ.· *σιτία καὶ ποτά*, φαγητό και ποτό, σε Πλάτ., Ξεν. **3.** *τὰν Πρυτανείῳ σιτία*, διατροφή, σίτιση με δημόσια δαπάνη στο Πρυτανείο, σε Αριστοφ.· πρβλ. [σίτησις](#). **4.** σπανίως, τροφή για σκύλους, σε Ξεν.

σιτιστός, -ή, -όν, ρημ. ἐπίθ. του *σιτίζω* = *σιτευτός*, σε Κ.Δ.

σιτο-δεΐα, Ιων. -δηΐη, ἡ (δέομαι), ἔλλειψη σιτηρών ή τροφής, σε Ηρόδ., Θουκ.

σιτο-δόκος, -ον (δέχομαι), αυτός που περιέχει τρόφιμα ή σιτηρά, σε Ανθ.

σιτοδοτέω, μέλ. -*ήσω*, εφοδιάζω με τρόφιμα, προμήθειες, τροφοδοτώ — Παθ., μου παρέχονται τρόφιμα, προμηθεύομαι, εφοδιάζομαι, τροφοδοτούμαι, σε Θουκ.

σιτο-δότης, -ου, ὁ (δί-δωμι), αυτός που παρέχει σιτηρά, επισιτιστής, διανομέας τροφών.

σιτολογέω, μέλ. -*ήσω*, διαρπάζω τη σοδειά των δημητριακών, πλιατσικολογώ, λεηλατώ, σε Πολύβ.

σιτολογία, ἡ, διαρπαγή δημητριακών, λεηλασία, σε Πλούτ.

σιτο-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που συλλέγει δημητριακά ή ζωοτροφές με επιδρομές.

σιτο-μέτρης, -ου, ὁ (μετρέω), αυτός που ζυγίζει και μοιράζει σιτάρι ή δημητριακά· αξιωματούχος επιφορτισμένος με την επιθεώρηση των σταθμών (των μέτρων) των σιτηρών, σε Αριστ.

σιτομετρία, ἡ, το αξίωμα του σιτομέτρη (*σιτομέτρης*), σε Πλούτ.

σιτομέτριον, τό, ζυγισμένη μερίδα σιτηρών, σε Κ.Δ.

σιτο-νόμος, -ον (νέμω), αυτός που μοιράζει σιτηρά ή τρόφιμα, διανομέας, τροφοδότης· *σιτονόμος ἐλπίς*, η ελπίδα να λάβω τρόφιμα, σε Σοφ.

σιτοποιέω, μέλ. -*ήσω*, προετοιμάζω το σιτάρι καταλλήλως προκειμένου να γίνει τροφή, παρασκευάζω ψωμί, ζυμώνω, μαγειρεύω, σε Ευρ.· *σιτοποιέω τινί*, παρέχω τρόφιμα στον καθένα, σε Ξεν. — Μέσ., ετοιμάζω φαγητό για τον εαυτό μου, λαμβάνω τροφή, γευματίζω, στον ίδ.

σίτοποιία, ή, αρτοποιία, παρασκευή, προετοιμασία φαγητού, σε Ξεν.

σίτοποικός, -ή, -όν, αυτός που χρησιμεύει στην αρτοποιία, σε Ξεν.

σίτο-ποιός, ό, ή, I. αυτός που παρασκευάζει ψωμί, αρτοποιός· *σιτοποιός ανάγκη*, το έργο της αλέσεως του σιταριού και του ψησίματος του ψωμιού, σε Ευρ. **II.** ως ουσ., μυλωνάς, αυτός που αλέθει το σιτάρι στον μύλο, σε Θουκ.· στο θηλ. κατά κανόνα, αυτή που ζυμώνει και ψήνει το ψωμί, σε Ηρόδ.· *γυναῖκες σιτοποιοί,* στον ίδ., Θουκ.

σίτο-πομπία, ή (πέμπω), μεταφορά, αποστολή σιτηρών με συνοδεία, σε Δημ.

σίτος, ό, ετερογ. πληθ. *σίτα, τά, I. 1.* λέγεται για τα δημητριακά, τα σιτηρά, που συμπεριλαμβάνουν τόσο το σιτάρι (*πυρός*) όσο και το κριθάρι (*κριθή*), σε Ομήρ. Οδ., Θουκ.· *σίτος ἀλληλεσμένος*, αλεσμένο σιτάρι ή κριθάρι, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** τροφή παρασκευασμένη από δημητριακά, ψωμί, άρτος, αντίθ. προς το κρέας, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· *σίτον ἔδοντες*, ευρείας σημασίας επίθ. για τους ανθρώπους αντίθ. προς τα ζώα, σε Ομήρ. Οδ.· απ' όπου, λέγεται για τα σαρκοβόρα ζώα που τρέφονται αποκλειστικά με σάρκες, *οὐδέ τι σίτον ἤσθιον*, σε Ησίοδ. **3.** με ευρύτερη σημασία, φαγητό, τρόφιμα, αντίθ. προς το ποτό, *σίτος ἡδὲ ποτῆς*, σε Όμηρ.· *σίτα καὶ ποτά*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **4.** σπανίως λέγεται για ζώα, ζωοτροφή, βοσκή, σε Ησίοδ., Ευρ. **II.** στο Αττ. Δίκαιο, χορηγία σιτηρών από το δημόσιο σε χήρες και ορφανά, σε Δημ.

σίτ-ουργός, -όν (*ἔργω), = *σιτοποιός*, σε Πλάτ.

σίτο-φάγος[ἄ], -ον, αυτός που τρώει δημητριακά ή ψωμί, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

σίτο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που μεταφέρει σιτηρά ή τρόφιμα, τροφοδότης, σε Ηρόδ.

σίτο-φύλακες, οί, επιθεωρητές των δημητριακών, Αθηναίοι αξιωματούχοι, αρχικά τρεις στον αριθμό, αργότερα όμως δέκα στο Άστυ και πέντε στον Πειραιά, που κατέγραφαν τις εισαγωγές των σιτηρών και επέβλεπαν τα σταθμά των σιτηρών ώστε η πώλησή τους να γίνεται με τα νόμιμα μέτρα ζύγισης, σε Δημ.

σίττᾱ, επιφών. βοσκών προς τα κοπάδια τους όταν ακολουθεί το *ἀπό*, λέγεται για να τα απομακρύνει, στ! τσιτ!· όταν ακολουθεί το *πρός*, λέγεται για να τα οδηγήσει σε κάποιον τόπο, εμπρός!, σε Θεόκρ.

σίτ-ώνης, -ου, ό (ώνέομαι), αυτός που αγοράζει σιτηρά, προμηθευτής σιτηρών, σιτιστής, σε Δημ.

σίτωνία, ή, αγορά, προμήθεια σιτηρών, το αξίωμα *σιτώνης*, σε Δημ.

σιφλός, -ή, -όν, χωλός, ανάπηρος, ακρωτηριασμένος, Λατ. *mancus*.

σιφλόω, μέλ. -*ώσω*, σακατεύω, ακρωτηριάζω, οδηγώ στην εξαθλίωση, εξαθλιώνω, εξασθενίζω, σε Ομήρ. Ιλ.

Σίφνος, ή, Σίφνος, ένα από τα νησιά των Κυκλάδων, σε Ηρόδ.· επίθ. **Σίφνιος, -α, -ον,** κάτοικος της Σίφνου, στον ίδ.

σίφων[ι], -ωνος, ό, σωλήνας, σύριγγα, σιφόνι, που χρησιμοποιείται στην άντληση κρασιού από το βαρέλι, σε Ιπών.· σωλήνας, αγωγός για την εξοικονόμηση του αναγκαίου νερού για οικιακή χρήση, σε Στράβ. (άγν. προέλ.).

σίωπάω, μέλ. -*ήσομαι*, μεταγεν. -*ήσω*, αόρ. α' *έσιώπησα*, παρακ. *σεσιώπηκα* — Παθ., μέλ. *σιωπηθήσομαι*, αόρ. α' *έσιωπήθην (σιωπή)*· **I.** είμαι σιωπηλός ή ήσυχος, τηρώ σιγή, σωπαίνω, σε Ηρόδ., Αττ.· *φησὶν σιωπῶν*, δηλ. η σιωπή του υποδηλώνει συναίνεση, σε Ευρ. **II.** μτβ., φυλάσσω σιγή για κάτι, κρατώ μυστικό, δεν μιλά για κάτι, αποσιωπώ, σε Ξεν. κ.λπ. — Παθ., διατηρούμαι

στη σιωπή ή κρατούμαι μυστικός· *σιγῶσ' ὧν σιωπᾶσθαι χρεών*, κρατώντας μυστικά όσα πρέπει να παραμείνουν μυστικά, σε Ευρ.

σιωπή, ή, I. 1. σιωπή, τσιμουδιά, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· *σιωπὴν ποιεῖν*, σε Ξεν.· *ἦν σιωπή*, επικρατούσε σιγή ή ησυχία, σε Σοφ. **2.** η συνήθεια του να σιωπά κάποιος, σε Δημ. **II.** η δοτ. *σιωπῇ* ως επίρρ., σιωπηλά, σε Όμηρ., Αττ. (αμφίβ. προέλ.).

σιωπηλός, -ή, -όν (σιωπάω), αυτός που σιωπά, αμίλητος, σιωπηρός, ήσυχος, ήρεμος, άφωνος, σε Ευρ.

σιωπηρός, -ά, -όν, = το προηγ., σε Ξεν.

σιωπητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *σιωπάω*. **I.** αυτός που πρέπει να αποσιωπηθεί, σε Λουκ. **II.** *σιωπητέον*, κάτι που πρέπει να αποσιωπηθεί, στον ίδ.

σκάζω, μόνο σε ενεστ. και παρατ., **I.** κουτσαίνω, χωλαίνω, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *σκάζω πρὸς τὴν θεραπείαν*, σε Λουκ. **II.** *ὁ σκάζων*, επίσης *χωλίαμβος*, ο ιαμβικός στίχος του Ιπώνακτος, που είναι ένας κανονικός εξάμετρος με έναν σπονδείο ή τροχαίο στον τελευταίο πόδα, σε Ανθ.

σκαίος, -ά, -όν, Λατ. *scaevus*, **I.** αριστερός, ζερβός, αυτός που βρίσκεται στο αριστερό χέρι ή την αριστερή πλευρά· *σκαίῃ* (ενν. *χειρί*), με το αριστερό χέρι, σε Ομήρ. Ιλ.· *χειρὶ σκαίῃ*, σε Ησίοδ. **II. 1.** δυτικός, ο προς τη δύση, καθώς ο Έλληνας οινωνοσκόπος έστρεφε το πρόσωπό του προς τον βορρά, έχοντας έτσι τη Δύση στ' αριστερά του· απ' όπου, *Σκαιαὶ πύλαι*, η δυτική πύλη της Τροίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *σκαίον ρίον*, το δυτικό ακρωτήριο, σε Ομήρ. Οδ. **2.** ατυχής, ανάποδος, δυσοίωνος, απαίσιος, επιβλαβής, αδέξιος, κακός (επειδή τα πουλιά που προμήνυαν συμφορά εμφανίζονταν προς τα αριστερά ή προς τη Δύση· ενώ τα πουλιά που έφερναν ευνοϊκά προμηνύματα προς τα δεξιά ή προς την Ανατολή), σε Ηρόδ., Σοφ. **III.** μεταφ., παρεμφερές με το Γαλλ. *gauche*, αριστερόχειρας, αδέξιος, άχαρος, άτσαλος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

σκαιοσύνη, ή, = το επόμ., σε Σοφ.

σκαιότης, -ητος, ή (σκαίος III), αριστεροχειρία, αδεξιότητα, αγαρμποσύνη, ατζαμοσύνη, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

σκαι-ουργέω, μέλ. -ήσω (**ἔργω*), φέρομαι ανάρμοστα, απρεπώς, είμαι ανάγωγος, σε Αριστοφ.

σκαίρω, μόνο σε ενεστ. και παρατ., πηδών, αναπηδών, σκιρτώ, χοροπηδών, σε Όμηρ.

σκαλάθυρμα, -ατος, τό, λεπτολογία, μικρολογία, λογοπαίγνιο, σοφιστεία, σόφισμα, αμφίσημη έκφραση· απ' όπου, υποκορ. *σκαλάθυρμάτιον, τό*, μικρολογία, σύννομο, ευφύες λογοπαίγνιο, σε Αριστοφ.

σκάλεύς, -έως, ό (σκάλλω), αυτός που σκαλίζει, σκαλιστής, σκαφτιάς, σκαπανέας, σε Ξεν.

σκάλεύω, παρακ. *έσκάλευκα*, = *σκάλλω*, ανακινώ υποκινώ, υποδαυλίζω, αναδεύω, ανασκαλεύω, αναμοχλεύω, σκαλίζω· *άνθρακας*, σε Αριστοφ., Λουκ. **σκαληνός, -ή, -όν**, ανώμαλος, άνισος· *άριθμός σκαληνός*, περιττός, «μονός» αριθμός, σε Πλάτ.· *τρίγωνον σκαληνόν*, τρίγωνο που έχει και τις τρεις πλευρές του άνισες, σε Αριστ.· λέγεται για μονοπάτι, ανώμαλος, σε Ανθ.

σκάλλω, μόνο σε ενεστ. και παρατ., αναδεύω, σκαλίζω, σκάβω, σε Ηρόδ.

σκαλμός, ό, ξύλινο καρφί ή μικρός πάσσαλος στον οποίο οι Έλληνες έδεναν το κουπί του πλοίου με έναν ιμάντα (*τροπωτήρ*), σε Αισχύλ., Ευρ.

Σκάλοψ[ᾱ], -οπος, ό (σκάλλω), αυτός που σκάβει, δηλ. ο ασπάλακας, ο τυφλοπόντικας, τρωκτικό ζώο συγγενές του αρουραίου, που είναι τυφλό, ζει κάτω από τη γη και μετακινείται ανοίγοντας στοές, σε Αριστοφ.

Σκάμανδρος, ὁ, Σκάμανδρος, ο περίφημος ποταμός της Τροίας, ὃν *Ξάνθον* καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ *Σκάμανδρον*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *επίθ. Σκαμάνδριος, -ον*, αὐτός που ανήκει στον Σκάμανδρο, στο *ιδ.*, *Σοφ.* κ.λπ.

σκᾱνά, Δωρ. ἀντί *σκηνή*.

σκανδάληθρον[ᾱ], **τό**, ραβδί που τίθεται στην παγίδα, πάνω στο οποίο τοποθετείται το δόλωμα και που όταν το αγγίζει το ζώο αναπηδά και κλείνει την παγίδα, το ελατήριο, η σκανδάλη της παγίδας· *μεταφ.*, *σκανδάληθρ' ἰστάς ἐπῶν*, στήνοντας παγίδες λόγων, δηλ. εκφέροντας λέξεις-δολώματα, ἀπό τις οποίες αρπάζεται ο ἀντίπαλος στην επιχειρηματολογία, και κατόπιν παγιδεύεται και ακυρώνονται ἔτσι τα επιχειρήματά του, σε *Αριστοφ.*

σκανδαλίζω, μέλ. -*σω*, κάνω κάποιον να σκοντάψει, βάζω σε πειρασμό, προσβάλλω κάποιον, *τινά*, σε *Κ.Δ.* — *Παθ.*, μπαίνω σε πειρασμό, κολάζομαι, κριματίζομαι, στο *ιδ.*

σκάνδαλον, **τό**, παγίδα, ἐνέδρα ή επιβουλή που έχει στηθεί ή μεθοδευτεί ἐναντίον του ἐχθρού, σε *Κ.Δ.*· *μεταφ.*, η πέτρα του σκανδαλου, πράξη που προκαλεί ἀναστάτωση, σκάνδαλο, στο *ιδ.* (*ἀγν. προέλ.*).

σκάνδιξ, -ἴκος, ή, το φυτό πετροσέλινο, είδος λάχανου (*Λατ. Chaerophyllum*), σε *Αριστοφ.*

σκᾱπανεύς, -έως, ὁ, = *σκαφεύς*, σε *Λουκ.*

σκᾱπάνη[ᾱ], **ή (σκάπτω)**, **Ι.** εργαλείο για το σκάψιμο, σκαλιστήρι, κασμάς, τσάπα, αξίνα, σε *Θεόκρ.*, *Ανθ.* **ΙΙ.** εκσκαφή, σκάψιμο, σε *Ανθ.*

σκάπτειρα, ή, *θηλ.* του *σκαπτήρ*, αυτή που σκάβει, σε *Ανθ.*

σκαπτήρ, -ήρος, ὁ, αὐτός που σκάβει, σκαπανέας, σκαφτιάς, σε *Όμηρ.* (*χωρίο που παρατίθεται στον Αριστ.*).

σκᾱπτον, **τό**, Δωρ. ἀντί *σκῆπτρον*.

σκαπτός, -ή, -όν (σκάπτω), σκαμμένος, αὐτός που είναι δυνατόν ή είναι κατάλληλος να σκαφτεί· *Σκαπτή ὕλη*, περιοχή της Θράκης, σε *Ηρόδ.*

σκάπτω (√*ΣΚΑΦ*), μέλ. *σκάψω*, *ἀόρ. α' ἔσκαψα*, *παρακ. ἔσκαφα* — *Παθ.*, μέλ. *σκᾱφήσομαι*, *ἀόρ. β' ἔσκάφην [ᾱ]*, *παρακ. ἔσκαμμαι*· **Ι.** σκάβω, ορύσσω· *μοχθεῖν καὶ σκάπτειν*, σε *Αριστοφ.*· *παροιμ.*, *σκάπτειν οὐκ ἐπίσταμαι*, στο *ιδ.*

ΙΙ. με *αιτ.*, **1.** σκάβω το ἔδαφος, ορύσσω τη γη, σε *Ξεν.*, *Λουκ.* **2.** σκαλίζω, οργώνω, τσαπίζω, *φυτᾱσκάπτω*, σε *Όμηρ.*· *Ὕμν.*· *μεταφ.*, ἀνασκάπτω, διενεργῶ ἀνασκαφή, ξεθάβω, φέρνω στην ἐπιφάνεια, σε *Ευρ.* **3.** *σκάπτω τάφρον*, διανοίγω τάφρο, σε *Θουκ.* — *Παθ.*, *τὰ ἔσκαμμένα*, οι σκαμμένες γραμμές που αποτελούσαν σημάδια για τα ὅρια του ἄλματος του πένταθλου· *μεταφ.*, *ὑπὲρ τὰ ἔσκαμμένα ἄλλεσθαι*, υπερβαίνω τα ὅρια, σε *Πλάτ.*

σκαρδάμύσσω, *Αττ. -ττω*, μέλ. -*ζω*, ἀνοικοκλείνω τα βλέφαρα, τα μάτια μου, βλεφαρίζω, σε *Ευρ.*, *Ξεν.* (*αμφίβ. προέλ.*).

σκᾱρῖφισμός, ὁ, ἐπίξεση, ξύσιμο· *σκαριφισμοὶ λήρων*, σύντομες επικρίσεις, σύντομα λογοπαίγνια, σε *Αριστοφ.*

σκατός, *γεν. του σκᾱρ*.

σκᾱτο-φάγος, -ον (φᾱγείν), αὐτός που τρώει περιττώματα ή ἀκαθαρσίες, σε *Αριστοφ.*

σκᾱφεύς, -έως, ὁ (σκάπτω), αὐτός που σκάβει, σκαπανέας, σκαφτιάς, που διανοίγει ορύγματα ή τάφρους, σε *Ευρ.*

σκάφη[ᾱ], **ή (σκάπτω)**, οτιδήποτε έχει σκαφτεί ή έχει γίνει κοίλο· **1.** κάδος ή λεκάνη, κάδος που προορίζεται για το λουτρό (λουτήρας), σκάφη, σκαφίδι, γαβάθα, σε *Ηρόδ.* **2.** ελαφρύ σκάφος, λέμβος, σχεδία, βαρκούλα, μονόξυλο, σε *Αριστοφ.* **3.** *παροιμ.*, *τὴν σκάφην σκάφην*, «λέω τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη», λέω τα πράγματα με το ὄνομά τους, σε *Λουκ.*

σκᾱφήναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του *σκᾱπτω*.

σκᾱφίδιον, τό, υποκορ. του *σκαφίς* I. 2., μικρή λέμβος, караβάκι, καΐκι, σε Στράβ.

σκᾱφίς, -ίδος, ἡ, υποκορ. του *σκᾱφη*, στον ίδ. **1.** λεκάνη, κάδος για το ἄρμεγμα του γάλακτος, καρδάρα, σε Ομήρ. Οδ.· δοχείο για τη φύλαξη του μελιού, σε Θεόκρ. **2.** μικρό σκάφος, λέμβος, σχεδία, σε Ανθ.· φτυάρι, σε Ανθ. **σκάφος[ἄ]**, τό (**σκᾱπτω**), σκάψιμο, σκάλισμα· *σκάφος οἰνέων*, εποχή κατάλληλη για σκάλισμα των αμπελιών, σε Ησίοδ.

σκάφος[ἄ], -εος, τό (**σκᾱπτω**), **1.** κοίλο μέρος του πλοίου, κύτος πλοίου, Λατ. *alveus*, σε Ηρόδ., Τραγ.· γενικά, πλοίο, σε Αισχύλ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** = *σκαφίς* II, φτυάρι, σε Ανθ.

σκεδάννυμι, μέλ. *σκεδάσω* [ἄ], Αττ. *σκεδῶ*· αόρ. α' *έσκέδασα*, Επικ. *σκέδασα* — Μέσ., αόρ. α' *έσκεδασάμην* — Παθ., μέλ. *σκεδασθήσομαι*, αόρ. α' *έσκεδάσθην*, παρακ. *έσκεδασμαι*, **I.** σκορπίζω, διασκορπίζω, διασπείρω, σε Όμηρ. **II.** Παθ., σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι, διασπείρομαι, διαχέομαι, λέγεται για ανθρώπους, σε Ηρόδ., Θουκ.· λέγεται για τις ακτίνες του ηλίου, σε Αισχύλ.· λέγεται για λόγια ή φήμη, διαδίδομαι παντού, κοινολογούμαι, σε Ηρόδ.

σκέδᾱσις, ἡ, σκόρπισμα, διασπορά, διάχυση, σε Ομήρ. Οδ.

σκεδῶ, Αττ. μέλ. του *σκεδάννυμι*.

σκεθρός, -ά, -όν, ακριβής, σωστός, προσεκτικός· επίρρ. -ῶς, σε Αισχύλ.

σκελετός, -ή, -όν (**σκέλλω**), αποξηραμένος, ξερός, εντελώς άνυδρος, στεγνός· ως ουσ., *σκελετός*, ό, αποξηραμένο, ταριχευμένο σώμα, μούμια, σε Ανθ., Πλούτ.

σκελετ-ώδης, -ες (*είδος*), αυτός που μοιάζει με μούμια, σκελετωμένος, σε Λουκ.

σέλλω, μέλ. *σκελῶ*, αόρ. α' *έσκηλα*, γ' ενικ. ευκτ. *σκήλειε*· **I.** ξηραίνω, αποξηραίνω, στεγνώνω, αφυδατώνω, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** Παθ., *σέλλομαι*, με αμτβ. Ενεργ. παρακ. *έσκηκα*, είμαι αφυδατωμένος, απισχνασμένος, στεγνός, ξερός, μαραμένος, βλ. [κατασκέλλομαι](#).

σέλος, -εος, τό, **I.** το πόδι από την άρθρωση του ισχύου και κάτω, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *πρυμνόν σέλος*, γλουτός ή φτέρνα, σε Ομήρ. Ιλ.· ως στρατιωτική έκφραση, *έπὶ σέλος πάλιν χωρεῖν, ἀνάγειν*, υποχωρώ με το πρόσωπο στραμμένο προς τον εχθρό, υποχωρώ δηλ. με τάξη, δεν τρέπομαι σε άτακτη φυγή, Λατ. *pedetentim*, σε Ευρ., Αριστοφ. **II.** μεταφ., *τά σκέλη*, τα πόδια, τα σκέλη, δηλ. τα δύο μακρά τείχη ανάμεσα στην Αθήνα και τον Πειραιά, σε Στράβ.· *τά μακρὰ σκέλη*, σε Πλούτ.

σέμμα, -ατος, τό (**σκέπτομαι**),· **I.** υπόθεση που χρήζει σκέψης, ζήτημα, θέμα, σε Πλάτ. **II.** σκέψη, θεωρία, υπόθεση, συλλογισμός, προβληματισμός, στον ίδ.

σκεπᾱ, ονομ. και αιτ. του *σκέπας*.

σκεπάζω, μέλ. -άσω (*σκέπω*), στεγάζω, καλύπτω, προφυλάσσω, σε Ξεν.

σκέπᾱνον, τό, σκέπαστρο, στέγαστρο, κάλυμμα, σε Ανθ.

σκεπᾱνός, -ή, -όν (**σκέπω**), αυτός που είναι στεγασμένος ή που στεγάζει, σε Ανθ.

σέπαρνον, τό ή **σέπαρνος**, ό, τσεκούρι του ξυλουργού, σκεπάρνι, που χρησιμοποιείτο για να εξομαλύνει τους κορμούς των δέντρων, διαφέρει από το *πέλεκυς*, σε Ομήρ. Οδ. (αμφίβ. προέλ.).

σέπας, -αος, τό (**σκέπω**), σέπασμα, κάλυμμα, στέγαστρο, καταφύγιο· *έπὶ σέπας*, κάτω από το στέγαστρο ή μέσα στο καταφύγιο, σε Ομήρ. Οδ.· *σέπας*

άνεμοιο, καταφύγιο από τον άνεμο, στο ίδ.· ονομ. και αιτ. πληθ. σκέπᾱ, σε Ησίοδ.

σκέπασμα, -ατος, τό (σκεπάζω), στέγαστρο, κάλυμμα, καταφύγιο, υπόστεγο, σε Πλοάτ.

σκεπάω, μόνο σε ενεστ. (σκέπω), καλύπτω, στεγάζω, παρέχω καταφύγιο· *άνέμων σκεπόωσι κῶμα* (Επικ. αντί σκεπάουσι), αποκρούουν (παρέχουν καταφύγιο ενάντια), προφυλάσσουν, στεγάζουν τη θάλασσα που φουρτούνιασε από τον άνεμο, σε Ομήρ. Οδ.· *κόρυν σκεπάουσιν ἔθειραι*, σε Θεόκρ.

σκέπη, ἡ (σκέπω), κάλυμμα, καταφύγιο, προστασία, σε Ξεν.· με γεν., *ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου*, έχοντας προστασία έναντι του πολέμου, σε Ηρόδ.· *ὑπὸ τὴν Ρωμαίων σκέπην*, υπό την προστασία των Ρωμαίων, σε Πολύβ.

σκεπόωσι, Επικ. γ' πληθ. του σκεπάω.

σκεπτέον, ρημ. επίθ. του σκέπτομαι· **1.** κάτι που πρέπει να συλλογιζόμαστε, να υπολογίζουμε, να σκεφτόμαστε, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **2.** *σκεπτέος, -α, -ον*, αυτός που πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν, να τύχει σκέψης, να εξεταστεί, σε Αντιφ.

σκεπτικός, -ή, -όν (σκέψις), σκεπτόμενος, στοχαστικός· *οἱ σκεπτικοί*, οι Σκεπτικοί φιλόσοφοι, οι οποίοι δεν είχαν καμία βεβαιότητα, αλλά διατύπωναν μόνον απόψεις, Λατ. opinatores, σε Κικ., Λουκ.

σκέπτομαι (στην Αττ. το σκοπῶ ή σκοποῦμαι χρησιμ. ως ενεστ.), μέλ. *σκέψομαι*, αόρ. *ἀ' ἐσκεψάμην*, παρακ. *ἔσκεμμαι*· **I.** κοιτάζω τριγύρω, παρατηρώ με προσοχή, ακολουθ. από πρόθ. *εἰς*, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.· με αιτ., προσέχω, επιτηρώ, φυλάσσω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· *ἀπόλ.*, εξετάζω, παρατηρώ προσεκτικά, κατασκοπεύω, σε Ηρόδ.· λέγεται για τον νου, παρατηρώ με τον νου, θεωρώ, εξετάζω, λαμβάνω υπ' όψιν, συλλογίζομαι, στοχάζομαι, διαλογίζομαι, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ. **1.** *σκέψασθε δέ*, μόνον σκεφθείτε, σε Θουκ. **2.** σκέφτομαι εκ των προτέρων, προνοώ, σε Δημ. **3.** παρακ. επίσης με Παθ. σημασία, *ἐσκεμμένα*, ζητήματα υπολογισμένα, μετρημένα εκ των προτέρων, σε Θουκ.· (σε διάλογο), *σκοπεῖτε οὖν*. Απάντ. *ἔσκεπται*, σε Πλάτ.· ομοίως γ' ενικ. Παθ. μέλ. (συντελεσμένου) *ἐσκέπεται*, στον ίδ.

σκέπω, = σκεπάζω, σε Λουκ.

σκερβόλλω, υβρίζω, λοιδορώ, ψέγω, χλευάζω, *σκερβόλλω πονηρά*, χρησιμοποιώ χυδαίες εκφράσεις, ονειδίζω, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σκευᾶγωγέω, μέλ. *-ήσω*, συμμαζεύω και μεταφέρω τα αγαθά και την κινητή περιουσία μου, σε Δημ., Αισχίν.

σκευ-ᾶγωγός, -όν (σκεῦος), **I.** αυτός που μεταφέρει, κουβαλά αγαθά ή αποσκευές, *τὰ σκευαγωγά*, άμαξες μεταφοράς αποσκευών, σε Πλούτ.· δοχεία μεταφοράς, σε Στράβ. **II.** ως ουσ., επιφορτισμένος με τη φύλαξη των αποσκευών, σε Ξεν.

σκευάζω, μέλ. *-άσω*, αόρ. *ἀ' ἐσκεύασα* — Μέσ., αόρ. *ἀ' ἐσκευασάμην* — Παθ., μέλ. *σκευασθήσομαι*, παρακ. *ἐσκεύασμαι*, Ιων. γ' πληθ. *ἐσκευάδεται*· Ιων. γ' πληθ. υπερσ. *-ατο (σκεῦος)*· **I. 1.** προετοιμάζω, ετοιμάζω, ιδίως, παρασκευάζω, ετοιμάζω, μαγειρεύω ή γαρνίρω το φαγητό, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *σκ. ἔκ τινος περικόμματα*, κόβω ένα κομμάτι κρέατος σε πολύ μικρά κομμάτια, το κάνω κιμά, σε Αριστοφ. **2.** Μέσ., ετοιμάζω κάτι για τον εαυτό μου, σε Ευρ., Πλάτ. **3.** γενικά, ετοιμάζω, καθιστώ κάτι έτοιμο, σε Ομηρ. Ὑμν.· *σκευάζω ἡδονάς*, παρέχω, προσφέρω, προμηθεύω, εφοδιάζω, σε Πλάτ. — Μέσ., όπως το *μηχανάομαι*, επινοώ, επιτυγχάνω, κατορθώνω, σε Ηρόδ. **II.**

λέγεται για πρόσωπα, **1.** εφοδιάζω, προμηθεύω, εξοπλίζω — Παθ., *σιτίοισι εὖ ἐσκευασμένος*, στον ίδ.: *ποταμοῖσι Σκύθαι ἐσκευάδεται*, στον ίδ. **2.** ντύνω, κοσμώ, διακοσμώ, καλλωπίζω, στολίζω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. — Παθ., *ἐσκευασμένοι*, πλήρως ενδεδυμένοι, εξοπλισμένοι, σε Θουκ.: λέγεται για πράγματα, *τὰ προπύλαια τύποισι ἐσκευάδεται*, είναι διακοσμημένα με ζωγραφιές, σε Ηρόδ.

σκευάριον, τό, υποκορ. του *σκεῦος*, μικρό δοχείο ή οικιακό σκεύος, σε Αριστοφ.: σύνεργα παιχνιδιού, σε Αισχίν.

σκευᾶσία, ή (σκευάζω), ετοιμασία, παρασκευή, μαγείρεμα, σε Πλάτ.

σκευαστέον, ρημ. επίθ. του *σκευάζω*, αυτό που πρέπει κάποιος να ετοιμάσει, να προετοιμάσει, με απαρ., σε Αριστοφ.

σκευαστός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *σκευάζω*, κατασκευασμένος τεχνητά, τεχνητός, σε Πλάτ.

σκευή, ή (σκεῦος), I. 1. εξοπλισμός, εξάρτυση, ενδυμασία, ιματισμός, στολή, Λατ. *apparatus*, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2.** μόδα, τρόπος ντυσίματος ή αισθητική της ενδυμασίας, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** αρματωσιά, όπως αυτή των διχτυών ψαρέματος, σε Πίνδ.

σκευο-θήκη, ή, εργαλειοθήκη, οπλοθήκη, σε Αισχίν.

σκευο-ποιέω, μέλ. -ήσω (σκευοποίος), κατασκευάζω, φτιάχνω, επινοώ, σε Πλούτ.

σκευοποίημα, τό, στον πληθ., ενδυμασία του ηθοποιού της τραγωδίας, θεατρικό κοστούμι, σε Πλούτ.

σκευο-ποιός, ό (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει θεατρικές προσωπίδες καθώς και τον υπόλοιπο θεατρικό εξοπλισμό, σε Αριστοφ.

σκεῦος, -εος, τό, · **1.** δοχείο, αγγείο, εργαλείο ή σύνεργο οποιουδήποτε είδους, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. · πληθ. με περιληπτική σημασία, επίπλωση, νοικοκυριό, οικιακά σκεύη, κινητή περιουσία, σε Αριστοφ. · ιδίως λέγεται για στρατιωτικά εφόδια, εξοπλισμός, στρατιωτική αποσκευή, σε Θουκ., Ξεν. · αποσκευές, εφόδια, Λατ. impedimenta, σε Αριστοφ., Ξεν. · αρματωσιά ή εφόδια πλοίων, σε Ξεν., Κ.Δ. **2.** άψυχο αντικείμενο, πράγμα, σε Πλάτ. **3.** μεταφ., τὸ σκεῦος, το σώμα ως σκεῦος, που περιέχει την ψυχή, σε Κ.Δ. · σκεῦος ἐκλογῆς, το επιλεγμένο όργανο, λέγεται για τον Απόστολο Παύλο που επιλέχθηκε να κηρύξει το Θείο Λόγο, στο ίδ.

σκευοφορέω, μέλ. -ήσω, μεταφέρω αποσκευές, εφόδια, είμαι αχθοφόρος, σε Ξεν. — Παθ., αναθέτω τη μεταφορά των αποσκευών μου, σε Πλούτ.

σκευοφορικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε ή είναι κατάλληλος για τη μεταφορά αποσκευών, σε Ξεν. · *βάρος σκευοφορικόν*, τό, βάρος που προορίζεται να μεταφέρει ένα ζώο, φορτίο ζώου, στον ίδ.

σκευο-φόρος, -ον (φέρω), **I.** αυτός που μεταφέρει *σκεῦη* · *αἱ σκευοφόροι κάμηλοι*, καμήλες που προορίζονται για τη μεταφορά αποσκευών, σε Ηρόδ. · *τὰ σκευοφόρα* (ενν. *κτῆνη*), τα φορτηγά ζώα που ακολουθούν το στράτευμα, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** ως ουσ., μεταφορέας αποσκευών ενός μαχητή, αχθοφόρος, σε Αριστοφ. · *οἱ σκευοφόροι*, οι μεταφορείς των εφοδίων του στρατεύματος, οι υπηρέτες του στρατοπέδου, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

σκευοφυλάκew, μέλ. -ήσω, φυλάσσω, επιτηρώ τις αποσκευές, σε Πλούτ.

σκευο-φύλαξ[ῶ], -ἄκος, ό, φύλακας των αποσκευών, επιστάτης σκευοφυλακίου.

σκευωρέομαι, αόρ. α' ἐσκευωρησάμην, παρακ. ἐσκευώρημαι · αποθ.

(σκευωρός, · **I.** προσέχω ή επιθεωρώ τις αποσκευές (*τὰ σκεῦη*) · απ' όπου, γενικά, παρατηρώ προσεκτικά ή υφανπάζω, λαφυραγωγώ, σε Πλούτ. **II.** μηχανεύομαι, επινοώ, κατασκευάζω, σε Δημ. · με μια υπόνοια απάτης ή δολοπλοκίας, στον ίδ. · *ἀπόλ.*, ενεργώ με δόλο, σκευωρώ, ραδιουργώ, στον ίδ.

σκευώρημα, -ατος, τό, τέχνασμα, απάτη, δόλος, μηχανορραφία, σε Δημ.

σκευωρία, ή, **I.** φροντίδα, επιμέλεια των αποσκευών · απ' όπου, γενικά, μεγάλη φροντίδα, υπερβολική φροντίδα, επαγρύπνηση, σε Αριστ. **II.** τέχνασμα, δόλος, μηχανορραφία, απάτη, σε Δημ.

σκευ-ωρός, -όν, (*ῶρα*, Λατ. cura) = σκευοφύλαξ.

σκέψις, -εως, ή (σκέπτομαι), · **I.** παρατήρηση, αντίληψη μέσω των αισθήσεων, σε Πλάτ. **II. 1.** υπόθεση, θεωρία, ζήτημα, υπολογισμός, έρευνα, στον ίδ. · *νέμειν σκέπιν*, σκέπτομαι για ένα ζήτημα, στοχάζομαι, συλλογίζομαι, σε Ευρ. · *ἐνθεῖς τῇ τέχνῃ σκέπιν*, σε Αριστοφ. · *σκέψις περί τινος ή τι*, η έρευνα για κάτι, η μελέτη για ένα ζήτημα, σε Πλάτ. **2.** δισταγμός, ενδιασμός, αμφιβολία, αναφέρεται στους Σκεπτικούς φιλοσόφους (βλ. [σκεπτικός](#)), σε Ανθ.

σκήλαι, απαρ. αορ. α' του σκέλλω.

σκηνάω, **I.** το επόμ., σε Ξεν. **II. 1.** αποθ., *σκηνάομαι*, με Παθ. παρακ. και υπερσ., κατοικώ, διαμένω, διαβιώ, κατασκηνώνω, στρατοπεδεύω, σταθμεύω,

σε Πλάτ.: *έσκηνημένοι*, σε σκεπασμένες άμαξες (βλ. [σκηνή](#) III), σε Αριστοφ.: *ιέρα, έν οἷς έσκήνηντο*, στα οποία βρήκαν άσυλο, σε Θουκ. **2.** με αιτ., *σκηνησάμενος καλύβην*, έχτισε για τον εαυτό του ένα σπιτάκι ή μία καλύβα, στον ιδ.

σκηνέω, μέλ. -*ήσω* (*σκηνή*), βρίσκομαι εντός ή κατοικώ σε σκηνή, κατασκηνώνω, σε Ξεν.: γενικά, έχω καταλύσει ή είμαι εγκατεστημένος, σταθμεύω, *έν οἰκίαις*, σε Θουκ.: *έν κόμαις, κατά κόμας*, σε Θουκ.: *σκηνέω είς τας κόμας*, πηγαίνω στα χωριά και εγκαθίσταμαι εκεί, στον ιδ.

σκηνή, ή, I. 1. στεγασμένος τόπος, τέντα, αντίσκηνο, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.: στον πληθ., στρατόπεδο, Λατ. *castra*, σε Αισχύλ., Ξεν. **2.** γενικά, τόπος διαμονής, στέγη, κατοικία, σπίτι, ναός, σε Ευρ. **II. 1.** σκηνή ή παράπηγμα ξύλινο πάνω στο οποίο ερμήνευαν τους ρόλους τους οι ηθοποιοί, σε Πλάτ.: στο κανονικό θέατρο, η *σκηνή* ήταν ένας τοίχος στο πίσω μέρος αυτού που τώρα ονομάζουμε σκηνή, με πόρτες για την είσοδο και την έξοδο· η σκηνή (με τη σημασία που της αποδίδουμε σήμερα), ονομαζόταν *προσκήνιον* ή *λογεῖον*, τα πλάγια μέρη ή πτέρυγες παρασκήνια, κι ο τοίχος κάτω από τη σκηνή, αντίκρυ στην ορχήστρα, *ύποσκήνια*. **2.** *οί άπό σκηνης*, οι ηθοποιοί, οι ερμηνευτές, οι υποκριτές, σε Δημ. **3.** *τό επί σκηνης μέρος*, αυτό που παριστάνεται στη σκηνή, σε Αριστ.: *τά άπό σκηνης* (ενν. *ἄσματα*), ωδές που άδονταν επί σκηνης, στον ιδ. **4.** μεταφ., το σκηνικό αποτέλεσμα, το αίσθημα του πλασματικού, του μη πραγματικού, *σκηνή πᾶς ό βίος*, «όλη η ζωή είναι θέατρο», σε Ανθ. **III.** στέγαστρο που μοιάζει με σκηνή, κάλυμμα, σκέπασμα της άμαξας, σε Αισχύλ., Ξεν.: επίσης, παραπέτασμα του κρεβατιού, σε Δημ. **IV.** ψυχαγωγία που παρέχεται στις σκηνές, συμπόσιο, σε Ξεν.

σκήνημα, -ατος, τό (σκηνέω), = *σκηνή*, τόπος διαμονής, κατοικία, σε Ξεν.: στον πληθ., φωλιά, σε Αισχύλ.

σκηνίδιον, τό, υποκορ. του *σκηνή*, σε Θουκ.

σκηνίς, -ίδος, ή, = *σκηνή*, σε Πλούτ.

σκηνίτης[ι], -ου, ό, αυτός που κατοικεί σε σκηνές, σε Στράβ.: μεταφ., άπορος, περιθωριακός, σε Ισοκρ.

σκηνο-βᾶτέω, μέλ. -*ήσω*, ανεβαίνω στη σκηνή του θεάτρου, παριστάνω στη σκηνή, σε Στράβ.

σκηνογραφία, ή, διακόσμηση της θεατρικής σκηνης με ζωγραφιές, σκηνική ζωγραφία, σε Αριστ.

σκηνογραφικός, -ή, -όν, αυτός που είναι κατάλληλος ή προορίζεται για τη σκηνογραφία, θεατρικός, φανταχτερός, σε Στράβ.

σκηνο-γράφος[ᾱ], ό (γράφω), αυτός που ζωγραφίζει τα σκηνικά του θεάτρου.

σκηνο-πηγία, ή, στήσιμο σκηνης· η εορτή της Σκηνοπηγίας ή *τάσκηνοπήγια*, εβραϊκή γιορτή, σε Κ.Δ.

σκηνοποιία, ή, κατασκευή ή στήσιμο σκηνης, σε Πολύβ.

σκηνο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει σκηνές· ως ουσ., αυτός που έχει ως επάγγελμα την κατασκευή σκηνών, σε Κ.Δ.

σκήνος, Δωρ. **σκάνος, -εως, τό** = *σκηνή*· μεταφ., το σώμα (ως έδρα, κατοικία της ψυχής), σε Κ.Δ.

σκηνο-φύλαξ[ῦ], -ᾱκος, ό, ή, αυτός που φρουρεί εγκατεστημένος σε σκηνή, φρουρός σκηνης ή στρατοπέδου, σε Ξεν.

σκηνόω, μέλ. -*ώσω* (*σκηνή*)· **I. 1.** στήνω σκηνές, κατασκηνώνω, σταθμεύω, στρατοπεδεύω, σε Ξεν. **2.** *σκηνέω*, διαμένω σε σκηνή, στον ιδ.: γενικά, εγκαθίσταμαι, καταλύω, στον ιδ.: σε Παθ. παρακ., ζω ή είμαι, υπάρχω, σε

Πλάτ. **II.** καταγίνομαι επαγγελματικά με την κατασκευή σκηνών ή στήνων σκηνή, σε Πλούτ.

σκηνόδριον, τό, υποκορ. του *σκηνή*, σε Πλούτ.

σκήνωμα, -ατος, τό, = *σκήνημα*, σε Ευρ. **1.** καταλύματα των στρατιωτών, σε Ξεν. **2.** μεταφ., σώμα, πτώμα, κουφάρι, σε Κ.Δ.

σκήπτον, τό, αντί *σκήπτρον*, μόνον στον Δωρ. τύπο *σκᾶπτον* και στα σύνθ. *σκηπτ-οὔχος, σκηπτουχία*.

σκηπτός, ὁ (σκήπτω), ξαφνικός· ο κεραυνός που πέφτει, σε Σοφ., Ξεν.· μεταφ., λέγεται για την πανούκλα (συμφορά που πέφτει ξαφνικά), σε Αισχύλ.· λέγεται για τον πόλεμο, σε Ευρ., Δημ.

σκηπτουχία, ή, το να κρατάει κάποιος ραβδί ή σκήπτρο ως έμβλημα εξουσίας, στρατιωτική αρχή, σε Αισχύλ.· γενικά, εξουσία, ισχύς, κυριαρχία, σε Ανθ.

σκηπτ-οὔχος, Δωρ. **σκαπτ-, -ον** (*σκήπτον, ἔχω*)· **1.** αυτός που κρατάει ραβδί ή σκήπτρο ως χαρακτηριστικό γνώρισμα εξουσίας· *σκηπτοὔχος βασιλεύς*, ο βασιλιάς που κρατάει σκήπτρο, σε Όμηρ. **2.** ως ουσ., ραβδούχος, αξιωματικός της Περσικής αυλής, αυλάρχης, σε Ξεν.

σκηπτο-φόρος, -ον (φέρω), = *σκηπτοφόρος*, σε Ανθ.

σκήπτρον, τό, Δωρ. **σκᾶπτρον**, μεταγεν. *σκᾶπτρον (σκήπτω)*· **I.** ραβδί ή μπαστούνι που πάνω του στηρίζεται αυτός που το κρατάει, μπαστούνι που υποβοηθεί το βάδισμα, βακτηρία, μαγκούρα, πατερίτσα, σε Όμηρ., Αισχύλ.· μεταφ., λέγεται για τις κόρες του Οιδίποδα, *σκήπτρα φωτός*, τα υποβοηθητικά του ραβδιά ή στηρίγματά του, σε Σοφ. **II. 1.** ραβδί ως έμβλημα εξουσίας, σκήπτρο· στον Όμηρ. το κρατούσαν οι ηγεμόνες και μετέβαινε από πατέρα σε γιο, ενώ η τελετή παράδοσης στην Ομήρ. Ιλ. καλείται *ή τοῦ σκήπτρου παράδοσις*, σε Θουκ.· το κρατούσαν επίσης δικαστές, κήρυκες και αγορητές, οι οποίοι, όταν σηκώνονταν για να πάρουν τον λόγο, το παραλάμβαναν από τον κήρυκα, σε Όμηρ. **2.** τα σκήπτρα, δηλ. βασιλεία, βασιλική ισχύς, εξουσία, σε Τραγ.

σκηπτροφορέω, μέλ. *-ήσω*, κρατώ βασιλικό σκήπτρο, βασιλεύω, δηλ. εξουσιάζω, με γεν., σε Ανθ.

σκηπτρο-φόρος, -ον, αυτός που κρατάει σκήπτρο, βασιλικός, σκηπτούχος, σε Ανθ.

σκήπτω, μέλ. *-σκήψω*, αόρ. *ἔσκηψα* — Μέσ., μέλ. *σκήψομαι*, αόρ. *ἀ' ἐσκηψάμην* — Παθ., παρακ. *ἔσκημμαι*· **I. 1.** υποστηρίζω, στηρίζω, ακουμπώ κάτι απέναντι από ή πάνω σε κάτι άλλο· Παθ. και Μέσ., στηρίζομαι σε ραβδί ή μπαστούνι, σε Όμηρ.· μεταφ., στηρίζομαι, εναποθέτω τις ελπίδες μου σε κάποιον ή κάτι, σε Δημ. **2.** με αιτ. πράγμ., προβάλλω προς υποστήριξη, προβάλλω ως δικαιολογία, προφασίζομαι, σε Ευρ.· στη Μέσ., προβάλλω εκ μέρους κάποιου, προκειμένου να τον υπερασπιστώ, σε Ηρόδ., Θουκ.· με απαρ., προσποιούμαι ότι, σε Αριστοφ., Δημ. **II. 1.** ρίχνω, εκσφενδονίζω, εκτοξεύω, σε Αισχύλ.· μεταφ., *σκήπτω ἀλάστορα εἶς τινα*, σε Ευρ. **2.** αμτβ., πέφτω με δύναμη, βαριά, ενσκήπτω, επιπίπτω, σε Αισχύλ., Σοφ.

σκηρίπτομαι, Μέσ., μόνο σε ενεστ. στηρίζομαι, ακουμπώ, βασίζομαι, σε Ομήρ. Οδ.· *σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε*, πιέζοντας, σπρώχνοντας με χέρια και με πόδια, στο ίδ.

σκήψις, -εως, ή (σκήπτω), πρόφαση, πρόσχημα, δικαιολογία, προσποίηση, σε Τραγ.· με γεν., *κατὰ φόνου τινὰ σκήψιν*, με την πρόφαση ότι διέπραξαν φόνο, σε Ηρόδ.· *σκήψις τοῦ μὴ ποιεῖν*, το πρόσχημα, η δικαιολογία για να μην κάνει κάποιος κάτι, σε Δημ.

σκιά, -ᾶς, Ἰων. **σκιή**, -ῆς, ἡ, **I. 1.** σκιά, ἴσκιος, σε Ομήρ. Οδ.· *σκιὰν ἀντίστοιχος ὥς*, σαν τη σκιά, που είναι αχώριστη σύντροφος του ανθρώπου, σε Ευρ. **2.** ἴσκιος κάποιου που έχει πεθάνει, το φάντασμά του, σε Αισχύλ.· σε παροιμίες για τη θνητή φύση του ανθρώπου, *σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος*, σε Πίνδ.· *εἶδωλον σκιᾶς*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **II.** ἴσκιος, σκιά των δέντρων κ.λπ.· *πετραίη σκιή*, σκιά του βράχου, σε Ησίοδ.· *ἐν σκιῇ*, στον ἴδ.· *ὑπὸ σκιῇ*, σε Ηρόδ.· *ὑπὸ σκιᾶς*, σε Ευρ.· *σκιὰν Σειρίου κυνός*, σκιά από τη θερμότητά του, σε Αισχύλ.

σκιάγραφέω, μέλ. -ήσω (*σκιαγράφος*), ζωγραφίζω χρησιμοποιώντας διαβαθμίσεις, αποχρώσεις φωτός και σκιάς, ιχνογραφώ, σκισάρω, σχεδιάζω, Λατ. *adumbrare* — Παθ., *τὰ ἐσκιαγραφημένα*, σε Πλάτ.

σκιάγραφημα, -ατος, τό, σχέδιο, σκίτσο, ιχνογράφημα, σε Πλάτ.

σκιάγραφία, ἡ (σκιαγράφος), σχέδιο ή ιχνογράφημα, τέτοιας μορφής ώστε να δημιουργεί εντύπωση από μακριά, σκηνική ζωγραφική, σε Πλάτ.

σκιά-γράφος[ᾱ], -ον (γράφω), καλλιτέχνης που ζωγραφίζει χρησιμοποιώντας διαβαθμίσεις του φωτός και της σκιάς, ιχνογράφος, ζωγράφος, σκηνογράφος.

σκιάδειον[ᾱ], τό (σκιά), παραπέτασμα που προστατεύει από το φως του ἡλίου, υπόστεγο, ομπρέλα, καπέλο, σε Αριστοφ.

σκιάζω, Αττ. μέλ. *σκιῶ*, σε Σοφ.· αόρ. *ἀ' ἐσκιάσσα* — Παθ., αόρ. *ἀ' ἐσκιάσθην*, παρακ. *ἐσκιάσμαι*· (*σκιά*)· **I.** ρίχνω σκιά, σκιάζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **II.** γενικά, επισκιάζω, καλύπτω, αποκρύπτω, σε Ησίοδ., Ηρόδ. — Παθ., σε Ευρ.

III. χρησιμοποιώ την τέχνη της σκίασης στη ζωγραφική, ζωγραφίζω με διαβαθμίσεις φωτός και σκιάς, σε Λουκ.

σκιά-μάχew, μέλ. -ήσω (*μάχομαι*), μάχομαι σε χώρο με σκιά, δηλ. στη σχολή (για πρακτική εξάσκηση), πολεμώ με μια σκιά, δηλ. αγωνίζομαι μάταια, σκιαμαχώ, ματαιοπονώ, σε Πλάτ.

Σκιά-ποδες[ᾱ], οἱ, μυθικός λαός στην περιοχή της Λιβύης που είχαν τεράστια πόδια και που τα χρησιμοποιούσαν ως ομπρέλες όταν αναπαύονταν, για να προφυλάσσονται από τον ἥλιο, σε Αριστοφ.

σκιάρό-κομος, -ον (κόμη), αυτός που έχει σκιερό, πυκνό φύλλωμα, σε Ευρ.

σκιαρός, -ά, -όν, βλ. [σκιερός](#).

σκιάς, -άδος, ἡ (σκιά), οτιδήποτε χρησιμεύει στο να παρέχει σκιά, παραπέτασμα, στέγαστρο, υπόστεγο, ομπρέλα, καπέλο, σε Θεόκρ., Πλούτ.

σκιά-τράφης, -ές (τρέφω), αυτός που ανατράφηκε στη σκιά, που δηλαδή δεν είναι σκληραγωγημένος, μαλθακός, τρυφηλός.

σκιάτράφια, ἡ, το να έχει ανατραφεί κάποιος στη σκιά, μαλθακότητα, τρυφή, εκθηλυσμένος τρόπος ζωής, σε Πλούτ.

σκιάτροφέω ή -τράφέω, Ἰων. **σκιητροφέω**, μέλ. -ήσω (*τρέφω*)· **I.** ανατρέφω στη σκιά, δηλ. ανατρέφω κατ' οἶκον, με τρυφή — Παθ., παραμένω συνεχώς στη σκιά, αποφεύγω τον ἥλιο και τον μόχθο, διάγω καθιστική ζωή, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** αμτβ. στην Ενεργ., φορώ στο κεφάλι μου σκιάδιο (κασκέτο), καλύπτω το κεφάλι μου, σε Ηρόδ.· *ἐσκιατροφηκώς*, λέγεται για θηλυπρεπή άντρα, σε Πλάτ.

σκιάτροφία, ἡ, = *σκιατράφια*.

σκιάω, = *σκιάζω*, καλύπτω με σκιά, επισκιάζω — Παθ. επικαλύπτομαι με σκιά, επισκιάζομαι ή γίνομαι σκιερός, αποκρύπτομαι, *σκιόωντο ἄγνιαι* (Επικ. γ' πληθ. παρατ.), σε Ομήρ. Οδ.

σκίδνημι, ἰσοδ. τύπος του *σκεδάννυμι*, σκορπίζω, διασκορπίζω — Παθ., *σκίδναμαι*, μόνο σε ενεστ. και παρατ., σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι, διαλύομαι, λέγεται για συναθροισμένο πλήθος, ὄχλο, σε Όμηρο· λέγεται για αφρό ή αφρισμένο θαλασσινό κύμα, ομοίως για σύννεφο σκόνης, σε Ομήρ.

Ιλ.· σκιδναμένης Δημήτερος, όταν σκορπίζονται στη γη οι κόκκοι των σιτηρών, δηλ. κατά την περίοδο της σποράς, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.· ἄμα ἡλίῳ σκιδναμένῳ, όταν ο ήλιος αρχίζει να σκορπά το φως του, δηλ. λίγο μετά την ανατολή του ηλίου, στον ιδ.

σκιερός ή σκιᾶρός, -ά, -όν (σκιά),· 1. σκιερός, αυτός που παρέχει σκιά, σε Όμηρ., Πίνδ. κ.λπ. **2.** αυτός που βρίσκεται στη σκιά, που καλύπτεται από σκιά, σύσκιος, σε Ησίοδ., Πίνδ. **3.** σκοτεινός, σκουρόχρωμος, σε Ανθ.

σκιή, σκίητροφέω, ή, Ιων. αντί σκιά, σκιατροφέω.

σκίλλα, -ης, ή, σκιλλοκρέμμυδο, κρεμμύδι της θάλασσας, δηλ. το φυτό σχίνος, σε Θέογν.

σκιμᾱλίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, μουντζώνω, φασκελώνω, περιπαίζω, χλευάζω, προσβάλλω, τινά, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σكىμπους, -ποδος, ό, μικρός καναπές, σκαμνί, σκαμπό, χαμηλό κρεβάτι, σε Αριστοφ.

σكىμπτομαι, = σκήπτομαι, ισχυρίζομαι, διατείνομαι, προφασίζομαι, επικαλούμαι, σε Πίνδ.

σκινδᾱλάμμος, Αττ. σχινδᾱλαμος, ό, μικρό κομμάτι ξύλου που έχει αποσχιστεί, πελεκούδι, Λατ. scindula· μεταφ., λόγων σχινδᾱλαμοι, λεπτολογίες, αμφίσημα λόγια, γρίφοι, σοφιστείες, σε Αριστοφ.

σκινδᾱλάμμο-φράστης, -ου, ό, λεπτολόγος, αυτός που «διυλίζει τον κώνωπα», σχολαστικός, φλύαρος, σε Ανθ.

σκιο-ειδής, -ές (εἶδος), αυτός που παρέρχεται σαν σκιά, σκιάδης, ομιχλώδης, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκίοεις, -εσσα, -εν (σκιά), Ι. 1. σκιερός, σκιάδης· οὔρεα σκίοεντα, δηλ. πυκνόφυτα, σε Όμηρ.· σκίοεντα μέγαρα, σκιερά δωμάτια, σε Ομήρ. Οδ. **2.** Ενεργ., νέφεα σκίοεντα, σύννεφα που ρίχνουν τη σκιά τους, σε Όμηρ. **ΙΙ.** σκοτεινός, φασματικός, ανυπόστατος, σε Ανθ.

σκιόωντο, Επικ. γ' πληθ. παρ. του σκιάω.

σκίπων[ι], -ωνος, ό, = σκῆπτρον, ραβδί, μπαστούνι, βακτηρία, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

Σκίρα[ι], τά, γιορτή της Αθηνάς Σκιράδος (Σκιράς), που τελείτο τον μήνα Πυανεψιώνα (Οκτώβριο), σε Αριστοφ.· διακρίνεται από τα Σκιροφόρια, που τελούνταν τον μήνα Σκιροφοριώνα (Ιούνιο).

Σκίράς, -άδος, ή, προσωνύμιο της θεάς Αθηνάς (βλ. [σκίρον](#)), σε Στράβ.

σκίρᾱφειον, τό, το μέρος όπου παίζονται τυχερά παιχνίδια ή ζάρια, σε Ισοκρ.

σκίρᾱφος[ι], ό, ποτήρι όπου τοποθετούνται τα ζάρια για να ανακατευτούν· χρησιμοποιείται στο τυχερό παιχνίδι των ζαριών· μεταφ., απάτη, δόλος, σε Ιπών. (αμφίβ. προέλ.).

Σκίρῑται, οί, Σκιρίτες, διαίρεση του στρατού των Σπαρτιατών, αποτελούμενη από εξακόσιους πεζούς άντρες που μάχονταν στην αριστερή πτέρυγα, κοντά στον βασιλιά, και ήταν (τουλάχιστον αρχικά) περίοικοι από την αρκαδική περιφέρεια με το όνομα Σκιρῑτις, σε Θουκ., Ξεν.

σκίρον[ι], τό, λευκή ομπρέλα που φερόταν σε πομπή από την Ακρόπολη των Αθηνών, κατά τους εορτασμούς της Αθηνάς Σκιράδος (Σκιράς), (τὰ Σκίρα), σε Πλούτ.

σκίρον, τό, σκληρός φλοιός τυριού, περιτρίμματα τυριού, σε Αριστοφ.

σκίρος, ό, γύψος· οποιοδήποτε σκληρό επικάλυμμα, βλ. [σκίρον](#).

Σκίρο-φορία, τά, βλ. [Σκίρα](#), [τά](#).

Σκίροφοριών, -ῶνος, ὁ, Σκιροφοριών, ο δωδέκατος Αττικός μήνας, ανάμεσα στο τελευταίο ἡμισυ του Ιουνίου και το πρώτο του Ιουλίου, που ονομάστηκε έτσι από την γιορτή των Σκιροφορίων (*Σκιροφόρια*), σε Αντιφ. κ.λπ.

σκιρτάω, μέλ. -ήσω (*σκαίρω*), αναπηδώ, πηδῶ, τινάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. κ.λπ.· μεταφ., λέγεται για την ορμή του ανέμου, σε Αισχύλ.

σκίρτημα, -ατος, τό, τίναγμα, άλμα, πήδημα, αναπήδημα, χοροπήδημα, σε Αισχύλ., Ευρ.

σκίρτησις, ἡ, εκτίναξη, άλμα, σε Πλούτ.

σκιρτητής, -οῦ, ὁ, άλτης, σε Μόσχ.

σκιρτο-πόδης, -ου, ὁ (**σκιρτάω, πούς**), αυτός που έχει ευλύγιστα πόδια για άλμα, σε Ανθ.

Σκίρτος, ὁ (**σκιρτάω**), Άλτης, όνομα Σατύρου, σε Ανθ.

σκιρτῶεν, γ' πληθ. ευκτ. του *σκιρτάω*.

Σκίρων[ι], -ωνος, ὁ, I. βορειοδυτικός άνεμος που έπνεε από τις Σκιρωνίδες Πέτρες στον Ισθμό της Κορίνθου, σε Στράβ. **II.** κατά τη μυθολογία, ληστής που σύχναζε στους βράχους μεταξύ Αττικής και Μεγάρων, (φονεύθηκε από τον Θησέα), σε Ξεν.· *Σκίρωνος ἀκτή*, ακτή κοντά σ' αυτούς τους βράχους, σε Ευρ.· η παρακείμενη θάλασσα ήταν το *Σκιρωνικὸν οἶδμα θαλάσσης* του Σιμων., σε Ανθ.· οι βράχοι καθαυτοί ονομάζονταν *Σκιρωνίδες πέτραι*, σε Ευρ.· *Σκιρωνὶς ὁδός*, δρόμος που οδηγούσε από την Αθήνα στα Μέγαρα, σε Ηρόδ.

Σκίτᾱλοι[ι], οἱ, πρόσωπα που τα επικαλούνταν ως δαίμονες της αναισχυντίας, της συνουσίας, της λαγνείας, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σκι-ώδης, -ες, συνηρ. από *σκιο-εΐδης*, σκοτεινός, σκιερός, σε Ευρ.

σκληράγωγέω, μέλ. -ήσω (*άγωγή*), ανατρέφω με τραχύτητα, σε Λουκ.

σκληρο-καρδία, ἡ, ασπλαχνιά, σκληροκαρδία, σε Κ.Δ.

σκληρός, -ά, -όν (**σκέλλω**), **I. 1.** σκληρός, τραχύς, άκαμπτos, στέρεος, Λατ. *durus*, σε Θεόγν., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ήχο, τραχύς, βαρύς, βαθύς, βροντερός, Λατ. *aridus*, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **3.** τραχύς, άκαμπτos, αλύγιστος, Λατ. *rigidus*, σε Αριστοφ., Ξεν.· λέγεται για αγόρια που δείχνουν μεγαλύτερα από την ηλικία τους, τραχύς, ορμητικός, ρωμαλέος, σε Πλούτ., Λουκ. **II.** μεταφ., λέγεται για πράγματα, δύσκολος, στρυφνός, αυστηρός, αμείλικτος, άτεγκτος, σε Σοφ., Ευρ.· *σκληρὰ μαλθακῶς λέγων*, σε Σοφ. **III.** επίρρ., *σκληρῶς καθῆσθαι*, δηλ. σε σκληρό κάθισμα, σε Αριστοφ.

σκληρότης, -ητος, ἡ, I. σκληρότητα, τραχύτητα, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, τραχύτητα, δυστροπία, στρυφνότητα, ισχυρογνωμοσύνη, αυστηρότητα, στον ίδ.

σκληρο-τράχηλος, ον, σκληροτράχηλος, ανυπάκουος, απείθαρχος, σκληραγωγημένος, σκληρός, σε Κ.Δ.

σκληρύνω[ω], μέλ. -ύνῶ (*σκληρός*), κάνω κάτι σκληρό, σκληραίνω· μεταφ., εκτραχύνω, κάνω κάποιον σκληρόκαρδο, σε Κ.Δ.

σκληφρός, -ά, -όν (**σκέλλω**), ισχνός, λεπτός, λιγνός, αδύνατος, σε Πλάτ.

σκνίπαῖος, -α, -ον, σκοτεινός· *σκνιπαῖος ὁδίτης*, οδοιπόρος που πλανάται την ώρα του λυκόφωτος, σε Θεόκρ.

σκνίπός, -ἡ, -όν, αυτός που έχει αμβλυμένη όραση, μύωψ (αμφίβ. προέλ.).

σκολιό-θριξ, ὁ, ἡ, αυτός που έχει σγουρά μαλλιά ή σγουρό φύλλωμα, κατσαρός, σε Ανθ.

σκόλιον, τό, ουδ. του *σκολιός* (ενν. μέλος), άσμα του τραπεζιού που τραγουδούσαν αλληλοδιαδόχως οι συμποσιαστές, με τη συνοδεία λύρας, σε Αριστοφ.· ονομάστηκε έτσι από την ακανόνιστη διαδοχή αυτών που το

τραγουδούσαν· κάθε ένας από τους συμποσιαστές τραγουδούσε κρατώντας ένα κλωνάρι μυρτιάς (*μυρρίνη*), το οποίο έδινε σε όποιον από τους συνδαιτημόνες του επέλεγε ώστε να συνεχίσει το τραγούδι.

σκολιός, -ά, -όν, αυτός που έχει λυγιστεί, περιπεπλεγμένος, συνεστραμμένος, ελικοειδής, λοξός, γυριστός, καμπύλος, κυρτός, Λατ. *obliquus*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· αυτός που έχει λυγιστεί προς την άλλη μεριά, στραβός, ανάποδος, ανώμαλος, στρεβλός, *δουλείη κεφαλή, σκολιή* (*stat capite obstipō*, σε Οράτ.), σε Θέογν.· μεταφ., διεστραμμένος, πανούργος, κακότροπος, δηλ. άδικος, ανελικρινής, δόλιος, ψευδής, στριμμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· *σκολιά πράττειν, εἶπεν*, σε Πλάτ.· ομοίως, *ἐπὶρρ. σκολιῶς*, σε Ησίοδ.

σκολιότης, -ητος, ή, δυστροπία, αδικία, απάτη, δόλος, διαστροφή, σε Πλούτ.· στον πληθ. οι ελικοειδείς στροφές του ποταμού κ.λπ., σε Στράβ.

σκολίωμα, -ατος, τό (σκολιός), καμπή, κυρτότητα, στράβωμα, σε Στράβ.

σκολοπίζω (σκόλοψ), παλουκώνω, σουβλίζω, ανασκολοπίζω.

σκόλοψ, -οπος, ό, I. 1. πάσσαλος που έχει αιχμηρή απόληξη, παλούκι, σούβλα, σταυρός, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· στον πληθ. *σκόλοπες*, συστάδα από πασσάλους, περίφραξη από πασσάλους, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** αγκάθι, αγκίδα, σε Βάβρ., Κ.Δ. **II.** δέντρο, σε Ευρ.

σκόλῡμος, ό, είδος εδώδιμου ακανθώδους φυτού, αγκινάρα, σε Ησίοδ. (άγν. προέλ.).

σκόμβρος, ό, είδος θαλασσίου ψαριού που ανήκει στην ίδια οικογένεια με τον τόννο, σκουμπρί, σε Αριστοφ.

σκοπ-άρχης, -ου, ό (ἄρχω), επικεφαλής αντρών που φυλάνε σκοπιά, αρχηγός σώματος κατασκόπων, σε Ξεν.

σκοπελο-δρόμος, -ον, αυτός που τρέχει περνώντας ανάμεσα από βράχους, σε Ανθ.

σκόπελος, ό (σκοπέω), τόπος που είναι κατάλληλος για να παρατηρεί κάποιος απ' αυτόν, παρατηρητήριο, ψηλός βράχος ή κορυφή, κορφοβούνι, ακρωτήριο ή υπερυψωμένος και απόκρημνος παραθαλάσσιος τόπος, σκόπελος, Λατ. *scorpus*, σε Όμηρ. κ.λπ.

σκοπέύω, μεταγεν. τύπος αντί *σκοπέω*, σε Στράβ. κ.λπ.

σκοπέω και **σκοπέομαι**, χρησιμ. από τους Αττ. συγγραφείς μόνο σε ενεστ. και παρατ., ενώ οι υπόλοιποι χρόνοι συμπληρώνονται από το *σκέπτομαι (σκοπός)*·

I. 1. παρατηρώ ή επιτηρώ κάτι· θεώμαι, θεωρώ, ατενίζω, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ.· απόλ., παρατηρώ, εξετάζω, ερευνώ, περιεργάζομαι, παρακολουθώ, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** μεταφ., προσέχω, θεωρώ, λαμβάνω υπ' όψιν, σκέπτομαι, εξετάζω, σε Ηρόδ., Αττ.· *σκοπέω τι*, σε Θουκ. κ.λπ.· *σκοπέω περί τινος ή τι*, σε Πλάτ.·

απόλ., *όρθῶς σκοπεῖν*, σε Ευρ. κ.λπ. **3.** αναζητώ, με αιτ., σε Ξεν. κ.λπ. **II.** Μέσ., χρησιμ. ακριβώς όπως Ενεργ., σε Σοφ., Ευρ. **III.** Παθ., *σκοπῶν και σκοπούμενος*, αυτός που εξετάζει και ταυτοχρόνως εξετάζεται, σε Πλάτ.

σκοπή, ή, = *σκοπιά* I, στον πληθ., σε Αισχύλ., Ξεν.

σκοπιά, Ιων. -ιή, ή (σκοπέω)· **I. 1.** υπερυψωμένος τόπος από τον οποίο μπορεί κάποιος να παρατηρεί ή να παρακολουθεί και να κατασκοπεύει, βουνοκορφή, σε Όμηρ.· λέγεται για την ακρόπολη της Τροίας, σε Ευρ.· πρβλ. [σκόπελος](#). **2.**

μεταφ., ύψος ή υψηλότερο σημείο κάθε πράγματος, σε Πίνδ. **II.** πύργος όπου φυλάνε σκοπιά οι φρουροί, φυλάκιο, παρατηρητήριο, Λατ. *specula*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **III.** φρουρά, οι επιφορτισμένοι να φυλάσσουν σκοπιά άντρες· *σκοπιήν ἔχειν*, φρουρώ, φυλάσσω σκοπιά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

σκοπιάζω (σκοπιά), μόνο σε ενεστ. και παρατ., παρατηρώ κάποιον, **I.** κατασκοπεύω από υπερυψωμένο σημείο ή από πύργο σκοπιάς, σε Ομήρ. Ιλ.·

κατασκοπεύω, παραμονεύω, εξερευνώ, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μτβ., κατασκοπεύω κάποιον, εξερευνώ, ανακαλύπτω κάτι, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ. κ.λπ.· ομοίως στον Μέσ., παραφυλάσσω, παραμονεύω, σε Θεόκρ.

σκοπιήτης, -ου, ό (σκοπιά), ορεινός, ορεσίβιος, βουνίσιος, λέγεται για τον Πάνα, σε Ανθ.

σκοπιωρέομαι, αποθ., παραφυλάσσω, παρακολουθώ, κατοπτεύω, παραμονεύω, σε Αριστοφ.

σκοπι-ωρός, ό (ώρα, Λατ. cura), φύλακας, φρουρός, σκοπός.

σκοπός, ό και ή (σκέπτομαι), I. 1. αυτός που φυλάσσει, φρουρός, αυτός που παρατηρεί όσα συμβαίνουν, επόπτης, επιστάτης, σε Όμηρ.· λέγεται για θεούς και βασιλείς, φύλακας, φρουρός, προστάτης, *Όλύμπου σκοπός*, σε Πίνδ. **2.** φύλακας, φρουρός που έχει τοποθετηθεί στη *σκοπιά*, Λατ. *speculator*, σε Όμηρ., Ξεν.· αυτός που παραφυλάει ή υποδεικνύει το θήραμα, σε Ξεν. **3.** κατάσκοπος, αυτός που περιπολεί, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **II. 1.** μακρινό αντικείμενο στο οποίο κάποιος προσηλώνει τα μάτια του, σημάδι, στόχος, Λατ. *scopus*, σε Ομήρ. Οδ.· *άπό σκοποῦ*, μακριά από τον στόχο, στο ιδ.· *έτσι, παρὰ σκοπόν*, σε Πίνδ.· *σκοποῦ τυχεῖν*, βρίσκω, πετυχαίνω τον στόχο, στον ιδ.· *έπὶ σκοπὸν βάλλειν*, σε Ξεν. **2.** μεταφ., στόχος, σκοπός, πρόθεση, επιδίωξη, αντικείμενο όπου μεταβαίνει μια ενέργεια, σε Πλάτ.

σκορᾶκίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ* (ές *κόρακας*, βλ. [κόραξ](#)), αποδιώχνω με περιφρόνηση, διαβολοστέλνω, αναθεματίζω, ξαποστέλνω, σε Λουκ. — Παθ., αντιμετωπίζομαι με περιφρόνηση, αποπέμπομαι, απορρίπτομαι, προπηλακίζομαι, σε Δημ.

σκορδινάομαι, Ιων. -*έομαι*, αποθ., τεντώνω τα μέλη μου ενώ χασμουριέμαι, χάσκω, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σκοροδ-άλμη, ή, σάλτσα ή καρύκευμα από άλμη και σκόρδο, σε Αριστοφ.

σκοροδίζω, μέλ. -*ίσω*, ταίζω υποχρεωτικά με σκόρδο τους πετεινούς πριν τους οδηγήσω σε κοκορομαχία (για να γίνουν πιο επιθετικοί), σε Αριστοφ. — Παθ., *έσκοροδισμένος*, ταϊσμένος με σκόρδο, στον ιδ.

σκορόδιον, τό, υποκορ. του *σκόροδον*, σε Αριστοφ.

Σκοροδο-μάχοι, οί (μάχομαι), αυτοί που μάχονται πετώντας σκόρδα αντί πέτρες, σε Λουκ.

σκόροδον, τό, σκόρδο, Λατ. *allium*, του οποίου η ρίζα αποτελείται από πολλές χωριστές σκελίδες (*γελγῖθες*), κι έτσι διακρίνεται από το κρεμμύδι (*κρόμμυον*), και το πράσο (*πράσον*), σε Ηρόδ.· στον πληθ., σε Αριστοφ.

σκορπίζω, μέλ. -*ίσω*, σκορπίζω, διασκορπίζω, διαχωρίζω, σε Στράβ., Κ.Δ. (αμφιβ. προέλ.).

σκορπίος, ό, I. σκορπίος, σε Πλάτ., Δημ. **II.** πολεμική μηχανή που εκτόξευε βέλη, σε Πλούτ. (αμφιβ. προέλ.).

σκοταῖος, -α, -ον και -ος, -ον (σκότος), I. αυτός που βρίσκεται ή συμβαίνει στο σκοτάδι, δηλ. πριν την αυγή και μετά την εσπέρα, σκοτεινός, βυθισμένος στο σκοτάδι, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, σκούρος, σκοτεινός, σκοτεινιασμένος, σε Πλούτ.

σκοτεινός, -ή, -όν (σκότος), I. 1. σκοτεινός, ανήλιαγος, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· *άνὰ τὸ σκοτεινόν*, στο σκοτάδι, στα σκοτεινά, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπο, αυτός που βρίσκεται στα σκοτάδια, δηλ. βυθισμένος στο σκοτάδι, τυφλός, σε Σοφ., Ευρ. **II.** μεταφ., σκοτεινός, ασαφής, δυσδιάκριτος, ακαταλαβίστικος, δυσνόητος, σε Ευρ., Πλάτ.· ομοίως, επίρρ. -*νῶς*, σε Πλάτ. **σκοτία, ή (σκότος),** σκοτεινιά, σκοτάδι, ζόφος, σε Ανθ.

σκοτίζω, κάνω κάτι σκοτεινό — Παθ., είμαι σκοτεινός, σκοτεινιασμένος, σε Κ.Δ.

σκότιος, -α, -ον και -ος, -ον (σκότος), σκοτεινός· **I.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που βρίσκεται ή συμβαίνει στο σκοτάδι· *σκότιον δέ ἐ γείνατο μήτηρ*, δηλ. όχι με νόμιμο γάμο, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *σκότιοι παῖδες*, σε Ευρ.· *σκότιοι εὐναί*, λαθραίοι έρωτες, στον ίδ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα και τόπους, ο σκοτεινός, σε Ευρ. **2.** μεταφ., όπως το σκοτεινός, ασαφής, συγκεχυμένος, δυσδιάκριτος, κρυφός, μυστικός, σε Αριστοφ. **σκοτο-δᾶσϋ-πυκνό-θριζ, -τριχος, ὁ, ἡ**, σκοτεινός λόγω της πυκνότητας και της δασύτητας των τριχών, μελαχρινός και μαλλιαρός, *κυνῆ σκοτοδασυπυκνόθριζ*, λέγεται για το κάλυμμα, την κάλυψη σκοτεινών υποθέσεων, σε Αριστοφ.

σκοτο-δινιάω (δίνη), μόνο σε ενεστ., υποφέρω από ζάλη ή ίλιγγο, ζαλίζομαι, χάνω το φως μου, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκοτο-ειδής, -ές (εἶδος), αυτός που έχει σκοτεινή όψη, σε Πλάτ.

σκοτόεις, -εσσα, -εν (σκότος), σκοτεινός, ζοφερός, σε Ησίοδ.

σκοτόμαινα, ἡ, = *σκοτομήνη*, σε Ανθ.

σκοτο-μήνη, ἡ, ασέληνη, χωρίς φεγγάρι νύχτα, σκοτεινή νύχτα.

σκοτο-μήνιος, -ον, σκοτεινός κι ασέληνος, σε Ομήρ. Οδ.

σκότος, -ου, ὁ, 1. σκοτεινιά, ζόφος, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** η σκοτεινιά του θανάτου, ο θάνατος, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **3.** λέγεται για την τυφλότητα, την τύφλωση, *σκότον βλέπειν*, σε Σοφ.· *σκότον δεδορκώς*, σε Ευρ. **4.** μεταφ., *σκότῳ κρύπτειν*, όπως το nocte premere, κρύβομαι στο σκοτάδι, καλύπτω τις ανομίες μου, σε Σοφ.· ομοίως, *διὰ σκότους ἐστί*, είναι συγκεχυμένο και αβέβαιο, είναι μυστήριο, σε Ξεν.· *κατὰ σκότον, ὑπὸ σκότου*, σε Σοφ. κ.λπ.

σκότος, -εος, τό, = το προηγ., σε Πλάτ. κ.λπ.

σκοτόω, μέλ. -ώσω, κάνω κάτι σκοτεινό, τυφλώνω — Παθ., βρίσκομαι στο σκοτάδι· επίσης, υποφέρω από ίλιγγο, ζαλίζομαι, σε Πλάτ.

σκοτ-ώδης, -ες, συνηρ. αντί *σκοτοειδής*, σκοτεινός, ζαλισμένος, σε Πλάτ.

σκύβαλον, τό, περίττωμα, ακαθαρσία, λύμα, σκουπίδι, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

σκυδμαίνω, μόνο στον ενεστ., είμαι θυμωμένος, οργίζομαι, *τινί*, με κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ. (Επικ. απαρ. *σκυδμαινέμεν*).

σκύζομαι, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. αορ. α' *σχύσσαιτο*· είμαι θυμωμένος ή οργισμένος με κάποιον, αγανακτώ, κακιώνω, *τινι*, σε Όμηρ.· *απόλ.*, είμαι οργισμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

Σκύθησι[ν], -ου, ὁ, κλητ. *Σκύθᾱ*· **I. 1.** κάτοικος της Σκυθίας ή ο καταγόμενος από τη Σκυθία· παροιμ., *Σκυθῶν ἐρημία*, όπως θα λέγαμε εμείς «η έρημος της Σαχάρας», σε Αριστοφ.· θηλ. *Σκύθαινα*. **2.** ως επίθ. ὁ **Σκυθικός**, σε Αισχύλ.

II. στην Αθήνα, αστυνόμος, μέλος της πολιτοφυλακής, που κατά κανόνα αποτελείτο από Σκύθες σκλάβους, σε Αριστοφ.

Σκυθίζω, μέλ. -ίσω, συμπεριφέρομαι ως Σκύθης, μιμούμαι τα ήθη των Σκυθών· απ' όπου, λόγω της συνήθους πρακτικής των Σκυθών να αφαιρούν το δέρμα του κεφαλιού των σκοτωμένων εχθρών τους, κατέληξε να σημαίνει, *ξυρίζω το κεφάλι μου· έσκυθισμένος ξυρῶ*, σε Ευρ.

Σκυθικός, -ή, -όν, ο Σκυθικός· **I.** αυτός που ανήκει σε ή προέρχεται από τη Σκυθία, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ή **Σκυθική** (ενν. γῆ), σε Ηρόδ. κ.λπ.· θηλ. **Σκυθίς, -ίδος**, αιτ. -ίν, σε Αισχίν. **II.** επίρρ., -κῶς, σε Στράβ., Πλούτ.

Σκῆθιστί[τι], επίρρ., στη Σκυθική γλώσσα, σε Ηρόδ.

Σκῆθο-τοξότης, -ου, ὁ, τοξότης από τη Σκυθία, σε Ξεν.

σκυθράζω, είμαι θυμωμένος, οργισμένος, κατσουφιάζω, σε Ευρ.
σκυθρός, -ά, -όν (σκύζομαι), θυμωμένος, δύσθυμος, κατσούφης, κατηφής, σε Μένανδρ.

σκυθρωπάζω, μέλ. -σω, αόρ. α' *έσκυθρώπασα*, παρακ. *έσκυθρώπακα*· φαίνομαι θυμωμένος ή δύσθυμος, κατηφής, έχω λυπημένη όψη, στραβομουτσουνιάζω, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

σκυθρ-ωπός, -όν (σκυθρός, ὥψ), **I.** αυτός που φαίνεται θυμωμένος, που έχει λυπημένη όψη, δύσθυμος, κατηφής, κατσούφης, σε Ευρ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τὸ σκυθρωπὸν*, το επόμ., σε Ευρ.· *επίρρ., σκυθρωπῶς ἔχειν*, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, κατηφής, λυπημένος, μελαγχολικός, σε Ευρ.

σκυλάκαινα[ᾱ], ή, θηλ. του *σκύλαξ*, σε Ανθ.

σκυλάκεια, ή, εκτροφή σκύλων, σε Πλούτ.

σκυλάκευμα[ᾱ], -ατος, τό, νεογέννητος σκύλος, κουτάβι, σε Ανθ.

σκυλάκευω, μέλ. -σω (*σκύλαξ*)· **I.** ζευγαρώνω σκύλους για αναπαραγωγή, εκτρέφω σκυλιά, σε Ξεν. **II.** Παθ., θηλάζομαι, βυζαίνω, σε Στράβ.

σκυλάκιον[ᾱ], τό, υποκορ. του *σκύλαξ*, σε Πλάτ., Ξεν.

σκυλάκ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με νεογέννητο σκύλο· *τὸ σκυλακῶδες*, η φύση, ο χαρακτήρας των νεογέννητων σκυλιών, σε Ξεν.

σκύλαξ[ῶ], -ᾱκος, ὁ και ή (**σκύλλω**), **1.** νεογέννητος σκύλος, κουτάβι, σκυλάκι, Λατ. *catulus*, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· γενικά, σκύλος, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** = *σύνμος*, σε Ευρ.

σκύλευμα[ῶ], -ατος, τό, κατά κανόνα στον πληθ., όπλα που έχουν αφαιρεθεί από σκοτωμένο εχθρό, λάφυρα, λεία, σε Ευρ., Θουκ.

σκύλεύω, μέλ. -σω (*σκυλὼν*)· **1.** απογυμνώνω από ή συλῶ τα όπλα ενός σκοτωμένου εχθρού, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· με αιτ. προσ. και πράγμ., *Κύνκον σκυλεύσαντες ἀπ' ὧμων τεύχεα*, έχοντας αφαιρέσει τα όπλα του Κύνκνου από τους ώμους του, σε Ησίοδ. **2.** με αιτ. πράγμ. και γεν. προσ., αφαιρώ τα όπλα από τον νεκρό εχθρό, λαφυραγωγώ, σε Ξεν.· ομοίως, *ἀπὸ τῶν νεκρῶν σκυλεύω ψέλια*, σε Ηρόδ.

σκυλη-φόρος, -ον, ποιητ. αντί *σκυλοφόρος*, σε Ανθ.

Σκύλλᾱ και Σκύλλη, -ης, ή (σκύλλω), Σκύλλα, μυθικό τέρας που δάγκωνε σαν σκύλος και κατοικούσε σε μια σπηλιά στα Στενά της Σικελίας· κατασπάραζε ανυπονίαστους ναυτικούς, σε Ομήρ. Οδ.

σκύλλω, αόρ. α' *έσκυλα* — Παθ., παρακ. *έσκυλμαι*· **1.** ξεσχίζω, γδέρνω, κατακρεουργώ, κατασπαράζω — Παθ., σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., βάζω σε μπελά, ταλαιπωρώ, τυραννώ, ενοχλώ, Λατ. *vexare*, σε Κ.Δ. — Παθ. ή Μέσ., *μη σκύλλου*, μην ενοχλείσαι, στο ίδ.· *έσκυλμένοι*, δυσारेσσημένοι, αναστατωμένοι, ενοχλημένοι, στο ίδ.

σκυλοδεψέω, μέλ. -ήσω, κατεργάζομαι δέρματα, βυρσοδεψώ, σε Αριστοφ.

σκυλο-δέψης, -ου, ὁ (δέψω, μέλ. δέψω), αυτός που κατεργάζεται δέρματα, βυρσοδέψης, σε Αριστοφ.· ομοίως, **σκυλό-δεψος, ὁ**, σε Δημ.

σκυλον, τό, κατά κανόνα στον πληθ. *σκύλα*, όπλα που έχουν αφαιρεθεί από σκοτωμένο εχθρό, λάφυρα, λεία, σε Σοφ., Θουκ.· *εἰς σκύλα γράφειν*, αναγράφω το όνομά μου στα όπλα που έχω λαφυραγωγήσει, σε Ευρ.· *σπάνια στον ενικ.*, λάφυρο, λεία, πλιάτσικο, στον ίδ.

σκύλος[ῶ], -εος, τό, δέρμα ζώου, δορά, τομάρι, σε Θεόκρ., Ανθ.

σκυλο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που λαμβάνει, που παίρνει λάφυρα, σε Ανθ.

σκυλο-χαΐρης, -ές (χαίρω), αυτός που χαίρεται με τη λαφυραγώγηση, με τα λάφυρα, σε Ανθ.

σκύμνος, ὁ και ἡ, νεογέννητο ζώο, νεογνό, ιδίως νεογνό του λιονταριού, λιονταράκι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· λέγεται για άλλα ζώα, σε Ευρ., Πλούτ.· στους ποιητές επίσης λέγεται για ανθρώπους, *Ἀχιλλεῖος σκύμνος*, σε Ευρ.
Σκύρος, ἡ, η νήσος Σκύρος, ένα από τα νησιά των Σποράδων, κοντά στην Εύβοια, σε Όμηρ.· επίθ. **Σκύριος**, ὁ, κάτοικος της Σκύρου, σε Ηρόδ.· επίρρ., **Σκυρόθεν**, από τη Σκύρο, σε Ομήρ. Ιλ.

σκυτάλη[ἄ], ἡ, **Ι.** ράβδος, ρόπαλο, μπαστούνι, σε Ανθ.· στη Σπάρτη, ραβδί ή ρόπαλο σε σχήμα κυλίνδρου που χρησίμευε στη γραφή μυστικών μηνυμάτων, στην κρυπτογράφηση· μια λωρίδα από δέρμα περιελισσόταν λοξά γύρω από τη ράβδο, και πάνω σ' αυτήν γραφόταν η μυστική αναγγελία κατά μήκος, ώστε, όταν ξετυλιγόταν η λωρίδα, ὅ,τι είχε γραφεί ήταν ακατανόητο· εξού *σκυτάλη* κατέληξε να σημαίνει το μυστικό άγγελμα των Σπαρτιατών, σε Θουκ., Ξεν.· και, γενικά, το μήνυμα, σε Πίνδ. (αμφίβ. προέλ.).

σκυτάληφορέω, μέλ. -ήσω, κρατώ σκυτάλη, ρόπαλο, σε Στράβ.

σκυτάλη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κρατάει ρόπαλο, σκυτάλη, σε Στράβ.

σκυτάλιον[ἄ], τό, υποκορ. του *σχύταλον*, σε Αριστοφ.

σκυτάλις, -ίδος, ἡ, υποκορ. του *σκυτάλη*, ραβδί, μικρό ρόπαλο, σε Ηρόδ.

σχύταλον[ῦ], τό = *σκυτάλη* **Ι**, σε Πίνδ., Ηρόδ., Ξεν.

σκυτεύς, -έως, ὁ (**σκυτος**), = *σκυτοτόμος*, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.

σκυτεύω, μέλ. -σω, είμαι υποδηματοποιός, σε Ξεν.

σκυτικός, -ῆ, -όν (**σκυτος**), επιδέξιος στην υποδηματοποιία· ἡ -κή (ενν. τέχνη) = *σκυτοτομία*, σε Πλάτ.

σχύτινος, -η, -ον (**σκυτος**), **1.** δερμάτινος, κατασκευασμένος από δέρμα, πέτσινος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** μεταφ., αυτός που είναι πετσί και κόκκαλο, απισχνασμένος, σε Ανθ.

σκυτο-δέψης, -ου, ὁ (**δέψω**, μέλ. *δέψω*), αυτός που κατεργάζεται δέρματα, βυρσοδέψης, σε Θεόφρ.· ομοίως, *σκυτόδεψος*, ὁ, σε Πλάτ., Λουκ.

σκυτος, τό, όπως το *κύτος* [ῦ], **Ι.** δέρμα ζώου, δορά, τομάρι, πετσί, προβιά, ιδίως αυτό που έχει υποστεί κατεργασία, βυρσοδεψία, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ. κ.λπ. **ΙΙ.** δερμάτινη λωρίδα, μαστίγιο, σε Δημ.· *σχύτη βλέπειν*, βλέπω μπροστά μου μαστίγια, δηλ. σα να επρόκειτο να μαστιγωθώ, σε Αριστοφ.

σκυτοτομέω, μέλ. -ήσω, κόβω κομμάτια δέρματος για την κατασκευή υποδημάτων, είμαι υποδηματοποιός, παπουτσή, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκυτοτομία, ἡ, κατασκευή υποδημάτων, δερματίνων ειδών, σε Πλάτ.

σκυτοτομικός, -ῆ, -όν, αυτός που ανήκει σε ή είναι κατάλληλος για υποδηματοποιό, σε Αριστοφ.· ὁ *σκυτοτομικός* = ὁ *σκυτοτόμος*, σε Πλάτ.· ἡ -κή (ενν. τέχνη), το προηγ., στον ίδ.

σκυτο-τόμος, ὁ (**τέμνω**), αυτός που τεμαχίζει δέρματα, που εργάζεται στην κατεργασία δέρματος, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· ιδίως υποδηματοποιός, μπαλωματής, σε Αριστοφ.

σκυτο-τρᾶγέω, μέλ. -ήσω (*τραγεῖν*), κατατρῶγω, ροκανίζω δέρματα, σε Λουκ.

σχύφος[ῦ], -ου, ὁ ή **σχύφος[ῦ]**, -εος, τό, κύπελλο, ποτήρι, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ.· κάδος για το άρμεγμα, για τη συγκέντρωση του γάλακτος, σε Θεόκρ.

σκοληκό-βρωτος, -ον (**βι-βρώσκω**), σκουληκοφαγώμενος, σε Κ.Δ.

σκόληξ, -ηκος, ὁ, 1. σκουλήκι, Λατ. *lumbicus*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για τις νύμφες των εντόμων, σε Αριστοφ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

σκόλος, ὁ, όπως το *σκόλωσ*, πάσσαλος που έχει αιχμηρή απόληξη, σε Ομήρ. Ιλ.

σκῶμμα, -ατος, τό (σκώπτω), χλεύη, αστεϊσμός, σαρκασμός, χαριεντισμός, εμπαιγμός, σε Αριστοφ.· *ἐν. σκῶμματος μέρει*, ανεκδοτολογικώς, εν εἶδει αστεϊσμοῦ, σε Αισχίν.· *σκῶμμα παρὰ γράμμα*, λογοπαίγνιο, σε Αριστ.

σκωμμάτιον[ᾱ], τό, υποκορ. του *σκῶμμα*, σε Αριστοφ.

σκωπτικός, -ή, -όν, περιπαικτικός, σαρκαστικός, ειρωνικός, σαρκαστικός, σε Πλάτ., Λουκ.

σκωπτόλης, -ου, ό, σαρκαστής, αστεϊζόμενος, χωρατατζής, σε Αριστοφ.

σκώπτω, μέλ. *σκώψομαι*, αόρ. *α΄ ἔσκωσα* — Παθ., αόρ. *α΄ ἐσκώφθην*, παρακ. *ἔσκωμαι*· **1. α)** περιπαίζω, περιγελώ, χαριεντίζομαι, χλευάζω, σε Αριστοφ.· επίσης, *σκώπτω εἰς τὰ ῥάκια*, περιγελώ τα κουρέλια του, στον ιδ.· *εἰς τινα*, σε Αισχίν. **β)** με θετική σημασία, αστειεύομαι με, *τινά*, σε Ηρόδ. **2.** *απόλ.*, πειράζω, αστειεύομαι, είμαι αστείος, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

σκῶρ, τό, γεν. *σκᾶτός*· περίττωμα, κόπρος, σε Αριστοφ.

σκωρία, ή, σκουριά του μετάλλου, κατακάθι, σκουριά, πουρί, σε Στράβ.

σκώψ, ό, γεν. *σκωπός*, ονομ. πληθ. *σκῶπες (σκώπτω)*, είδος μικρής κουκουβάγιας, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

σμάραγδίνος, -η, -ον, αυτός που προέρχεται, που είναι φτιαγμένος από σμαράγδι, σμαραγδένιος, βαθυπράσινος, σε Κ.Δ.

σμάραγδος, ή, Λατ. *smaragdus*, πολύτιμος λίθος σε πράσινη απόχρωση, ονομασία που δίνεται στο σμαράγδι και τον μαλαχίτη, σε Ηρόδ. (άγν. προέλ.).

σμάραγέω, μέλ. *-ήσω*, βροντώ, κροτώ, μπουμπουνίζω, όπως ο κεραυνός, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τη θάλασσα, βρυχώμαι, βουίζω, στο ιδ.· λέγεται για τους γερανούς (ανελκυστικές μηχανές), αντηχώ, παράγω κρότο, στο ιδ. (ηχομμ. λέξη).

σμάω, συνηρ. γ΄ ενικ. *σμήν*, απαρ. *σμήν*, Παθ. γ΄ ενικ. *σμήται*· αλλά Ιων. *σμάῖ, σμάν, σμάται*· παρατ. *ἔσμων*, αόρ. *α΄ ἔσμησα* — Μέσ., *μτχ. σμώμενος*, αόρ. *α΄ ἐσμησάμην*· σφουγγίζω ή καθαρίζω με σαπούνι ή με καθαριστική αλοιφή· το Ενεργ. όμως απαντά κατά κανόνα στα σύνθετα *δια-, ἐκ-, ἐπι-σμάω* — Μέσ., *σμάσθαι τήν κεφαλήν*, πλένω ή επαλείφω το κεφάλι μου, σε Ηρόδ.

σμερδᾶλέος, -α, Ιων. -η, -ον· **1.** φοβερός στην όψη, φρικτός, φρικαλέος, αποκρουστικός, σε Όμηρ. **2.** τρομερός στο άκουσμα· στο ουδ. ως επίρρ., φρικτά, στον ιδ.· ομοίως στον πληθ. *σμερδαλέα*, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.). **σμερδνός, -ή, -όν**, = *σμερδαλέος*, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· ως επίρρ., *σμερδνόν*, σε Ομήρ. Ιλ.

σμήγμα, -ατος, τό (σμήχω), σαπούνι ή καθαριστική αλοιφή, σε Πλούτ.

σμηνο-δόκος, -ον (δέχομαι), αυτός που περιέχει σμήνος μελισσών, σε Ανθ.

σμήνος, Δωρ. *σμάνος, -εος, τό, I* κυψέλη μελισσών, σε Ησίοδ., Πλάτ. **II.** σμήνος μελισσών, σε Αισχύλ. κ.λπ.· λέγεται για σφήκες, σε Αριστοφ.· μεταφ., λέγεται για σύννεφα, στον ιδ. κ.λπ.

σμήχω, αόρ. *α΄ ἔσμηξα* — Παθ., αόρ. *α΄ ἐσμήχθην*· εκτεταμ. τύπος του *σμάω*· **I.** σφουγγίζω και καθαρίζω, αποτρίβω με τη βοήθεια σαπουνιού ή καθαριστικής αλοιφής, πλένω, σε Ομήρ. Οδ. **II.** καθαρίζω, σε Βάβρ.· παροιμ., *Αἰθίοπα σμήχω*, «τον αράπη κι αν ασπρίζεις...», σε Λουκ. — Μέσ., *σμηχόμενα κρόταφον*, σκουπίζοντας και καθαρίζοντας το μέτωπό της, σε Ανθ.

σμίκρο-, αντί όλων των λέξεων που αρχίζουν έτσι, βλ. **μικρο-**.

σμικρός, -ά, -όν, Ιων. και αρχ. Αττ. αντί *μικρός*.

σμίλα, ή, = *σμίλη*, σε Ανθ.

σμίλαξ, αρχ. Αττ. *μίλαξ, -ᾶκος, ή*, Λατ. *taxus*. **I.** το δέντρο σμιλακιά, σε Πλάτ. **II.** το Λατ. *convolvulus*, πιθ. είδος βοτάνου, βρυωνία, σε Τραγ., Αριστοφ.

σμίλευμα[ι], -ατος, τό, το έργο της γλυπτικής τέχνης, γλυπτό, σκάλισμα· μεταφ., *σμιλέυματα έργων*, λεπτοκαμωμένα με τη σμίλη γλυπτά έργα, σε Αριστοφ.

σμίλευτός, -ή, -όν, σκαλισμένος, γλυπτός, λαξευμένος, σε Ανθ.

σμίλeuw, σκαλίζω, γλύφω με λεπτότητα, λαξεύω.

σμίλη[ι], ή, είδος μαχαιριού που χρησιμοποιείται στην κοπή, στη γλυπτική ή το κλάδεμα, σε Πλάτ. κ.λπ.· εργαλείο γλυπτικής, σμίλη, γλύφανο, σε Ανθ.

σμίλιον, τό, υποκορ. του *σμίλη*, Λατ. *scalpellum*, σκαρπέλο, κοπίδι, νυστέρι, σε Λουκ.

Σμινθεύς, -έως, ό, προσωνύμιο του Απόλλωνα (από το *Σμίνθος* ή *Σμίνθη*, πόλη της Τρωάδος), Σμινθέας, σε Ομήρ. Ιλ.

σμίνθος, ό, ποντικός (Κρητική λέξη), σε Ανθ.

σμίγνυ (όχι -ύα), ή, σκαλιστήρι με δύο αιχμές, δικέλλα, τσάπα, Λατ. *bidens*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σμιγνέρός, ποιητ. αντί *μογέρός*, κοπιαστικός, αυτός που απαιτεί μόχθο, επίπονος, σε Σοφ.· επίρρ. -*ρως*, στον ίδ.

σμύρνα, Ιων. **σμύρνη**, ή, όπως το *μύρρα*, μύρο, ρητινώδες κόμμι που προέρχεται από αραβικό δέντρο· χρησιμοποιείται στην ταρίχευση των νεκρών, σε Ηρόδ.· ονομάστηκε *σμύρνης ιδρώς* από τον Ευρ.· χρησιμοποιείται επίσης ως αλοιφή, σε Αριστοφ.· και ως φαρμακευτικό σκεύασμα, σε Ηρόδ. (ξέν. λέξη).

Σμύρνα, Ιων. **-νη, ή**, Σμύρνη, πόλη της Ιωνίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Σμυρναῖος, -α, -ον, αυτός που προέρχεται ή κατάγεται από τη Σμύρνη, σε Πίνδ.

σμυρναῖος, -α, -ον (σμύρνα), προερχόμενος από μύρο, σμύρνα, σε Ανθ.

σμυρνίζω, μέλ. -*σω (σμάω)*, αρωματίζω ή θεραπεύω χρησιμοποιώντας *σμύρνα* — Παθ., *οἶνος ἐσμυρνισμένος*, αυτός που έχει οσμή ή γεύση σμύρνας, σε Κ.Δ.

σμυρνο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, παράγει *σμύρνα*, σε Στράβ.

σμύχω[υ], αόρ. *α' ἔσμυξα* — Παθ., αόρ. *α' ἐσμύχθην*, αόρ. *β' ἐσμύγην [υ]*· υποκαίω, λιώνω, καίω σε σιγανή φωτιά — Παθ., καίγομαι σιγά σιγά, σε Ομήρ. Ιλ., Μόσχ.

σμιῶδιξ, -ιγγος, ή, οΐδημα, πρήξιμο που προκαλείται από χτύπημα, μελανιά, μελάνιασμα, μώλωπας, σε Ομήρ. Ιλ. (άγν. προέλ.).

σμώχω, μέλ. -*ξω (σμάω)*, κατατρίβω, λιανίζω, κοπανίζω, σε Αριστοφ.

σοβᾶρός, -ά, -όν (σοβέω), κανονικά, αυτός που αποδιώχνει τα πουλιά· ομοίως, **I.** ορμητικός, ταχύς, σε Αριστοφ.· επίρρ., -*ρως*, στον ίδ. **II. 1.** αλαζονικός, πομπώδης, υπερήφανος, μεγαλοπρεπής, λαμπρός, στον ίδ.· λέγεται για άλογο, σε Ξεν.· επίρρ. -*ρως*, σε Πλούτ.· επίσης, το ουδ. ως επίρρ., σε Θεόκρ. **2.** λέγεται για πράγματα, σε Αριστοφ.

σοβέω, μέλ. -*ήσω (σοῦ, σοῦ)*· **I. 1.** εκφοβίζω, διώχνω πουλιά, σε Αριστοφ.

κ.λπ. **2.** γενικά, απομακρύνω, αποδιώχνω, εκδιώκω, σε Ξεν. **II.** κινώ ορμητικά, γρήγορα, *πόδαςοβεῖν*, για τον χορό, σε Αριστοφ.· μεταφ., στην Παθ., είμαι πολύ συγκινημένος, νιώθω σφοδρή ταραχή, ταραζομαι, σε Ανθ., Πλούτ. **III.** αμτβ., βαδίζω με τρόπο πομπώδη, περπατώ καμαρωτός, κινούμαι θορυβωδώς, σε Δημ., Πλούτ.· *σόβει ἐς Ἄργος*, τράβα στο Ἄργος, πήγαινε γρήγορα, σε Λουκ.

σοί και εγκλιτ. *σοι*, δοτ. του *σύ*.

σοῖο, Ιων. αντί *σοῦ*, γεν. του *σός, σόν*.

σολοικίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ* (σόλοικος), μιλά κανοντας συντακτικά σφάλματα, διαπράττω σολοικισμό· *φωνῇ Σκυθικῇ σολοικίζω*, μιλά με λάθη τη Σκυθική γλώσσα, σε Ηρόδ.

σολοικισμός, ὁ, συντακτικό λάθος στη χρήση της γλώσσας, σολοικισμός, ασυνταξία, σε Λουκ.

σολοικιστής, -οῦ, ὁ, αυτός που διαπράττει συντακτικά λάθη στην ομιλία του, σε Λουκ.

σόλοικος, -ον, **I.** αυτός που κάνει συντακτικά σφάλματα όταν μιλάει, που χρησιμοποιεί επαρχιωτικούς ιδιωματισμούς, αγροίκος, άξεστος, χωριάτης, σε Ανακρ. κ.λπ. **II.** μεταφ., αυτός που κάνει λάθη ως προς τους καλούς τρόπους, αγροίκος, αδέξιος, σε Ξεν., Αριστ. (Λέγεται ότι προήλθε από την παραφθορά της Αττικής διαλέκτου από τους Αθηναίους αποίκους της πόλης Σόλλοι στην Κιλικία).

σόλος, ὁ, όγκος ή χυτός δίσκος σιδήρου, που χρησιμοποιείτο στα αθλήματα των ρίψεων, σε Ομήρ. Ιλ.· διακρίνεται από το *δίσκος* (που είναι επίπεδος) ή από την πλατιά πέτρα.

σός, -η, -ον, Επικ. και Ιων. τύπος του *σῶος*, *σῶς*· βλ. [σῶς](#).

σορο-πηγός, -οῦ, ὁ (πήγγνυμι), αυτός που κατασκευάζει φέρετρα, σε Αριστοφ., Ανθ.

σορός, ἡ, **I.** σκεύος για την υποδοχή, εναπόθεση οποιουδήποτε πράγματος, ιδίως, τεφροδόχος υδρία, σε Ομήρ. Ιλ.· φέρετρο, λειψανοθήκη, οστεοθήκη, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** ως παρωνύμιο γέρου άντρα ή γυναίκας, σε Αριστοφ.

σός, -ή, -όν, κτητικό επίθ. της προσωπ. αντων. *σύ*· παλαιότερος τύπος *τέος*· **I.**

1. δικός σου, αυτός που ανήκει σε σένα, Λατ. *tuus*, *tua*, *tuum*, σε Όμηρ. κ.λπ.· Επικ. γεν. *σοῖο*· στην Αττ. συχνά με άρθρο, *δέμας τὸ σόν*, *τὸ σὸν κάρα*· *σὸν ἔργον*, με απαρ., είναι δική σου δουλειά να..., σε Σοφ.· ομοίως, *σόν* (*ἔστι*), μόνο του, σε Αισχύλ.· *οἱ σοί*, οι συγγενείς σου, οι άνθρωποί σου, σε Σοφ.· *τὸ σόν*, αυτό που σε αφορά, το συμφέρον σου, τα λόγια σου, ο σκοπός σου, στον ίδ.· *τὰ σά*, η περιουσία σου, σε Ομήρ. Οδ.· τα συμφέροντά σου, σε Σοφ.

2. με την προσθήκη γεν., *τὰ σ' αὐτῆς ἔργα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σὸν μόνης δώρημα*, σε Σοφ. **II.** αντικειμεν., ο προοριζόμενος για σένα, *σῇ ποθῇ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σός τε πόθος σά τε μήδεα*, σε Ομήρ. Οδ.· *σῇ προμηθία*, σε Σοφ.

σοῦ, **σοῦ**, σου! σου! κραυγή για εκδίωξη πουλιών, σε Αριστοφ.

σουδάριον, τό, Λατ. *sudarium*, κάλυμμα κεφαλής, κεφαλομάντηλο, κεφαλόδεσμος, τσεμπέρι, σε Κ.Δ.

σοῦμαι, συνηρ. τύπος του *σεύομαι* (*σεύω*).

σοῦνεκα, κράση του *σοῦ ἔνεκα*, σε Σοφ.

Σουνι-άρᾱτος, -ον (Σούνιον), αυτός που λατρεύεται στο Σούνιο, δηλ. ο Ποσειδώνας, σε Αριστοφ.

Σουν-ιέρᾱκος, ὁ (ιέραξ), το Γεράκι του Σουνίου, δηλ. ο Ποσειδώνας, σε Αριστοφ.

Σούνιον, τό, Σούνιο, το νοτιότερο ακρωτήριο της Αττικής, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· επίθ., **Σουνιακός**, -ή, -όν, σε Ηρόδ.· **Σουνιεύς**, -έως, ὁ, πληθ. *Σουνιεύς*, κάτοικος του Σουνίου, ψήφισμα παρά του Δημ.

σοῦρίζει, κράση του *σοι ὀρίζει*, σε Αισχύλ.

σοῦσθαι, Μέσ. απαρ. του *σεύω*· **σοῦσθω**, **σοῦσθε**, γ' ενικ. και β' πληθ. προστ.

Σουσι-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε στα Σούσα της Περσίας, σε Αισχύλ.

σοῦσον, τό, **I.** κρίνο, Φοιν. λέξη. **II.** *Σοῦσα*, *τά*, Σούσα, πόλη στην επαρχία της Σουσιανής ή Shusan, όπου περνούσε τον χειμώνα ο βασιλιάς της Περσίας, σε

Ηρόδ., Ξεν.· **Σούσιος**, ό, ο κάτοικος της πόλης Σούσα, σε Ξεν.· **Σουσίς**, -ίδος, ή, = Σοῦσα, σε Αισχύλ.· αλλά *Σουσίς γυνή*, η γυναίκα κάτοικος της πόλης Σούσα, σε Ξεν.

σοῦστί, κράση του *σοι έστί*.

σοφία, Ιων. -ίη, ή, **1.** δεξιότητα στη χειροτεχνία και τις πρακτικές τέχνες, δεξιοτεχνία, επιδεξιότητα, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· *σοφία τινός ή περί τινος*, η γνώση κάποιου πράγματος, η συνάφεια με κάτι, σε Πλάτ. **2.** ορθή κρίση, ευφυΐα σε πρακτικά ζητήματα της καθημερινής ζωής, όπως χαρακτηριζόταν αυτή των Επτά Σοφών, σε Θέογν., Ηρόδ.· με όχι και τόσο θετική σημασία, δόλος, πανουργία, τέχνασμα, όπως το *δεινότης*, σε Ηρόδ. **3.** επιστημοσύνη, γνώση, πολυγνωσία, φιλοσοφία, σε Θέογν., Αττ.

σοφίζω, μέλ. -σω (σοφός)· **I. 1.** κάνω κάποιον σοφό, διδάσκω, καθοδηγώ, συνετίζω, σε Κ.Δ. **2.** Παθ., είμαι επιδέξιος ή πεπειραμένος σε κάτι, με γεν., *ναυτιλίας σεσοφισμένος, πεπειραμένος, επιδέξιος ή έμπειρος* σε κάτι, επιδέξιος στη ναυτιλία, σε Ησίοδ.· *απόλ.*, επιδιώκω τη γνώση, τη σοφία, έχω λάβει καλή παιδεία, σε Ξεν. **3.** Μέσ., διδάσκομαι, μαθαίνω, *τι*, στον ιδ. **II. 1.** *σοφίζομαι*, ως αποθ. με Μέσ. αόρ. α' και Παθ. παρακ., *επινοώ έξυπνα τεχνάσματα*, φέρομαι ευφυώς, μηχανεύομαι, σκαρφίζομαι, σε Θέογν., Ευρ. κ.λπ.· *οὔδέν σοφίζόμεσθα τοῖσι δαίμοσι*, δεν χρησιμοποιούμε σοφίσματα για τους θεούς, σε Ευρ.· λέγεται για την ομιλία, χρησιμοποιώ σοφιστικά επιχειρήματα, στρεψοδικώ, απατώ, ξεγελώ, λεπτολογώ, *περί τι*, σε Πλάτ.· *καίπερ οὕτω τούτου σεσοφισμένου*, παρότι ο άντρας αυτός έχει συμπεριφερθεί με τέτοια πανουργία, σε Δημ. **2.** με αιτ. πράγμ., *επινοώ με πανουργία ή με επιτηδειότητα*, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *άλλότρια σοφίζομαι*, αναμειγνύομαι στις πανουργίες άλλων ανθρώπων, σε Αριστοφ.· *τό τοῦτο δεῖ σοφισθῆναι*, αυτός ακριβώς είναι που πρέπει να κερδηθεί με πανουργία, σε Σοφ.· *μτχ. παρακ. σεσοφισμένος* με Παθ. σημασία, αυτός που έχει επινοηθεί με δόλο, σε Κ.Δ. **3.** με αιτ. προσ., *εξαπατώ, ξεγελώ*, σε Ανθ.

σόφισμα, -ατος, τό, **I** κάθε επιδέξια πράξη, επιδέξια προετοιμασία φαγητού, σε Ξεν. **II. 1.** ευφυής επινόηση, το εφεύρημα, η επινόηση, το τέχνασμα, σε Ηρόδ., Τραγ. **2.** με λιγότερο θετική σημασία, πανούργο τέχνασμα, πανουργία, πονηριά, σε Ευρ., Θουκ.· *σκηνικό θεατρικό τέχνασμα που αποβλέπει στο χειροκρότημα*, σε Αριστοφ. **3.** στρεψόδικο επιχείρημα, απατηλό ρητορικό τέχνασμα, γριφώδης λόγος, λεπτολογία, απάτη, σόφισμα, σοφιστεία, σε Πλάτ. κ.λπ.

σοφισμάτιον, τό, υποκορ. του *σόφισμα*, σε Λουκ.

σοφιστέον, ρημ. επίθ. του *σοφίζομαι*, πρέπει κάποιος να επινοήσει τέχνασμα, σε Αριστ.

σοφιστεύω, μέλ. -σω· **1.** υποδύομαι τον σοφιστή, επιχειρηματολογώ ως σοφιστής, σε Δημ. **2.** διδάσκω, παραδίδω μαθήματα ρητορικής, λέγεται για τους Σοφιστές, σε Πλούτ.

σοφιστής, -οῦ, ό (*σοφίζομαι*), **I. 1.** αυτός που κατέχει καλά το επάγγελμα ή την τέχνη του, δεξιοτέχνης, ειδήμων, λέγεται για μάντη, σε Ηρόδ.· λέγεται για ποιητές, σε Πίνδ.· ομοίως για τον Δημιουργό των πάντων, σε Πλάτ.· *μεταφ.*, *σοφιστής πημάτων*, μαθημένος στη δυστυχία, σε Ευρ. **2.** όπως το *φρόνιμος*, αυτός που δείχνει ευφυΐα στα πρακτικά ζητήματα της ζωής, συνετός άνθρωπος· με αυτή την έννοια οι Επτά Σοφοί ονομάζονταν *σοφισταί*, σε Ηρόδ.· λέγεται για τον Προμηθέα, σε Αισχύλ. **II. 1.** στην Αθήνα, Σοφιστής, δηλ. αυτός που δίδασκε έναντι αμοιβής τη γραμματική, τη ρητορική, την πολιτική τέχνη, τα μαθηματικά, όπως ήταν οι Πρόδικος, Γοργίας,

Πρωταγόρας, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. Αρχικά οι Σοφιστές έχαιραν υπόληψης, αλλά εξαιτίας της χαλαρότητας των αρχών τους έπεσαν σε ανυποληψία και η λέξη κατέληξε να σημαίνει· **2. σοφιστής** (με αρνητική σημασία), στρεψοδίκης, απατεώνας, δημαγωγός, σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ.

σοφιστικός, -ή, -όν (σοφιστής), 1. αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε σοφιστή, σε Πλάτ. **2.** αυτός που είναι όμοιος με σοφιστή, σοφιστικός, απατηλός, δόλιος, σε Ξεν. κ.λπ.· επίρρ., -κῶς, σε Πλάτ.

σοφίστρια, ή, θηλ. του σοφιστής, σε Πλάτ.

Σοφο-κλής, συνηρ. **-κλήης, ό·** γεν. -έους, μεταγεν. -έος, αιτ. -έα· Σοφοκλής, ένας από τους τρεις μεγάλους τραγικούς ποιητές της αρχαιότητας, σε Αριστοφ. κ.λπ.

σοφό-νοος, -ον, συνηρ. **-νους, -ουν,** ευφυής, εχέφρων, συνετός, μυαλωμένος, οξύνους, σε Λουκ.

σοφός, -ή, -όν, I. 1. κανονικά, επιδέξιος ή πεπειραμένος σε οποιοδήποτε χειροτέχνημα ή πρακτική τέχνη, ικανός στο επάγγελμά του, σε Θεογν. κ.λπ.· λέγεται για αρματηλάτη, σε Πίνδ.· ομοίως για ποιητές και μουσικούς, στον ίδ.· επίσης για μάντη, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** ευφυής, ικανός σε πρακτικά ζητήματα της καθημερινής ζωής, σώφρων, συνετός, επινοητικός, πανούργος· *σοφοὶ ἄνδρες Θεσσαλοί*, πανούργοι Θεσσαλοί! σε Ηρόδ.· *πολλὰ σοφός*, σε Αισχύλ.· *μείζω, σοφίαν σοφός*, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τῶν σοφῶν κρείσσω*, καλύτερα από όλα τα τεχνάσματα, σε Σοφ.· *σοφόν(έστι)*, με απαρ., σε Ευρ. **3.** αυτός που κατέχει τις επιστήμες, πολυμαθής, βαθύς γνώστης, πεφωτισμένος, πεπαιδευμένος, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.· απ' όπου, ακατάληπτος, συγκεχυμένος, ασαφής, σκοτεινός, σε Αριστοφ. κ.λπ. **II.** Παθ., λέγεται για πράγματα, αυτός που έχει επινοηθεί με ευφυΐα, συνετός, φρόνιμος, γνωστικός, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *σοφώτερ' ἤκατ' ἄνδρα συμβαλεῖν*, ζητήματα που είναι αρκετά πολύπλοκα για να τα αντιληφθεί άνθρωπος, σε Ευρ. **III.** επίρρ., *σοφῶς*, ευφυώς, έξυπνα, με γνώση, με σύνεση, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· συγκρ. *-ώτερον*, σε Ευρ.· υπερθ. *-ώτατα*, στον ίδ.

σώω, σπάνιο Επικ. ρήμα αντί *σαόω*, = *σῶζω*· συντηρώ, σώζω, διασώζω, λυτρώνω· β' ενικ. υποτ. *σόης*, γ' ενικ. και πληθ. *σόη, σώωσι*, σε Ομήρ. Ιλ.

σπαδίζω, μέλ. -ζω (*σπάω*), αποσπώ, εξάγω, γδέρνω, σε Ηρόδ.

σπάδων[ᾱ], ὁ (σπάω), ευνούχος, Λατ. *spado*, σε Πλούτ.

σπάθᾱω, μόνο σε ενεστ.· στην υφαντική, χτυπώ προς τα κάτω το υφάδι με τη *σπάθη*, πλέκω στον αργαλειό· μεταφ., *λίαν σπαθᾶν*, κατασπαταλώ, καταξοδεύω, είμαι άσωτος, φράση αργκό που δηλώνει τη σπατάλη χρημάτων, σε Αριστοφ.· ομοίως, *σπαθᾶω τὰ χρήματα*, σε Πλούτ.· Παθ., *έσπαθᾶτο ταῦτα*, αυτά ήταν τα ωφελήματα που κατασπαταλήθηκαν, σε Δημ.

σπάθη[ᾱ], ἡ, επίπεδο έλασμα που χρησιμοποιείται από τους υφαντές στον όρθιο ιστό [αντίθ. προς το χτένι (*κτεῖς*), που χρησιμοποιείται στον οριζόντιο], για να χτυπούν προς τα κάτω τις ίνες του υφαδιού, ώστε το ύφασμα να γίνει πυκνό, σε Αισχύλ.

σπαθίον, τό, υποκορ. του *σπάθη*, σε Ανθ.

σπαίρω, σπαρταρώ, τινάζομαι, λέγεται για ψάρι που ξεψυχάει, σε Ανθ.· πρβλ.

άσπαίρω.

σπάκα, Μηδική λέξη για τον *κύνα*, σε Ηρόδ.

σπᾶνίζω, Αττ. μέλ. *-ιῶ*, **1.** λέγεται για πράγματα, είμαι σπάνιος, είμαι σε έλλειψη, σε ανεπάρκεια, σε Πίνδ., Αριστοφ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, έχω έλλειψη ή ανεπάρκεια σε, στερούμαι τινός, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως στην Παθ., *έσπανίσμεθ' ἄρωγῶν*, σε Αισχύλ.· απόλ., βρίσκομαι σε έλλειψη, σε Ευρ.

σπάνιος[ᾱ], -α, -ον (σπάνις), I. σπάνιος, αυτός που είναι σε έλλειψη, ανεπαρκής, λειψός, λιγοστός, σε Ηρόδ., Ευρ.· *σπάνιον ἑαυτὸν παρέχειν*, Λατ. *difficiles aditus habere*, σε Πλάτ.· *ῥᾶδι σπανίῳ χρώμενοι*, έχοντας ανεπαρκές, λιγοστό, περιορισμένο απόθεμα νερού, σε Θουκ.· με απαρ., *σπάνιος ἰδεῖν*, αυτός που είναι σπάνιος στο να τον δει κάποιος, δυσεύρετος, ακριβοθώρητος, σε Ξεν.· λέγεται για πρόσωπα με επιρρ. σημασία, *σπάνιος ἐπιφοιτᾷ*, σπανίως, σποραδικά επισκέπτεται, σε Ηρόδ.· *σπάνιόν ἐστι*, με απαρ. είναι σπάνιο να..., σε Ξεν.· *τὸσπάνιον* = *σπάνις*, σε Αισχίν. **II.** συγκρ. *σπανιώτερος*, σε Ηρόδ., Θουκ.· υπερθ. *-ώτατος*, σε Αττ. **III.** επίρρ., *-ίως*, σπανίως, που και που, αραιά και που, σε Ξεν.· ομοίως, *σπανία*, σε Πλάτ.· συγκρ. *-ιώτερον*, σε Θουκ. **σπᾶνιότης, -ητος, τό**, = το επόμ., έλλειψη ενός πράγματος, σε Ισοκρ.

σπάνις, ἡ, γεν. -εως, δοτ. -ει, Ἰων. -ι· ανεπάρκεια, σπανιότητα, ένδεια, έλλειψη, στέρηση ενός πράγματος, σε Ευρ., Δημ.· *οὐ σπάνις (έστι) = οὐ σπάνιον*, δεν υπάρχει έλλειψη, δυσκολία, σε Ευρ.

σπᾶνιστός, -ή, -όν (σπανίζω), λέγεται για πράγματα, αυτός που βρίσκεται σε έλλειψη, λιγοστός, σε Σοφ.

σπᾶνο-σίτια, ἡ (σίτος), έλλειψη σιτηρών ή τροφίμων, σιτοδεία, σε Ξεν.

σπάραγμα, -ατος, τό, I. τμήμα που έχει αποσχισθεί, κομμάτι, απόκομμα, απόσπασμα· *ὅσων σπαράγματα*, όλοι αυτοί που τα κομματιασμένα τους πτώματα, σε Σοφ.· *σπάραγμα κόμας*, σε Ευρ. **II.** = *σπαραγμός*, απόσχιση, βίαιη απόσπαση, θραύση, στον ιδ.

σπᾶραγμός, ό, I. απόσχιση, κατασπάραγμα, βίαιη απόσπαση, κομματίασμα, ξέσκισμα, σε Ευρ. **II.** σπασμωδικό τίναγμα, σπασμός, σε Σοφ.

σπᾶράσσω, Αττ. -ττω· μέλ. -ζω, αόρ. α' έσπάραξα — Παθ., παρακ. *έσπάραγμαι* (συγγενές προς το *σπαίρω*)· **1.** ξεσχίζω, κατακομματιάζω, κατακρεουργώ, διαρρηγνύω, Λατ. *lacerare*, σε Ευρ., Αριστοφ. — Μέσ., *σπαράσσεσθαι κόμας*, τραβάω, μαδώ τα μαλλιά μου, σε Ευρ. **2.** σχίζω στα δύο, σε Αισχύλ. **3.** μεταφ., ενοχλώ υπερβολικά, επιτίθεμαι, διασύρω, εξευτελίζω, Λατ. *conviciis lacerare*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σπαργάνιώτης, -ου, ό, βρέφος που βρίσκεται στα σπάργανα, στις φασκιές, σε Ομηρ. Ύμν.

σπάργᾶνον, τό (σπάργω), μακρύ και πλατύ ύφασμα στο οποίο τυλίγονται τα βρέφη, και στον πληθ. φασκιές, σε Ομηρ. Ύμν., Πίνδ.· *παῖς ἔτ' ὦν έν σπαργάνοις*, σε Αισχύλ.· τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, τα σημάδια μέσω των οποίων ταυτοποιείται ένα πρόσωπο, Λατ. *monumenta, crepundia*, σε Σοφ., Αριστοφ.

σπαργᾶνώ, μέλ. -ώσω, όπως το *σπάργω*, τυλίγω στις φασκιές, φασκιώνω, σπαργανώνω, σε Ευρ. — Παθ., μτχ. παρακ., *έσπαργανωμένος*, σε Κ.Δ.

σπαργᾶώ, μέλ. -ήσω, I. είμαι γεμάτος μέχρι σκασμού, βρίθω, σφριγώ, είμαι διογκωμένος, ώριμος, σε Ευρ. **II.** μεταφ., όπως το Λατ. *turgere*, είμαι γεμάτος πάθος, έχω σφοδρή επιθυμία, σε Πλάτ.· *απόλ., γίνομαι λάγνος, ακόλαστος*, είμαι αυθάδης, σε Πλούτ. (πιθ. από ίδια ρίζα με το *σφρῖγᾶώ*).

σπάργω, Επικ. αόρ. α' σφάρξα, = *σπαργανόω*, σε Ομηρ. Ύμν.

σπᾶρῆναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του σπείρω· σπᾶρείς, μτχ.

σπαρνός, -ή, -όν, ποιητ. αντί *σπανός, σπάνιος*, σε Αισχύλ.

Σπαρτάκειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Σπάρτακο, στον ηγέτη της εξέγερσης των σκλάβων στη Ρώμη, σε Πλούτ.

σπάρτη, ἡ, = *σπάρτον*, σε Αριστοφ. (λογοπαίγνιο με τη λέξη *Σπάρτη*).

Σπάρτη, Δωρ. Σπάρτα, ἡ, η πόλη της Πελοποννήσου Σπάρτη, σε Όμηρ. κ.λπ.· *απ' όπου, επιρρήματα, Σπάρτηθεν*, από τη Σπάρτη, σε Ομήρ. Οδ.·

Σπάρτηνδε, προς τη Σπάρτη, στο ιδ.· **Σπαρτιάτης [ᾱ], -ου, ό**, αυτός που κατοικεί σε ή κατάγεται από τη Σπάρτη, σε Ευρ., Θουκ.· Ἰων. **-ήτης, -εω**, σε Ηρόδ.· θηλ. **-ᾱτις, -ιδος** (ενν. *γυνή*), η Σπαρτιάτισσα γυναίκα, σε Ευρ. κ.λπ.· (ενν. *χώρα*), η Λακωνία, σε Πλούτ.· επίσης, ως επίθ., *Σπαρτιάτις γυνή, χθών, γῆ*, σε Ευρ.

σπαρτίον, τό, υποκορ. του *σπάρτον*, μικρό σχοινί, σε Αριστοφ.

σπάρτον, τό, I. σχοινί, καλώδιο, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. (πιθ. συγγενές προς το *σπείρα*). **II.** σχοινί που είναι κατασκευασμένο από το φυτό βούρλο, καλαμόχορτο, (*σπάρτος*).

σπαρτός, -ή, -όν και -ός, -όν (σπείρω)· I. αυτός που έχει σπαρεί, που έχει φυτρώσει από σπόρο, σπαρμένος, φυτεμένος· μεταφ., *σπαρτῶν γένος*, «οι υιοί

των ανθρώπων», ανθρώπινο γένος, σε Αισχύλ. **II.** στη Θήβα, *Σπαρτοί, οί*, οι Σπαρμένοι, αυτοί που θεωρούνταν ότι έχουν φυτρώσει από τα δόντια του Δράκοντα που έσπειρε ο Κάδμος, οι Καδμείοι, οι Θηβαίοι, σε Πίνδ., Ευρ.· *λόγχη σπαρτός*, το θηβαϊκό δόρυ, σε Ευρ. **III.** διασκορπισμένος, λέγεται για τα μέλη ενός πτώματος, σε Ανθ.

σπάρτος, ό και ή, θαμνώδες φυτό, Ισπανικό σπάρτο, βούρλο, καλαμόχορτο, σε Ξεν. κ.λπ.

σπαρτο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, παράγει το θαμνώδες φυτό σπάρτο, σε Στράβ.

σπασθείς, μτχ. Παθ. αορ. α' του *σπάω*.

σπάσμα, -ατος, τό (σπάω), **I.** σπασμός, μυϊκός σπασμός, αιφνίδιο τίναγμα, *τῶν ὑστερῶν*, σε Αριστ. **II.** τμήμα που έχει αποσχιστεί, απόσπασμα, θραύσμα, κομμάτι, σε Πλούτ.

σπασμός, ό (σπάω), σπασμός, μυϊκή σύσπαση, αιφνίδιο τίναγμα, κλονισμός, συγκλονισμός, σε Ηρόδ., Σοφ.

σπάσασθε, Επικ. αντί *σπάσασθε*, β' πληθ. Μέσ. αορ. α' του *σπάω*· ομοίως *σπασσάμενος*, μτχ.

σπᾶτᾰλάω, ζω άσωτα, ακόλαστα, σε Κ.Δ.

σπᾰτάλη, ή, ασωτία, λαγνεία, ακολασία, τρυφή, σε Ανθ. (άγν. προέλ.).

σπᾰτάλημα, -ατος, τό (σπαταλάω), = το προηγ., σε Ανθ.

σπᾰτίλη[ι], ή, περίττωμα, έκκριση, ακαθαρσία, σε Αριστοφ. (πιθ. συγγενές προς το *σκώρ, σκατός*).

σπάω, μέλ. *σπάσω [ᾱ]*, αόρ. α' *ἔσπασα*, Επικ. *σπάσα*· παρακ. *ἔσπακα* — Μέσ., μέλ. *σπάσομαι*, αόρ. α' *ἐσπασάμην*, Επικ. *σπασάμην*, Επικ. β' πληθ.

σπάσασθε, μτχ. *σπασσάμενος* — Παθ., μέλ. *σπασθήσομαι*, αόρ. α' *ἐσπάσθην*, παρακ. *ἔσπασμαι*· **I. 1.** λέγεται για ξίφος, τραβώ το ξίφος από τη θήκη, εξάγω, βγάζω τραβώντας, σύρω, σε Ευρ.· κατά κανόνα στη Μέσ., σε Όμηρ. — Παθ., σύρομαι, έλκομαι, εξάγομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐσπασμένοι τὰ ξίφη*, έχοντας τραβήξει τα ξίφη τους, σε Ξεν. **2.** *πάλον σπᾶν*, τραβώ κλήρο (από την περικεφαλαία), σε Αισχύλ. **3.** *ατόλ.*, σύρω, σηκώνω, *σπᾶτ' ἀνδρείως*, σύρετε, σηκώνετε σαν άντρες. **II. 1.** λέγεται για βίαιες πράξεις, μαδώ, ανασπώ, αφαιρώ, ξεριζώνω, *κόμην*, σε Σοφ. **2.** όπως το *σπαράσσω*, ξεσχίζω, κατακομματιάζω, λέγεται για θηρία, σε Σοφ. **3.** συστρέφω, στραμπουλίζω, τεντώνω βίαια, εξαρθρώνω — Παθ., *τὸν μωρὸν σπασθῆναι*, σε Ηρόδ. **4.** αρπάζω, αποσχίζω με βία, αποσπώ, αφαιρώ, σε Ευρ. **5.** μεταφ., παρασύρω, απομακρύνω, σε Σοφ., Πλάτ. **6.** Παθ., συσπώμαι, τινάζομαι σπασμωδικά, σε Σοφ. **III.** απομυζώ, θηλάζω, ρουφώ, βυζαίνω, σε Αισχύλ., Ευρ. **IV. 1.** σύρω κρατώντας σφιχτά, τραβώ τα ηνία, σε Ξεν. **2.** λέγεται για την αλιεία· απ' όπου, παροιμ., *οὐκ ἔσπασεν ταύτη γε*, δεν έπιασε τίποτε σύροντας την πετονιά, σε Αριστοφ. **V.** υιοθετώ, οικειοποιούμαι, ιδιοποιούμαι, σε Ανθ.

σπεῖν, απαρ. αορ. β' του *ἔπω*.

σπεῖο, Επικ. αντί *σπέο*· **σποῦ**, προστ. αορ. β' του *ἔπομαι*.

σπεῖος, τό, Επικ. αντί *σπέος*.

σπεῖρα, ή, Λατ. *spira*, **I. 1.** οτιδήποτε έχει συστραφεί ελικοειδώς ή περιτυλιχθεί· στον πληθ., οι έλικες, το κουλούριασμα, το τύλιγμα του φιδιού, σε Ευρ.· επίσης, *σπεῖραις δικτυοκλώστοις*, με τους ελιγμούς του διχτιού, σε Σοφ. **2.** *σπεῖραι βόειαι*, ιμάντες ή λωρίδες από δέρμα βοδιού που τυλίγονταν γύρω από τη γροθιά του πυγμάχου, Λατ. *caestus*, σε Θεόκρ. **II.** ένοπλο σώμα ανδρών, το Ρωμαϊκό *manipulus*, δύο εκαντονταρχίες, ρωμαϊκή σπείρα, σε Πολύβ.· επίσης, κοόρτη, το δέκατο της ρωμαϊκής λεγεώνας, σε Κ.Δ.

σπείρᾱμα, Ιων. **-ημα, -ατος**, τό, ελικοειδής συστροφή, ελιγμός, κουλούριασμα, τύλιγμα, σύσπαση, σε Αισχύλ.: *αἰῶνος σπείραμα*, χρονική περίοδος, χρονικός κύκλος, σε Ανθ.

σπειράομαι (σπείρα), Παθ., συσπειρώνομαι, κουβαριάζομαι, κουλουριάζομαι, περιτυλίγομαι.

σπειρηδόν, επίρρ.: **Ι.** ελικοειδώς, κατά σπείρες, σπειροειδώς, σε Ανθ. **II.** (*σπείρα* II), λέγεται για στρατεύματα, κατά σπείρες ή δилоχίες, κατά λόχους, ανά τριάντα, σε Πολύβ.

σπείρημα, Ιων. αντί *σπείραμα*.

σπειρίον, τό, υποκορ. του *σπείρον*, ελαφρύ, θερινό ένδυμα, σε Ξεν.

σπείρον, τό, κομμάτι υφάσματος, *είλυμα σπείρων*, ύφασμα που περιτυλίγεται, περίβλημα, σε Ομήρ. Οδ.: *κακάσπείρα*, άθλια ενδύματα, στο ίδ.: *άτερ σπείρου*, χωρίς σάβανο, στο ίδ.: επίσης, ιστίο, στο ίδ.

σπειρ-οὔχος, ό (έχω), αυτός που σχηματίζει κύκλο, διαβήτης, σε Ανθ.

σπείρω, Ιων. παρατ. *σπείρεσκον*, μέλ. *σπερῶ*, αόρ. α' *έσπειρα*, παρακ.

έσπαρκα — Παθ., αόρ. β' *έσπάρην* [ᾱ], παρακ. *έσπαρμαι*: σπέρνω **I. 1.**

σπέρνω σπόρο, σε Ησίοδ., Αττ. **2.** σπέρνω παιδιά, γεννώ, τα φέρνω στη ζωή, σε Σοφ. — Παθ., γεννιέμαι, στον ίδ., σε Ευρ. **3.** διασκορπίζω όπως τον σπόρο, διασπείρω, σκορπίζω, διαδίδω, εξαπλώνω: *χρυσὸν καὶ ἄργυρον*, σε Ηρόδ.: *δρόσον*, σε Ευρ.: εξαπλώνω, επεκτείνω, όπως το *spargere vocestou* Βιργ., σε Σοφ. — Παθ., διασκορπίζομαι, διασπείρομαι, σε Ευρ., Θουκ. **II. 1.** σπέρνω έναν αγρό, σε Ησίοδ., Ηρόδ. κ.λπ.: Παθ., *ή σπειρομένη Αἴγυπτος*, το αρόσιμο τμήμα της Αιγύπτου, σε Ηρόδ. **2.** παροιμ., *πόντον σπείρειν*, λέγεται για τη ματαιοπονία, σε Θέογν.

σπείσαι, απαρ. αορ. α' του *σπένδω*: **σπείσασκε**, Επικ. γ' ενικ.

σπεκουλάτωρ, -ορος, ό, Λατ. *speculator*, ένας από τους σωματοφύλακες, σε Κ.Δ.

σπένδω, Επικ. β' ενικ. *σπένδησθα*: Ιων. παρατ. *σπένδεσκον*: μέλ. *σπείσω*, αόρ. α' *έσπεισα*, Επικ. *σπείσα*, Ιων. γ' ενικ. *σπείσασκε*: παρακ. *έσπεια* — Μέσ., αόρ. α' *έσπεισάμην*, Επικ. α' πληθ. υποτ. *σπείσομεν* αντί *σπείσωμεν* — Παθ., αόρ. α' *έσπείσθην*: παρακ. *έσπειςμαι* (που χρησιμ. τόσο με Μέσ. όσο και Παθ. σημασία): **I. 1.** χύνω κρασί από το ποτήρι μου πριν πω ως προσφορά στους θεούς, Λατ. *libare*, σε Όμηρ.: *σπένδων οἶνον*, χύνω κρασί από το ποτήρι μου, σε Όμηρ.: *λοιβάς*, σε Σοφ.: *σπονδάς, χοάς*, σε Ευρ.: ελλειπτ., *σπένδω αγαθοῦ δαίμονος* (ενν. *σπονδήν*), προσφέρω σπονδή προς τιμήν μιας ευμενούς θεότητας, σε Αριστοφ.: *σπανίως με δοτ. πράγμ.*, *ὔδατι σπένδω*, προσφέρω σπονδή με νερό, σε Ομήρ. Οδ.: στην Κ.Δ. η Παθ. χρησιμ. μεταφορικά για ένα πρόσωπο, *σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ*, προσφέρομαι ως σπονδή κατά τη θυσία. **2.** λέγεται χωρίς καμία θρησκευτική σημασία, χύνω κάποιο υγρό, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **II.** Μέσ., κάνω σπονδές από κοινού με κάποιον άλλο και, καθώς αυτό ήταν έθιμο κατά τη συνομολόγηση συνθηκών, συνομολογώ συνθήκη, συνάπτω ειρήνη, συνθηκολογώ, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.: *σπένδεσθαί τινι*, συνομολογώ ειρήνη με κάποιον, σε Ευρ. κ.λπ.: ομοίως, *σπένδω πρὸς τινα*, σε Θουκ. κ.λπ.: *σπένδεσθαι τῇ πρεσβείᾳ*, υπόσχομαι ασφάλεια στα μέλη της πρεσβείας, σε Αισχίν.: με αιτ., *εἰρήνην σπεισάμενοι Λακεδαιμονίοισι*, αφού συνήψαν και καθιέρωσαν με σπονδές ειρήνη με τους Λακεδαιμονίους, σε Ηρόδ.: *έσπείσθαι νεῖκος*, κατευνάζω μια διαμάχη, σε Ευρ.: *σπένδω ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς*, επιτυγχάνω ανακωχή για την ανακομιδή των νεκρών, σε Θουκ. — Παθ., λέγεται για συνθήκη, επιτυγχάνω, συνομολογώ συνθήκη, στον ίδ.

σπέος, Επικ. **σπεῖος**, τό, σπηλιά, σπήλαιο, άντρο, λημέρι, σε Όμηρ.· ως προς τον τύπο *σπέος*, ο Όμηρ. χρησιμ. μόνον ονομ. και αιτ. ενικ., με Επικ. δοτ. *σπήι*· ως προς τον τύπο *σπεῖος*, αιτ. ενικ., γεν. *σπείους*, δοτ. πληθ. *σπέσσι* και *σπήεσσι*· γεν. πληθ. *σπείων*, σε Όμηρ. Ύμν.

σπέρμα, -ατος, τό (σπεῖρω), αυτό που σπείρεται, σπέρμα, σπόρος, κόκκος· **I. 1.** σπόρος των φυτών, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.· επίσης, λέγεται για το σπέρμα των ζώων, σε Πίνδ., Ευρ. **2.** μεταφ., λέγεται για το σπέρμα, την προέλευση, την πρώτη αρχή, το αρχικό σημείο οποιουδήποτε πράγματος, *σπέρμα πυρός*, σε Όμηρ. Οδ.· *φλογός*, σε Πίνδ.· *κακῶν*, σε Δημ. **II. 1.** σπέρμα, γόνος, γένος, απόγονοι, σε Τραγ. κ.λπ. **2.** φυλή, καταγωγή, γενιά, στο ίδ.

σπερμαίνω, μέλ. -*άνῶ*, σπέρνω, γονιμοποιώ· γεννῶ, παιδοποιῶ, τεκνοποιῶ, σε Ησίοδ.

σπερμολογία, ή, φλυαρία, αδολεσχία, φημολογία, σε Πλούτ.

σπερμο-λόγος, -ον (λέγω), **I.** αυτός που συλλέγει, μαζεύει σπόρους, λέγεται για πουλιά που τρέφονται με σπόρους, σε Πλούτ. **II.** μεταφ., αυτός που συλλέγει ό,τι πληροφορία ακούει, φλύαρος, κουτσομπόλης, σε Δημ., Κ.Δ.

σπερμο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, που έχει σπέρμα, σε Ανθ.

Σπερχειός, ό, ο Σπερχειός, δηλ. Ορμητικός (από *σπέρχω*), ποταμός της Θεσσαλίας, σε Όμηρ. Ιλ.

σπερχνός, -ή, -όν, ταχύς, ορμητικός, σφοδρός, βίαιος, εσπευσμένος, σε Ησίοδ., Αισχύλ.

σπέρχω, Ενεργ. μόνο σε ενεστ. και παρατ. — Παθ., μτχ. αορ. α' *σπερχθείς*· **I.**

1. θέτω σε γρήγορη κίνηση — Παθ., βιάζομαι να κάνω κάτι, επισπεύδω, επιταχύνω, με απαρ., σε Όμηρ. Ιλ.· *σπέρχω έρετμοῖς*, είμαι βιαστικός με τα κουπιά, κωπηλατώ με βιασύνη, σε Όμηρ. Οδ.· μτχ. *σπερχόμενος* ως επίρρ., με ταχύτητα, με σπουδή, βιαστικά, σε Όμηρ., Ευρ. **2.** μεταφ., είμαι βιαστικός κι οργισμένος, σε Όμηρ. Ιλ., Ηρόδ.· *μη σπέρχου*, μη βιάζεσαι να οργιστείς, σε Ευρ. **II.** αμτβ. = Παθ., *ότε σπέρχουσιν ἄλλαι*, όταν ξεσπούν ορμητικές καταιγίδες, σε Όμηρ.

σπές, σπέτε, β' ενικ. και πληθ. προστ. αορ. β' του *εἶπον*.

σπέσθαι, απαρ. αορ. β' του *έπομαι*.

σπέσσι, δοτ. πληθ. του *σπέος*.

σπεύδω, Επικ. απαρ. *σπενδέμεν*· μέλ. *σπεύσω*, αόρ. α' *έσπευσα*, Επικ. *σπεῦσα*, Επικ. α' πληθ. υποτ. *σπεύσομεν* αντί *σπεύσωμεν*· παρακ. *έσπευκα* — Μέσ., μέλ. *σπεύσομαι* — Παθ., παρακ. *έσπευσμαι*· **I. 1.** μτβ., θέτω σε κίνηση, επισπεύδω, επιταχύνω, κατεπείγω, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, αναζητώ με προθυμία, αγωνίζομαι, προσπαθώ για κάτι, σε Θέογν.· εκτελώ κάτι με ζήλο, επισπεύδω ή επιταχύνω, σε Σοφ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχύλ. — Παθ., είμαι εσπευσμένος, βιαστικός, επείγομαι, βιάζομαι, σε Ηρόδ. **2.** με αιτ. και απαρ., *σπεύσατε Τεῦκρον μολεῖν*, πιάστε τον να έλθει γρήγορα, σε Σοφ. **II. 1.** αμτβ., σπεύδω, βιάζομαι, προσπαθώ, αγωνίζομαι με προθυμία ή με αδημονία, σε Όμηρ. Ιλ., Αττ.· *ώς σὺ σπεύδεις*, όπως εσύ επιμένεις, ερίζεις, σε Πλάτ.· μτχ. *σπεύδων* ως επίρρ., βιαστικά, βεβιασμένα, πρόθυμα, σε Όμηρ. Ιλ., Αισχύλ. **2.** με απαρ., είμαι πρόθυμος να κάνω κάτι, σε Ησίοδ., Ηρόδ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., *σπευδόμεναι ἄφελειν*, σε Αισχύλ. **3.** με αιτ. πράγμ. και απαρ., είμαι πρόθυμος, αδημονῶ να..., σε Ηρόδ., Ξεν.

σπήϊ, Επικ. δοτ. του *σπέος*· *σπήεσσι*, πληθ.

σπήλαιον, τό (σπέος), σπήλαιο, σπηλιά, άντρο, λημέρι, σε Πλάτ.

σπηλαι-ώδης, -ες (είδος), αυτός που μοιάζει με σπηλιά, σε Πλάτ.

σπίδης, -ές, γεν. -έος, πλατύς, ευρύς, εκτεταμένος· *διὰ σπιδέος πεδίοιο*, σε Ομήρ. Ιλ. (δεν απαντά πουθενά αλλού· άγν. προέλ.).

σπιθαμή, ἡ, άνοιγμα που μπορεί κάποιος να ορίσει με τη βοήθεια αντίχειρα και μικρού δακτύλου, σπιθαμή, παλάμη, Λατ. *dodrans*, περίπου 7 1/2 ίντσες, σε Ηρόδ., Πλάτ. (αμφίβ. προέλ.).

σπίλαδ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με βράχο, βραχώδης, σε Στράβ.

σπίλας, -άδος, ἡ, βράχος πάνω στον οποίο χτυπούν τα κύματα της θάλασσας, χείλος βράχου, ξέρα, σκόπελος, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, πλάκα, σε Σοφ.

σπίλος[ι], ὁ, κηλίδα, λεκές, στίγμα, ρύπος, ελάττωμα, μiasma, σε Κ.Δ.

σπίλω, μέλ. -ώσω, κηλιδώνω, στιγματίζω, μολύνω, ρυπαίνω, ντροπιάζω, σε Κ.Δ. — Παθ. μτχ. παρακ. *έσπιλωμένος*, στο ίδ.

σπινθήρις, -ίδος, ἡ, = *σπινθήρ*, σπίθα, σπινθήρας, σε Ομηρ. Ύμν.

σπινθήρ, -ῆρος, ὁ, σπίθα, σπινθηρισμός, Λατ. *scintilla*, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.

σπίνος, ὁ, μικρό πτηνό του γένους *Fringilla spinus*, σπίνος, καρδερίνα, κριθολόγος, σε Αριστοφ.

σπλαγγχεύω, μέλ. — *σω* · **I.** τρώγω τα εντόσθια (*σπλάγχνα*) του ζώου που μόλις θυσιάστηκε, σε Αριστοφ. **II.** προφητεύω από την εξέταση των σπλάχνων θυσιασμένου ζώου, σε Στράβ.

σπλαγχνίζομαι, αποθ., αισθάνομαι συμπόνοια, οίκτο, ψυχοπονώ, σε Κ.Δ.

σπλάγχχον, τό, κατά κανόνα στον πληθ. *σπλάγχνα*· **I. 1.** εντόσθια, ιδίως τα *viscera thoracis*, δηλ. καρδιά, πνεύμονες, συκώτι, νεφροί, τα οποία στις θυσίες φυλάσσονταν και τα έτρωγαν αυτοί που προσέφεραν τη θυσία, σε Όμηρ.

κ.λπ.· απ' όπου, ευωχία που ακολουθούσε τη θυσία, Λατ. *visceratio*, σε Αριστοφ.· χρησιμοποιούνταν επίσης στη μαντική τέχνη, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** οποιοδήποτε τμήμα των εντοσθίων, μήτρα, σε Πίνδ., Σοφ.· ομοίως στον ενικ., σε Αισχύλ. **II.** μεταφ., όπως η καρδιά, η έδρα των αισθημάτων, των επιθυμιών και των διαθέσεων μας, στον ίδ., σε Ευρ. κ.λπ.· ομοίως στον ενικ., σε Σοφ., Ευρ.· *άνδρὸς σπλάγχχον έκμαθεῖν*, μαθαίνω την εσωτερη, την αληθινή φύση ενός ανθρώπου, σε Ευρ. (αμφίβ. προέλ.)

σπλήν, ὁ, γεν. *σπληνός*, σπλήνα, αδένas πάνω απ' το νεφρό, σε Ηρόδ.

σπογγιά, ἡ, = *σπόγγος*, σφουγγάρι, σπόγγος, σε Αριστοφ.

σπογγίζω, μέλ. -ίσω (*σπόγγος*), σκουπίζω με σφουγγάρι, σφουγγρίζω, σε Δημ.

σπογγίον, τό, υποκορ. του *σπόγγος*, σε Αριστοφ.

σπόγγος και σφόγγος, ὁ, σφουγγάρι, σε Όμηρ. κ.λπ.

σποδ-εύνης, -ου, ὁ (εὐνή), αυτός που κοιμάται πάνω στις στάχτες, σε Ανθ.

σποδέω, μέλ. -ήσω, τρίβω, κοπανίζω, μεταβάλλω σε σκόνη, συνθλίβω, συντρίβω, σε Αριστοφ. — Παθ., *σποδούμενα νιφάδι*, με δέρνει ο χιονιάς, σε Ευρ.· *πρὸς πέτρας σποδούμενος*, αυτός που ρίχνεται, εκσφενδονίζεται στα βράχια, στον ίδ.· *απόλ., στρατὸς κακῶς σποδούμενος*, που τον μεταχειρίζονται με σκληρότητα, που είναι σε κακή κατάσταση, σε Αισχύλ. (αμφίβ. προέλ.).

σποδιά, Ιων. -ιή, ἡ (σποδός) · **I.** σωρός από στάχτες, στάχτες, τέφρα, χόβολη, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. **II.** μεταφ. = *σποδός* **III**, σε Ανθ.

σποδίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ (*σποδός*), ψήνω ή φουρνίζω μέσα στις στάχτες, ψήνω στη χόβολη, καβουρντίζω, αποτεφρώνω, κατακαίω, μεταβάλλω σε στάχτες, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σποδόομαι, Παθ., κατακαίγομαι, γίνομαι στάχτη, αποτεφρώνομαι, σε Ανθ.

σποδός, ἡ. I. στάχτη από καμμένο ξύλο, χόβολη, και γενικά στάχτες, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· στάχτες από καύση νεκρού, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.

Π. σκόνη, κονιαρτός, σε Ηρόδ. **ΙΙΙ.** μεταφ., *σποδὸς κυλίκων*, λέγεται για ηλικιωμένη γυναίκα που αρέσκεται στη μέθη, «σφουγγάρι», σε Ανθ.

σπολάς, -άδος, ἡ, Αιολ. αντί *στολή*, δερμάτινο ένδυμα, στρατιωτικός μανδύας από κατεργασμένο δέρμα, χλαίνη, δερμάτινο χιτώνιο, σε Αριστοφ., Ξεν.

σπόμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *έπομαι*.

σπονδαρχία, ἡ, έναρξη σπονδής, ιερής τελετής, το δικαίωμα του να κηρύσσει κάποιος την έναρξη της σπονδής, σε Ηρόδ.

σπόνδ-αρχος, -ον (ἄρχω), αυτός που τελεί την έναρξη της σπονδής.

σπονδεῖος, -α, -ον, αυτός που χρησιμοποιείται κατά τη σπονδή· *σπονδεῖος* (ενν. *πούς*), *ό*, λέγεται στη μετρική, σπονδεῖος, μετρικός πόδας που αποτελείται από δύο μακρές συλλαβές· το κατάλληλο μέτρο για τις αργές μελωδίες που ερμηνεύονταν κατά τις σπονδές, συνθήκες (*σπονδαί*).

σπονδή, ἡ (σπένδω), **Ι.** προσφορά ποτού, δηλ. κρασί που έχυναν πριν πιουν οι αρχαίοι προς τιμή των θεών, Λατ. *libatio*, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· *σπονδὰς θεοῖς λείβειν, σπένδειν*, σε Αισχύλ., Ευρ. **ΙΙ. 1.** στον πληθ. οι *σπονδαί* ήταν επίσημη συνθήκη ή εκχειρία (διότι οι επίσημες προσφορές ποτού γίνονταν με την επίτευξη των συνθηκών)· *σπονδαί ἄκρητοι*, συνθήκη που επικυρώνεται χύνοντας κρασί που δεν ήταν αναμεμειγμένο με νερό, σε Ομήρ. Ιλ.· *αἱ Λακεδαιμονίων σπονδαί*, η ανακωχή μ' αυτούς, σε Θουκ.· *σπονδὰς παραδιδόναι*, σε Αριστοφ.· *δέχεσθαι*, σε Θουκ.· *τυχεῖν*, σε Ξεν.· *σπονδὰς ποιεῖσθαι τινι*, συνάπτω συνθήκη με κάποιον, σε Ηρόδ.· *πρός τινα*, σε Αριστοφ.· *σπονδὰς τέμνειν* (όπως το *ὄρκια τέμνειν*), σε Ευρ.· *σπονδὰς ἄγειν* *πρός τινας*, σε Θουκ. **2.** *αἱ Ὀλυμπικαὶ σπονδαί*, επίσημη ανακωχή ή εκχειρία κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, στον ίδ. **3.** ανακωχή καθ' εαυτήν, το κείμενό της, *εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς*, στον ίδ.

σπονδῆτις, -ιδος, θηλ. επίθ., αυτή που προσφέρει σπονδή, σε Ανθ.

σπονδο-φόρος, ὁ (φέρω), **Ι.** αυτός που φέρνει προτάσεις για συνθήκη ή συμφωνία ειρήνης (*σπονδαί*), σε Αριστοφ. **ΙΙ.** κήρυκας ή αξιωματούχος που δημοσιοποιούσε τις ιερές σπονδές (*σπονδαί*), την εκχειρία για τους Ολυμπιακούς και τους άλλους αθλητικούς αγώνες, σε Πίνδ. κ.λπ.

σπονδύλη, σπόνδυλος, βλ. [σφονδ-](#).

σπορά, ἡ (σπείρω), **Ι. 1.** σπορά, σε Πλάτ.· λέγεται για παιδιά, γενιά, καταγωγή, γόνος, σπόρος, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** καιρός σποράς, σε Ευρ. **ΙΙ.** σπόρος που έχει σπαρεί, στον ίδ.· λέγεται για πρόσωπα, γενιά, απόγονοι, σε Σοφ.· γενικά, *θῆλος σπορά*, θηλυκό γένος, σε Ευρ.

σποράδην[ᾱ], επίρρ., σποραδικά, εδώ κι εκεί, σκόρπια, Λατ. *sparsim*, σε Θουκ., Πλάτ.· περιστασιακά, τυχαία, συμπτωματικά, σε Ανθ.

σποράδικός, -ή, -όν, διασκορπισμένος, διάσπαρτος· *τὰ σποραδικὰ ζῶα*, αντίθ. προς *τὰ ἀγελαῖα* (αυτά που πηγαίνουν κοπαδιαστά), σε Αριστ.

σποραῖος, -α, -ον, = *σπόριμος*· *σποραῖα, τά*, σπόροι, σε Βάβρ.

σποράς, -άδος, ὁ, ἡ (σπείρω), κατά κανόνα στον πληθ., διασκορπισμένος, διεσπαρμένος, διάσπαρτος, σκόρπιος, σε Ηρόδ., Θουκ.· λέγεται για ανθρώπους, *σποράδες ῥέκουν*, δηλ. όχι σε κοινότητες, σε Αριστ.· *αἱ Σποράδες* (ενν. *νήσοι*), νησιά απέναντι από τη δυτική ακτή της Μικράς Ασίας, σε αντίθ. προς το *αἱ Κυκλάδες*, σε Στράβ.

σπορητός, -οῦ, ὁ (σπορά), **1.** σπαρμένα σιτηρά, σιτηρά που φύονται, σε Αισχύλ. **2.** η σπορά σιτηρών, σε Ξεν.

σπόριμος, -ον (σπείρω), αυτός που έχει σπαρεί, αυτός τον οποίον μπορεί κάποιος να σπείρει, κατάλληλος για σπορά, σε Ξεν., Θεόκρ.· *τὰ σπόριμα*,

αγροί που είναι σπαρμένοι με σιτηρά, σε Κ.Δ.· *μέτρον σπόριμον*, μέτρο για τους κόκκους σιτηρών που προορίζονται για σπορά, σε Ανθ.

σπόρος, ό (σπείρω), Ι. 1. πράξη, ενέργεια της σποράς, σπορά, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **2.** εποχή σποράς, σε Ξεν., Θεόκρ. **ΙΙ. 1.** σπόρος, σε Θεόκρ. **2.** παραγωγή, γέννημα, καρποί, συγκομιδή, σοδειά, σε Ηρόδ., Σοφ.

σπόρω, Δωρ. γεν. του *σπόρος*.

σπού, στη Σκυθική λέξη, μάτι, σε Ηρόδ.

σπουδάζω, μέλ. -άσσομαι, αόρ. α' *έσπούδασα*, παρακ. *έσπούδακα* — Παθ., αόρ. α' *έσπουδάσθην*, παρακ. *έσπούδασμαι*. **Ι.** αμτβ., σπεύδω, επείγομαι. **1.** λέγεται για πράγματα, είμαι απασχολημένος, καταγίνομαι, ασχολούμαι, είμαι πρόθυμος, επιμελούμαι, διακατέχομαι από ζήλο, επιδεικνύω θέρμη να κάνω κάτι, με απαρ., σε Σοφ. κ.λπ.· επίσης, *σπουδάζω περί τινος ή τι*, σε Ξεν., Πλάτ.· *είξ ή πρός τι*, σε Δημ.· *έπί τινι*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για πρόσωπα, *σπουδάζω πρός τινα*, είμαι απασχολημένος με κάποιον, σε Πλάτ.· *σπουδάζω περί τινα*, είμαι ανήσυχος, ενδιαφέρομαι για την επιτυχία του, ενεργώ για χάρη κάποιου, σε Ξεν.· *ύπέρ τινος*, σε Δημ. **3.** απόλ. είμαι σπουδαίος, σοβαρός, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *έσπουδακότι προσώπω*, έχοντας σοβαρή έκφραση, σε Ξεν. **ΙΙ.** μτβ.· **1.** με αιτ. πράγμ., κάνω οτιδήποτε βιαστικά ή πρόθυμα, προθυμοποιούμαι, φιλοτιμούμαι, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., επιδιώκομαι με ζήλο, σε Ευρ. κ.λπ.· ιδίως, σε μτχ. παρακ., σοβαρός, σημαντικός, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** Παθ., λέγεται επίσης, για πρόσωπα, αντιμετωπίζομαι με σεβασμό, είμαι σεβαστός, σε Αριστ. κ.λπ.

σπουδαιο-λογέω, μέλ. -ήσω (λέγω), μιλώ σοβαρά, πραγματεύομαι σοβαρά ζητήματα, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., στον ίδ. — Παθ., αντιμετωπίζομαι με σοβαρότητα, συζητώ σοβαρά, στον ίδ.

σπουδαίος, -α, -ον (σπουδή), Ι. 1. λέγεται για πρόσωπα, σοβαρός, αυτός που φέρεται με σπουδαιότητα, σε Ξεν.· ενεργητικός, ένθερμος, ζηλωτής, σε Πλούτ. **2.** καλός, χρηστός, αυτός που υπερέχει στο είδος του ή στο επάγγελμά του, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *σπουδαίος τήν τέχνην*, σε Ξεν. **3.** λέγεται για άντρες που έχουν ιδιαίτερη προσωπικότητα και σπουδαιότητα, στον ίδ. **4.** με ηθική έννοια, καλός, χρηστός, δίκαιος, ηθικός, αγαθός, σε αντίθ. προς το *πονηρός*, στον ίδ. **ΙΙ. 1.** λέγεται για πράγματα, αυτός που αξίζει την προσοχή κάποιου, αξιόλογος, αξιοσημείωτος, σοβαρός, σημαντικός, σε Θεογν., Ηρόδ., Αττ. **2.** καλός στο είδος του, αυτός που υπερέχει, σε Ηρόδ. κ.λπ. **ΙΙΙ.** επίρρ., *σπουδαίως*, σοβαρά, επιμελώς, σε βάθος, με σπουδαιότητα, καλά, σε Ξεν. κ.λπ.· συγκρ. -ότερον, στον ίδ.· υπερθ. -ότατα, πολύ προσεκτικά, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, σε Ηρόδ. Υπάρχουν επίσης ανώμ. συγκρ. και υπερθ. *σπουδαι-έστερος*, -έστατος.

σπουδ-άρχης, -ου, ό (άρχω), αυτός που ενεργεί δυναμικά, που πασχίζει να καταλάβει δημόσιο αξίωμα, θεσιθήρας, σε Ξεν.

σπουδαρχία, ή, υπερβολική προθυμία για την κατάληψη δημοσίου αξιώματος, θεσιθηρία, Λατ. *ambitus*, σε Πλούτ.

σπουδαρχιάω, ενεργώ, πασχίζω για την κατάληψη δημοσίου αξιώματος, θεσιθηρώ, σε Αριστ.

σπουδαρχίδης, -ου, ό, κωμ. πατρωνυμ. του *σπουδάρχης*, γιος του θεσιθήρα, μικρός θεσιθήρας, σε Αριστοφ.

σπούδασμα, -ατος, τό (σπουδάζω), αντικείμενο ή εργασία που επιτελείται με ζήλο, επιδίωξη, προσπάθεια, μέλημα, έργο, σε Πλάτ.

σπουδαστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του σπουδάζω· **I.** αυτός τον οποίο κάποιος πρέπει να επιδιώκει με ζήλο, άξιος σπουδής, σε Ξεν. **II.** σπουδαστέον, πρέπει κάποιος να δειχτεί πρόθυμος, δραστήριος, πρέπει να σπεύσει, σε Ευρ. κ.λπ. **σπουδαστής, -οῦ, ὁ (σπουδάζω)**, αυτός που επιθυμεί το καλό του άλλου, υποστηρικτής, θιασώτης, οπαδός, Λατ. *fautor*, σε Πλούτ.

σπουδαστικός, -ή, -όν, αυτός που επιδεικνύει ζήλο, πρόθυμος, σοβαρός, επιμελής, σε Πλάτ.

σπουδαστός, -ή, -όν (σπουδάζω), αυτός που αξίζει να επιζητηθεί με προθυμία ή να δοκιμαστεί με ζήλο, άξιος σπουδής, σπουδαίος, σημαντικός, σε Πλάτ.

σπουδή, ή (σπεύδω), I. βιασύνη ή ταχύτητα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὅπως σπουδῆς ἔχει τις, ανάλογα με την ταχύτητα, ορμή που θα επιδείξει κάποιος, στον ιδ. **II.** ζήλος, μόχθος, κόπος, προσπάθεια, αθλημονία, σε Ομήρ. Οδ., Αττ.· σπουδὴν ποιεῖσθαι, με απαρ., μοχθῶ να κάνω κάτι, αγωνίζομαι, κοπιάζω, σε Ηρόδ.· με γεν., σπουδὴν τινος ποιήσασθαι, επιδεικνύω μεγάλη προθυμία για κάτι, προθυμοποιούμαι, φιλοτιμούμαι, στον ιδ.· ομοίως, σπουδὴν ἔχειν τινός ή εἷς τι, σε Ευρ.· σπουδῇ ὄπλων, με μεγάλη επιμέλεια, φροντίδα, μέριμνα, στα όπλα, σε Θουκ.· στον πληθ., επίμονες προσπάθειες, σε Ηρόδ., Ευρ.· επίσης, φατριαστικά αισθήματα, αντιζηλίες, αντιπαλότητες, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **III.**

1. ζήλος, προθυμία, σοβαρότητα, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** το αντικείμενο της προσοχής, σοβαρή ενασχόληση, σε Ευρ. **IV.** δοτ. σπουδῇ ως επίρρ.· **1.** με βιασύνη, βιαστικά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. **2.** με μεγάλη προσπάθεια, με δυσκολία, μόλις και, σχεδόν, σπανίως, σε Όμηρ. **3.** με προθυμία, με σοβαρότητα, επειγόντως, σε Ομήρ. Ιλ.· μετὰ σπονδῆς, σε Ξεν.

σπῦράς, Αττ. σφυράς, -άδος, ή, σβώλος κοπριάς, όπως αυτής των προβάτων και των κατσικιών· πληθ., κοπριά, καβαλίνα προβάτου ή κατσίκας, σε Αριστοφ.

σπῦρίδιον[ι], τό, υποκορ. του σπυρίς, σε Αριστοφ.

σπῦρίς, -ίδος, ή, μεγάλο καλάθι, κοφίνι (βλ. [κόφινος](#)), πανέρι, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

Στάγειρος, ή, πόλη της Μακεδονίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· **Σταγειρείτης, ό,** αυτός που κατάγεται από τη Στάγειρο, λέγεται για τον Αριστοτέλη.

στάγμα, -ατος, τό (στάζω), σταγόνα, απόσταγμα, σταλαγματιά, σε Αισχύλ.

σταγών, -όνος, ή (στάζω), σταγόνα, ρανίδα, στάλα, σε Τραγ.

στάδαίος, -α, -ον (στάδην), αυτός που στέκει όρθιος ή ευθύς, ολόρθος, στητός, σε Αισχύλ.· σταδαῖα ἔγχη, δόρατα για μάχη εκ του συστάδην, σώμα με σώμα, σε αντίθ. προς αυτά που εξακοντίζονται (πρβλ. [στάδιος I](#)), στον ιδ.

στάδιασμός, -οῦ, ὁ, μέτρηση του μήκους σε στάδια, σε Στράβ.

στάδιεύς, -έως, ὁ, = σταδιοδρόμος, σε Ανθ.

στάδιή, ή, βλ. [στάδιος](#).

στάδιοδρομέω, μέλ. -ήσω, τρέχω στο στάδιο, λαμβάνω μέρος σε αγώνα δρόμου, σε Δημ.

στάδιο-δρόμος, ὁ, αθλητής που τρέχει στο στάδιο, δρομέας που διαγωνίζεται για το έπαθλο, σε Σιμων., Αισχίν.

στάδιον[ᾱ], τό, πληθ., στάδια και στάδιοι, ποτέ όμως στάδιος στον ενικ.·

(στῆναι)· **I.** σταθερή μονάδα μέτρησης του μήκους· ένα στάδιο = 100 ὀργυιαί ή 6 πλέθρα, δηλ. 600 Ελλ. ή 606 3/4 Αγγλ. πόδες, περίπου 1/8 του Ρωμ.

μιλίου, σε Πολύβ.· ἑκατὸν σταδίοισιν ἄριστος, «ο καλύτερος από εκατό μίλια μακριά», μακράν ο καλύτερος, σε Αριστοφ.· πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερος, μακράν ο πολυλογάς, στον ιδ. **II.** αγώνας δρόμου (που στους Ολυμπιακούς

Αγώνες είχε μήκος ενός σταδίου), σε Πίνδ. κ.λπ.· *ἀγωνίζεσθαι στάδιον*, τρέχω σε αγώνα δρόμου, σε Ηρόδ.· *στάδιον νικᾶν*, νικώ σε αγώνα δρόμου, σε Ξεν.

στάδιος[ᾱ], -α, -ον (στήναι), 1. αυτός που στέκει σταθερός, ασάλευτος, στητός· *σταδὴ ὑσμίνη*, μάχη εκ του συστάδην, σώμα με σώμα, Λατ. pugna stataria, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐν σταδὴ* (ενν. *ὑσμίνη*), στο ιδ. **2.** σταθερός, συμπαγής, ισχυρός, άκαμπτος, αλύγιστος, σε Πίνδ.

στάζω, μέλ. *στάζω*, Δωρ. α' πληθ. *σταζεῶμες*· αόρ. α' *ἔσταζα*, Επικ. *στάξα*· **I.** λέγεται για πρόσωπα· **1.** με αιτ. πράγμ., σταλάζω, αφήνω να στάξει ή να πέσει σταγόνα-σταγόνα, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** με δοτ. πράγμ., *αἷματι*, στάζω, σταλάζω αίμα, σε Αισχύλ.· *στάζων ἰδρῶτι*, σε Σοφ.· *σπάνια με γεν.*, στον ιδ. **II.** αμτβ., λέγεται για πράγματα, σταλάζω, πέφτω σε σταγόνες, στάζω, ρέω στάλα-στάλα, σε Ηρόδ., Σοφ., Ευρ.· μεταφ. *στάζει ἐν ὕπνῳ πόνος*, σε Αισχύλ.

στάθεν, I. ποιητ. αντί *ἐστάθησαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. α' του *ἴστημι*· αλλά, **II.** *σταῖθέν*, μτχ. ουδ.

στάθερός, -ά, Ιων. -ή, -όν (στήναι)· 1. αυτός που μένει στερεός, αμετακίνητος, ασάλευτος· *ἡ σταθερή* (ενν. *γῆ*), στερεή γη, Λατ. terra firma, σε Ανθ.· λέγεται για τη θάλασσα, ήσυχη, ακύμαντη, γαλήνια, στο ιδ. **2.** *σταθερά μεσημβρία*, ακριβώς το μεσημέρι, όταν ο ήλιος μοιάζει να στέκεται ακίνητος στον μεσημβρινό κύκλο, σε Πλάτ. **3.** μεταφ., αμετάβλητος στις αρχές του, σώφρων, συνετός, σε Ανθ.

στάθευτός, -ή, -όν, καμένος, καψαλισμένος, τσουρουφλισμένος, σε Αισχύλ.

στάθεύω, μέλ. -σω, κατακαίω, ψήνω, ξεροψήνω, τηγανίζω, καψαλίζω, σε Αριστοφ.

στάθήσομαι, Παθ. μέλ. του *ἴστημι*.

στάθι, Δωρ. αντί *στήθι*, προστ. αορ. β' του *ἴστημι*.

σταθμάω, μέλ. -ήσω (*στάθμη*)· **I.** μετρώ με τον κανόνα (χάρακα), σε Ευρ. — Παθ., με Μέσ. μέλ. -ήσομαι, αποτελώ αντικείμενο μέτρησης, υπολογισμού, σε Αριστοφ. **II.** ως αποθ. (βλ. [σταθμός](#)), **1.** εκτιμώ, υπολογίζω την απόσταση ή το μέγεθος χωρίς κανονική μέτρηση, υπολογίζω με το μάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ.· μεταφ., υπολογίζω κάτι με βάση κάποια άλλη ιδιότητά του, *τί τινι*, σε Πλάτ.· απόλ., πιθανολογώ, εικάζω, σε Σοφ. **2.** προσάπτω βαρύτητα σε κάτι, το υπερεκτιμώ, σε Πλάτ.

στάθμη, ή (στήναι), I. σχοινί ή χάρακας, αλφάδι, γνώμονας με τα οποία μετράει και υπολογίζει ο ξυλουργός, σε Όμηρ., Θέογν.· κανονικά, σπάγκος σημειωμένος με κιμωλία, που διέφερε από τον χάρακα (*κανών*), σε Ξεν. κ.λπ.· παροιμ., *παρά στάθμην*, ακριβώς, δίκαια, κατά κανόνα, Λατ. ad amussim, σε Θέογν.· αλλά σε Αισχύλ., *παράστάθμην*, πέρα από τον κανόνα, πέρα από το μέτρο, άδικα· *κατάστάθμην νοεῖν*, υπολογίζω ορθά, σε Θεόκρ. **II.** σχοινί χτιστών που έφερε στην άκρη του ένα βαρίδι από μολύβι, για να καθορίζει την καθετότητα, νήμα της στάθμης, νήμα της καθέτου, σε Ανθ. **III.** χαραγμένη γραμμή που έθετε το όριο στους αγώνες δρόμου, τέρμα, Λατ. meta, σε Πίνδ., Ευρ. **IV.** μεταφ., νόμος, κανόνας, αρχές· *Υλλίδος στάθμας ἐν νόμοις*, δηλ. σύμφωνα με τους νόμους της Δωρικής αρχής, σε Πίνδ.

σταθμητός, -ή, -όν (σταθμάω), αυτός τον οποίο μπορεί να μετρήσει, να ζυγίσει, να προβλέψει κάποιος, σε Πλάτ.

σταθμόνδε, επίρρ., προς τον στάβλο, προς το κατάλυμα, σε Ομήρ. Οδ.

σταθμός, ό, πληθ. *σταθμοί*, αλλά στην Αττ. επίσης *σταθμά (στήναι)· I. 1.* κατάλυμα που προορίζεται για την παραμονή ζώων, Λατ. stabulum, στάβλος, σtάνη, μαντρί, σε Ομήρ. Ιλ.· χοιροστάσιο, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για

ανθρώπους, κατοικία, τόπος διαμονής, σε Ησίοδ., Σοφ. **2.** παραπήγματα, καταλύματα για ταξιδιώτες ή στρατιώτες, Λατ. statio, σε Ξεν. **3.** στην Περσία, σταθμοί ονομάζονταν οικήματα κατά μήκος της βασιλικής οδού, όπου αναπαυόταν ο βασιλιάς κατά τις περιοδείες του, σε Ηρόδ.· απ' όπου, διαδρομή ή πορεία που διαρκεί μία ημέρα, που ισοδυναμούσε περίπου με πέντε παρασάγγες ή δεκαπέντε μίλια, στον ιδ., σε Ξεν. **4.** όπως το Λατ. statio, σταθμός για τα πλοία, ναύσταθμος, σε Ευρ. **II.** ο όρθιος στύλος, δοκάρι που υποβάστιάζει τη στέγη, κολόνα, σε Ομήρ. Οδ.· παραστάδα της πόρτας, ιδίως στον πληθ., σε Όμηρ., Αττ. **III. 1.** ζυγαριά, σε Αριστοφ., Ομήρ. Ιλ.· *ἰσῥᾶσι σταθμῶ τι πρὸς τι*, ζυγίζω κάτι σε σχέση με κάτι άλλο, σε Ηρόδ. **2.** βάρος, βαρίδι, ζύγι· *σταθμὸν ἔχειν τάλαντον*, ζυγίζω ένα τάλαντο, σε Ηρόδ.· *ἀπόλ. σε αιτ., ἴσασταθμόν*, ισοδύναμα ως προς το βάρος, στο ιδ.· *ἡμιπλίνθια σταθμὸν διτάλαντα*, κατά το βάρος ἴσοι με δύο τάλαντα, στον ιδ.· στον πληθ., ζύγια, βάρη, σε Ευρ. κ.λπ.

σταθμός, ο Μέσ. αόρ. α' σταθμώσασθαι = σταθμήσασθαι (βλ. [σταθμάω II](#)), διαμορφώνω εκτίμηση, κάνω υπολογισμό, σταθμίζω, κρίνω ή συμπεραίνω με βάση κάτι ή από κάτι, σε Ηρόδ.

σταΐην, ευκτ. αορ. β' του ἴστημι.

σταῖμεν, σταῖτε, σταῖεν, Αττ. αντί σταίημεν, σταίητε, σταίησαν, ευκτ. πληθ. αορ. β' του ἴστημι.

σταῖς ή σταῖς, τό, γεν. σταιτός, αλεύρι από σίκαλη αναμεμειγμένο με νερό και ζυμωμένο, ζύμη, ζυμάρι, σε Ηρόδ.

σταίτινος, -η, -ον, αυτός που είναι παρασκευασμένος από αλεύρι ή ζύμη σικάλεως, σε Ηρόδ., Πλούτ.

στακτός, -ή, -όν (στάζω), αυτός που ρέει αργά σε σταγόνες, που στάζει, που σταλάζει, που αποστάζει, ρευστός, αποσταγμένος, διυλισμένος, σε Αριστοφ.

στάλα, Δωρ. αντί στήλη.

στάλαγμα, τό, υγρό που πέφτει σε σταγόνες, σταγόνα, απόσταγμα, σε Αισχύλ., Σοφ.

στάλαγμός, ό (σταλάσσω), στάξιμο, στάλαξη, σταγόνα, σε Αισχύλ., Ευρ.· *σταλαγμός ειρήνης*, ύστατη ελπίδα για ειρήνευση, σε Αριστοφ.

στάλάσσω, μέλ. -ζω, **I.** αφήνω κάτι να στάζει, *δάκρυ*, σε Ευρ. **II.** αμτβ., λέγεται για πράγματα, στάζω, πέφτω σε σταγόνες, αποστάζω, στον ιδ.· με σύστ. αιτ., *στάλάσσω φόνον*, στάζω αίμα, στον ιδ. (συγγενές προς το στάζω).

στάλάω, = σταλάσσω, στάζω, αφήνω κάτι να στάζει, *δάκρυ*, σε Ανθ.

στάληναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του στέλλω.

στάλιξ, -ίκος, ή (στάληναι), πάσαλλος στον οποίο προσδένονται τα δίχτυα, σε Ξεν., Θεόκρ.

σταλίτις, Δωρ. αντί στηλῖτις.

στάλ-ουργός, -όν, Δωρ. αντί στηλ- (**εργω*), αυτός που έχει στήλη ή επιτύμβιο λίθο, σε Ανθ.

στάμεν, Δωρ. αντί στήναι, απαρ. αορ. β' του ἴστημι.

στάμινες, οί, Επικ. δοτ. πληθ. *στάμινεσσι (στήναι)*· πλευρά του πλοίου, που υψώνονται υποστηριζόμενα από την καρίνα, Λατ. statumina, σε Ομήρ. Οδ.

σταμνίον, τό, υποκορ. του στάμνος, μικρή στάμνα που προορίζεται για κρασί, σε Αριστοφ.

στάμνος, ό και ή (στήναι), πήλινο αγγείο που χρησιμεύει στη μετάγγιση, στο «τράβηγμα» του κρασιού, σε Αριστοφ.· πρβλ. [ἀμφορεύς](#).

σάν, 1. Αιολ., γ' πληθ. αορ. β' του ἴστημι. **2.** ουδ. μτχ. αορ. β'.

σταζεῖμες, Δωρ. αντί στάζομεν, α' πληθ. μέλ. του στάζω.

στάς, στᾶσα, στάν, μτχ. αορ. β' του ἴστημι.

στᾶσιάζω, μέλ. -άσω (στάσις)· **I. 1.** αμτβ., εξεγείρομαι, επαναστατώ, ξεσηκώνομαι, αποστατώ, *τινί*, εναντίον κάποιου, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· *πρός τινα*, σε Ξεν. **2.** στις ελληνικές πόλεις, σχηματίζω φατρία ή πολιτική παράταξη, εξεγείρω, απειθαρχώ, δίσταμαι, φιλονεικώ, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** λέγεται για τις ίδιες τις πόλεις, διχογνωμώ, σπαράζομαι από εσωτερικές, έριδες, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **II.** μτβ., υποκινώ σε στάση, σπέρνω τη σύγχυση, κάνω άνω κάτω, *την πόλιν*, σε Λυσ. κ.λπ.

στάσιαστικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε στασιασμό ή είναι ικανός για στάση ή εξέγερση, στασιαστικός, επαναστατικός, αντάρτικος, σε Πλάτ. κ.λπ.· *στασιαστικῶς ἔχειν*, διάκειμαι ευνοϊκά απέναντι σε ενδεχόμενη στάση, σε Δημ.

στάσιμος, -ον (στάσις)· **I. 1.** σταθερός, ακίνητος· λέγεται για νερό, στάσιμο, ελώδες, σε Ξεν. **2.** σταθερός, αμετακίνητος, συμπαγής, ευσταθής, στερεός, σε Πλάτ.· λέγεται για ανθρώπους, ευσταθής, σταθερός, ακλόνητος, αμετακίνητος, Λατ. *constans*, στον ιδ.· ομοίως για μουσική, σε Αριστ. **II.** *στάσιμον* (με ή χωρίς το μέλος), στην Τραγωδία, συνεχές —χωρίς διακοπή από διαλόγους— άσμα που έψαλλε ο Χορός, που πιθ. ονομάστηκε έτσι επειδή ερμηνευόταν μόλις ο Χορός είχε λάβει τη θέση του (στάσις) στην ορχήστρα.

στάσις[ᾱ], -εως, ή (στήναι), I. 1. το να στέκεται κάποιος, τρόπος με τον οποίο στέκεται, τοποθέτηση, στήσιμο, σε Αισχύλ., Πλάτ. **2.** θέση, τοποθέτηση, στήσιμο, στάθμευση, ακινησία, σε Ηρόδ., Ευρ.· *τῆςστάσεως παρασύρων τὰς δρυς*, ξεριζώνοντας τις βελανιδιές από το έδαφος, σε Αριστοφ. **3.** το σημείο του ορίζοντα όπως απεικονίζεται στην πυξίδα, ή *στάσις τῆς μεσημβρίας*, σε Ηρόδ. **4.** κοινωνική θέση, επιφάνεια, τάξη, κατάσταση ενός ανθρώπου, Λατ. *status*, σε Πλάτ. **II.** πολιτική παράταξη, κόμμα, φατρία, συμμορία, σε Αισχύλ.· σέκτα, κλειστή ομάδα από φιλοσόφους, σε Πλούτ. **III.** ιδίως πολιτική μερίδα που σχηματίστηκε με επαναστατικούς σκοπούς, φράξια, φατρία, σε Σόλων., Ηρόδ., Αττ. **2.** πολιτική εξέγερση, πραξικόπημα, επανάσταση, διχόνοια, σε Ηρόδ., Αττ.· *στάσιν ποιεῖσθαι*, σε Ισοκρ.· *πόλιν εἰς στάσιν ἐμβάλλειν*, σε Ξεν.

στᾶσι-ώδης, -ες, στασιαστικός, αντάρτικος, σε Αριστ.· εριστικός, σε Ξεν.

στᾶσι-ωρός, ό (ῶρα), φύλακας στάβλου ή μαντριού, σε Ευρ.

στᾶσιωτεία, ή, επαναστατική κατάσταση, εξέγερση, ανταρσία, σε Πλάτ.

στᾶσιώτης, -ου, ό (στάσις), κατά κανόνα στον πληθ., μέλη πολιτικής παράταξης ή φατρίας, οπαδοί, φραξιονιστές, στασιαστές, σε Ηρόδ., Αττ.

στᾶσιωτικός, -ή, -όν, αυτός που παρουσιάζει την ροπή να δημιουργεί φατρίες ή να υποκινεί εξεγέρσεις, επαναστατικός, στασιαστικός, σε Θουκ.

στάσκε, Ιων. γ' ενικ. του ἴστημι.

στᾶσῶ, Δωρ. αντί *στήσω*, μέλ. του ἴστημι.

στᾶτέον, ρημ. επίθ. του ἴστημι, αυτό που πρέπει να ορίσται, να διορίσται, να τοποθετηθεί, σε Πλάτ.

στατήρ, -ήρος, ό (στήναι), μονάδα βάρους = λίτρα· κατόπιν, νόμισμα ποικίλης αξίας· **1.** χρυσός στατήρας· ο γνωστότερος στην Αθήνα ήταν ο Περσικός και ονομαζόταν *στατήρ Δαρείος* ή *Δαρείκος*, από τον Δαρείο του Υστάσπους, αξίας περίπου 1,2 αγγλ. λίρας, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** μεταγεν. υπήρχε σε κυκλοφορία αργυρός στατήρας = *τετράδραχμον*, σε Κ.Δ., Ξεν.

στατίζω, ποιητ. αντί ἴστημι, τοποθετώ, στήνω κάτι όρθιο, — Παθ., = *ίσταμαι*, στέκομαι, σε Ευρ.· ομοίως επίσης αμτβ., στην Ενεργ., στον ιδ.

στᾱτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του ἴστημι, αυτός που είναι τοποθετημένος ή στημένος, που μένει ακίνητος, *στατός ἵππος*, άλογο που παραμένει επί πολύ κλεισμένο στο στάβλο, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· *στατός χιτών*, ποδήρης χιτώνας, αυτός που φτάνει μέχρι τα πόδια, σε Πλούτ.

σταυρός, ὁ (στῆναι), I. ὀρθίος πάσσαλος, παλούκι ή μακρύ ξύλο, σε Όμηρ. κ.λπ.· λέγεται για στερεωμένα στο έδαφος δοκάρια που χρησιμεύουν ως θεμέλια, σε Ηρόδ. **II.** ο Σταυρός στον οποίο σταυρώθηκε ο Ιησούς, σε Κ.Δ.· το σχήμα του αναπαριστανόταν από το ελληνικό γράμμα *T*, σε Λουκ.

σταυρο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, βαστάει τον σταυρό, σε Ανθ.

σταυρώω, μέλ. -ώσω (*σταυρός*)· **I.** περιφράζω με πασσάλους, περιχαράκώνω έναν τόπο με παλούκια, οχυρώνω, σε Θουκ. **II.** σταυρώνω, θανατώνω κάποιον καρφώνοντάς τον στο σταυρό, σε Πολύβ., Κ.Δ.

σταύρωμα, -ατος, τό, περίφραγμα με πασσάλους, χαράκωμα, Λατ. vallum, σε Θουκ., Ξεν.

σταύρωσις, ή, περίφραξη με πασσάλους, θανάτωση σε σταυρό, σε Θουκ.

σταφίς, -ίδος, = *άσταφίς*, σε Θεόκρ.

στᾱφϋλή, ή, I. τσαμπί σταφύλια, σε Όμηρ., Θεόκρ. **II.** παροξύτ., *σταφύλη*, βαρίδι από μόλυβδο που προσδενόταν στο άκρο της στάθμης για να δείχνει την ευθεία γραμμή· *ἵπποι σταφύλη ἐπὶ νῶτον εἶσαι*, άλογα ταιριασμένα στο ύψος με τη χρήση στάθμης, ταιριασμένα με γνώμονα την ομορφιά, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

στᾱφϋλίσ, -ίδος, ή, = *σταφυλή*, τσαμπί σταφύλια, σε Θεόκρ.

στᾱφϋλο-κλοπίδης, ὁ (κλέπτω), αυτός που κλέβει σταφύλια, σε Ανθ.

στᾱχυ-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που κόβει στάχυα σιταριού, θεριστικός, σε Ανθ.

στάχυη-τρόφος, -ον, αυτός που τρέφει στάχυα σιταριού, καλλιεργητής σίτου, σε Ανθ.

στᾱχυ-μήτωρ, -ορος, ή, μητέρα σταχυών σιταριού, λέγεται για την Ίσιδα, σε Ανθ.

στᾱχυο-στεφᾱνος, -ον, στεφανωμένος με στάχυα σιταριού, σε Ανθ.

στάχϋς[ᾱ], -υος, ὁ, Επικ. δοτ. πληθ. *σταχύεσσι*· Αττ. αιτ. *στάχϋς*· **1.** στάχυ σιταριού, Λατ. spica, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· μεταφ., *στάχϋς ᾄτης*, σε Αισχύλ.· λέγεται για τους Σπαρτούς (*Σπαρτοί*) της Θήβας, σε Ευρ. **2.** γενικά, νεοσσός, τέκνο, απόγονοι, σε Ανθ.

στεᾱρ, τό, γεν. *στέατος* (ως τροχάιος, δηλ. η γεν. λογίζεται ως δισύλλαβη μέσω συνίζησης), (πιθ. από √ΣΤΑ του ἴ-στη-μι)· σκληρό λίπος, πάχος, ζύγκι, Λατ. sebum, αντίθ. προς το *πιμελή*, Λατ. aders, μαλακό λίπος, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν.

στεγάζω, μέλ. -άσω, = *στέγω*, καλύπτω, σκεπάζω, ταβανώνω, σε Ξεν.· μεταφ., *ὑπνοστεγάζει τινά*, τον σκεπάζει, τον αγκαλιάζει, τον τυλίγει, σε Σοφ. — Παθ., *πλοῖον έστεγασμένον*, πλοίο που βρίσκεται στο νεώριο, ναύσταθμο, σε Αντιφών.

στεγάνη[ᾱ], ή (στέγω), σκεπή, σκέπαστρο, κάλυμμα, σε Ανθ.

στεγᾱνός, -ή, -όν (στέγω)· **I. 1.** αυτός που καλύπτεται με τέτοιο τρόπο ώστε να κρατάει μακριά το νερό, αδιαπέραστος από το νερό, αδιάβροχος, σε Ξεν., Ανθ. **2.** γενικά, αυτός που καλύπτει, που περικλείει, που περιορίζει, λέγεται για το δίχτυ, σε Αισχύλ. **II. 1.** αυτός που έχει σκεπαστεί καλά, *λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός*, λέγεται για τον Πολυνείκη, που παριστανόταν ως αετός καλυμμένος με τη λευκή Αργεία ασπίδα του (βλ. [λεύκαστις](#)), σε Σοφ.· λέγεται για οίκημα, αυτός που έχει στέγη, στεγασμένος, σε Θουκ. **2.** μεταφ.,

τὸ οὐ στεγανόν, διαρροή, σε Πλάτ. **III.** επίρρ., -νῶς, με περιορισμένο τρόπο, πυκνά, σφιχτά, ερμητικά, με διοχέτευση μέσω σωλήνα, σε Θουκ.

στέγ-αρχος, ὁ (στέγη), κύριος του σπιτιού, νοικοκύρης, οικοδεσπότης, σε Ηρόδ.

στέγασμα, -ατος, τό (στεγάζω), οτιδήποτε κατάλληλο για κάλυψη, σκέπαστρο, σε Ξεν.· σκεπή, Λατ. tectum, σε Πλάτ.

στεγαστέον, ρημ. επίθ. του στεγάζω, αυτό που πρέπει κάποιος να σκεπάσει, να στεγάσει, να καλύψει, σε Ξεν.

στεγαστός, -ή, -όν (στεγάζω), καλυμμένος, στεγασμένος, σε Στράβ.

στεγαστρίς, ἡ (στεγάζω), αυτή που χρησιμεύει ως κάλυμμα, σε Ηρόδ.

στέγαστρον, τό (στεγάζω), κάλυμμα, σκέπασμα, περιτύλιγμα, σε Αισχύλ., Πλούτ.

στέγη, ἡ (στέγω)· **I.** σκεπή, ταβάνι, Λατ. tectum, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Ξεν.

κ.λπ. **II. 1.** στεγασμένος τόπος, δώμα, δωμάτιο, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· ἔρκειος στέγη, λέγεται για σκηνή, σε Σοφ.· ἐκ κατάρυχος στέγη, λέγεται για τάφο, στον ίδ. **2.** συχνά στον πληθ., όπως το Λατ. tecta, σπίτι, τόπος διαμονής, σε Αισχύλ.· κατὰστέγας, στο σπίτι, κατοικία, κατ' οἶκον, σε Σοφ.

στεγνός, -ή, -όν, 1. συνηρ. από το στεγανός, αδιαπέραστος, αδιάβροχος, σε Ηρόδ.· στεγνὰ οἰκήματα, λέγεται για σπήλαιο, σε Ευρ. **2.** ως ουσ., στεγνόν, τό, κατοικία που διαθέτει σκεπή, σε Ξεν.

στεγνο-φυής, -ές (φυή), αυτός που είναι από τη φύση του πυκνός, σφιχτός, σωματώδης, σε Ανθ.

στέγος, -εος, τό, στέγη, σκεπή, οροφή· κατόπιν, όπως το στέγη, σπίτι, κατοικία, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· λέγεται για την τεφροδόχο λάρνακα, σε Σοφ.

στέγω, μέλ. -ζω, σκεπάζω καλά, στεγανοποιώ, ώστε να κρατώ το νερό έξω ή να το συγκρατώ μέσα·

A. 1. κρατώ το νερό μακριά, νῆες οὐδὲν στέγουσαι, τα πλοία που δεν είναι στεγανά, που μπάζουν νερό, σε Θουκ.· ομοίως στη Μέσ., στέγεσθαι ὄμβρους, αποκλείω, προφυλάσσομαι, προστατεύομαι από τη βροχή, σε Πίνδ.· ναῦς οὐκ ἐστέξατο κῆμα, σε Ανθ. **2.** γενικά, απωθώ, αποκρούω, εμποδίζω, κρατώ μακριά όπλα κ.λπ.· δόρυ στέγειν, σε Αισχύλ.· στέγω τὰς πληγὰς, σε Αριστοφ. **3.** μεταγεν., αντέχω, βαστάζω, υπομένω, υποστηρίζω, σε Πολύβ., Κ.Δ.· απόλ., περιλαμβάνω, χωρώ, κρατώ μακριά, κωλύω, βάζω όρια, σε Κ.Δ. **II. 1.** με αιτ. του πράγμ. που καλύπτεται, καλύπτω, στεγάζω, περιθάλπω, προστατεύω, σε Σοφ., Ξεν. **2.** καλύπτω, συγκαλύπτω, κρατώ κάτι κρυμμένο, παρασιωπώ, αποκρύπτω, σε Σοφ., Ευρ.· κρατιέμαι μυστικός, αποσιωπούμαι, σε Θουκ.· παρ' ὕμῶν εἴ στεγοίμεθ', ας τηρηθεί από σας το σχέδιό μου μυστικό, σε Σοφ.

B. I. κρατώ το νερό στο εσωτερικό, συγκρατώ νερό, το εγκλείω, ώστε να μη διαρρεύσει, σε Ευρ., Πλάτ. **II.** γενικά, συγκρατώ, περιέχω, περικλείω, σε Σοφ., Ευρ.

στείβω, Επικ. παρατ. στείβον, μέλ. -ψω, αόρ. α' ἔστειψα· **I. 1.** ποδοπατώ, καταπατώ, τσαλαπατώ, σε Όμηρ. **2.** με σύστ. αιτ., πατώ ή βαδίζω σε έναν δρόμο, σε Ευρ.· επίσης, χορούς στείβειν, κινώ ρυθμικά τα πόδια μου χορεύοντας, στο ίδ. **3.** απόλ., πατώ, βαδίζω. **II.** καταπατώ, στην Παθ., σε Θεόκρ.· αἱ στείβόμεναι ὁδοί, οι δρόμοι που έχουν πατηθεί, σε Ξεν.

στείλα, Επικ. αντί ἔστειλα, αόρ. α' του στέλλω.

στειλειή, ἡ, τρύπα που γίνεται για να περαστεί η λαβή, το στειλιάρι ενός τσεκουριού, σε Ομήρ. Οδ. (άγν. προέλ.).

στειλειόν, τό, λαβή, χερούλι, στειλιάρι τσεκουριού, σε Ομήρ. Οδ.

στειν-αύχην, -ενος, ὅ, ἡ, αυτός που έχει στενό λαιμό, λέγεται για μπουκάλι, σε Ανθ.

στεινό-πορος, στεινός, στεινότης, Ιων. αντί στεν-.

στεῖνος, -εος, τό (στεῖνω), **I.** στενός, στενόχωρος, περιορισμένος χώρος, στενό πέρασμα, στένωμα, σε Όμηρ.· *στεῖνος ὁδοῦ*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** γενικά, πίεση, δυσκολία, στενοχώρια, ταλαιπωρία, σε Ομηρ. Ὑμν.· *σωφρονεῖν ὑπὸ στένει* (και **στένος**), αποκτά σοφία, σύνεση από τα παθήματά μου, σε Αισχύλ.

στεῖνω, μόνο σε ενεστ. και παρατ. (στενός)· **1.** κάνω κάτι στενό, στενεύω, στριμώχνω — Παθ., γίνομαι στενός, στενεύομαι, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για πρόσωπα, συστέλλομαι, στενοχωρούμαι από την έλλειψη χώρου, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** είμαι ή γίνομαι πλήρης, γεμίζω· με γεν., *στεῖνοντο δὲ σηκοὶ ἀρνῶν*, οι στάβλοι ήταν γεμάτοι από πρόβατα, σε Ομήρ. Οδ.· με δοτ., *ποταμὸς στεινόμενος νεκύεσσι*, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *ἀρνειὸς λαχνῶ στεινόμενος*, πρόβατο που δυσχεραίνεται από το βάρος του μαλλιού του, σε Ομήρ. Οδ.

στεινωπός, Ιων. αντί στενωπός.

στείομεν, Επικ. αντί *στῶμεν*, α΄ πληθ. υποτ. αορ. β΄ του ἴστημι.

στειπτός, -ή, -όν, βλ. [στιπτός](#).

στεῖρα (Α), ἡ (στερεός), καρίνα πλοίου, ιδίως το κοίλο μέρος της που διασχίζει τα κύματα, Λατ. *carina*, σε Όμηρ.

στεῖρα (Β), ἡ, αγελάδα που δεν έχει γεννήσει μοσχαρακι, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για γυναίκα, στείρα, αυτή που δεν μπορεί να αποκτήσει παιδιά, στέρφα, άτεκνη, σε Κ.Δ., Ανθ.

στεῖρος, -ον, = *στερρός* II, στείρος, αυτός που δεν μπορεί να αποκτήσει απογόνους, άγονος, στέρφος, Λατ. *sterilis*, σε Ευρ.

στείχω, αόρ. α΄ *ἔστειξα*, αόρ. β΄ *ἔστίχον*· **1.** περπατώ, βαδίζω, πορεύομαι, πηγαίνω ή έρχομαι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Τραγ.· με αιτ. του τόπου, πηγαίνω προς, προσεγγίζω, σε Τραγ. **2.** προσέρχομαι, προχωρώ με σειρά, ο ένας κατόπιν του άλλου, βαδίζω σε γραμμή ή τάξη (απ' όπου *στίχος, στίχες, στοῖχος*), σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **3.** με σύστ. αιτ., *στείχων ὁδόν*, σε Αισχύλ., Σοφ.

στελεόν, τό, = *σειλειόν*, λαβή, χερούλι, στειλιάρι, σε Βάβρ., Ανθ.

στελεόω, μέλ. -ώσω, εφοδιάζω με λαβή, σε Ανθ.

στελεχη-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που κόβει τα στελέχη, τους κορμούς των δέντρων, σε Ανθ.

στελεχόομαι, Παθ., αναπτύσσομαι και σχηματίζω κορμό, σε Στράβ.

στέλεχος, τό (στέλλω), στεφάνη, κορυφή ρίζας, από όπου αρχίζει να φύεται ο κορμός, καυλός, κοτσάνι, μίσχος, Λατ. *codex*, σε Πίνδ., Δημ.

στελίδιον[ι], τό, υποκορ. του *στελεόν*, σε Βάβρ.

στέλλω, μέλ. *σέλω*, Επικ. *στέλέω*· αόρ. *ἔστειλα*, Επικ. *στεῖλα*· παρακ. *ἔσταλκα* — Μέσ., αόρ. *ἔστειλάμην* — Παθ., μέλ. *στάλλομαι*, παρακ. *ἔσταλμαι*, υπερσ. *ἐστάλμην*, Επικ. *γ' πληθ. ἐστάλατο*, Ιων. *ἐσταλάδατο*· θέτω σε τάξη, τακτοποιώ, εφοδιάζω, ετοιμάζω, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· επίσης, *στέλλειν τινὰ ἐσθῆτι*, εφοδιάζω μ' ένα ένδυμα, σε Ηρόδ.· ομοίως, με διπλή αιτ., *στολὴν στέλλω τινά*, σε Ευρ. — Μέσ., *στείλασθαι πέπλους*, φορώ ένδύματα, φορέματα, στον ίδ.· μεταφ., *ἐπιθήρας πόθον ἐστέλλου*, έβαλες στην καρδιά σου τον πόθο για το κυνήγι, στον ίδ. — Παθ., προπαρασκευάζομαι, ετοιμάζομαι, προετοιμάζονται, εξοπλίζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· *στολὴν ἐσταλμένος*, εφοδιασμένος με ένα φόρεμα, σε Ηρόδ.· *ἐσταλμένος ἐπὶ πόλεμον*, σε Ξεν.· μεταφ., *ἐπὶ τυραννίδ' ἐστάλης*, σε Αριστοφ. **II. 1.** αποστέλλω σε εκστρατεία, και, γενικά, αποστέλλω, στέλνω, σε Αισχύλ., Σοφ. — Παθ., προετοιμάζομαι για εκστρατεία, ξεκινώ, αναχωρώ, σε Ηρόδ.· και σε Παθ. αόρ. β', αναχωρώ, είμαι καθ' οδόν, στον ίδ.· με σύστ. αιτ., *ὁδὸν στέλλεσθαι*, σε Σοφ.· *στέλλου*, τσακίσου! φύγε! σε Αισχύλ. **2.** στην Αττ. η Ενεργ. έχει ορισμένες φορές την αμτβ. σημασία της Παθ., όπως το Λατ. *trajicere*, ετοιμάζομαι να αναχωρήσω, ξεκινώ, αναχωρώ, όπου μπορεί να συμπληρωθεί με το *στόλον*· *ἔστειλλε ἐς ἀποικίην*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αντίστροφα, *ἡ ὁδὸς ἐς Κόρινθον στέλλει*, οδηγεί στην Κόρινθο, σε Λουκ. **III.** Μέσ. με τη σημασία του *μεταπέμπομαι*, στέλνω και προσκαλώ, στέλνω και διαμηνύω, σε Σοφ.· επίσης, πηγαίνω να φέρω, φέρνω κάποιον σε κάποιον τόπο, στον ίδ. **IV.** συνάγω, συναθροίζω, συγκεντρώνω, *ίστία στεῖλαν*, συνέστειλαν, σήκωσαν, μάζεψαν τα πανιά του πλοίου, σε Ομήρ. Ιλ.· *χιτῶνας ἐστάλατο*, ανασήκωσαν τα ρούχα τους, ανασκουμπώθηκαν για να δουλέψουν, σε Ησίοδ. **2.** στη Μέσ. επίσης, αυτολογοκρίνομαι, αποσιωπώ, *λόγον στέλλεσθαι*, μασάω τα λόγια μου, δηλ. δεν λέω όλη την αλήθεια, σε Ευρ. **3.** επίσης στη Μέσ., *ἀπέχω* από κάτι, το αποφεύγω, σε Κ.Δ.

στελμονίαι, αί, φαρδιά λουριά με τα οποία τύλιγαν τους σκύλους όταν έβγαιναν να κυνηγήσουν άγρια ζώα, για να τους προστατεύσουν από τραυματισμούς, σε Ξεν.

στέμβω, ανακινώ, αναταράζω, σείω, ποδοπατώ, τσαλαπατώ, σε Αισχύλ.

στέμμα, -ατος, τό (στέφω), στεφάνι, γιρλάντα, το οποίο οι ικέτες τύλιγαν σε μια ράβδο ή ένα κλωνάρι ελιάς, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· μερικές φορές το φορούσαν στο κεφάλι, σε Ηρόδ.

στέμφυλον, τό (στέμβω), μάζα από πολτοποιημένες ελιές, από τις οποίες εξάχθηκε με την πίεση λάδι, πολτός, αποστραγγίσματα ελιάς, σε Αριστοφ.

στέναγμα, -ατος, τό, αναστεναγμός, βαριαναστεναγμός, βογκητό, γογγυσμός, σε Σοφ., Ευρ.

στεναγμός, ό, το να αναστενάζει κάποιος, αναστεναγμός, βαριαναστεναγμός, βογκητό, σε Τραγ.

στενάζω, μέλ. *-άζω*, αόρ. *ἔστέναξα (στένω)*· **I.** αναστενάζω συχνά, βαριαναστενάζω γενικά, αναστενάζω, βαριαναστενάζω, οδυρόμαι, αγκομαχώ, γογγύζω, σε Τραγ.· *τί ἐστέναξας τοῦτο;* γιατί αναστενάζεις έτσι; σε Ευρ.· με σύστ. αιτ., *παιᾶνα στενάζω*, στον ίδ. **II.** μτβ., θρηνώ, πλαντάζω, γογγύζω, θρηνολογώ, ολοφύρομαι, σε Σοφ. κ.λπ.

στενακτέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να αναστενάζει, να θρηνήσει, σε Ευρ.

στενακτός, -ή, -όν, 1. αυτός για τον οποίο πρέπει να αναστενάζει κάποιος, αυτός που αποτελεί την αιτία για να αναστενάζει, να λυπηθεί κάποιος, αξιοθρήνητος, σε Σοφ., Ευρ. **2.** θρηνητικός, θλιβερός, σε Ευρ.

στενᾷχίζω ή **στοναχίζω**, Επικ. εκτεταμ. τύπος του *στενάχω*, μόνο σε ενεστ. και παρατ.· **I.** αναστενάζω, βαριαναστενάζω, βογκώ, οδυρόμαι, θρηνώ, σε Όμηρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Όμηρ. Ιλ. **II.** μτβ., κλαίω, θρηνολογώ, θρηνώ, με αιτ., σε Όμηρ. Οδ.

στενάχω[ᾶ], εκτεταμ. τύπος του *στένω*, μόνο σε ενεστ. και παρατ.· **I.** αναστενάζω, βογκώ, γογγύζω, θρηνώ, σε Όμηρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Όμηρ. Ιλ., Αισχύλ. Σοφ.· μεταφ., λέγεται για τον πάταγο, το μουγκρητό των χειμάρρων, σε Όμηρ. Ιλ.· ηχηρή αναπνοή των αλόγων όταν τρέχουν, στο ίδ.· *στοᾶς στεναχούσης*, στοά που βογκάει, στενάζει από το μεγάλο πλήθος των συγκεντρωμένων, σε Αριστοφ. **II.** μτβ., θρηνολογώ, θρηνώ, ολοφύρομαι, σε Όμηρ. Ιλ., Αισχύλ.· ομοίως στη Μέσ., σε Όμηρ. Οδ.

στενολεσχέω, μέλ. -ήσω, μιλώ κάνοντας σχολαστικές αναλύσεις, λεπτολογώ, μιλώ με σοφιστείες, σε Αριστοφ.

στενο-λέσσης, -ου, ό, λιγομίλητος, λεπτολόγος, αυτός που μιλάει με σοφιστείες ή με σχολαστικισμό.

στενό-πορθμός, -ον, αυτός που βρίσκεται κοντά σε ή έχει στενό πέρασμα, πορθμό, κανάλι, σε Ευρ.

στενο-πορία, ή, στενός δρόμος ή στενό πέρασμα, σοκάκι, στενωπός, σε Ξεν.

στενό-πορος, Ιων. **στειν-**, -ον· **1.** αυτός που έχει στενό πέρασμα ή έξοδο, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Ευρ. **2.** ως ουσ. **στενόπορα**, Ιων. **στειν-**, *τά*, στενά περάσματα, στενά, κλεισούρες, σε Ηρόδ., Θουκ.· στον ενικ., *στενόπορον*, *τό*, στενό πέρασμα, στενή διάβαση, σε Ξεν.

στενός, Ιων. **στεινός**, -ή, -όν (*στένω*)· **I. 1.** στενός περιορισμένος, με μικρό πλάτος, δύσκολος, δυσχερής, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *έν στενῷ*, Ιων. *στεινῷ*, σε στενή περιοχή, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **2.** ως ουσ., *τὰ στενά*, στενή διάβαση, *τὰ στενά* λέγεται για πέρασμα, σε Ηρόδ.· λέγεται για θάλασσα, σε Θουκ.· επίσης, *ή στενή*, στενή λωρίδα γης, στον ίδ. **II.** μεταφ.· **1.** στενός, περικόλειστος, περιορισμένος· *απειληθῆναι ές στενόν*, στριμώχνομαι στη γωνία, σε Ηρόδ.· *είς στενόν κατακτῆναι*, σε Δημ. **2.** λιγοςτός, λίγος, ελάχιστος, μηδαμινός, σε Πλάτ. Από τους αρχ. Ιων. τύπους *στεινότερος*, -ότατος, προέρχονται οι ανώμ. Αττ. *στενότερος*, -ότατος· αλλά και το ομαλό *στενώτερος* επίσης.

στένος, -εος, τό, πρβλ. Ιων. [στεῖνος](#).

στενό-στομος, -ον (στόμα), αυτός που έχει στενό στόμα ή στόμιο, σε Στράβ. **στενότης**, Ιων. **στειν-**, -ητος, ή (*στένος*), στενότητα, στένεμα, δυσχέρεια, σε Ηρόδ., Θουκ.

στενοχωρέω, μέλ. -ήσω, στριμώχνω, πιέζω λόγω έλλειψης χώρου, σε Λουκ. — Παθ., συνωστίζομαι· μεταφ., στενοχωρούμαι, σε Κ.Δ.

στενοχωρία, ή, στενότητα χώρου, περιορισμένος χώρος, έλλειψη χώρου, στενοτοπία, σε Θουκ. κ.λπ.· μεταφ., *ή στενότης τοῦ ποταμοῦ*, δυσκολία στη διάβαση ενός ποταμού, σε Ξεν.

στενό-χωρος, -ον, αυτός που έχει περιορισμένο χώρο, στενός, στριμωγμένος. **στενόω**, Ιων. **στεινόω**, κάνω κάτι στενό, στενεύω, περιορίζω, συμμαζεύω· στην Παθ., σε Ανθ.

Στέντωρ, -ορος, ό, Στέντωρας, ένας από τους Έλληνες στην Τροία, περίφημος για τη δυνατή, βροντερή φωνή του (όση πενήντα άντρες μαζί), σε Όμηρ. Ιλ.· επίθ., **Στεντόρειος, -ον**, στεντόρειος, αυτός που έχει βροντερή και δυνατή φωνή όπως του Στέντορα, σε Αριστ.

στένω, μόνο σε ενεστ. και παρατ., Επικ. παρατ. *στένον*· **1.** βαριαναστενάζω, αναστενάζω, γογγύζω, αγκομαχώ, σε Όμηρ., Τραγ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** με γεν., γογγύζω ή θρηνώ, κλαίω για κάτι, σε Ευρ.· *ύπέρ*

τινος, σε Αισχύλ.· *τινί ή επί τινι*, σε Ευρ.· με σύστ. αιτ., *πένθος οίκειον στένω*, σε Σοφ. — Μέσ., σε Αισχύλ. **3.** με αιτ., θρηνώ, θρηνολογώ κάποιον ή κάτι, ολοφύρομαι, στον ιδ. κ.λπ.· *στένειν τινά της τύχης*, τον συμπονώ για τη δυστυχία του, στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., *στένεσθαι τина*, σε Ευρ.

στεν-ωπός, Ιων. **στειν-ωπός**, -όν (στενός, ὥψ)· **I.** αυτός που φαίνεται στενός, δυσχερής, περιορισμένος, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ως ουσ., *στενωπός* (ενν. *όδός*), ή, στενό πέρασμα ή στενός δρόμος, στενό, στενάκι, σοκάκι, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **στεπτός**, -ή, -όν (**στέφω**), στεφανωμένος, εστεμμένος, σε Ανθ.

στέργηθρον, τό (**στέργω**), φίλτρο, «μάγια» έρωτα, αγάπη, στοργή, σε ενικ. και πληθ., σε Αισχύλ., Ευρ.

στέργημα, -ατος, τό, φίλτρο έρωτα, μάγια που προκαλούν τον έρωτα, *τινος*, για να ασκήσουν επίδραση πάνω του, σε Σοφ.

στέργω, μέλ. *στέρζω*, αόρ. α' *έστερξα*, παρακ. *έστοργα* — Παθ., αόρ. α' *έστέρχθην*· παρακ. *έστεργμαι*· **I.** αγαπώ, λέγεται για αμοιβαία αγάπη μεταξύ γονέων και παιδιών, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· λέγεται για αμοιβαία αγάπη μεταξύ βασιλέως και υπηκόων του, σε Ηρόδ., Σοφ.· μεταξύ μιας χώρας και των αποικιών της, σε Θουκ.· μεταξύ αδελφών (αντρών ή γυναικών), σε Ευρ.· μεταξύ φίλων, σε Σοφ.· μεταξύ συζύγων, σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** γενικά, αρέσκομαι σε, δείχνω ευαρέσκεια, μου αρέσει, σε Θέογν., Σοφ. κ.λπ.· επίσης, λέγεται για πράγματα, αποδέχομαι ευχαρίστως, σε Ηρόδ. κ.λπ. **III. 1.** είμαι ή μένω ευχαριστημένος, ικανοποιημένος, ευχαριστιέμαι, ικανοποιούμαι, συναινώ, συγκατατίθεμαι, σε Σοφ., Δημ.· *στέρζον*, θα με υποχρεώσεις, κάνε μου τη χάρη, σε Σοφ. **2.** με αιτ., είμαι ικανοποιημένος με, συναινώ σε, υποκύπτω σε, ανέχομαι κάτι, σε Ηρόδ.· *στέργω την τυραννίδα*, την υπομένω, σε Αισχύλ.· *στέργω κακά*, σε Σοφ.· επίσης με δοτ., *στέργω τοῖσι σοῖς*, σε Ευρ.· *τῇ έμῃ τύχῃ*, σε Πλάτ.· με μτχ., *πῶς ἂν στέρξαιμι κακὸν τόδε λεύσσω*, σε Σοφ.· *στέργουσιν ζυμφορᾷ νικώμενοι*, σε Ευρ.· σπανίως με απαρ., *οὐκ έστεργέ σοι ὁμοιος εἶναι*, στον ιδ. **IV.** ικετεύω, παρακαλώ κάποιον να κάνει κάτι, ζητώ, δέομαι, αιτούμαι, *Ἀπόλλω στέργω μολεῖν*, σε Σοφ.

στερεός, -ά, -όν, **I. 1.** ακίνητος, άκαμπτος, σκληρός, σταθερός, συμπαγής, σε Όμηρ. κ.λπ.· *αίχμη στερεή πᾶσα χρυσέη*, ολόκληρη από ατόφιο, συμπαγές χρυσάφι, σε Ηρόδ.· *επίρρ., -εῶς*, σταθερά, σθεναρά, σκληρά, αλύγιστα, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** μεταφ., άκαμπτος, πεισματάρης, ισχυρογνώμων, τραχύς, σκληροτράχηλος, ανάλγητος, στον ιδ. κ.λπ.· επίσης παρόμοια χρήση του επιρρ., στον ιδ. **II.** *στερεός αριθμός*, κυβικός αριθμός που παριστά τρισδιάστατα σώματα στη γεωμετρία, σε Αριστοφ.

στερεό-φρων, -ονος, ό, ή (**φρήν**), ισχυρογνώμων, πεισματάρης, ξεροκέφαλος, σε Σοφ.

στερεώω, μέλ. -ώσω, κάνω κάτι στερεό ή σταθερό, στερεώνω, σταθεροποιώ, σε Ξεν.· ενισχύω, ενδυναμώνω, σκληραγωγώ, σε Κ.Δ. — Παθ., ισχυροποιούμαι, καθίσταμαι ισχυρός, σε Ξεν.

στερέω, μέλ. *στερήσω* και *στερῶ*, αόρ. α' *έστέρησα*, Επικ. απαρ. *στερέσαι*· παρακ. *έστέρηκα* — Παθ., με Μέσ. μέλ. *στερήσομαι*, αόρ. α' *έστερήθην*· με μτχ. αορ. β' *στερείς*· παρακ. *έστέρημαι*· γ' ενικ. υπερσ. *έστέρητο*· **I.** αποστερώ, αφαιρώ, ληστεύω, αποστερώ οτιδήποτε, με γεν., σε Ηρόδ., Αττ. **II.** με αιτ. πράγμ., αφαιρώ, ξεγυμνώνω, αρπάζω, σε Ανθ. — Παθ., αφαιρούμαι, υφαρπάζομαι, *βίον στερείς*, σε Ευρ.

στερέωμα, -ατος, τό (**στερεώω**), στερεό, συμπαγές σώμα, κύβος, θεμέλιο, βάση· μεταφ., σταθερότητα, σε Κ.Δ.

στέρησις, ἡ (στερεύω), αποστέρηση, αφαίρεση, απογύμνωση από κάτι, σε Θουκ.· απόλ., ἄρνηση ρητορική, στέρηση, σε Αριστ.

στερίσκω, = *στερέω*, μόνο σε ενεστ., αποστερώ, απογυμνώνω από κάτι, ξεγυμνώνω, ληστεύω, σε Ηρόδ., Αττ.

στέριφος, -η, -ον, = *στερεός, στερρός*· **I.** σταθερός, συμπαγής, πάγιος, σε Θουκ. **II.** *στεῖρος*, Λατ. *sterilis*, αυτός που δεν μπορεί να αποκτήσει απογόνους, στείρος, άκαρπος, άφορος, άγονος, στέρφος, σε Πλάτ.

στερκτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *στέργω*, αυτός που μπορεί να αγαπηθεί, αξιαγάπητος, αξιολάτρευτος, εράσμιος, αγαπητός, αγαπημένος, ποθητός, σε Σοφ.

στέρνων, τό, 1. στήθος, μπροστινό μέρος του θώρακα, τόσο σε ενικ. όσο και σε πληθ. **2.** στήθος ως έδρα των συναισθημάτων και των διαθέσεων, καρδιά, σε Τραγ.

στερνο-τύπης, -ές (τύπτω), αυτός που ανήκει ή προέρχεται από το στηθοκόπημα, από τα χτυπήματα που δίνει κάποιος στο στήθος του για να εκφράσει τη θλίψη και την οδύνη του, σε Ευρ., Ανθ.

στερνοτύπια, ή, στηθοκόπημα, χτυπήματα που δίνει κάποιος στο στήθος του προκειμένου να εκφράσει την οδύνη του, σε Λουκ.

στερν-οὔχος, -ον (ἔχω), αυτός που είναι πλατύς και εύφορος, λέγεται για πεδιάδα, σε Σοφ.

στέρομαι, μόνο σε ενεστ. και παρατ., *στερέομαι*, έχω ἔλλειψη κάποιου πράγματος, στερούμαι, δεν έχω επάρκεια σε, Λατ. *carere*, με γεν., σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.· απόλ., υποφέρω απώλεια, σε Σοφ., Ξεν.

στεροπή, ή, όπως το *άστεροπή, άστραπή*, η λάμψη της αστραπής, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.· γενικά, λάμψη, αστραπή, ακτινοβολία, στιλπνότητα, σε Όμηρ.

στεροπ-ηγερέτα, ό, Επικ. αντί *στεροπηγερέτης*, είτε (από *ἀγείρω*, πρβλ. [νεφεληγερέτα](#)), αυτός που συναθροίζει, συνάζει την αστραπή, είτε (από *ἐγείρω*), αυτός που εγείρει, που προκαλεί την αστραπή, σε Ομήρ. Ιλ.

Στερόπης, -ου, ό, Στερόπης, Αστράπτων, όνομα ενός από τους τρεις Κύκλωπες, σε Ησίοδ.

στέροψ, -οπος, ό, ή (στεροπή), αυτός που αστράφτει, αστραφτερός, φωτεινός, ακτινοβόλος, σε Σοφ.

στερρό-γυιος, -ον (γυῖον), αυτός που έχει δυνατά, εύρωστα μέλη, σε Ανθ.

στερρός, -ά, -όν και -ός, -όν, = *στερεός*· **1.** σταθερός, σκληρός, συμπαγής, δύσκαμπος, αλύγιστος, δυνατός, σε Ευρ.· δύσκαμπος, δυσκίνητος λόγω ηλικίας, σε Αριστοφ. **2.** σκληρός, τραχύς, δύσκολος, *λέκτρα*, σε Ευρ. **3.** μεταφ. ισχυρογνώμων, πεισματάρης, άκαμπος, ανάληγτος, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· επίρρ. *στερρῶς*, άκαμπτα, επίμονα, σκληρά, σε Ξεν.

στέρω, άχρηστ. τύπος της Ενεργ., βλ. [στέρομαι](#).

στεῦμαι, αποθ., σε χρήση στον Όμηρ.· μόνο σε γ' ενικ. ενεστ. και παρατ. *στεῦται, στεῦτο*, και άπαξ, σε Αισχύλ.· γ' πληθ. *στεῦνται*· με απαρ. μέλ. προσποιοῦμαι σαν να ήθελα να..., υπόσχομαι ή απειλώ ότι θα..., σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, με απαρ. αορ., *στεῦται ἀκοῦσαι*, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *στεῦται ἀμφιβαλεῖν*, σε Αισχύλ.· απόλ., *στεῦτο*, κατέβαλε φιλότιμες προσπάθειες, σε Ομήρ. Οδ. (αμφίβ. προέλ.).

στεφάνη[ᾱ], ή, (στέφω), οτιδήποτε περιβάλλει σε κύκλο το κεφάλι, είτε ως μέσο προστασίας είτε ως κόσμημα· **I. 1.** χείλος περικεφαλαίας, που προεξέχει προς τα πίσω όπως και προς τα εμπρός, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** τμήμα γυναικείου κεφαλόδεσμου, διάδημα, στέμμα, στο ίδ., σε Ησίοδ. κ.λπ.· μεταφ. λέγεται για

πόλη, ἀπὸ στεφάναν κέκαρσαι πύργων, ἔχουν «κουρευτεῖ», γκρεμιστεῖ οἱ κορυφές των πύργων σου, σε Ευρ. **II.** χεῖλος ἡ ἀκρὴ οἰοιοιδήποτε πράγματος, χεῖλος βουνοῦ ἢ γκρεμοῦ, σε Ομήρ. *Ιλ.*· λέγεται γιὰ καλάθι, σε Μόσχ. **στεφᾶνηπλόκια, τά,** τόπος ὅπου πλέκονται ἢ πωλοῦνται στεφάνια, σε Ανθ. **στεφᾶνη-πλόκος, -ον (πλέκω),** αὐτός που πλέκει καλάθια, καλαθοπλέκτης, σε Πλούτ.

στεφᾶνηφορέω, Δωρ. **στεφανᾶφ-**, μέλ. *-ήσω*, φορῶ στεφάνι, σε Ευρ., Δημ. **στεφᾶνηφορία,** Δωρ. **στεφανᾶφ-**, *ή*, το νὰ φοράει κάποιος στεφάνι στο κεφάλι του, ιδίως στεφάνι νίκης, σε Πίνδ., Ευρ. **II.** δικαίωμα, προνόμιο του νὰ φοράει κάποιος στεφάνι, σε Δημ.

στεφᾶνη-φόρος, -ον (φέρω), I. αὐτός που φοράει στέμμα ἢ στεφάνι, εστεμμένος, σε Ευρ.· *στεφανηφόρος ἀγών* = *στεφανίτης ἀγών*, σε Ηρόδ. **II.** τίτλος ορισμένων αρχόντων που εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ φοροῦν στεφάνι, ὅπως οἱ ἄρχοντες στὴν Αθήνα, σε Αἰσχίν.

στεφᾶνίζω, Δωρ. αόρ. *ἀ' ἐστεφάνιζα*, στεφανώνω, σε Αριστοφ.

στεφᾶνίτης[ι], -ου, ὁ, αὐτός που ἀνήκει σε ἢ ἀποτελεῖται ἀπὸ στεφάνι· *στεφανίτης ἀγών*, ἀθλητικὸς ἀγώνας του ὁποῖου τὸ ἐπάθλο ἦταν ἓνα στεφάνι, σε Ξεν., Δημ.

στέφανος, ὁ (στέφω), I. κανονικά, αὐτός που περικλείει, που περιβάλλει· *στέφανος πολέμοιο*, πλήθος που μάχεται σχηματίζοντας κύκλο, σε Ομήρ. *Ιλ.*· λέγεται γιὰ τὸ τεῖχος που περιβάλλει τὴν πόλη, σε Πίνδ.· *καλλίπαις στέφανος*, κύκλος που ἀπαρτίζουν ὁμορφα παιδιά, σε Ευρ. **II. 1.** στέμμα, στεφάνι, γιρλάντα, σε Ησίοδ. κ.λπ.· ιδίως σε δημοσίους ἀθλητικούς ἀγώνες, στεφάνι νίκης, σε Πίνδ., Ηρόδ. κ.λπ.· τὰ στεφάνια αὐτά που δίνονταν ὡς ἐπάθλα φτιάχνονταν συνήθως ἀπὸ φύλλα ἐλιάς (*κότινος*) στους Ολυμπιακοὺς ἀγώνες, δάφνης (*δάφνη*) στὰ Πύθια, σέλινον (*σέλινον*) στὰ Νέμεα, κισσοῦ ἢ πεύκου (*κισσός* ἢ *πίτυς*) στὰ Ἴσθμια. **2.** γενικά, βραβεῖο νίκης, ἐπάθλο, νίκη, ὅπως τὸ Λατ. *palma*, σε Σοφ.· *στέφανον προτιθέναι*, θέτω, προτείνω ἐπάθλο, σε Θουκ. **3.** γενικά, στέμμα δόξας, τιμῆ, δόξα, σε Επιγρ. παρ' Ηροδ.· στέμμα ὡς ἐμβλημα ἐξουσίας, ἀξιώματος ἢ κοινωνικῆς διάκρισης, σε Δημ.

στεφᾶνώω, μέλ. *-ώσω (στέφανος)*· **I. 1.** χρήση σε Όμηρ. μόνο στο γ' ἐνικ. Παθ. παρακ. καὶ υπερσ. *ἐστεφάνωνται, -ωτο*· τίθεμαι ὀλόγυρα, περιτίθεμαι, Λατ. *circumdari*, ἣν *περὶ μὲν φόβος ἐστεφάνωνται*, γύρω ἀπὸ τὴν ὁποία (τὴν ἀσπίδα) σχημάτιζε κύκλο ὁ φόβος, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *ἀμφὶ δέ μιν νέφος ἐστεφάνωτο*, περιβαλλόταν ἀπὸ ἓνα σύννεφο, στο *ιδ.*· *περὶ νῆσον πόντος ἐστεφάνωνται*, θάλασσα ἀπλώνεται γύρω ἀπὸ τὸ νησί, τὸ περιβάλλει, σε Ομήρ. *Οδ.* **2.** εἶμαι περιβεβλημένος, περικυκλωμένος, Λατ. *cingi*, *ἐστεφανωμένος τήρην μυρσίνη*, ἔχοντας τὴν τιάρα του στεφανωμένη με κλαδιά μυρτιάς, σε Ηρόδ. **II. 1.** Ενεργ., ἐπιστέφω, στεφανώνω, *χαίτην*, σε Πίνδ.· *στεφανώω τινά*, σε Ευρ. κ.λπ.· με διπλὴ αἰτ., *εὐαγγέλια στεφανοῦν τινά*, στεφανώνω κάποιον γιὰ τὰ καλὰ μαντάτα του, σε Αριστοφ. — Παθ., στέφομαι ἢ ἀνταμειβομαι με ἓνα στεφάνι, σε Ηρόδ., Πίνδ. — Μέσ., στεφανώνομαι, φορῶ στεφάνι, σε Ευρ., Αριστοφ. **2.** Μέσ., κερδίζω στεφάνι, λέγεται γιὰ νικητὴ ἀθλητικῶν ἀγώνων, σε Πίνδ. **3.** στεφανώνω ὡς ἐνδείξει τιμῆς ἢ ἀνταμοιβῆς, σε Ευρ., Λυσ.· στεφανώνω, δηλ. τιμῶ με σπονδές, σε Ευρ. **4.** Παθ., φορῶ στεφάνι ὡς χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα ἐξουσίας, σε Ξεν., Δημ.

στεφᾶν-ώδης, -ες (εἶδος), αὐτός που μοιάζει με στεφάνι, εστεμμένος, στεφανωμένος, σε Ευρ.

στεφάνωμα[ᾱ], -ατος, τό, 1. αὐτὸ που περικλείει, που περιβάλλει, που περιστέφει στέμμα ἢ στεφάνι, σε Θέογν., Πίνδ.· *στεφάνωμα πύργων*, πύργοι

που περιβάλλουν, που στεφανώνουν την πόλη, η κορωνίδα των πύργων, σε Σοφ. **2.** στεφάνι ως έπαθλο νίκης, σε Πίνδ. **3.** τιμή, δόξα, στον ιδ.

στεφάνως, Δωρ. αιτ. πληθ. του *στέφανος*.

στέφος, -εος, τό (στέφω), **1.** στέμμα, στεφάνι, γιρλάντα, κορόνα, σε Ευρ. · πληθ., *στέφη* = *στέμματα*, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** λέγεται για σπονδές, σε Αισχύλ.

στέφω, μέλ. *στέψω*, αόρ. *ἀ΄ ἔστεψα* — Παθ., αόρ. *ἀ΄ ἐστέφθην*, παρακ.

ἔστεμμαι · **1.** περιβάλλω, περικλείω, περιθέτω, Λατ. *circumdare*, *ἀμφι κεφαλῇ νέφος ἔστεφε διὰ θεάων*, σε Ομήρ. Ιλ. · *θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει*, σε Ομήρ. Οδ.

— Μέσ., *θέτω γύρω από το κεφάλι μου στεφάνι, στεφανώνομαι*, σε Ανθ. **II. 1.** περιβάλλω, επιστέφω, στεφανώνω, *τινὰ ἄνθεσι*, σε Ησίοδ. · *μυρσίνης κλάδοις*, σε Ευρ. — Μέσ., *στέφου κάρα*, φόρεσε στεφάνι στο κεφάλι σου, σε Ευρ. —

Παθ., στεφανώνομαι, επιστέφομαι, σε Αισχύλ. **2.** στεφανώνω, δηλ.

επιβραβεύω, τιμώ με σπονδές, σε Σοφ.

στέωμεν, Ιων. *ἀ΄* πληθ. υποτ. αορ. *β΄* του *ἴστημι*.

στήῃ, Επικ. *γ΄* ενικ. αορ. *β΄* του *ἴστημι*.

στήδην, επίρρ. = *στάδην* II, κατά το βάρος, με το ζύγι.

στήης, στήῃ, Επικ. *β΄* και *γ΄* ενικ. υποτ. αορ. *β΄* του *ἴστημι*.

στήθεσφι, Επικ. γεν. πληθ. του *στήθος*.

στήθι, προστ. αορ. *β΄* του *ἴστημι*.

στήθος, -εος, τό, στήθος, εμπρόσθιο μέρος του θώρακα, Λατ. *pectus*, σε Όμηρ., Ξεν. **II.** μεταφ., στήθος ως έδρα συναισθημάτων, καρδιά, σε Όμηρ. (πάντοτε στον πληθ., σε Αισχύλ.).

στήκω, μεταγεν. ενεστ. που σχηματίστηκε από το *ἔστηκα* (παρακ. του *ἴστημι*), στέκομαι, είμαι όρθιος, σε Κ.Δ.

στήλη, Δωρ. *στάλα*, ή (*στέλλω*;), **I.** ογκώδης λίθος, ογκόλιθος που χρησιμεύει ως στήριγμα ή αντέρεισμα τοίχου, αντιστήριγμα, σε Ομήρ. Ιλ. ·

όγκος από βραχώδη κρύσταλλο, μέσα στο οποίο οι Αιγύπτιοι έθαβαν τις μούμιες, σε Ηρόδ. **II.** ογκόλιθος ή λίθινη πλάκα που έφερε επιγραφή· ομοίως,

1. επιτύμβιος λίθος, σε Όμηρ., Αττ. **2.** ογκόλιθος ή λίθινη πλάκα που έφερε επιγραφές, όπου καταγράφονταν πολεμικές νίκες, αναθήματα, συνθήκες,

ψηφίσματα κ.λπ., σε Ηρόδ., Αττ. · *γράφειν τινὰ εἰς στήλην, ἀναγράφειν ἐν στήλῃ*, είτε για να αποδώσει τιμή είτε για να επιφέρει ατίμωση, σε Ηρόδ.,

Δημ. · επίσης, το αναγραφόμενο γεγονός καθ' εαυτό, συμβόλαιο, συμφωνία· *κατὰ τὴν στήλην*, σύμφωνα με όσα προβλέπει η συμφωνία, σε Αριστοφ. ·

στήλαι αἱ πρὸς Θηβαίους, σε Δημ. **3.** στύλος που καθιστά εμφανές το όριο, το σύνορο, σε Ξεν. · λίθος που βρισκόταν στο τέλος του σταδίου, εκεί όπου οι

δρομεῖς έπρεπε να στρίψουν, Λατ. *meta*, σε Σοφ., Ξεν. **4.** για το *Στήλαι Ἡρακλήϊαι*, βλ. [Ἡράκλειος](#).

στηλίδιον, τό, υποκορ. του *στήλη*, σε Θεόφρ.

στηλῖς, -ίδος, ή, υποκορ. του *στήλη*, σε Στράβ.

στηλίτης[ι], **I.** Δωρ. *στάλ*, -ου, ό, θηλ. **-ιτις, -ιδος**, αυτός που ανήκει σε ή είναι όμοιος με στήλη, σε Λουκ., Ανθ. **II.** αυτός που το όνομά του έχει

αναγραφεί σε στήλη, που διακηρύσσεται ή καθίσταται δημοσίως γνωστός ως άτιμος· *στηλίτην ἀναγράφειν, ποιεῖν*, σε Ισοκρ., Δημ.

στηλόω, μέλ. -ώσω, ανεγείρω ως μνημείο, σε Ανθ.

στήμεν, στήμεναι, Επικ. απαρ. αορ. *β΄* του *ἴστημι*.

στημόνιον, τό, υποκορ. του *στήμων* (σημ. I), σε Αριστ.

στημορ-ρᾱγέω, αμτβ., σχίζομαι σε κομμάτια, σε ράκη, σε Αισχύλ.

στήμων, -ονος, ὁ (στήναι), I. στημόνι στον αρχαίο αργαλειό που, όταν ύφαινε ο υφαντής έπρεπε να στέκεται ὀρθιος, σε Ησίοδ., Πλάτ. **II.** κλωστή, νήμα, σε Βάβρ.

στήρ, στήτος, τό, συνηρ. αντί *στέαρ*, όπως το *κήρ* αντί *κέαρ*.

στήριγμα, τό, 1. υποστήριγμα, έρεισμα, βάση, έδρα, σε Ευρ. **2.** = *στήριγξ* 2, σε Πλούτ.

στηριγμός, ὁ, το να στηρίζει, να υποστηρίζει κάποιος κάτι· και (με Παθ. σημασία), σταθερότητα, ευστάθεια, σε Κ.Δ.

στήριγξ, -ιγγος, ἡ, 1. υποστήριγμα, έρεισμα, αντέρεισμα, στύλος, σε Ξεν. **2.** ξύλο με απόληξη δικράνας, στο οποίο στηριζόταν το επίμηκες ξύλο που εκτεινόταν από το μέσο του άξονα προς τα εμπρός στα δίτροχα άρματα, Λατ. *furca*, σε Λυσ.

στηρίζω, αόρ. α' έστήριζα, Επικ. *στήριζα*, μεταγεν. *έστήρισα* — Μέσ., αόρ. α' *έστηριζάμην*· Παθ., αόρ. α' *έστηρίχθην*· παρακ. *έστήριγμαi*· γ' ενικ. υπερσ. *έστήρικτο* (*στήναι*)·

A. I. 1. σταθεροποιώ, υποστηρίζω, στερεώνω, τοποθετώ, καθιστώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *λίθον κατά χθονός έστήριξε*, έστησε στέρα την πέτρα στο έδαφος, σε Ησίοδ. — Μέσ., στερεώνω, θεμελιώνω για τον εαυτό μου, σε Ανθ. **2.** μεταφ., ενισχύω, στερεώνω, καθιδρύω, σε Κ.Δ. **II. 1.** αμτβ. = Παθ., *στηρίζει ποσιν έμπεδον*, σε Ομήρ. Οδ.· *κύμα ούρανῳ στηρίζον*, κύμα που υψώνεται ως τον ουρανό, σε Ευρ.· και μεταφ. *κλέος ούρανῳ στηρίζον*, στον ίδ. **2.** λέγεται για ασθένειες, εγκαθίσταμαι, εμφωλεύω, καταλήγω, απολήγω, γίνομαι φανερός σε συγκεκριμένο μέλος του σώματος, *όποτε είς την καρδίαν στηρίζει* (ενν. *ή νόσος*), σε Θουκ. **B.** Παθ. και Μέσ.· **1.** είμαι στέρα τοποθετημένος, μπήγομαι, είμαι σταθερός, ευσταθής, ακλόνητος· *στηρίξασθαι*, στέκομαι σταθερά, γερά στα πόδια μου, σε Ομήρ. Ιλ.· *δώματα πρὸς ούρανὸν έστήρικται*, το σπίτι υψώνεται προς τον ουρανό στηριγμένο σε κολόνες, σε Ησίοδ.· ομοίως, *όρθῃ δ' ές όρθὸν αἰθέρ' έστηρίζατο*, σε Ευρ. **2.** μεταφ., *όπου στηρίζει ποτέ*, οπουδήποτε μένεις, παραμένεις, σε Σοφ.

στήσα, Επικ. αόρ. α' του *ίστημι*.

στήσιος, ὁ (στήναι), Ζεὺς Στήσιος, ο κατά τους Ρωμαίους Jupiter Stator, σε Πλούτ.

στησί-χοροσι[ι], -ον, αυτός που «στήνει», που οδηγεί τους χορούς (*χοροί*)· από όπου, ως κύριο όνομα, **Στησίχορος,** Δωρ. **Στᾱσ-**, ὁ, ο λυρικός ποιητής Στησίχορος, το πραγματικό όνομα του οποίου ήταν *Τισίας*, σε Σιμων.

στήσομαι, Μέσ. μέλ. του *ίστημι*.

στήτη ή στήτα, ἡ, σπάν. Δωρ. λέξη αντί *γυνή*, σε Ανθ.

στήωσι, Επικ. γ' πληθ. υποτ. αορ. β' του *ίστημι*.

στιβάδιον, τό, υποκορ. του *στιβάς*, σε Πλούτ., Λουκ.

στιβάδο-κοιτέω, μέλ. -ήσω (*κοίτη*), κοιμάμαι πάνω σε αχυρόστρωμα, σε Πολύβ.

στιβάρός, -ά, -όν (στείβω), ισχυρός, δυνατός, ρωμαλέος, εύρωστος, σε Όμηρ., Ησίοδ.

στιβάς, -άδος, ἡ (στείβω), 1. στρώμα από άχυρο, από σπάρτα ή από φύλλα, σε Ευρ., Θεόκρ. **2.** στρώμα, κλίνη, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

στιβεῖν, απαρ. αόρ. β' του *στείβω*.

στιβέω (στιβος), πατώ, πορεύομαι, διέρχομαι — Παθ., *πᾶν έστίβηται πλευρόν*, κάθε πλευρά έχει πατηθεί, κυριευθεί, σε Σοφ.

στιβη[ι], ἡ (στείβω;), παγωμένη δροσοσταλίδα, πάχνη, παγετός, σε Ομήρ. Οδ.

στίβι[ι], τό, Λατ. stibium = *στίμμι*.

στίβιζομαι, Μέσ. ή Παθ., βάφω τις βλεφαρίδες και τα βλέφαρά μου με μαύρη βαφή (*στίβι*), σε Στράβ.

στίβος[ι], ό (**στειβω**), **I**. δρόμος που έχει πατηθεί, πέρασμα, μονοπάτι, σε Ομηρ. Ύμν., Σοφ. κ.λπ. **II**. ίχνος, αποτύπωμα ποδιού, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *κατὰ στίβον*, επί τα ίχνη, στα βήματα, σε Ηρόδ.· *στίβοι φιλόνορες*, ίχνη αυτής που είχε πλαγιάσει στο κρεβάτι με άντρα, σε Αισχύλ. **III**. βάδισμα, πορεία, σε Σοφ.

στιγεύς, -έως, ό (στίζω), αυτός που δημιουργεί σχήματα, δερματοστιξίες χρησιμοποιώντας βελόνα ή εργαλείο με οξεία απόληξη, αυτός που φιλοτεχνεί τατουάζ, σε Ηρόδ.

στίγμα, -ατος, τό (στίζω), σημάδι που δημιουργείται από πυρακτωμένη βελόνα ή εργαλείο με οξεία απόληξη, τατουάζ, σημάδεμα, σε Ηρόδ., Κ.Δ.

στιγματφορέω, μέλ. -ήσω, φέρω σημάδια από πυρακτωμένη βελόνα ή εργαλείο με οξεία απόληξη, έχω τατουάζ, σε Λουκ.

στιγματ-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει στίγματα από πυρακτωμένη βελόνα ή άλλο όργανο με οξεία απόληξη, διάστικτος.

στιγματίας, -ου, Ιων. -ής, -εω, ό, αυτός που φέρει στίγματα από βελόνα, στιγματισμένος (σημαδεμένος), ώστε να αναγνωρίζεται· *κακοποιός, φυγάδας σκλάβος που έχει σημαδευτεί, ώστε να αναγνωρίζεται και να τιμωρείται*, σε Ξεν. κ.λπ.

στιγμή, ή (στίζω), = *στίγμα*, σημάδι από πυρακτωμένη βελόνα, στίγμα, σε Αριστ.· *μεταφ.*, αιχμή, άκρο, σημείο αιχμής, σε Δημ.· *έν στιγμή χρόνου*, σε μια στιγμή, σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, σε Κ.Δ.

στίζω, μέλ. *στίζω*, αόρ. *α' έστιζα* — Παθ., παρακ. *έστιγμαι* (√ΣΤΙΓ, πρβλ. **ξ-στιγ-μαι, στιγ-μή** κ.λπ.)· **1**. σημαδεύω με αιχμηρό όργανο, με εργαλείο που έχει οξεία απόληξη, δημιουργώ σχήματα ή εικόνες στο σώμα με πυρακτωμένη βελόνα, κάνω τατουάζ, σε Ηρόδ., Ξεν. **2**. στιγματίζω, σημαδεύω κάποιον ώστε να φέρει σημάδι ως ένδειξη κατασχύνης, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *έστιζον στίγματα βασιλήϊα*, τους σημαδευαν με τα βασιλικά χαρακτηριστικά στίγματα, διακριτικά σημάδια, σε Ηρόδ.· *ιδίως λέγεται για φυγάδες, δούλους ή κακοποιούς, δραπετής έστιγμένος*, σε Αριστοφ. **3**. με διπλή αιτ., *στίγματα στίζειν τινά*, σημαδεύω, στιγματίζω κάποιον με ένα χαρακτηριστικό σημάδι, σε Ηρόδ. **4**. *μεταφ.*, *βακτηρία στίζω*, κάνω κάποιον μαύρο στο ξύλο, σε Αριστοφ. **5**. σημειώνω στο κείμενο τελεία στιγμή, βάζω τελεία, Λατ. *interpungere*, σε Ανθ.

στικτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *στίζω*, στιγματισμένος, αυτός που φέρει στίγματα, σημάδια από πυρακτωμένο αιχμηρό άκρο, σε Ανθ.· γενικά, κατάστικτος, ποικιλόχρωμος, σε Σοφ., Ευρ.· *στικτά όμματα*, λέγεται για τα εκατό μάτια του Άργου, σε Ευρ.

στίλβω, κυρίως σε ενεστ. και παρατ., λάμπω, γυαλίζω, απαστράπτω, ακτινοβολώ, σε Όμηρ., Ευρ.· με σύστ. αιτ., *στίλβω άστραπάς*, εξακοντίζω αστραπές, αστράφτω, σε Ευρ.· *μεταφ.*, λάμπω, είμαι λαμπρός, ανοιχτόχρωμος, αστραφτερός, ακτινοβόλος, στον ιδ.

στίλη[ι], ή, σταγόνα, στάλα, Λατ. *stilla*· *μεταφ.*, μικρό χρονικό διάστημα, στιγμή, σε Αριστοφ.

στιλνός, -ή, -όν (στίλβω), αυτός που λάμπει, που αστράφτει, σε Ομήρ. Ιλ. ***στίξ, ή**, μόνο στη γεν. *στιχός*, αιτ. *στίχα* και ονομ. και αιτ. πληθ. *στίχες, στίχας (στειχω)*· οι υπόλοιπες πτώσεις λαμβάνονται από το *στίχος*, σειρά, γραμμή, τάξη, τάγμα στρατιωτών, αράδα· λέγεται ιδίως για στρατιώτες, σε

Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. κ.λπ.· μεταφ., *ἐπέων στίχες*, στίχοι επικών ποιημάτων ή ποιητικοί στίχοι εν γένει, σε Πίνδ.

στιπτός, -ή, -όν (στείβω), αυτός που έχει πατηθεί, πατημένος, αυτός που έχει συνθλιβεί, Λατ. *stipatus*, σε Σοφ.· *στιπτοὶ γέροντες*, τραχείς, πείσμονες, σκληροτράχηλοι ηλικιωμένοι άντρες, σε Αριστοφ.

στῖφος, εος, τό (στείβω), συμπτυγμένο ή συμπαγές στρατιωτικό σώμα· ένα στρατιωτικό σώμα ανδρών σε πυκνή παράταξη, φάλαγγα, μάζα, συγκέντρωση, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *νεῶν στῖφος*, πυκνή, συντεταγμένη παράταξη πλοίων, σε Αισχύλ.

στιφρός, -ά, -όν, όπως το *στιβᾶρός*, σκληρός, στερεός, συμπαγής, σε Ξεν.

στιχ-αοιδος, ό, αυτός που τραγουδάει στίχους, που απαγγέλλει συνοδεία μουσικής, ποιητής, αοιδός, σε Ανθ.

στιχάομαι, αποθ., Επικ. γ' πληθ. παρατ. *ἐστιχόωντο* (**στίξ*)· βαδίζω σε γραμμή ή σε σειρά, λέγεται ιδίως για στρατιώτες, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για παρατεταγμένα πλοία, στο ιδ.· ομοίως χρησιμοποιείται για τους βοσκούς με τα κοπάδια τους, στο ιδ.· μεταγεν., Επικ. γ' πληθ. *στιχόωσι*, με την ίδια σημασία, σε Μόσχ.

στίχες, στίχας, ονομ. και αιτ. πληθ. του **στίξ*.

στῖχεν, απαρ. αορ. β' του *στείχω*.

στίχινος, -η, -ον (στίχος), αυτός που αποτελείται από γραμμές ή στίχους· *στίχινος θάνατος*, λέγεται για κάποιον που δια των στίχων, σύμφωνα δηλ. με την υπόθεση του ποιήματος, οδηγείται στον θάνατο, σε Ανθ.

στίχος[ι], ό (στείχω), Ι. παράταξη ή φάλαγγα στρατιωτών, σε Ξεν. **ΙΙ.** αράδα ποιήματος, στίχος, σε Αριστοφ.

στλεγγίς, -ίδος, ή, Ι. όργανο απόξεσης, ξυστρί, που χρησιμοποιείτο για να απομακρύνει από το δέρμα λάδι και σκόνη (*γλοιός*) μετά το λουτρό ή την άσκηση στην παλαιίστρα, σε Πλάτ. κ.λπ. **ΙΙ.** είδος τιάρας διακοσμημένης με μέταλλο, σε Ξεν. (αμφίβ. προέλ.).

στοά ή στοιά, -ας, ή, Ι. στεγασμένος τόπος όπου τη στέγη βαστάζουν κίονες, Ιταλ. *piazza*, χωριστό οικοδόμημα που αποτελούσε μέρος ναού, Λατ. *porticus*, σε Ηρόδ., Ξεν. **ΙΙ.** στην Αθήνα, το όνομα αυτό δινόταν σε διάφορα δημόσια κτίρια· **1.** αποθήκη, μαγαζί, αποθήκη σιτηρών, σε Αριστοφ. **2.** ή *βασιλείος* ή *ή τοῦ βασιλέως στοά*, δικαστήριο όπου έδρευε ο *ἄρχων βασιλεύς*, στον ιδ., σε Πλάτ. **3.** Ποικίλη (ζωγραφισμένη) Στοά, όπου δίδασκε ο Ζήνων ο Κιτιεύς, με αποτέλεσμα οι οπαδοί της φιλοσοφικής σχολής του να ονομαστούν *οἱ ἐκ τῆς στοᾶς* ή *Στωικοί*, σε Λουκ. **ΙΙΙ.** υπόστεγο ή παράπηγμα για την προστασία των πολιορκουμένων, σε Πολύβ.

στοιβάζω, μέλ. -σω, συσσωρεύω, επισωρεύω, συμπυκνώνω, συσκευάζω, σε Λουκ.

στοιβή, ή (στείβω), θαμνώδες φυτό που χρησίμευε στο παραγέμισμα ή στην κατασκευή σαρώθρων· και μεταφ., «γέμισμα», «παραγέμισμα», παραπλήρωμα, επιφώνημα, φλυαρία, μακρηγορία, σε Αριστοφ.

Στοιῖκος, -ή, -όν, ποιητ. αντί *Στωικός*, σε Ανθ.

στοιχάς, -άδος, ή (στοῖχος), αυτός που κείται κατά στίχους, κατά σειρές· *αἰΣτοιχάδες* (ενν. *νησοι*), συστάδα νησιών κοντά στη Μασσαλία, που τώρα ονομάζονται *les Isles d'Hières*, σε Στράβ.

στοιχεῖον, τό (στοῖχος), κανονικά, ένα από αυτά που αποτελούν σειρά· απ' όπου, **Ι.** στο ηλιακό ρολόι, η σκιά του γνώμονα που προχωρούσε από ώρα σε ώρα, σε Αριστοφ. **ΙΙ. 1.** γενικά, μέρος μιας σειράς, στοιχειώδες φώνημα της γλώσσας, ήχος, φθόγγος, γράμμα, σε Πλάτ.· *κατὰ στοιχεῖον*, κατά τη σειρά

των γραμμάτων του αλφαβήτου, αλφαβητικά, σε Ανθ. **2.** στον πληθ., στοιχειώδη μέρη, τμήματα, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** στοιχεία της γνώσης και των επιστημών, βάσεις, πρώτες γνώσεις, *ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν στοιχείων*, σε Ξεν. **στοιχέω**, μέλ. -*ήσω* (στοῖχος)· **I.** βαδίζω σε γραμμή, σε σειρά ή παράταξη· βαδίζω σε παράταξη μάχης, σε Ξεν. **II.** με dot., βρίσκομαι στη γραμμή με, συμπορεύομαι, υποτάσσομαι σε αρχή ή κανόνα, σε Κ.Δ.

στοιχ-ηγορέω, μέλ. -*ήσω*, μιλά με λογική τάξη, με ειρμό, σε Αισχύλ.

στοιχίζω, μέλ. -*σω*, **I.** θέτω σε σειρά, αραδιάζω, ιδίως λέγεται, για σειρά πασσάλων με βρόχια, όπου εγκλωβίζοταν το θήραμα, σε Ξεν. **II.** κατατάσσω ή διευθετώ κατά σύστημα, με σύστημα, συστηματικά, σε Αισχύλ.

στοῖχος, ὁ (στεῖχω), **I.** σειρά, αράδα· *στοῖχοι τῶν ἀναβαθμῶν*, λέγεται για τη σειρά βαθμίδων, για την κλίμακα, σε Ηρόδ.· *κατὰ στοῖχον*, σε σειρά, κατά σειρά, σε Θουκ.· λέγεται για πλοία, παράταξη των πλοίων σε στήλες, *ἐν στοίχοις τρισί*, σε Αισχύλ.· επίσης λέγεται για στρατιώτες, γραμμή, παράταξη, σε Θουκ. **II.** σειρά πασσάλων όπου προσδένονταν τα κυνηγετικά δίχτυα, σε Ξεν.

στολάς, -άδος, ἡ (στόλος), στρατιά, παράταξη στρατιωτών ή ο εξοπλισμός τους, σε Ευρ.

στολή, ἡ (στέλλω), **I.** παρασκευή, εφόδια, οπλισμός, εξοπλισμός στρατού, σε Αισχύλ. **II. 1.** στολισμός, ενδυμασία, ένδυμα, εσθήτα, σε Ηρόδ., Τραγ. **2.** ένδυμα, φόρεμα, μανδύας, εσθήτα, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· *στολή θηρός*, λέγεται για τη λεοντή που φορούσε ο Ηρακλής, σε Ευρ.

στολιδύομαι, Μέσ., φορώ ρούχο, ένδυμα, ντύνομαι, στολίζομαι, με αιτ., σε Ευρ.

στολιδωτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *στολιδύομαι*· *στολιδωτός χιτῶν*, μακρύς χιτῶνας που κρέμεται σχηματίζοντας πολλές πτυχώσεις, σε Ξεν.

στολίζω, μέλ. -*ίσω* (στολίζ)· **1.** προετοιμάζω, παρασκευάζω, εξοπλίζω· *στολίσας νηὸς πτερὰ*, έχοντας μαζέψει τα πανιά του πλοίου, σε Ησίοδ. **2.** εφοδιάζω, ντύνω, στολίζω — Παθ., *ἐστολισμένος δορί*, οπλισμένος με δόρυ, σε Ευρ. **3.** μεταφ., κοσμώ, διακοσμώ, στολίζω, σε Ανθ.

στόλιον, τό, υποκορ. του *στολή* II, ελαφρύ και πενιχρό ένδυμα, σε Ανθ.

στολίζ, -ίδος, ἡ, = *στολή* II, **I. 1.** ένδυμα, φόρεμα, εσθήτα, σε Ευρ. κ.λπ.· *νεβρῶν στολίδες*, δηλ. δέρματα από νεαρά ελαφάκια που τα φορούσαν ως ένδύματα, στον ίδ. **2.** *νηῶν στολίδες*, πανιά των πλοίων, σε Ανθ. **II.** στον πληθ., πτυχές ενδύματος, σε Ευρ.

στόλισμα, -ατος, τό (στολίζω), ένδυμα, χλαίνη, σε Ευρ.

στολμός, ὁ, = *στολή* II, σε Αισχύλ., Ευρ.

στόλος, ὁ (στέλλω),· **I. 1.** εφοδιασμός, εξοπλισμός για πολεμικούς σκοπούς, εκστρατεία από ξηρά ή θάλασσα, σε Ηρόδ., Τραγ. κ.λπ.· *τεθριπποβάμων στόλος*, εφοδιοπομπή με τέθριππο, με τέσσερις ίππους, σε Ευρ. **2.** γενικά, οδοιπορία ή ταξίδι, σε Σοφ. κ.λπ.· *ιδίῳ στόλῳ*, ταξιδεύοντας με δική μου πρωτοβουλία, αντίθ. προς το *δημοσίῳ* ή *κοινῷ στόλῳ*, (εκπροσωπώντας την πόλη), σε Ηρόδ., Θουκ. **3.** σκοπός ή αιτία ενός ταξιδιού, αποστολή, θέλημα, υπηρεσία που έχει ανατεθεί σε κάποιον, σε Σοφ., Αριστοφ. **4.** οπλισμός, εξοπλισμός, στρατιά ή θαλάσσια δύναμη, στόλος, σε Αττ.· *οὐ πολλῶν στόλῳ*, δηλ. με ένα μόνον πλοίο, σε Σοφ.· *πρόπας στόλος*, όλος ο λαός, στον ίδ. **5.** *παγκρατίου στόλος*, περίφρ. αντί *παγκράτιον*, σε Πίνδ. **II.** *ἔμβολον*, έμβολο πλοίου, στον ίδ., σε Αισχύλ.

στόμα, Δωρ. **στύμα, -ατος, τό, I. 1.** στόμα, στοματική κοιλότητα, Λατ. os, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** στόμα ως όργανο της ομιλίας, *δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ*

στόματ', σε Ομήρ. Ιλ.· *στόμα τὸ δῖον*, το στόμα του Δία, σε Αισχύλ.· *Μοισᾶν στόμα*, στόμα, στόμιο του μουσικού οργάνου των Μουσών, σε Θεόκρ.· με προθέσεις· *ἀνὰ στόμα ἔχειν*, έχω πάντοτε στο στόμα μου, το έχω πάντοτε πρόχειρο να το πω, σε Ευρ.· *ἀπὸ στόματος*, ἀπὸ το στόμα, δηλ. ἀπὸ μνήμης, ἀπὸ στήθους, σε Ξεν. κ.λπ.· *διὰ στόμα*, ἦταν σε όλων τα στόματα, σε Αισχύλ.· *πᾶσι διὰ στόματος*, εἶναι ἡ κοινὴ ομιλία, σε Θεόκρ.· *ἐξ ἐνὸς στόματος*, με μια φωνή, σε Αριστοφ.· *κατὰ στόμα*, πρόσωπο με πρόσωπο, σε Ηρόδ., Αττ. **II. 1.** *στόμα ποταμοῦ*, στόμα, εκβολές, ὄχθες ποταμοῦ, Λατ. ostia, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, *ἡῖνος στόμα μακρόν*, εκτεταμένο στόμιο, εἰσοδος παραλίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *στόμα τοῦ Πόντου*, Λατ. fauces Ponti, σε Ηρόδ.· *ἐπίσης*, χάσμα ἡ ρωγμὴ στην επιφάνεια της γης, ἀπ' ὅπου ἀναβλύζει ἓνα ρυάκι, στον ἰδ.· *τὸ ἄνω*, τὸ κάτω στόμα τοῦ ὀρύγματος, ἀνοιγμα ἢ εὖρος μιας διόδου ἢ ἐνὸς ὀρύγματος στην κορυφή, στις παρυφές, στον ἰδ. **2.** ἀνοιγμα, κάθε ἐξοδος ἢ εἰσοδος, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν. **III.** ἐμπρόσθιο μέρος, πρόσοψη, πρόσωπο, μέτωπο· **1.** λέγεται για ὅπλα, αἰχμή, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀκμή, κόψη ξίφους, σε Κ.Δ.· *ἐπίσης*, ὅπως το Λατ. acies, μέτωπο, πολεμικὸ μέτωπο, πρώτη γραμμὴ μάχης, *στόμαπολέμοιο*, ὑσμίνης, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως και μόνο του, σε Ξεν. **2.** γενικά, *ἄκρον στόμα πύργων*, κορυφὴ πύργων, σε Ευρ.· *τὸ στόμα τοῦ βίου*, το ἀκρότατο ὄριο της ζωῆς, σε Ξεν.

στομαῖ-λίμνη, ἢ, λίμνη που ἔχει ἀλμυρὸ νερό καθὼς τα ὕδατά της συκοινωνοῦν με τα θαλάσσια, κόλπος, σε Στράβ.· ομοίως **στομάλιμνον**, τό, σε Θεόκρ.

στόμ-αργος, -ον, αὐτός που μιλάει συνεχῶς, μεγαλόφωνος πολυλογάς, φλύαρος, ἀδολέσχης, σε Αισχύλ., Σοφ.· *στόμαρχος γλωσσαλγία*, κουραστικὴ, ἀνιαρὴ πολυλογία, σε Ευρ.

στομαῖτ-ουργός, -όν (*ἔργω), γλωσσοπλάστης, αὐτός που δημιουργεῖ νέες λέξεις, σε Αριστοφ.

στόμαχος, ὁ (στόμα), κυρίως στόμα, ἀνοιγμα· ἀπ' ὅπου· **1.** λαιμός, φάρυγγας, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** στα μεταγεν. ἐλλ., στόμιο στομάχου, οἰσοφάγος, στομάχι.

στόμιον, τό, υποκορ. του *στόμα*· **I.** στόμιο, δηλ. ἀνοιγμα σπηλαίου, σε Σοφ.· σπηλιά, θόλος, σε Αισχύλ.· θήκη μοχλοῦ, υποδοχὴ σύρτη, σε Ανθ. **II.** σιδερένιο τμήμα ἀπὸ χαλινάρι που μπαίνει στο στόμα, χαλινάρι, σε Ηρόδ., Τραγ.· μεταφ., *στόμιον Τροίας*, «χαλινάρι» της Τροίας, το βασανιστήριο της Τροίας, δηλ. ο στρατός των Ελλήνων, σε Αισχύλ.

στομόω, μέλ. -ᾶσω (*στόμα*)· **I.** κλείνω το στόμα κάποιου, τον ἐμποδίζω να φωνάζει, φιμώνω, σε Ηρόδ. **II.** = (*στόμα II*), ἐφοδιάζω με αἰχμή· μεταφ., ἀτσαλώνω, σκληραίνω τον σίδηρο ὥστε να μπορεῖ να ἀκονιστεῖ και να ἀποκτήσει αἰχμή, προετοιμάζω κάποιον ἢ κάτι για οποιαδήποτε πράξη ἢ χρῆση, δυναμώνω, ἐνισχύω, ἰσχυροποιῶ, σε Αριστοφ. — Παθ., σε Πλούτ. **III.** περιτείχιζω, περιφράζω, οχυρώνω, στον ἰδ. — Παθ., (*δράκαινα*) *ἐχίδναις ἐστομωμένη*, σε Ευρ.

στομφάζω, μέλ. -ᾶσω (*στόμφος*), φωνασκῶ, κομπορρημονῶ, καυχίεμαι, σε Αριστοφ.

στόμφαξ, -ᾱκος, ὁ, ἡ (στόμφος), φωνακλᾶς, καυχησιάρης, κομπορρήμων, σε Αριστοφ.

στόμφος, ὁ (στόμα), φωνασκία, μεγαλαυχία, καυχησιολογία,

στόμωμα, -ατος, τό (στομόω), στόμιο, εἰσοδος, σε Αισχύλ.

στόμωσις, -εως, ἡ, σκληρυνση σιδήρου, ὥστε με το ἀκόνισμα να ἀποκτήσει αἰχμηρὴ κόψη, μεταβολὴ του σιδήρου σε χάλυβα· μεταφ., *πολλὴν στόμωσιν ἔχειν*, έχω κοφτερὴ γλώσσα, σε Σοφ.

στονᾶχέω, Δωρ. γ' πληθ. -εῖντι· μέλ. -ήσω, αόρ. α' ἐστονάχησα, όπως το στενάχω· **I.** αναστενάζω, γογγύζω, βογκώ, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. **II.** μτβ., στενάζω, γογγύζω για ή εξαιτίας κάποιου πράγματος, τινά, σε Σοφ., Μόσχ. **στονᾶχή, ή (στενάχω)**, στεναγμός, θρήνος, αναστεναγμός, σε Όμηρ., Ευρ.· στον πληθ., στεναγμοί, θρήνοι, οδυρμοί, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

στονόεις, -εσσα, -εν (στόνος), 1. αυτός που προκαλεί γογγυσμούς ή στεναγμούς, λυπηρός, σε Όμηρ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** γενικά, θλιμμένος, λυπημένος, εξαθλιωμένος, σε Όμηρ., Σοφ.· ουδ. ως επίρρ., σε Αισχύλ. **στόνος, ό (στένω)**, στεναγμός, γογγυσμός, θρήνος, βογκητό, σε Όμηρ.· λέγεται για τη θάλασσα, σε Σοφ.

στόνυξ, -ῡχος, ό, κάθε αιχμηρό άκρο, όπως αυτό του βράχου, κόψη, σε Ευρ.· σουγιάς, σουβλί, σε Ανθ. (άγν. προέλ.).

στοργή, ή (στέργω), αγάπη, στοργή, αφοσίωση, λέγεται ιδίως για την αγάπη μεταξύ γονέων και παιδιών, σε Αντιφών.

στορέννυμι, συντετμ. στόρνυμι, προστ. στόρνυ· με μετάθεση, στρώννυμι, παρατ. ἐστρώννυνον, μέλ. *στορέσω*, Αττ. *στορῶ*, επίσης *στρώσω*· αόρ. ἐστόρεσα, Επικ. *στόρεσα*, επίσης *ἔστρωσα*· υπερσ. *ἐστρώκειν* — Μέσ., αόρ. α' ἐστορεσάμην, Επικ. *στ-*, επίσης *ἔστρωσάμην*· — Παθ., παρακ. *ἔστρωμαι*, γ' ενικ. υπερσ. *ἔστρωτο* (√ΣΤΟΡ)· **I. 1. α)** απλώνω, στρώνω τα σκεπάσματα στο κρεβάτι, *λέχος στορέσαι*, Λατ. *lectum sternere*, στρώνω το κρεβάτι, σε Ομήρ. Ιλ.· *κλίνην ἔστρωσαν*, σε Ηρόδ.· απόλ., στρώνω το κρεβάτι, *χαμάδις στορέσας*, σε Ομήρ. Οδ. **β)** γενικά, απλώνω, διασπείρω, διαχέω, *ἀνθρακιήν στορέννυμι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *στιβάδας*, σε Κ.Δ. **2. α)** απλώνω ομοιόμορφα, εξομαλύνω, *πόντον στορέννυμι*, Λατ. *sternere aequo*, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., καταπραύνω, κατευνάζω, *στορέσας ὀργήν*, σε Αισχύλ. **β)** φέρνω στο έδαφος, ξαπλώνω, καταρρίπτω ένα δέντρο, σε Ανθ.· μεταφ., *λήμα στορέννυμι*, σε Ευρ.· *φρόνημα*, σε Θουκ. **3. ὁδὸν στορέννυμι**, στρώνω με πλάκες έναν δρόμο, Λατ. *viā sternere* — Παθ., *ἔστρωμένη ὁδός*, σε Ηρόδ. **II.** διασπείρω ή στρώνω με κάτι, *μυρσίνησι τὴν ὁδόν*, στον ιδ. — Παθ., λέγεται για δωμάτιο, είμαι στρωμένος, έχω στρώματα, έπιπλα, είμαι εξολοκλήρου ή πλήρως επιπλωμένος, σε Κ.Δ.· πρβλ. **στρώμα**.

στόρθυγξ, -υγος, ό ή ή, αιχμή, άκρο από το κέρατο ενός ελαφιού, σε Ανθ.

στόρνυμι, = στορέννυμι, βλ. αυτ.

στοχάζομαι, μέλ. -άσομαι, αόρ. α' ἐστοχασάμην, παρακ. ἐστόχασμαι (στόχος)· I. 1. σκοπεύω ή στοχεύω κάτι, με γεν., *τοῦ σκοποῦ*, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** μεταφ., θέτω ως στόχο, έχω ως σκοπό, καταβάλλω προσπάθειες για κάτι, στον ιδ.· *στοχάζομαι φίλων κριτῶν*, καταγίνομαι στο να έχω φιλικώς κείμενα προς εμένα πρόσωπα ως κριτές, σε Ξεν. **II.** προσπαθώ να βρω, να εξιχνιάσω, να μαντέψω κάτι, αναζητώ, με γεν., σε Ισοκρ.· απόλ., διατυπώνω υποθέσεις, εικοτολογώ, σε Σοφ., Ξεν.

στόχασμα, -ατος, τό, το αντικείμενο όπου μεταβαίνει η ενέργεια της στόχευσης, ακόντιο, σε Ευρ.

στοχαστέον, ρημ. επίθ. του *στοχάζομαι*, αυτό που πρέπει κάποιος να στοχεύει, *τοῦ μέσου*, σε Αριστ.

στοχαστικός, -ή, -όν, 1. αυτός που είναι επιδέξιος σκοπευτής, ικανός να βρει τον στόχο, με γεν., σε Αριστ. **2.** ικανός να εικάζει, νοήμων, σε Πλάτ.· επίρρ., *στοχαστικῶς ἔχειν*, είμαι ευφυής, νοήμων, σε Αριστ.

στόχος, ό, σκοπός, στόχος, «σημάδι», σε Ευρ.

στραγγαλίζω, μέλ. -σω (στράγξ), στραγγαλίζω, απαγχονίζω, πνίγω, καρυδώνω, σε Στράβ.

στραγγεύομαι, Μέσ. (*στράγγξ*), συμπιέζομαι, συστρέφομαι· μεταφ., αργώ, αργοπορώ, σε Αριστοφ.

στραγγ-ουρία (*στράγγξ*, *οὐρέω*), κατακράτηση, επίσχεση ούρων, δυσουρία, σε Αριστοφ.

στράγγξ, ἦ, γεν. *στραγγός*, αυτό που λαμβάνουμε από την πίεση, σταγόνα, σε Ανθ.

στράπτω, μέλ. -*ψω*, = *ἀστράπτω*, *αστράπτω*, λάμπω, ακτινοβολώ, σε Σοφ.

στράτ-άρχης, -ου, ὁ, αξίωμα στρατηγού, στρατιωτικός ηγέτης, αρχηγός στρατεύματος, αρχιστράτηγος, σε Ηρόδ.

στράτ-αρχος, ὁ, = *στρατάρχης*, σε Πίνδ.

***στρᾶτάω**, ως ενεστ. του Επικ. γ' πληθ. παρατ. *ἐστρατόωντο*, ήταν στρατοπεδευμένοι, σε Ομήρ. Ιλ.

στρᾶτεία, Ιων. -*ήή*, ἡ (*στρατεύω*), **1.** εκστρατεία, πολεμική καμπάνια, εξόρμηση, *στρατηήν* ἢ -*εἰαν ποιεῖσθαι*, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ἀπὸ στρατείας*, επιστρέφοντας από τον πόλεμο, αφού έχει υπηρετήσει τη θητεία του, σε Αισχύλ.· *κατὰ τὴν Σιτάλκο στρατείαν*, κατά τους χρόνους της εκστρατείας του, σε Θουκ.· *ἐπὶ στρατείας* ἢ *ἐν στρατείᾳ εἶναι*, βρίσκεται σε εκστρατεία, σε Πλάτ., Ξεν.· πληθ., στρατιωτική υπηρεσία, πόλεμος, σε Πλάτ. **2.** *στρατεία* ἢ *ἐν τοῖς μέρεσιν*, εκστρατεία για κάποια ειδική υπηρεσία, για την εξάσκηση νέων στρατιωτών που έχουν υπηρετήσει ήδη ως *περίπολοι*, σε Αισχίν.

στράτευμα, -ατος, τό (*στρᾶτεύω*)· **I.** εκστρατεία, πολεμική καμπάνια, εξόρμηση, σε Ηρόδ., Αττ. **II. 1.** ένοπλη στρατιά, στράτευμα, σε Ηρόδ., Αττ.· επίσης, εξοπλισμός ναυτικού, σε Σοφ., Θουκ. **2.** = *στρατός* 2, πλήθος, λαός, σε Ευρ.

στρᾶτεύσιμος, -ον, κατάλληλος, ικανός για στρατιωτική υπηρεσία, στρατεύσιμος, σε Ξεν.

στράτευσις, ἡ (*στρατεύω*), εκστρατεία, σε Ηρόδ.

στρατευτέον, ρημ. επίθ. του *στρατεύω*, πρέπει κάποιος να εκστρατεύσει, να κηρύξει πόλεμο, σε Ξεν.

στρᾶτεύω, μέλ. -*σω* (*στρατός*)· **I.** υπηρετώ στον πόλεμο, υπηρετώ ως στρατιώτης, υπηρετώ τη στρατιωτική μου θητεία, εκστρατεύω, πορεύομαι εναντίον κάποιου, εξορμώ, σε Ηρόδ., Αττ.· με σύστ. αιτ., *στρατεύω στρατείαν*, σε Ευρ. **II. 1.** αποθ., *στρατεύομαι*, μέλ. -*εύσομαι*· αόρ. α' *ἐστρατευσάμην* και *ἐστρατεύθην*· παρακ. *ἐστράτευμαι*· υπηρετώ ως στρατιώτης, εκστρατεύω, Λατ. *militari*, σε Ηρόδ.· *ἐστρατευμένος*, έχοντας υπηρετήσει τη στρατιωτική μου θητεία, σε Αριστοφ. **2.** οδηγώ ένα στράτευμα, πορεύομαι, βαδίζω εναντίον κάποιου, σε Ηρόδ.

στρᾶτηγέω, μέλ. -*ήσω* (*στρατηγός*)· **1.** είμαι στρατηγός, φέρω το αξίωμα του στρατηγού, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν., είμαι αρχηγός του στρατεύματος, σε Ηρόδ., Αττ.· διευθύνω, οδηγώ το στράτευμα ως στρατηγός, διοικώ στρατό, με δοτ. *ἐστρατήγησε Λακεδαιμονίοισι*, σε Ηρόδ.· με σύστ. αντ., *στρατηγέω πόλεμον*, διευθύνω τον πόλεμο, σε Δημ.· με ουδ. επίθ., ενεργώ ως στρατηγός, *τοῦτο*, σε Ξεν.· *πάντα*, σε Δημ. — Παθ., καθοδηγούμαι, σε Πλάτ., Δημ. **2.** μεταφ. *ποῦ σὺ στρατηγεῖς τοῦδε;* πώς ισχυρίζεσαι ότι καθοδηγείς, κυβερνάς, έχεις στις διαταγές σου αυτόν τον άνθρωπο; σε Σοφ.

στρᾶτήγημα, -ατος, τό, πράξη στρατηγού, ιδίως πράξη στρατηγικής ευφυΐας, στρατηγικό τέχνασμα, σε Ξεν. κ.λπ.

στρᾶτηγία, Ιων. -*ή*, ἡ (*στρατηγός*)· **I. 1.** αξίωμα, τιμητική διάκριση ή θέση στρατηγού, διοίκηση στρατεύματος, σε Ηρόδ., Αττ.· λέγεται για διοίκηση ναυτικού, σε Ξεν. **2.** το αξίωμα του *στρατηγοῦ* στην αρχαία Αθήνα, είδος

υπουργού του πολέμου, σε Αριστοφ., Πλάτ.· στη Ρώμη, το αξίωμα του Πραιτόρα, σε Πλούτ. **3.** χρονική περίοδος κατά την οποία κάποιος είναι *στρατηγός*, σε Ξεν. **II.** χαρίσματα ή ικανότητες στρατηγού, στρατηγική ευφυΐα, δεινότητα, ικανότητα, στον ίδ.

στρᾶτηγιάω, εφετ. του *στρατηγέω*, επιθυμώ να καταλάβω το αξίωμα του στρατηγού, είμαι φιλοπόλεμος, επιθυμώ να διεξαγάγω πόλεμο, σε Ξεν., Δημ. **στρᾶτηγικός, -ή, -όν (στρατηγός), I.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε στρατηγό, σε Πλάτ.· *ή -κή* (ενν. *τέχνη*) = *στρατηγία* II, στον ίδ.· ομοίως, τὰ *στρατηγικά*, σε Ξεν. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει ηγετικές ικανότητες, τις ικανότητες να γίνει στρατηγός, αυτός που έχει τη γνώση και την εμπειρία της στρατηγίας, στον ίδ. κ.λπ.· *επίρρ., -κῶς, εὖ καὶ στρατηγικῶς*, σε Αριστοφ. **2.** στη Ρώμη, Πραιτωριανός, σε Στράβ.

στρᾶτήγιον, τό, 1. σκηνή στρατηγού, Λατ. praetorium, σε Σοφ., Δημ. **2.** στην Αθήνα, τόπος όπου συνεδρίαζαν *στρατηγοί*, σε Αισχίν.

στρᾶτηγίς, -ίδος, θηλ. επίθ., αυτή που ανήκει στο στρατηγό·

πύλαιστρατηγίδες, εισόδος σκηνής στρατηγού, σε Σοφ.· *ναῦς στρατηγίς*, πλοίο ναυάρχου, ναυαρχίδα, σε Θουκ.· ομοίως, *ή στρατηγίς* μόνον, σε Ηρόδ.· στη Ρώμη, πραιτωριανή κοόρτη, Λατ. coors praetoria, σε Πλούτ.

στρᾶτηγός, Δωρ. **στρατᾶγός, ό, I.** αρχηγός ή διοικητής στρατεύματος, στρατηγός, σε Ηρόδ., Αττ.· γενικά, διοικητής, κυβερνήτης, σε Σοφ. **II. 1.** στην Αθήνα, ονομασία δέκα αξιωματούχων που εκλέγονταν ανά έτος προκειμένου να διοικήσουν τον στρατό και το ναυτικό και να ηγηθούν της πολεμικής προετοιμασίας, με επικεφαλής τον πολέμαρχο (*πολέμαρχος*), σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· όταν διακρίνεται από τα *ναύαρχος* και *ίππαρχος*, το *στρατηγός* δηλώνει τον διοικητή του πεζικού, σε Δημ. **2.** ένας από τους ανώτατους άρχοντες διαφόρων ελληνικών πόλεων, σε Ηρόδ., Πολύβ. **3.** *στρατηγός ὕπατος* ή *στρατηγός* μόνον, Ρωμαίος Ὑπατος, σε Πολύβ.· *στρατὸς ἐξαπέλεκυς*, Ρωμαίος Πραίτωρ, στον ίδ.· επίσης, ένα από τα δύο μέλη της ρωμαϊκής διανδρίας (Λατ. duumviri), ανώτατος άρχοντας των ρωμαϊκών αποικιών, σε Κ.Δ. **4.** αξιωματούχος που ήταν επιφορτισμένος με τη φύλαξη του Ναού της Ιερουσαλήμ, στο ίδ.

στρατηΐή, ή, Ιων. αντί *στρατεία*.

στρᾶτηγᾶσία, Ιων. **-ίη, ή, I.** εκστρατεία, πολεμική καμπάνια, εξόρμηση, σε Ηρόδ. **II.** στρατός, στράτευμα, στον ίδ.

στρᾶτηγᾶτέω, μέλ. *-ήσω, I.* οδηγώ το στράτευμα στο πεδίο της μάχης, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** με γεν., είμαι διοικητής, διοικώ, εξουσιάζω, σε Ευρ.· με δοτ., στον ίδ.

στρᾶτ-ηλάτης[ᾶ], -ου, ό (*ἐλαύνω*), αυτός που οδηγεί το στράτευμα, στρατηγός, διοικητής, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· λέγεται για ναύαρχο, *στρατηγᾶτης νεῶν*, σε Αισχύλ.

στρᾶτία, Ιων. **-ιή, ή, = στρατός, I. 1.** στράτευμα, στρατιά, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ.· *απόλ.*, η κατά ξηράν στρατιωτική δύναμη, αντίθ. προς το ναυτικό, σε Ηρόδ. **2.** γενικά, στρατιωτική δύναμη, λόχος, τάγμα, σε Πίνδ. **II. = στρατεία**, εκστρατεία, σε Αριστοφ., Θουκ.

στρᾶτί-αρχος, ό, = στρατάρχος, σε Ξεν.

στράτιος[ᾶ], -α, -ον (στρατός), πολεμικός, πολεμοχαρής, φιλοπόλεμος, στρατιωτικός, σε Ηρόδ.

στρᾶτιώτης, -ου, ό (*στρατιά*), πολίτης που έχει υποχρέωση να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία· γενικά, στρατιώτης, οπλίτης, πολεμιστής, σε Ηρόδ., Αττ.· περιληπτικά, *ό στρατιώτης*, στράτευμα, στρατός, σε Θουκ.

στρατιωτικός, -ή, -όν, I. 1. αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε στρατιώτες, σε Ξεν. κ.λπ.· *τὸ στρατιωτικόν* (ενν. *ἀργύριον*), μισθός στρατιωτών, σε Δημ.· αλλά, *τὸ στρατιωτικόν* (ενν. *πλήθος*), στρατιώτες, στράτευμα, σε Θουκ.· *τὰ στρατιωτικά* (ενν. *πράγματα*), στρατιωτικές υποθέσεις, σε Ξεν. **2.** κατάλληλος για στρατιώτη, στρατιωτικός· *στρατιωτικὴ ἡλικία*, κατάλληλη ηλικία για στράτευση, ηλικία στρατεύσιμου νέου, στον ίδ. **3.** πολεμικός, φιλοπόλεμος, πολεμοχαρής, *γένη*, σε Αριστ. **II.** επίρρ., με τον τρόπο του στρατιώτη, όπως ο στρατιώτης, με πειθαρχία, σε Ισοκρ.· λέγεται για πλοία, *στρατιωτικότερον παρεσκευασμένοι*, εξοπλισμένα μάλλον για τη μεταφορά στρατιωτών παρά για ναυμαχία, σε Θουκ.

στρατιῶτις, -ιδος, θηλ. του *στρατιώτης*. **1.** ως επίθ. *στρατιῶτις ἄρωγά*, **2.** πολεμική βοήθεια, σε Αισχύλ. **3.** *στρατιῶτις* (ενν. *ναῦς*), πλοίο που μεταφέρει στρατιώτες, οπλιταγωγό, σε Θουκ., Ξεν.

στράτο-λογέω (λέγω), στρατολογώ, εγγράφω στρατιώτες στις στρατολογικές καταστάσεις — Παθ., σε Πλούτ.

στράτό-μαντις, -εως, ὁ, μάντης που ακολουθεί το στράτευμα και προφητεύει την έκβαση της μάχης, σε Αισχύλ.

στράτοπεδ-άρχης, -ου, ὁ, στρατιωτικός διοικητής, Λατ. *tribunus legionis*, σε Λουκ.

στράτοπεδεία, ή, = *στρατοπέδευσις*, σε Ξεν.

στράτοπέδευσις, ή, **1.** εγκατάσταση στρατιωτών σε στρατόπεδο, σε Ξεν. **2.** στρατόπεδο, θέση ενός στρατεύματος, στον ίδ.

στράτοπεδευτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε στρατόπεδο, σε Πολύβ.

στράτοπεδεύω, μέλ. -σω, εγκαθίσταμαι σε στρατόπεδο, κατασκηνώνω στο ύπαιθρο, καταλαμβάνω στρατιωτική θέση, σε Ξεν.· επίσης ως αποθ., *στρατοπεδεύομαι*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· παρακ. *ἐστρατοπεδεῦσθαι*, βρίσκομαι, καταλύω σε στρατόπεδο, σε Ξεν.· λέγεται για στόλο, σταθμεύω, ναυλοχῶ, σε Ηρόδ.

στράτό-πεδον, τό, I. έδαφος επί του οποίου έχουν στρατοπεδεύσει στρατιώτες, στρατιωτική κατασκήνωση, στρατόπεδο, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· απ' όπου, στρατός, στρατοπεδευμένο στράτευμα, σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** γενικά, στρατός, στράτευμα, σε Ηρόδ.· επίσης, ναυτική μοίρα, αγκυροβολημένος, στόλος, στον ίδ., Θουκ. **2.** ρωμαϊκή λεγεώνα, σε Πολύβ.

στρατός, ὁ, 1. στρατοπεδευμένο στράτευμα· γενικά, στράτευμα, *ἀνὰ στρατόν* ή *κατὰ στρατόν*, καθ' όλο το στράτευμα, σε Όμηρ.· Επικ. γεν. **στρατόφι**, σε Όμηρ. Ιλ.· λέγεται για ναυτική στρατιωτική δύναμη, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** στρατιώτες, σύνολο απλών στρατιωτών, οπλιτών, χωρίς τη στρατιωτική ηγεσία, σε Όμηρ.· ομοίως, κοινοί, ανώνυμοι άνθρωποι, πλήθος, λαός, σε Πίνδ., Αισχύλ. **3.** κάθε όμιλος ή σώμα αντρών, σε Πίνδ.

στράτο-φύλαξ[ϋ], -ἄκος, ὁ, στρατιωτικός διοικητής, σε Στράβ.

στράτώ, οδηγώ στον πόλεμο· απαντά μόνο στη μτχ. Παθ. αορ. *ἀ' στρατωθέν* (ενν. *στόμιον*), χαλινάρι που έχει περάσει ο στρατός, στρατιωτική καταστολή, σε Αισχύλ.· βλ. [στρατάω](#).

Στρατωνίδης, -ου, ὁ, κωμικό πατρων., ο Γιος του στρατού, στρατιώτης, σε Αριστοφ.

στρεβλός, -ή, -όν (στρέφω), συστραμμένος, κυρτός, καμπύλος, καμπουριαστός, στραβός, σε Αριστ.· λέγεται για φρύδια, συνοφρυωμένος, ρυτιδωμένος, σε Ανθ.· μεταφ., *στρεβλοῖσι παλαίσμασι*, με πανούργα τεχνάσματα κατά την πάλη, σε Αριστοφ.

στρεβλότης, -ητος, ή, συστροφή, καμπυλότητα, καμπή, σε Πλούτ.

στρεβλόω, μέλ. -ώσω, αόρ. α' έστρέβλωσα (*στρεβλός*)· **I.** συστρέφω, κάμπτω ή πιέζω με δύναμη, συνθλίβω· *στρεβλόω τὰ ὄπλα ὄνοισι*, τραβώ τα καλώδια με το τυλιγάδι ώστε να τεντωθούν, σε Ηρόδ.· τεντώνω τις χορδές εγχόρδου μουσικού οργάνου, σε Πλάτ. **II. 1.** συστρέφω ή στρέφω βίαια ένα εξαρθρωμένο μέλος, προκειμένου να το επαναφέρω στη θέση του, σε Ηρόδ. **2.** τεντώνω το σώμα στον τροχό (όργανο βασανισμού), ή σε οδοντωτή γραμμή που υποδέχεται τους οδόντες του τροχού, συνθλίβω, εξαρθρώνω, βασανίζω, σε Αριστοφ. — Παθ., *στρεβλοῦσθαι ἐπὶ τροχοῦ*, στον ίδ. **3.** μεταφ., διαστρεβλώνω ή αλλάζω εσκεμμένα τα λόγια κάποιου, σε Κ.Δ.

στρέμμα, τό (στρέφω), εξάρθρωση, τέντωμα, συστροφή, στραμπούληγμα, σε Δημ.

στρέπτ-αιγλος, -α, -ον (αἴγλη), αυτός που περιδινίζει λάμψη, φως, σε Αριστοφ.

στρεπτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *στρέφω*· **I. 1.** εύκαμπτος, ευλύγιστος· *στρεπτός χιτών*, αλυσιδωτός θώρακας, Λατ. *lorica annulata*, σε Ομήρ. Ιλ.· *στρεπταὶ λύγοι*, εύκαμπτα κλαδιά λυγαριάς, σε Ευρ.· περιελιγμένος, αυτός που έχει στεφανόμορφους, δηλ. κυκλοειδείς ελιγμούς, σε Ανθ. **2. στρεπτός, ό**, περιδέрай, κόσμημα από συστραμμένο μέταλλο ή αλυσίδα, Λατ. *torques*, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **3.** λέγεται για τη ζαχαροπλαστική, είδος στριφογυριστού γλυκίσματος, ρολό, κορμός, σε Δημ. **II.** μεταφ., κάμπτομαι, μεταβάλλομαι· *στρεπτοὶ καὶ θεοὶ αὐτοί*, κι οι ίδιοι οι θεοί ενδέχεται να καμφθούν (μέσω της προσευχής), σε Ομήρ. Ιλ.· *στρεπτή γλῶσσα*, εύγλωττη, λαλίστατη γλώσσα, δηλ. ευγλωττία, πολυλογία, στο ίδ. **III.** λυγισμένος, κυρτός, λέγεται για σκαπάνη, τσάπα, σε Ευρ.· ομοίως, για τόξο, γυριστό, κυρτό, ευλύγιστο, εύκαμπτο, σε Θεόκρ.

στρεπτο-φόρος, -ον (στρεπτός I. 2, φέρω), αυτός που φοράει περιδέрай, περιλαίμιο, Λατ. *torquatus*, σε Ηρόδ.

στρεύγομαι, Παθ., πιέζομαι δυνατά, συνθλίβομαι και ρέω σε σταγόνες, στραγγίζομαι, ξεζουμίζομαι· μεταφ., αποστραγγίζομαι από τη δύναμή μου, κουράζομαι, εξαντλούμαι, σε Όμηρ.

στρεφε-δίνέω, μέλ. -ήσω, περιδινίζω ή περιστρέφω κάτι — Παθ., *ὅσσε οἱ στρεφεδίνηθεν* (αντί -νήθησαν), τα μάτια του περιστρέφονταν ολόγυρα, λέγεται για άνθρωπο που έχει ζαλιστεί από χτύπημα στον αυχένα, σε Ομήρ. Ιλ.

στρέφω, Επικ. παρατ. *στρέψασκον*, μέλ. *στρέψω*, αόρ. α' έστρεψα, Επικ. *στρέψα*· παρακ. *έστροφα* — Μέσ., μέλ. *στρέψομαι*, αόρ. α' έστρεψάμην· Παθ. παρακ. *έστραμμαι* (με Μέσ. σημασία) — Παθ., μέλ. *στράψήσομαι*, αόρ. α' έστρέφθην, Ιων. και Δωρ. *έστράφθην*, αόρ. β' έστράφην·

A. I. στρέφω εδώ κι εκεί ή προς ένα μέρος, στρέφω, περιστρέφω, γυρίζω, στρίβω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *στρέφω ἵππους*, οδηγώ σε στροφή τα άλογα ή οδηγώ τα άλογα, σε Ομήρ. Ιλ.· *στρέφω σάκος*, σείω την ασπίδα, σε Σοφ. **II.** *άνω και κάτω στρέφω*, στρέφω, γυρίζω πάνω κάτω, αναποδογυρίζω, ανακατεύω, σε Αισχύλ., Πλάτ.· ομοίως, *κάτω στρέφω*, σε Σοφ.· επίσης, *στρέφειν* μόνον, ανατρέπω, αναποδογυρίζω, σε Ευρ. **III. 1.** συστρέφω, στρίβω σχοινί, πλέκω, σε Ξεν. **2.** μεταφ., λέγεται για πόνο, εξαρθρώνω, υποβάλλω σε βασανιστήρια,

βασανίζω, σε Αριστοφ., Πλάτ. **IV**. συστρέφω, πλέκω, κλώθω, *έστραμμένα*, σε Ξεν.: γνέθω, κλώθω, σε Λουκ. **V**. μεταφ., στριφογυρίζω κάτι στο μυαλό μου, σκέφτομαι, *τί στρέφω τάδε;* σε Ευρ., Δημ. **VI**. στρέφω μακριά από τη σωστή πορεία, παρεκτρέπω, σφετερίζομαι ξένα χρήματα, καταχρώμαι, σε Λυσ. **B**. Παθ. και Μέσ., **I. 1**. συστρέφομαι, περιστρέφομαι, στρέφομαι εδώ κι εκεί, στροφογυρνών, σε Ομήρ. Ιλ.: *ένθα καὶ ένθα στρέφεσθαι*, λέγεται για κάποιον που στριφογυρίζει συνεχώς στο κρεβάτι του, στο ίδ. **2**. στρέφομαι προς ή από κάτι, στρέφομαι προς τα πίσω, επιστρέφω, γυρίζω την πλάτη, στο ίδ., σε Σοφ.: *στραφέντες έφευγον*, σε Ξεν. **3**. λέγεται για ουράνια σώματα, περιστρέφομαι κυκλικά, σε κυκλική τροχιά, σε Ομήρ. Οδ.: λέγεται για άτρακτο (ρόκα, όργανο για το γνέσιμο), σε Πλάτ. **II. 1**. περιστρέφομαι, συστρέφομαι, όπως ο παλαιστής που προσπαθεί να εξαπατήσει τον αντίπαλό του: ομοίως, σε συζήτηση ή επιχειρηματολογία, παρεκκλίνω, δολιχοδρομώ, προκαλώ σύγχυση, χρησιμοποιώ τεχνάσματα, μηχανορραφώ, χρονοτριβώ, *τί ταῦτα στρέφεις;* γιατί παρεκκλίνεις έτσι από το θέμα; σε Αριστοφ.: *τί δήτα έχων στρέφει;* γιατί λοιπόν συνεχώς δολιχοδρομείς; σε Πλάτ.: *πάσας στροφάς στρέφεσθαι*, χρησιμοποιώ κάθε είδους τεχνάσματα, στον ίδ. **2**. μεταστρέφομαι και μεταβάλλομαι, σε Σοφ.: *τουδὲ σοῦ ψόφου οὐκ ἂν στραφείην*, δεν πρόκειται να στρέψω το βλέμμα μου όσο θόρυβο και να κάνεις, λόγω του θορύβου που κάνεις, στον ίδ. **III. 1**. στρέφομαι αποκλειστικά σε κάτι, προσκολλώμαι σ' αυτό, σε Ομήρ. Οδ.: μεταγεν., όπως το Λατ. *versari*, είμαι μονίμως απασχολημένος, σε Πλάτ. **2**. γενικά, είμαι άφθονος, περιφέρομαι, συχνάζω, συναναστρέφομαι, σε Σοφ. **3**. *μτχ. έστραμμένος, -η, -ον*, λέγεται για τόπους, *έστρ. επί*, αυτός που βρίσκεται, κείται προς, σε Πολύβ. **Γ**. με αυστηρά Μέσ. σημασία, περιφέρω μαζί μου, λαμβάνω πίσω, ανακαλώ, σε Σοφ. **Δ**. αμτβ. στην Ενεργ. όπως η Παθ., περιστρέφομαι εδώ κι εκεί, σε Ομήρ. Ιλ.: λέγεται για στρατιώτες, κάνω στροφή ή μεταβολή, αλλάζω διεύθυνση, κατεύθυνση, σε Ξεν.

στρέψασκον, Επικ. παρατ. του *στρέφω*.

στρεψο-δϊκέω, μέλ. -ήσω (*δίκη*), διαστρέφω το ορθό, το αληθές, το δίκαιο, μεταχειρίζομαι σοφιστικά τεχνάσματα, σε Αριστοφ.

στρεψο-δϊκο-πᾶνουργία, ή, χρήση πανούργων τεχνασμάτων προκειμένου να διαστραφεί η αλήθεια, σε Αριστοφ.

στρηνής, -ές, δυνατός, δριμύς, τραχύς, οξύς, δύσηχος: ουδ. ως επίρρ., σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

στρηνιάω, μέλ. -άσω, είμαι άσωτος, ακόλαστος, σε Κ.Δ.

στρήνος, ό, -έος, τό (στρηνής), λαγνεία, σφοδρός πόθος, σε Κ.Δ.

στρίβιλϊκίγξ, κωμική λέξη, *οὐδ' ἂν στρίβιλϊκίγξ*, ούτε κατ' ελάχιστον, ούτε γρυ, καθόλου, σε Αριστοφ.

στροβέω, μέλ. -ήσω (*στρόβος*), συστρέφω, περιστρέφω, στροβιλίζω, στριφογυρίζω, περιδινίζω, σε Αριστοφ.: μεταφ., αποσπώ την προσοχή κάποιου, ενοχλώ, ζαλίζω, σε Αισχύλ. — Παθ., περιστρέφομαι, περιδινίζομαι, στον ίδ.

στροβιλίζω, μέλ. -σω, περιστρέφω, περιδινίζω, στριφογυρίζω, σε Ανθ.

στροβίλο-ειδής, -ές (είδος), αυτός που έχει σχήμα σβούρας ή κώνου, κωνικός, σε Στράβ.

στρόβιλος, ό (στρόβος), **1**. οτιδήποτε συστρέφεται, περιστρέφεται ή περιδινίζεται: σβούρα, σε Πλάτ. **1**. δίνη υδάτων, υδατοστρόβιλος, ρουφήχτρα, ανεμοστρόβιλος, σε Λουκ. **3**. χορός που χορεύεται με πολλές περιστροφές του σώματος, πιρουέτα, σε Αριστοφ.

στροβῖλος, -ή, -όν (στρόβος), αυτός που περιδινίζεται, που περιστρέφεται, περιστρεφόμενος, στροβιλιζόμενος, σε Ανθ.

στροβῖλ-ώδης, -ες, συνηρ. αντί *στροβιλοειδής*, σε Πλούτ.

στρόβος, ὁ (στρέφω), περιστροφή ή περιδίνηση, στριφογύρισμα, λέγεται για το αποτέλεσμα του ανεμοστρόβιλου, σε Αισχύλ.

στρογγύλλω, μέλ. -ῶ, συστρέφω, περιστρέφω, περιδινίζω, κλώθω, σε Ανθ.

στρογγύλος[ῶ], -η, -ον (στράγγω), I. 1. στρογγυλός, αυτός που έχει σχήμα σφαίρας, σφαιρικός, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *λίθοι στρογγύλοι*, χαλίκια, βότσαλα, σε Ξεν. **2.** κυκλικός, κυκλοτερής, σε Πλάτ. **3.** στρογγυλός, αυτός που είναι σχηματισμένος κυκλοτερώς, σε Ξέναρχ. **4.** λέγεται για πλοία, *στρογγύλη ναῦς, στρογγύλον πλοῖον*, εμπορικό πλοίο, από το κυκλικό του σχήμα, αντίθ. προς το στενόμακρο πολεμικό πλοίο (*μακρά ναῦς*), σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** μεταφ., λέγεται για φράσεις, στρογγυλεμένη, συμπυκνωμένη, επιμελημένη, περιεκτική, σαφής, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *ἐπίρρ. στρογγυλώτατα*, με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια, σε Αριστ.

στρογγυλότης, -ητος, ή, στρογγυλότητα, κυκλικότητα, σε Πλάτ.

στρομβηδόν, επίρρ., σαν σβούρα, περιστροφικά, σε Ανθ.

στρόμβος, ὁ (στρέφω), περιστρεφόμενο ή περιδινούμενο σώμα· *απ' όπου*· **1.** σβούρα, Λατ. *turbo*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ανεμοστρόβιλος, σε Αισχύλ. **3.** κοχλίας, σαλιγκάρι, σε Θεόκρ.

στρούθειονμῆλον, τό, είδος κυδωνιού, κυδώνι, σε Ανθ.

στρουθο-κάμηλος[ᾶ], ὁ, επίσης **ή**, πτηνό στρουθοκάμηλος, που ονομάστηκε έτσι λόγω του λαιμού του, που είναι στενόμακρος όπως τῆς καμήλας, σε Στράβ.

στρουθός, ὁ και ή, 1. σπουργίτι, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** ὁ μέγας στρουθός, μεγαλόσωμο πουλί, δηλ. στρουθοκάμηλος, Λατ. *struthio*, σε Ξεν.· επίσης ονομαζόταν *στρουθός κατάγαιος* (δηλ. πτηνό που τρέχει στο έδαφος, που δεν πετά), σε Ηρόδ.· επίσης, απλώς *στρουθός*, όπως το *στρουθοκάμηλος*, σε Αριστοφ.

στρουθο-φάγος, -ον, αυτός που τρέφεται με πουλιά, σε Στράβ.

στροφαῖος, -α, -ον (στροφεύς), επίθ. του Ερμή, αυτός που στέκεται ως θυρωρός στις στρόφιγγες της πόρτας· με λογοπαίγνιο στη σημασία, ευκίνητος, πανούργος, δόλιος (*στρέφω*), σε Αριστοφ.

στροφάλιγξ[ᾶ], -ιγος, ή (στροφαλίζω), δίνη, περιστροφή, στροβιλισμός, σε Όμηρ.· μεταφ., *στροφάλιγξ μάχης*, σε Ανθ.

στροφαλίζω, θαμιστικό του *στρέφω*, *ήλακάτα στροφαλίζω*, στρέφω την άτρακτο, δηλ. τη ρόκα, γνέθω, κλώθω, σε Ομήρ. Οδ.

στροφάς, -άδος, ὁ, ή (στρέφω), I. αυτός που περιστρέφεται, που περιδινίζεται, *Ἄρκτον στροφάδες κέλευθοι*, κυκλική τροχιά της άρκτου, σε Σοφ. **II.** *Στροφάδες* (ενν. νῆσοι), *αί*, Περιστρεφόμενα νησιά, συστάδα μικρών νησιών κοντά στη Ζάκυνθο, που θεωρούνταν ότι κάποτε επέπλεαν στο νερό. **στροφεῖον, τό (στρέφω)**,· **1.** συστραμμένος βρόχος, θηλειά, σπάγγος, σε Ξεν. **2.** τυλιγάδι, κύλινδρος με μοχλούς όπου περιτυλισσόταν το καλώδιο, σε Λουκ. **στροφεύς, -έως, ὁ (στρέφω)**, υποδοχή, θήκη γύρω από την οποία περιστρέφονταν οι στρόφιγγες της πόρτας (*ὁ στρόφιγξ*), στρόφιγγα, μεντεσές, σε Αριστοφ.

στροφέω, μέλ. -ήσω, υποφέρω από κολικό του εντέρου (βλ. [στρόφος](#) II), σε Αριστοφ.

στροφή, ή (στρέφω),· **I. 1.** στρίμμι, καθοδήγηση σε στροφή, π.χ. ενός αλόγου, σε Ξεν.· *έν στροφαῖσιν ὀμμάτων*, στρέφοντας τα μάτια, σε Ευρ. **2.**

συστροφή, καμπή, ελιγμός τέτοιου είδους όπως αυτός που έκαναν οι παλαιστές προκειμένου να παραπλανήσουν τον αντίπαλό τους, σε Πλάτ.· μεταφ., τέχνασμα, πανουργία, σε Αριστοφ. **II.** στροφή των χορευτών του Χορού (στη δραματική ποίηση), καθώς χόρευαν από το δεξιό προς το αριστερό μέρος της ορχήστρας (*ὀρχήστρα*)· άσμα που τραγουδούσαν κατά την περιστροφή αυτή, η *στροφή*, στην οποία αποκρινόταν η *άντιστροφή*.

στρόφιγξ, -ιγγος, ό (στρέφω),· 1. άξονας περιστροφής, άξόνιο, σφήνα, πύρος, γύρω από τα οποία περιστρέφεται ένα σώμα, σε Ευρ. **2.** οι *στρόφιγγες* ήταν μικροί μοχλοί που στρέφονταν μέσα σε ακίνητες υποδοχές, θήκες, στο πάνω και στο κάτω άκρο της πόρτας, χρησιμεύοντας αντί κεντρικών άξόνων, σε Πλούτ. **3.** μεταφ., *στρόφιγξ γλώττης*, γλώσσα που κινείται με ευχέρεια, δηλ. χάρισμα της ευγλωτίας, σε Αριστοφ.

στρόφιον, τό, υποκορ. του *στρόφος*. **I.** ταινία ή λωρίδα που φορούσαν οι γυναίκες γύρω από το στήθος τους, στηθόδεσμος, σε Αριστοφ. **II.** κεφαλόδεσμος που φορούσαν οι ιερείς, μίτρα, σε Πλούτ.

στρόφισ, -ιος, ό (στρέφω), εύστροφος, πανούργος άνθρωπος, αυτός που ξέρει να ξεγλιστράει, πολυμήχανος, σε Αριστοφ.

στροφίς, -ίδος, ή, = *στρόφιον*, σε Ευρ.

στροφο-δινέομαι (δινέω), Παθ., κυλώ περιστροφικά γύρω από, περιστρέφομαι, περιδινίζομαι, στροβιλίζομαι, λέγεται για τους γύρες που πετούν γύρω από τη φωλιά τους, σε Αισχύλ.

στρόφος, ό (στρέφω), I. 1. συστραμμένος ιμάντας, λουρί ή σχοινί, που χρησίμευε ως ζώνη όπου στερεωνόταν το ξίφος, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, σπάγγος, σχοινί, σε Ηρόδ. **2.** *στρόφια*, ζώνη που φορούσαν οι νεαρές κοπέλες, σε Αισχύλ. **3.** φασκιά, ύφασμα που χρησίμευε ως σπάργανο, σε Ομήρ. Ύμν. **II.** σπασμός εντοσθίων, κοιλόπονος, κολικός στομάχου, Λατ. *tormina*, σε Αριστοφ.

Στρῦμονίας, Ιων. -ίης (ενν. *άνεμος*), ό, άνεμος που έπνεε από τον ποταμό Στρυμόνα, δηλ. ο **B.**

A. άνεμος, βαρδάρης, σε Ηρόδ.

Στρῦμών, -ώνος, ό, Στρυμόνας, ποταμός της Θράκης, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· επίθ.

Στρυμόνιος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στον Στρυμόνα, σε Αισχύλ., Ευρ.· και **Στρυμονικός, -ή, -όν,** σε Στράβ.

στρυφνός, -ή, -όν (στύφω), I. λέγεται για γεύση που συσπά το στόμα, οξεία, δριμεία, στυφή γεύση, σε Ξεν., Ανθ. **II.** μεταφ., λέγεται για χαρακτήρα ή συμπεριφορά, δύστροπος, τραχύς, αυστηρός, δύσκολος, αψύς, σε Αριστοφ., Ξεν.

στρυφνότης, -ητος, ή, οξεία, δριμεία, στυφή γεύση· μεταφ., τραχύτητα, δυστροπία χαρακτήρα, σε Πλούτ.

στρώμα, -ατος, τό (στρώννυμι), 1. οτιδήποτε εκτείνεται, απλώνεται, στρώνεται προκειμένου κάποιος να ξαπλώσει ή να καθήσει πάνω του, στρωσίδι, στρώμα, κρεβάτι, Λατ. *stragulum*, *vestis stragula*, σε Θέογν.· στον πληθ., σκεπάσματα κρεβατιού, υφάσματα που έστρωναν στα ανάκλιντρα όπου έπρεπε να δειπνήσουν, σε Αριστοφ. κ.λπ. **2.** σαμάρι αλόγου, επίσαγμα, σε Ξεν.

στρωμάτο-δεσμον, τό, δερμάτινος ή λινός σάκκος, μέσα στον οποίο οι δούλοι έπρεπε να τυλίξουν τα κλινοσκεπάσματα (*στρώματα*), σε Ξεν., Αισχίν.

στρωμάτο-φύλαξ[ϋ], -άκος, ό, ή, αυτός που έχει αναλάβει τη φύλαξη των κλινοσκεπασμάτων ή των τραπεζομάντηλων, θαλαμηπόλος ή σερβιτόρος, σε Πλούτ.

στρωμνή, ἡ, στρωμένο ή προετοιμασμένο κρεβάτι· γενικά, κρεβάτι, ανάκλιτρο, σε Πίνδ., Αισχύλ. κ.λπ.· στρώμα, κλινოსκεπάσματα, στρωσίδια, σε Ξεν.· *στρωμνή ἄφθιτος*, λέγεται για το χρυσόμαλλο δέρας, σε Πίνδ.

στρώννυμι και -ύω· βλ. [στορέννυμι](#).

στρῶσον, προστ. αορ. α΄ του *στρώννυμι*.

στρώτης, -ου, ὁ, αυτός που προετοιμάζει, που στρώνει τα κρεβάτια και τα ανάκλιτρα, θαλαμηπόλος, καμαριέρης, σε Πλούτ.

στρωτός, -ή, -όν, στρωμένος, απλωμένος, σκεπασμένος, σε Ησίοδ., Ευρ.· *στρωτὰ φάρη*, κλινოსκεπάσματα, σε Σοφ.

στρωφάω, θαμιστ. του *στρέφω*, όπως το *τρωπάω* του *τρέπω*, στρέφω συνεχώς· *στρωφάω ἡλάκατα*, περιστρέφω συνεχώς τη ρόκα, δηλ. γνέθω, σε Ομήρ. Οδ.· Παθ., περιστρέφομαι, στριφογυρίζω συνεχώς ώστε να αντιμετωπίσω τον εχθρό, να του ξεφύγω, σε Ομήρ. Ιλ.· περιφέρομαι, περιπλανώμαι, στο ιδ.· *στρωφάω ἀνὰ τὴν πόλιν*, σε Ηρόδ.· απ' όπου, όπως το Λατ. *versari in loco*, κινούμαι ελεύθερα σ' έναν τόπο, ζω εκεί, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐν λέξει στρωφώμενος*, δηλ. απαιτώντας τα συζυγικά μου δικαιώματα, σε Αισχύλ.

στυγ-άνωρ[α], -ορος, ὁ, ἡ (**στυγέω**, **άνήρ**), αυτός που μισεί έναν άντρα, το ανδρικό φύλο, σε Αισχύλ.

στυγερός, -ά, -όν (**στυγέω**)· **I. 1.** ποιητ. επίθ., αυτός που μισείται, που προκαλεί αποτροπιασμό, που τον σιχαίνονται, μισητός, αποκρουστικός, αηδιαστικός, σιχαμερός, σε Όμηρ., Τραγ.· με δοτ., αυτός που τρέφει μίσος ή κακία εναντίον κάποιου· *στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** μισητός, άθλιος, ελεεινός, σε Σοφ., Αριστοφ. **II.** επίρρ. -ρῶς, προς λύπη κάποιου, άθλια, σε Όμηρ., Σοφ.

στυγερ-ώπης, -ες (ῶψ), αυτός που έχει μισητή όψη, αποκρουστικός, αποτρόπαιος, τρομακτικός, φρικιαστικός, σε Ησίοδ.

στυγερ-ωπός, -όν, = το προηγ., σε Ανθ.

στυγέω, αόρ. α΄ *ἐστύγησα* και *ἔστυξα*, παρακ. *ἐστύγηκα*, αόρ. β΄ *ἔστυγον* — Παθ., μέλ. *στυγήσομαι*, με Παθ. σημασία, αόρ. α΄ *ἐστυγήθην*· **I.** μισώ, απεχθάνομαι, σιχαίνομαι, αηδιάζω, αποστρέφομαι· με ισχυρότερη σημασία από το *μισέω*, σε Όμηρ., Τραγ.· με απαρ., αποστρέφομαι ή τρομάζω, φοβάμαι να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ. — Παθ., είμαι αντικείμενο αποστροφής, αηδίας, σε Αισχύλ.· *τί δ' ἐστὶ πρὸς γ' ἔμοῦ στυγούμενον;* τί το αποτρόπαιο, φρικαλέο έχω κάνει; σε Σοφ. **II.** σε αόρ. α΄, καθιστώ κάποιον ή κάτι μισητό, σε Ομήρ. Οδ.

στύγημα[υ], -ατος, τό, βδέλυγμα, σίχαμα, σε Ευρ.

στυγητός, -όν, αυτός που μισείται, μισητός, αποκρουστικός, άθλιος, οικτρός, σε Αισχύλ., Κ.Δ.

Στύγιος[υ], -α, -ον και -ος, -ον (**Στύξ**)· **I.** αυτός που ανήκει στη Στύγα, στον Κάτω Κόσμο, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** = *στυγητός*, μισητός, αποτρόπαιος, σε Ευρ.

στυγνάζω, μέλ. -άσω, δείχνω μελαγχολικός, είμαι λυπημένος, κατσουφιάζω, στραβομουτσουνιάζω, σε Κ.Δ.· λέγεται για τον καιρό, έχει συννεφιά, απειλείται να ξεσπάσει καταιγίδα, στο ιδ.

στυγνός, -ή, -όν (**στυγέω**)· **I.** αυτός που αποτελεί αντικείμενο μίσους, αποτροπιασμού, μισητός, αποτρόπαιος, σε Αισχύλ., Σοφ.· με δοτ., μισητός ή εχθρικός, άγριος απέναντι σε κάποιον, σε Αισχύλ., Σοφ. **II.** λυπημένος, μελαγχολικός, σκυθρωπός, κατηφής, Λατ. *tristis*, σε Αισχύλ., Ευρ.· *ὀρᾶν στυγνός*, θλιβερός να τον βλέπει κάποιος, σε Ξεν.· *στυγνὸς εἰκὼν*, αυτός που υποχωρεί σκυθρωπός, με δυσaráσκεια, σε Σοφ.· ουδ. ως επίρρ. στον ιδ.

στυγνότης, -ητος, ἡ, μελαγχολία, κατήφεια, σε Πλούτ.

στυγνώω, στενοχωρώ, λυπώ κάποιον — Παθ., είμαι στενοχωρημένος, σκυθρωπός, σε Ανθ.

στῦγό-δεμνος, -ον (δέμνιον), αυτός που απεχθάνεται τον γάμο, σε Ανθ.

στύγος[ῡ], -εος, τό (στυγέω), I. μίσος, όπως αυτό εκφράζεται με τα βλέμματα, αποστροφή, θλίψη, μελαγχολία, κατήφεια, σε Αισχύλ. **II.** αντικείμενο του μίσους, βδέλυγμα, σε Αισχύλ.· λέγεται για πρόσωπα, *δεσπότης στύγος*, ο απεχθής κύριός σου, στον ιδ.· *στύγη θεῶν*, λέγεται για τις Ερινύες, στον ιδ.· *αποτρόπαια πράξη*, στον ιδ.

στῦλīs, -ίδος, ἡ, υποκορ. του *στῦλος*· όπως το *στηλīs*, κατάρτι που φέρει ιστίο στην πρύμνη, όπως στη λέμβο, σε Πλούτ.

στῦλίσκος, ὁ, υποκορ. του *στῦλος*, ραβδί ή μπαστούνι, βέργα, σε Στράβ.

στῦλο-πῖνάκιον, τό, κίονας που φέρει ζωγραφιές ή επιγράμματα, σε Ανθ.

στῦλος, ὁ, κολόνα, ως υποστήριγμα ή θεμέλιο, σε Ηρόδ. κ.λπ.

στῦλόω, μέλ. -ώσω, υποστηρίζω με στύλους· μεταφ. σε Μέσ., *ζωὴν στυλώσασθαι*, στηρίζω την ζωή μου (μέσω τεκνοποιίας), σε Ανθ.

στύμα, -ατος, τό, Αιολ. αντί *στόμα*.

Στύμφαλος, Ιων. -ηλος, ἡ, πόλη και βουνό της Αρκαδίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *επίθ.*,

Στυμφάλιος, -α, -ον, Ιων. -ήλιος, -η, -ον, σε Ηρόδ. κ.λπ.· θηλ. **Στυμφαλīs, -ίδος**, σε Στράβ.

Στύξ, ἡ, γεν. *Στῦγός (στυγέω)*, Στύγα, δηλ. Μισητή, ποταμός του Κάτω Κόσμου, στον οποίο οι θεοί στον Όμηρο έδιναν τους ιερότερους όρκους τους, σε Ομήρ. Ιλ.

στύξαιμι, ευκτ. αορ. α΄ του *στῦγέω*.

στυππεῖον, τό, χοντρή ίνα από λινάρι ή κάνναβη, στουπί, ξαντό για καλαφάτισμα, Λατ. *stuppa*, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

στυππειο-πώλης, -ου, ὁ (πωλέω), αυτός που εμπορεύεται, πουλάει στουπί, σε Αριστοφ.

στυπηρία, Ιων. -ίη (στύφω), ἡ, στυπτικό χόμα που γίνεται από χαλκίτιδα ήθειϊκό οξύ, σε Ηρόδ.

στυράκινος[ᾱ], -η, -ον (στύραξ), κατασκευασμένος από ξύλο δέντρου, από ρητινώδες κόμμι, *στύραξ*, σε Στράβ.

στυράκιον[ᾱ], τό, υποκορ. του *στύραξ* (B), *άκοντίου*, σε Θουκ.

στύραξ (A), -ᾱκος, ὁ, I. μοσχολίβανο, αρωματικό ρετσίνι που χρησιμοποιείται ως θυμίαμα, σε Αριστ. **II.** ἡ, δέντρο που παράγει αυτό το ρετσίνι, σε Ηρόδ.

στύραξ (B), -ᾱκος, ὁ, οξύ άκρο στο κάτω μέρος δόρατος, λόγχη, σε Ξεν., Πλάτ.

στυφελιγμός, ὁ, κακή χρήση, κατάχρηση, κακοποίηση, σε Αριστοφ.

στυφελίζω, μέλ. -ξω (*στυφελός*)· **1.** χτυπώ δυνατά, πλήττω, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον άνεμο, απομακρύνω, σκορπίζω τα σύννεφα, στο ιδ.· *ἐξ ἐδέων στυφελίζαι*, τον ανέτρεψε, τον έριξε από το κάθισμά του, την έδρα του, την θέση του, στο ιδ. **2.** γενικά, φέρομαι με σκληρότητα, μεταχειρίζομαι άσχημα, κακομεταχειρίζομαι, συμπεριφέρομαι με σκαιότητα, σε Όμηρ.

στυφελός, -ἡ, -όν και -ός, όν (στύφω)· **I.** σκληρός, τραχύς, σε Αισχύλ. **II.** μεταφ., τραχύς, βάνυσος, ωμός, στον ιδ.

στυφλός, -όν, = το προηγ., σε Τραγ.

στυφο-κόπος, -ον (στύπος, κόπτω), αυτός που χτυπάει με ραβδί· χρησιμοποιείται όπως το *όρτυγοκόπος*, σ' ένα παιχνίδι όπου έβαζαν μέσα σε κύκλο ορτύκια και τα χτυπούσαν με μικρά ραβδιά· εάν ένα ορτύκι απέφευγε

το χτύπημα και έβγαινε από τον κύκλο, ο παίκτης που προσπάθησε να το χτυπήσει εθεωρείτο χαμένος, σε Αριστοφ.

στύφω[ϋ], μέλ. -ψω, συστέλλω, μαζεύω, σουφρώνω, ξινίζω — Παθ., *χείλεα στυφθείς*, σουφρώνοντας τα χείλη του λόγω της στυφής γεύσης, σε Ανθ.

στωικός, -ή, -όν (στοά), αυτός που ανήκει σε κιονοστοιχία ή περιστύλιο (στοά)· απ' όπου, Στωικός, αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στους Στωικούς φιλοσόφους (καθώς ο Στωικός φιλόσοφος Ζήνων δίδαξε στην στοά Ποικίλη), σε Κ.Δ.· πρβλ. [Στοιικός](#).

στωμυλία, ή, πολυλογία, ομιλία για ασήμαντα πράγματα, φλυαρία, σε Ανθ.

στωμυλιο-συλλεκτάδης, -ου, ό, αυτός που συλλέγει φλυαρίες ή κουτσομπολιά, σε Αριστοφ.

στωμύλλω (από *στωμύλος*, όπως το *στρογγύλλω* από *στρογγύλος*), είμαι ομιλητικός, πολυλογάς, φλυαρώ, λέω ανοησίες, καλαμπουρίζω, σε Αριστοφ.· ομοίως, αποθ., *στωμύλλομαι*, μέλ. *στωμυλοῦμαι*, αόρ. *ά' έστωμυλάμην*, στον ίδ. **στώμυλμα, -ατος, τό**, = *στωμυλία*, σε Αριστοφ.

στωμύλος[ϋ], -ον και -η, -ον (στόμα), φωνακλάς, πολυλογάς, ομιλητικός, φλύαρος, κουτσομπόλης, σε Αριστοφ., Θέογν.· *τά στωμύλα ταῦτα*, αυτές οι ανοησίες, σε Ανθ.

σύ[ϋ], **I. 1.** προσ. αντων. β' προσ., **I. 1.** εσύ· Επικ. *τύνη [ϋ]*, Αιολ. και Δωρ. *τύ*, Λατ. *tu*, Αγγλ. *you* (αρχ. *thou*)· γεν. *σοῦ*, εγκλιτ. *σου*, Επικ. *σεῦ*, *σέο*, *σεῖο*, *σέθεν*, και ως εγκλιτ. *σευ*, *σεο*, Ιων. *σέο*, *σεῦ*, Δωρ. *τεῦ*, *τευ*, εκτεταμ. *τεοῦ*, Επικ. *τεοῖο*· Δοτ. *σοί*, Ιων. και Δωρ. *τοί*, εγκλιτ. *τοι*, Δωρ. *τεῖν*, *τίν*· Αιτ. *σέ*, εγκλιτ. *σε*, Δωρ. *τέ*, ή (εγκλιτ.) *τυ*. **2.** εκτεταμ. μέσω σύνθεσης με το εγκλιτ. *γε*, *σύγε* (όπως *έγωγε*), εσύ τουλάχιστον, από τη μεριά σου, στον Όμηρ. κ.λπ.· Δωρ. *τύγα*, σε Θεόκρ. **II.** ονομ. και αιτ. *σφῶϊ*, εσεῖς οι δύο, και οι δυό σας, σε Όμηρ.· επίσης *σφῶ*, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· γεν. και δοτ. *σφῶϊν*, σε Όμηρ.· συνηρ. *σφῶν*, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **III.** πληθ., ονομ. *ύμεῖς*· εσεῖς, σε Όμηρ. κ.λπ.· Αιολ. και Επικ. *ύμμες*, Δωρ. *ύμές*· γεν. *ύμῶν*, Επικ. *ύμέων* (λογίζεται ως δισύλ. με συνίζηση) και *ύμείων*, σε Όμηρ.· Δοτ. *ύμῖν*, στον ίδ. κ.λπ.· στους Τραγ. επίσης *ύμίν [ϊ]*· Αιολ. και Επικ. *ύμμι*, *ύμμίν*· αιτ. *ύμᾶς*, Επικ. *ύμέας* (δισύλλ. με συνίζηση), Αιολ. και Επικ. *ύμμε*.

συ-αγρεσία, ή (σῦς, ᾄγρα), κυνήγι αγριόχοιρων, σε Ανθ.

Συβάρίζω, μέλ. -ίσω, ζω όπως ένας Συβαρίτης, καλοπερνά όπως ο κάτοικος της πόλης Σύβαρις, σε Αριστοφ.

Συβάρης[ϋ], ή, γεν. -εως, Ιων. -ιος, ή, Σύβαρις, πόλη της Μεγάλης Ελλάδας (Κάτω Ιταλία), χτισμένη κοντά σε ποταμό με το ίδιο όνομα, διάσημη για τον τρυφηλό βίο των κατοίκων της, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Συβάριτης[ι], -ου, ό, κάτοικος της πόλης Σύβαρις, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· θηλ., **Συβαριτίς**, -ιδος, σε Αριστοφ.· και ως επίθ., σε Θεόκρ.

Συβάριτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στην πόλη *Σύβαρι*· *λόγοι Συβαριτικοί*, κατηγορία μύθων που ήταν διαδεδομένοι στους Έλληνες, σε Αριστοφ.

σῦ-βόσιον, τό (σῦς, βόσκω), αγέλη χοίρων, σε Όμηρ.

Σύ-βοτα, τά (σῦς, βόσκω), βοσκοτόπια χοίρων, όνομα συστάδας μικρών νησιών κοντά στην Κέρκυρα, σε Θουκ.

σῦβότης, -ου, ό=συβώτης, σε Αριστ.

σῦ-βώτης, -ου, ό (σῦς, βόσκω), χοιροβοσκός, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

σύγ-γάμος, -ον, 1. δεσμευμένος με τα δεσμά του γάμου, νυμφευμένος, παντρεμένος, *ἄλλω*, με κάποιον, κάποια, σε Ευρ.· γενικά, ενωμένος με τα δεσμά του γάμου, στον ίδ. **2.** *ζύγαμός σοι Ζεύς*, ο Δίας που μοιράζεται τη

συζυγική σου κλίνη (δηλ. τη γυναίκα σου), λέγεται για τον Αμφιτρύωνα, στον ίδ.· πληθ. αντίζηλες σύζυγοι του ιδίου άντρα, στον ίδ.

συγ-γείτων, -ονος, ὁ, ἡ, αυτός που συνορεύει με, γειτονικός, γείτονας, σε Ευρ.

συγγένεια, ἡ (συγγενής), I. 1. ταυτότητα γένους ή οικογενειακής καταγωγής, εξ αίματος συγγένεια, γενιά, γενεά, σε Ευρ. κ.λπ.· με γεν., γενιά, εξ αίματος συγγένεια με ή προς κάποιον, *ἡ ζυγγένεια τοῦ θεοῦ*, σε Πλάτ.· επίσης, *ἡ πρὸς τοὺς παῖδας συγγένεια*, σε Ισοκρ. **2.** συγγενικοί δεσμοί, οικογενειακή σχέση, επιρροή, ισχύς, σε Πλάτ. **II.** γενιά κάποιου, σόι, εξ αίματος συγγενείς του, σε Ευρ.· στον πληθ., οικογένειες, οἶκοι, σε Δημ.

συγ-γενής, -ές (γίγνομαι), I. αυτός που έχει γεννηθεί από κοινού με, αυτός που εκ γενετής συνυπάρχει με κάποιον, φυσικός, έμφυτος, σύμφυτος, σε Πίνδ., Αισχύλ.· *συγγενεῖς μῆνες*, μήνες που μετρά ο φυσικός μου βίος, μήνες που έχουν γεννηθεί μαζί μου όσο ζω, σε Σοφ.· ομοίως, *επίρρ., συγγενῶς δύστηνος*, δυστυχής από τότε που γεννήθηκα, σε Ευρ. **II. 1.** αυτός που έχει το ίδιο γένος, καταγωγή, οικογένεια με κάποιον, εξ αίματος συγγενής με κάποιον, *τινι*, σε Ηρόδ., Αττ.· *απόλ., εξ αίματος συγγενής, όμαιμος*, σε Τραγ. κ.λπ.· *ως ουσ., συγγενής εξ αίματος, όμαιμος, τινος, κάποιου*, σε Αριστοφ., Πλάτ.· στον πληθ., *οἱ συγγενεῖς*, γενιά, σόι, φύτρα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *τὸ συγγενές = συγγένεια*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *εἰ τούτῳ προσήκει Λαῖῳ τι συγγενεῖ*, εάν αυτός ο άντρας έχει οποιαδήποτε συγγενική σχέση με τον Λάιο, σε Σοφ. **2.** μεταφ., συγγενικός, ομοειδής, όμοιος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **III.** στην περσική Αυλή, το συγγενής ήταν τίτλος που απονεμόταν από το βασιλιά ως ένδειξη τιμής (όπως το cousin στην Αγγλία).

συγγενικός, -ή, -όν, I. σύμφυτος, έμφυτος, κληρονομικός, σε Πλούτ. **II.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε εξ αίματος συγγενείς, *συγγενική φιλία*, μεταξύ εξ αίματος συγγενών, σε Αριστ.· *επίρρ. -κῶς*, σαν συγγενείς, σε Δημ.

συγ-γέρων, -οντος, ὁ, αυτός που είναι όμοια γέρος με άλλον, σύντροφος στη γεροντική ηλικία, σε Βάβρ.

συγγεωργέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι γεωργός όπως και κάποιος άλλος, ασχολούμαι με τη γεωργία από κοινού με κάποιον, σε Ισαίο.

συγ-γέωργος, ὁ, συνεργάτης στις γεωργικές εργασίες, σε Αριστοφ.

συγ-γηθέω, παρακ. -*γέγηθα*, χαίρομαι μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ευρ.

συγ-γηράσκω, μέλ. -*γηράσσομαι*, αόρ. α' -*εγήρᾱσα*· γερνώ μαζί με, *τινί*, σε Ηρόδ.· *απόλ., σε Αισχύλ.*

σύγ-γηρος, -ον (γῆρας), αυτός που γερνάει μαζί με κάποιον, σε Ανθ.

συγ-γίγνομαι, Ιων. **συγγίν-[ι]**· μέλ. -*γενήσομαι*, αόρ. β' -*εγενόμην*, παρακ. - *γέγονα*· αποθ., **1.** βρίσκομαι, είμαι μαζί με κάποιον, συναναστρέφομαι ή συσχετίζομαι με, συνδέομαι ή κάνω συντροφιά με, *τινι*, σε Ηρόδ., Αττ.· ομοίως, επίσης, *συγγίγνομαι ἐς λόγους τινί*, σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για μαθητές ή οπαδούς, συναναστρέφομαι τον δάσκαλο, μαθητεύω κοντά του, τον συμβουλευόμαι, στον ίδ. κ.λπ. **3.** έρχομαι να βοηθήσω, *τινι ή πρὸς τινα*, σε Αισχύλ.· *απόλ., σε Σοφ. 4.* συναπαντώ, συναντώ, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *οἱ συγγιγνόμενοι*, σύντροφοι, σε Ξεν.

συγ-γιγνώσκω, Ιων. **συγγίν-**· μέλ. -*γνώσομαι*, αόρ. β' -*έγνω*, παρακ. - *έγνωκα*· **I.** σκέφτομαι κατά τον ίδιο τρόπο με, συμφωνώ με, ομολογώ, ομοφωνώ, *τινί*, σε Ξεν.· με αιτ., *τὴν ἁμαρτίαν ζυνέγνωσαν*, μοιράστηκαν την ευθύνη για το σφάλμα, σε Θουκ.· *απόλ., συναινώ, συμφωνώ*, σε Ηρόδ., Θουκ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ. **II. 1.** *συγγιγνώσκω ἑαυτῷ*, είμαι εν γνώσει, συνειδητοποιώ· *καὶ αὐτοὶ ζυνέγνωσαν σφίσιν ὡς ἡδίκηκότες*, σε Λυσ.· ομοίως

στη Μέσ. *συνεγινώσκετο έωυτῶ ούκέτι εἶναι δυνατός*, σε Ηρόδ. **2.** παραδέχομαι, αναγνωρίζω, αναλαμβάνω την ευθύνη, ομολογώ, αποδέχομαι, *τι*, στον ίδ., Αττ.· με αιτ. και απαρ., σε Ηρόδ.· με μτχ., *ζυγγοῖμεν ἂν ἡμαρτηκότες*, σε Σοφ.· απόλ., ομολογώ το σφάλμα μου, το αναγνωρίζω, σε Ενεργ. και Μέσ., στον ίδ. **III.** τρέφω τα ίδια αισθήματα με κάποιον· ομοίως, τον δικαιολογώ, τον συγχωρώ, του δίνω χάρη ή άφεση, σε Σοφ. κ.λπ.· *συγγινώσκω τινί την άμαρτίαν*, Λατ. *ignoscere aliqui culpam*, σε Ευρ.· επίσης με γεν. πράγμ., σε Πλούτ.

σύγγνοια, ή, = *συγγνώμη* Π. 2, σε Σοφ.

συγ-γνώμη, Αττ. **ζυγ-γν-, ή, I.** αναγνώριση, παραδοχή κάποιου πράγματος, ομολογία, *συγγνώμην έχειν, ὅτι...*, αναγνωρίζω ότι..., σε Ηρόδ. **II. 1.** αίσθημα συμπάθειας προς κάποιον, επιεικής κρίση γι' αυτόν, παραχώρηση, προσπάθεια δικαιολόγησής του, σε Αριστοφ., Κ.Δ. **2.** συγχώρεση, άφεση, *συγγνώμην έχειν*, συγχωρώ, *τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.· *τινός*, για κάτι, σε Ηρόδ., Αττ.· αντίθ. προς το *συγγνώμης τυγχάνειν*, κερδίζω τη συγχώρηση κάποιου, σε Ξεν. κ.λπ.· *ζυγγνώμην λήψονται*, θα συγχωρεθούν, σε Θουκ. **3.** λέγεται για πράξεις, ενέργειες, *συγγνώμην έχει*, επιδέχονται, επιτρέπουν τη συγχώρηση, είναι συγγνωστά, άξια συγχώρεσης, συγχωρήσιμα, σε Σοφ.· *έχειν τι συγγνώμης*, σε Θουκ.

συγγνωμονικός, -ή, -όν, I. αυτός που είναι πρόθυμος να παρέχει συγχώρηση, που είναι επιεικής, παραχωρητικός, ενδοτικός, σπλαχνικός, σε Αριστ. **II.** λέγεται για πράγματα, αυτός που είναι δυνατόν να συγχωρεθεί, που επιδέχεται συγχώρησης, συγχωρητέος, στον ίδ.

συγγνωμοσύνη, ή, = *συγγνώμη*, σε Σοφ.

συγ-γνώμων, Αττ. **ζυγγν-, -ον**, γεν. *-ονος* (*συγγινώσκω* III), **1.** αυτός που έχει την τάση να συγχωρεί, σπλαχνικός, επιεικής, ενδοτικός, σε Ξεν.· *συγγνώμων εἶναι τινος*, είμαι διατεθειμένος να συγχωρήσω κάτι, σε Ευρ. **2.** Παθ., αυτός που έχει λάβει συγχώρηση, που αξίζει συγγνώμη ή επιείκεια, συγγνωστός, επιδεκτικός συγχώρησης, συγχωρήσιμος, σε Θουκ.

συγγνωστέον ή -έα, ρημ. επίθ. του *συγγινώσκω*, αυτό που πρέπει κάποιος να συγχωρέσει, να του δείξει επιείκεια, *τινί*, σε Πλάτ.

συγ-γνωστός, -όν, ρημ. επίθ., αυτός που είναι δυνατόν να συγχωρεθεί, που επιτρέπεται να συγχωρεθεί, που επιδέχεται συγχώρησης, συχωρητέος, συχωρήσιμος, σε Ευρ. κ.λπ.· *συγγνωστόν ή συγγνωστά έστι*, με απαρ., στον ίδ.

συγγομφόω, μέλ. *-ώσω*, συναρμόζω, συνενώνω με καρφιά, καρφώνω μαζί, συγκολλώ, σε Πλούτ.

σύγ-γονος, -ον, ποιητ. επίθ., = *συγγενής*, **I.** ό,τι διαθέτει κάποιος εκ γενετής, σύμφυτος, έμφυτος, φυσικός, σε Πίνδ., Αισχύλ. **II.** συνδεδεμένος με δεσμούς αίματος, εξ αίματος συγγενής, Λατ. *cognatus*, σε Πίνδ., Ευρ.· *ως ους.*, αδελφός, αδελφή, σε Ευρ.· *σύγγονοι*, εξ αίματος συγγενείς, ξαδέρφια, σε Πίνδ.

σύγγραμμα, -ατος, τό (συγγράφω). **I.** αυτό που έχει γραφτεί, γραμμένο χαρτί, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.· γραπτή σύνθεση, βιβλίο, έργο, σε Ξεν. κ.λπ.· ιδίως έργο σε πεζό λόγο, πεζογραφία, πραγματεία, γραπτός λόγος, στον ίδ., σε Ισοκρ. **II.** νομική διάταξη, γραπτός κανονισμός, σε Αισχίν. **2.** συνταγή του γιατρού, συνταγογράφηση, σε Ξεν.

συγγραφεύς, -έως, ό (συγγράφω), I. αυτός που συλλέγει και καταγράφει ιστορικά γεγονότα, ιστορικός, σε Ξεν.· γενικά, συγγραφέας, πεζογράφος, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** *συγγραφείς, οί*, στην Αθήνα (κατά το εικοστό πρώτο έτος

του Πελοποννησιακού πολέμου), επιτροπή που είχε εκλεγεί προκειμένου να προτείνει μέτρα για τη μεταβολή του πολιτεύματος, σε Θουκ.

συγγραῖφή, ἡ (συγγράφων),· **I.** καταγραφή ή σημείωση, σε Ηρόδ. **II. 1.** αυτό που έχει γραφή, γραπτό, βιβλίο· ιστορία, αφήγημα, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** γραπτό συμβόλαιο, συμφωνία, σύμβαση, Λατ. *syngrapha*, στον ίδ.· *συγγραφαι ναυτικάι*, συμβόλαιο ή χρεωστικά ομόλογα για εξασφάλιση απαίτησης από ναυτικό δάνειο (συνήθως με υποθήκη του πλοίου), σε Δημ.· *ἀνδριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγγραφὴν*, έχοντας έθλεθι σε γραπτές συμφωνίες για την εκτέλεση ανδριάντα, στον ίδ.

συγγραῖφικός, -ή, -όν, αυτός που επιδίδεται στη συγγραφή, ιδίως στον πεζό λόγο, σε Λουκ.· *ἐπίρρ., συγγραφικῶς ἐρεῖν*, μιλά σαν βιβλίο, δηλ. με μεγάλη ακρίβεια, ακριβολογώ, σε Πλάτ.

συγ-γράφω[ᾱ], μέλ. -*ψω*, **I. 1.** καταγράφω ή σημειώνω, Λατ. *conscribere*, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., αναθέτω, φροντίζω ώστε να καταγραφεί κάτι, σε Ηρόδ. **2.** περιγράφω, στον ίδ. **II. 1.** συντάσσω ένα γραπτό ή συνθέτω συγγραφικό έργο, Λατ. *conscribere*· *πόλεμον συγγράφω*, γράφω την ιστορία του πολέμου, γράφω ιστορικό έργο, σε Θουκ.· ιδίως γράφω σε πεζό λόγο, σε Πλάτ. **2.** συνθέτω λόγο ο οποίος πρόκειται να εκφωνηθεί από άλλον, σε Ισοκρ., Πλάτ. — Μέσ., αναθέτω τη συγγραφή λόγων, σε Πλάτ. **III. 1.** συλλέγω, συντάσσω, ορίζω, *τοὺς πατέριους νόμους*, σε Ξεν. — Μέσ., *συγγράφεσθαι τι*, συντάσσω συμβόλαιο ή σύμβαση, κάνω έγγραφη συμφωνία, στον ίδ.· *συγγράφεσθαι εἰρήνην πρὸς τινα*, συνάπτω συνθήκη ειρήνης με κάποιον, σε Ισοκρ.· *ἀπόλ., υπογράφω συνθήκη*, σε Θουκ.· *πατέρες συγγεγραμμένοι*, οι Ρωμ. *Patres conscripti*, σε Πλούτ. **2.** συντάσσω σχέδιο ψηφίσματος που πρόκειται να υποβληθεί σε ψηφοφορία, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., σε Πλάτ. **IV.** ζωγραφίζω κατά παραγγελία ή κατόπιν συμβολαίου, σε Αριστοφ.

συγ-γυμνάζω, μέλ. -*σω*, εξασκώ, γυμνάζω μαζί στον ίδιο τόπο — Παθ., γυμνάζομαι μαζί με ή ομαδικά, σε Πλάτ.

συγγυμναστής, -οῦ, ὁ, σύντροφος στις σωματικές ασκήσεις, σε Πλάτ., Ξεν.

σύ-γε, βλ. **σύ.**

συγ-καθᾱγίζω, Αττ. μέλ. -*ῶ*, κατακαίω, θυσιάζω μαζί στην ίδια πυρκαγιά, σε Πλούτ.

συγ-καθαιρέω, Ιων. **συγκατ-**· μέλ. -*ήσω*, αόρ. β' *συγκαθεῖλον*· **I.** καταβάλλω, εξουδετερώνω, αφανίζω, συμβάλλω, συμμετέχω στην εξουδετέρωση, *τὸν βάρβαρον*, σε Θουκ. **II.** φέρω εις πέρας κάτι μαζί με κάποιον άλλο, επιχειρώ μαζί με κάποιον κάτι, *τί τι*, σε Ηρόδ.

συγ-καθαρμόζω, μέλ. -*σω*, συμμετέχω στην τακτοποίηση των μελών ενός πτώματος, συμμετέχω στην προπαρασκευή της ταφής, κηδεύω, σε Σοφ.

συγ-καθέζομαι, μέλ. -*εδοῦμαι*, κάθομαι μαζί με, συνεδριάζω, σε Πλάτ.

συγ-καθείργω, Αττ. αντί -*κατείργω*, συγκλείνω, κλείνω κάτι ερμητικά από κοινού με, *τινά τι*, σε Ξεν. κ.λπ. — Παθ., κλείνομαι μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Αισχίν.

συγ-καθέλκω, μέλ. -*ζω*, αόρ. α' -*εἰλκῶσα*· σύρω, καθελκύω μαζί με· Παθ. μέλ., *συγκαθελκυσθήσεται*, σε Αισχύλ.

συγ-καθεύδω, μέλ. -*ευδήσω*, κοιμάμαι μαζί στο ίδιο κρεβάτι, *τινί*, σε Αισχύλ.

συγκάθημαι, κανονικά παρακ. του *συγκαθέζομαι*, είμαι καθισμένος ή κάθομαι μαζί με ή στο πλάι κάποιου, σε Ηρόδ., Ευρ.· λέγεται για πλήθος προσώπων, κάθομαι μαζί, συσκέπτομαι, συνέρχομαι, συνεδριάζω, σε Αριστοφ., Θουκ.

συγ-καθιερόω, μέλ. -*ώσω*, αφιερώνω μαζί με κάποιον άλλο, σε Πλούτ.

συγ-καθίζω, μέλ. *-ιζήσω*, **I.** βάζω κάποιον να καθίσει μαζί με κάποιον άλλο — Μέσ. ή Παθ., κάθομαι σε συνέλευση, συνέρχομαι, συνεδριάζω, συσκέπτομαι, σε Ξεν. **II.** αμτβ. = Μέσ., κάθομαι μαζί με κάποιον, σε Λουκ.

συγ-καθίημι, μέλ. *-καθήσω*, ρίχνω, αφήνω να πέσει κάτι από κοινού με κάτι άλλο, τοποθετώ μαζί, σε Ευρ.· *συγκαθίημι éavtón*, κάθομαι οκλαδόν, χαμηλώνω, κάθομαι κάτω, *είζτι*, σε Πλάτ.· και απόλ. (ενν. *éavtón*), καταδέχομαι, υποκύπτω, ενδίδω, συγκατανεύω, συναινώ, συμβιβάζομαι με άλλους, συμμορφώνομαι, με δοτ., στον ίδ.

συγ-καθίστημι, μέλ. *-καταστήσω*, αόρ. α' *-κατέστησα*· **1.** εγκαθιστώ μαζί σε κάποιον τόπο, παρά Δημ. **2.** συμμετέχω στην εγκατάσταση, εγκαθιστώ, παλινορθώνω, Λατ. *constituere*, *τὴν τυραννίδα*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· λέγεται για την καθυσύχαση χωρών που βρίσκονται σε αναταραχή, σε Θουκ.· βοηθώ στην τακτοποίηση, διευθέτηση, θεραπεία, σε Ευρ.

συγ-καίω, Αττ. **-κάω** [*ā*], μέλ. *-καύσω*, ανάβω πυρκαγιά, πυρπολώ μαζί με κάποιον ή αμέσως, κατακαίω, Λατ. *comburare*, σε Πλάτ.

συγ-κᾶκοπαῖθέω, μέλ. *-ήσω*, συμμετέχω στις συμφορές κάποιου, δεινοπαθώ από κοινού, συμπάσχω, σε Κ.Δ.

συγκᾶκουχέομαι, Παθ., υπομένω τις αντιξοότητες μαζί με κάποιον, συμπάσχω, *τινι*, σε Κ.Δ.

συγ-κᾶλέω, μέλ. *-καλέσω*, Αττ. **-καλῶ**· **1.** καλώ σε συμβούλιο, καλώ σε συγκεκριμένο τόπο για συνέλευση, συγκαλώ, προσκαλώ, συγκεντρώνω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· ομοίως, στη Μέσ., σε Ηρόδ., Κ.Δ. **2.** προσκαλώ μαζί με άλλους σε συμπόσιο, προσκαλώ σε δείπνο, σε Ξεν.

συγ-καλυπτέος, -α, -ον, αυτός που πρέπει να παραμείνει κρυφός, να συγκαλυφθεί, σε Αισχύλ.

συγ-καλυπτός, -ή, -όν, περιτυλιγμένος, συγκεκαλυμμένος, σε Αισχύλ.

συγ-κᾶλύπτω, μέλ. *-ψω*, σκεπάζω ή καλύπτω, κουκουλώνω εντελώς, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. — Παθ., *συγκεκαλυμμένη*, αυτή που έχει καλυφθεί εντελώς, που έχει περιτυλιχθεί, σε Πλούτ. — Μέσ., καλύπτω εντελώς τον εαυτό μου, σκεπάζω το πρόσωπό μου, αποσιωπώ, σε Ξεν.

συγ-κάμνω, μέλ. *-καμοῦμαι*, αόρ. β' *συνέκᾱμον*· **1.** μοχθώ ή υποφέρω από κοινού με κάποιον, συμπάσχω με, *τινί*, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** εργάζομαι, κοπιάζω ή μοχθώ μαζί με κάποιον, συνεργάζομαι, *τινί*, σε Σοφ., Ευρ.· απόλ., κοπιάζω από κοινού, σε Σοφ.

συγ-καμπή, ή, θηλιά, άρθρωση, αρμός, κλείδωση, σε Ξεν.

συγ-κάμπτω, μέλ. *-ψω*, λυγίζω μαζί με κάτι άλλο, λυγίζω τα γόνατα, σε Πλάτ. — Παθ., *συγκεκαμμένη τῷ σκέλει*, λέγεται για άνθρωπο που ετοιμάζεται να ιππεύσει άλογο, σε Ξεν.· επίσης, λέγεται για την πράξη του καθίσματος, *ζυγκαμφθεὶς κάθηναι*, σε Πλάτ.

συγ-κᾶσιγνήτη, ή, αυταδέλφη, αδελφή από τον ίδιο πατέρα και την ίδια μητέρα, γνήσια αδελφή, σε Ευρ.

σύγ-κᾶσις, ό και ή, αυτάδελφος ή αυτάδελφη, σε Ευρ.

συγ-καταβαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, αόρ. β' *-έβην*· **1.** κατεβαίνω ή κατέρχομαι μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ευρ. **2.** κατεβαίνω μαζί, ιδίως προς την παραλία, σε Θουκ. **3.** κατέρχομαι με τη βοήθεια κάποιου, σε Αισχύλ. **4.** κατέρχομαι στο σημείο να, συμφωνώ, συναινώ, συγκατατίθεμαι, σε Πολύβ.

συγ-καταβάλλω, μέλ. *-βάλλω*, καταβάλλω, γκρεμίζω μαζί με, *éavtón τινι*, σε Πλούτ.

συγ-καταγνῆράσκω, μέλ. *-γνῆράσομαι*, αόρ. α' *-εγῆρᾱσα*· γερνώ μαζί με κάποιον, ζω μαζί με κάποιον μέχρι τα βαθειά γεράματα, *τινί*, σε Ηρόδ.

συγ-κατάγω, μέλ. -ζω, βοηθώ στην επαναφορά κάποιου πράγματος, τὸν δῆμον, σε Αισχίν.

συγ-καταδιώκω, μέλ. -ζω, καταδιώκω μαζί ή από κοινού, σε Θουκ.

συγ-καταδουλόω, μέλ. -ώσω, βοηθώ στην υποδούλωση, σκλαβώνω μαζί με κάποιον άλλο, τινά τινι, σε Θουκ. · ομοίως στη Μέσ., στον ίδ.

συγ-καταδύνω[ῦ] και -δύω· αόρ. β' -κατέδυν· καταβυθίζομαι, βουτώ ή βουλιάζω από κοινού με κάποιον, σε Θεόκρ.

συγκατάδῶσις, -εως, ὁ, ταυτόχρονη κατάδυση ή καταβύθιση, σε Στράβ.

συγ-καταζεύγνυμι, μέλ. -ζω, ζεύω, δένω μαζί με, παντρεύω κάποιον, τινά τινι, σε Πλούτ. — Παθ., ἄτη συγκατέζευκται, έχει δεθεί στενά, έχει παντρευτεί τη δυστυχία του, σε Σοφ.

συγ-καταθάπτω, μέλ. -ψω, θάβω βαθιά μαζί με κάποιον, σε Ηρόδ.

συγκατάθεσις, ή (**συγκατατίθημι**), **I.** επιδοκιμασία, συμφωνία, ομοφωνία, συγκατάθεση, συναίνεση, αποδοχή, σε Κ.Δ. **II.** υποταγή, αποδοχή, σε Πλούτ.

συγ-καταθέω, εφορμώ, επιτίθεμαι από κοινού με κάποιον, σε Ξεν.

συγ-καταθνήσκω, πεθαίνω μαζί με κάποιον, τινί, σε Μόσχ.

συγ-καταίθω, κατακαίω μαζί με άλλους, σε Σοφ.

συγ-καταινέω, μέλ. —έσω· **I.** συμφωνώ με, επιδοκιμάζω, συναινώ, τινί, σε Ξεν. **II.** με αιτ. πράγμ., εγκρίνω, επιδοκιμάζω, σε Πλούτ.

συγκαταιρέω, Ιων. αντί *συγκαθαιρέω*.

συγ-καταίρω, προσορμίζομαι, καταπλέω συγχρόνως, σε Πλούτ.

συγ-κατακαίω, Αττ. -κάω [ᾱ], μέλ. -καύσω· καίω μαζί ή επίσης, τὰς σκηνάς, σε Ξεν. — Παθ., καίγομαι από κοινού με, τινί, σε Ηρόδ.

συγ-κατάκειμαι, Παθ., κοιμάμαι μαζί με κάποιον, είμαι ξαπλωμένος μαζί με, λέγεται για σαρκική επαφή, σε Πλάτ.

συγ-κατακλείω, Ιων. -κλήϊω, μέλ. -κλείσω, κλείνω μέσα ή εσωκλείω μαζί, σε Ηρόδ.

συγ-κατακλίνω[ῖ], μέλ. -κλῖνω, **1.** ξαπλώνω κάποιον μαζί με κάποιον άλλο — Παθ., πλαγιάζω μαζί με κάποιον, σε Αριστοφ. **2.** Παθ. επίσης, ξαπλώνω στο ίδιο ανάκλιντρο με κάποιον κατά το δείπνο, στον ίδ.

συγ-κατακόπτω, κόβω σε μικρά κομμάτια μαζί με κάποιον — Παθ., σε Πλούτ.

συγ-κατακτάομαι, αποθ., κατακτώ, αποκτώ, κερδίζω κάτι μαζί με κάποιον, συγκατακτάομαι *Φιλίππῳ τὴν ἀρχήν*, σε Δημ.

συγ-κατακτείνω, αόρ. β' -κατέκτανον, ανώμ. μτχ. -κατακτάς· σκοτώνω, σφαγιάζω μαζί, ομαδικά, σε Σοφ., Ευρ.

συγ-καταλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, αρπάζω, καταλαμβάνω κάτι από κοινού, σε Ξεν. · καταλαμβάνω συγχρόνως, συγκυριεύω, συλλαμβάνω, λέγεται με στρατιωτική σημασία, σε Θουκ.

συγ-καταλείπω, μέλ. -ψω, εγκαταλείπω από κοινού, *συγκαταλείπω φρουράν*, αφήνω πίσω μια ομάδα φρουρών σε κάποιον τόπο, σε Θουκ.

συγ-καταλύω, μέλ. -σω, συμμετέχω ή βοηθώ στην καταστροφή ή την κατάλυση, τὸν δῆμον, σε Θουκ. κ.λπ.

συγ-καταμίγνυμι και -ύω, μέλ. -μίζω, αναμειγνύω με, ανακατεύω, κάνω χαρμάνι με, *Χάριτας Μούσαις συγκαταμινγύς*, σε Ευρ. — Παθ., είμαι απορροφημένος με κάτι, σε Ξεν.

συγ-καταμύω, μέλ. -σω, είμαι εντελώς κλεισμένος, σφραγισμένος, σε Ανθ.

συγ-καταναυμάχew, μέλ. -ήσω, βοηθώ στην από θαλάσσης κατάληψη, τινά, σε Αισχίν.

συγ-κατανέμω, μέλ. -νεμῶ, απονέμω, αποδίδω εξίσου ή ομοίως — Μέσ., μοιράζονται εξίσου μεταξύ τους, ισομοιράζονται, *τήν γῆν*, σε Θουκ.

συγ-κατανεύω, μέλ. -σω, συναινῶ, συγκατατίθεμαι, συμφωνῶ σε κάτι, *τινί*, σε Πολύβ.

συγ-καταπίμπλημι, μέλ. -πλήσω, γεμίζω με μιάσματα, μολύνω εξίσου, σε Αντιφών.

συγ-καταπλέκω, μέλ. -ζω, συμπλέκω, αναμειγνύω με, *τί τινι*, σε Πλούτ.

συγκαταπράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, συμμετέχω στην επίτευξη κάποιου στόχου, κατορθώνω από κοινού, Ενεργ. και Μέσ., σε Δημ.

συγ-καταρρίπτω, μέλ. -ψω, καταρρίπτω από κοινού, σε Λουκ.

συγ-κατασκάπτω, μέλ. -ψω, καταστρέφω, γκρεμίζω μαζί με κάποιον ή ομαδικά, σε Ευρ.

συγ-κατασκεδάννυμαι, Μέσ., καταβρέχω ταυτόχρονα, σε Ξεν.

συγ-κατασκευάζω, μέλ. -σω, συντελώ στην κατασκευή ή την εδραίωση κάποιου πράγματος, συμπράττω, σε Θουκ. κ.λπ. · *συγκατασκευάζω τὸν πόλεμον*, συνεργῶ στη διεξαγωγή πολέμου, σε Δημ.

συγ-κατασκηνῶ, μέλ. -ώσω, εγκαθιστῶ στην ίδια σκηνή ή κατοικία με άλλους, συνοικῶ, συγκατοικῶ, σε Ξεν.

συγ-κατασκήπτω, μέλ. -ψω, επιπίπτω, εφορμῶ προς τα κάτω από κοινού, σε Πλούτ.

συγ-κατασπάω, μέλ. -άσω [ᾶ], **I.** συμπαρασύρω, σε Λουκ. — Παθ., *τὰ φρούρια τὰ εἰς τὴν Σύρων ἐπικράτειαν συγκατασπασθέντα*, τα οποία περιήλθαν ταυτόχρονα στην κυριαρχία τους, σε Ξεν. **II.** καταβροχθίζω, καταπίνω μαζί, σε Λουκ.

συγ-κατασταΐσιάζω, μέλ. -σω, παρακινῶ από κοινού σε εξέγερση, εξεγείρω, στασιάζω από κοινού, σε Πλούτ.

συγ-καταστρέφω, μέλ. -ψω, **I.** οδηγῶ από κοινού στην κατάληξη, αποπερατώνω, τελειώνω μαζί με, σε Πλούτ. **II.** Μέσ., κατακτῶ από κοινού ή συγχρόνως, σε Θουκ. κ.λπ.

συγ-κατατάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, κατατάσσω ή διευθετῶ από κοινού, συγκαταλέγω, σε Ξεν.

συγ-κατατίθημι, μέλ. -θήσω, εναποθέτω, καταθέτω από κοινού ή ταυτοχρόνως — Μέσ., *συγκατατίθημί τινι τὴν αὐτὴν δόξαν*, καταθέτω την ίδια άποψη με κάποιον, σε Πλάτ. · *κατόπιν, μόνον με δοτ.*, συμφωνῶ, συναινῶ με, σε Φίλιππ. παρά Δημ.

συγ-κατατρώγω, κατατρώω συγχρόνως, σε Πλούτ.

συγ-καταφᾶγείν, απαρ. αορ. β' του *συγκατεσθίω*.

συγ-καταφλέγω, μέλ. -ζω, κατακαίω από κοινού με κάποιον ή μαζί, σε Λουκ.

συγ-καταψεύδομαι, μέλ. -ψεύσομαι, αποθ., ψευδομαρτυρῶ από κοινού εναντίον κάποιου, *τινός*, σε Αισχίν.

συγ-καταψηφίζομαι, Αττ. μέλ. -ιοῦμαι, **I.** αποθ., καταδικάζω, καταψηφίζω από κοινού ή εξίσου, σε Πλούτ. **II.** Παθ., συγκαταλέγομαι, συναπαριθμούμαι μαζί με άλλους, σε Κ.Δ.

συγκατέδομαι, μέλ. του *συγκατεσθίω*.

συγ-κάτειμι (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), κατέρχομαι, κατεβαίνω μαζί με κάποιον, *τινι*, σε Λουκ.

συγ-κατείργω, Ιων. αντί *συγκαθείργω*.

συγ-κατεργάζομαι, μέλ. -άσομαι — Παθ., παρακ. -*εἰργασμαι*· αποθ. · **1.**

βοηθῶ ή υποστηρίζω κάποιον στην επίτευξη ενός έργου, συνεργῶ, συμπράττω, *τίτيني*, σε Ηρόδ., Ευρ. · *με δοτ. μόνον*, συνεργάζομαι με, σε Ηρόδ.

2. βοηθώ στην κατάκτηση μιας χώρας, σε Πλούτ. **3.** συνεργώ σε δολοφονία, θανατώνω από κοινού, σε Ευρ.

συγ-κατέρχομαι, αποθ., με Ενεργ. αόρ. και παρακ., γυρίζω πίσω από κοινού, επιστρέφω από εξορία μαζί με, σε Λυσ. κ.λπ.

συγ-κατεσθίω, μέλ. -έδομαι, παρακ. -εδήδοκα, αόρ. α' κατέφαγον· κατατρώνω, καταβροχθίζω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Πλούτ.

συγ-κατεύχομαι, μέλ. -εύζομαι, αποθ., προσεύχομαι, ικετεύω από κοινού για κάτι, σε Σοφ.

συγ-κατηγορέω, κατηγορώ από κοινού κάποιον, τινός, σε Δημ.

συγ-κάτημαι, Ιων. αντί συγκάθημαι.

συγ-κατοικέω, μέλ. -ήσω, διαμένω, κατοικώ μαζί με κάποιον, συγκατοικώ, συνοικώ, τινί, σε Σοφ.

συγ-κατοικίζω, μέλ. -σω, **I.** εγκαθιστώ, αποικίζω από κοινού, συμβάλλω στον αποικισμό, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** εγκαθιστώ κάποιον σε κάποιον τόπο μαζί με άλλους, βάζω κάποιον να μείνει μαζί με άλλους, σε Ευρ. **III.** μεταφ., ιδρύω από κοινού, σε Θουκ.

συγ-κατοικτίζομαι, Αττ. μέλ. -ιοῦμαι, Μέσ., θρηνώ μαζί, από κοινού, σε Θουκ.

συγ-κατορθόω, μέλ. -ώσω, βοηθώ, συντελώ, συμπράττω στην ανόρθωση ή επανόρθωση κάποιου πράγματος, σε Ισοκρ.

συγ-κατορύσσω, Αττ. -ττω, θάβω, παραχώνω κάτι από κοινού με, τί τινι, σε Πλούτ.

συγ-καττύω, μπαλώνω, συρράπτω, συγκαλλώ υποδήματα, λέγεται για υποδηματοποιούς — Παθ., *θώραξ ἐκ δερμάτων συγκεκαττυμένος*, σε Λουκ.

συγκέας, μτχ. αορ. α' του *συγκαίω*.

σύγ-κειμαι, **I.** Παθ., βρίσκομαι, κείμαι από κοινού με, σε Σοφ. **II. 1.** ως Παθ. του *συντίθημι*, είμαι συντεθειμένος, συναποτελούμαι, απαρτίζομαι από, *ἐκ τινων*, λέγεται για συγκεκριμένα μέρη, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** λέγεται για έργα του γραπτού λόγου, είμαι συντεθειμένος, έχω συγγραφεί, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. **3.** έχω επινοηθεί, παρασκευαστεί, σε Ευρ. κ.λπ. **III. 1.** συμφωνούμαι από δύο πλευρές, δύο αντίπαλα μέρη, σε Θουκ.· μτχ., αυτός που έχει συμφωνηθεί, διευθετηθεί, *αί συγκείμεναι ήμέραι*, σε Ηρόδ.· *κατὰ τὰ συγκείμενα*, σύμφωνα με τους όρους που έχουν συμφωνηθεί, στον ιδ.· *ἐκ τῶν ζυγκειμένων*, σε Θουκ. **2.** απρόσ., *σύγκειται*, έχει συμφωνηθεί ή είναι συμπεφωνημένο, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· ομοίως, *συγκειμένου σφι*, με απαρ., αφότου είχαν συμφωνήσει να..., σε Ηρόδ.

συγκεκάλυμμαι, Παθ. παρακ. του *συγκαλύπτω*.

συγκέκομμαι, Παθ. παρακ. του *συγκόπτω*.

συγκέκρᾶμαι, Παθ. παρακ. του *συγκεράννυμι*.

συγκεκροτημένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *συγκροτέω*, κατά τέλειο τρόπο, συμπαγώς, σταθερά, σε Λουκ.

συγ-κελεύω, μέλ. -σω, διατάζω, προστάζω από κοινού με, σε Ευρ., Θουκ.

συγ-κεντέω, μέλ. -ήσω, κεντώ, κεντρίζω από κοινού, σουβλίζω, τρυπώ συγχρόνως, Λατ. *telis confodere*, σε Ηρόδ. — Παθ. *ἔμελλε συγκεντήσεσθαι*, στον ιδ.

συγ-κεράννῡμι ή **-ύω**, μέλ. -*κεράσω* [ᾶ], παρακ. -*κέκρᾶκα* — Παθ., μέλ. -*κραθήσομαι*, αόρ. α' -*εκραθήν* [ᾶ], Ιων. -*εκρήθην*· παρακ. -*κέκρᾶμαι*· **I. 1.** αναμειγνύω μαζί με, ανακατεύω μαζί, συνταιριάζω με, κάνω χαρμάνι από, διαλύω με το ανακάτεμα, *τί τινι*, σε Πλάτ. **2.** αναμειγνύω, ανακατεύω, ανακατώνω πολλά, στον ιδ.· *ἐξ ἀμφοτέρων ζυγκεράννυμι*, κάνω ένα μείγμα από δύο υλικά, στο ιδ. **3.** αναμειγνύω, συνθέτω, συνάπτω, σε Κ.Δ. **II. 1.** Παθ., είμαι αναμειγμένος, ανακατεμένος μαζί με, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για φιλίες, φιλικές σχέσεις, σχηματίζομαι μέσω στενής σύνδεσης, σχέσης, σε Ηρόδ. — Μέσ., *συγκεράσασθαι φιλίαν*, συνάπτω στενή φιλική σχέση, στον ιδ. **3.** λέγεται για πρόσωπα, είμαι στενά συνδεδεμένος με, *τινι*, σε Ξεν.· εμπλέκομαι, σχετίζομαι με τη δυστυχία, σε Σοφ. κ.λπ.· *οἶκτω συγκεκραμένη*, αυτή που πάσχει σοβαρά από..., στον ιδ.

συγ-κεραυνόω, μέλ. -*ώσω*, χτυπώ με κεραυνό ή όπως (θα χτυπούσα) με κεραυνό, κατακεραυνώνω, συντρίβω σε κομμάτια, σε Ευρ.

συγ-κεφᾶλαιόω, μέλ. -*ώσω*, συγκεφαλαιώνω, συνοψίζω, ανακεφαλαιώνω, σε Ξεν. — Παθ. ανάγομαι, υπάγομαι στο ίδιο κεφάλαιο, ανακεφαλαιώνομαι, σε Ξεν.· λέγεται για μια εργασία, εκθέτω περιληπτικά, σε Ξεν.

συγκεχυμένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *συγχέω*, ατάκτως, ανάκατα, φύρδην μίγδην, τουρλού τουρλού, αδιακρίτως, σε Αριστ.

συγ-κινδυνεύω, μέλ. -*σω*, διατρέχω κίνδυνο από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Θουκ. κ.λπ.· απόλ., συμμετέχω στον κίνδυνο, κινδυνεύω, πολεμώ μαζί με, σε Ξεν., Δημ. κ.λπ.

συγ-κινέω, μέλ. -*ήσω*, ανακινώ μαζί, συγκινώ, συνταράσσω, σε Κ.Δ.

συγ-κλαίω, μέλ. -*κλαύσομαι*, κλαίω, θρηνώ από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Ανθ.

συγ-κλάω, μέλ. -*κλάσω*, λυγίζω, τσακίζω, σπάω, συνθλίβω — Παθ., έχω συνθλιβεί, σε Πλάτ.

σύγκλεισις, αρχ. Αττ. **ξύγκλησις**, -*εως*, ή (**συγκλείω**), **I.** ερμητικό κλείσιμο, αποκλεισμός, πύκνωση (λέγεται για παράταξη μάχης ή μάχη), σε Θουκ. **II.** στενό πέρασμα, δίοδος στενή, κλεισούρα, σε Πλούτ.

συγ-κλείω, μέλ. -*κλείσω*· Ιων. -*κληῖω*, μέλ. -*κληῖσω*· αρχ. Αττ. *ζυγ-κλήω*, μέλ. -*κλήσω* — Παθ., αόρ. α' *συνεκλείσθην*, αρχ. Αττ. *θυνεκλήσθην*, παρακ.

συγκέκλειμαι ή -*εισμαι*, αρχ. Αττ. *ξυνκέκλημαι*, Ιων. *συνκεκλήῖμαι*· **I. 1.** κλείνω από κοινού, κλειδώνω μαζί, εγκλείω, περικλείω, συρράπτω, εσωκλείω, στενοχωρώ, σε Ηρόδ.· *ἐς τόπον*, σε Θουκ.· *ξυνέκλεγε διὰ μέσου*, τους απέκλειε και τους αναχαίτιζε, στον ιδ. — Παθ., *λίμνη συγκεκληῖμένη οὔρεσι*, σε Ηρόδ.· *συγκεκλημένη*, περικαλυμμένη, σε Ευρ. **2.** εμπλέκω και εξεγείρω σε μάχη όπως στις κονίστρες, στον ιδ. **II.** κλείνω ερμητικά, σφραγίζω, *ὄμμα*, σε Ευρ.· *τάς πύλας*, σε Θουκ.· απόλ., *σύγκλειε*, κλείσε ερμητικά τις πόρτες, σε Αριστοφ. **III. 1.** *συγκλείω τὰς ἀσπίδας*, συμπυκνώνω τις ασπίδες, δηλ. πυκνώνω την παράταξη μάχης, σε Ξεν.· απόλ., συμπτύσσω τις τάξεις του στρατεύματος, σε Θουκ. — Παθ., *τὸ οὐ ξυγκλησθέν*, τμήμα που δεν είχε συμπτυχθεί, λέγεται για χάσμα στην παράταξη μάχης, στον ιδ. **2.** Παθ., είμαι στενά συνδεδεμένος, σε Ευρ.

συγ-κλέπτω, μέλ. -*ψω*, κλέβω από κοινού με κάποιον, σε Αντιφών.

συγ-κληρονόμος, -*ον*, αυτός που κληρονομεί από κοινού με κάποιον, *τινός*, σε Κ.Δ.

σύγ-κληρος, -*ον*, αυτός που μοιράζεται τον ίδιο κλήρο, το ίδιο χωράφι, αυτός που συνορεύει, γειτονικός, σε Ευρ.

συγ-κληρόω, μέλ. -ώσω, **I.** συμπεριλαμβάνω σε έναν κλήρο, εκλέγω με κλήρο, σε Πλούτ. **II.** απονέμω μέσω του ίδιου κλήρου, *τί τινι*, σε Δημ.· συνδέω, συνάπτω, ζευγαρώνω με κάποιον, *τινά τινι*, σε Αισχίν.

σύγκλησις, συγκλήω, βλ. [σύγκλεισις](#), [συγκλείω](#).

συγκλητικός, -ή, -όν, αυτός που έχει το αξίωμα του Συγκλητικού, Λατ. senatorius, σε Πλούτ.

σύγ-κλητος, -ον, I. αυτός που έχει συγκληθεί, κληθεί από κοινού, αυτός που έχει συγκεντρωθεί κατόπιν κλήσεως, σε Σοφ. **II.** *σύγκλητος ἐκκλησία*, στην Αθήνα, έκτακτη συνέλευση που συγκαλούσε ειδικά ο στρατηγός (αντίθ. προς τις συνήθειες, τακτικές συνελεύσεις, *αἱ κυρίαι*), σε Ψήφ. παρά Δημ.· γενικά, *σύγκλητος* (ενν. *ἐκκλησία*), *ή*, το νομοθετικό σώμα της Συγκλήτου, σε Αριστ.

συγ-κλινῖαι, αἱ, γραμμή όπου καταλήγουν και συναντώνται οι πλευρές δύο βουνών ή υψωμάτων, σε Πλούτ.

συγ-κλίνω[ι], μέλ. -κλινῶ, κλίνω, πλαγιάζω κάτι στον ίδιο τόπο — Παθ., πλαγιάζω με κάποιον ή κάποια, με δοτ., σε Ηρόδ., Ευρ.

συγ-κλονέω, τινάζω μαζί, αναταράζω με δύναμη, συνταράζω, συγκλονίζω, σε Ομήρ. Ιλ.

σύγ-κλυς, -υδος, ὁ, ή (κλύζω), αυτός που λούζεται από τα κύματα από κοινού με κάποιον άλλο· μεταφ., *ἄνθρωποι σύγκλυδες*, ετερόκλητο πλήθος, όχλος, μάζα, Λατ. colluvies hominum, σε Θουκ.· ομοίως, *σύγκλυδες* μόνον, σε Πλάτ.

συγκοιμάομαι, Παθ., με μέλ. -ήσομαι, παρακ. -κεκοίμηναι· κοιμάμαι μαζί, πλαγιάζω με κάποιον, με δοτ., σε Ηρόδ., Τραγ.

συγκοίμημα, τό, ο, η σύντροφος στο κρεβάτι, στον πληθ., σε Ευρ.

συγκοίμησις, ή, το να κοιμάται κάποιος μαζί με κάποιον άλλο, συγκοίμισμα, σε Πλάτ.

συγ-κοιμίζω, μέλ. -σω, ενώνω με τα δεσμά του γάμου, παντρεύω, *τινά τινι*, σε Αριστοφ.

συγ-κοινόομαι, μέλ. -ώσομαι, Μέσ., κοινοποιώ, κοινολογώ, ανακοινώνω, *τίτινι*, σε Θουκ.

συγ-κοινωνέω, μέλ. -ήσω, **1.** έχω από κοινού μερίδιο κάποιου πράγματος, με γεν., σε Δημ. **2.** με δοτ., συμμετέχω, κοινωνώ, έχω συντροφική σχέση, σε Κ.Δ.

συγ-κοινωνός, -ή, -όν, αυτός που μετέχει από κοινού σε κάτι, συμμετοχος, με γεν., σε Κ.Δ.

σύγ-κοιτος, ὁ, ή (κοίτη), σύντροφος στο κρεβάτι, ερωτικός σύντροφος, σε Πίνδ.

συγ-κολλάω, κολλώ ή στερεώνω μαζί, συνδέω, σε Αριστοφ., Πλάτ.

συγκολλητής, -οῦ, ὁ, αυτός που συγκολλά, που συνδέει, κατασκευαστής, σε Αριστοφ.

σύγ-κολλος, -ον (κόλλα), κολλημένος, συγκολλημένος· επίρρ., *συγκόλλως ἔχειν*, σε απόλυτη αρμογή, συμφωνία με, σε Αισχύλ.

συγ-κομῖδή, ή, 1. μάζεμα, συλλογή καρπών, σοδειάς, θερισμός, τρύγος, σε Θουκ., Ξεν. **2.** με Παθ. σημασία, το να έχει μαζευτεί, συγκεντρωθεί, συσσωρευθεί κάτι σε κάποιον τόπο, σε Θουκ.

συγ-κομίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, **I. 1.** μεταφέρω ή φέρνω στο ίδιο σημείο, μαζεύω, συλλέγω, συγκεντρώνω, σε Ηρόδ.· Μέσ., με Παθ. παρακ., φέρνω μαζί μου, συνάγω, συλλέγω, στον ιδ., σε Ξεν. — Παθ. συσσωρεύομαι από κοινού, σε Ηρόδ.· μεταφ., *ταῦτα συγκομίζεται*, κερδίζοντα, αποκτώνται ταυτοχρόνως και τα δύο, σε Σοφ. **2.** λέγεται για τη σοδειά, συγκεντρώνω, συλλέγω, αποθηκεύω, τοποθετώ σε σκεπασμένο χώρο, σε Ενεργ. και Μέσ., σε Ξεν. — Παθ., λέγεται

για τη σοδειά, *ὀργᾶ συγκομίζεσθαι*, είναι ώριμη για να σοδιαστεί, μαζευτεί, σε Ηρόδ. **II**. βοηθώ στον ενταφιασμό, κηδεύω, σε Σοφ.

συγκοπή, ἦ, κόψιμο σε μικρά κομμάτια· στη Γραμμ., το «φαινόμενο» της συγκοπής, δηλ. η σύντμηση μιας λέξης με την αποβολή ενός ή περισσότερων φθόγγων στο εσωτερικό της, σε Πλούτ.

συγ-κόπτω, μέλ. -ψω, παρακ. -κέκοφα· **1.** κόβω μαζί, κόβω σε μικρά κομμάτια, κατακόβω, κατακερματίζω, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** ραβδίζω, δέρνω με δύναμη, χτυπώ καλά, σε Ξεν. — Παθ., απαρ. παρακ., *συγκεκόφθαι*, σε Αριστοφ.· *μτχ.*, *συγκεκομμένος*, σε Ευρ.

συγ-κοσμέω, μέλ. -ήσω, απονέμω, αποδίδω τιμή σε κάποιον, κοσμών, στολίζω κάποιον, σε Ξεν.

συγ-κουφίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, σηκώνω από κοινού ώστε να ελαφρύνει το βάρος, βοηθώ στο να κρατηθεί κάποιος πάνω από την επιφάνεια του νερού, σε Λουκ.

σύγ-κρᾶσις, -εως, ἦ, ανάμειξη, ανακάτεμα, σύμμειγμα, συγχώνευση, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

συγ-κρᾶτέω, μέλ. -ήσω, διατηρώ, βαστώ, κρατώ μαζί τα στρατεύματα, σε Πλούτ.

σύγ-κρᾶτος, -ον (κεράννυμι), αυτός που έχει αναμιχθεί με κάποιον άλλο, ανάμεικτος, ανακατωμένος, αυτός που είναι στενά συνδεδεμένος με, σε Ευρ.

συγ-κρίνω[ι], μέλ. -κρινῶ, **I.** αναμειγνύω, ανακατώνω, σε Πλάτ. **II.** αντιπαραβάλλω, συγκρίνω, παραλληλίζω, *τι πρὸς τι*, σε Αριστ. κ.λπ.· μετρώ, εκτιμώ, κρίνω, υπολογίζω, σε Ανθ.

σύγκρισις, ἦ, **I.** ανάμειξη, κράση, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** σύνθεση, αντιπαραβολή, σύγκριση, αντιπαραθέση, παραβολή, σε Αριστ. κ.λπ.

συγκρῖτέον, ρημ. επίθ. του *συγκρίνω*, πρέπει κάποιος να αντιπαραβάλλει, να συγκρίνει, σε Αριστ.

συγ-κροτέω, μέλ. -ήσω, **I.** χτυπώ μαζί· *συγκροτέω τὸ χεῖρε*, χτυπώ τα χέρια μου σε ένδειξη χαράς, χειροκροτώ, σε Ξεν.· επίσης όμως, τα χτυπώ και σε ένδειξη λύπης, σε Λουκ. — Παθ., χειροκροτούμαι, εισπράττω χειροκρότημα, σε Ξεν. **II.** σφυρηλατώ, ενώνω κομμάτια μετάλλου σφυρηλατώντάς τα, σε Αριστοφ.· απ' όπου, συνενώνω πλήθος ανθρώπων σ' ένα σώμα, δηλ. τους οργανώνω, σε Δημ. κ.λπ.· *μτχ.* Παθ. παρακ., *συγκεκροτημένος*, αυτός που έχει εξασκηθεί, προετοιμαστεί, εκπαιδευτεί καλά, σε Ξεν., Δημ.

σύγκρουσις, ἦ, σύγκρουση, πρόσκρουση· διαμάχη, σύρραξη, συμπλοκή, σε Πλούτ.

συγκρουσμός, ὁ, = το προηγ., σε Πλούτ.

συγ-κρούω, μέλ. -σω, **1.** χτυπώ μαζί, Λατ. *collido*, *συγκρούω τὸ χεῖρε*, χτυπώ τα χέρια μου, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., οδηγώ σε σύγκρουση, σε Δημ.· *συγκρούω τινὰς ἀλλήλοις*, φθείρω από τη σύγκρουση, σε Θουκ. **3.** αμτβ., φέρνω σε σύγκρουση, έρχομαι σε σύγκρουση, στον ίδ. κ.λπ.

συγ-κρύπτω, μέλ. -ψω, συγκαλύπτω, κουκουλώνω ή καλύπτω εντελώς, σε Ευρ.· αποκρύπτω πλήρως, στον ίδ., σε Ξεν. κ.λπ.

συγ-κτάομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., κερδίζω ή αποκτώ από κοινού με κάποιον, με δοτ., σε Θουκ.· *τὴν ὅλην χώραν συγκτήσασθαι*, έχω αποκτήσει εξουσία σ' αυτήν, σε Αριστ.

συγ-κτιζώ, μέλ. -ίσω, παρακ. -έκτικα· **I.** μετέχω από κοινού στην ίδρυση ή τον αποικισμό, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** Παθ., *μτχ.* παρακ., *συνεκτισμένος*, αυτός που έχει αναπτυχθεί καλά.

συγκίστης, -ου, ὁ, αυτός που έχει από κοινού ιδρύσει ή θεμελιώσει αποικία ή πόλη, συνοικιστής, συνιδρυτής, σε Ηρόδ.

συγ-κῦβευτής, -οῦ, ὁ, αυτός με τον οποίο παίζει κάποιος ζάρια, σύντροφος στο παιχνίδι με τα ζάρια, σε Αισχίν.

συγ-κῦβεύω, μέλ. -σω, παίζω ζάρια με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ.

συγ-κῦκάω, μέλ. -ήσω, προκαλώ πλήρη σύγχυση, συνταράζω, ανακινώ, σε Αριστοφ.

συγ-κῦλινδέομαι, Παθ., κυλιέμαι ή σέρνομαι μαζί με, σε Ξεν.

συγ-κυνηγέτης, -ου, ὁ, = *συγκυνηγετέω*, σε Αριστ.

συγ-κυνηγός, Δωρ. και Αττ. -κῦνᾱγός, ὁ, ή, σύντροφος στο κυνήγι, σε Ευρ.· θηλ., η σύντροφος κυνηγός, στον ιδ.

συγ-κύπτω, μέλ. -ψω, σκύβω προς τα εμπρός, γέρνω και απλώνω το κεφάλι μου, ώστε να συναντήσει τα κεφάλια των άλλων, σε Αριστοφ.· μεταφ., *συγκύψαντες ποιοῦσι*, το έκαναν σε συνεννόηση, συνωμοτώντας, σε Ηρόδ.· *ἐξ᾽ ἐστὶ συγκεκυφός*, ενεργώ κατόπιν συνεννοήσεως, σε Αριστ.· γενικά, παρατάσσω μαζί, σκύβω προς το εσωτερικό, λέγεται για πτέρυγες στρατεύματος, σε Ξεν.

συγ-κῦρέω, αόρ. α' -ἐκύρησα και -έκυρσα· I. 1. συμβαίνω κατά τύχη, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· συναντώ κάτι δυσάρεστο, παθαίνω ατύχημα, *συγκύρσαι τύχη*, σε Σοφ.· *εἰς ἐν μοίρας ξυνέκυρσας*, περικλείεσαι στην ίδια μοίρα, σε Ευρ.

2. με μτχ. όπως το *τυγχάνω*, *συνεκύρησε παραπεσοῦσα νηῦς*, που κατά τύχη συνέπεσε, σε Ηρόδ. **II.** λέγεται για γεγονότα και συμβάντα, όπως το *συμβαίνω*, συμβαίνω κατά τύχη, τυχαίνω, στον ιδ., σε Ευρ.· *απρόσ.*, με *απαρ.*, *συνεκύρησε γενέσθαι*, συνέβη ώστε να..., σε Ηρόδ.· ομοίως, στην Παθ., *τὸ ἐς Λακεδαιμονίους συγκεκυρημένον*, στον ιδ. **III.** λέγεται για τόπους, είμαι γειτονικός με κάποιον τόπο, γειτνιάζω, συνορεύω, *τινί*, σε Πολύβ.

συγκῦρία, ή, σύμπτωση· *κατὰ συγκυρίαν*, κατά τύχη, σε Κ.Δ.

συγκύρσειαν, γ' πληθ. ευκτ. αορ. α' του συγκυρέω.

σύγ-κωλος, -ον (κῶλον), αυτός που τα μέλη του είναι πολύ κοντά το ένα στο άλλο, συμπαγής στη διάπλαση του σώματος, σε Ξεν.

συγ-κωμάζω, μέλ. -άσω, Δωρ. -άζω, βαδίζω από κοινού σε κώμα (*κῶμος*), δηλ. σε συμμορία στασιαστών, πανηγυρίζω, γλεντοκοπώ, σε Πίνδ.

σύγ-κωμος, ὁ, ή, σύντροφος στο ξεφάντωμα, γλέντι, σε Ευρ., Αριστοφ.

συγ-κωμωδέω, σατιρίζω ή περιγελώ όπως στην κωμωδία, διακωμωδώ, χλευάζω, σε Λουκ.

συγ-χαίρω, μέλ. -χᾶρήσομαι, I. χαίρομαι με κάτι, συμμετέχω στη χαρά, συμμερίζομαι τη χαρά, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· *τινί*, κάποιου, σε Αριστ. **II.** εκφράζω τη χαρά μου για κάποιον, δίνω συγχαρητήρια, *συγχαίρω τινὶ τῶν γεγενημένων*, δίνω συγχαρητήρια σε κάποιον για όσα έχουν γίνει, σε Δημ.

συγχάρητε, β' πληθ. υποτ. αορ. β' του συγχαίρω.

συγ-χειμάζομαι, Μέσ., υποφέρω τον χειμώνα μαζί με κάποιον, σε Αριστοφ.

συγ-χειρουργεώ, μέλ. -ήσω, κοπιάζω με τα χέρια μου από κοινού με κάποιον, δίνω χέρι βοήθειας, επιτυγχάνω, κατορθώνω από κοινού, συνεργάζομαι, σε Ισαίο.

συγ-χέω· μέλ. -χεῶ, -εῖς, -εῖ, αόρ. α' -έχεα, Επικ. -έχευα, απαρ. -χεῦαι — Παθ., αόρ. α' -εχύθην [ῦ]· Επικ. γ' ενικ. αορ. β' σύγχυτο· I. 1. χύνω μαζί, αναμειγνύω, ανακατεύω, σε Ομήρ. Ιλ., Δημ. κ.λπ. — Παθ., βρίσκομαι σε σύγχυση, θολώνω, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** όπως το *συγχώννυμι*, προκαλώ καταστροφή, καταστρέφω, φθείρω, χαλώ, αφανίζω, ερειπώνω, σε Ηρόδ., Ευρ. **II. 1.** λέγεται για το νου, προκαλώ σύγχυση, συγχύζω, προβληματίζω,

μπερδεύω, αναστατώνω, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. — Παθ., σε Ευρ. **2.**

μπερδεύω, κάνω κάτι ανώφελο, ακυρώνω, ματαιώνω, ανατρέπω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

συγ-χορευτής, -οῦ, ὁ, αυτός που χορεύει μαζί με κάποιον άλλο, σύντροφος στον χορό, σε Ξεν.

συγ-χορεύω, μέλ. -σω, χορεύω μαζί με άλλον ή άλλους, σε Αριστοφ.· ανήκω στον ίδιο Χορό (στη δραματική ποίηση), σε Αριστ.

συγ-χορηγέω, μέλ. -ήσω, **I.** παρέχω από κοινού βοήθεια σε τροφές ή εφόδια, χορηγώ, σε Πλούτ. **II.** συνεισφέρω σε κάτι, με δοτ., στον ιδ.

συγ-χορηγός, -όν, αυτός που χορηγεί από κοινού· γενικά, αυτός που αναλαμβάνει από κοινού με κάποιον άλλο μέρος των εξόδων, σε Δημ.

σύγ-χορτος, -ον, αυτός που μοιράζεται το ίδιο γρασίδι, δηλ. αυτός που συνορεύει, συνοριακός, γειτονικός, με γεν., σε Ευρ.· *Φαρσαλίας σύγχορτα πεδία*, δηλ. μεθόρια, σύνορα Φαρσαλίας, στον ιδ.

συγχόω, βλ. [συγχώννυμι](#).

συγ-χράομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ.· **I.** κάνω χρήση από κοινού με κάποιον, επωφελούμαι από κάποιον ή κάτι, με δοτ., σε Πολύβ.· γενικά, έχω δοσοληψίες με κάποιον, *τινι*, σε Κ.Δ. **II.** δανείζομαι από κοινού, *τί τινος*, κάτι από κάποιον, σε Πολύβ.

σύγ-χροος, -ον, συνηρ. -χρους, -ουν (*χρόα*), αυτός που έχει παρόμοιο χρώμα ή όψη με κάποιον άλλο, ομοιόχρωμος, σε Πολύβ.

συγ-χύνω, μόνο σε ενεστ., = *συγχέω*, αναμειγνύω, ανακατεύω, σε Κ.Δ.

σύγ-χῡσις, -εως, ἡ (συγχέω), **I.** ανάμειξη, ανακάτεμα, σύγχυση, ανακατωσούρα, μπέρδεμα, σε Ευρ.· *σύγχυσιν ἔχειν*, βρίσκομαι σε κατάσταση σύγχυσης, ταραχής, αναστάτωσης, στον ιδ. **II.** λέγεται για συμβόλαια και συνθήκες, παραβίαση, αθέτηση, σε Θουκ. κ.λπ.

συγ-χωνεύω, μέλ. -σω, λιώνω, χωνεύω μαζί, σε Δημ.

συγ-χώννυμι και **-ύω**, σε πρωιμότερους συγγραφείς, *συγχόω*, απαρ. *συγχοῶν*, μέλ. -χώσω, Παθ. παρακ. -κέχωσμαι· **I.** συσσωρεύω μαζί, συσσωρεύω χόμα, καλύπτω με σωρό χώματος, στοιβάζω, σε Ηρόδ. **II. 1.** μεταβάλλω σε σωρό ερειπίων, καταστρέφω, κατεδαφίζω, γκρεμίζω, στον ιδ. **2.** γενικά, προκαλώ σύγχυση, συγχύζω, αναστατώνω, σε Αισχύλ.

συγ-χωρέω, μέλ. -ήσω και -ήσομαι· **I.** έρχομαι στο ίδιο σημείο, συμπίπτω, συναντώμαι· *πέτρας συγχωροῦσαι*, Συμπληγάδες πέτρες, σε Ευρ.· *συγχωρεῖν λόγοις*, συμφωνώ με τα λόγια κάποιου, στον ιδ. **II. 1.** κάνω τόπο, παραμερίζω, αποσύρομαι, υποχωρώ, Λατ. *concedere, τινί*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *Συρηκοσίοισι τῆς ἡγεμονίης συγχ.*, υποχώρηση απέναντί τους ως προς την εξουσία, σε Ηρόδ.· με αρνητική σημασία, συμφωνώ, συνεργώ σε κάτι κακό, παραβλέπω, *τοῖς πονηροῖς*, σε Δημ.· *ζυγχωρέω πρὸς τινας*, έρχομαι σε συμβιβασμό, θέτω αμοιβαίους όρους με κάποιους, σε Θουκ. **2.** συναινώ, συμφωνώ, συγκατανεύω, συγκατατίθεμαι με τη γνώμη κάποιου, σε Ηρόδ., Αττ.· *απόλ.*, συμφωνώ, συγκατατίθεμαι, συναινώ, συγκατανεύω, σε Σοφ.· *τὸ συγκεχωρηκὸς τῆς εὐσεβείας*, υποχωρητική, ήπια διάθεση ευσεβείας, σε Δημ. **3.** με αιτ. πράγμ., υποχωρώ, παραχωρώ, ενδίδω, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., *τὰ συγχωρηθέντα χρήματα*, σε Δημ. **4.** υποχωρώ σε συζήτηση, παραδέχομαι, αποδέχομαι, συναινώ, σε Πλάτ.· με αιτ. και απαρ., παραδέχομαι ως δεδομένο ότι, στον ιδ. **5.** απρόσ., *συγχωρεῖ*, έχει συμφωνηθεί, είναι δυνατόν να γίνει· *ὅπη ἂν ζυγχωρῇ*, όπως μπορεί να συμφωνηθεί, σε Θουκ.

συγχώρημα, -ατος, τό, παραχώρηση, υποχώρηση, συγκατάνευση, σε Πλούτ.

συγχωρητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *συγχωρῶ*. **1.** αυτός που πρέπει να επιτρέψει κάποιος, σε Λουκ. **2.** ουδ. *συγχωρητέον*, αυτό που πρέπει κάποιος να επιτρέψει, να συγχωρήσει, σε Πλάτ. · ομοίως στον πληθ. *συγχωρητέα*, σε Σοφ. **σύδην[ϋ]**, επίρρ. (*σεύω*), ορμητικά, βίαια, σε Αισχύλ.

σύειος, -α, -ον (σῦς), αυτός που ανήκει ή αναφέρεται σε αγριογούρουνα, χοιρινός, Λατ. *suillus*, σε Ξεν., Λουκ.

συ-ζάω, μέλ. -*ζήσω*, ζω μαζί με κάποιον, συμβιώνω, συγκατοικώ, συζώ, με δοτ., σε Δημ. κ.λπ. · με δοτ. πράγμ., *συζάω φιλοπραγμοσύνη*, περνώ τη ζωή μου μέσα στην πολυπραγμοσύνη, καταγινόμενος με πολλές υποθέσεις, στον ιδ. · απόλ., συμβιώνω, σε Αριστ.

συ-ζεύνῳμι, μέλ. -*ζεύζω*, ζεύω στον ίδιο ζυγό, ζευγαρώνω ή συνδέω στο ζυγό, συνταιριάζω, σε Ηρόδ., Ξεν. · ιδίως λέγεται για γάμο, σε Ευρ. κ.λπ. — Μέσ., βάζω τα ζώα στο ζυγό για λογαριασμό μου, σε Ξεν. — Παθ., είμαι ζεμένος ή βρίσκομαι ζευγάρι ή στο ζυγό μαζί, *τινι*, σε Ευρ. · απόλ., *συζυγέντες ὁμιλοῦσι*, ζουν σε στενή οικειότητα, σε Ξεν.

σύζευξις, -εως, ή, σύζευξη, το να είναι ζεμένος κάποιος στον ίδιο ζυγό μαζί με κάποιον άλλο, ζευγάρι, συνένωση, σύζευξη, ιδίως λέγεται για τα δεσμά του γάμου, σε Πλάτ. · επίσης, λέγεται για πράγματα, στενή σύνδεση, συνδυασμός, συζυγία, στον ιδ.

συ-ζητέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** αναζητώ, ερευνώ ή εξετάζω από κοινού με κάποιον, με δοτ., σε Πλάτ. **II.** *συζητέω τινί ή προς τινα*, συνομιλώ με κάποιον, κουβεντιάζω, συνδιαλέγομαι, σε Κ.Δ.

συζητητής, -οῦ, ὁ, αυτός που ερευνά από κοινού · συνομιλητής, σε Κ.Δ.

συζοφόω, μέλ. -*ώσω*, κάνω κάποιον ή κάτι να σκοτεινιάσει εντελώς, θολώνω, συσκοτίζω, σε Ανθ.

συζῷγία, ή, I. = *σύζευξις*, σε Ευρ. **II.** ζευγάρι ζώων που έχει ζευτεί στον ίδιο ζυγό, ζευγάρι, στον ιδ., σε Πλάτ.

συζύγιος, -α, -ον, ποιητ. αντί *σύζυγος*, συνδεδεμένος, συνενωμένος, ομόζυγος, σύζυγος, σε Ευρ.

σύζυγος, -ον (συζεύγνυμι), 1. αυτός που είναι δεμένος στον ίδιο ζυγό, ζευγαρωμένος · *σύζυγοι ὁμαυλῖαι*, ένωση με τα δεσμά του γάμου, σε Αισχύλ. **2.** ως θηλ. ουσ., η σύζυγος, το θηλυκό μέλος του γαμήλιου ζεύγους, σε Ευρ. · αρσ., σύντροφος στο ζυγό, σύντροφος, παντρεμένος, στον ιδ., Αριστοφ.

σύζυξ, -υγος, ὁ, ή, = *σύζυγος*, λέγεται για παντρεμένο ζευγάρι, σε Ευρ.

συ-ζωοποιέω, ζωοποιώ, επαναφέρω στη ζωή, δίνω ζωή από κοινού με κάποιον, *τινά τινι*, σε Κ.Δ.

σύθην, ποιητ. Παθ. αόρ. α' του *σεύω* · *συθείς*, μτχ.

σῦκάζω, μέλ. -*σω* (*συκῇ*), μαζεῦω ώριμα σύκα, σε Αριστ., Ξεν.

σῦκάμῑνον[ᾱ], τό, καρπός του δέντρου *συκάμινος*, μούρο, Λατ. *morum*, σε Αριστ.

σῦκάμῑνος[ᾱ], ή και ὁ, **I.** δέντρο μουριά, Λατ. *morus*, σε Θεόφρ. **II.** = *συκόμορος*, σε Κ.Δ.

σῦκῇ, ή, Ιων. και Επικ. **σῦκῇ** · Ιων. γεν. πληθ. *συκέων ή συκεῶν (σῦκον)* · **1.** δέντρο συκιά, Λατ. *figus* (ο καρπός είναι το *σῦκον*), σε Ομήρ. Οδ. **2.** = *σῦκον I*, καρπός συκιάς, σύκο, σε Αριστοφ.

σῦκίδιον[κῖ], τό, υποκορ. του *σῦκον*, σε Αριστοφ.

σῦκίζω, μέλ. -*ίσω* (*σῦκον*), παχαίνω με σύκα, σε Ανθ.

σύκῑνος, -η, -ον (συκῇ) · **1.** αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στο δέντρο συκιά, *σύκινον ξύλον*, κορμός, ξύλο συκιάς, σε Αριστοφ. · το ξύλο της συκιάς ήταν σπογγώδες και άχρηστο στην ξυλουργική (*inutile lignum*, σε Οράτ.), σε

Πλάτ.· απ' όπου· **2.** μεταφ., *σύκινοι ἄνδρες*, ἀχρηστοί άντρες, σε τίποτε καλοί, σε Θεόκρ.· *συκίνη σύζυγος*, άπιστη, σύζυγος που απατά τον άντρα της· λογοπαίγνιο στη λέξη *συκοφαντικός*, σε Αριστοφ.

σϋκίς, -ίδος, ή (συκέη), νέο βλαστάρι συκιάς ή κλαδί που κόβεται από συκιά για να μεταφυτευτεί, νεαρό δέντρο συκιάς, σε Αριστοφ.

σϋκολογέω, μέλ. -ήσω, μαζεύω, συλλέγω σύκα, σε Αριστοφ.

σϋκο-λόγος, -ον (λέγω), αυτός που μαζεύει σύκα.

σϋκομορέα ή -αία, ή, = *συκόμορος*, σε Κ.Δ.

σϋκό-μορον, τό, καρπός του δέντρου *συκόμορος*, σε Στράβ.

σϋκό-μορος, ή (μόρον), συκομουριά, είδος Αιγυπτιακής καταγωγής, που φέρει τον καρπό πάνω στα κλαδιά και έχει παρόμοια φύλλα με τη λευκή μουριά· ονομαζόταν επίσης *συκάμινος ή Αίγυπτία*, σε Θεόφρ.

σϋκο-μωραία, ή, = *συκόμορος*, σε Κ.Δ.

σϋκον, τό, I. καρπός του δέντρου *συκῆ*, σύκο, Λατ. *figus*, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· παροιμ., *σϋκα αίτείν*, δηλ. είμαι λιχούδης, λαίμαργος, μου αρέσει η τρυφή, είμαι τρυφηλός, σε Αριστοφ. **II.** κρεατοελιά (λόγω του σχήματος), σπίλος, εξάνθημα που εμφανίζεται πάνω στα βλέφαρα, στον ίδ.

σϋκόομαι, Παθ., τρέφομαι με σύκα, σε Ανθ.

σϋκο-τρᾶγέω, μέλ. -ήσω (*τραγεῖν*), τρώω σύκα, σε Θεόφρ.

σϋκο-φαντέω, μέλ. -ήσω (*συκοφάντης*)· **1.** με αιτ. προσ., κατηγορώ κάποιον ψευδώς, καταλαλώ, διαβάλλω, συκοφαντώ, λασπολογώ, σε Αριστοφ., Πλάτ.

— Παθ., συκοφαντούμαι, διαβάλλομαι, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** με αιτ. πράγμ., παριστάνω ψευδώς, ανακριβώς, κακώς, σε Δημ.· επίσης όμως, αποσπώ χρήματα μέσω συκοφαντιών, σε Λυσ., Κ.Δ. **3.** απόλ., ασχολούμαι, καταγίνομαι με ψευδές κατηγορίες, σε Αριστοφ., Πλάτ.· γενικά, ψευδολογώ, δίνω ψευδή γνώμη ή κακόβουλη συμβουλή, σε Δημ.

σϋκοφάντημα, -ατος, τό, επινόημα, τέχνασμα συκοφάντη, διαβολή, συκοφαντία, καταλαλιά, διαβολή, λασπολογία, σε Αισχίν.

σϋκο-φάντης, -ου, ό (φαίνω), αυτός που προσάπτει ψευδείς κατηγορίες σε κάποιον, διαβολέας, ψευδοκατήγορος, συκοφάντης, που ποτέ δεν χρησιμ. στην ελληνική, όπως το σύγχρονο Αγγλ. *sycophant*, δηλ. κόλαξ· γενικά, αυτός που δίνει ψευδείς, κακόβουλες γνώμες ή συμβουλές, σε Δημ. [συνήθως ετυμολογείται από το *σϋκον* και *φαίνω*, αυτός που κατήγγελε στο δικαστήριο όσους εξήγαγαν παρανόμως σύκα από την Αττική· καλύτερα, πθ. αυτός που φανερώνει τα σύκα, δηλ. αυτός που φέρνει τα σύκα στο φως κουνώντας το δέντρο (καθώς τα σύκα παρέμεναν κρυμμένα μέσα στα πυκνά φυλλώματα)· και κατόπιν, μεταφ., αυτός που εξαναγκάζει τους πλούσιους, μέσω απειλών για συκοφάντησή τους, να του παράσχουν χρήματα].

σϋκοφαντία, ή, I. ψευδής κατηγορία, διαβολή, δυσφήμιση, καταλαλιά, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** σόφισμα, σοφιστεία, στρεψοδικία, σε Αριστ.

σϋκοφαντίας, -ου, ό, ο αέρα του Συκοφάντη (πρβλ. [καικίας](#)), σε Αριστοφ.

σϋκοφαντικός, -ή, -όν, αυτός που προσάπτει ψευδείς κατηγορίες σε κάποιον, που διαβάλλει κάποιον, δυσφημιστικός, σε Δημ.· επίρρ., -κῶς, σε Ισοκρ.

σϋκοφάντρια, ή, θηλ. του *συκοφάντης*, σε Αριστοφ.

σϋκόφᾶσις, ή, σε χρήση χάριν μέτρου αντί *συκοφαντία*, σε Ανθ.

σϋκοφορέω, μέλ. -ήσω, φέρω, κουβαλώ σύκα, σε Ανθ.

σϋκο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, παράγει σύκα, σε Στράβ.

σύλα, Επικ. αντί *έσύλα*, γ' ενικ. παρατ. του *συλάω*.

σϋλα, τά, βλ. [σύλη](#).

σῦλ-ἄγωγέω (σῦλον, ἄγωγός), αποκομίζω ως λάφυρο, λεηλατώ, παίρνω αιχμάλωτο, σε Κ.Δ.

σῦλάω, γ' ενικ. παρατ. *ἐσύλα*, Επικ. *σύλα*, Ιων. *σύλασκε* — Παθ., μέλ. *συληθήσομαι (σύλη)*. **I.** απογυμνώνω, ιδίως αφαιρώ, αρπάζω τα όπλα σκοτωμένου εχθρού· με αιτ. προσ. και πράγμ., απογυμνώνω κάποιον, τον απογυμνώνω από τα όπλα του, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. — Παθ., με αιτ. πράγμ., είμαι απογυμνωμένος, έχω ληστευθεί, αποστερηθεί κάτι, σε Τραγ. **II.** με αιτ. προσ. μόνο, αποστερώ κάποιον από τα όπλα του, απογυμνώνω, λαφυραγωγώ, λεηλατώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **III.** με αιτ. πράγμ. μόνο, αφαιρώ, *τεύχεα ἐσύλα*, σε Ομήρ. Ιλ.· **1.** επίσης, εξάγω, βγάζω έξω, *ἐσύλα τόξον*, έβγαλε έξω το τόξο (από τη θήκη του), έσυρε, τράβηξε, στο ιδ.· *σῦλα πῶμα φαρέτρης*, έβγαλε, αφάιρεσε το πώμα από τη φαρέτρα, στο ιδ. **2.** αποκομίζω, απάγω, αρπάζω ως λεία ή λάφυρο, σκυλεύω, σε Ηρόδ., Αττ.· απάγομαι ως λάφυρο, σε Ηρόδ.· απάγομαι, σε Ευρ.· με γεν. πράγμ., *τίσσε συλᾷ πάτρας*, κάποιος σε παίρνει μακριά από την πατρίδα, στον ιδ.

σῦλεύω, Επικ. αντί του προηγ., χρήση σε ενεστ. και παρατ., αφαιρώ τα όπλα κάποιου, ξεγυμνώνω, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, λαφυραγωγώ κρυφά, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα, εξαπατώ, στο ιδ.

σῦλέω, =**συλάω**, Μέσ., κλέβω για λογαριασμό μου, *κηρίον ἐκ σίμβλων συλεύμενον* (Δωρ. αντί -ούμενος), σε Θεόκρ.

σύλη, ή ή σῦλον, τό, δικαίωμα κάποιου να κατάσχει πλοίο ή φορτίο που ανήκει σε ξένο έμπορο, προκειμένου να αποζημιωθεί για βλάβη ή ζημία, που του προκάλεσε ο έμπορος· γενικά, δικαίωμα κατάσχεσης ή δικαίωμα αντιποίνων, κατά κανόνα στον πληθ.· *σῦλαι ή σῦλα, σύλας διδόναι τινι κατά τινος*, σε Δημ.· *ὅπου σῦλαι μὴ ὥσιν Ἀθηναίοις*, όπου οι Αθηναίοι δεν θα έχουν κανένα φόβο μήπως εγερθεί εναντίον τους το δικαίωμα κατάσχεσης, παρά Δημ.· *σῦλα ποιεῖσθαι*, εξασκώ το δικαίωμά μου αυτό, σε Λυσ.

σῦλήτειρα, ή, θηλ. όπως αν προερχόταν από αρσ. *συλητήρ*, κλέφτρα, αυτή που διενεργεί ληστείες, σε Ευρ.

συλλαβεῖν, απαρ. αορ. β' του *συλλαμβάνω*· **συλλαβέσθαι**, Μέσ. απαρ.

συλλαβή, ή. **1.** αυτό που συγκρατεί, που συνέχει μαζί, σε Αισχύλ. **2.** Παθ., αυτό το οποίο συγκρατείται μαζί, λέγεται για διάφορα γράμματα που συμπροφέρονται ώστε να σχηματίσουν έναν ήχο, συμπροφορά φθόγγων, συλλαβή, στον ιδ., Πλάτ. κ.λπ.

συλλαβίζω, μέλ. -σω, ενώνω, συνάπτω γράμματα σε συλλαβές, συμπροφέρω φθόγγους ή γράμματα, σε Λουκ.

συλ-λαγχάνω, μέλ. -λήξομαι, παρακ. -είληχα· έχω επιλεγεί με κλήρο μαζί με άλλους, σε Πλούτ.

συλ-λάλέω, μέλ. -ήσω, μιλώ ή συζητώ με κάποιον άλλο, συνομιλώ, σε Κ.Δ.

συλ-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, παρακ. *συνείληφα* — Παθ. -είλημμαι, αόρ. α' *συνέλαβον*, απαρ. *συλλαβεῖν* — Παθ., μέλ. -ληφθήσομαι· **I. 1.** συλλέγω, συνάγω, μαζεύω, συμμαζεύω, ιδίως συναθροίζω διεσπαρμένα στρατεύματα, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **2.** απλώς, παίρνω μαζί μου, παίρνω μακριά, απάγω, σε Σοφ., Αριστοφ.· αγοράζω ταχέως, σε Αριστοφ. **3.** συνάπτω, συγκλείω, κλείνω το στόμα ενός πτώματος, σε Πλάτ.· *συλλαμβάνω αὐτοῦ τὸ στόμα*, του κλείνω το στόμα, σε Αριστοφ. **4.** στην ομιλία, περιλαμβάνω, περιέχω, εμπερικλείω, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II. 1.** απλώνω χέρι σε κάτι, αρπάζω, γραπώνω, πιάνω, με αιτ., σε Ηρόδ., Σοφ.· με γεν., *συλλαμβάνω τῶν σχοινίων*, κρατώ τα σχοινιά, τα λουριά, έχω τον έλεγχο τους, σε Αριστοφ.· απόλ. *μτχ.*, *ζυλλαβών*, γρήγορα, βιαστικά, με βιασύνη, στον ιδ.· επίσης στη Μέσ. με γεν., *ζυλλαβέσθαι*

τοῦ ξύλου, στον ίδ. **2.** συλλαμβάνω, πιάνω, θέτω υπό κράτηση, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., *πρὶν ξυλληφθῆναι*, προτού συλληφθούν, σε Θουκ. **3.** λέγεται για το νου, εννοώ, καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι, σε Ηρόδ., Πίνδ. **III.** δέχομαι, λαμβάνω συγχρόνως, απολαμβάνω από κοινού, σε Ηρόδ. **IV.** λέγεται για γυναίκες ή θηλυκά ζώα, συλλαμβάνω, μένω έγκυος, κυοφορώ, εγκυμονώ, σε Λουκ. **V. 1.** με δοτ. προσ., λαμβάνω μέρος από κοινού με άλλον, βοηθώ, συνεργώ, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με δοτ. προσ. και γεν. πράγμ., συμμετέχω με κάποιον σε κάτι, σε Ευρ., Αριστοφ.· ομοίως στη Μέσ., *συνελάβετο τοῦ στρατεύματος*, σε Ηρόδ.· *νόσου συλλαβέσθαι*, σε Σοφ.· συνεισφέρω σε κάτι, σε Θουκ.

συλ-λέγω, μέλ. -λέζω, αόρ. *ἀ' συνέλεξα*, παρακ. -είλοχα· — Μέσ., μέλ. -λέξομαι, αόρ. *ἀ' -ελεξάμην* — Παθ., μέλ. -λεγήσομαι, αόρ. *ἀ' -ελέχθην*, αόρ. β' -ελέγην, παρακ. -είλεγμαι (επίσης με Μέσ. σημασία), και *λέλεγμαι*· **I. 1.**

συλλέγω, συνάγω, συναθροίζω, μαζεύω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· συλλέγω, συγκεντρώνω, αθροίζω, ανθολογώ τραγούδια, σε Αριστοφ.· *συλλέγω ὕβρεις αὐτοῦ*, συνθέτω έναν κατάλογο από τις ὕβρεις του, σε Δημ. — Μέσ., μαζεύω, αθροίζω για τον εαυτό μου, συγκομίζω για προσωπική μου χρήση, σε Ομήρ.

Ιλ. κ.λπ. **2.** *συλλέγω σθένος*, συγκεντρώνω, μαζεύω τις δυνάμεις μου, συσσωματώνω, σε Ευρ. — Παθ., είμαι συγκεντρωμένος, λέγεται για το νου, σε Πλάτ. **3.** Παθ., έρχομαι εξ κοινής συνήθειας, γίνομαι συχνά, σε Ξεν. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, συγκαλώ, συναθροίζω, σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. — Παθ., έρχομαι από κοινού με άλλους, συνάγομαι, συγκομίζομαι, συνέρχομαι, συναθροίζομαι, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** συγκεντρώνω, συναθροίζω, *στασιώτας*, σε Ηρόδ.· *συλλέγω στρατόν*, στρατολογώ, συγκεντρώνω στρατό, Λατ. conscribere, σε Θουκ.

σύλ-λεκτρος, -ον (λέκτρον), σύντροφος στο ίδιο κρεβάτι, ερωτικός σύντροφος, λέγεται για άντρα ή γυναίκα, σύζυγος, σε Ευρ.

συλλήβδην (συλλαμβάνω), επίρρ., περιληπτικά, συνολικά, εν συντομία, σε Θέογν., Αισχύλ. κ.λπ.

συλ-λήγω, μέλ. -ζω, λήγω, φθάνω στο τέλος από κοινού με κάποιον, τελειώνω μαζί, με δοτ., σε Ανθ.

συλληπτέον, ρημ. επίθ. του *συλλαμβάνω*, **I.** αυτό που πρέπει κάποιος να συλλάβει, σε Ευρ.· **2.** *συλληπτέος, -α, -ον*, αυτός που πρέπει να συλληφθεί, σε Λουκ.

συλλήπτρια, ή, θηλ. του επομ., σε Ξεν.

συλλήπτωρ, -ορος, ό, συνεργάτης, συνεργός, βοηθός, σε Αισχύλ.· *τινός*, σε κάτι, σε Ευρ. κ.λπ.

συλληφθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. *ἀ' του συλλαμβάνω*.

σύλ-ληψις, -εως, ή, I. το να λαμβάνει κάποιος κάτι από κοινού· αρπαγή, σύλληψη εχθρού ή κακοποιού· *ποιεῖσθαι ξύλληψιν*, πιάνω, συλλαμβάνω, σε Θουκ. **II.** σύλληψη εμβρύου, γονιμοποίηση, εγκυμοσύνη, σε Πλούτ.

συλλογή, ή (συλλέγω), I. 1. συνάθροιση, σύναξη, μάζεμα, συγκομιδή, σε Θουκ.· μεταφ., *έν γενείου ξυλλογῇ τριχώματος*, στην πρώτη τούφα του γενιού, δηλ. κατά την πρώιμη αντρική ηλικία, σε Αισχύλ. **2.** στρατολόγηση, στρατολογία στρατιωτών, Λατ. conscriptio, σε Ξεν. **3.** περίληψη, ανακεφαλαίωση, συγκεφαλαίωση, σε Δημ. **II.** (από Παθ.) συνάθροιση, συνέλευση, συνάντηση, σε Ηρόδ., Λυσ.

συλ-λογίζομαι, αόρ. *ἀ' συνελογισάμην* και -ελογίσθην, παρακ. -λελόγισμαι· αποθ.· **I.** συλλέγω και φέρνω συγχρόνως στο μυαλό μου, στοχάζομαι, σκέφτομαι, υπολογίζω πλήρως, ανακεφαλαιώνω, συγκεφαλαιώνω, σε Ηρόδ.,

Δημ. **Π. 1.** συνάγω, συμπεραίνω από τα προηγούμενα, Λατ. colligere, σε Πλάτ., Δημ. **2.** συμπεραίνω μέσω λογικού συλλογισμού, τεκμαίρομαι, σε Αριστ.· παρακ. με Παθ. σημασία, *συλλελογισμένα*, αυτά τα οποία έχει συμπεράνει κάποιος βάσει λογικής, στον ιδ.

συλλογιμαῖος, -α, -ον, μαζεμένος, συνηγμένος από διαφόρους τόπους, σε Λουκ.

συλλογισμός, ό (συλλογίζομαι),· I. υπολογισμός, σε Πλάτ. **II.** συμπέρασμα, ιδίως αυτό που συνάγεται, που τεκμαίρεται από τα προηγούμενα, στον ιδ.

συλλογιστέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *συλλογίζομαι*, **I.** αυτός τον οποίο πρέπει κάποιος να συμπεράνει, να σταθμίσει, σε Πλάτ. **II.** ουδ. *συλλογιστέον*, πρέπει κάποιος να υπολογίσει ή να συμπεράνει, σε Αριστ.

συλλογιστικός, -ή, -όν (συλλογίζομαι), αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε λογικό υπολογισμό ή συλλογισμό, διανοητικός, σε Αριστ.· επίρρ. -*κῶς*, στον ιδ.

σὺλ-λογος, ό (λέγω), I. συγκέντρωση, συνάθροιση, συνέλευση, σύναξη, σε Ηρόδ., Αττ.· *σύλλογον ποιεῖσθαι*, συγκαλῶ συνέλευση, αντίθ. προς το *διαλύειν*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· στρατολόγηση στρατού, σε Ξεν. **II.** μεταφ., προσήλωση του νου σε κάτι, σύνεση, φρόνηση, αγχίνοια, σε Ευρ.

συλ-λούομαι, Μέσ. ή Παθ., λούζομαι, κάνω μπάνιο μαζί με κάποιον άλλο, σε Πλούτ.

συλ-λοχίζω, μέλ. -*σω*, ενώνω τους στρατιώτες σε σώματα, τους συνενώνω σε στρατιωτικές μονάδες, λόχους, σε Πλούτ.

συλ-λοχίτης[ι], -ου, ό, στρατιώτης που ανήκει στον ίδιο λόχο (*λόχος*) με άλλους, σε Ηρόδ.

υλ-λῦπέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** προκαλῶ λύπη ή πικραίνω, δυσαρεστώ από κοινού· *συλλυπέω τινά αὐτῷ*, τον κάνω να μοιραστεί τη λύπη κάποιου, σε Αριστ. **II.** Παθ., μέλ. -*λυπηθήσομαι* και σε Μέσ. τύπο -*λυπήσομαι*· αισθάνομαι συμπάθεια ή συμπόνοια για κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.

συλ-λυσσάομαι, Παθ., λυσσῶ, τρελαίνομαι από κοινού με, *τινι*, σε Ανθ.

συλ-λύω, μέλ. -*ύσω*, **I.** βοηθῶ στη διάλυση, τη χαλάρωση, σε Ευρ.· βοηθῶ ὥστε να ξεπεραστεί μια δυσκολία ή να τερματιστεί μια διένεξη, εξομαλύνω, συμφιλιώνω, συμβιβάζω, σε Σοφ. **II.** καταλύω υπό την ίδια στέγη, συγκατοικῶ, σε Αισχύλ.· πρβλ. [καταλύω](#).

σὺλ-όνυξ, -ῦχος, ό, ή (συλάω), αυτός που περικόπτει τα νύχια, σε Ανθ.

σῶμα, Λακων. αντί *θῶμα*.

συμ-βαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, παρακ. -*βέβηκα*, συγκεκ. γ' πληθ. -*βεβᾶσι*, Ιων.

απαρ. -*βεβάναι*· αόρ. β' *συνέβην*, απαρ. *συμβῆναι* — Παθ., γ' ενικ. υποτ. αορ.

α' *ξυμβᾶθῇ*· Παθ. απαρ. *βεβάσθαι*· **I. 1.** στέκομαι έχοντας τα πόδια μου κλειστά, αντίθ. προς το *διαβαίνειν*, σε Ξεν. **2.** στέκομαι μαζί ή στο πλάι κάποιου ὥστε να τον βοηθῶ, βοηθῶ, συνεργῶ, συνδράμω, σε Σοφ.· *συμβαίνω κακοῖς*, δηλ. τα επαυξάνω, σε Ευρ. **3.** συναντῶ, *τινί*, σε Ξεν.· *συμβέβηκεν οὐδαμοῦ*, δεν βρέθηκε πουθενά στο δρόμο μου, δεν έχει καμία σχέση με μένα, σε Ευρ. **II.** μεταφ., **1.** βαδίζω από κοινού, συμβαδίζω, έρχομαι σε συμφωνία, συμβιβάζομαι σε συνθήκη, Λατ. *convenire*, *τινί*, με κάποιον, σε Ηρόδ., Αττ.· με απαρ., *συμβαίνουσι ὑπήκοοι εἶναι*, σε Θουκ. — Παθ., λέγεται για τους ὁρους μιας συνθήκης, έχω συμφωνηθεί, έχω συνομολογηθεί, στον ιδ. **2.** λέγεται για πράγματα, συμπίπτω ή αντιστοιχῶ με κάτι, με δοτ., σε Ηρόδ., Αττ.· απόλ., σε Τραγ. κ.λπ. **3.** πέφτω στον κλήρο κάποιου, λαχαίνω, με δοτ. προσ., σε Ευρ., Δημ. **III. 1.** λέγεται για γεγονότα, συμβαίνω, τυχαίνω, γίνομαι, Λατ. *cotingere*, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ.· απρόσ. *συνέβη μοι*, με απαρ., μου

συνέβη να κάνω κάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης με αιτ., συνέβη να κάνω, στον ίδ., σε Θουκ. κ.λπ.· *ζυμβαίνει*, με απαρ., συμβαίνει να είναι, δηλ. είναι, έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, σε Πλάτ.· *τὸ συμβεβηκός*, τυχαίο γεγονός, συγκυρία, σύμπτωση, σε Δημ.· ομοίως, *τὰ συμβαίνοντα*, σε Ξεν.· *τὰ συμβάντα*, στον ίδ. **2.** συνάπτεται με επιρρ. ή επίθ., συμβαίνω, γίνομαι μ' ένα συγκεκριμένο τρόπο, *ὀρθῶς συνέβαινε*, σε Ηρόδ.· *κακῶς, καλῶς ζυμβῆναι*, σε Ξεν. κ.λπ. **3.** λέγεται για συνέπειες, λογικά επακόλουθα, έρχομαι ως αποτέλεσμα, επακολουθώ, σε Θουκ.· ομοίως, λέγεται για λογικούς συλλογισμούς, σε Πλάτ.

συμ-βακχεύω, μέλ. -σω, συμμετέχω στη γιορτή του Βάκχου ή στη βακχική κραιπάλη, σε Πλάτ.

σύμ-βακχος, ὁ και ἡ, αυτός που συμμετέχει στην οργιαστική λατρεία του Βάκχου, συνεορταστής, σε Ευρ.

συμ-βάλλω, μέλ. -βάλλω, αόρ. β' -έβαλον, παρακ. -βάλεῖν, παρακ. -βέβληκα — Παθ. αόρ. α' -εβλήθη· ο Όμηρος παραθέτει έναν αμτβ. αόρ. β' *συμβλήτην*, -βλήμεναι — Μέσ., *σύμβλητο*, -βληντο, -βληται, -βλήμενος, με μέλ.

συμβλήσομαι, β' ενικ. *συμβλήσεται*. **I. 1.** ρίχνω από κοινού, εξακοντίζω μαζί, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. κ.λπ.· συνενώνω τα ρεύματα των ποταμών, λέγεται για ποταμούς, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ. **2.** βάζω μαζί, συγκλείω, συλλέγω, συγκεντρώνω, σε Ξεν. **4.** κλείνω τα μάτια, κατά τον ύπνο ή τον θάνατο, σε Αισχύλ.· αλλά, *ποῖον ὄμμα συμβαλῶ*; πώς θα συναντήσει το βλέμμα μου το βλέμμα της; σε Ευρ. **5.** γενικά, συνδέω, ενώνω, *συμβάλλω σχοινία*, συστρέφω τα σχοινιά, σε Αριστοφ.· *ζυμβάλλω τὰς δεξιὰς*, δίνω τα χέρια, πραγματοποιώ χειραψία, σε Ευρ.· *συμβάλλω λόγους*, στον ίδ. — Παθ., *κριθὰς ἵπποις συμβεβλημένας*, κριθάρι που έχει ριχτεί σε σωρούς μπροστά στα άλογα, σε Ξεν. **6.** *συμβάλλω συμβόλαιά τινι ή πρὸς τινα*, συνάπτω συμβόλαιο με κάποιον, του δανεῖζω χρήματα με ενέχυρο, σε Δημ.· *συμβόλαιον εἰς τάνδράποδα συμβεβλημένον*, δανεισμός χρημάτων με ενεχυριασμό των δούλων ως εξασφάλιση, στον ίδ.· *απόλ.*, με την ίδια σημασία, σε Πλάτ. **7.** συνεισφέρω, δανεῖζω, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· *τὸ μὴ ἀγανακτεῖν ἄλλα πολλὰ συμβάλλεται*, πολλές περιστάσεις συμβάλλουν ώστε να μην αισθάνομαι αγανάκτηση, σε Πλάτ.· *συμβάλλεσθαι εἰς ή πρὸς τι*, συνεισφέρω, συντελώ, χρησιμεύω σε κάτι, σε Ηρόδ., Αττ.· με γεν. διαιρ., *ζυμβάλλεται πολλὰ τοῦδε δείματος*, πολλά πράγματα συνεισφέρουν το μερίδιό τους σ' αυτόν τον φόβο, δηλ. συμβάλλουν στο να προκαλείται, σε Ευρ. **8.** *συμβάλλεσθαι γνώμας*, προσθέτω την άποψή μου σε κείνη των άλλων, σε Ηρόδ. **9.** *συμβάλλειν λόγους*, συζητώ, συνδιαλέγομαι· και *συμβάλλειν*, *απόλ.*, όπως το Λατ. conferre αντί conferre sermonem, *συμβάλλω πρὸς τινα*, σε Κ.Δ.· ομοίως στη Μέσ., *συμβάλλεσθαι λόγους*, σε Ξεν.· *συμβάλλεσθαί τι*, έχω κάτι να πω, σε Πλάτ. κ.λπ. **II. 1.** φέρνω τους άντρες αντιμέτωπους, με αρνητική σημασία, στρέφω τον έναν εναντίον του άλλου, τους βάζω να πολεμήσουν, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. — Μέσ., *ενώνομαι στη μάχη με κάποιον*. **2.** αμτβ., έρχομαι μαζί, πιάνω, σε Ομήρ. Ιλ.· έρχομαι στα χέρια, σε ρήξη, συγκρούομαι, *τινί*, με κάποιον, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **3.** *συμβάλλω μάχην*, Λατ. committere pugnam, σε Ευρ.· *ἔχθραν συμβάλλω τινί*, στον ίδ.· μεταφ., *συμβαλεῖν ἔπη κακά*, αντικρούω τις ύβρεις με άσχημα λόγια, σε Σοφ. **4.** Μέσ., έρχομαι σε επαφή με κάποιον, τον συναντώ κατά τύχη, με δοτ., σε Όμηρ., ο οποίος χρησιμοποιεί Επικ. αόρ. β' *ζύμβλητο* και μέλ. *συμβλήσομαι*, αποκλειστικά με τη σημασία αυτή. **III. 1.** βάζω μαζί, δίπλα, ενώνω, συνάπτω, συνάγω, και στην Παθ., αντιστοιχώ, αναλογώ, συνάδω, ταιριάζω, σε Αισχύλ. **2.** συγκρίνω, *τί τινι*, σε Ηρόδ.· *τι πρὸς τι*, σε Πλάτ. — Παθ., *τὸ Βαβυλώνιον τάλαντον συμβαλλόμενον πρὸς τὸ*

Εύβοεικόν, το Βαβυλωνιακό τάλαντο (νόμισμα) συγκρινόμενο, παραβαλλόμενο με το Ευβοϊκό, σε Ηρόδ. **3.** στη Μέσ., βάζω δίπλα, λογαριάζω, υπολογίζω, εκτιμώ, στον ίδ. **4.** συγκρίνω την προσωπική μου γνώμη με τα γεγονότα, και ως εκ τούτου συμπεραίνω, τεκμαίρομαι, εικάζω, ερμηνεύω, εξηγώ, σε Πίνδ., Ευρ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., βρίσκω, καταλαβαίνω, εννοώ, σε Ηρόδ. **IV.** στη Μέσ., συμφωνώ, προσδιορίζω από κοινού, καθορίζω μαζί με κάποιον, σε Ξεν.

σύμβαμα, τό (συμβαίνω III), τυχαίο γεγονός, περίσταση, συγκυρία, σε Λουκ. **συμβάς**, μτχ. αορ. β' του *συμβαίνω*.

συμβάσειω, επιθυμ. του *συμβαίνω* II, επιθυμώ να συνάψω σύμβαση ή συνθήκη με κάποιον, *τινί*, σε Θουκ.

συμ-βᾶσιλεύω, μέλ. -σω, κυβερνώ ή βασιλεύω από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Λουκ.

σύμβασις, -εως, Ιων. **-ιος, ή (συμβαίνω II)**, συμφωνία, διευθέτηση, συνθήκη, σε Ηρόδ., Ευρ.· *δὸςξύμβασιν τέκνοις*, συμφιλίωσέ τα, σε Ευρ.

συμβᾶτήριος, -ον, = το επόμ., σε Θουκ.

συμβᾶτικός, -ή, -όν (συμβαίνω II), αυτός που τείνει σε συμφωνία, συμβιβαστικός, συμφιλιωτικός, ειρηνευτικός, *ζυμβατικοὶ λόγοι*, σε Θουκ.· *οὐδὲν πράξαντες ζυμβατικόν*, χωρίς να έχουν κάνει κάτι που να τείνει σε συμφωνία, στον ίδ.· *ἐπὶ ῥ. -κῶς ἔχειν*, ρέπω σε συμβιβασμό, είμαι διατεθειμένος να συμβιβαστώ, να συνδιαλλαγώ, σε Πλούτ.

συμβεβᾶναι[ᾶ], αντί -*βεβηκέναι*, απαρ. παρακ. του *συμβαίνω*.

συμ-βελής, -ές, αυτός που έχει χτυπηθεί συγχρόνως από πολλά βέλη, σε Πολύβ.

συμ-βῆναι, απαρ. αορ. β' του *συμβαίνω*.

συμ-βιάζομαι, παρακ. -*βεβιάσμαι*, Παθ., συνάπτομαι, εξαναγκάζομαι δια της βίας, υποτάσσομαι ή υφαρπάζομαι δια της βίας, σε Δημ.

συμ-βιβάζω, μτβ. του *συμβαίνω*, **I. 1.** φέρνω, οδηγώ στο ίδιο σημείο — Παθ., συνάπτομαι ή συμπλέκομαι από κοινού, συσχηματίζομαι, σε Κ.Δ. **2.** μεταφ., συμφιλιώνω, μονοιάζω, ειρηνεύω, διαλάσσω, σε Ηρόδ.· *συμβιβάζω τινά τινι*, συμφιλιώνω κάποιον με κάποιον άλλο, σε Θουκ. **II.** τοποθετώ δίπλα δίπλα, δηλ. παραβάλλω, αντιπαραβάλλω, συγκρίνω, εξετάζω, σε Πλάτ. **III. 1.** αποδεικνύω δια της λογικής, σε Αριστ., Κ.Δ. **2.** διδάσκω, καθοδηγώ, σε Κ.Δ.

συμβιβαστικός, -ή, -όν, αυτός που οδηγεί σε συνδιαλλαγή, συμφιλιωτικός, ειρηνευτικός, σε Πλούτ.

σύμ-βιος, -ον, ό και ή, αυτός που ζει με κάποιον άλλο, σύντροφος, εταίρος, σε Αριστ.· ο ή η σύζυγος, σε Ανθ.

συμ-βιόω, μέλ. -*βιώσομαι*, παρακ. -*βεβίωκα*, αόρ. β' -*εβίων*, απαρ. -*βιῶναι*· ζω με κάποιον άλλο, συζώ, συμβιώνω, συνυπάρχω, με δοτ., σε Δημ.· στον πληθ., ζουν μαζί, *ὥς κοινῇ συμβιωσόμενοι*, σε Πλάτ.

συμ-βιοτέον, ρημ. επίθ. του *συμβιόω*, αυτό με το οποίο πρέπει κάποιος να συζητήσει, *τινί*, σε Αριστ.

συμβλήμενος, Επικ. μτχ. Μέσ. αορ. β' του *συμβάλλω* II. 4.

συμβλήσομαι, Επικ. Μέσ. μέλ. του *συμβάλλω* II. 4.

συμβλητός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *συμβάλλω*, συγκρίσιμος, αυτός που είναι δυνατόν να συγκριθεί, να αντιπαραβληθεί, απόλ. ή με δοτ., σε Αριστ.

συμ-βοάω, μέλ. -*ήσομαι*, **I.** φωνάζω δυνατά από κοινού, κραυγάζω μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ξεν. **II.** με αιτ., καλώ τους άλλους συγχρόνως, στον ίδ.

συμβοηθεία, ή, από κοινού βοήθεια ή αρωγή, αλληλοβοήθεια, σε Θουκ.

συμ-βοηθέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ από κοινού, συμμετέχω στην παροχή βοήθειας, σε Θουκ., Ξεν.

συμβόλαιον, τό, I. όπως το *σύμβολον*, χαρακτηριστικό σημάδι ή σημείο από το οποίο συμπεραίνει κάποιος, τεκμήριο, μαρτυρία, σε Ηρόδ.· σύμπτωμα, σε Σοφ. **II. 1.** στην Αθήνα, συμβόλαιο, σύμβαση, ομόλογο, γραμμάτιο που εκδίδεται σε αναγνώριση δανείου ή χρηματικής οφειλής, σε Ρήτ.· στον πληθ., για ένα και μόνο συμβόλαιο, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τὰ Ἀθήναζε καὶ τὰ Ἀθήνηθεν συμβόλαια*, ομόλογο χρηματικού δανείου με ενέχυρο φορτία που εισάγονται στην Αθήνα, καθώς και φορτία που εξάγονται απ' αυτήν, σε Δημ. **2.** γενικά, υποχρέωση, δέσμευση, σε Ευρ. **III.** συναναστροφή, σχέση, ερωτική πράξη, σε Πλούτ.

συμβόλαιος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται σε συμβόλαια ή σε συμβάσεις, σε Θουκ.

συμβολέω, συναντώ ή απαντώ τυχαία κάποιον, *τινί*, σε Αισχύλ.

συμβολή, ή (συμβάλλομαι), I. συνάντηση με κάποιον στο ίδιο σημείο, ένωση, συναπάντημα, σμίξιμο, σε Ξεν.· σημείο όπου ενώνονται δύο μέρη, άκρο, αρμός, άρθρωση, Λατ. *commissura*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II.** με εχθρική σημασία, εχθρική συνάντηση, συμπλοκή, μάχη, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **III.** = *συμβόλαιον* II, συμβόλαιο, σύμβαση, σύμφωνο, συμφωνητικό, σε Αριστ.· στους Αχαρν. του Αριστοφ. υπάρχει λογοπαίγνιο με τις σημασίες II και III, συμπλοκή και ανοιχτοί οικονομικοί λογαριασμοί, εχθρική έφοδος και απαίτηση πληρωμής. **IV.** στον πληθ. *συμβολαί* ονομάζονταν όσα συνέφερε κάποιος στο κοινό συμπόσιο, συνεισφορά, έρανος· *πίνειν από συμβολῶν*, όπως το *de symbolis esse* στον Τερέντ., Αττ.· διασκέδαση, ευωχία, γεύμα, σε Ξεν.

συμβολικός, -ή, -όν (σύμβολον), αυτός που καταδεικνύει μέσω ενός χαρακτηριστικού σημείου ή συμβόλου, συμβολικός, αναπαραστατικός, εικαστικός, εικονικός, σε Λουκ.

σύμβολον, τό (συμβάλλω III)· I. 1. σημάδι ή τεκμήριο μέσω του οποίου κάποιος καταλήγει σ' ένα συμπέρασμα, σε Τραγ.· *λαμπάδος τὸ σύμβολον*, σημάδι πυρσού που έχει ανάψει κατόπιν προσυμφωνίας ως σινιάλο, φρυκτωρία, σε Αισχύλ.· συχνά στον πληθ. λέγεται για τα χαρακτηριστικά σημάδια του σώματος, σε Ευρ.· επίσης, λέγεται για οιωνούς, σε Αισχύλ. **2.** υποθήκη ή ενέχυρο που οριζόταν για την εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης από δάνειο, σε Λυσ. **3.** στον πληθ., όμοια, μισά, Λατ. *tesserae hospitales*, δηλ. τα δύο μισά αστραγάλου (κότσι) ή νομίσματος, τα οποία δύο πρόσωπα συνδεδεμένα μεταξύ τους, είτε με δεσμούς φιλοξενίας είτε ερχόμενα σε συμφωνία χώριζαν στη μέση και ο καθένας έφερε μαζί του το ένα μισό ως σημάδι αναγνώρισης, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **4.** στην Αθήνα, ειδικό χρεωστικό σημείωμα, σύμβολο που δήλωνε γραμμάτιο, πινάκιο, όπως αυτά που λάμβαναν οι δικαστές με την είσοδό τους στο δικαστήριο και που επιδεικνύοντάς τα λάμβαναν την αμοιβή τους, σε Δημ. **5.** δικαίωμα ή άδεια εγκατάστασης που δινόταν στους ξένους, σε Αριστοφ.· συμβολική απόδειξη που έδινε καθένας που συμμετείχε σε κοινό συμπόσιο, το οποίο του επιστρεφόταν στο τέλος του συμποσίου για την πληρωμή (πρβλ. [συμβολή](#) IV), στον ίδ. **6.** στους Εκκλησ. συγγραφείς, χαρακτηριστικό γνώρισμα των Χριστιανών, ομολογία πίστεως, το Σύμβολον της Πίστεως, Λατ. *symbolum*. **II.** στη νομική ορολογία, *σύμβολα* ονομάζονταν οι συνθήκες μεταξύ δύο πόλεων με περιεχόμενο την αμοιβαία προστασία του εμπορίου, σε Δημ. κ.λπ.·

σύμβολα ποιεῖσθαι πρὸς πόλιν, συνάπτω εμπορική συμφωνία με μία πόλη, τὰ *σύμβολα συγγέειν*, παραβιάζω συνθήκη αυτού του είδους, στον ιδ.

σύμβολος, ὁ, = *σύμβολον*· **I. 1.** οἰωνός, προφητικό σημάδι, σε Αισχύλ., Ξεν.

συμβούλευμα, -ατος, τό, συμβουλή που παρέχεται, σε Ξεν., Αριστ.

συμβουλευτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *συμβουλεύω*· **I.** αυτός πρέπει να δοθεί ως συμβουλή, σε Θουκ. **II.** -τέον, αυτό που πρέπει να συμβουλευθεί σε κάποιον, *τινί*, σε Ισοκρ.

συμβουλευτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στην παροχή συμβουλών, παραινετικός, λέγεται για ρήτορες, σε Αριστ.

συμ-βουλεύω, μέλ. -σω, **I. 1.** παρέχω συμβουλή, παραινώ, συμβουλεύω, ορμηνεύω, Λατ. *consulere alicui*, με δοτ. προσ. και απαρ., παραινώ κάποιον να κάνει κάτι, τον προτρέπω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** χωρίς απαρ., *συμβουλεύω τινί τι*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *συμβουλεύω τι*, συνιστώ, υποδεικνύω ένα μέτρο, μια ρύθμιση, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., τὰ *συμβεβουλευμένα*, συμβουλή που έχει παρασχεθεί, σε Ξεν. **3.** απόλ., παρέχω συμβουλή, παραινώ, συνιστώ, σε Σοφ.· *όσυμβουλεύων* ή -εύσας, αυτός που παρέχει συμβουλές, σύμβουλος,

εισηγητής, Λατ. *auctor sententiae*, σε Αριστ. **II.** Μέσ., συνδιασκέπτομαι με κάποιον, δηλ. ζητώ τη συμβουλή του, Λατ. *consulere aliquem*, με δοτ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· απόλ., παρέχω συμβουλή, παραινώ, συνιστώ, προτρέπω, σε Ξεν. **συμβουλή, ή, I.** = *συμβουλία*, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **II.** συμβουλή, σύσκεψη, συμβούλιο, συνδιάσκεψη, παραίνεση, συζήτηση, σε Πλάτ.

συμ-βουλία, Ιων. -ίη, ή (*βουλή*), συμβουλή ή παραίνεση που έχει παρασχεθεί, σε Ηρόδ., Ξεν.· στον πληθ., συμβουλές, νουθεσίες, ορμήνιες, σε Ξεν.

συμ-βούλιον, τό (βουλή)· **I.** σύσκεψη, σύνοδος, σε Κ.Δ. **II.** συνέδριο, διάσκεψη, σε Πλούτ.

συμ-βούλομαι, μέλ. -ήσομαι, παρακ. -βεβούλημαί, αποθ.· **1.** θέλω ή επιθυμώ από κοινού με κάποιον, με δοτ., σε Ευρ. **2.** συμφωνώ με κάποιον, *τινι*, σε Πλάτ.· απόλ., συναινώ, στον ιδ.

σύμ-βουλος, ὁ (βουλή), αυτός που παρέχει συμβουλές, αυτός που νουθετεί, σύμβουλος, γνωμοδότης, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· ως θηλ., σε Ξεν.· με γεν. προσ., σύμβουλος κάποιου, σε Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης, *σύμβουλός τινι*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· αλλά με γεν. πράγμ., *σύμβουλος λόγου τοῦδ'έ μοι γένεσθε*, ας γίνετε οι σύμβουλοί μου ως προς αυτό το ζήτημα, σε Αισχύλ.· επίσης, *περί ή ύπέρ τινος*, στον ιδ., σε Ισοκρ.· *ζύμβουλός είμι* = *συμβουλεύω*, παραινώ, παρέχω συμβουλή, νουθετώ, ορμηνεύω, με απαρ., σε Αισχύλ.

συμ-βύω, μέλ. -ύσω, συνωθώ, στουπώνω, μπουκώνω, στριμώνχω μαζί, σε Αριστοφ.

σύμ-βωμος, -ον, αυτός που λατρεύεται στον ίδιο βωμό με κάποιον άλλο, λέγεται για θεούς ή ημιθέους, σε Στράβ.

συμμάθεῖν, απαρ. αορ. β' του *συμμανθάνω*.

συμ-μάθητής, -οῦ, ὁ, αυτός που μαθαίνει ή διδάσκεται από κοινού με άλλον ή άλλους, συμμαθητής, σε Πλάτ.

συμμαίνομαι, αόρ. β' *συνεμάνην [ᾗ]* — Παθ., με αμτβ. Ενεργ. παρακ. *συμμέμνηνα*· *τρελαίνομαι* από κοινού με κάποιον, μοιράζομαι τη μανία κάποιου, *τινι*, με κάποιον, σε Λουκ.

συμ-μανθάνω, μέλ. -μάθήσομαι, αόρ. β' *συνέμαθον*· μαθαίνω μαζί με κάποιον άλλο, πληροφορούμαι από κοινού, με δοτ., σε Ξεν.· απόλ., έχω μερίδιο στη γνώση κάποιου πράγματος, σε Σοφ.· *ό συμμαθών*, αυτός που είναι συνηθισμένος, εθισμένος σε κάτι, σε Ξεν.

συμ-μάρπτω, μέλ. — *ψω*, αρπάζω, γραπώνω, πιάνω πολλά μαζί, σε Όμηρ.

συμ-μᾶρτυρέω, μέλ. -ήσω, παρέχω μαρτυρία από κοινού με κάποιον ή για την υποστήριξη κάποιου, βεβαιώνω ως μάρτυρας μαζί με άλλους, με δοτ., σε Σοφ., Θουκ.· τι, για να υποστηρίξω ένα γεγονός, σε Σόλωνα, Ξεν.· επίσης, *συμμαρτυρέω τινί πάντα ὡς ἀληθῆ λέγει*, σε Ξεν.

συμ-μαρτύρομαι[ῶ], αποθ., *συμμαρτυρέω*, σε Κ.Δ.

συμ-μάρτυς, -ῦρος, ὁ, ἡ, αυτός που καταθέτει ως μάρτυρας από κοινού με κάποιον, σε Σοφ.

συμ-μαστιγῶ, μέλ. -ώσω, μαστιγώνω ή ραβδίζω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Λουκ.

συμμάχῳ, μέλ. -ήσω (*σύμμαχος*), είμαι σύμμαχος, ανήκω σε μια συμμαχία, σε Αισχύλ., Θουκ.· γενικά, βοηθῶ, παρέχω αρωγή, συντρέχω, συνδράμω, *τινί*, σε Σοφ. κ.λπ. — Παθ., βοηθίεμαι, δέχομαι βοήθεια, σε Λουκ.

συμμάχια, Ιων. -ίη, ἡ, **I. 1.** συμμαχία, επιθετική και αμυντική (αντίθ. προς το *ἐπιμαχία*, η αμυντική συμμαχία), σε Ηρόδ. κ.λπ.· *συμμαχίαν ποιεῖσθαι πρὸς τινα*, στον ίδ.· *τινί*, σε Θουκ. **2.** γενικά, καθήκον που απορρέει από συμμαχία, συμμαχική υποχρέωση, σε Αισχύλ. **II. 1.** = *τὸ συμμαχικόν*, στρατιωτικό σώμα που αποτελείται από συμμάχους, συμμαχικό σώμα, σε Ηρόδ., Θουκ.· επίσης, χώρα των συμμάχων κάποιου, συμμαχική χώρα, σε Θουκ. **2.** συμμαχική ή βοηθητική στρατιωτική δύναμη, στον ίδ., σε Ξεν.

συμμάχικός, -ή, -όν (σύμμαχος)· **I.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε συμμαχία· *θεοὶ ζῦμμαχοι*, θεοὶ των οποίων τη σύμπραξη, τη συνέργεια επικαλούνταν κατά τη σύναψη μιας συμμαχίας, σε Θουκ. **II. 1.** τὸ *συμμαχικόν*, βοηθητικές, επικουρικές, συμμαχικές στρατιωτικές δυνάμεις, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** συνθήκη για τη σύναψη μιας συμμαχίας, σε Θουκ.· τὰ -κά, ζητήματα που αφορούν στις συμμαχίες, σε Ξεν. **III.** επίρρ. -κῶς, με τον τρόπο του συμμάχου, σαν σύμμαχος, σε Ισοκρ.

συμμάχης, -ίδος, θηλ. του *σύμμαχος*, **I.** συμμαχική, σύμμαχος, σε Θουκ., Ξεν.· *ζῦμμαχίς πόλις*, συμμαχικό κράτος, σε Θουκ.· επίσης, ἡ *συμμαχίς* (χωρίς το πόλις), στον ίδ. **II.** τὸ *ζῦμμαχικόν*, συμμαχικό στρατιωτικό σώμα, στον ίδ.

συμ-μάχομαι[ᾱ], μέλ. -οῦμαι, αόρ. α' *συνεμαχεσάμην*, παρακ. *συμμεμάχημαι*, αποθ., πολεμῶ από κοινού με άλλους, συμπολεμῶ, εἶμαι σύμμαχος, αρωγός, επίκουρος, βοηθός, σε Ξεν.· γενικά, βοηθῶ, παρέχω αρωγή, συντρέχω, *τινι*, στον ίδ.· τὸ *οἶκός ἐμοὶ συμμάχεται*, οι πιθανότητες είναι με το μέρος μου, σε Ηρόδ.

σύμ-μᾶχος, -ον (μάχη)· **1.** αυτός που μάχεται στο πλευρό κάποιου, συμπολεμιστής, συστρατιώτης, αυτός που έχει συνάψει συμμαχία με κάποιον, μέλος συμμαχίας, *τινι*, σε Ηρόδ., Αττ.· ως ουσ., σύμμαχος, και στον πληθ., σύμμαχοι, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** λέγεται για πράγματα, *συμμάχω δορί*, σε Αισχύλ.· νόμος *σύμμαχος τῶ θέλοντι*, σε Ηρόδ.· με γεν. πράγμ., *ἀρετὴ τῶν ἔργων σύμμαχος*, σε Ξεν.

συμ-μεθέπω, διευθύνω, κυβερνῶ από κοινού, σε Ανθ.

συμ-μεθίστημι, I. συμμετέχω στη μεταβολή κάποιου πράγματος, συμμεταβάλλω· γ' ενικ. *συμμεθιστᾷ* (από -ιστάω), σε Στράβ. **II.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ., αλλάζω συγχρόνως θέση με κάποιον, σε Πλούτ.

συμ-μελετάω, μέλ. -ήσω, εξασκούμεαι ή γυμνάζομαι μαζί με κάποιον, σε Ανθ.

συμ-μένω, μέλ. -μενῶ, συναθλούμαι, μένω μαζί, διατηρούμαι, συγκρατούμαι, σε Θουκ. κ.λπ.· λέγεται για συνθήκες ή συμφωνίες, τηρῶ, διατηρῶ, σε Ηρόδ., Θουκ.

συμ-μερίζω, μέλ. —σω, διανέμω σε μερίδια, διαμοιράζω — Μέσ., λαμβάνω μερίδιο σε ή από κάτι, με δοτ., σε Κ.Δ.

συμ-μεσουράνησις, ή (οὐράνως), το να βρίσκεται κάποιος ή κάτι στον ίδιο μεσημβρινό, σε Στράβ.

συμ-μεταβάλλω, μέλ. -βάλλω, **I.** αλλάζω κάτι από κοινού με άλλα πράγματα, μετατοπίζω, *τί τινι*, σε Ανθ., Πλούτ. — Παθ., μεταστρέφω τη γνώμη μου και τάσσομαι με τη γνώμη κάποιου άλλου, *τινί*, σε Αισχίν. **II.** αμτβ. στην Ενεργ., αλλάζω, μεταβάλλομαι μαζί ή από κοινού, σε Αριστ.

συμ-μετα-κοσμέομαι, Παθ., αλλάζω τις συνήθειές μου από κοινού με κάποιον άλλο, με δοτ., σε Πλούτ.

συμ-μεταπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, μεταβάλλομαι, μετασχηματίζομαι, αλλάζω από κοινού με άλλους, με δοτ., σε Αισχίν.

συμ-μεταφέρομαι, Παθ., μεταφέρομαι από κοινού με άλλους, συγκομίζομαι, σε Πλούτ.

συμ-μεταχειρίζομαι, αποθ., φροντίζω για κάτι μαζί με άλλους, σε Ισαίο.

συμ-μετέχω, μέλ. -μεθέξω, μετέχω σε κάτι μαζί με άλλους, λαμβάνω μέρος σ' αυτό από κοινού, με δοτ. και γεν. πράγμ., σε Ευρ.· με γεν. πράγμ. μόνο, στον ίδ., σε Ξεν.

συμ-μετεωρίζομαι, Παθ., υψώνομαι, ανυψώνομαι μαζί με άλλους, σε Στράβ.

συμ-μετίσχω, = *συμμετέχω*, σε Σοφ.

συμ-μετοικέω, μέλ. -ήσω, μετοικῶ, αλλάζω τόπο διαμονής, μεταναστεύω από κοινού με κάποιον, με δοτ., σε Πλούτ.

συμμέτοχος, -ον, αυτός που λαμβάνει μέρος σε κάτι μαζί με κάποιον, σύντροφος κάποιου, σε Κ.Δ.

συμμετρέω, μέλ. -ήσω (σύμμετρος)· **I.** μετρώ μαζί, παραβάλλοντας κάτι με κάτι άλλο — Παθ.· **1.** ἡμᾶρ συμμετρούμενον χρόνῳ, η ημέρα αυτή κατά τον υπολογισμό του χρόνου, σε Σοφ. **2.** απόλ., συνυπολογίζω με, στον ίδ. **3.** οἷς ὁ βίος ξυνεμετρήθη, που η ζωή τους ήταν μετρημένη, σε Θουκ. **II.** Μέσ., μετρώ, υπολογίζω για τον εαυτό μου, υπολογίζω με ακρίβεια, σε Ηρόδ.· ξυνεμετρήσαντο (τὸ τεῖχος) ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν πλίνθων, υπολόγισαν το ύψος του μετρώντας τις σειρές των πλίνθων, σε Θουκ.

συμμέτρησις, ἡ, μέτρηση μέσω σύγκρισης, συνυπολογισμός, σε Θουκ.

συμμετρία, ἡ, **I.** το να μπορεί κάτι να αναχθεί σ' ένα κοινό μέτρο υπολογισμού, σε Αριστ. **II.** συμμετρία, κατάλληλη αναλογία, σε Πλάτ. κ.λπ.

σύμ-μετρος, -ον (μέτρον), **I.** **1.** αυτός που διαθέτει συμμετρία, αναλογία με κάτι άλλο, συμμετρικός, αναλογικός, σε Ευρ.· αυτός που εφαρμόζει ή ταιριάζει πλήρως, αρμονικός, ταιριαστός, σε Αισχύλ.· τῷδε ἀνδρὶ ζύμμετρος, αυτός που έχει την ίδια ηλικία με κάποιον, ομήλικος, σε Σοφ.· ποῖα σύμμετρος τύχῃ, συμπίπτοντας με ποια περίσταση; δηλ. την κατάλληλη στιγμή, στον ίδ.· βλ. κατωτ. **III.** **2.** **2.** αυτός που μπορεί να μετρηθεί με τη χρήση του κοινού μέτρου, σε Αριστ. **II.** **1.** ανάλογος προς κάτι, ακριβώς κατάλληλος, σε Ισοκρ. κ.λπ. **2.** απόλ., αυτός που έχει το σωστό μέτρο, τη σωστή αναλογία, συμμετρικός, ισομετρικός, αντίθ. προς τα ὑπερβάλλων και ἐλλείπων, σε Πλάτ. κ.λπ. **3.** γενικά, αρμόδιος, κατάλληλος, πρόσφορος, σε Αισχύλ.· σύμμετρος ὡς κλύειν, σε κατάλληλη απόσταση ώστε να ακούγεται, σε Σοφ. **III.** **1.** ἐπίρρ. - τρως, σε Ισοκρ. κ.λπ. **2.** στον κατάλληλο χρόνο, στην κατάλληλη στιγμή, σε Ευρ.

συμ-μητιάομαι, αποθ., σκέπτομαι από κοινού, συσκέπτομαι, συνδιασκέπτομαι, σε Ομήρ. Ιλ.

συμ-μηχᾶνάομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ.· **1.** βοηθώ στον εφοδιασμό ή την προμήθεια, σε Ξεν. **2.** καταστρώνω σχέδια, μηχανεύομαι, επινοώ από κοινού, με δοτ., σε Πλούτ.

σύμμιγᾶ, ἐπίρρ., μαζί, ανάμεικτα με άλλους, ανάκατα, με δοτ., σε Ηρόδ.

συμ-μίγῃς, -ές (μίγνυμι), **1.** αυτός που έχει αναμειχθεί με κάποιον άλλο, ανάμεικτος, σύμμεικτος, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. **2.** με δοτ., αναμεμιγμένος, ανακατωμένος, σε Αισχύλ.

συμ-μίγνῳμι ή **σύμμειγνῳμι** και -ύω, γ' ενικ. προστ. συμμίγνυ· Επικ. και Ιων., ενεστ. συμμίσγω· μέλ. -μίζω — Μέσ., μέλ. -μίζομαι (ἐπίσης με Παθ.

σημασία), **I.** **1.** ανακατεύω μαζί, ανακατώνω, αναμειγνύω, σε Ομηρ. Ὑμν.· αναμειγνύω κάτι με κάτι άλλο, τί τινι, σε Ηρόδ., Αττ.· με αιτ. μόνον, συμμίζαντες τὰ στρατόπεδα, έχοντας συνενώσει, συμπτήξει τα στρατόπεδα, σε Ηρόδ. — Παθ., λέγεται για ποταμό, αναμειγνύομαι, συνενώνονται τα νερά μου με τα νερά άλλου ποταμού, με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· ενώνω τις δυνάμεις μου, λέγεται για δύο στρατεύματα, σε Θουκ.· μεταφ., οὐδεὶς (ἐστὶ) τῷ κακὸν οὐ συνεμίχθη, δεν υπάρχει κανείς που να μην έχει τη δυστυχία ως συστατικό της φύσης του, σε Ηρόδ.· συμμιγόντων τούτων πάντων, όταν όλα αυτά συνέβησαν ταυτόχρονα, στον ίδ. **2.** ενώνω, συνενώνω (λέγεται για σαρκική επαφή), σμίγω, συνευρίσκομαι ερωτικά, θεοὺς γυναιζί, σε Ομηρ. Ὑμν. — Παθ., συσχετίζομαι, έχω δοσοληψίες, με, με δοτ., σε Ηρόδ., Αισχύλ. **3.** μεταφ., συμμίγνυμί τινα τύχα, κάνω κάποιον να συναντηθεί με την τύχη του,

σε Πίνδ.: *πρήγμα συμμίζαι τινι*, κοινοποιώ ένα θέμα σε κάποιον, σε Ηρόδ. **II**.
αμτβ. στην Ενεργ., **1**. έχω σχέση με κάποιον, συσχετίζομαι ή επικοινωνώ,
συναναστρέφομαι με άλλους, με δοτ., σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ. *συμμίγνυμι*
πρός τινα, σμίγω μ' αυτόν, σε Ξεν.: γενικά, συναντώ για συνομιλία ή εμπορική
συνεργασία, σε Ηρόδ.: *συμμίγνυμί τινι*, συζητώ με κάποιον, στον ίδ., σε Ευρ.
2. με εχθρική σημασία, έρχομαι σε μάχη σώμα με σώμα, έρχομαι στα χέρια,
σε συμπλοκή, *τινι*, με κάποιον, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3**. γενικά, συναντώ, σε Ξεν.
σύμ-μικτος, -ον, αναμειγμένος, ανάμεικτος, σε Ησίοδ., Σοφ.: ιδίως λέγεται
για στρατεύματα, άτακτο στράτευμα, σε Ηρόδ., Θουκ.: επίρρ. *-τως*, σε Στράβ.
συμ-μῆμητής, -οῦ, ὁ, αυτός που μιμείται από κοινού, μιμητής από κοινού, σε
Κ.Δ.

συμ-μιμνήσκομαι, Παθ., φέρνω μαζί στη μνήμη μου, σε Δημ.

συμ-μῖξαι, απαρ. αορ. α' του *συμμίγνυμι*.

σύμ-μιξις, -εως, ἡ, I ανάμειξη, μίξη, ανακάτωμα, το ανακάτεμα, *τινος πρὸς τι*, σε Πλάτ. **II**. σχέση, σμίξιμο, σαρκική επαφή, σε Πλούτ.

συμ-μῖσέω, μέλ. *-ήσω*, μισώ, απεχθάνομαι, αποστρέφομαι από κοινού, σε
Πολύβ.

συμ-μίσγω, = *συμμίγνυμι*, σε Όμηρ. κ.λπ.

σύμ-μολπος, -ον (μολπή), = *συνωδός*, σε Ευρ.

συμ-μορία, ἡ (μέρος), συνεταιρισμός ή εταιρεία, σωματείο: στην Αθήνα,
μετά το 377 π.Χ., οι 1.200 πλουσιότεροι πολίτες διαιρούσαν σε είκοσι
σωματεία (*συμμορίαί*), δύο σε κάθε *φυλή*: καθεμιά καλούνταν να πληρώσει με
τη σειρά της ένα υπέρογκο ποσό για έκτακτες πολεμικές δαπάνες, ως φόρο επί
της περιουσίας της, σε Ξεν., Δημ.

σύμ-μορος, -ον, ενωμένος, συγχωνευμένος για φορολογικούς λόγους,
υποτελής που καταβάλλει φόρους, σε Θουκ.

συμ-μορφόομαι, Παθ., λαμβάνω την ίδια μορφή με, αποκτώ ομοιομορφία με,
τινί, σε Κ.Δ.

σύμ-μορφος, -ον (μορφή), αυτός που παρουσιάζει ομοιομορφία με,
ομοιόσχημος, με γεν., σε Κ.Δ.

συμ-μοχθέω, μέλ. *-ήσω*, μοχθώ, κοπιάζω από κοινού με, *τινί*, σε Ευρ.

συμ-μυέω, μέλ. *-ήσω*, κατηγώ μαζικά, σε Πλούτ.

συμ-μύω, μέλ. *-μύσω*, κλείνω μαζί, κλείνω εντελώς, είμαι εντελώς
κλεισμένος, λέγεται για τραύματα, σε Ομήρ. Ιλ.: *συμμεμυκώς*, αυτός που έχει
τα μάτια του κλειστά, σε Πλάτ.

συμπάθεια, ἡ, παρόμοια διάθεση, συμπάθεια, ομοιοπάθεια, συμπόνοια, σε
Αριστ.

συμπᾶθεῖν, απαρ. αορ. β' του *συμπάσχω*.

συμπᾶθέω, μέλ. *-ήσω*, αισθάνομαι συμπάθεια, μοιράζομαι τα αισθήματα
κάποιου, σε Ισοκρ. κ.λπ.

συμ-πᾶθής, -ές (παθεῖν), αυτός που μοιράζεται τα ίδια αισθήματα με
κάποιον, πονόψυχος, *τινι*, σε Αριστ.: *απόλ.*, αυτός που προκαλεί τη συμπάθεια
κάποιου, στον ίδ.

συμπᾶθία, Ιων. *-ίη, ἡ*, ποιητ. αντί *συμπάθεια*, σε Ανθ.

συμ-παιᾶνίζω, μέλ. *-σω*, τραγουδώ παιάνες μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Δημ.

συμ-παιδεύω, μέλ. *-σω*, διδάσκω μαζί, εκπαιδεύω, παιδαγωγώ συγχρόνως, σε
Ξεν. — Παθ., εκπαιδεύομαι μαζί με άλλους, σε Ισοκρ.

συμ-παίζω, μέλ. *-ξομαι*, παίζω ή αθλούμαι μαζί με κάποιον, συναθλούμαι, με
δοτ., σε Σοφ.: *απόλ.*, σε Ηρόδ.: με σύστ. αιτ., *μετ' έμοῦ σύμπαιζε τήν έορτήν*,
γιόρταζε, να γιορτάζεις μαζί μου, σε Αριστοφ.

συμπαίκτηρ, -ορος, ὅ, = συμπαιστής, σε Ξεν., Ανθ.

συμπαίσδεν, Δωρ. απαρ. του συμπαίζω.

συμπαιστής, -οῦ, ὅ, συμπαικτης, σύντροφος στο παιχνίδι, σε Πλάτ.· θηλ.

συμπαίστρια, ἡ, σε Αριστοφ.

συμπαίστωρ, -ορος, ὅ, = το προηγ., σε Ξεν.

συμ-παίω, μέλ. -παίησω· I. συγκρούω, χτυπώ μαζί, τί τινι, σε Σοφ. II. αμτβ., χτυπώ από κοινού, σε Ευρ.

συμ-πᾶνηγυρίζω, μέλ. -σω, λαμβάνω μέρος σε μια ιερή, εορταστική συνάθροιση, συνεορτάζω, πανηγυρίζω από κοινού, με δοτ., σε Πλούτ.

συμ-παραβύω, στριμώνω, χώνω, συνωθώ μαζί, τινά τινι, σε Λουκ.

συμ-παραγγέλλω, μέλ. -ελῶ, βοηθώ κάποιον στην επιδίωξή του να καταλάβει δημόσιο αξίωμα, με δοτ., σε Πλούτ.

συμ-παραγίγνομαι, μέλ. -γενήσομαι, αποθ., γίνομαι έτοιμος συγχρόνως, λέγεται για καρπούς που ωριμάζουν, σε Ηρόδ. II. στέκομαι στο πλευρό κάποιου, έρχομαι να τον βοηθήσω, συμπαρίσταμαι, σε Θουκ.

συμ-παραδηλόω, μέλ. -ώσω, φανερώνω συγχρόνως συμπτωματικά, σε Στράβ.

συμ-παραθέω, μέλ. -θεύσομαι, τρέχω μαζί παραπλεύρως, σε Δημ.

συμ-παραινέω, μέλ. -έσω, συμβουλεύω, συνιστώ από κοινού, τί τινι, σε Αριστοφ.· επιδοκιμάζω από κοινού, τι, στον ίδ.

συμ-παρακαθίζω, I. βάζω κάποιον να καθίσει δίπλα σε κάποιον άλλο· ομοίως, στη Μέσ., σε Δημ. II. Μέσ. επίσης, κάθομαι δίπλα, κοντά σε κάποιον, σε Πλάτ.

συμ-παρακᾶλέω, μέλ. -έσω, I. προσκαλώ ή παραινώ μαζί ή συγχρόνως, σε Ξεν., Πλάτ. II. ζητώ συγχρόνως, τι από τινος, σε Ξεν.

συμ-παρακελεύομαι, αποθ., παρακινώ, εξεγείρω, προτρέπω από κοινού, σε Ισοκρ.

συμ-παρ-ᾠκολουθέω, μέλ. -ήσω, ακολουθώ κάποιον σε παράλληλη πορεία, συμβαδίζω με κάποιον, συνοδεύω κάποιον, τινί, σε Ισοκρ. κ.λπ.· απόλ., σε Ξεν.

συμ-παρακομίζω, Αττ. μέλ. -κομιῶ, οδηγώ, μεταφέρω από κοινού παράλληλα προς την ακτή, λέγεται για ναύαρχο, σε Θουκ. — Παθ., λέγεται για πλοία, στον ίδ.

συμ-παρακύπτω, σκύβω συγχρόνως ή κοντά σε κάποιον, σε Λουκ.

συμ-παραλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, παίρνω κάποιον μαζί μου, προσλαμβάνω κάποιον ως βοηθό, σε Πλάτ.

συμ-παραμένω, μέλ. -μενῶ, παραμένω μαζί με κάποιον ή ανάμεσα σε άλλους, με δοτ., σε Θουκ.

συμ-παραμινγύω, αναμειγνύω επιπλέον, ανακατώνω και κάτι ακόμη, σε Αριστοφ.

συμ-παρανεύω, μέλ. -σω, εκφράζω επίσης συναίνεση, συγκατατίθεμαι, συμφωνώ, σε Αριστ.

συμπαρانهόχομαι, αποθ., κολυμπώ μαζί με κάποιον, παραπλέω κοντά του, σε Λουκ.

συμ-παραπέμπω, μέλ. -ψω, συνοδεύω από κοινού με άλλους, ξεπροβοδίζω, την παραπομπήν, σε Αισχίν.· την ὄψιν συμπαρπαπέμπω τινί, ακολουθώ κάποιον με τα μάτια μου, τον παρακολουθώ, σε Πλούτ.

συμ-παρ-απόλλῶμαι, Παθ., με παρακ. -όλωλα, αφανίζομαι από κοινού με κάποιον ή επίσης, σε Δημ.

συμ-παρασκευάζω, μέλ. -σω, βοηθώ στην προετοιμασία ή στην εκτέλεση κάποιου έργου, σε Ξεν., Δημ.

συμπαραστᾶτέω, μέλ. -ήσω, στέκομαι στο πλάι κάποιου για να τον βοηθήσω, συμπαρίσταμαι, με δοτ., σε Αισχύλ.· απόλ., σε Αριστοφ.

συμ-παραστάτης, -ου, ὁ, αυτός που στέκεται στο πλάι κάποιου προκειμένου να βοηθήσει, αυτός που βοηθάει ή παρέχει υποστήριξη από κοινού, αλληλέγγυος, σύμμαχος, σε Σοφ., Αριστοφ.

συμ-παρατάσσομαι, Αττ. -ττομαι, παρατάσσομαι από κοινού με άλλους, μάχομαι στο πλευρό τους, συμπολεμώ, με δοτ., σε Ισοκρ.

συμ-παρατηρέω, στέκομαι στο πλάι και παρατηρώ από κοινού, σε Δημ.

συμ-παρατίθημι, αναπτύσσω σε παράταξη μάχης, δίπλα δίπλα ή μαζί, σε Πολύβ.

συμ-παρατρέφω, μέλ. -θρέψω, ανατρέφω ή διατηρώ, φροντίζω συγχρόνως, λέγεται για σκύλους κι άλλα ζώα, σε Ξεν.

συμ-παρατρέχω, μέλ. -δράμοῦμαι, τρέχω μαζί με κάποιον, στο πλάι του, σε Πλούτ.

συμ-παραφέρω, μέλ. -παροίσω, μεταφέρω, παρασύρω από κοινού με κάποιον — Παθ., ορμώ, εφορμώ μαζί με κάποιον, σε Ξεν.

συμ-πάρειμι (εἰμί, Λατ. sum), **1.** παρίσταμαι, παρευρίσκομαι επίσης ή συγχρόνως, είμαι κι εγώ παρών, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** στέκομαι στο πλάι, σπεύδω να βοηθήσω, *τινι*, στον ιδ., σε Δημ.

συμπάριμι, (εἶμι, Λατ. ibo), πορεύομαι στο πλάι επίσης ή μαζί με άλλους, προσέρχομαι, γ' ενικ. παρατ. *συμπαρήει*, σε Ξεν., Αισχίν.

συμ-παρεισέρχομαι, αποθ., εισέρχομαι, παρεισφρέω, εισχωρώ κρυφά από κοινού, σε Λουκ.

συμ-παρέπομαι, μέλ. -έψομαι, αποθ., ακολουθώ κάποιον από κοινού με άλλους, συνοδεύω, συντροφεύω, με δοτ., σε Ξεν. κ.λπ.

συμ-παρέχω, μέλ. -παρέξω, βοηθώ στο να προκληθεί κάτι, προξενώ από κοινού, *φόβοντινί*, σε Ξεν.· παρέχω από κοινού, *ἀσφάλειάν τινι*, στον ιδ.

συμ-παρίπταμαι, αποθ., πετώ στο πλάι κάποιου από κοινού, σε Λουκ.

συμ-παρίστημι, **I.** τοποθετώ στο πλάι κάποιου μαζί με ή επίσης, σε Πίνδ. **II.** Παθ. με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ., στέκομαι στο πλάι, βοηθώ, *τινι*, σε Σοφ.

συμ-παρομαρτέω, μέλ. -ήσω, = *συμπαρέπομαι*, σε Ξεν.

συμ-παροξύνω, μέλ. -ῶνᾶ, παροξύνω, διεγείρω, εξοργίζω εξίσου ή από κοινού, σε Ξεν.

συμ-παρορμάω, μέλ. -ήσω, παρακινώ, εφορμώ, χυμώ μαζί ή από κοινού, σε Πλούτ.

σύμ-πᾶς, Αττ. *ξύμπας*, -**πᾶσα**, -**πᾶν**, **I.** ὅλος μαζί, ὅλος συγχρόνως, ολόκληρος, ὅλος σ' ένα σώμα, σύσσωμος, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· στην Αττ. συχνά προστίθεται το άρθρο στην περίπτωση των αριθμητικών, *πέντ' ἦσαν οἱ ξύμπαντες*, σε Σοφ. **II.** **1.** με περιληπτικά ονόματα, σύνολο, ὅλον, ὁ *σύμπας στρατός*, σε Ηρόδ.· *στρατὸς σύμπας*, σε Σοφ.· *ξύμπασα πόλις*, δηλ. πόλη, πολίτες ως σύνολο, σε Θουκ.· *ξύμπασα γνώμη*, συνολική έννοια ή σημασία (ενός λόγου), στον ιδ. **2.** *τὸ σύμπαν*, ὅλον από κοινού, σύνολο ζητήματος, σε Ηρόδ.· *τὸξύμπαν εἶπεῖν*, σε Θουκ. **III.** *τὸ σύμπαν*, ως επίρρ. συνολικά, στο σύνολο, γενικά, εν γένει, εξ ολοκλήρου, συλλήβδην, στον ιδ. κ.λπ.

συμ-πάσχω, μέλ. -πέισομαι, παρακ. -πέπονθα, αόρ. β' *συνέπαθον*. **I.** **1.** υποφέρω από κοινού, επηρεάζομαι από το ίδιο πράγμα, παθαίνω το ίδιο, συμπαθώ, σε Πλάτ. **II.** τρέφω το ίδιο αίσθημα με κάποιον, αισθάνομαι συμπάθεια, στον ιδ.

συμ-πᾶτάσσω, μέλ. -ζω, χτυπώ μαζί ή από κοινού με άλλον, σε Ευρ.

συμ-πᾶτέω, μέλ. -ήσω, τσαλαπατώ μαζί, καταπατώ, συνθλίβω με το πόδι μου, σε Βάβρ. — Παθ., καταπατούμαι, σε Αισχίν.

συμ-πεδάω, μέλ. -ήσω, δένω μαζί χέρια και πόδια, δένω χειροπόδαρα· μεταφ., λέγεται για τον παγετό ή το ψύχος, μουδιάζω, ναρκώνω, κάνω κάποιον να μην μπορεί να κινηθεί, ακινητοποιώ, σε Ξεν.

συμ-πείθω, μέλ. -σω, συμβάλλω ή βοηθώ στο να πεισθεί κάποιος, σε Ξεν.· επίσης, *συμπείθω τοῦ μὴ ἄθυμειν*, βοηθώ στο να πεισθεί να μην απελπίζεται, σε Θουκ. — Παθ., αφήνομαι να πεισθώ συγχρόνως, σε Αισχίν.

σύμ-πειρος, -ον (πεῖρα), αυτός που είναι έμπειρος σε κάτι, που γνωρίζει καλά κάτι, *τινι*, σε Πίνδ.

συμ-πείρω, τρυπώ, διατρυπώ μαζί, σε Πλούτ.

συμ-πέμπω, μέλ. -ψω, **1.** στέλνω μαζί ή συγχρόνως, συναποστέλλω, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** συνοδεύω, παρακολουθώ, σε Λυσ.

συμ-πενθέω, μέλ. -ήσω, **I.** μιτβ., συμμετέχω στο πένθος για κάτι, *τι*, σε Ισοκρ. **II.** αμτβ., πενθώ, κλαίω, θρηνώ, μοιρολογώ μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Αισχύλ.· απόλ., σε Ευρ.

συμ-πένομαι, αποθ., είμαι φτωχός, στερούμαι κάτι από κοινού με κάποιον, *τινί τινος*, σε Πλάτ.

συμ-περαίνω, μέλ. -ἄνω, **I.** συμμετέχω ή βοηθώ στην επίτευξη κάποιου πράγματος, συμπερατώνω, σε Ευρ. — Μέσ., *συμπεραίνεσθαι τινι ἔχθραν*, συμμερίζομαι πλήρως την εχθρότητα κάποιου, σε Δημ. **II.** αποφασίζω ή φέρνω εις πέρας, *συμπεραίνω φροντίδα*, λαμβάνω απόφαση, αποφασίζω, σε Ευρ.· *κλήθρα μοχλοῖς συμπεραίνω*, ασφαλίζω διπλά τις πόρτες με μοχλούς, διπλομανταλώνω, στον ίδ. — Παθ., έχω έρθει εις πέρας, σε Ξεν.

συμπέρασμα, -ατος, τό, κατάληξη, αποπεράτωση, συμπέρασμα, σε Αριστ.

συμπερασματικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στην επίτευξη ή την αποπεράτωση, τελειωτικός, συγκεφαλαιωτικός· επίρρ. -κῶς, σε Αριστ.

συμ-πέρθω, μέλ. -σω, καταστρέφω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Ευρ.

συμ-περιάγω, μέλ. -ζω, περιφέρω μαζί ή από κοινού, σε Ξεν. — Παθ., περιφέρομαι μαζί ή από κοινού με κάποιον, στον ίδ. — Μέσ., περιφέρω ολόγυρα, τριγύρω μαζί μου, στον ίδ.

συμ-περιᾶγωγός, ό, ή, αυτός που βοηθά στη μεταφορά ή στη μεταστροφή των άλλων, σε Πλάτ.

συμ-περίειμι, περιφέρομαι μαζί με κάποιον, με δοτ., σε Ξεν.

συμ-περιθέω, μέλ. -θέεσομαι, τρέχω ολόγυρα μαζί με κάποιον, περιοδεύω, σε Λουκ.

συμ-περιλαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, **I.** περιλαμβάνω, περιέχω, περικλείω σε μια συνθήκη με άλλους, σε Φίλλιπ. παρά Δημ. **II.** Μέσ., συμμετέχω σε κάτι, με γεν., σε Λουκ.

συμ-περινοστέω, μέλ. -ήσω, περιφέρομαι, τριγυρνάω μαζί με κάποιον, ακολουθώ, περιοδεύω από κοινού, *τινί*, σε Λουκ.

συμ-περιπατέω, μέλ. -ήσω, περπατώ εδώ κι εκεί, περιφέρομαι μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Πλάτ.· απόλ., *οἱ συμπεριπατοῦντες*, σύντροφοι στο περπάτημα, στην πορεία εδώ κι εκεί, συνταξιδιώτες, σε Αριστ.

συμ-περιπλοκή, ή (περιπλέκω), περιπλοκή πολλών μαζί, ανακάτωμα, μπέρδεμα, σε Λουκ.

συμ-περιποιέω, μέλ. -ήσω, προμηθεύω από κοινού, σε Πολύβ.

συμ-περιτρέχω, μέλ. -δράμοῦμαι, τρέχω γύρω γύρω μαζί με κάποιον, σε Λουκ.

συν-περιφέρω, μέλ. -οίσω, **I.** περιφέρω μαζί ή με κάποιον, σε Πλάτ. **II. 1.** Παθ., περιφέρομαι μαζί με, στον ιδ. **2.** *συνπεριφέρεσθαι τινι*, σχετίζομαι με κάποιον, σε Πολύβ.· προσαρμόζομαι στις περιστάσεις, με δοτ., σε Αισχίν. **3.** γνωρίζω καλά κάποια θέματα, σε Πολύβ.

συν-περιφθείρομαι, Παθ., περιφέρομαι με κάποιον, με αποτέλεσμα την καταστροφή μου, σε Λουκ.

συν-περονάω, μέλ. -ήσω, διατρυπώ με περόνη, καρφιστώνω, σε Πλούτ.

συν-πέτομαι, αποθ., πετώ με κάποιον ή ομαδικά, σε Λουκ.

συν-πήγνυμι και -ύω, μέλ. -πήζω, **I.** τοποθετώ στέρα δίπλα δίπλα, συναρμόζω, συνδέω, κατασκευάζω, σε Πίνδ., Ευρ. κ.λπ. — Μέσ., συναρμόζω, κατασκευάζω για τον εαυτό μου, σε Λουκ. **II.** στερεώνω, κάνω κάτι συμπαγές, συμπτκνώνω, σε Ομήρ. Ιλ.

σύμ-πηκτος, -ον, αυτός που έχει στερεωθεί, που έχει συναρμοστεί, κατασκευαστεί, πηγμένος, συμπαγής, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

συν-πιέζω, μέλ. -σω, πιέζω μαζί ή συνθλίβω, αρπάζω δυνατά, συσφίγγω, μαγκώνω, σε Πλάτ. — Παθ., συνθλίβομαι, στριμώχνομαι, σε Ξεν.

συν-πίνω[ι], μέλ. -πίομαι, αόρ. β' *συνέπιον*, πίνω από κοινού, λαμβάνω μέρος σε οиноποσία, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

συν-πίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, παρακ. *πέπτωκα*, αόρ. β' *συνέπεσον*. **I. 1.** πέφτω μαζί, έρχομαι σε μάχη, συγκρούομαι, έρχομαι σε σφοδρή σύγκρουση, στα χέρια, Λατ. *concurrere*, σε Όμηρ., Ηρόδ.· συναντώ, πέφτω σε, *κλύδωνι*, σε Ευρ.· *νηί*, σε Θουκ. **2.** γενικά, συμπίπτω, συναντώ, μου συμβαίνουν ατυχήματα, με βρίσκουν δυστυχίες, με δοτ., σε Ηρόδ., Σοφ. **II. 1.** λέγεται για παθήματα, γεγονότα, συντυχαίνω, περιπίπτω, συμβαίνω σε, με δοτ. προσ., σε Αισχύλ., Ισοκρ.· επίσης, *ές τινα*, σε Ηρόδ. **2.** απόλ., συμβαίνω, τυχαίνω, γίνομαι ταυτόχρονα, συμπίπτω, στον ιδ. **3.** με *μτχ.*, όπως το *τυγχάνω*, *τόδε συνέπεσε γενόμενον*, στον ιδ. **4.** απρόσ., *συνέπεσε*, συνέβη, έγινε κατά τύχη, έτυχε, με *απαρ.*, στον ιδ.· *ξυνέπεσεν είς τοῦτο ανάγκης ὥστε...*, τα πράγματα έφτασαν σε τέτοιο σημείο, *που...*, σε Θουκ.· ή με *αιτ.* και *απαρ.*, στον ιδ. **III.** συμπίπτω, συμφωνώ ή βρίσκομαι σε αντιστοιχία με, *τινί*, σε Ηρόδ.· απόλ., συμφωνώ απολύτως, στον ιδ.· *έμοισὺν συμπέπτωκας ές ταῦτὸν λόγου*, έχεις έρθει πλήρως στα λόγια μου, σε Ευρ. **IV.** πέφτω μαζί, δηλ. καταπέφτω, γκρεμίζομαι, συντρίβομαι, λέγεται για οίκημα, Λατ. *concidere*, στον ιδ., Θουκ.· *σῶμα συμπεσόν*, σώμα που έχει καταβληθεί από ασθένεια, σε Πλάτ. **συν-πίτνω**, ποιητ. αντί *συν-πίπτω*, όταν η παραλήγουσα είναι βραχεία· **I.** πέφτω ή προσκρούω μαζί, λέγεται για τα κύματα, σε Αισχύλ. **II.** συντρέχω, συνεργώ, στον ιδ.· με δοτ., σε Ευρ.

συν-πλανάομαι, Παθ., περιπλανιέμαι με κάποιον, σε Πολύβ.

συν-πλάσσω, Αττ. -ττω, αόρ. α' *συνέπλᾳσα*. **1.** πλάθω ή διαμορφώνω μαζί· *γαίης*, από πηλό, σε Ησίοδ. — Παθ., σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για ρήτορες και συγγραφείς, *ξυνομολογοῦντες καὶ ξυμπλάττοντες*, συμφωνώντας σε μια υπόθεση ή στη μυθοπλασία, σε Πλάτ. **3.** μεταφ., επινοώ ή εφευρίσκω, πλάθω μαζί, σε Δημ.

συν-πλατᾱγέω, κάνω θόρυβο, παράγω ήχο χτυπώντας μαζί· *συμπλαταγέω χειρσί*, χτυπώ μαζί τα χέρια μου με πάταγο, σε Ομήρ. Ιλ.

συν-πλείονες, ουδ. -ονα, πολλοί μαζί, Λατ. *complures*, σε Αριστ.

συν-πλέκω, μέλ. -ζω, **I.** συστρέφω, περιελίσσω ή πλέκω μαζί, σε Πλάτ.· *τινί*, με κάτι, σε Θεόκρ.· *συνπλέκοντες τῷ χειρε είς τοῦπίσω*, πλέκοντας, ενώνοντας τα χέρια πίσω από την πλάτη τους, σε Θουκ. **II. 1.** Παθ., συστρέφομαι, περιελίσσομαι, περιπλέκομαι, μπερδεύομαι, σε Ευρ.· *ίχνη συμπεπλεγμένα*,

μπερδεμένα ίχνη, που διασταυρώνονται προς διαφορετικές κατευθύνσεις, σε Ξεν. **2.** λέγεται για παλαιστές, συμπλέκομαι, περιπλέκονται τα μέλη του σώματός μου με αυτά του αντιπάλου, με δοτ., σε Ηρόδ.· γενικά, εμπλέκομαι σε μάχη σώμα με σώμα, σε Δημ.· λέγεται για πλοίο, έρχομαι σε συμπλοκή με το εχθρικό πλοίο, σε Ηρόδ.· έπειτα μεταφ., περιπλέκομαι, μπερδεύομαι σε κάτι, *τῇ Σκυθῶν ἐρημιά συμπλακῆναι*, σε Αριστοφ.· *συμπεπλέγμεθα ξένω*, έχουμε περιπλεχθεί ή συγκρουσθεί μαζί του, σε Ευρ.· λέγεται για πόλεμο, εμπλέκομαι, σε Δημ. **III.** αμτβ. στην Ενεργ. = Παθ., σε Ευρ.

σύμ-πλεος, Αττ. **-πλεως**, -α, -ον, εντελώς γεμάτος, πλήρης, σε Ξεν.

συμ-πλέω, μέλ. *-πλεύσομαι*· Ιων. *-πλώω*, *-πλώσομαι*· πλέω, αρμενίζω από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *απόλ.*, σε Θουκ.

συμπληγάς, **-άδος**, ή (**συμπλήσσω**), αυτή που χτυπάει μαζί, που συγκρούει· *ζυμπληγάδες πέτραι*, συγκρουόμενες πέτρες, δηλ. οι *Κυνάεαι νῆσοι*, για τις οποίες πιστευόταν ότι έκλειναν ερμητικά παγιδεύοντας και συνθλίβονται όσους έπλεαν ανάμεσά τους, σε Ευρ.· επίσης **Συμπληγάδες** (χωρίς το *πέτραι*), στον ίδ.· επίσης σε ενικ., στον ίδ.

συμ-πλήγδην (πλήσσω), επίρρ., με το χτύπημα των χεριών, σε Θεόκρ.

συμ-πληθύνω[ῶ], πολλαπλασιάζω ή αυξάνω από κοινού, σε Ξεν.

συμ-πληθύω, συντελώ στον πολλαπλασιασμό ή την αύξηση, σε Ηρόδ.

συμ-πληρώω, μέλ. *-ώσω*, **I.** συμβάλλω στην πλήρωση, στο γέμισμα, *συμπληρώω τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰς νέας*, βοηθώ τους Αθηναίους να επανδρώσουν τα πλοία, σε Ηρόδ. **II.** γεμίζω εντελώς, *ζυμπληρώω ἐξήκοντα ναῦς*, επανδρώνω πλήρως εξήντα πλοία, σε Θουκ.

συμπλοϊκός, **-ή**, **-όν (σύμπλοος)**, αυτός που πλέει μαζί ή από κοινού, *συμπλοϊκή φιλία*, φιλία ανάμεσα στους ναύτες του ίδιου πλοίου, σε Αριστ.

συμπλοκή, ή (**συμπλέκω**)· **1.** περιπλοκή, διαπλοκή, εμπλοκή, επιπλοκή, σε Πλάτ. **2.** μάχη σώμα με σώμα, σύρραξη, σύγκρουση, συμπλοκή, στον ίδ.

σύμπλοος, **-ον**, συνηρ. **-πλους**, *-ουν (συμπλέω)*· **1.** αυτός που πλέει, που ταξιδεύει με κάποιον στο ίδιο πλοίο, ντροφος στο πλοίο, σε Ηρόδ.· με δοτ. προσ., σε Ευρ.· ποιητ., λέγεται για πλοία, σε Ανθ. **2.** συνέταιρος ή σύντροφος σε κάτι, με γεν., σε Σοφ.

συμπλώω, Ιων. αντί *συμπλέω*.

συμ-πνέω, μέλ. *-πνεύσομαι*, **1.** αναπνέω ή πνέω μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ανθ.· μεταφ., *ἐμπαίοις τύχαισι συμπνέω*, πορεύομαι παράλληλα με τα ξεσπάσματα της τύχης, δηλ. υποχωρώ, ενδίδω σ' αυτή, σε Αισχύλ. **2.** *απόλ.*, συμφωνώ με κάποιον, αποκτώ σύμπνοια, σε Δημ.

συμ-πνίγω[ῶ], μέλ. *-πνίζομαι*, στραγγαλίζω, πνίγω, πιέζω με δύναμη, σφίγγω, σε Κ.Δ.

σύμπνοος, **-ον**, συνηρ. **-πνους**, **-ουν (συμπνέω)**, αυτός που αναπνέει από κοινού, που συμφωνεί με, ομόγνωμος, ομόψυχος, *τινι*, σε Ανθ.

συμ-ποδίζω, μέλ. *-σω*, **I.** δένω μαζί τα δύο πόδια, δένω χειροπόδαρα, σε Αριστοφ. — Παθ., μπλέκομαι, δεσμεύομαι σε δίχτυ, σε Ξεν. **II.** μεταφ., μπερδεύω, παγιδεύω, Λατ. *impedire*, σε Πλάτ.

συμ-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, κάνω κάτι από κοινού, συνεργώ, βοηθώ, σε Ισαίο.

συμ-ποιμαίνομαι, Παθ., βόσκω μαζί, σε Ευρ.

συμ-πολεμέω, μέλ. *-ήσω*, πολεμώ μαζί με κάποιον, συμπολεμώ, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.· *τινί*, πολεμώ από κοινού με κάποιον, συμμαχώ, σε Ξεν.

συμπολίζω, ενώνω επιμέρους κώμες σε μια πόλη, προσαρτώ — Παθ., σε Στράβ.

συμ-πολιορκέω, μέλ. -ήσω, συμμετέχω σε πολιορκία, πολιορκώ από κοινού, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

συμ-πολίτεια, ή, ομόσπονδη ένωση πόλεων, συνομοσπονδία, ομοσπονδία, σε Πολύβ.

συμ-πολίτεύω, μέλ. -σω, ζω ως συμπολίτης άλλων ή ως μέλος της ίδιας οργανωμένης πόλης, *τισί*, μαζί με άλλους, σε Θουκ. — Μέσ., *οί συμπολιτευόμενοι*, συμπολίτες κάποιου, σε Ευρ.

σύμ-πολλοι, -αι, -α, πολλοί μαζί, σε Πλάτ.

συμ-πομπεύω, μέλ. -σω, είμαι συνοδός σε μια πομπή, συνοδεύω, λιτανεύω μαζί, σε Αισχύν.

συμ-πονέω, κοπιάζω μαζί ή από κοινού με άλλους, συμμετέχω στους κόπους της δουλειάς, *τινί*, με κάποιον, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· επίσης, *συμπονέω κακοῖς*, λαμβάνω μέρος στις συμφορές, σε Ευρ.· *απόλ.*, κοπιάζω ή υποφέρω μαζί, σε Σοφ. κ.λπ.

συμ-ονηρεύομαι, αποθ., συμμετέχω στην πανουργία άλλων, ενεργώ πονηρά κι εγώ, με δοτ. προσ., σε Ισοκρ.

συμ-πορεύομαι, μέλ. -έυσομαι, αόρ. α' *συνεπορεύθην*· αποθ.· **I.** πορεύομαι ή ταξιδεύω μαζί, συμπορεύομαι ή συνταξιδεύω, σε Ευρ.· *τινι*, με κάποιον, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** συνέρχομαι, συνεδριάζω, λέγεται για τη Σύγκλητο, σε Πολύβ.

συμ-πορθέω, μέλ. -ήσω, συμβάλλω στην καταστροφή, καταστρέφω από κοινού, με δοτ. προσ., σε Ευρ.· *οί συμπεπορθημένοι*, αυτοί που περιέπεσαν σε τέτοια καταστροφή, που εκπορθήθηκαν, σε Στράβ.

συμ-πορίζω, μέλ. -σω, προμηθεύω, παρέχω από κοινού, σε Θουκ. — Μέσ., προμηθεύομαι για λογαριασμό μου, στον ιδ.

συμ-ποσία, ή (πόσις), το να πίνει κάποιος μαζί με άλλους, συμπόσιο, σε Πίνδ.

συμποσιαρχέω, -ήσω, είμαι *συμποσίαρχος*, σε Αριστ.

συμποσί-αρχος, ό, αυτός που προϊστάται του συμποσίου, που αναγγέλλει την πρόποση, Λατ. *magister bibendi*, σε Ξεν. κ.λπ.

συμπόσιον, τό (συμπίνω),· **I.** ομαδική διασκέδαση, φαγοπότι, συμπόσιο, ευτυχία, σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ. **II.** αίθουσα στην οποία γίνονταν συμπόσια, αίθουσα συμποσίου, σε Λουκ.

συμπότης, -ου, ό (συμπίνω), αυτός που πίνει μαζί με άλλους, σύντροφος στο ποτό, σε Ηρόδ., Ευρ.

συμποτικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στο *συμπόσιον*, σε αυτούς που πίνουν μαζί, φαιδρός, χαρούμενος, σε Αριστοφ.· *συμποτικάί άρμονίαι*, σκοποί που είναι κατάλληλοι για τραγούδια συμποσιαστών, σε Πλάτ.· *συμποτικός*, φαιδρός, κεφάτος άνθρωπος, σε Αριστοφ.· συγκρ. -ώτερος, υπερθ. -ώτατος, σε Λουκ.

συμ-πραγματεύομαι, μέλ. -έυσομαι, αποθ., ασχολούμαι, καταγίνομαι από κοινού σε ένα έργο, με δοτ. προσ., σε Πλούτ.

συμπράκτωρ, Ιων. -πρήκτωρ, -ορος, ό, βοηθός, αρωγός, συνεργάτης, σε Ηρόδ., Ξεν.· με γεν. πράγμ., *συμπράκτωρ όδοῦ*, σύντροφος στο ταξίδι, συνοδοιπόρος, σε Σοφ.

συμ-πράσσω, Αττ. -ττω, Ιων. -πρήσσω, μέλ. -ζω, **I. 1.** συμμετέχω σε κάτι ή βοηθώ, συνεργώ να γίνει κάτι, *τί τινι*, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· *συμπράσσω τινί τάγαθά*, βοηθώ κάποιον να προμηθευτεί ό,τι είναι καλό, σε Αριστ.· με αιτ. πράγμ. μόνο, σε Σοφ.· *συμπράττω είρήνην*, βοηθώ στις διαπραγματεύσεις για ειρηνευτική συμφωνία, σε Ξεν.· με δοτ. προσ. μόνον, ενεργώ από κοινού, συνεργάζομαι με, *τινί*, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** απόλ., παρέχω βοήθεια, συνεργάζομαι, σε Σοφ., Ξεν. κ.λπ.· *οί ζυμπράσσοντες*, σύμμαχοι, σε Θουκ. **II.**

αμτβ., σὺν κακῶς πράσσουντι συμπράσσειν κακῶς, μοιράζομαι τη δυστυχία κάποιου, σε Ευρ. **III.** Μέσ., βοηθώ στην εκδίκηση, *συνεπρήζαντο Μενέλεω τὰς Ἑλένης ἀρπαγὰς*, σε Ηρόδ.

συμ-πρεπής, -ές (πρέπω), ταιριαστός, κατάλληλος, πρόσφορος, σε Αισχύλ.

συμ-πρέπω, ταιριάζω, αρμόζω, σε Πίνδ.

συμ-πρεσβευτής, -οῦ, ὁ, αυτός που έχει αποσταλεί ως πρεσβευτής από κοινού με άλλον, σε Αισχίν.

συμ-πρεσβεύω, μέλ. -σω, αποστέλλομαι ως πρεσβευτής μαζί με άλλον ή άλλους πρεσβευτές, είμαι πρεσβευτής από κοινού, συμπρεσβευτής, σε Δημ., Αισχίν. — Μέσ., συμμετέχω στην αποστολή μιας πρεσβείας, σε Θουκ.

σύμ-πρεσβυς, -εως, ὁ, = *συμπρεσβευτής*, αλλά μόνον στον πληθ., σε Θουκ., Δημ. κ.λπ.

συμ-πρεσβύτερος[ῦ], ὁ, αυτός που είναι επίσης πρεσβύτερος, ιερέας, σε Κ.Δ.

συμ-πρήκτωρ, -πρήσσω, Ιων. αντί -*πράκτωρ*, -*πράσσω*.

συμ-πρίασθαι, απαρ. αορ. β' (δεν υπάρχει σε χρήση ενεστ., πρβλ. [*πρίαμαι](#)), αγοράζω μαζί κι αποθηκεύω, εξαγοράζω, σε Αριστ.

συμ-προάγω[ᾱ], μέλ. -ζω, προάγω από κοινού, συντελώ στην πρόοδο· αμτβ., κινούμαι προς τα εμπρός από κοινού, σε Πλούτ.

συμ-πρόεδρος, ὁ, αυτός που προεδρεύει από κοινού, σε Αισχίν.

συμ-προθυμέομαι, αποθ.· **1.** επιθυμώ εξίσου με κάποιον, έχω την ίδια προθυμία με, συμπράττω *τινι*, σε Θουκ.· απόλ., σε Ξεν. **2.** με αιτ. πράγμ., συμμετέχω με ζήλο στην προαγωγή, τη διευκόλυνση, στον ιδ. **3.** με δοτ. πράγμ., συμμετέχω με ζήλο σε, φιλοτιμούμαι, σε Λουκ. **4.** με απαρ., έχω την ίδια προθυμία να..., σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.

συμ-προξενέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ παρέχοντας τα αναγκαία μέσα, προμηθεύω από κοινού, σε Ευρ.

συμ-προπέμπω, μέλ. -ψω, συνοδεύω, ξεπροβοδίζω από κοινού, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *συμπροπέμπω τινὰ ναυσίν*, σε Θουκ.

συμ-προσψάω, μέλ. -σω, χτυπώ, συγκρούομαι από κοινού, *τινί*, σε Αίσωπ.

συμ-πτύσσω, μέλ. -ζω, διπλώνω μαζί, διπλώνω και τοποθετώ στο πλάι, συμμαζεύω, σε Σοφ.

σύμ-πτωμα, -ατος, τό (συμπίπτω), τυχαίο συμβάν, περίσταση, συγκυρία, σε Αριστ.· με αρνητική σημασία, κακή συγκυρία, ατύχημα, δυστύχημα, σε Θουκ.

σύμπτωσις, ἡ (συμπίπτω)· **I.** κατάπτωση, συντριβή, καταβύθιση, σε Στράβ.

II. συνάντηση, σε Πολύβ.· με αρνητική σημασία, επίθεση, στον ιδ.

σύμ-πυκνος, -ον, αυτός που έχει συμπυκνωθεί, σφιχτός, σε Ξεν.

συμ-πυνθάνομαι, αόρ. β' *συνεπυθόμην*, αποθ., ερευνώ κάτι, πληροφορούμαι μαζί με κάποιον, *τί τινι*, σε Ευρ.

συμ-πῦρῶ, μέλ. -ώσω, καίω μαζί ή από κοινού, σε Ευρ.

συμφᾶγειν, απαρ. αορ. β' του *συνεσθίω*.

συμ-φᾶνής, -ές (φανῆναι), αυτός που φανερώνεται την ίδια στιγμή, καταφανής, ολοφάνερος, πασίδηλος, σε Αριστ.

συμφερόντως, επίρρ. από *μτχ.* ενεστ., όπως συμφέρει, επικερδώς, επωφελώς, σε Ισοκρ.

συμφερτός, -ή, -όν, ενωμένος, δεμένος μαζί, συνημμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

συμ-φέρω, μέλ. *συνοίσω*, αόρ. α' *συνήνεγκα*, Ιων. -*ήνεικα*· αόρ. β' -*ήνεγκον*, παρακ. -*ενήνοχα*·

A. Ενεργ., **I. 1.** φέρνω μαζί στον ίδιο τόπο, συνάζω, συναθροίζω, συλλέγω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** συνεισφέρω, βοηθώ, σε Αισχύλ., Ευρ. **3.** φέρνω σε σύγκρουση, σε Αισχύλ. **4.** φέρω ή ανέχομαι μαζί ή από κοινού, σε Ξεν.·

λέγεται για συμφορές και κόπους, φέρω, κουβαλώ, ανέχομαι από κοινού, βοηθώ κάποιον να αντέξει, σε Σοφ., Ευρ.· ανέχομαι, συγχωρώ, σε Αισχύλ. **II.** αμτβ.· **1.** αποφέρω κάποιο όφελος, είμαι χρήσιμος ή επωφελής, επικερδής, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** απρόσ., είναι χρήσιμο, επωφελές, ωφέλιμο, με απαρ., σε Αισχύλ. κ.λπ. **3.** μτχ. *συμφέρων*, -ουσα, -ον, χρήσιμος, επωφελής, ταιριαστός, αυτός που αρμόζει, κατάλληλος, πρόσφορος, σε Σοφ. κ.λπ.· ουδ. ως ουσ., *συμφέρον*, -οντος, τό, χρησιμότητα, όφελος, κέρδος, πλεονέκτημα, ωφέλεια, Λατ. *utile*, στον ίδ., σε Θουκ. κ.λπ.· επίσης, στον πληθ., *τὰ συμφέροντα*, σε Σοφ. κ.λπ.· επίσης, μτχ. αορ., *τὸ τῷ ξυνενεγκόν*, σε Θουκ. **III.** αμτβ., **1.** δουλεύω μαζί, συνεργώ, συμφωνώ με, συντελώ, βοηθώ, *τινί*, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· ανέχομαι, υποχωρώ, παραχωρώ, *τινί*, σε Σοφ. **2.** αρμόζω, ταιριάζω, *τινί*, σε Αριστοφ., Ξεν. **3.** λέγεται για γεγονότα, συμβαίνω, γίνομαι, αποβαίνω, με απαρ., σε Ηρόδ. **B. I.** Παθ., *συμφέρομαι*, μέλ. *συνοίσομαι*, αόρ. α΄ -*ηνέχθην*, Ιων. -*είχθην*· παρακ. -*ενήνεγμαι*· έρχομαι μαζί, εμπλέκομαι σε μάχη, συμπλέκομαι, συγκρούομαι, Λατ. *congredi*, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.· απλώς, συναντώ, σε Πλάτ. **II.** **1.** συνεννοούμαι, έχω την ίδια άποψη ή συμφωνώ με, *τινι*, σε Ηρόδ.· απόλ., συμφωνώ από κοινού, ομοφωνώ, ομογνωμώ, συναινώ, συμπίπτω, συγκατανεύω σε, συγκατατίθεμαι, σε Πλάτ.· επίσης, *οὐ συμφέρεται περί τινος*, δεν συμφωνεί μ' αυτούς σε όσα αφηγήθηκαν, στον ίδ. **III.** λέγεται για γεγονότα· **1.** συμβαίνω, αποβαίνω, συμβαίνω κατά τύχη, τυχαίνω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** απρόσ., συμβαίνει, τυχαίνει, σε Ηρόδ. **συμ-φεύγω**, μέλ. -*φεύζομαι*, **1.** φεύγω, δραπετεύω μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *σὺν φεύγουσι συμφεύγειν*, σε Ευρ. **2.** εξορίζομαι από κοινού ή ομαδικά, *ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην*, συμμετέσχε σ' αυτήν την εξορία, σε Πλάτ. **σύμ-φημι**, μέλ. -*φήσω*, αόρ. α΄ *συνέφησα*, αόρ. β΄ *συνέφην*· **1.** συναινώ, επιδοκιμάζω ή συμφωνώ πλήρως, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** με αιτ. πράγμ., παραχωρώ, παραδέχομαι, συμφωνώ με, θεωρώ κάτι ως δεδομένο, σε Πλάτ., Ξεν.· απόλ., *ζύμφημί σοι*, συμφωνώ μαζί σου, θεωρώ δεδομένα, επιβεβαιώνω τα όσα λες, σε Πλάτ.· *ζύμφοθι ἢ ἄπειπε*, πες ναι ή όχι, στον ίδ. **3.** με αιτ. και απαρ., συμφωνώ ότι..., σε Σοφ., Πλάτ. **4.** με απαρ. μέλ., υπόσχομαι, σε Ξεν. **συμ-φθέγγομαι**, αποθ., ηχώ από κοινού, ηχώ σε συμφωνία, συνηχώ, *τινι*, σε Πλούτ. **συμ-φθείρω**, καταστρέφω μαζί, συγχρόνως ή από κοινού, σε Ευρ., Λουκ. **συμ-φθίνω[ι]**, παρακμάζω, σαπίζω, λιώνω από κοινού, ποιητ. Παθ. αόρ. β΄ *συνέφθιτο*, σε Ανθ. **σύμ-φθογγος**, -ον, αυτός που συνηχεί, που ηχεί σε συμφωνία, ομόηχος, σε Αισχύλ. **συμ-φῖλέω**, μέλ. -*ήσω*, τρέφω αμοιβαία αγάπη, σε Σοφ. **συμ-φῖλοκαῶλέω**, μέλ. -*ήσω*, είμαι συνηπονήφιος κάποιου για μια τιμητική διάκριση, φιλοκαλώ συγχρόνως, σε Πλούτ. **συμ-φῖλονϊκέω**, μέλ. -*ήσω*, **1.** λαμβάνω μέρος σε μια φιλονεικία, έριδα, με κάποιον, λαμβάνω το μέρος κάποιου από τους αντιπάλους, *τινί*, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** απόλ., συμμετέχω σε μια συζήτηση, σε Πλούτ. **συμ-φῖλοσοφέω**, επιδίδομαι σε φιλοσοφικές σπουδές από κοινού με κάποιον, σε Αριστ. **συμ-φῖλοτιμέομαι**, μέλ. -*ήσομαι*, αποθ., συμμετέχω σε προσπάθειες που καταβάλλονται με ζήλο, σε Πλούτ. **συμ-φλέγω**, μέλ. -*ξω*, καίω, πυρπολώ μαζί ώσπου να μείνουν οι στάχτες, καίω ολοσχερώς, κατακαίω από κοινού, σε Ευρ., Θεόκρ.

συμ-φοβέω, μέλ. -ήσω, φοβίζω επίσης ή συγχρόνως — Παθ., φοβάμαι συγχρόνως, σε Θουκ.

συμ-φοιτάω, Ιων. -έω, μέλ. -ήσω, συχνάζω κάπου από κοινού, σε Ηρόδ.· ιδίως φοιτά σε σχολείο μαζί με άλλους, σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ.· τινί, με κάποιον, σε Λουκ.

συμφοίτησις, ή, το να είναι κάποιος μαθητής σε διδασκαλείο από κοινού με άλλους, σε Αισχίν.

συμφοιτητής, -οῦ, ό, αυτός που φοιτά από κοινού σε σχολείο, συμμαθητής, σε Πλάτ., Ξεν.

συμ-φονεύω, μέλ. -σω, συνεργώ με κάποιον σε φόνο, με δοτ., σε Ευρ.

συμφορά, Ιων. -ή, ή (συμφέρω III), 1. γεγονός, περίπτωση, τυχαίο γεγονός, συμβάν, σε Ηρόδ., Αττ.· *αί ζυμφοραί τῶν βουλευμάτων*, αποτελέσματα, εκβάσεις διαβουλεύσεων, σε Σοφ.· *ζυμφορᾶς ἴν'ἔσταμεν*, σε τι επικίνδυνη θέση βρισκόμαστε, στον ίδ. 2. ιδίως, ατυχής συγκυρία, ατύχημα, δυστύχημα, σε Ηρόδ., Αττ.· *συμφορῇ χρησθαι*, είμαι ατυχής, σε Ηρόδ. 3. με θετική σημασία, καλή τύχη, ευτυχές γεγονός, σε Τραγ.

συμφορεύς, ό (συμφέρω), Λακεδαιμόνιος αξιωματικός, είδος ακολούθου ή υπασπιστή, Γαλ. *aide-de-camp*, σε Ξεν.

συμ-φορέω, μέλ. -ήσω, φέρνω μαζί στο ίδιο σημείο, συγκεντρώνω, συναθροίζω, συλλέγω, συνάγω, συσσωρεύω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. — Παθ., συνάγομαι, συλλέγομαι, σε Πλάτ.

συμφόρησις, ή, συγκέντρωση σ' ένα σημείο, συσσώρευση, σε Πλούτ.

συμφορητός, -ή, -όν, αυτός που έχει συναχθεί σε έναν τόπο, συσσωρευμένος, συναθροισμένος, συγκεντρωμένος· *συμφορητὸν δεῖπνον*, *συμφορητὴ ἐστίασις*, γεύμα στο οποίο συνεισφέρει κάθε καλεσμένος, Λατ. *coena collatitia*, σε Αριστ.

σύμφορος, -ον (συμφέρω III), I. αυτός που συμβαίνει από κοινού με, συνακόλουθος, επακόλουθος, συνοδευτικός, *λιμὸς ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί*, η πείνα συντροφεύει τον άεργο άνθρωπο, σε Ησίοδ.· με γεν., *πενίης σύμφορα*, στον ίδ. II. 1. χρήσιμος, επωφελής, επικερδής, ωφέλιμος, ταιριαστός, καλός, με δοτ., στον ίδ., σε Θουκ.· *σύμφορόν ἐστι* = *συμφέρει*, με απαρ., σε Ηρόδ.· *Πλούτῳ συμφορώτατον*, σε Αριστοφ.· *τὰ σύμφορα*, ό,τι είναι ωφέλιμο ή επωφελές, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ.· *τὸ ὑμέτερον ζύμφορον*, η συνυφασμένη προς το όφελος δικαιολογία σας, σε Θουκ.· *ἐπίρρ., συμφόρως ἔχειν*, με επωφελή τρόπο, ωφέλιμα, σε Ξεν.· συγκρ. *συμφορώτερον*, σε Θουκ.· *υπερθ. -ώτατα*, σε Ευρ. κ.λπ. 2. σπανίως λέγεται για πρόσωπα, *ζυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι*, οι καταλληλότεροι για να πολεμήσει κάποιος εναντίον τους, σε Θουκ.

συμφράδμων, -ονος, ό, ή, I. αυτός που συμμετέχει σε συμβούλιο, σύμβουλος, σε Ομήρ. Ιλ. II. αυτός που ακούγεται σε συμφωνία με, εναρμονισμένος, με γεν., σε Ανθ.

συμ-φράζομαι, μέλ. -άσσομαι, Επικ. -άσσομαι· παρακ. -πέφρασμαι· I. 1. Μέσ., σκέφτομαι κατά μόνας, συλλογίζομαι, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ. 2. *τίς συμφράσσατο βουλᾶς*; ποιος μοιράστηκε τις σκέψεις του μαζί σου; ποιος σε συμβουλεύτηκε; στο ίδ. 3. επινοώ, εφευρίσκω, κατεργάζομαι, σε Ησίοδ., Σοφ. II. Ενεργ., *συμφράζω*, αναφέρω, μνημονεύω συγχρόνως, σε Στράβ.

συμ-φράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, I. 1. συμπιέζω μαζί από παντού, στριμώχνω, συμπτύσσω, συμπυκνώνω, σε Ηρόδ., Ξεν. 2. απόλ., λέγεται για στρατεύματα, πυκνώνω τις γραμμές, σχηματίζω πυκνή παράταξη, σε Ξεν. II. περικλείω, συγκλείω, κλείνω ερμητικά, περιφράσσω, στον ίδ.

συμφρονέω, μέλ. -ήσω (σύμφρων)· **I.** έχω την ίδια άποψη με κάποιον, συμφωνώ, ομοφωνώ, συνομολογώ, σε Πολύβ. **II. 1.** εξετάζω, θεωρώ, υπολογίζω καλά, αναλογίζομαι, σκέφτομαι, ἃ δέον ἦν ποιεῖν, σε Πλούτ. **2.** συνέρχομαι, ανακτώ τις αισθήσεις μου, έρχομαι στα συγκαλά μου, στον ίδ. **συμφρόνησις**, Δωρ. -ᾱσις, ή, συμφωνία, συνένωση, αρμονία. **συμ-φροντίζω**, μέλ. -σω, έχω από κοινού τη φροντίδα κάποιου, τινός, σε Λουκ.

σύμ-φρουρος, -ον (φρουρά), αυτός που φρουρεί από κοινού, μέλαθρον σύμφρουρον έμοί, το δωμάτιό μου, που φυλάει σκοπιά μαζί μου, δηλ. στο οποίο παραμένω ξάγρυπνος, σε Σοφ.

σύμ-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), αυτός που έχει την ίδια άποψη με κάποιον, σύμφωνος, ομόγνωμος, ομόψυχος, αδελφικός, σε Αισχύλ.· ευνοϊκός, ευμενής, στον ίδ.

συμ-φύγας, -άδος, ό, ή, εξόριστος από κοινού με κάποιον, συνεξόριστος, σε Ευρ., Θουκ.

συμφ-φυής, -ές (φύομαι), I. 1. αυτός που έχει γεννηθεί μαζί με κάποιον, σύμφυτος, εκ γενετής, εγγενής, φυσικός, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** εκ φύσεως προσαρμοσμένος, σε Πλούτ. **II.** συνημμένος, προσκολλημένος, τινι, σε κάτι, σε Ανθ.

συμ-φύλαξ[ῦ], -ἄκος, ό, αυτός που φυλάει σκοπιά ή φρουρεί από κοινού, σε Θουκ., Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.

συμ-φυλάσσω, μέλ. -ζω, φυλάω σκοπιά μαζί με άλλους, σε Ηρόδ.· φρουρώ από κοινού, τι, σε Ξεν.

συμ-φυλέτης, -ου, ό, αυτός που ανήκει στην ίδια φυλή, ομόφυλος, ομογενής, Λατ. contribulis· γενικά, συμπατριώτης, συμπολίτης, σε Κ.Δ.

σύμ-φυλος, -ον (φυλον), αυτός που ανήκει στην ίδια φυλή, ομόφυλος· οἰσύμφυλοι, ομόφυλοι, ομοεθνείς, σε Βάβρ.

σύμφυρτος, -ον, ανάμεικτος, ανακατωμένος, σύμμεικτος, σε Ευρ.

συμ-φύρω[ῦ], Παθ. παρακ. -πέφυρμαι· ζυμώνω μαζί· χτυπώ κάποιον ώσπου να μελανιάσει, τον κάνω μαύρο στο ξύλο, σε Θεόκρ. — Παθ., σε Ευρ.· ψυχή συμπέφυρται μετὰ τοῦ κακοῦ, σε Πλάτ.

συμ-φύσάω, μέλ. -ήσω, **I.** φυσώ μαζί, συμπνέω· απ' όπου, το Λατ. conflare, επινοώ, κατασκευάζω, μηχανεύομαι, σε Αριστοφ. **II.** λέγεται για τον άνεμο, φυσώ συγχρόνως, σε Πλούτ.

συμ-φύτεύω, μέλ. -σω, φυτεύω μαζί ή από κοινού· μεταφ., συναπεργάζομαι, καταβάλλω προσπάθειες από κοινού, σε Σοφ. — Παθ., έχω φυτευθεί, καλλιεργηθεί επίσης, σε Ξεν.

σύμφυτος, -ον (συμφύομαι)· 1. αυτός που έχει γεννηθεί μαζί με κάποιον, εκ γενετής, σύμφυτος, εγγενής, έμφυτος, φυσικός, συμφυής, αυτός που ενυπάρχει, σε Πίνδ., Πλάτ.· σύμφυτος αἰών, η βιολογική μας ηλικία, δηλ. η γεροντική, σε Αισχύλ.· νεϊκέων σύμφυτος τέκτων, φυσικός πρωταίτιος της έριδας, δηλ. η αιτία για φιλονεικία που ενυπάρχει στο ανθρώπινο γένος, στο ίδ.· ές τὸ σύμφυτον, σύμφωνα με τη φύση κάποιου, σε Ευρ. **2.** με δοτ., έμφυτος, σε κάποιον, σε Λυσ.

συμ-φύω, μέλ. -φύσω, **I.** κάνω κάτι να αναπτυχθεί από κοινού, μαζί, σε Πλάτ. **II. 1.** Παθ. με Ενεργ. παρακ. συμπέφυα, αόρ. β' συνέφυν· αναπτύσσομαι μαζί, στον ίδ., σε Ξεν. **2.** προσκολλώμαι, συνάπτομαι, συμφύονται ἀλλήλοις, σε Πλάτ. **3.** είμαι σύμφυτος με, εγγενής σε κάποιον, σε Αριστ.

συμ-φωνέω, μέλ. -ήσω, **I.** είμαι ομόχος, εναρμόνιος, ομόφωνος με κάποιον, σε Πλάτ. **II. 1.** μεταφ., συμφωνώ με, έχω τις ίδιες απόψεις με κάποιον,

συνταυτίζομαι, *τινί*, στον ιδ. **2.** συνάπτω συμφωνία ή εμπορικό σύμφωνο με κάποιον, *πρός τινι*, σε Ξεν.: *συμφωνέω τινί δηναρίου*, συμφωνώ με κάποιον στην τιμή του ενός δηναρίου, σε Κ.Δ. — Παθ., *συνεφωνήθη ὑμῖν*, ήταν συμφωνημένο ανάμεσά σας, στο ιδ. **3.** συνωμοτώ, μηχανορραφώ, σε Αριστ. **συμφωνία, ή, I.** συνήχηση, αρμονία ήχου, ομοτονία, αρμονία, συγχορδία, σε Πλάτ. **II.** μεταφ., συναίνεση, ομοφωνία, ομοψυχία, σύμπνοια, στον ιδ.

σύμ-φωνος, -ον (φωνή), 1. αυτός που συνηχεί, που βρίσκεται σε ηχητική αρμονία, σε Ομηρ. Ὑμν., Αριστοφ.: γενικά, αυτός που αντηχεί στις κραυγές, αντίλαλος, σε Σοφ. **2.** μεταφ., αρμονικός, φιλικός, αυτός που συμφωνεί με κάποιον, συναινετικός, σε Πλάτ.

συμ-ψάω, μέλ. -σω, αγγίζομαι αμοιβαία με κάποιον, τον αγγίζω και με αγγίζει, σε Ξεν.

συμ-ψάω, μέλ. -ήσω, περισυλλέγω, σαρώνω, επιχώνω, λέγεται για ορμητικό ποταμό, σε Ηρόδ.

συμ-ψηφίζω, μέλ. -σω, συγκαταλέγω, συνυπολογίζω, συναριθμώ, σε Κ.Δ.

σύμ-ψηφος, -ον, αυτός που εκλέγεται από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Πλάτ. κ.λπ.: *σύμψηφός τινι*, αυτός που ψηφίζει από κοινού με κάποιον για κάποιο ζήτημα, στον ιδ.: *απόλ.*, αυτός που ψηφίζει ό,τι και κάποιος άλλος, που έχει την ίδια γνώμη μαζί του, ομόφωνος, σύμφωνος, σε Δημ.

συμ-ψοφέω, μέλ. -ήσω, κάνω θόρυβο από κοινού, σε Πολύβ.

σύμ-ψυχος, -ον (ψυχή), αυτός που έχει την ίδια άποψη με κάποιον, που βρίσκεται σε ομοψυχία μαζί του, ομόφρων, ομόθυμος, σε Κ.Δ.

σύν[ϋ], αρχ. Αττ. *ξύν*, πρόθ. που συντάσσεται με *δοτ.*, Λατ. *cum*.

A. I. 1. μαζί με, με τη βοήθεια, συνεταιρικά με, από κοινού, ομαδικά: *δεῦρ' ἦλθε σὺν Μενελάῳ*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με παράλληλη σημασία της βοήθειας, *σὺν θεῷ*, με τη βοήθεια ή την ευλογία του θεού (ο θεός θεωρείται ότι στέκεται στο πλάι κάποιου), σε Ομηρ. κ.λπ.: *σὺν θεῷ εἰρημένον*, κάτι που ειπώθηκε σα να είχε θεϊκή έμπνευση, σε Ηρόδ.: *ομοίως, σὺν δαίμονι, σὺν Δίῃ, σὺν Ἀθήνῃ*, σε Ομήρ. Ιλ.: *επίσης, σὺν τινι εἶναι ή γίγνεσθαι*, είμαι μαζί με κάποιον, δηλ. στο πλευρό του, με το μέρος του, στην παράταξή του, σε Ξεν.: *οἱ σὺν τινι*, φίλοι κάποιου, ακόλουθοί του, στον ιδ. **3.** αυτός που είναι προικισμένος με κάποιο χάρισμα, *ἄκοιτις σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ*, σε Ομήρ. Οδ.: *λέγεται για πράγματα που ανήκουν σε κάποιον ή τα χειρίζεται κάποιος, στῇ σὺν δουρί*, σε Ομήρ. Ιλ.: *σκήπτρον, σὺν τῷ ἔβῃ*, στο ιδ.: *αὐτῇ σὺν φόρμιγγι*, στο ιδ. (έτσι, στην Αττ., η πρόθ. *σὺν* συχνά παραλείπεται). **4.** λέγεται για δύο ή περισσότερα πράγματα που λαμβάνονται από κοινού, *θύελλαι σὺνβορέῃ, ἄνεμος σὺν λαίλαπι*, σε Ομήρ. Οδ. **5.** λέγεται για αναγκαία σχέση ή συνέπεια, *σὺν μεγάλῃ ἀποτίσαι*, πληρώνω με μεγάλη απώλεια, δηλ. υποφέρω πολύ, σε Ομήρ. Ιλ.: *σὺν τῷ σῷ ἀγαθῷ*, για δικό σου όφελος, πλεονέκτημα, Λατ. *tuo cum commodo*, σε Ξεν.: *σὺν μιάσματι*, έχοντας έρθει σε επαφή με μόλυσμα, σε Σοφ.: και γενικά, σε συμφωνία, σε αντιστοιχία με: *σὺν δίκᾳ*, σε Πίνδ.: *σὺν κόσμῳ, σὺν τάχει* κ.λπ.: *σχεδόν = επιρρ., δικαίως, κοσμίως, ταχέως*, σε Αττ. **6.** με, μέσω, *σὺν νεφέεσσι κάλυπεν γαῖαν*, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ.: *πλοῦτον ἐκτήσω σὺν αἰχμῇ*, σε Αισχύλ. **7.** με τακτ. αριθμ., *έμοι σὺν ἐβδόμῳ*, δηλ. εγώ μαζί με άλλους έξι, στον ιδ. **B. σύν** ως επίρρ.: **1.** μαζί, από κοινού, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** επίσης, ομοίως, συγχρόνως, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ. **Γ. ΣΤΑ ΣΥΝΘ. I. 1.** μαζί, μαζί με κάποιον, από κοινού, συγχρόνως, Λατ. *con*: στα σύνθ. ως μτβ. ρήμα, όπως το *κτείνω*, το *σύν* μπορεί να αναφέρεται σε δύο πράγματα, σκοτώνω κάποιον όπως σκοτώνω ή έχω σκοτώσει και κάποιον άλλο, ή, συνεργώ με κάποιον στη διάπραξη φόνου. **2.** λέγεται για την ολοκλήρωση μιας πράξης, συνολικά,

εντελώς, πλήρως, όπως στα *συμπληρώω, συντέμνω*. **3.** συντίθεται με αριθμ., *σύνδυο*, δύο μαζί ή ανά δύο, δυο δυο· ομοίως, *σύντρεις, σύμπεντε κ.λπ.* όπως τα Λατ. *bini, terni κ.λπ.* **II.** το *συν-* πριν από τα σύμφωνα *β, μ, π, φ, ψ* γίνεται *συμ-* πριν από τα *γ, κ, ξ, χ*, γίνεται *συγ-* πριν το *λ*, *συλ-* πριν το *σ*, γίνεται *σουσ-* πριν όμως από το *στ-* γίνεται *συ-*, όπως *συστήναι*.

συνᾱγάγειν, απαρ. αορ. β' του *συνάγω*.

συν-ᾱγᾱνακτέω, είμαι αγανακτισμένος με κάποιον από κοινού με κάποιον άλλο, *τινί*, σε Πολύβ.

συν-ᾱγάπάω, μέλ. -ήσω, αγαπώ κάποιον από κοινού με κάποιον άλλο, *τινί*, σε Πολύβ.

συν-ᾱγγελος, ό, απεσταλμένος ως αγγελιοφόρος ή πρεσβευτής από κοινού με κάποιον άλλο, σε Ηρόδ.

συν-αγγία, ή (ᾱγγος), τόπος που έχει λάκκους, κοιλώματα, έγκλειστος χώρος, αγγείο, σε Βάβρ.

συν-ᾱγείρω, μέλ. -αγερωῶ, αόρ. α' *συνήγειρα*, Επικ. *ξυνάγειρα* — Παθ., γ' πληθ. αορ. *συνάγεσθην* (αντί -ησαν)· **1.** συνάγω, συναθροίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· ιδίως, στρατολογώ, συναθροίζω στρατιώτες, σε Ηρόδ. — Παθ., συνάγομαι, συνέρχομαι, συναθροίζομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *συναγρόμενοι*, Επικ. συγκεκ. μτχ. Παθ. αορ. β', αυτοί που έχουν συναχθεί, σύνταξη, συνάθροιση, στο ίδ. **2.** συλλέγω τα αναγκαία για βιοπορισμό, σε Ομήρ. Οδ.· Μέσ., συλλέγω, μαζεύω για τον εαυτό μου, στο ίδ. **3.** μεταφ., συνέρχομαι, έρχομαι στα συγκαλά μου, συγκεντρώνομαι, σε Πλάτ.· ομοίως στην Παθ., στο ίδ.

συνάγκεια, ή, = *μισγάγκεια*, σε Ανθ.

συν-ᾱγνῶμι, αόρ. α' *συνέαξα*, συντρίβω μαζί, θραύω, σπάζω σε κομμάτια, λυγίζω, τσακίζω, κατακερματίζω, κατακομματιάζω, σε Όμηρ.

συν-ἄγορεύω (μέλ. σε χρήση *συνεράω*, αόρ. β' *συνείπον*, παρακ. *συνείρηκα*)· **1.** αγορεύω, μιλά δημόσια, δημηγορώ από κοινού, πραγματεύομαι στην αγόρευσή μου το ίδιο θέμα με κάποιον, *τί τινι*, σε Θουκ., Ξεν. **2.** συμβουλευώ από κοινού κάποιον, *τινί*, σε Λυσ. **3.** *συναγορεύω τινί*, μιλά υπέρ κάποιου, υποστηρίζω, υπερασπίζω την υπόθεσή του στο δικαστήριο, συνηγορώ, σε Θουκ.· ομοίως, με δοτ. πράγμ., *συναγορεύω τινός σωτηρία*, σε Δημ.

συν-αγρεύω, συνοδεύω ή συμμετέχω στο κυνήγι, σε Ανθ.

συναγρόμενος, Επικ. μτχ. Παθ. αορ. β' του *συναγείρω*.

συν-άγω, παρατ. -ἤγον, Δωρ. -ᾶγον, Επικ. -ἄγον· μέλ. *συνάξω*, αόρ. β' *συνήγαγον*, παρακ. *συνήχα* και *συναγήοχα*, Παθ. *συνήγμαι*· **I. 1.** φέρνω στο ίδιο σημείο, συναθροίζω, συλλέγω, μαζεύω, συγκεντρώνω, συγκαλώ, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ. **2.** με εχθρική σημασία, συμπλέκομαι σε μάχη, αρχίζω τη μάχη, τον αγώνα, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, όπως το *συμβάλλω*, στρέφω δύο πολεμιστές, τον έναν εναντίον του άλλου, σε Αισχύλ.· απ' όπου, αμτβ., *συνάγω εἰς μέσον*, συμπλέκομαι σε μάχη, σε Θεόκρ. **3.** οδηγώ στο ίδιο σημείο, συνάπτω σ' ένα, ενώνω, συνενώνω, συγκροτώ, σε Όμηρ. Ύμν., σε Ερμ., Αισχύλ.· *συνάγω γάμους*, συνάπτω γάμο, νυμφεύομαι, σε Ξεν. **4.** δέχομαι κάποιον στο σπίτι μου, σε Κ.Δ. **II.** συλλέγω, συσσωρεύω προμήθειες, σοδειές κ.λπ., σε Ξεν. κ.λπ. **III. 1.** έλκω, σύρω από κοινού, ώστε να συναντηθούν τα άκρα, σε Ηρόδ., Θουκ.· επίσης, φέρνω κοντά τα άκρα ενός πράγματος, συστέλλω, στενεύω, στενοχωρώ, σε Ηρόδ. **2.** σμίγω τα φρύδια μου, σε Αριστοφ.· *συνάγω τὰ ὄτα*, τεντώνω τα αυτιά μου, λέγεται για σκύλους, σε Ξεν. **IV.** συλλέγω από ό,τι έχει αναφερθεί προηγουμένως, δηλ. συμπεραίνω, εξάγω συμπέρασμα, τεκμαίρομαι, Λατ. colligere, σε Αριστ.

συν-ἄγωγεύς, ὁ, I. αυτός που οδηγεί στο ίδιο σημείο, αυτός που συγκαλεί, αυτός που συναθροίζει, σε Λυσ. **II.** αυτός που συνδέει, σε Πλάτ.

συνἄγωγή, ἡ, I. 1. συγκέντρωση στο ίδιο σημείο, σύναξη, συνένωση, σε Πλάτ. **2.** τόπος συγκέντρωσης, εβραϊκή συναγωγή, σε Κ.Δ. **II. 1.** συναγωγή, προετοιμασία πολέμου, συνάθροιση στρατευμάτων, σε Θουκ. **2.** μάζεμα και αποθήκευση σοδειάς, σε Πολύβ. **3.** σύμπτυξη, συμπίκνωση, *συναγωγή στρατιᾶς*, διάταξη στρατεύματος κατά στήλες, σε Πλάτ.· *συναγωγή τοῦπροσώπου*, σύμπτυξη, σούφρωμα και ρυτίδωση προσώπου, κατήφεια, σε Ισοκρ. **4.** συλλογή, ανθολόγηση γραπτών κειμένων, σε Αριστ. **III.** συμπέρασμα, εξαγωγή συμπεράσματος, στον ίδ.

συν-ἄγωγός, -όν, αυτός που συγκεντρώνει, που συνδέει, που συνενώνει, ενωτικός, σε Πλάτ.

συν-ἄγωνιάω, μοιράζομαι την αγωνία κάποιου, βρίσκομαι στην ίδια αγωνία με αυτόν, σε Πολύβ.

συν-ἄγωνίζομαι, Αττ. μέλ. -ιοῦμαι, αποθ.· **1.** αγωνίζομαι από κοινού με κάποιον, αγωνίζομαι μαζί του βοηθώντας τον, συμπολεμώ, *τινι*, σε Θουκ. κ.λπ.· γενικά, *ξυναγωνίζομαί τινι*, συμμερίζομαι την τύχη κάποιου, στον ίδ. **2.** βοηθώ, υποστηρίζω, *τινι*, σε Δημ. **3.** απόλ., μάχομαι στην ίδια πλευρά, σε Θουκ.

συν-ἄγωνιστής, -οῦ, ὁ, αυτός που συμμετέχει σε έναν αγώνα με κάποιον, συμμαχητής, συμβοηθός, συμπολεμιστής, συνεργός, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τινος*, για κάτι, σε Αισχίν., Δημ.

συν-ἄδελφος, -ον, αυτός που έχει αδελφό ή αδελφή, σε Ξεν.

συν-ἄδικέω, μέλ. -ήσω, προξενώ ζημία, αδικώ ή τραυματίζω από κοινού, *τινί*, με κάποιον, σε Θουκ., Ξεν· απόλ., σε Θουκ., Ξεν. — Παθ., αδικούμαι ομοίως, σε Δημ.

συν-ἄδω, μέλ. -ἄσομαι, **I. 1.** τραγουδῶ με κάποιον ή ομαδικά, εν χορῶ, σε Αισχίν.· *συνᾶδω ῥδάν*, σε Αριστοφ. **2.** γενικά, βρίσκομαι σε συμφωνία ή αρμονία με κάποιον, συμφωνῶ ή ταιριάζω, *τινί*, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** εξυμνῶ, ψάλλω από κοινού με κάποιον, *τινά*, σε Θεόκρ.

συν-αεῖδω, ποιητ. αντί *συνᾶδω*, σε Θεόκρ.

συν-αείρω, αόρ. α' -ἡείρα = *συναίρω*. **I.** σηκώνω, ανεβάζω, υψώνω από κοινού, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** συνδέω ή δένω μαζί κάτω από τον ίδιο ζυγό, συζευγνῶ, στο ίδ. — Μέσ. *συναεῖρεται ἵππους*, στο ίδ.

συν-αθροίζω, μέλ. -σω, **1.** συγκεντρώνω, συγκαλῶ, συνάγω, λέγεται για στρατιώτες, σε Ξεν., Πλάτ. κ.λπ. **2.** επίσης, λέγεται για πράγματα, στην Παθ., *τὸ κεφάλαιον τούτων ζυνηθροισμένων*, το σύνολο των συγκεντρωμένων αυτών ποσοτήτων, σε Πλάτ. **3.** λέγεται για μεμονωμένο πρόσωπο, *οὐ ζυνήθροισται στρατῶ*, δεν συνενώθηκε με το κύριο στρατιωτικό σώμα, σε Ευρ.

συναθροισμός, ὁ, σύναξη, συλλογή, συνένωση, μάζεμα, συνέλευση, σε Βάβρ.

συν-ἄθύρω[ῶ], παίζω μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Μόσχ.

συν-αἶγδην (αἶσσω), επίρρ., βίαια μαζί, σε Ησίοδ.

σύν-αιμος, -ον (αἶμα), **1.** αυτός που έχει δεσμούς αίματος με κάποιον, ὁμαιμος, συγγενής, σε Σοφ., Ευρ. **2.** ουσ., ο, η συγγενής, ιδίως, αδελφός, αδελφή, σε Σοφ. **3.** *Ζεὺς ζῦναιμος*, ως προστάτης της συγγενείας, στον ίδ.· *νεῖκος ζῦναιμον*, αντιπαλότητα μεταξύ συγγενών, στον ίδ.

συν-αινέω, μέλ. -έσω, **I.** προσεύχομαι, εξυμνῶ, ανυμνῶ, ψάλλω από κοινού, σε Αισχύλ. **II. 1.** συγκατανεύω, συμφωνῶ, ἀπόλ., στον ίδ., σε Σοφ. κ.λπ.· *συναινέω τινί*, συμφωνῶ με κάποιον, ομογνωμῶ, σε Ηρόδ. **2.** με αιτ. πράγμ., συμφωνῶ σε, υπόσχομαι, σε Σοφ., Ξεν. κ.λπ.· *χορηγῶ, παρέχω αμέσως*, σε Ξεν. **3.** με απαρ., συμφωνῶ ή συγκατανεύω να κάνω κάτι, στον ίδ.

συν-αἰνῶμαι, αποθ., συναθροίζω, συνάγω, σε Ομήρ. Ιλ.

συν-αιρέω, μέλ. -ήσω, β' μέλ. *συνελῶ*, αόρ. β' *συνεῖλον*, Επικ. *σύνελον*. **I. 1.** γραπῶνω ή αρπάζω μαζί, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. **2.** οδηγῶ στο ίδιο σημείο, περιορίζω, συμπτκνώνω, συντομεύω, συνοψίζω· στην ομιλία, *ζυνελὼν λέγω*, σε Θουκ.· *ὥς συνελόντι εἰπεῖν*, σε Ξεν.· ομοίως *συνελόντι μόνο*, σε Δημ. **II. 1.** οδηγῶ μακριά, παρασύρω, συνθλίβω, κονιορτοποιῶ, *ὄφρ' ὅς σῦνελεν λίθος*, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., τελειώνω, τερματίζω, οδηγῶ στο τέλος, τελειώνω, *τὸν πόλεμον*, σε Πλούτ. — Παθ., σε Θουκ. **2.** προσπαθῶ από κοινού να πάρω ή να κατακτήσω, σε Ηρόδ., Θουκ.

συν-αίρω, ποιητ. **συναείρω** (βλ. αυτ.)· αόρ. α' *συνῆρα*. **I. 1.** σηκώνω, υψώνω από κοινού, σε Αριστ., Πλούτ.· *συναίρω λόγον μετά τινος*, σταθμίζω, κάνω τους λογαριασμούς μου με κάποιον, σε Κ.Δ. **II. 1.** Μέσ., συμμετέχω σε κάτι, με γεν., σε Θουκ. **2.** με αιτ. πράγμ., βοηθῶ κάποιον να σηκώσει ή να μεταφέρει κάτι, στον ίδ., σε Δημ.· επίσης, ασχολούμαι με, αναλαμβάνω κάτι, σε Αισχύλ., Ευρ. **3.** *τῶν σκελῶν συναίρω*, πιάνω κάποιον από τα δυο του πόδια, τον ανατρέπω, σε Πλούτ. **III.** Παθ., **1.** *συναίρεσθαι εἰς τὸ αὐτό*, ενώνομαι μαζί με, συνενώνομαι, σε Ξεν. **2.** συνεισφέρω, βοηθῶ, σε Δημ. **συν-αισθάνομαι**, αόρ. β' -ῆσθόμην, αποθ., αντιλαμβάνομαι επίσης ή συγχρόνως, σε Αριστ.

συν-αιτιάομαι, μέλ. -ἄσομαι [ᾱ], αποθ., κατηγορῶ από κοινού, σε Πλούτ.

συν-αίτιος, -ον και -α, -ον, **1.** με γεν. πράγμ. και δοτ. προσ., αυτός που αποτελεί την αιτία ενός πράγματος από κοινού με κάποιον άλλο, *συναίτιός τινι ἀθανασίας*, βοηθώντας τον να περάσει στην αθανασία, σε Ισοκρ.· *συναίτιός τινος γενέσθαι τινί*, μοιράζομαι την ενοχή για κάτι από κοινού με κάποιον, στον ίδ. **2.** με γεν. πράγμ. μόνον, αυτός που αποτελεί από κοινού τον αίτιο,

που συνεργεί, συντελεί σε, σε Δημ. κ.λπ.· ως ουσ., *ἡ ζυναιτία φόνου*,
συνέργεια σε φόνο, σε Αισχύλ.· *ἀπόλ., οὐκ αἰτίων, ἀλλ' ἴσως ζυναιτίων*, σε
Πλάτ.

συν-αιχμάζω, μέλ. -σω, συμπολεμώ, μάχομαι από κοινού, σε Ανθ.

συν-αιχμάλωτος, -ον, αυτός που είναι επίσης αιχμάλωτος, φυλακισμένος, σε
Κ.Δ.

συν-αιωρέομαι, Παθ., αιωρούμαι, παραμένω αιωρούμενος, μετεωρίζομαι από
κοινού, με δοτ., σε Πλάτ.

συν-ακμάζω, μέλ. -σω, ακμάζω, ανθώ συγχρόνως, λέγεται για φυτά, σε Ανθ.

συν-ἄκολασταίνω, ζω άσωτα, έκλυτο βίο, τρυφηλό βίο από κοινού με
κάποιον, σε Πλούτ.

συν-ἄκολουθέω, μέλ. -ήσω, **1.** ακολουθώ κάποιον από κοντά, συνοδεύω, *τινί*,
σε Αριστοφ., Θουκ. **2.** *συνακολουθέω λόγω*, παρακολουθώ πλήρως μια λογική
επιχειρηματολογία, σε Πλάτ.

συν-ἄκοντίζω, μέλ. -σω, **I.** ρίχνω ακόντιο από κοινού ή συγχρόνως με
κάποιον, σε Αντιφών. **II.** χτυπώ με πολλά ακόντια, καταρρίπτω, *τινά*, σε
Πολύβ.

συν-ἄκούω, μέλ. —*οὔσομαι*, ακούω από κοινού ή συγχρόνως με κάποιον, σε
Ξεν.· *συνακούω ἀλλήλων*, ακούω κάποιον και ακούομαι αμοιβαία απ' αυτόν,
στον ίδ.

συν-ακροάομαι, μέλ. -άσομαι [*ᾱ*], αποθ., ακούω, ακροώμαι από κοινού, σε
Πλάτ.

συνακτέον, ρημ. επίθ. του *συνάγω*· **I.** αυτό που πρέπει κάποιος να
συναθροίσει, να μαζέψει, σε Πλάτ. **II.** αυτό που πρέπει κάποιος να
συμπεράνει, σε Αριστ.

συνακτικός, -ή, -όν, κατάλληλος να συγκεντρώσει, να συναθροίσει· *τὸ
συνακτικόν*, δύναμη, ικανότητα συσσωρεύσεως επιχειρημάτων στη ρητορική
τέχνη, σε Λουκ.

συν-ἁλάάζω, **I.** αλαλάζω, κραυγάζω από κοινού, σε Πολύβ. **II.** με αιτ.,
χαιρετώ δυνατά, σε Ευρ.

συν-αλγέω, μέλ. -ήσω, **1.** μοιράζομαι τις συμφορές κάποιου, συμπάσχω,
συμπονώ, αισθάνομαι συμπάθεια, συμπόνοια, σε Σοφ.· *ἀπόλ., οἱ
ζυναλγοῦντες*, σύντροφοι στον πόνο, στον ίδ. **2.** με δοτ. πράγμ., αισθάνομαι,
εκφράζω συμπάθεια σε κάτι ή για κάτι, σε Αισχύλ., Ευρ.

συναλγηδών, -όνος, ή, κοινή θλίψη· *πληθ., αἱ συναλγοῦσαι*, μέτοχοι στην
κοινή θλίψη, σε Ευρ.

συν-ἁλείφω, μέλ. -ψω, αλείφω μαζί, επιχρίω, αποκρύπτω, κουκουλώνω με
επιχρίσματα, σε Αριστ.

συν-αλίζω, αόρ. β' *συνήλιστα*, φέρνω στο ίδιο σημείο, συνάγω, συγκαλώ,
συναθροίζω, συλλέγω, σε Ηρόδ. — Παθ. έρχομαι από κοινού, συναθροίζομαι,
στον ίδ., Ξεν. κ.λπ.· λέγεται για μεμονωμένο πρόσωπο, συνεταιρίζομαι με
κάποιον, σε Κ.Δ.

συναλλᾶγή, ή, **I. 1.** φιλική ανταλλαγή λόγων για τον σκοπό της συμφιλίωσης,
συνθηκολόγηση, σε Σοφ., Ευρ.· *ἀπόλ., καταλλαγή*, συμφιλίωση, ειρήνευση,
σε Θουκ.· *πληθ., ειρηνευτική συνθήκη*, σε Ξεν. **2.** γενικά, διαπραγματεύση,
επιμειξία, σε Ευρ. **II.** παρέμβαση, παρεμβολή, συνέργεια· *δαιμόνων
ζυναλλαγαῖς*, με τις ιδιαίτερες παρεμβάσεις των θεοτήτων, σε Σοφ.· *νόσου
ζυναλλαγή*, με την παρέμβαση, τη συνέργεια του λοιμού, στον ίδ.· *γενικά,
αποτέλεσμα παρέμβασης, σύμπτωση, τυχαίο γεγονός*, στον ίδ.· *ὀλεθρῖαισι
συναλλαγαῖς*, με καταστροφικά αποτελέσματα, στον ίδ.

συναλλάγμα, -ατος, τό, αμοιβαία συμφωνία, σύμβαση, συμβόλαιο, συνθήκη, σε Δημ. κ.λπ. · στον πληθ., συναλλαγές μεταξύ ανθρώπων, σε Αριστ.

συναλλάξις, ή, συναλλαγή, σύμβαση, αμοιβαία συμφωνία, συμφιλίωση, σε Πλάτ.

συν-αλλάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. **-ζω, I. 1.** φέρνω σε σχέση με, σχετίζω, *τινάτινι*, σε Αισχύλ. — Παθ., έχω σχέσεις με, σχετίζομαι, *τινί*, σε Σοφ., Ευρ. **2.** συμφιλιώνω, *τινά τινι*, σε Θουκ. — Παθ. και Μέσ., συμφιλιώνομαι, συμμαχώ ή συνεταιρίζομαι με, *πρός τινα*, στον ίδ., Ξεν. · απόλ., συνάπτω ειρήνη, ειρηνεύω, σε Θουκ., Ξεν. **II. 1.** αμτβ., έχω επαφές, συναλλαγές με κάποιον, σε Σοφ., Ευρ. **2.** έρχομαι σε σχέσεις ή αμοιβαίες συμφωνίες, διαπραγματεύομαι, σε Δημ., Αριστ.

συν-άλλομαι, αποθ., πραγματοποιώ άλμα από κοινού, τρομάζω, σε Λουκ.

συν-ἄλοάω, αόρ. α΄ **-ηλοήσα**, αλωνίζω μαζί, αλέθω σε σκόνη, συντρίβω, θρυμματίζω, σε Θεόκρ.

συν-ἄλύω, περιφέρομαι, περιπλανιέμαι εδώ κι εκεί μαζί με κάποιον, με δοτ., σε Πλούτ.

συν-άμᾱ, επίρρ. αντί *σὺν ἅμα*, μαζί, συγχρόνως, από κοινού, σε Ανθ., Λουκ. · *τινί*, με κάποιον, σε Θεόκρ.

συν-ἄμιλλάομαι, μέλ. **-ήσομαι**, αποθ., διαγωνίζομαι ή αμιλλώμαι, μάχομαι μαζί με, σε Ευρ.

συν-αμπέχω και -αμπίσχω, σκεπάζω εντελώς, περιτυλίγω, συγκαλύπτω, σε Αισχύλ. — Μέσ., *τί συναμπίσχει κόρας*; γιατί καλύπτεις τα μάτια σου; σε Ευρ.

συν-αμφότεροι, -αι, -α, μαζί και οι δυο, σε Θέογν., Ηρόδ., Αττ. · ενικ. με περιληπτική σημασία, *τὸ ξυναμφοότερον = συναμφοότεροι*, σε Πλάτ. · *τοῦτο συναμφοότερον*, η ενωμένη αυτή δύναμη, σε Δημ.

συν-άμφω, οί, αἱ, και οι δυο μαζί, σε Πλάτ. κ.λπ.

συν-αναβαίνω, ανεβαίνω μαζί με κάποιον, λέγεται για την ανάβαση στην Κεντρική Ασία, σε Ηρόδ., Ξεν. · *τινί*, με κάποιον, σε Ξεν.

συν-αναβοάω, μέλ. **-βοήσομαι**, κραυγάζω από κοινού, σε Ξεν.

συν-ἄναγκάζω, μέλ. **-σω, I.** συμβάλλω ή βοηθώ σε εξαναγκασμό, σε Ισοκρ., Δημ. — Παθ., εξαναγκάζομαι συγχρόνως, σε Δημ. **II.** εκτελώ, φέρω εις πέρας επίσης δια της βίας, σε Ισοκρ. — Παθ., *ὄρκοι συνηναγκασμένοι*, όρκοι που αποσπάστηκαν με βία, σε Ευρ.

συν-αναγράφω, μέλ. **-ψω**, καταχωρώ ή καταγράφω μαζί — Παθ., *συναναγραφήναι ἐν τοῖς συμμάχοις*, σε Αισχίν.

συν-ανάγω, μέλ. **-ζω, I.** φέρνω πίσω μαζί — Παθ., αποχωρώ, επιστρέφω μαζί, σε Πολύβ. **II.** Παθ., επίσης, ανοίγομαι, βγαίνω στο πέλαγος, αποπλέω μαζί με, σε Δημ.

συν-αναδίδωμι, μέλ. **-δώσω**, δίνω πίσω, αποδίδω, επιστρέφω μαζί, σε Λουκ.

συν-αναζεύννυμι, μέλ. **-ζεύζω**, ξεκινώ μαζί με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-αναιρέω, μέλ. **-ήσω**, μέλ. **-ήσω**, αόρ. β΄ **-ανείλον· I. 1.** καταστρέφω από κοινού με κάποιον, *τινά τινι*, σε Πολύβ. **2.** καταστρέφω εντελώς, ολοσχερώς, σε Ισοκρ. — Παθ., σε Θουκ. **II.** δίνω την ίδια απάντηση, τον ίδιο χρησμό, λέγεται για την Πυθία, σε Πλάτ.

συν-ανάκειμαι, Παθ., κάθομαι στο ίδιο ανάκλιντρο κοντά στο τραπέζι του δείπνου μαζί με άλλους, σε Κ.Δ.

συν-ανακεράννυμαι, αόρ. α΄ **-εκράθην [ᾱ]**, Παθ., είμαι αναμεμειγμένος με, *τινι*, σε Λουκ.

συν-ἄνᾱλίσκω, μέλ. **-ανᾱλώσω, I.** καταναλώνω, ξοδεύω μαζί ή με συντροφιά, σε Δημ. **II.** βοηθώ στην κατασπατάληση ξοδεύοντας κι εγώ χρήματα, σε Ξεν.

συν-αναμίνγνυμι, μέλ. -μίζω, αναμειγνύω μαζί, συγχωνεύω — Παθ., σχετίζομαι με άλλους, με δοτ., σε Λουκ.

συν-αναπαύομαι, Παθ., αναπαύομαι, ξεκουράζομαι, κοιμάμαι μαζί με άλλους, σε Κ.Δ.

συν-αναπειθω, μέλ. -σω, βοηθώ στο να πεισθεί κάποιος, καταπειθω, *τινὰ ποιεῖν τι*, σε Θουκ. κ.λπ.

συν-αναπέμπω, μέλ. -ψω, στέλνω προς τα πάνω από κοινού, αναπέμπω μαζί, σε Πλούτ.

συν-αναπλέκω, διαπλέκω, ενυφαίνω μαζί με, *τί τινι*, σε Λουκ.

συν-αναπράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, εισπράττω αμοιβή από κοινού, σε Ξεν.

συν-αναρριπτεύω, ρίχνω, εξακοντίζω προς τα πάνω από κοινού με, σε Λουκ.

συν-ανασκάπτω, μέλ. -ψω, σκάβω επίσης, σε Στράβ.

συν-ανασπάω, μέλ. -σπάσω, ανασύρω από κοινού, σε Λουκ.

συν-ανάσσω, μέλ. -ζω, συγκυβερνώ, βασιλεύω από κοινού, συμβασιλεύω, σε Ανθ.

συν-αναστρέφω, μέλ. -ψω, **I.** στρέφομαι προς τα πίσω, αναστρέφομαι από κοινού, αμτβ., σε Πλούτ. **II.** Παθ. και Μέσ., ζω μαζί με ή ανάμεσα σε άλλους, με δοτ., στον ιδ.

συν-ανατήκω, μέλ. -ζω, λιώνω μέ ή μαζί, σε Πλούτ.

συν-ανατίθημι, μέλ. -θήσω, αφιερώνω από κοινού με κάποιον, σε Λουκ.

συν-ανατολή, ή, ταυτόχρονη, σύγχρονη ανατολή, σε Στράβ.

συν-ανατρέχω, μέλ. -δραμοῦμαι, ανατρέχω από κοινού με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-αναφύρω[υ], ζυμώνω, αναμειγνύω, ανακατεύω μαζί — Παθ., αόρ. β' -εφύρων [υ], κυλιέμαι μαζί, σε Λουκ.

συν-αναχρέμπτομαι, αποθ., φτύνω μαζί, βγάζω μαζί φλέγματα από τον φάρυγγα, σε Λουκ.

συν-ανίστημι, μέλ. -στήσω, **I.** κάνω κάτι να σταθεί όρθιο από κοινού ή υψώνω, ανορθώνω, ανεγείρω, σηκώνω μαζί, σε Ξεν.· βοηθώ στην αποκατάσταση, στον ιδ. **II.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β', σηκώνομαι συγχρόνως, συνεγείρομαι, στον ιδ.· *τινι*, με κάποιον, στον ιδ.

συν-αντάω, Επικ. γ' δυϊκ. παρατ. -αντήτην, μέλ. -ήσω, αόρ. α' -ήντησα, παρακ. -ήντηκα· **I.** συναντώ πρόσωπο με πρόσωπο, λέγεται για δύο ανθρώπους, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για πολλά πρόσωπα, συναντώμαι, συναθροίζομαι, σε Φίλιππ. παρά Δημ. **II. 1.** όπως το *άντάω*, συναντώ κάποιον, συναπαντώ, *τινί*, σε Ευρ., Αριστοφ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ομήρ. Ιλ.· με σύστ. αιτ., *συναντᾶν συνάντησιν*, σε Ευρ. **2.** με δοτ. πράγμ., έρχομαι σε επαφή με, *φόνω*, στον ιδ. **III.** συμβαίνω, λέγεται για τυχαία γεγονότα κ.λπ.· *τινί*, σε Πλούτ., Κ.Δ.

συνάντησις, ή, συναπάντημα, συνάντηση, σε Ευρ.

συν-αντιάζω, = *συναντάω*, *τινί*, σε Σοφ.

συν-αντλέω, μέλ. -ήσω, αντλώ, δηλ. υποφέρω, υπομένω κάτι από κοινού με κάποιον, *συναντλέω πόρους τινί*, τον βοηθώ να αντέξει όλες του τις συμφορές, Λατ. *una exhaustire labores*, σε Ευρ.

συν-άντομαι, αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., συναντώ τυχαία κάποιον, συναπαντώ, συναντώ, απόλ. ή με δοτ., σε Όμηρ. κ.λπ.· με εχθρική σημασία, συναντώ στη μάχη, συμπλέκομαι σε μάχη, συγκρούομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *φόρμιγγι συνάντομαι*, πλησιάζω, συναντώ, απαντώ (δηλ. χειρίζομαι, παίζω) τη λύρα, σε Πίνδ.

συν-ἄνύτω[υ], έρχομαι, οδεύω στο τέλος μαζί με κάποιον, αποτελειώνω μαζί, με δοτ., σε Αισχύλ.

συνανῶ, μέλ. -σω, φθάνω από κοινού με, σε Πλούτ.

συν-αξίω, μέλ. -ώσω, εγείρω από κοινού αξίωση, αξιώνω και εγώ, θεωρώ από κοινού κάτι άξιο, σε Ξεν.

συν-αιιδός, -όν, = *συνωδός*, σε Ευρ.

συνάορος, -ον, Δωρ. και Αττ. αντί *συνήορος*.

συν-απάγω, μέλ. -ξω, **I.** οδηγώ κάτι μακριά από κοινού με κάποιον, απάγω, απομακρύνω μαζί με, με δοτ., σε Ξεν.· απόλ., στον ιδ. **II. 1.** Παθ., απάγομαι, απομακρύνομαι ομοίως, σε Κ.Δ. **2.** συνηθίζω, προσαρμόζομαι σε κάτι, με δοτ., στο ιδ.

συν-απαίρω, αμτβ., αποπλέω ή απέρχομαι, αποχωρώ, αποδημώ μαζί με, σε Λουκ.

συν-απαρτίζω, μέλ. -σω, ανταποκρίνομαι απολύτως σε κάτι από κοινού με, βρίσκομαι, κείμει απέναντι σε, *τινί*, σε Στράβ.

συν-άπᾱς, -ᾱσα, -ᾱν, όπως το *σύμπας*, επιτετ. αντί *πᾱς, πᾱσα, πᾱν*, όλος μαζί, ολόκληρος, σύμπας, κατά κανόνα στον πληθ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· στον ενικ. με περιληπτικά ουσ., *τὸ συνάπαν στράτευμα*, στον ιδ.

συν-ᾗπειλέω, μέλ. -ήσω, απειλώ, φοβερίζω συγχρόνως, σε Λουκ.

συν-απεργάζομαι, αποθ., βοηθώ στην επίτευξη ενός έργου, αποπερατώνω μαζί, σε Πλάτ.

συναπεχθάνομαι, αποθ., εχθρεύομαι κάποιον από κοινού με κάποιον άλλο, σε Πλούτ.

συναπίσταμαι, Ιων. αντί *συναφίσταμαι*.

συν-αποβαίνω, μέλ. -βήσομαι, αποβιβάζω στην ξηρά μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ.

συν-απογράφομαι, Μέσ., εγγράφω το όνομά μου, καταγράφομαι μαζί με άλλους ως υποψήφιος, σε Πλούτ.

συν-αποδημέω, μέλ. -ήσω, φεύγω μακριά από την πατρίδα μου, αποδημώ, μεταναστεύω μαζί με, σε Αριστ.

συν-απόδημοι, οί, αυτοί που ζουν μακριά από τον τόπο τους, μετανάστες, σε Αριστ.

συν-αποδιδράσκω, δραπετεύω μαζί με κάποιον· *ξυναποδρᾶναι τινι* (απαρ. αορ. β'), σε Αριστοφ.

συν-αποδοκῖμάζω, μέλ. -σω, αποδοκιμάζω από κοινού, *τι*, σε Ξεν.

συναποθανεῖν, απαρ. αορ. β' του *συναποθνήσκω*.

συν-αποθνήσκω, μέλ. -θᾶνοῦμαι, πεθαίνω μαζί με κάποιον, με δοτ., σε Ηρόδ.· απόλ., πεθαίνω με κάποιον, σε Πλάτ.

συν-αποικίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, αναχωρώ προκειμένου να αποικίσω τόπο μαζί με άλλους, σε Λουκ.

συν-αποκάμνω, μέλ. -κάμοῦμαι, είμαι αποκαμωμένος από την κούραση από κοινού με άλλους, σε Ευρ.

συν-αποκτείνω, μέλ. -κτενῶ, σκοτώνω, φονεύω μαζί, σε Αισχίν.

συν-απολαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, λαμβάνω από κοινού ή αμέσως, σε Ξεν.

συν-απολάμπω, μέλ. -ψω, λάμπω, εκπέμπω λάμψη από κοινού, σε Λουκ.

συν-απόλλῳμι, μέλ. -ολέσω, καταστρέφω μαζί με κάποιον· *συναπόλλυμι τοὺς φίλους*, καταστρέφω τους φίλους μου και τον εαυτό μου επίσης, σε Θουκ.·

συναπόλλυμι τὰ χρήματα, χάνω τα χρήματα επίσης, σε Δημ. — Παθ., αφανίζομαι, φθείρομαι, χάνομαι μαζί, σε Θουκ.· *τινι*, με κάποιον, σε Ηρόδ.

συν-απολογέομαι, αποθ., συμβάλλω στην υπεράσπιση, απολογούμαι, υπερασπίζομαι από κοινού, συνηγορώ, σε Δημ.

συν-απομᾶραίνομαι, Παθ., μαραίνομαι και πεθαίνω μαζί, σε Ξεν.

συν-απονεύω, μέλ. -σω, αποκλίνω, γέρνω, κλίνω μαζί· *τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ* ζυναπονεύοντες, γέροντας, στρίβοντας τα σώματά τους, σε ένδειξη ομοιότητας προς τη σκέψη τους, σε Θουκ.

συν-αποπέμπω, μέλ. -ψω, αποστέλλω, εκδιώκω μαζί, σε Ξεν.

συν-απορρήγνυμι, μέλ. -ρήξω, αποσπώ, σπάζω μαζί, σε Πλούτ.

συν-αποσβέννυμι, μέλ. -σβέσω, σβήνω μαζί ή από κοινού με, *τί τινι*, σε Ανθ.

— Παθ., με Ενεργ. αόρ. -έσβην, παρακ. -έσβηκα, σβήνομαι μαζί με, σε Πλούτ.

συν-αποστέλλω, μέλ. -στελῶ, αποστέλλω από κοινού με κάποιον, με δοτ., σε Θουκ., Ξεν.

συν-αποστερέω, μέλ. -ήσω, βοηθώ στη στέρηση, αφαίρεση κάποιου πράγματος από κάποιον με δόλο, εξαπατώ από κοινού στερώντας, *τινά τινος*, κάποιον από κάτι, σε Δημ.

συν-αποφαίνομαι, μέλ. -φάνοῦμαι, Μέσ., αποφαίνομαι, γνωματεύω ομοίως ή από κοινού, συμφωνώ με όσα βεβαιώνει κάποιος, σε Ισοκρ. κ.λπ.

συν-άπτω, μέλ. -άψω,

A. I. 1. συνδέω, συνενώνω, συναρμόζω, ενώνω, εφάπτω· *συνάπτω χέρα*, σε ένδειξη φιλίας, σε Ευρ.· *ιδού, σύναψον* (ενν. *τὴν χέρα*), στον ιδ.· αλλά, *συνάπτω χειρά τινος ἐν βρόχοις*, δένω σφιχτά τα χέρια του με δεσμά, στον ιδ.· *συνάπτω πόδας ή ἵχνος τινί*, συναντώ κάποιον, σε Ευρ.· *συνάπτω κῶλον τάφω*, προσεγγίζω τον τάφο, στον ιδ.· ομοίως, *φόνος συνάπτει τινά γῆ*, στον ιδ.· *ζυνάπτω βλέφαρα*, κλείνω σφιχτά τα μάτια, στον ιδ.· *συνάπτω στόμα*, φιλώ κάποιον, σε Ευρ.· *συνάπτω κακὰ κακοῖς*, ενώνω τη δυστυχία με τη δυστυχία, στον ιδ.· αλλά, *συνάπτω κακόν τινι*, τον δένω με τη δυστυχία, τον φέρνω σε επαφή μαζί της, στον ιδ.· *συνάπτω τινί δαῖτα*, παραθέτω σε κάποιον γεύμα, στον ιδ.· παροιμ., *συνάπτω λίνονλίνω*, συνδέω κλωστή με κλωστή, δηλ. συγκρίνω ομοειδή πράγματα, σε Πλάτ. **2.** συνδέω στη σκέψη μου, συνδυάζω, συσχετίζω, στον ιδ.· *συνάπτω μηχανήν*, καταστρώνω σχέδιο, σε Αισχύλ.· *συνάπτω ὄναρ εἰς τινα*, συνδέω ένα όνειρο με κάποιον, το συσχετίζω μ' αυτόν, σε Ευρ.· *ζυνῆψε πάντας ἐς μίαν βλάβην*, τους περιέπλεξε σε ζημία, σε απώλεια, στον ιδ. **II. 1.** με εχθρική σημασία, *συνάπτω εἰς μάχην*, οδηγώ σε συμπλοκή, σε Ηρόδ.· *ἐλπίς πόλεις ζυνῆψε*, ενέπλεξε τις πόλεις σε σύγκρουση, σε Ευρ. **2.** *συνάπτω μάχην*, συμπλέκομαι σε μάχη, σε Ηρόδ.· *τινί*, με κάποιον, σε Αισχύλ.· *πρός τινα*, σε Θουκ.· επίσης (χωρίς το *μάχην*), συμπλέκομαι, σε Ηρόδ., Αριστοφ. — Παθ., *νεῖκος συνῆπται τινι* *πρός τινα*, σε Ηρόδ. **III. 1.** με φιλική σημασία, συνδέω, συνενώνω, σε Ξεν. — Παθ., *συνάπτεσθαι τινι*, σχετίζομαι, συναναστρέφομαι κάποιον, σε Ανθ. **2.** με αιτ. πράγμ., *συνάπτω μῦθον, ὄρκους*, σε Ευρ.· *συνάπτω τινί γάμους, λέκτρα, κῆδος*, σχετίζομαι με κάποιον μέσω γάμου, στον ιδ.· *ζυνάπτεσθαι κῆδος τῆς θυγατρός*, παντρεύω την κόρη μου, σε Θουκ. **B. αμτβ. I. 1.** με τοπική σημασία, συνορεύω με, γειτνιάζω, βρίσκομαι πολύ κοντά σε, εφάπτομαι, σε Ηρόδ.· *Τήνῳ συνάπτει Ἄνδρος*, σε Αισχύλ. **2.** λέγεται για χρόνο, εγγίζω, είμαι πλησίον από πλευράς χρόνου, επίκειμαι, σε Πίνδ.· ομοίως λέγεται για γεγονότα, *λύπη συνάπτω τινί*, σε Ευρ. **3.** μεταφ., λέγεται για σκέψεις, συναντώμαι, συμπίπτω, σε Αριστ.· συνδέομαι με, *πρόστι*, στον ιδ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, *συνάπτω λόγοισι*, συνομιλώ, σε Σοφ.· ομοίως, *ἐς λόγους ζυνάπτω τινί*, σε Ευρ.· επίσης, *συνάπτω εἰς χορεύματα*, παίρνω μέρος στον χορό, χορεύω μαζί με, στον ιδ.· *συνάπτω ἐς χεῖρα γῆ*, δηλ. προσεγγίζω, αγγίζω τη γη, στον ιδ. **2.** *τύχα ποδός ζυνάπτει μοι*, δηλ. έχω έλθει στην κατάλληλη στιγμή, στον ιδ. **Γ. 1.** Μέσ., βρίσκομαι κοντά σε, συνδέομαι με, *τινι*, σε Ξεν. **2.** μετέχω από κοινού με κάποιον, βοηθώ, *τινι*, σε Ευρ.· *απόλ.*, σε Αισχύλ. **3.** επιφέρω στον εαυτό μου, *πληγάζ*, σε Δημ.

συν-απωθέω, μέλ. -ήσω, σπρώχνω μακριά από κοινού, απωθώ μαζί με, σε Λουκ.

συνᾶραι, απαρ. αορ. α' του συναίρω.

συν-ἄρᾱρίσκω, **I.** συνάπτω, ενώνω, συνδέω. **II.** αμτβ. στον παρακ. *συνάρηρα*, συναρμόζω, σε Ομηρ. Ὑμν.

συν-ἄράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, χτυπώ μαζί, συγκρούω, συντρίβω, κόβω σε κομμάτια, κατατεμαχίζω, θρυμματίζω, διασκορπίζω, σε Όμηρ.· *συναράσσω οἶκον, πόλιν*, σε Ευρ. — Παθ., διασκορπίζομαι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· *συναράσσεσθαι κεφαλάς*, συγκρούστηκαν τα κεφάλια τους, σε Ηρόδ.

συν-ἄρέσκω, μέλ. -αρέσω, **1.** ευχαριστώ ή ικανοποιώ από κοινού, με δοτ., σε Δημ. **2.** απρόσ. όπως το Λατ. *placet*, *συναρέσκει μοι*, είμαι ικανοποιημένος επίσης, σε Ξεν.

συνάρηρα, αμτβ. παρακ. του συναραρίσκω.

σύν-αρθρος, -ον (ἄρθρον), αυτός που έχει συναρμοστεί με κάποιον ή κάτι, συναρθρωμένος, αρθρωτός, σε Αισχύλ.

σύν-ἄριθμέω, μέλ. -ήσω, αριθμώ μαζί, συνυπολογίζω, απαριθμώ, προσμετρώ, σε Ισαίο· ομοίως στη Μέσ., σε Αισχίν. — Παθ., αριθμούμαι, απαριθμούμαι μαζί με άλλους, συνυπολογίζομαι, σε Αριστ.

συν-ἄριστάω, μέλ. -ήσω, παίρνω πρωινό ή γευματίζω μαζί με, *τινί*, σε Αριστοφ., Αισχίν.

συν-ἄριστεύω, μέλ. -σω, επιτελώ γενναίες πράξεις, ανδραγαθώ από κοινού με, σε Ευρ.

συν-αρκέομαι, αποθ., συγκατατίθεμαι, εγκρίνω από κοινού ή υπομένω μαζί με, *τινι*, σε Θεόφρ.

συν-αρμόζω, Αττ. -όττω· Δωρ. μέλ. -όζω — Παθ., παρακ. -ήρμωσμαι, αόρ. α' -ηρμόσθην· **I. 1.** με φυσική, πρακτική σημασία, συνταιριάζω, συναρμολογώ, εφαρμόζω, συνάπτω με ακρίβεια, σε Θουκ.· *συναρμόζειν βλέφαρα*, κλείνω τα βλέφαρά μου, σε Ευρ.· Παθ., *λίθοι εὔσυνηρμοσμένοι*, σε Ηρόδ. **2.**

συναρμολογώ ώστε να δημιουργήσω ένα σύνολο, αρμολογώ, μοντάρω, *σκάφος, ἵππον*, σε Ευρ. — Παθ., *οὐ καλῶς συνηρμοσμένα*, σε Δημ. **3.**

συνδυάζω, είτε μέσω πράξης είτε μέσω σκέψης, σε Σόλων., Πλάτ. **4.** μεταφ., προσαρμόζω, συμμορφώνω κάτι με κάτι άλλο, *εὐχερεία συναρμόζω βροτούς*, δηλ. τους κάνω να αδιαφορούν για τις εγκληματικές πράξεις, σε Αισχύλ. — Παθ., *πρὸς παρόντα συνηρμοσμένος*, σε Ξεν. **II.** αμτβ., αρμόζω, είμαι κατάλληλος, ταιριαστός, σε Πλάτ., Ξεν.

συν-αρμολογέομαι, Παθ., είμαι συνταιριασμένος ή συναρμοσμένος, σε Κ.Δ.

συν-αρμοστής, -οῦ, ὁ, **I.** αυτός που συναρμολογεί, συγκολλά, συνδέει, *λίθων*, σε Λουκ. **II.** συγκυβερνήτης, στον ίδ.

συναρμόττω, Αττ. αντί *συναρμόζω*.

συν-αρπάζω, μέλ. -άσω και -άσομαι, αόρ. α' -ήρπασα και -αζα· **1.** αρπάζω μαζί και μεταφέρω βιαστικά μακριά, διαρπάζω, σε Τραγ. κ.λπ. — Παθ., σε Σοφ. **2.** *ξυναρπάζω χεῖρας*, αρπάζω τα χέρια κάποιου και τα δένω μαζί, σε Ευρ. **3.** μεταφ., *συναρπάζω φρενί*, αντιλαμβάνομαι γρήγορα, κατανοώ αμέσως, σε Σοφ., Αριστοφ.

συν-αρτάω, μέλ. -ήσω, συμπλέκω ή συνδέω, ενώνω, σε Ευρ., Λουκ. — Παθ., συμπλέκομαι, διαπλέκομαι ή περιπλέκομαι, σε Θουκ.· είμαι προσκολλημένος σε, *τινί*, σε Αριστ.· παρακολουθώ από κοντά την οπισθοφυλακή του εχθρού, σε Πλούτ.

συν-αρχία, ή (ἀρχή), I. συνδιοίκηση, συγκυβέρνηση, σε Στράβ. **II.** στον πληθ., *αἱ συναρχαίαι*, συλλογική άσκηση εξουσίας, σώμα αρχόντων που ασκούν εξουσία, σε Αριστ.

σύν-αρχος, -ον, αυτός που ασκεί εξουσία από κοινού με άλλους, που μετέχει στα αξιώματα, συνάρχοντας, σε Αριστ.

συν-άρχω, μέλ. -ζω, **1.** κυβερνώ, εξουσιάζω, διοικώ από κοινού με, *τινί*, σε Ηρόδ. **2.** απόλ., μετέχω, είμαι σύντροφος σε κάποιο αξίωμα, σε Θουκ.· *ὁ συνάρχων*, αυτός που μετέχει ενός αξιώματος, που είναι συνάδελφος στην άσκηση εξουσίας, συνδιοικητής, συγκυβερνήτης, στον ίδ.

συν-ασκέω, μέλ. -ήσω, εξασκώ, γυμνάζομαι από κοινού, βοηθώ στην εξάσκηση, την εκπαίδευση, σε Ισοκρ., Δημ.

συν-ασπιδόω, μέλ. -ώσω, κρατώ τις ασπίδες τη μία κοντά στην άλλη, στέκομαι σε πυκνή παράταξη, συμπολεμώ, σε Ξεν.

συν-ασπίζω, Αττ. μέλ. -ιδω, **I.** μάχομαι στο πλάι ή στο πλευρό κάποιου, είμαι συμπολεμιστής του, σε Ευρ. **II.** = *συνασπιδόω*, σε Λουκ.

συν-ασπιστής, -οῦ, ὁ, συμμαχητής, συμπολεμιστής, συναγωνιστής, σε Σοφ.

συν-ασχάλλω, μόνο σε ενεστ., αγανακτώ από κοινού με κάποιον για κάτι, με δοτ., σε Αισχύλ.

συν-ασχάλλω, μέλ. -άλλω, = το προηγ., σε Πλούτ.

συν-ασχολέομαι, Παθ., ασχολούμαι από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Πλούτ.

συν-ᾄτιμάζομαι, Παθ., ατιμάζομαι, πέφτω σε δυσμένεια από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Πλούτ.

συνᾄτιμόομαι, = το προηγ., σε Πλούτ.

συν-αυαίνω, μέλ. -ανῶ, ξηραίνω, μαραίνω εντελώς, σε Ευρ. — Παθ., ξηραίνομαι, μαραίνομαι επίσης, σε Πλάτ.

συν-αυδάω, μέλ. -ήσω, μιλώ μαζί, από κοινού· συμφωνώ, ομολογώ, παραδέχομαι, σε Σοφ.

συν-αυλέω, μέλ. -ήσω, συνοδεύω με τον αυλό την εκτέλεση ενός τραγουδιού, σε Λουκ.

συν-αυλία, ή, I. 1. συμφωνία, συνήχηση μελωδιών από πολλούς αυλούς, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., *δύσσορνις ἄδε ξυναυλία δορός*, αυτή η δυσοίωση συνήχηση της μάχης, λέγεται για μονομαχία μεταξύ δύο αδελφών, σε Αισχύλ. **II.** (από *αὐλή*) συγκατοίκηση, συνοίκηση, σε Αριστ.

συν-αυλίζομαι, Παθ., συναθροίζομαι, συναναστρέφομαι, συγκατοικώ, σε Βάβρ.

σύν-αυλος, -ον (αὐλός), αυτός που συνηχεί με τον αυλό· γενικά, αυτός που ηχεί σε συμφωνία, σε ταυτοφωνία, αρμονικός, σε Αριστοφ.· γενικά, αυτός που βρίσκεται σε αρμονία με, εναρμόνιος με, *τινι*, σε Ευρ.

σύναυλος, -ον (αὐλή), αυτός που συγκατοικεί με, αυτός που ζει στην ίδια μάντρα, στην ίδια στάνη (ενν. *ταῖς ποιίμαις*), σε Σοφ.· μεταφ., *θεία μανία ξύναυλος*, δηλ. αυτός που έχει προσβληθεί από ιερή τρέλα, μανία, εκστατικός, μανιώδης, στον ίδ.

συν-αυξάνω και -αύζω, μέλ. -αυξήσω, **1.** αυξάνω ή μεγεθύνω μαζί ή από κοινού, σε Ξεν. — Παθ., αυξάνομαι ή γίνομαι μεγαλύτερος μαζί ή από κοινού με κάτι, με δοτ., σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** συμβάλλω ή βοηθώ στην αύξηση ή τη μεγέθυνση, σε Ξεν., Αριστ.

συναύξεις, -εως, ή, ανάπτυξη, αύξηση από κοινού, σε Πολύβ.

συν-αφαιρέω, μέλ. -ήσω, αφαιρώ, απομακρύνω από κοινού — Μέσ., βοηθώ στη διάσωση, σε Θουκ.

συν-ἄφανίζομαι, Παθ., αφανίζομαι, καταστρέφομαι από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Στράβ.

συν-αφίστημι, Ιων. **συν-απ-**· αόρ. α' *συναπέστησα*· υποκινώ από κοινού σε αποστασία, σε Θουκ. — Παθ., Ιων. *συναπίσταμαι*, με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ., επαναστατώ ή εξεγείρομαι σε αποστασία από κοινού με άλλους, με δοτ. ή απόλ., σε Ηρόδ., Θουκ.

συναχθῆναι, απαρ. αορ. α' του *συνάγω*.

συν-ἄχθομαι, μέλ. -*αχθέσομαι* και -*αχθεσθήσομαι*· ευκτ. αορ. α' -*αχθεσθείην*· αποθ., στενοχωρούμαι, θλίβομαι μαζί ή από κοινού με κάποιον, συμπονώ κάποιον, *τινι*, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ.· με δοτ. πράγμα., για κάτι, σε Ξεν.

συν-δαίζω, μέλ. -*ζω*, φονεύω μαζί με τους υπολοίπους, από κοινού, φονεύω επίσης, σε Σοφ.

συν-δαίνυμι, μέλ. -*δαίσω*, συνεορτάζω, διασκεδάζω με κάποιον· *συνδαίνυμι γάμους τινί*, συνεορτάζω με συμπόσιο τον γάμο μαζί με κάποιον, σε Ευρ.

συν-δαίτης, -ου, ό, = *συνδαίτωρ*, σε Λουκ.

συν-δαίτωρ, -ορος, ό, ομοτράπεζος, αυτός που συντροφεύει κάποιον στο δείπνο, που δειπνεί από κοινού, σε Αισχύλ.

συν-δάκνω, μέλ. -*δήζομαι*, δαγκώνω μαζί· *συνδάκνω τὸ στόμιον*, λέγεται για άλογο που δαγκώνει το χαλινάρι με τα δόντια του, σε Ξεν.

συν-δακρύω[ῶ], μέλ. -*σω*, **I.** δακρύνω, κλαίω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Ευρ. **II.** με αιτ., θρηνώ μαζί, συνθρηνολογώ, σε Πλούτ.

συν-δανείζομαι, Μέσ., συλλέγω μέσω δανεισμού, δανείζομαι από πολλούς, σε Πλούτ.

συν-δειπνέω, μέλ. -*ήσω*, δειπνώ ή γευματίζω μαζί με κάποιον, με δοτ., σε Ξεν.· *μετά τινων*, σε Δημ.· απόλ., δειπνώ ή γευματίζω με άλλους, σε Ξεν. κ.λπ.· *οί ξυνδειπνοῦντες*, αυτοί που λαμβάνουν μέρος σε δείπνο συνεισφέροντας μερίδιο στα έξοδά του, στον ίδ.

σύν-δειπνον, τό, κοινό δείπνο ή συμπόσιο, Λατ. *convivium*, σε Πλάτ.

σύν-δειπνος, ό, ή (δείπνον), συνδαιτυμόνας, σύντροφος στο κοινό τραπέζι, ομοτράπεζος, Λατ. *conviva*, σε Ευρ., Ξεν.

συν-δεκάζω, μέλ. -*σω*, διαφθείρω όλους στο σύνολό τους με δωροδοκίες, σε Ξεν., Αισχίν.

σύν-δενδρος, -ον (δένδρον), κατάφυτος από πολλά δέντρα, αυτός που έχει πυκνά δέντρα, σε Βάβρ.

συν-δέομαι, αποθ., παρακαλώ, επαιτώ από κοινού, *τινος*, κάτι από κάποιον, σε Δημ.

σύν-δεσμος, ό, ετερογ. πληθ. *σύνδεσμα*, **1.** μέσο σύνδεσης ή συνένωσης, αρμός, δεσμός, δεσμά, σύσφιξη, σε Ευρ., Θουκ.· μεταφ., οι καλοί άνδρες καλούνταν *ό ξύνδεσμος τῆς πόλεως*, ο δεσμός που συνέχει την πολιτεία, ο συνεκτικός της δεσμός, ο δεσμός που εξασφαλίζει τη συνοχή της, σε Πλάτ. **2.** στη Γραμματική, σύνδεσμος, σε Αριστ.

συν-δεσμώτης, -ου, ό, αυτός που είναι δέσμιος, φυλακισμένος από κοινού με κάποιον, σε Θουκ., Πλάτ.

σύν-δετος, -ον, **I.** δεμένος χειροπόδαρα, σε Σοφ. **II.** ως ουσ. *σύνδετον*, τό, δεσμός, δεσμά, σε Ευρ.

συν-δέω, Αττ. **ξυν-δέω**, μέλ. -*δήσω*, **I. 1.** δένω ή συσφίγγω μαζί, λέγεται για δύο ή περισσότερα πράγματα, *συνέδησα πόδας*, σε Ομήρ. Οδ.· *τούς πόδας και τὰς χεῖρας*, σε Πλάτ.· *δέλτον συνδέω*, στερεώνω, συνενώνω τις πινακίδες, σε Ευρ. — Παθ., *ίσχία μὴ συνδεδεμένα*, ισχία, λαγόνες που δεν έχουν συσταλεί, λέγεται για σκύλους, σε Ξεν. **2.** λέγεται για πρόσωπα, δένω χειροπόδαρα, σε

Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ. **3.** δένω, επιδένω ένα τραύμα, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** γενικά, δένω μαζί, συνενώνω, σε Ευρ., Πλάτ. **II.** Μέσ., *σύνδησαι πέπλους*, δέσε με ζώνη τα φορέματά σου, σε Ευρ.

σύν-δηλος, -ον, προφανής, καταφανής, πασίδηλος, σε Αριστ.

συν-δηλῶ, μέλ. -*ώσω*, κάνω κάτι προφανές, πασίδηλο, φανερώνω, σε Αριστ.

συν-δημᾶγωγέω, δημαγωγώ από κοινού, συμβάλλω στην επιδίωξη δημοτικότητας, σε Πλούτ.

συν-διαβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, διαβαίνω, διέρχομαι, περνώ από κοινού, σε Ξεν.

συν-διαβάλλω, μέλ. -*βάλλω*, **I.** διαβιβάζω, μεταφέρω από κοινού μέσω κάποιου· απόλ., Λατ. *una trajicere*, *συνδιαβάλλω τὸν κόλπον*, διασχίζω τον κόλπο μαζί με, σε Θουκ. **II.** κατηγορώ, διαβάλλω, συκοφαντώ από κοινού, σε Δημ. — Παθ., διαβάλλομαι, συκοφαντούμαι, κατηγορούμαι μαζί με, σε Θουκ. **συν-διαβιβάζω**, μτβ. του *συνδιαβαίνω*, διαβιβάζω από κοινού απέναντι ή μέσα από, σε Ξεν.

συν-διαγιγνώσκω, μέλ. -*γνώσομαι*, συμμετέχω με άλλους ως κριτής στο να αποφασιστεί ή να κατακυρωθεί κάτι, σε Θουκ.

συν-διάγω[ᾱ], μέλ. -*ἄζω*, περνώ την ώρα μου μαζί με ή διέρχομαι από κοινού· απόλ. (ενν. *τὸν βίον*), συζώ, ζω μαζί με, συμβιώνω, σε Αριστ.

συν-διαιτάομαι, Παθ., κατοικώ με ή από κοινού, συγκατοικώ, συζώ, συμβιώνω, σε Θουκ., Ισοκρ.

συν-διαίτησις, ή, συγκατοίκηση, συμβίωση, σαρκική επαφή, σε Πλούτ.

συν-διαιτητής, -οῦ, ὁ, I. αυτός που επιδικάζει, που κρίνει ως διαιτητής από κοινού με άλλον, σε Δημ. **II.** αυτός που συζεί με κάποιον, σύντροφος, παρῆστιος, σύνοικος, σε Λουκ.

συν-διακινδυνεύω, μέλ. -*σω*, μετέχω από κοινού στον κίνδυνο, διακινδυνεύω, ρισκοκινδυνεύω μαζί με, σε Ηρόδ., Πλούτ.

συν-διακομίζομαι, Παθ., διέρχομαι, διασχίζω μαζί με, σε Πλούτ.

συν-διακοσμέω, θέτω σε τάξη μαζί, στολίζω από κοινού, σε Πλάτ., Πλούτ.

συνδιάκτορος, ὁ, από κοινού *διάκτορος* (αγγελιοφόρος), δηλ. σύντροφος του Ερμή, καθώς το επίθ. *διάκτορος* αποδιδόταν από τον Όμηρ. στον Ερμή, ψυχοπομπός, σε Λουκ.

συν-διαλλάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -*ζω*, συμβάλλω στη συμφιλίωση, συμφιλιώνω από κοινού, μονοιάζω, *τινὰ πρὸς τινα*, σε Δημ.

συν-διαλύω, μέλ. -*λύσω* [*ῥ*], **1.** βοηθώ στην κατάπαυση, στο καταλάγιασμα, καθησυχάζω, σε Ισοκρ. **2.** βοηθώ στην καταλλαγή, τη συμφιλίωση, συμφιλιώνω, σε Δημ. **3.** Μέσ., συνεισφέρω στην εξόφληση, σε Λουκ.

συν-διαμένω, διαμένω, παραμένω από κοινού με άλλους, σε Ξεν.

συν-διαμνημονεύω, μέλ. -*σω*, φέρνω στη μνήμη μου μαζί ή μαζί με άλλους, κάνω μνεία από κοινού, σε Δημ., Αισχίν.

συν-διανεύω, μέλ. -*σω*, κάνω νέυμα στρέφοντας το κεφάλι μου εδώ κι εκεί συγχρόνως, σε Πολύβ.

συν-διανοέομαι, αποθ., συσκέπτομαι, διαβουλεύομαι από κοινού με, *τινι*, σε Πολύβ.

συν-διαπλέω, πλέω, διαπλέω μαζί, σε Λουκ.

συν-διαπολεμέω, μέλ. -*ήσω*, πολεμώ μέχρι τέλους από κοινού με κάποιον· *νηεσαί ξυνδιαπολεμήσασαι*, πλοία που παρέμειναν μαζί του καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου, σε Θουκ.

συν-δι-ἄπορέω, μέλ. -*ήσω*, εγείρω αμφιβολίες, απορίες ή ερωτήσεις από κοινού, σε Πλούτ.

συν-διαπράσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, **I.** κατορθώνω, εκτελώ, διεκπεραιώνω ένα έργο μαζί με ή επιπλέον, σε Ισοκρ., Λουκ. κ.λπ. **II.** Μέσ., διαπραγματεύομαι συγχρόνως, σε Ξεν.

συν-διασκοπέω, μέλ. -σκέψομαι, συνεξετάζω ή διερευνώ από κοινού με, *τί τινι ή μετά τινος*, σε Πλάτ.· ομοίως στον Μέσ. ενεστ., στον ίδ.

συν-διαστρέφω, μέλ. -ψω, διαστρέφω, διαστρεβλώνω, διαφθείρω από κοινού — Παθ., συστρέφομαι, διαστρέφομαι από κοινού με, *τινί*, σε Πλούτ.

συν-διασφύζω, συμβάλλω στη διάσωση ή στη διατήρηση, σε Θουκ., Δημ.

συν-διατᾶλαιπωρέω, μέλ. -ήσω, υπομένω ταλαιπωρίες μαζί ή μαζί με κάποιον, σε Πλάτ.

συν-διατελέω, Αττ. μέλ. -τελῶ, συνεχίζω μέχρι τέλους, εξακολουθώ μέχρι το τέλος, σε Πλάτ.

συν-διατηρέω, μέλ. -ήσω, συμβάλλω στη διατήρηση ή τη συντήρηση κάποιου πράγματος, διαφυλάσσω, σε Πολύβ.

συν-διατρίβω[τ], μέλ. -ψω, **I. 1.** περνώ ή δαπανώ χρόνο από κοινού ή μαζί με κάποιον, συνοικώ, σε Αισχίν. **2.** απόλ. (ενν. *βίον*), ζω σταθερά μαζί με, συζώ, συμβιώνω· *οί τῷ Σωκράτει συνδιατρίβοντες*, οι μαθητές του, σε Ξεν. **II.** καταγίνομαι, ασχολούμαι με κάτι, με δοτ., σε Ισοκρ.

συν-διαφέρω, μέλ. -διοίσω, **I.** περιφέρω, συμπαρασύρω εδώ κι εκεί, σε Λουκ. **II.** φέρνω εις πέρας από κοινού με κάποιον, συμβάλλω στη διατήρηση ή τη συντήρηση, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

συν-διαφθείρομαι, Παθ., αφανίζομαι από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Ισοκρ.

συν-διαχειμάζω, μέλ. -σω, βρίσκομαι σε χειμερινό κατάλυμα μαζί με άλλους, περνώ τον χειμώνα μαζί ή από κοινού με άλλους, ξεχειμάζω, σε Πλούτ.

συν-διαχειρίζω, μέλ. -σω, βοηθώ στην επίτευξη, την εκτέλεση ενός έργου, σε Ηρόδ.

συν-διεκπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, εξορμώ διαμέσου βιαίως μαζί με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-διέξιμι (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), διεξέρχομαι, διαπραγματεύομαι, διέρχομαι διαμέσου μαζί με, σε Ξεν.

συν-δημερεύω, μέλ. -σω, περνώ όλη την ημέρα μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ξεν.

συν-δικάζω, μέλ. -σω, δικάζω από κοινού, είμαι πάρεδρος δικαστή, σε Λυσ.

συν-δικαστής, -οῦ, ὁ, αυτός που δικάζει από κοινού, που είναι επίσης δικαστής ή ένορκος, σε Αριστοφ.

συνδίκηω, μέλ. -ήσω, **1.** ενεργώ ως σύνδικος, συνήγορος ή δικηγόρος κάποιου, σε Αισχύλ., Ξεν. κ.λπ.· *συνδικέω τινί*, σε Πλάτ.· *Ζεύς σοι τόδε συνδικήσεις*, ο Δίας θα συνηγορήσει υπέρ σου ως προς αυτό, σε Ευρ. **2.** είμαι ένας από τους δημοσίους συνηγόρους, σε Δημ.

σύν-δικος, ὁ, ή (δίκη), I. 1. αυτός που βοηθάει κάποιον στο δικαστήριο, δικηγόρος, συνήγορος, Λατ. *patronus*, σε Αισχύλ., Δημ. **2.** στην Αθήνα, *σύνδικοι* ήταν οι συνήγοροι του δημοσίου και διορίζονταν για να αντιπροσωπεύουν την πόλη και να υπερασπίζονται τα συμφέροντά της, σε Δημ. **3.** μετά την περίοδο των Τριάκοντα Τυράννων, *σύνδικοι* ήταν δικαστές που εξέδιδαν αποφάσεις σε περιπτώσεις φιλονεικιών με αφορμή τις δημεύσεις περιουσιών, σε Λυσ. **II.** αυτός που ανήκει σε κάποιον από κοινού με, *σύνδικος Απόλλωνος και Μοισᾶν κτέανον*, το κοινό τους απόκτημα, σε Πίνδ.· *επίρρ. συνδίκως*, με κοινή απόφαση, από κοινού, σε Αισχύλ.

συν-διοικέω, μέλ. -ήσω, διοικώ από κοινού με κάποιον άλλο, συνάρχω, συγκυβερνώ, με δοτ., σε Δημ.

συν-διοράω, εξετάζω, επιθεωρώ από κοινού, σε Ισοκρ.

συν-διορίζομαι, Παθ., έχω οριστεί, διαχωριστεί, προσδιορισθεί, κριθεί επίσης, σε Στράβ.

συν-δισκεύω, μέλ. -σω, παίζω το παιχνίδι της δισκοβολίας μαζί με κάποιον, τινί, σε Λουκ.

συν-διώκω, Αττ. μέλ. -διώξομαι, **I.** καταδιώκω από κοινού, συμμετέχω στην καταδίωξη, σε Θουκ. **II.** ως νομικός όρος, συμβάλλω στην άσκηση ποινικής δίωξης, κατηγορώ από κοινού, σε Νόμ. παρά Δημ.

συν-δοκέω, μέλ. -δόξω και -δοκήσω, **I. 1.** φαίνομαι επίσης εύλογος, ταυτακάμοι συνδεκεῖ, σε Αριστοφ.· ταῦτα ξυνέδοξε τοῖς ἄλλοις, σε Θουκ.· απόλ., σε απαντήσεις, ξυνεδόκει ἡμῖν ταῦτα; είχαμε συμφωνήσει στα σημεία αυτά; δηλ. είχαμε συμφωνήσει, σε Πλάτ. **2.** απρόσ., φαίνεται εύλογο επίσης, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· ομοίως, απόλ. σε μτχ., συνδοκοῦν ἅπασιν ὕμιν, εφόσον όλοι συμφωνείτε, σε Ξεν.· συνδόξαν τῷ πατρί, εφόσον ο πατέρας έδωσε την έγκρισή του, στον ιδ. **II.** ομοίως στη μτχ. Παθ. παρακ., λόγος τοῖς ἐπεικεστάτοις συνδεδογμένος, στον οποίο επίσης συμφωνούν, σε Πλάτ.

συν-δοκιμάζω, μέλ. -σω, εξετάζω μαζί, συνεξετάζω.

συν-δοξάζω, μέλ. —σω, **I. 1.** επιδοκιμάζω, εγκρίνω από κοινού, σε Αριστ. **2.** συμφωνώ με, τῷ σώματι, Πορφύρ. σε Στοβ. **II.** Παθ., δοξάζομαι, εξαίρομαι, εξυμνούμαι από κοινού, σε Κ.Δ.

συνδόξαν, μτχ. ουδ. αορ. α΄ του συνδοκέω.

συν-δουλεύω, μέλ. -σω, είμαι δούλος, σκλάβος από κοινού με κάποιον, τινί, σε Ευρ.

σύν-δουλος, ό, ή, αυτός που είναι σύντροφος στη δουλεία, σκλάβος στον ίδιο αφέντη, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· θηλ. **συνδούλη**, σε Βάβρ.

συν-δράω, μέλ. -άσω [ā], πράττω από κοινού, μετέχω στην επίτευξη κάποιου πράγματος, συμπράττω, συνεργώ, σε Σοφ., Θουκ.· συνδράω τί τινι, σε Ευρ.· ξυνδράω αίμα καί φόνον, συμμετέχω στην αιματοχυσία και τον φόνο, στον ιδ.· τὸ συνδρῶν χρέος, κοινή ανάγκη, κοινό χρέος, στον ιδ.

συνδρομάς, -άδος, θηλ. του σύνδρομος·, αί συνδρομάδες πέτραι = συμπληγάδες, σε Ευρ.· συνδρομάδες Κυάνεαι, σε Θεόκρ.

συν-δρομή, ή (δρόμος), 1. ταραχώδης, στασιαστική συνάθροιση όχλου, παρά Αριστ. **2.** λέγεται για πράγματα, ή συνδρομή τοῦ λόγου, κατακλείδα, ηθικό δίδαγμα, σε Ανθ.

σύν-δρομος, -ον, I. 1. αυτός που τρέχει μαζί με, που συγκλίνει, συναντά τρέχοντας· σύνδρομοι πέτραι = συνδρομάδες, σε Πίνδ. **2.** ως ουσ., μέρος όπου συναντιούνται διαφορετικοί δρόμοι, σταυροδρόμι, διασταύρωση, σε Στράβ.

II. αυτός που τρέχει στο κατόπι κάποιου, που ακολουθεί κάποιον από κοντά, σε Ανθ.· επίρρ. συνδρόμως, σε Αισχύλ.

συν-δυσάζω, μέλ. -άσω, **1.** συνταιριάζω ανά δύο, ζευγαρώνω, σε Αριστ. — Παθ., συνταιριάζομαι με κάτι άλλο, λαμβάνομαι, υπολογίζομαι ως ζεύγος, στον ιδ. **2.** Παθ., ζευγαρώνομαι (λέγεται και για γάμο), έρχομαι σε σαρκική επαφή, σε συνουσία, συνευρίσκομαι, σε Ξεν.

συν-δυσάς, -άδος, ή (δύο), ζευγαρωμένη, αυτή που έχει ταίρι· συνδυάς ἄλοχος, νόμιμη σύζυγος κάποιου, σε Ευρ.

συνδυασμός, ό (συνδυάζομαι), 1. αυτός που λαμβάνεται ως, που υπολογίζεται ανά ζεύγος, σε Αριστ. **2.** συνταίριασμα, σύζευξη, ζευγάρωμα, στον ιδ.

συνδυαστικός, -ή, -όν, αυτός που έχει την τάση να ζει κατά ζεύγη, σε Αριστ.

σύν-δυο, οί, αἱ, τά, δύο μαζί, ανά δύο, κατά ζεύγη, Λατ. *bini*, σε Ομηρ. Ὑμν., Ηρόδ., Πλάτ.

συν-δυστυγχέω, μέλ. -ήσω, έχω μερίδιο στη δυστυχία κάποιου, δυστυγχώ, υποφέρω από κοινού με κάποιον, σε Ευρ.

συν-δώδεκα, οί, αἱ, τά, δώδεκα μαζί, δώδεκα συνολικά, σε Ευρ.

συν-εγγίζω, μέλ. -σω, έρχομαι κοντά σε κάποιον, τον προσεγγίζω, σε Πολύβ.

συνεγγισμός, ό, πλησίασμα από κοινού, αμοιβαία προσέγγιση, σύγκλιση, λέγεται για αστερισμούς, σε Στράβ.

συν-εγγυάω, μέλ. -ήσω, εγγυώμαι, υπόσχομαι, δεσμεύομαι, από κοινού, σε Πλούτ.

σύν-εγγῶς, επίρρ. **1.** λέγεται για τόπο, πολύ κοντά, πλησιέστατα, εγγύτατα, κολλητά, δίπλα, σε Θουκ. κ.λπ.· *σύνεγγυς ἀλλήλων* ή *ἀλλήλοις*, σε Αριστ.· *τὸ σύνεγγυς*, εγγύτητα, γειτνίαση, στον ίδ. **2.** λέγεται για χρόνο, στο άμεσο χρονικό διάστημα, σε επικείμενη χρονική στιγμή, στον ίδ. **3.** λέγεται για διάκριση ποιότητας, *οἱ σύνεγγυς*, άνθρωποι που ανήκουν σε παρεμφερή κοινωνική βαθμίδα, στον ίδ.· *ἡ σύνεγγυς αἰτία*, αιτία παρεμφερής ή πιθανότητα, πλησιέστερη αιτία, στον ίδ.

συν-εγείρω, μέλ. -εγερω̃, συμβάλλω στην ανύψωση, την ανόρθωση, εγείρω, σηκώνω από κοινού, σε Κ.Δ. — Παθ., ανεγείρομαι, υψώνομαι από κοινού, στο ίδ.

συνεδρεία, ή, = *συνεδρία*, σε Αριστ.

συν-εδρεύω, μέλ. -σω (*σύνεδρος*)· **1.** παρακάθηναι ως σύνεδρος μαζί με άλλους, συνεδριάζω, συσκέπτομαι, συνέρχομαι, σε Αισχίν.· *οἱ συνεδρεύοντες*, μέλη συνεδρίου, σε Δημ. **2.** λαμβάνω μέρος σε συνεδρίαση, συσκέπτομαι, στον ίδ.

συνεδρία, ή, I. το να κάθεται κάποιος μαζί με άλλους, φιλικός κύκλος, όμιλος ανθρώπων που κάθονται μαζί, σε Ξεν.· *συνάθροιση*, συναγελασμός, ενστικτώδης ροπή ζώου για συναγελασμό, ομαδικό πέταγμα πουλιών κατά αγέλες· θεωρείτο ευνοϊκός οἰωνός, σε Αισχύλ. **II.** συνέδριο, συμβούλιο, σε Αισχίν.

συνέδριον, τό, 1. σώμα ανδρών που έχουν συνέλθει σε συνεδρίαση ή σύσκεψη, συνέλευση, συμβούλιο, σε Ξεν. κ.λπ.· λέγεται για τη Ρωμαϊκή Σύγκλητο, σε Πολύβ.· το Ιουδαϊκό Sanhedrim, σε Κ.Δ.· ιδίως λέγεται για συμβούλιο αντιπροσώπων από συμμαχικές ή ομόσπονδες πολιτείες, σε Ηρόδ., Δημ. κ.λπ. **2.** βουλευτήριο, χώρος όπου διεξάγονταν συνδιασκέψεις, σε Ηρόδ., Ξεν.

σύν-εδρος, -ον (ἔδρα), I. αυτός που παρακάθεται σε συμβούλιο, μέλος συνεδρίου, λέγεται για πρόσωπα, σε Ηρόδ.· *ἐκ ξυνέδρου καὶ τυρανικοῦ κύκλου* = *ἐκ κύκλου τῶν συνεδρευόντων τυράννων*, σε Σοφ. **II.** ως ουσ., αυτός που παρακάθεται με άλλους σε συνέδριο, αυτός που συνδιασκέπτεται, στον ίδ.· *σύνεδροι*, επίλεκτοι απεσταλμένοι σε συνέδριο, σε Θουκ. κ.λπ.

συν-εἴκοσι, Επικ. αντί *συν-εἴκοσι*, εἴκοσι μαζί, ανά εἴκοσι μαζί, Λατ. *viceni*, σε Ομήρ. Οδ.

συν-έργω, Επικ. αντί *συνέργω*· **συν-εργᾶθον**, Επικ. παρατ.

συνέζευξα, αόρ. α΄ του *συ-ζεύγνυμι*.

συν-εθέλω, έχω την ίδια επιθυμία, την ίδια βούληση, συναινώ, σε Ξεν.· στους ποιητές, *συνθέλω*, σε Σοφ., Ευρ.

συνέθεντο, γ΄ πληθ. Μέσ. αορ. β΄ του *συν-τίθημι*.

συν-εθίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, συνηθίζω· *συνεθίζω τινὰ ποιεῖν*, τον συνηθίζω, τον μαθαίνω να κάνει κάτι, σε Δημ., Αισχίν. — Παθ., αποκτώ συνήθεια ή εθισμό·

σε αόρ. α΄ και παρακ., έχω συνηθίσει, είμαι εθισμένος, σε Θουκ., Πλάτ.· με απαρ., *συνειθίσθην ποιεῖν τι*, σε Ξεν.· επίσης απρόσ., *συνειθισμένον ἦν*, είχε καταστεί συνήθεια, σε Λυσ.

συνεθιστέον, ρημ. επίθ. του *συνεθίζω*, αυτό που πρέπει κάποιος να συνηθίσει, σε Πλάτ.

συνειδέναι, απαρ. του *σύννοια*.

συνειδήσεις, ἡ, αυτοσυνειδησία, αυτεπίγνωση· συναίσθηση, επίγνωση, σε Κ.Δ.

συνεῖδον, αόρ. β΄ του *συνοράω*.

συνειδώς, μτχ. του *σύννοια*.

συνειλεγμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *συν-λέγω*.

συν-ειλέω, μέλ. -ήσω, συσσωρεύω, στριμώχνω, συναθροίζω, συγκεντρώνω, συνάγω, σε Ηρόδ.· λέγεται για πράγματα, δένω σφιχτά μαζί, κουβαριάζω, συνδέω, στον ιδ. — Παθ., είμαι συσσωρευμένος, συνωστισμένος, στριμωγμένος, συμπιεσμένος, σε Ξεν. κ.λπ.

συνείληφα, -εἴλημμαι, παρακ. του *συνλαμβάνω*.

συνείληχα, παρακ. του *συνλαγχάνω*.

σύν-ειμι, μέλ. -έσομαι (εἰμί, Λατ. sum), **I.** είμαι, παρίσταμαι μαζί με, είμαι συνενωμένος ή συνδεδεμένος με κάτι, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ.· περιφρ. αντί απλού (μονολεκτικού) ρήματος, *σύνειμι ὀνείρασιν*, ονειρεύομαι, σε Αισχύλ.· *συνεῖναι νόσω* = νοσεῖν, σε Σοφ.· *κακοῖς πολλοῖς ζύνειμι*, έχω πείρα πολλών συμφορών, έχω γνωρίσει πολλές δυστυχίες, στον ιδ.· *σύνειμι πράγμασι*, είμαι απασχολημένος με πολλές υποθέσεις, σε Αριστοφ.· *σύνειμι ἡδοναῖς, λύπαις, δείμασι*, σε Πλάτ.· αντιστρόφως, *ἐμοὶ ζύνεστιν ἐλπίς*, σε Ευρ.· και απόλ., *ἄται ἀεὶ ζυνοῦσαι*, σε Σοφ.· *ὁ χρόνος ζυνών μακρός*, στον ιδ. **II. 1.** σχετίζομαι με ένα πρόσωπο, συζώ, συγκατοικώ, συμβιώνω, συνοικώ, *τινι*, στον ιδ., Ευρ. κ.λπ.· *μετά τινος*, σε Αριστοφ. **2.** συζώ με νόμιμο σύζυγο, *συνοικέω*, σε Ηρόδ. **3.** συναναστρέφομαι, συχνάζω, παρακολουθώ, φοιτώ, λέγεται για μαθητή που παρακολουθεί, συχνάζει στις παραδόσεις του δασκάλου του, σε Ξεν. κ.λπ.· επίσης, για τον δάσκαλο, στον ιδ.· *οἱ συνόντες*, σύντροφοι, μαθητές, οπαδοί, σε Πλάτ. **4.** έχω εμπορικές συναλλαγές, δοσοληψίες με, *τινι*, σε Θουκ.· *σ. ἵπποις*, ασχολούμαι με τα άλογα, σε Πλάτ. **5.** μετέχω από κοινού με, *τινι*, σε Αισχύλ. κ.λπ.

σύνειμι (εἴμι, Λατ. ibo), **I. 1.** πηγαίνω ή έρχομαι από κοινού με, συμπορεύομαι, συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, σε Ηρόδ., Θουκ. **2.** με εχθρική σημασία, συμπλέκομαι σε μάχη, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· λέγεται για πολιτείες, εμπλέκομαι σε πόλεμο, συγκρούομαι, σε Θουκ. **3.** με ειρηνική σημασία, συνέρχομαι σε σύσκεψη, συνδιασκέπτομαι, διαβουλεύομαι, στον ιδ. **II.** λέγεται για προσόδους ή έσοδα, συγκεντρώνομαι, εισρέω, εισπράττομαι, συλλέγω, σε Ηρόδ.

συν-εῖπον, αόρ. β΄ του *συναγορεύω* ή του *σύμφημι*· **1.** μιλώ με κάποιον, επιβεβαιώνω όσα λέει κάποιος, συμφωνώ, σε Ισοκρ.· συμφωνώ με, *τινι*, σε Ξεν. **2.** συνηγορώ υπέρ κάποιου, τον υπερασπίζομαι, σε Δημ.· γενικά, βοηθώ, προάγω, υποστηρίζω, σε Ισοκρ. **3.** λέω, εκφράζω, διατυπώνω από κοινού, σε Ευρ.

συν-εἰργνῶμι, = *συνέργω*, σε Πλούτ.

συν-είργω, Αττ. αντί *συνέργω*.

συνείρηκα, χρησιμ. ως παρακ. του *σύμφημι*.

συν-είρω, μόνο σε ενεστ. και παρατ.· **I.** συνδέω κατά σειρά, αραδιάζω, Λατ. connectere, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** παραθέτω λέξεις ή φράσεις σε σειρά, με συνοχή, σε Δημ. κ.λπ.· έπειτα φαινομενικά αμτβ., μιλώ συνεχώς, ακατάπαυστα, εξακολουθώ χωρίς παύση την ομιλία μου, σε Ξεν.

συνείς, μτχ. αορ. β' του *συνήμι*.

συν-εισάγω, μέλ. -ζω, εισάγω μαζί, σε Ξεν.

συν-εισβαίνω, μέλ. -βήσομαι, επιβιβάζομαι, επιβαίνω σε πλοίο μαζί με άλλους· *συνεισβαίνω πλοῖον ναύτεσι*, σε Αισχύλ.· *συνεισβαίνω ταύτὸν σκάφος*, σε Ευρ.

συν-εισβάλλω, μέλ. -βάλλω, αμτβ., πραγματοποιώ εισβολή σε μια χώρα από κοινού με άλλους, λαμβάνω μέρος στην εισβολή, σε Ηρόδ., Θουκ.

συν-εισέρχομαι, αποθ., εισέρχομαι, μπαίνω με κάποιον ή μαζί, *δόμους*, σε Ευρ.· *ἐς οἴκους*, στον ίδ. κ.λπ.· το *συνείσομαι* χρησιμοποιείται ως μέλ. του *σύνοιδα*.

συν-εισπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, **I.** πέφτω ή ρίχνομαι μέσα μαζί με άλλους, σε Ξεν. **II.** εισορμώ από κοινού, λέγεται για στρατιώτες που καταδιώκουν τους πολιορκούμενους ως τις πύλες και εισβάλλουν μαζί τους στην πόλη, σε Ηρόδ., Θουκ.

συν-εισπλέω, μέλ. -πλεύσομαι, εισπλέω από κοινού, σε Ξεν.

συν-εισπράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, βοηθώ κάποιον (*τινί*) να εισπράξει, να αποσπάσει χρήματα από κάποιον άλλον (*τινά*), σε Δημ.

συν-εισφέρω, μέλ. -εσοίσω, πληρώνω από κοινού τον πολεμικό φόρο (*είσφορά*), σε Ξεν.

συν-εκβαίνω, μέλ. -βήσομαι, εξέρχομαι, βγαίνω από κοινού, σε Ξεν.

συν-εκβάλλω, μέλ. -βάλλω, **1.** βγάζω έξω, εκβάλλω, πετώ έξω, εκδιώκω μαζί με κάποιον, *τί τινι*, σε Ηρόδ. **2.** συμπράττω στην εξαγωγή ή την έξωση, σε Ξεν.

συν-εκβιβάζω, μέλ. -βιβῶ, μτβ. του *συνεκβαίνω*, συμβάλλω στην εξαγωγή, σε Ξεν.

συν-εκδημέω, μέλ. -ήσω, απέρχομαι, μεταναστεύω, αποδημώ, μετοικώ από κοινού ή διαμένω μακριά από την πατρίδα μου μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Πλούτ.

συν-έκδημος, ό, συνταξιδιώτης, ξενιτεμένος μαζί με άλλους, σε Κ.Δ.

συν-εκδίδωμι, μέλ. -δῶσω, **1.** παραχωρώ ή παραδίδω μαζί, δίνω σε γάμο, παντρεύω συγχρόνως, σε Πλούτ. **2.** βοηθώ κάποιον φτωχό να προικίσει την κόρη του, σε Δημ.

συν-εκδύομαι, μέλ. -δύσομαι [ῶ], Μέσ., απεκδύομαι, αφαιρώ την περιβολή μου, γδύνομαι συγχρόνως, σε Ηρόδ.

συν-εκθνήσκω, μέλ. -θᾶνοῦμαι, πεθαίνω, εκλείπω μαζί με κάποιον· *συν. τῷ πώματι*, δηλ. πίνω μέχρι να εξαντληθούμε και οι δυο, να εκλείψει τόσο το κρασί όσο κι εγώ, σε Ευρ.

συν-εκκαίδεκα, δεκαέξι μαζί, ανά δεκαέξι μαζί, σε Δημ.

συν-εκκαίω, μέλ. -καύσω, ανάβω πυρκαγιά και καίω μαζί, κατακαίω, αποτεφρώνω μαζί, σε Πλούτ.

συν-εκκλέπτω, μέλ. -ψω, συνεργώ σε κλοπή, κλέβω κι απομακρύνομαι, σε Ευρ.· *συνεκκλέπτω γάμους*, βοηθώ στην απόκρυψη γάμου, συγκαλύπτω, στον ίδ.

συν-εκκλησιάζω, μέλ. -σω, συχνάζω, παρευρίσκομαι στην εκκλησία του δήμου (*ἐκκλησία*) από κοινού, σε Πλούτ.

συν-εκκομίζω, Αττ. μέλ. -ιάω, **I.** μεταφέρω έξω, κουβαλώ μαζί με κάποιον, σε Πλούτ. **II.** βοηθώ στην επίτευξη, το κατόρθωμα κάποιου πράγματος, συμβάλλω, συντελώ, σε Ευρ.: *συνεκκομίζω τινὶ κακά*, βοηθώ κάποιον να διαπράξει κακουργήματα, στον ίδ.

συν-εκκόπτω, μέλ. -ψω, αποκόπτω, κόβω από κοινού, σε Ξεν.

συν-εκκρούομαι, Παθ., παρασύρομαι μακριά από το στόχο μου μαζί με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-εκλεκτός, -ή, -όν, αυτός που έχει επιλεγεί μαζί με άλλους, που είναι ο εκλεκτός μαζί με άλλους, *τισι*, σε Κ.Δ.

συνεκλύομαι, Παθ., απελευθερώνομαι, γλιτώνω ή διαλύομαι, παραλύω από κοινού, σε Ανθ.

συν-εκπέμπω, μέλ. -ψω, αποστέλλω από κοινού, σε Ξεν.

συνεκπεράω, μέλ. -άσω [*ā*], εξέρχομαι μαζί, σε Ξεν.

συν-εκπίνω[ι], μέλ. -πίομαι, πίνω, ρουφώ μέχρι τέλους, «στραγγίζω» από κοινού, σε Ξεν.

συν-εκπίπτω, μέλ. -πεσοῦμαι, **I. 1.** εξορμώ μαζί με άλλους, με δοτ., σε Πλούτ.

2. απελαύνομαι ή εξορίζομαι από κοινού, στον ίδ. **3.** εξαφανίζομαι μαζί, σε Λουκ. **II. 1.** λέγεται για τις πινακίδες που χρησιμοποιούνταν σε ψηφοφορία και τις έβγαζαν όλες μαζί από την κάλπη καταλήγω σε συμφωνία, συμβαίνει να συμφωνώ, συμπίπτω, σε Ηρόδ.: *αἱ πλείσται γινῶμαι συνέπιπτον ναυμαχέειν*, συμφωνούσαν στο να γίνει η ναυμαχία, στον ίδ.: *κατόπιν*, λέγεται για πρόσωπα, *οἱ πολλοὶ συνέπιπτον Θεμιστοκλέα κρίνοντες*, συμφώνησαν προκρίνοντας τον Θεμιστοκλή, στον ίδ. **2.** με δοτ., αποδεικνύομαι ισοδύναμος, ίσος με κάποιον, βγαίνω από δοκιμασία ισόπαλος με κάποιον, *συνεξέπιπτε τῷ πρώτῳ*, στον ίδ. **III.** αποβάλλομαι μαζί, απορρίπτομαι, αποτυγχάνω από κοινού, σε Λουκ.

συν-εκπλέω, Ιων. -πλώω, μέλ. -πλεύσομαι, πλέω στα ανοιχτά μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ., Θουκ.

συν-εκπνέω, μέλ. -πνεύσομαι, εκπνέω, πεθαίνω, καταλήγω μαζί με κάποιον, με δοτ., σε Ευρ.

συν-εκπονέω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** συμβάλλω στην εκτέλεση ενός πράγματος, σε Ευρ.: *συντελώ στην επίτευξη ή το αποτέλεσμα*, στον ίδ. **2.** χωρίς αιτ., *συνεκπονέω τινί*, βοηθώ κάποιον στον ύψιστο βαθμό, στον ίδ. **II.** συμβάλλω στην υποστήριξη, *συνεκπονοῦσα κῶλον*, στον ίδ.

συν-εκπορίζω, Αττ. μέλ. -ιάω, συμβάλλω στην προμήθεια ή τον εφοδιασμό, χορηγώ από κοινού, *τί τινι*, σε Ξεν.

συνεκποτέα, ρημ. επίθ. του *συνεκπίνω*, αυτά που πρέπει κάποιος να πει συγχρόνως ως την τελευταία σταγόνα, σε Αριστοφ.

συν-εκπράσσομαι, Ιων. -πρήσσομαι, Μέσ., βοηθώ στην εκδίκηση, σε Ηρόδ.

συν-εκσώζω, μέλ. -σω, βοηθώ στη διάσωση, τη διατήρηση ή τη λύτρωση, σε Σοφ.

συν-εκτάσσω, Αττ. -ττω, διευθετώ, παρατάσσω σε σειρά μάχης συνάμα, σε Ξεν.

συνεκτέον, ρημ. επίθ. του *συνέχω*, αυτό που πρέπει κάποιος να συγκρατεί, να τηρεί σε συνοχή, σε Ξεν.

συν-εκτίκτω, γεννώ μαζί, σε Αριστ.

συνεκτίνω, μέλ. -τίσω [*ī*], πληρώνω μαζί ή από κοινού με, συμβάλλω στην πληρωμή, σε Δημ.

συν-εκτρᾶχύνομαι, Παθ., γίνομαι ορμητικός, μανιασμένος από κοινού, σε Πλούτ.

συν-εκτρέφω, μέλ. -*θρέψω*, ανατρέφω μαζί ή από κοινού με, σε Πλάτ. — Παθ., αναπτύσσομαι, ανατρέφομαι με, *τινί*, σε Ευρ.

συν-εκτρέχω, μέλ. -*δράμοῦμαι*, πραγματοποιώ έφοδο, επιχειρώ έξοδο από κοινού με, σε Ξεν.

συν-εκφέρω, μέλ. -*εξοίσω*, μεταφέρω, εκφέρω από κοινού, ιδίως προς ταφή, κηδεύω, σε Θουκ.

συν-εκχέω, μέλ. -*χεῶ*, χύνω έξω, αφήνω κάτι να ρέει μαζί, σε Ανθ.

συνέλᾳβον, αόρ. β' του *συλλαμβάνω*.

συνελάλουν, παρατ. του *συλλαλέω*.

συν-ελαύνω, μέλ. -*ελάσω* [ἄ], αόρ. α' -*ήλᾳσα*, Επικ. -*έλασσα*. **I.** οδηγώ μαζί, φέρνω προς τον ίδιο τόπο, στριμώνχω σ' ένα μέρος, στενοχωρώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν.· *σὺν δ' ἦλασ' ὁδόντας*, έτριξε τα δόντια του, σε Ομήρ. Οδ. **II.** οδηγώ σε συμπλοκή, παρακινώ σε μάχη, σε Όμηρ.· *αμτβ.*, *ἔριδι ζυνελαυνέμεν*, ερίζω, ωθούμαι σε φιλονικία, σε Ομήρ. Ιλ.

συνελεῖν, απαρ. αορ. β' του *συναιρέω*.

συν-ελευθερώ, μέλ. -*ώσω*, ελευθερώνω από κοινού, ελευθερώνω από κάποιον, με γεν., σε Ηρόδ.· *απόλ.*, *συμβάλλω* στην απελευθέρωση, στον ίδ., Θουκ.

συνελήλῳθα, παρακ. του *συνέρχομαι*.

συνελθεῖν, απαρ. αορ. β' του *συνέρχομαι*.

συν-ελίσσω, Ιων. **συν-ειλ-**, Αττ. -**ττω**, μέλ. -*ζω*, **1.** τυλίγω μαζί — Παθ., εμπλέκομαι σε κάτι, με δοτ., σε Σοφ. **2.** *αμτβ.*, *κουλουριάζομαι*, συσπειρώνομαι, λέγεται για φίδι, σε Ευρ.

συνελκυστέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να σύρει μαζί, σε Ξεν.

συν-έλκω, μέλ. -*ζω*, αόρ. α' -*εἰλκῡσα*. **I.** σύρω, τραβώ μαζί, εξάγω, συστέλλω, μαζεύω, σε Αριστοφ. **II.** τραβώ έξω μαζί, βοηθώ κάποιον να σύρει έξω, στον ίδ., σε Ξεν.

συνελών, μτχ. αορ. β' του *συναιρέω*.

συν-εμβαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, επιβιβάζομαι, επιβαίνω, μπαίνω μαζί, *τινί*, με κάποιον, σε Λουκ.

συν-εμβάλλω, μέλ. -*βάλλω*, **I.** βάζω μαζί, από κοινού με κάποιον, σε Αριστοφ. **II.** *αμτβ.*, επιπίπτω επίσης, επιτίθεμαι, εισβάλλω από κοινού, σε Ξεν.· πραγματοποιώ από κοινού εισβολή, εφορμή, σε Δημ.

συν-εμβολή, ή, I. το να επιτίπτει κάποιος από κοινού, πρόσκρουση· *συνεμβολή κώπης*, ρυθμική βύθιση όλων των κουπιών μαζί ταυτόχρονα με το έναυσμα (*κέλευμα*), κωπηλασία, σε Αισχύλ. **II.** σύνδεση, πρόσδεση, στον ίδ.

συνέμεν αντί *συνεῖναι*, απαρ. αορ. β' του *συνήμι*.

συνέμιχθεν, αντί -*ησαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. α' του *συμμίγνυμι*.

συν-εμπίμπρημι, μέλ. -*πρήσω*, καίω, κατακαίω μαζί, σε Ευρ.

συν-επιπίτω, μέλ. -*πεσοῦμαι*, **1.** πέφτω εντός από κοινού ή επιπίπτω, συμπίπτω μαζί, σε Λουκ. **2.** επιπίπτω, εφορμή ή επιτίθεμαι από κοινού, σε Πλούτ.

συν-έμπορος, ό, ή, συνταξιδιώτης, συνοδός, σύντροφος, ακόλουθος, συνοδοιπόρος, σε Τραγ., Πλάτ.· *μεταφ.*, *λύπη δ' ἄμισθός ἐστί σοι ζυνέμπορος*, σε Αισχύλ.· με γεν. *πράγμ.*, *συνέμπορος χορείας*, σύντροφος στο χορό, σε Αριστοφ.

συν-ενδίδωμι, μέλ. -*δώσω*, ενδίδω, υποχωρώ από κοινού, σε Πλάτ.

συνενέγκαι, απαρ. αορ. α' του *συμφέρω*.

συν-ενείκομαι, Επικ. αντί *συμφέρομαι*, χτυπώ ή εφορμώ, επέρχομαι από κοινού εναντίον ενός πράγματος, με δοτ., σε Ησίοδ.

συν-εξάγω, μέλ. -ξω, οδηγώ έξω μαζί, εξάγω από κοινού, σε Ηρόδ. — Παθ., εξαγομαι μαζί, σε Ανθ.

συν-εξαιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' -εξεῖλον, Ιων. απαρ. -εξελέειν· **1.** εξάγω μαζί, βγάζω από κοινού, βοηθώ στην απομάκρυνση, σε Ηρόδ. — Μέσ., σε Ευρ.· επίσης, αφαιρώ ομοίως, σε Ξεν. **2.** βοηθώ στην κατάληψη ή την κυρίευση, σε Ευρ., Ξεν.

συν-εξαίρω, βοηθώ στην ύψωση — Παθ., μτχ. αορ. α', *συνεξαρθείς*, αυτός που υψώθηκε συγχρόνως, σε Πλούτ.· αυτός που εξαίρεται, επαινείται συγχρόνως, σε Λουκ.

συν-εξᾱκολουθέω, μέλ. -ήσω, ακολουθώ σταθερά, παρακολουθώ διαρκώς, σε Πολύβ.

συν-εξᾱκούω, μέλ. -ούσομαι, ακούω για κάτι, πληροφορούμαι συνολικά ή ταυτοχρόνως, σε Σοφ.

συν-εξᾱλείφω, μέλ. -ψω, εξαλείφω, εξουδετερώνω μαζί, σε Πλούτ.

συν-εξᾱμαρτάνω, μέλ. -αμαρτήσομαι, έχω μερίδιο ευθύνης σε κάποιο ατόπημα, σε Θουκ. κ.λπ.· *τινί*, σφάλλω από κοινού με κάποιον, σε Δημ. κ.λπ.

συν-εξᾱμειβω, μέλ. -ψω, μετακινούμαι, μετατοπίζομαι, μεταβαίνω σε άλλο τόπο μαζί με κάποιον, σε Βάβρ.

συν-εξανίστημι, μέλ. -αναστήσω, **I.** εξεγείρω, υποκινώ σε εξέγερση από κοινού, σε Πλούτ. **II. 1.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ., σηκώνομαι συγχρόνως, σηκώνομαι και προσέρχομαι μαζί με, στον ιδ. **2.** εξεγείρομαι σε στάση, επαναστατώ, αποστατώ με τη συνέργεια κάποιου, στον ιδ.

συν-εξᾱπάτάω, μέλ. -ήσω, εξαπατώ επίσης ή από κοινού, σε Θουκ.· με δοτ., σε Ξεν.

συν-έξειμι (*είμι*, Λατ. *ibo*), εξέρχομαι μαζί ή με κάποιον, σε Θουκ.· με δοτ., σε Ξεν.

συν-εξελαύνω, Αττ. μέλ. -ελῶ, εκδιώκω μαζί ή από κοινού, σε Αισχύλ.

συν-εξερύω, μέλ. -σω, σέρνω έξω μαζί, σε Ανθ.

συν-εξέρχομαι, αόρ. β' -εξηλθον, αποθ., εξέρχομαι, βγαίνω έξω μαζί με κάποιον, *τινι*, σε Ηρόδ., Ευρ.

συν-εξετάζω, μέλ. -σω, διερευνώ ή εξετάζω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Πλάτ. — Παθ., *οί συνεξεταζόμενοι μετά τινος ή τινι*, πολιτική φατρία του, μέλη της πολιτικής του παράταξης, οπαδοί του, σε Δημ.

συν-εξευρίσκω, συμβάλλω στην εξεύρεση, σε Ευρ., Ισοκρ.

συν-εξημερόομαι, Παθ., εκπολιτίζομαι μαζί με, σε Πλούτ.

συν-εξιχνεύω, μέλ. -σω, εξιχνιάζω κάτι από κοινού με κάποιον, *τίτινι*, σε Πλούτ.

συν-εξορμάω, μέλ. -ήσω, **I.** προτρέπω, εξεγείρω, παρορμώ, παρακινώ από κοινού, σε Ισοκρ. **II.** αμτβ., εξορμώ, επιπίπτω ή κάνω επιδρομή, εκστρατεύω, από κοινού, σε Ξεν.

συν-εξωθέω, μέλ. -ήσω, εξωθώ, σπρώχνω, πετώ έξω μαζί, σε Στράβ.

συν-εοχμός, ό, ποιητ. αντί *συν-οχμός* = *συναχή*, συνάφεια, συναρμογή, συνάρθρωση, σύνδεση, σύνδεσμος, σε Ομήρ. Ιλ.

συν-επάγω, μέλ. -ξω, **1.** οδηγώ μαζί εναντίον, σε Θουκ. **2.** συμβάλλω στην πρόσκληση ξένης στρατιωτικής δύναμης προκειμένου να προσφέρει βοήθεια εναντίον, στον ιδ.

συν-επαγωνίζομαι, μέλ. -ιοῦμαι, αποθ., συμβάλλω στην υποκίνηση μιας επιπλέον έριδας, σε Πολύβ.

συν-επάδω, ποιητ. -**αείδω**, μέλ. -*άσομαι*, εξυμνώ, ψάλλω από κοινού, σε Ευρ.
συν-επαινέω, μέλ. -*έσω*, Επικ. -*ήσω*, **I.** επιδοκιμάζω από κοινού, παρέχω
κοινή έγκριση, συναινών, συγκατατίθεμαι, σε Αισχύλ., Ξεν.· με απαρ.,
συνεπαινέω μάχεσθαι, συμβουλευώ, συνιστώ επίσης να δοθεί μάχη, σε Θουκ.
συνεπαινέω τι, συναινών, συγκατανεύω ή συμφωνώ με, συνομολογώ, στον ίδ.
II. εξυμνώ, εξαίρω από κοινού, *τινά*, σε Ξεν., Πλάτ.

συν-έπαινος, -**ον**, αυτός που συμμετέχει στην έγκριση κάποιου πράγματος,
σύμφωνος· *συνέπαινος εἶναι*, δίνω τη συγκατάθεσή μου σε κάτι, *τινι*, ή απόλ.,
σε Ηρόδ.· με αιτ. και απαρ. συναινών να..., στον ίδ.

συν-επαίρω, μέλ. -*ἄρῶ*, **I.** ανυψώνω ή ανασηκώνω συγχρόνως, σε Ξεν. —
Παθ., ανυψώνομαι μαζί με, σε Λουκ. **II.** παρακινώ, προτρέπω μαζί ή επίσης,
συνεγείρω, σε Ξεν. — Παθ., εξεγείρομαι μαζί με άλλους, με δοτ., σε Πλούτ.
συν-επαιτιόμαι, μέλ. -*σομαι*, αποθ., κατηγορώ, ρίχνω το φταίξιμο επίσης για
κάτι, *τινά τινος*, σε Θουκ.

συν-επαιωρέομαι, Παθ., αιωρούμαι, πετώ ψηλά εξακολουθητικά, σε Πλούτ.

συν-επᾶκολουθέω, μέλ. -*ήσω*, ακολουθώ από κοντά, παρακολουθώ,
συνοδεύω, επακολουθώ, σε Πλάτ.

συν-επᾰμύνω[ῶ], μέλ. -*ὑνῶ*, απωθώ, αμύνομαι από κοινού, *τινά*, σε Θουκ.

συν-επανίστημι, **I.** υποκινώ κάποιον να εξεγερθεί εναντίον κάποιου από
κοινού. **II.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β', επαναστατώ από κοινού, σε Ηρόδ.,
Θουκ.· *τινι* ή *ἅμα τινι*, σε Ηρόδ.

συν-επανορθώω, αόρ. α' *συνεπηνόρθωσα* (βλ. [ἄνορθόω](#)), συμβάλλω στην
αποκατάσταση, την επανόρθωση, παλινορθώνω, σε Δημ.

συνέπαζα, Δωρ. αντί -*έπηξα*, αόρ. α' του *συνπήγνυμι*.

συν-επάπτομαι, Ιων. αντί *συν-εφάπτομαι*.

συνεπήδησα, αόρ. α' του *συμπεδάω*.

συν-έπειμι (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), λαμβάνω μέρος σε επίθεση από κοινού με
κάποιον, *τινι*, σε Θουκ.

συν-επεισπίπτω, εφορμώ ξαφνικά εναντίον από κοινού, σε Πλούτ.

συν-επεισφέρομαι, Μέσ., εισάγω από κοινού, συμβάλλω στο να εισέλθει
κάποιος κάπου, σε Ξεν.

συν-επεκκίνω, μέλ. -*πίομαι*, πίνω μαζί μέχρι την τελευταία σταγόνα, ρουφώ
μαζί ως τον πάτο, σε Ανθ.

συν-επελαφρύνω[ῶ], μέλ. -*ὑνῶ*, βοηθώ στην ελάφρυνση, δηλ. βοηθώ κάποιον
στο να βαστάξει ή να μεταφέρει κάτι, ανακουφίζω συνάμα, σε Ηρόδ.

συν-επερείδω, μέλ. -*σω*, **I.** επιφέρω από κοινού ορμητικά χτυπήματα ή
τραύματα· *πληγὴν*, σε Πλούτ.· *συνεπερείδω ὑπόνοιάν τινι*, συμβάλλω στο να
υποστηριχθεί, να στοιχειοθετηθεί κατηγορία εναντίον του, στον ίδ. **II.** με αιτ.
προσ., διατρυπώ, διαπερνώ· *συνεπερείσας τῇ ῥύμῃ τοῦ ἵππου*, επιτίπτοντας
εναντίον του με όλη τη δύναμη του αλόγου του, στον ίδ.

συν-επερίζω, μέλ. -*σω*, συναγωνίζομαι, φιλονικώ επίσης με, *τινί*, σε Ανθ.

συνέπεσον, αόρ. β' του *συνπίπτω*.

συνεπεσπόμην, Ιων. αόρ. β' του *συνεφέπομαι*.

συνεπέστην, αόρ. β' του *συνεφίστημι*.

συν-επευθύνω, μέλ. -*ὑνῶ*, κατευθύνω, διευθύνω ή καθοδηγώ από κοινού, *τι*,
σε Πλούτ.

συν-επεύχομαι, μέλ. -*ζομαι*, αποθ., προσεύχομαι από κοινού, απευθύνω κοινή
προσευχή, συμπροσεύχομαι, σε Θουκ.· αλλά με απαρ. μέλ., υπόσχομαι, τάζω
επιπλέον να κάνω κάτι, σε Ξεν.

συν-επιγέω, μέλ. *-ήσω*, **I.** τραγουδώ, ψάλλω, υμνώ μαζί με άλλους ή συμμετέχω σε χορικό άσμα, π.χ. σε παιάνα, σε Ξεν. **II.** συνηχώ, αντηχώ, αντιλαλώ σε κάτι, σε Λουκ.

συν-επιβαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, ανεβαίνω, επιβιβάζομαι, επιβαίνω από κοινού, *τοῦ τείχους*, στο τείχος, σε Πλούτ.

συν-επιβάλλω, μέλ. *-βάλλω*, **I.** απασχολώ το πνεύμα μου επίσης, εξετάζω ή θεωρώ, σκέπτομαι κάτι από κοινού, σε Πολύβ. **II.** συμπίπτω με κάτι, *καιροῖς*, στον ίδ.

συν-επιβλάπτομαι, Παθ., υφίσταμαι βλάβη από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Αριστ.

συν-επιβουλεύω, μέλ. *-σω*, μηχανορραφώ, ραδιουργώ, συνωμοτώ από κοινού εναντίον κάποιου, σε Ξεν.

συν-επιγρᾶφεύς, ὁ, αυτός που καταγράφει, συνυπογράφει από κοινού, που είναι γραμματέας μαζί με κάποιον άλλο, σε Ισοκρ.

συν-επιδείκνυμι ή **-ύω**, επιδεικνύω μαζί, συνολικά, σε Πολύβ.

συν-επιθειάζω, αποδίδω κάτι σε θεϊκή παρέμβαση, επικαλούμαι τους θεούς, σε Πλούτ.

συν-επιθυμέω, μέλ. *-ήσω*, επιθυμώ κάτι από κοινού με κάποιον άλλο, *τινίτινος*, σε Ξεν.

συν-επίκειμαι, Παθ., συμμετέχω σε επίθεση, επιτίθεμαι από κοινού, συντονισμένα, σε Αριστοφ.

συν-επικλᾶω, λυγίζω, κάμπτω, συντρίβω συγχρόνως ή από κοινού, σε Πλούτ.

συν-επικοσμέω, μέλ. *-ήσω*, στολίζω από κοινού, συμμετέχω στον στολισμό ενός πράγματος, τιμώ συνάμα, σε Ξεν., Αριστ.

συν-επικουρέω, μέλ. *-ήσω*, προσέρχομαι ως σύμμαχος ή αρωγός, βοηθώ, ανακουφίζω, σε Ξεν.

συν-επικουφίζω, μέλ. *-σω*, **I.** ελαφρύνω κάποιον ή κάτι συγχρόνως, σε Πλούτ. **II.** συμβάλλω στην ανακούφιση, ανακουφίζω, στον ίδ.

συν-επικρᾶδαίνω, σείω, κινώ προς τα εμπρός και προς τα πίσω μαζί με κάποιον, επισείω μαζί, σε Ξεν.

συν-επικρύπτω, μέλ. *-ψω*, συμβάλλω στην απόκρυψη, κρύβω, συγκαλύπτω από κοινού, σε Πλούτ.

συν-επιλαμβάνομαι, **I. 1.** Μέσ., συμμετέχω σε κάτι, λαμβάνω μέρος σε κάτι από κοινού με άλλους, συνεπικουρώ, με γεν. πράγμ., σε Ηρόδ., Θουκ.· *συνεπιλαμβάνομαί τινί τινος*, συμβάλλω από κοινού σε κάτι ή βοηθώ κάποιον σε κάτι, συνεργώ, συμπράττω, σε Λουκ.· *συνεπιλαμβάνομαί τινι τοῦ φόβου*, συμβάλω στην αύξηση του φόβου, σε Θουκ. **2.** με γεν. προσ., παίρνω το μέρος κάποιου, τον υποστηρίζω ή τον υπερασπίζομαι, σε Πλούτ. **II.** Ενεργ. με την ίδια σημασία, *λόγῳ καὶ ἔργῳ συνεπιλαμβάνειν τινί*, λαμβάνω μέρος σε κάτι από κοινού με κάποιον τόσο στα λόγια όσο και στα έργα, σε Θουκ.

συν-επιμελέομαι, αποθ. (*μέλομαι*), συμμετέχω στη φροντίδα για κάτι ή φροντίζω, επιμελούμαι κάτι από κοινού με κάποιον, *τινος*, σε Θουκ., Ξεν.· *συνεπιμελέομαι τῆς στρατιᾶς*, έχω από κοινού την επιμέλεια, τη φροντίδα για το στράτευμα, σε Ξεν.· *απόλ.*, στον ίδ.

συν-επιμελητής, **-οῦ**, ὁ, αυτός που φροντίζει κάτι από κοινού ή που υποβοηθά αυτόν που έχει επωμιστεί συγκεκριμένη φροντίδα, σε Ξεν.

συν-επιρρέπω, μέλ. *-ψω*, ρέπω, κλίνω προς κάτι από κοινού, σε Πλούτ.

συν-επιρρώνυμι, συμβάλλω στην ισχυροποίηση κάποιου, βοηθώ με την υποστήριξή μου την ενίσχυση κάποιου, ενδυναμώνω, σε Πλούτ.

συν-επισκοπέω, μέλ. -*σκέψομαι*, εξετάζω, επιθεωρώ κάτι από κοινού με κάποιον, *τίτινι*, σε Ξεν.

συν-επισπάω, μέλ. -*σπάσω* [ᾶ], **I.** έλκω, τραβώ προς κάποια κατεύθυνση από κοινού, επισύρω, αποσπώ μαζί με κάποιον, σε Πλούτ. **II.** Μέσ., συμπαρασύρω μαζί μου κάποιον ή κάτι, ιδίως προς την καταστροφή, σε Πλάτ., Δημ. κ.λπ.

συν-επισπεύδω, μέλ. -*σω*, επισπεύδω, επιταχύνω, κατεπείγω κάτι μαζί με κάποιον άλλο, σε Ξεν.

συν-επίσταμαι, αποθ., γνωρίζω καλά κάτι μαζί με κάποιον, κατέχω τα μυστικά του, σε Ξεν., Λουκ.

συν-επιστάτέω, μέλ. -*ήσω*, ενεργώ ως επιστάτης ή προστάτης από κοινού με άλλον, επιτηρώ, εποπτεύω, σε Πλάτ.

συν-επιστέλλω, στέλνω, πέμπω μαζί ή από κοινού με κάποιον, σε Λουκ.

συν-επιστράτεύω, μέλ. -*σω*, **1.** εκστρατεύω από κοινού, μετέχω στη διενέργεια του πολέμου, συνστρατεύω, *τινί*, με κάποιον, σε Θουκ., Δημ.

συν-επιστρέφω, μέλ. -*ψω*, **1.** στρέφω συγχρόνως, περιστρέφω μαζί, σε Πλάτ. **2.** καθιστώ κάποιον προσεκτικό από κοινού με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-επισχύω, μέλ. -*ύσω* [ῡ], ενισχύω, ενδυναμώνω, υποστηρίζω κάποιον από κοινού, συνεπικουρώ κάποιον, σε Ξεν.

συν-επιτείνω, μέλ. -*τενώ*, συντελώ στην αύξηση, επιτείνω από κοινού, σε Πολύβ.

συν-επιτελέω, μέλ. -*έσω*, **1.** βοηθώ στην πραγματοποίηση, την επίτευξη, την εκπλήρωση κάποιου πράγματος, σε Πλούτ. **2.** εκτελώ, ερμηνεύω από κοινού, *παιᾶνα θεῶ*, σε Ξεν.

συν-επι-τίθημι, μέλ. -*θήσω*, **I.** επιθέτω, βάζω επιπλέον ή από κοινού, σε Πλούτ. **II.** Μέσ., επιτίθεμαι, επιτίπτω, εφορμώ από κοινού με, *τινι*, σε Θουκ. · *ζυνεπιτίθεμαι τῷ ἔργῳ*, συνεργάζομαι σε κάτι, επιδίδομαι από κοινού σε κάποιο έργο, στον ίδ.

συν-επιτιμάω, μέλ. -*ήσω*, μέφομαι, ψέγω, μαλώνω, επιπλήττω, επιτιμώ από κοινού, σε Πλούτ.

συν-επιτρίβω[ι], μέλ. -*ψω*, καταστρέφω, εξολοθρεύω συγχρόνως ή ολοσχερώς, σε Ξεν.

συν-επίτροπος, ό, αυτός που επιτροπεύει, που επιλαμβάνεται από κοινού, σε Δημ.

συν-επιφέρω, μέλ. -*ποιίσω*, επιφέρω μαζί ή φέρνω μαζί μου, σε Πλούτ.

συν-επιχειρέω, μέλ. -*ήσω*, επιτίθεμαι, επιδίδομαι σε πολεμική επιχείρηση από κοινού, σε Πολύβ.

συν-επιψεύδομαι, αποθ., ψεύδομαι από κοινού με κάποιον άλλο, σε Λουκ.

συν-επιψηφίζω, συντελώ στην ψήφιση ενός νόμου, τον υπερψηφίζω κι εγώ, σε Αριστ.

συνέπνιζα, αόρ. α' του *σμπνίγω*.

συν-έπομαι, αόρ. β' -*εσπόμην*· αποθ. · **1.** ακολουθώ κάποιον από κοινού με κάποιον άλλον, ακολουθώ κάποιον από κοντά, συνοδεύω μαζί με άλλους, απόλ., σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ. · με δοτ., σε Ηρόδ. κ.λπ. · *οὐ σοι τῷ βίῳ ζυνέσπετο*, η τύχη δεν παρέμεινε σταθερή στη ζωή σου, δεν σε ακολούθησε, σε Σοφ. **2.** *συνέπομαι τῷ λόγῳ*, παρακολουθώ τον λόγο μέχρι τα αποτελέσματά του, σε Πλάτ. · απόλ., *ζυνέπομαι*, παρακολουθώ, δηλ. εννοώ, καταλαβαίνω, στον ίδ.

συν-επόμνυμι, μέλ. -*ομόσω*, ορκίζομαι επιπλέον ή επίσης, σε Ξεν.

συν-ερᾶνίζω, μέλ. -*σω*, συνεισφέρω από κοινού, συλλέγω, συγκεντρώνω, συναθροίζω, σε Λουκ. — Μέσ., δέχομαι συνεισφορές, σε Πλούτ.

συν-εραστής, -οῦ, ὁ, από κοινού εραστής, αυτός που αγαπά από κοινού με κάποιον άλλο, σε Ξεν.

συν-εράω (Α), μέλ. -άσω [ᾱ], συναθροίζω, συγκεντρώνω, συλλέγω· *συνεράσσαι τοὺς λόγους*, σε Ισοκρ.

συν-εράω (Β), παρατ. -ήρων, αγαπώ από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Ευρ.· ομοίως, Επικ. απαρ. Μέσ. ενεστ., *συνέρασθαι*, σε Βίωνα.

συν-εργάζομαι, μέλ. -άσομαι· αποθ.· **I.** εργάζομαι μαζί, συμπράττω, συνεργώ, σε Σοφ.· *συνεργάζομαι πρὸς τι*, συνεισφέρω, συντελώ, συμπράττω σε κάτι, σε Ξεν. **II.** αόρ. α' -ειργάσθην, παρακ. -είργασμαι, με Παθ. σημασία· *λίθοι ξυνειργασμένοι*, πέτρες κατειργασμένες ώστε να συναρμόζονται μεταξύ τους στις οικοδομικές εργασίες, πελεκητές πέτρες, σε Θουκ.· *συνειργάσθη ἔργον*, συντελέστηκε, εκτελέστηκε, ήλθε εις πέρας, περατώθηκε, τελείωσε, ολοκληρώθηκε, σε Ανθ.

συν-εργάτης[ᾱ], -ου, ὁ, αυτός που εργάζεται μαζί με κάποιον, βοηθός, αρωγός, σε Σοφ., Ευρ.· με γεν., συμμετοχος, συμπράττων, βοηθός, συνεργός σε κάτι, σε Ευρ.

συνεργᾷτινης[ι], -ου, ὁ, ποιητ. αντί συνεργάτης, σε Ανθ.

συν-εργάτις[ᾱ], -ιδος, ἡ, θηλ. του *συνεργάτης*.

συνεργέω, παρατ. -ήργουν (*συνεργός*), εργάζομαι μαζί με κάποιον, βοηθώ, συμβάλλω στην εκτέλεση ενός έργου, συντελώ, συνεργάζομαι, συμπράττω, σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.· γενικά, συνεργάζομαι με κάποιον, βοηθώ, *τινί*, σε Δημ.

συνέργημα, -ατος, τό, βοήθεια, υποστήριξη, σύμπραξη, σε Πολύβ.

συνεργήτης, -ου, ὁ, ποιητ. αντί *συνεργάτης*, σε Ανθ.

συνεργία, ἡ (*συνεργέω*), από κοινού εργασία, συνεργασία, συμμετοχή, σύμπραξη, σε Αριστ.· με αρνητική σημασία, συνωμοσία, συνεννόηση για δόλιο σκοπό, σε Δημ.

συν-εργός, -όν (*ἔργω), I. αυτός που εργάζεται από κοινού με άλλους, αυτός που συμβάλλει, που συντελεί, που βοηθάει στην επιτέλεση ενός έργου· και ως ουσ., συνεργάτης, βοηθός, συμμετοχος, αρωγός, συναυτουργός, συμπράττων, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.· με δοτ. προσ., σε Ευρ., Θουκ.· με γεν. πράγμ., *συνεργὸς τείχεος*, αυτός που συμβάλλει στην ανέγερση τείχους, σε Πίνδ.· *συνεργὸς ἀδίκων ἔργων, ἀρετᾶς*, αυτός που συντελεί στην επίτευξη ή την απόκτησή τους, σε Ευρ.· *συνεργὸς τινίτινος*, αυτός που βοηθάει κάποιον σε κάτι, σε Ξεν.· *εἰς ἡ πρὸς τι*, στον ίδ. **II.** αυτός που ασκεί το ίδιο επάγγελμα με κάποιον, που εργάζεται στο ίδιο αντικείμενο, συνεργάτης, συνάδελφος, σύντεχνος, ομότεχνος, σε Δημ.

συν-έργω, αρχ. τύπος του Αττ. **συνείργω**, μέλ. *συνείρξω*· Επικ. **συνεέργω**, παρατ. *συνέεργον* ή *συνεεργάθον*· **I.** κλείνω, εγκλείω μαζί, συγκλείω, σε Όμηρ., Σοφ. **II.** συνδέω, δένω μαζί, σε Ομήρ. Οδ.· ενώνω, συνενώνω, σε Πλάτ.

συν-έρδω, μέλ. -ξω, συντελώ, συμπράττω, βοηθώ, συνεργώ, *τινί*, σε Σοφ.

συν-ερείδω, μέλ. -σω, **I. 1.** στερεώνω καλά μαζί, συναρμόζω, στηρίζω μαζί, υποστηρίζω, σε Ομήρ. Οδ.· συνδέω, δένω μαζί, δένω σφιχτά, συσφίγγω, σε Ευρ. — Παθ., *συνερείσθεις χέρας δεσμοῖς*, με τα χέρια του δεμένα σφιχτά, στον ίδ. **2.** *συνερείδω τὸν λογισμόν*, υποστηρίζω τον συλλογισμό μου με ατράνταχτα επιχειρήματα, σε Πλούτ. **II.** αμτβ., συμπλέκομαι σε μάχη σώμα με σώμα, συγκρούομαι, στον ίδ.

συν-ερέω, Αττ. -ερῶ, μέλ. χωρίς ενεστ. σε χρήση (βλ. [συναγορεύω](#)), παρακ. -είρηκα· μιλώ με ή από κοινού, συνηγορώ, υποστηρίζω, υπερασπίζομαι κάποιον με τα λόγια μου ή με την αγόρευσή μου, με δοτ., σε Ξεν., Δημ.

συν-ερίθος, ή, βοηθός, συνεργάτιδα, ιδίως οικιακή βοηθός, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.: *συνέριθοι τέχναι*, βοηθητικές τέχνες, σε Πλάτ.: *συνέριθος ἄτρακτος*, σε Ανθ.

συν-ερκτικός, -ή, -όν (συνέργω), λέγεται για αγορητή, για ρήτορα, αυτός που «στριμώχνει στη γωνία» τον αντίπαλό του, που τον αφήνει χωρίς επιχειρήματα· ισχυρός, πειστικός, σε Αριστοφ.

σύνερξις, ή (συνέργω), στενή σύνδεση· ένωση με τα δεσμά του γάμου, σε Πλάτ.

συνέρρηγμαί, Παθ. παρακ. του *συρρήγνυμι*.

συν-έρχομαι, μέλ. -ελεύσομαι, Αττ. μέλ. *σύνειμι* (εἶμι, Λατ. *ibo*)· αποθ. με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ. **I.** έρχομαι ή πηγαίνω μαζί, πορεύομαι με συνοδεία, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** έρχομαι μαζί με άλλους στο ίδιο μέρος, συνέρχομαι, συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.: *συνέρχομαι ἐς τωυτό*, σε Ηρόδ.: *συνέρχομαι ἐς λόγους τινί*, στον ίδ.: και απλώς, *συνέρχομαί τινι*, έχω σχέσεις με, συναναστρέφομαι κάποιον, σε Σοφ. **2.** με εχθρική σημασία, συμπλέκομαι σε μάχη, έρχομαι στα χέρια, συγκρούομαι· *μάχη ὑπό τινων ξυνελθοῦσα*, μάχη που συνήφθη, που διεξήχθη από αυτούς, σε Θουκ. **3.** έρχομαι στο ίδιο σημείο, συνδέομαι, συνενώνομαι, σε Ευρ., Πλάτ.: *σχηματίζω σύνδεσμο ή συμμαχία*, σε Δημ. **4.** με σύστ. αντ., *ταύτην τὴν στρατείαν ξυνῆλθον*, πήραν μέρος, είχαν συμμετοχή στην εκστρατεία αυτή, σε Θουκ.: *ομοίως, τὸ σὸν λέχος ξυνῆλθον*, μοιράστηκα το κρεβάτι σου, λέγεται για συνουσία, σε Σοφ. **III. 1.** λέγεται για πράγματα, συνδέομαι σε ένα και το αυτό, ενώνομαι, στον ίδ., Ευρ.: επίσης για αριθμούς, *συναποτελώ ένα ποσό ή χρηματικό κεφάλαιο*, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για γεγονότα, συντρέχω, συμπίπτω χρονικά, συμβαίνω παράλληλα, στον ίδ.

συν-ερωτάω, μέλ. -ήσω, **I.** ρωτά από κοινού με κάποιον, σε Λουκ. **II.** αποφαινόμαι, συμπεραίνω, καταλήγω σε συμπέρασμα μέσω ερωταποκρίσεων, στον ίδ.

σύνες, προστ. αορ. β' του *συνίημι*.

σύνεσις, Αττ. *ξύνεσις, ή [σύν-εμι (εἶμι, Λατ. *ibo*)], I.* λέγεται για ποταμούς, συμβολή, συνάντηση δύο ρευμάτων ή ποταμών· *ξύνεσις δύο ποταμῶν*, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** (*συνίημι*) γρήγορη αντίληψη, ευφυΐα, αγχίνουα, ευστροφία, οξύνοια, σε Θουκ.: λέγεται για ζώα, σε Πλάτ. **2.** με γεν. πράγμ., οξύνοια που επιδεικνύεται σε κάτι, ταχύτητα αντίληψεως σε σχέση με κάτι, στον ίδ.: *περί τινος*, σε Θουκ. **III.** = *συνείδησις*, σε Ευρ. **IV.** κλάδος τέχνης ή επιστήμης, σε Αριστ.

συνεσπάραζα, αόρ. α' του *συσπαράσσω*.

συνεσπόμεν, αόρ. β' του *συνέπομαι*.

συνεσταλμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *συστέλλω*.

συνεσταώς, αντί -εσθηκώς, μτχ. παρακ. του *συνίστημι*.

συνεσταυρωμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *συσταυρώω*.

συνεστέον, ρημ. επίθ. του *σύνειμι* (εἶμι, Λατ. *sum*), πρέπει κάποιος να συντροφεύσει κάποιον άλλο, *τινί*, σε Πλάτ.

συνέστειλα, αόρ. α' του *συστέλλω*.

συνεστηκότως, επίρρ. από μτχ. παρακ. του *συνίστημι*, σίγουρα, σταθερά, σοβαρά, σε Αριστ.

συνέστην, αόρ. β' του *συνίστημι*.

συν-εστιάω, μέλ. -άσω [*ā*], φιλοξενώ, φιλεύω, περιποιούμαι, τέρπω κάποιον στο σπίτι μου, σε Ανθ. — Παθ., μετέχω σε συμπόσιο ή ευωχία μαζί με άλλους, σε Δημ.

συν-έστιος, -ον (έστία), 1. αυτός που μοιράζεται την οικογενειακή εστία ή την οικία με άλλον, συγκατοικός, σύνοικος, φιλοξενούμενος, Λατ. *contubernalis*, σε Σοφ., Ευρ.· *ζυνέστιοι πόλεος*, συμπολίτες, σε Αισχύλ.· με δοτ. προσ., *συνέστιός σοικαί όμοτράπεζος*, σε Πλάτ.· με δοτ. πράγμ., *ζυνέστιος έμοι θοίνη*, σύντροφοί μου στο συμπόσιο, συνδαιτυμόνες, όμοτράπεζοι. **2.** λέγεται για τον Δία, προστάτης της οικογενειακής εστίας, σε Αισχύλ.
συνεστραμμένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *συστρέφω*, ξεκάθαρα, χωρίς περιστροφές, με συντομία, με γλαφυρό, πεποικιλμένο ύφος, σε Αριστ.
συνεστώ, -ούς, ή (σύνειμι), = συνουσία II, συναναστροφή, ευωχία, συμπόσιο, σε Ηρόδ.

συνεστώς, αντί -*εστηκώς*, μτχ. παρακ. του *συνίστημι*.

συνέσχον, αόρ. β' του *συνέχω*.

συν-έταιρος, ό, σύντροφος, συνάδελφος, εταίρος, φίλος, σε Ηρόδ.

συνετάφη[ν], Παθ., αόρ. β' του *συνθάπτω*.

συνέτλην, αόρ. β' του *συντολμάω*.

συνετός, -ή, -όν (συνήμι), I. ευφυής, οξύνους, φρόνιμος, μυαλωμένος, συνετός, Λατ. *prudens*, σε Ηρόδ., Πίνδ. κ.λπ.· *τò συνετόν = σύνεσις*, σε Ευρ., Θουκ.· με γεν. πράγμ., ευφυής, εύστροφος, οξύνους σε κάτι· *ζυνετός πολέμου*, σε Ευρ.· επίσης, με αιτ., *τὰ οίκτηρά ζυνετός*, στον ίδ. **II.** Παθ., ευνόητος, κατανοητός, σε Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ.· οι Ενεργ. και Παθ. σημασίες συμπίπτουν· *εὐζύνετος ζυνετοῖσι βοά*, σε Ευρ. **IV.** επίρρ., -*τῶς*· **1.** ευφυώς, συνετά, στον ίδ. **2.** κατά τρόπο ευνόητο, σαφώς, σε Πλούτ.

συν-ευδαιμονέω, μέλ. -*ήσω*, μετέχω στην ευδαιμονία, στην ευτυχία, ευημερώ από κοινού, σε Ξεν.

συν-ευδοκέω, μέλ. -*ήσω*, **1.** συναινώ, συμφωνώ σε κάτι, επιδοκιμάζω, επικροτώ κάτι από κοινού, με δοτ., σε Κ.Δ. **2.** εκφράζω ή αισθάνομαι συμπάθεια για κάποιον, *τινί*, στο ίδ.

συν-εὔδω, μέλ. -*ευδήσω*, **I.** κοιμάμαι μαζί με κάποιον, σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** *τοῦ ζυνεύδοντος χρόνου*, κατά τον χρόνο που συμπίπτει με τον ύπνο, την ώρα που κάποιος κοιμάται, σε Αισχύλ.

συνευημερέω, μέλ. -*ήσω*, απολαμβάνω την ημέρα μου ή ευτυχώ μαζί με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-εννάζομαι, Παθ., κοιμάμαι μαζί με κάποιον, λέγεται για σαρκική επαφή, σε Πίνδ., Σοφ.

συν-εννάομαι, Παθ., *συν-εννάζομαι*, σε Ηρόδ., Λουκ.

συν-εννέτης, -ου, ό, ή (εὐνή), αυτός που μοιράζεται το κρεβάτι του με κάποιον, σύζυγος, στον ίδ.· ερωτικός σύντροφος, σε Ευρ.· θηλ. **συνευνέτις, -ιδος**, σύζυγος ή ερωμένη, παλλακίδα, στον ίδ.

σύν-ευνος, ό, ή (εὐνή), σύντροφος στο κρεβάτι, ερωτικός σύντροφος, σύζυγος, σε Πίνδ., Τραγ.

συν-ευπορέω, μέλ. -*ήσω*, **1.** συνεισφέρω από κοινού, παρέχω, προμηθεύω, χορηγώ μαζί με άλλους, σε Δημ. **2.** με γεν. πράγμ., βοηθώ με τη συνεισφορά μου, συνεργώ προσφέροντας σε κάποιον, συνεπικουρώ, στον ίδ. **3.** βοηθώ, συμβάλλω, συντελώ στην επίτευξη ενός πράγματος, σε Πλούτ.

συν-ευτῡχέω, μέλ. -*ήσω*, έχω την εύνοια της τύχης από κοινού με άλλους, σε Ευρ.

συν-εύχομαι, μέλ. -*ζομαι*, αποθ., εύχομαι ή προσεύχομαι από κοινού, σε Ευρ.· *ταῦτα δὴ ζυνεύχομαι*, εκφράζω την ίδια ευχή με άλλους, στον ίδ.

συν-ευωχέομαι, Παθ., περνώ τη ζωή μου με πολυτελείς διασκεδάσεις από κοινού με άλλους, συμμετέχω σε συμπόσιο, *τινι*, από κοινού με κάποιον, σε Λουκ.

συν-εφάπτομαι, Ιων. **συνεπ-**, μέλ. -*άψομαι*, αποθ.· **1.** με γεν. πράγμ., συμμετέχω σε κάτι, *έργου*, σε Πίνδ.· *τούς συνεφαπτομένους*, εκείνοι που συμμετέχουν (στον πόλεμο), σε Αισχίν. **2.** με γεν. προσ., λαμβάνω μέρος σε επίθεση μαζί με κάποιον, σε Ηρόδ.

συν-εφεδρεύω, μέλ. -*σω*, **I.** βρίσκομαι σε εφεδρεία από κοινού αναμένοντας να πολεμήσω τον εχθρό, σε Πολύβ. **II.** παραφυλάσσω, στήνω καρτέρι, παρακολουθώ κάποιον από κοντά, στον ιδ.

συν-εφέλκω, αόρ. α' -*είλκυσα* (πρβλ. **ἔλκω**), σύρω από κοινού κοντά μου ή κατόπιν μου, σε Πλάτ.

συν-εφέπομαι, αόρ. β' -*εφεσπόμην*, Ιων. -*επεσπόμην*, αποθ., ακολουθώ από κοινού, σε Ηρόδ.· *τινι*, με κάποιον, σε Ξεν.

συν-έφηβος, ό, αυτός που βρίσκεται στην εφηβική ηλικία συγχρόνως με κάποιον άλλο, συνομήλικος έφηβος, σε Αισχίν.

συν-εφίστημι, μέλ. -*επιστήσω*, αόρ. α' -*επέστησα*· **I.** τοποθετώ μαζί κάποιους ως φρουρούς ή φύλακες, καθιστώ κάποιον προσεκτικό, εφιστώ την προσοχή του, σε Πολύβ.· *κατόπιν* (ενν. *τόν νοῦν*), στρέφω την προσοχή μου, παρατηρώ από κοινού με κάποιον, στον ιδ. **II. 1.** Παθ., *συνεφίσταμαι*, με Ένεργ. αόρ. β', επιβλέπω, επιστατώ κάτι μαζί ή από κοινού με άλλον, σε Θουκ. **2.** εγείρομαι από κοινού, *κατά τινος*, εναντίον κάποιου, σε Κ.Δ.

συνέχεια, ή (συνεχής)· **I. 1.** ακολουθία, συνοχή, διαδοχή, εξακολουθήση, συνέχεια, σε Αριστ. **2.** συνοχή ή ακολουθία των λέξεων μέσα στην πρόταση, σε Λουκ. **II.** αδιάλειπτη προσοχή, επίμονη προσπάθεια, σε Δημ.

συνέχευα, Επικ. αντί -*έχεα*, αόρ. α' του *συνγέω*.

συνεχής, -ές (συνέχω)· αυτός που συγκρατεί, που συνέχει·

A. I. λέγεται για τόπο, αδιάσπαστος, συνεχόμενος, σε Θουκ., Πλάτ.· με *δοτ.*, τόπος που αποτελεί συνέχεια ενός άλλου, όμορος, γειτονικός, αυτός που αποτελεί ή έχει την ίδια συνοριακή γραμμή με κάποιον άλλον τόπο, σε Ηρόδ., Ευρ. **II.** λέγεται για χρόνο, αδιάλειπτος, εξακολουθητικός, διαρκής, σε Ξεν.· *τὸ ζυνεχές = συνέχεια*, σε Θουκ. **III.** λέγεται για πρόσωπα, σταθερός, αμετάπτωτος, επίμονος, καρτερικός, σε Θουκ. **B. επίρρ. σῦνεχώς**, Ιων. -*έως*· **1.** λέγεται για χρόνο, αδιαλείπτως, διαρκώς, αδιάκοπα, ασταμάτητα, σε Ησίοδ.· Υπερθ. -*έστατα*, σε Ξεν. **2.** χρησιμοποιείται με αριθμούς, εξακολουθητικά, κατ' ακολουθία, σε Αριστοφ., Θουκ. **II.** στην Επικ., *συνεχές* ως επίρρ., σε Ομήρ. Ιλ.· *συνεχές αΐεί*, αδιαλείπτως ανέκαθεν, σε Ομήρ. Οδ. (*σῦνεχές* σε Όμηρ. και *σῦνεχέως*, σε Ηρόδ.· με έκταση της πρώτης συλλαβής σε θέση άρσεως του μέτρου).

συν-εχθαίρω, μέλ. -*αρῶ*, μισώ από κοινού με άλλον, σε Ανθ.

συνέχθω, ποιητ. αντί *συνεχθαίρω*, σε Σοφ.

συν-έχω, μέλ. -*ξω*, αόρ. β' *συνέσχον* — Μέσ., μέλ. με Παθ. σημασία - *σχήσομαι*, σε Δημ.· **I. 1.** κρατώ μαζί, συγκρατώ, συσφίγγω, σε Ομήρ. Ιλ.· περικλείω, περιβάλλω, περιέχω, περιζώνω, περικυκλώνω, σε Ησίοδ., Πλάτ. **2.** κρατώ μαζί κάποιους ενωμένους, εμποδίζω τον διασκορπισμό τους, λέγεται για στρατιώτες, σε Ξεν., Δημ.· *συνεπώς, συνέχω πάλιν*, συγκρατώ την πόλη ενωμένη, εμποδίζω τη διάσπαση και την καταστροφή της, σε Ευρ.· *καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ἢ κοινωνία ζυνέχει*, σε Πλάτ.· *συνέχω τὴν πολιτείαν*, σε Δημ.· ομοίως, *ζυνέχω τὴν εἰρεσίαν*, κρατώ ενωμένους τους κωπηλάτες, τους κάνω να κωπηλατούν ρυθμικά, σε Θουκ. **3.** εξαναγκάζω, ασκώ πίεση ή βία σε κάποιον

για κάτι, σε Κ.Δ. **4.** συμπιέζω, συνθλίβω, καταθλίβω, καταπιέζω, στο ίδ. — Παθ., υφίσταμαι καταναγκασμό, στενοχωρούμαι, καταπιέζομαι, θλίβομαι, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** αμτβ., συνέρχομαι, συνενώνομαι, *εἰς ἓν*, σε Αριστ.

συν-ηβολέω (*βάλλειν*, με ένθεση του *η*), συναντώ τυχαία, συντυχαίνω, με δοτ., σε Βάβρ.

σύν-ηβος, ό, ή (ήβη), συνομήλικος νέος που είναι φίλος κάποιου, σε Ευρ. **συνηγορέω**, μέλ. -ήσω (*συνήγορος*), **I.** είμαι συνήγορος· *συνηγορέω τινί*, είμαι συνήγορος κάποιου, υπερασπίζομαι την υπόθεσή του στο δικαστήριο, σε Αριστ., Αισχίν· επίσης, *συνηγορέω υπέρ τινος*, σε Δημ· *περί τινος*, σε Αριστ. **II.** *συνηγορέω τῷ κατηγορῶ*, υποστηρίζω τον κατηγορο, σε Σοφ.

συνηγορία, ή, δικαστική υπεράσπιση κάποιου, αγόρευση υπέρ κάποιου στο δικαστήριο, σε Αισχίν.

συνηγορικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε συνήγορο (*συνήγορος*)· *τὸ συνηγορικόν*, αμοιβή συνηγόρου, που ήταν μια δραχμή την ημέρα και δινόταν μόνον στους δημοσίους συνηγόρους, σε Αριστοφ.

συν-ήγορος, -ον (άγορά), **I.** αυτός που συμφωνεί με κάποιον, σύμφωνος, σε Σοφ. **II.** ως ουσ., αυτός που συνηγορεί υπέρ κάποιου, που υπερασπίζεται την υπόθεση κάποιου στο δικαστήριο, συνήγορος, δικηγόρος, σε Αισχύλ· στην αρχαία Αθήνα οι *συνήγοροι* διακρίνονταν σε δύο κατηγορίες· **1.** δημόσιοι συνήγοροι, δέκα από τους οποίους διορίζονταν κατ' έτος προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την πόλη, σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ. **2.** ιδιωτικοί συνήγοροι (που ονομάζονταν και *δικηγόροι*), στους οποίους απαγορευόταν η είσπραξη αμοιβής, σε Δημ.

συν-ηδέατε, Ιων. αντί -ήδείτε, β' πληθ. υπερσ. του *σύννοιδα*.

συν-ήδομαι, μέλ. -ησθήσομαι, αόρ. α' -ήσθην, αποθ· **1.** χαίρομαι, τέρπομαι από κοινού με κάποιον, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ· *συνήδομαί τινι*, χαίρομαι μαζί με κάποιον, μοιράζομαι τη χαρά του, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με δοτ. πράγμ., χαίρομαι, ευαρεστούμαι για κάτι, επιχαίρω, σε Αριστ· *ἐπί τινι*, σε Ξεν. **3.** με δοτ. προσ. και πράγμ., σε Σοφ.

συν-ηδύνω, μέλ. -ύνῶ, κάνω κάτι ευχάριστο, γλυκό στη γεύση, γλυκαίνω κάτι· γενικά, συμβάλλω στο να ευφρανθεί κάποιος, ευφραίνω, τέρπω, ικανοποιώ, αγάλλω, σε Αριστ.

συνήθεια, ή (συνήθης), **I.** συναναστροφή, οικειότητα, γνωριμία, συντροφικότητα, φιλική σχέση, Λατ. *consuetudo*, σε Αισχίν. κ.λπ. **II. 1.** έξη, έθιμο, συνήθεια, σε Ομηρ. Ύμν., Πλάτ· με γεν., *ἔργου*, εξοικείωση μ' αυτό, σε Δημ. **2.** συνήθης χρήση της γλώσσας ή μιας έκφρασης, σε Αισχίν.

συν-ήθης, -ες, γεν. -εος, συνηρ. -ους (*ήθος*)· **I.** αυτός που διαμένει ή ζει μαζί με κάποιον, οικείος, φίλος, σύντροφος, σε Ησίοδ· αυτός που μοιάζει με κάποιον ως προς τις συνήθειες ή τους τρόπους του, σε Πλάτ· *συνήθης τινί*, αυτός που έχει μεγάλη οικειότητα με κάποιον, σε Πλάτ. **II. 1.** αυτός που έχει συνηθίσει σε κάτι, που έχει εξοικειωθεί με κάτι, συνηθισμένος, εξοικειωμένος, *τινί*, με ένα πράγμα, στον ίδ. **2.** λέγεται για πράγματα, συνηθισμένος, εθιμικός, κοινός, αυτός που ανήκει στον μέσο όρο, σε Σοφ., Θουκ· *τὸ σύνηθες*, συνήθεια, έθιμο, σε Ξεν. **III.** *επίρρ. -θως*, σύμφωνα με τη συνήθεια, εθιμικά, όπως συνηθίζεται, σε Αισχίν.

συν-ήθροισμαι, Παθ. παρακ. του *συναθροίζω*.

συν-ήκα, αόρ. α' του *συνήμι*.

συν-ήκω, μέλ. -ζω, **I.** έχω έλθει μαζί με κάποιον, έχω έλθει με συντροφιά, με συνοδεία, έχω συναντηθεί, ερχόμενος με κάποιον, σε Θουκ. **II.** *συνήκω εἰς ἓν*,

συναντώμαι σ' ένα και το αυτό σημείο, συνάπτομαι, συμπίπτω, καταλήγω, σε Ξεν.

συνήλθον, αόρ. β' του *συνέρχομαι*.

συν-ῆλιξ, -ῖκος, ὁ, ἡ, αυτός που είναι κοντά στην ηλικία κάποιου ή έχει ακριβώς την ίδια ηλικία με αυτόν, Λατ. *aequalis*· συμπαίκτης, σύντροφος, συνάδελφος, φίλος, σε Αισχύλ., Ανθ.

συν-ηλῦσίη και -ήλῦσις, -εως, ἡ (*ῆλυθον*, αόρ. β' του *ἔρχομαι*), συνέλευση, συνάθροιση, συνάντηση, σύναξη, σε Ανθ.

συνημερευτής, -οῦ, ὁ, καθημερινός σύντροφος κάποιου, αυτός με τη συντροφιά του οποίου περνάει κάποιος την ημέρα του, σε Αριστ.

συν-ημερεύω, μέλ. -*σω*, διέρχομαι, περνώ την ημέρα μαζί με κάποιον ή με συντροφιά, *τινί*, σε Ξεν. κ.λπ.

συνημοσύνη, ἡ, χρησιμ. στον πληθ. όπως το *συνθῆκαι*· αμοιβαίες συμφωνίες, συνθήκες, συμβόλαια, συμβάσεις, επίσημες δεσμεύσεις ή υποσχέσεις, σε Ομήρ. Ιλ.

συνήμων, -ον (συνήμι), συνενωμένος, συνδεδεμένος με κάποιον, συναγωνιστής, σύντροφος.

συνήορος, Δωρ. και Αττ. **συνάορος, -ον (συναίρω)**· **1.** αυτός που είναι συνδεδεμένος, δεσμευμένος, παντρεμένος με κάποιον, σύντροφος κάποιου, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ. **2.** απόλ., αυτός που είναι ενωμένος με τα δεσμά του γάμου, και ως ουσ., ο ή η σύζυγος, σε Ευρ.

συν-ηρετέω, μέλ. -*ήσω* (*ἐρέτης*), κωπηλάτω από κοινού· γενικά, βοηθώ, συμβάλλω, συμπράττω, *τινί*, σε Σοφ.

συν-ηρεφής, -ές (ἐρέφω), αυτός που έχει καλυφθεί από πυκνή σκιά, σκιασμένος, δασώδης, σε Ηρόδ., Πλούτ.· μεταφ., *ζυνηρεφές πρόσωπον*, συννεφιασμένο, σκυθρωπό πρόσωπο, σε Ευρ.

συν-ήρμουςμαι, Παθ. παρακ. του *συναρμόζω*.

συν-ήρπᾶσα, -ασθην, Ενεργ. και Παθ. αόρ. α' του *συναρπάζω*.

συν-ησσάομαι, Αττ. -**ττάομαι**, Παθ., ηττώμαι, νικιέμαι, κυριεύομαι από κοινού, σε Ξεν.

συν-ηχέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** ηχώ μαζί ή σε ταυτοφωνία, σε αρμονία με, σε Πλούτ. **II.** ηχώ ως απάντηση σε κάποιον, αντηχώ, αντιλαλώ, με δοτ., σε Θεόφρ.

συνήχθην, Παθ. αόρ. α' του *συνάγω*.

συνήψα, αόρ. α' του *συνάπτω*.

συν-θαῖκέω, μέλ. -*ήσω*, κάθομαι μαζί με κάποιον, συγκάθημαι· *συνθακέω νυκτί*, συσκέπτομαι με τη νύχτα, δηλ. μένω ξάγρυπνος από τις σκέψεις, σε Ευρ.

σύν-θαῖκος, -ον, αυτός που κάθεται μαζί με κάποιον ή με συντροφιά· *Ζηνὶ σύνθακος θρόνων*, αυτή που μοιράζεται τον θρόνο του Δία, σύνθρονη, λέγεται για την Αιδώ, σε Σοφ.· γενικά, συμμετοχος, σύντροφος, συνέταιρος, σε Ευρ.

συν-θάλπω, μέλ. -*ψω*, θερμαίνω, ζεσταίνω αμοιβαίως· μεταφ., θερμαίνω την ψυχή κάποιου, του καταπραύνω την ψυχή με κολακευτικά λόγια, σε Αισχύλ.

συν-θάπτω, μέλ. —*ψω*, θάβω μαζί, βοηθώ στην ταφή κάποιου, σε Αισχύλ., Τραγ., Πλάτ. κ.λπ.· *τινά τινι*, θάβω κάποιον με τη βοήθεια κάποιου, σε Ευρ. — Παθ., θάβομαι μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

συν-θεάομαι, αποθ.· **1.** βλέπω μαζί ή έχω κοινή θέα με κάποιον, λέγεται για τους θεατές των αθλητικών αγώνων, σε Πλάτ., Ξεν. **2.** εξετάζω, παρατηρώ μαζί, συνεξετάζω, ερευνώ, σε Ξεν.

συν-θεᾷτής, -οῦ, ὁ, αυτός που είναι επίσης θεατής, που κάθεται μαζί με κάποιον στο θέατρο και παρακολουθεί την παράσταση, σε Πλάτ.

συν-θέμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *συντίθημι*.

σύνθεο, Επικ. αντί -*θοῶ*, προστ. Μέσ. αορ. β' του *συντίθημι*.

συν-θερίζω, θερίζω μαζί με άλλους, σε Αριστοφ.

συν-θεσία, ή (συντίθημι), κατά κανόνα στον πληθ., όπως το *συνθηῖται*· σύμβαση, συνθήκη, σύμφωνο, σε Ομήρ. Ιλ.· Επικ. γεν. πληθ., *συνθεσιάνων*, στον ιδ.

σύνθεσις, ή (συντίθημι), I. το να θέτει κάποιος κάτι μαζί με κάτι άλλο, σύνθεση, σύνδεση, συνδυασμός, συναρμογή, σύνταξη, σε Πλάτ.· *γραμμαμάτων συνθέσεις*, δηλ. συλλαβές και λέξεις, σε Αισχύλ.· επίσης, λέγεται για τη σύνθεση, πλοκή συγγραφικού έργου, σε Ισοκρ. **II.** μεταφ., όπως το *συνθεσία*, συμφωνία, συνθήκη, σύμβαση, σύμφωνο, σε Πίνδ., Πλούτ. **III.** το Λατ. *synthesis* σήμαινε φορεσιά, αλλαξιά ρούχων, σε Μαρτιάλ.· ιδίως λεγόταν για τη χαλαρή, άνετη τήβεννο που φορούσαν οι Ρωμαίοι στα συμπόσια, στον ιδ. **συν-θετέον**, ρημ. επίθ. του *συντίθημι*, αυτό που πρέπει κάποιος να συνθέσει, να συντάξει, σε Πλάτ.

συνθετικός, -ή, -όν (συντίθημι), αυτός που έχει συνθετικές, συνδυαστικές δεξιότητες, δημιουργικός, σε Πλάτ., Λουκ.

σύν-θετος, -ον, I. αυτός που είναι αποτέλεσμα συνθέσεως, που αποτελείται από μέρη, που δεν είναι απλός, σύνθετος, πολυμερής· πολύπλοκος, περίπλοκος, σε Αριστ. **II.** αυτός που έχει συντεθεί ή δημιουργηθεί με τη φαντασία, πλασματικός, φανταστικός, σε Αισχύλ. **III.** μεταφ., αυτός που έχει συμφωνηθεί, που γίνεται σύμφωνα με τους όρους μιας συνθήκης, συμφωνημένος, συνομολογημένος· *ἐκ συνθέτου*, κατόπιν συμφωνίας, σύμφωνα με τους όρους της συνθήκης, Λατ. *ex composito*, σε Ηρόδ.

συν-θέω, μέλ. -*θεύσομαι*, **I.** τρέχω μαζί με κάποιον, έχω την ίδια τροχιά, πορεία· μεταφ., *οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή*, η συνέλευση αυτή δεν θα κυλήσει ομαλά, δηλ. δεν θα τελεσφορήσει για μας, δεν θα έχει αίσιο τέλος, σε Ομήρ. Οδ. **II.** τρέχω μαζί, έχοντας δηλ. ως προορισμό το ίδιο σημείο με κάποιον, συγκλίνω σ' ένα σημείο, σε Ξεν.

συν-θεωρέω, μέλ. -*ήσω*, μετέχω ως *θεωρὸς* σε, θρησκευτική αποστολή, πορεύομαι μαζί πηγαίνοντας σε γιορτή ή πανηγύρι, σε Λυσ.· *τινί*, με κάποιον, σε Αριστοφ.

συνθήκη, ή (συντίθημι), I. σύνθεση, συνδυασμός, λέγεται για λέξεις και προτάσεις, σε Λουκ. **II. 1.** συμφωνία που προκύπτει από αμοιβαία συναίνεση, συνθήκη, σύμβαση, σύμφωνο, σε Πλάτ., Αριστ.· *ἐκ συνθήκης*, Λατ. *ex composito*, σύμφωνα με τη συνθήκη, με αμοιβαία συμφωνία, σε Πλάτ.· *κατὰ συνθήκην*, με αμοιβαία συναίνεση, συμβατικά, σε Αριστ. **2.** άρθρο, όρος συμφωνίας ή συνθήκης, σε Θουκ.· κατά κανόνα στον πληθ., άρθρα, όροι μιας συμφωνίας και, περιληπτικά, συμφωνία, σύμβαση, σύμφωνο, συμβόλαιο, συνθήκη, σε Ηρόδ., Αττ.· *συνθήκας ποιέσθαι τινι*, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *ἐκ τῶν συνθηκῶν*, σύμφωνα με όσα απορρέουν από τις συνθήκες, σε Ισοκρ.· *κατὰ τὰς συνθήκας*, σε Θουκ.

σύν-θημα, -ατος, τό (συντίθημι),· 1. οτιδήποτε έχει συμφωνηθεί, αυτό για το οποίο προηγήθηκε συμφωνία, σημείο που έχει προσυμφωνηθεί, κρυπτογραφικό σημάδι, σινιάλο, σύμβολο, σε Ηρόδ., Θουκ.· *συνεπώς, δέλτον ἐγγεγραμμένην ζυνθήματα*, πινακίδα που έχει χαραγμένα πάνω της συνθηματικά γράμματα ή σύμβολα, σε Σοφ. **2.** συνθηματική λέξη ή φράση που λειτουργεί ως σημάδι αναγνώρισης και διευκολύνει τη συνεννόηση, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *σύνθημα παρέρχεται*, συνθηματική λέξη ή κοινή φράση που διαδίδεται από στόμα σε στόμα, σε Ξεν.· *σύνθημα παραδιδόναι*,

παραγγέλλειν, μεταβιβάζω, διαβιβάζω τη συνθηματική λέξη, στον ίδ. **3.** οποιοδήποτε σύμβολο, χαρακτηριστικό σημείο ή σινιάλο, σημάδι, σε Σοφ. **4.** = *συνθῆκαι*, συμφωνία, σύμβαση, σε Πλάτ.· *σύνθημα ποιεῖσθαι*, σε Ξεν.· *ἀπὸ συνθήματος*, κατόπιν συμφωνίας, με αμοιβαία συναίνεση, Λατ. *ex composito*, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ομοίως ἐκ συνθήματος*, σε Ηρόδ.

συνθηρᾶτής, -οῦ, ὁ, αυτός που παίρνει μέρος από κοινού με άλλους στο κυνήγι, *τινός*, σε Ξεν.

συν-θηράω, μέλ. -άσω [*ā*], **1.** κυνηγώ μαζί, πηγαίνω για κυνήγι μαζί με άλλους, σε Ξεν.· *τινί*, με κάποιον, στον ίδ. **2.** συλλαμβάνω, «πιάνω», κερδίζω, αποκτώ κάτι, στη Μέσ., σε Σοφ. — Παθ., *χειῖρες συνθηρῶμεναι*, χέρια που τα έπιασαν και τα έδεσαν μαζί, στον ίδ.

συνθηρευτής, -οῦ, ὁ, = *συνθηρατής*, σε Ξεν.

συν-θηρεύω, μέλ. -σω, = *συνθηράω*, σε Πλάτ.

σύν-θηρος, ον (θήρα), 1. αυτός που κυνηγάει, θηρεύει μαζί με κάποιον, *τινι*, σε Ξεν.· απόλ., αυτός που βγαίνει για κυνήγι με συντροφιά, σε Ανθ. **2.** με γεν., αυτός που κυνηγάει, αναζητεί κάτι μαζί με κάποιον άλλο, σε Ξεν.

συν-θιάσώτης, -ου, ὁ, αυτός που μετέχει σε θίασο (*θίασος*), σε ὁμίλο, σε συντροφιά· γενικά, φίλος, σύντροφος, σε Αριστ.

συν-θλάω, μέλ. -άσω [ᾶ], συνθλίβω, συντρίβω μαζί — Παθ., έχω καταθρυμματιστεί σε κομμάτια, σε Κ.Δ.

συν-θλίβω[ι], μέλ. -ψω, συμπιέζω, πιέζω μαζί ή ταυτοχρόνως, σε Αριστ.

συν-θνήσκω, μέλ. -θᾶνωμαι, πεθαίνω επίσης ή μαζί με κάποιον, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ.· με δοτ., *θανόντι συνθανεῖν*, σε Σοφ.· λέγεται για πράγματα, *συνθνήσκουσα σποδός*, αυτή που εκπνέει μαζί με τις φλόγες της νεκρικής πυράς, σε Αισχύλ.· *ή γὰρ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς*, τους συνοδεύει ακόμη και στον θάνατό τους, σε Σοφ.

συν-θοινάτωρ[ᾱ], -ορος, ὁ, αυτός που λαμβάνει μέρος σε συμπόσιο, συνδαιτυμόνας, συμποσιαστής, σε Ευρ.

συν-θρᾶνόομαι, Παθ., θρυμματίζομαι σε κομμάτια, κατασυντρίβομαι, σε Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

συν-θραύω, μέλ. -σω, θρυμματίζω, συντρίβω, κομματιάζω, σε Ευρ.

σύν-θρηνος, -ον, αυτός που θρηνεί, κλαίει μαζί με κάποιον, *τινι*, σε Ανθ.· αυτός που συμμετέχει στον θρήνο, σε Αριστ.

συν-θριαμβεύω, μέλ. -σω, λαμβάνω μέρος σε θρίαμβο, σε Πλούτ.

σύν-θρονος, -ον, αυτός που έχει ενθρονιστεί μαζί με κάποιον άλλο, ομόθρονος, *τινι*, σε Ανθ.

σύν-θροος, -ον, αυτός που ηχεί μαζί ή ταυτόχρονα, που εκπέμπει τον ίδιο ήχο, ταυτόφωνος, ομόηχος, με δοτ., σε Ανθ.

συν-θρύπτω, μέλ. -ψω, θραύω σε κομμάτια, κομματιάζω· συντρίβω, θρυμματίζω, σε Κ.Δ.

συν-θύω, μέλ. -θύσω, προσφέρω από κοινού θυσία, θυσιάζω μαζί με, σε Αισχίν.· *τινί*, μαζί με κάποιον, σε Ευρ.

συνϊδεῖν, απαρ. αορ. β' του *συνοράω*.

συνιεῖ, γ' ενικ. του *συνίημι* (όπως αν προερχόταν από τύπο *συνιέω*).

συνιέμεν, Επικ. αντί *συνεῖναι*, απαρ. του *συνίημι*.

συν-ιερέυς, -έως, ὁ, αυτός που είναι επίσης ιερέας, που κατέχει και αυτός ιερατικό αξίωμα, σε Πλούτ.

συν-ιζάνω, μόνο σε ενεστ. και παρατ. **1.** κατακαθίζω, καταπέφτω, σε Θεόκρ., Πλούτ. **2.** καταλαγιάζω, λέγεται για τον άνεμο, σε Λουκ.

συνίζησις, -εως, ή, καθίζηση, καταβύθιση, βούλιαγμα, σε Πλούτ.

συν-ίζω, μέλ. -ιζήσω, κάθομαι μαζί, συγκάθημαι, συνεδριάζω, συσκέπτομαι, σε Ηρόδ.

συν-ίημι, Αττ. *ξυν-*, β' πρόσ. -ίης· γ' ενικ. και πληθ. -ιεῖ, -ιοῦσι· προστ. *ξυνίει*· γ' ενικ. υποτ. -ίη· απαρ. -ιέναι, Επικ. -τέμεν· μτχ. -ιείς· παρατ. *συνίην* ή -ιείν· γ' πληθ. *ξυνίσσαν*, Επικ. *ξύνιεν*· μέλ. *συνήσω*, αόρ. α' *συνήκα*, Επικ. *ξυνέκα*· προστ. αορ. β' *σύνες*, μτχ. *συνεῖς* — Μέσ., γ' ενικ. αορ. β' *ζύνετο*, α' πληθ. υποτ. *συνώμεθα*· **I. 1.** οδηγώ ή στέλνω μαζί σε σύγκρουση, με εχθρική σημασία, όπως το Λατ. *committere*· *ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** Μέσ., έρχομαι ή καταλήγω στο ίδιο σημείο, έρχομαι σε συμφωνία, στο ίδ. **II. 1.** μεταφ., αντιλαμβάνομαι, ακούω, με αιτ. πράγμ., σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω, εννοώ· *ξυνίημι ἀλλήλων*, καταλαβαίνω τη

γλώσσα των άλλων, την ξένη γλώσσα, σε Ηρόδ.· κατά κανόνα με αιτ. πράγμ., στον ίδ., Αττ.· απόλ., *τοῖς ξυνεῖσι*, σε αυτούς που καταλαβαίνουν, στους νοήμονες, στους εχέφρονες, σε Θέογν.

συν-ικνέομαι, μέλ. *-ίζομαι*, αόρ. β' *-ἴκομην*, φθάνω σε, επιδεικνύω ενδιαφέρον, σε Αριστ.

συνίμεν, Επικ. αντί *συνιέναι*, απαρ. του *σύνειμι* (*εἶμι*, Λατ. *ibo*).

συνιοῦσι, γ' πληθ. του *συνίημι* (όπως αν προερχόταν από τύπο *συνιέω*).

συν-ἰππαρχος, ὁ, συναρχηγός, συνδιοικητής ιππικού, αυτός που φέρει από κοινού το αξίωμα του ἱππάρχου, σε Ηρόδ.

συν-ιππεύς, -έως, ὁ, αυτός που συνυπηρετεί με κάποιον στο ιππικό, συμμαχητής, σύντροφος στο σώμα του ιππικού, σε Δημ.

σύνισαν, **I.** Επικ. γ' πληθ. παρατ. του *σύνειμι* (*εἶμι*, Λατ. *ibo*), πήγαν μαζί. **II.** Επικ. γ' πληθ. υπερσ. του *σύνοιδα*, γνωρίζουν, συνειδητοποιούν από κοινού.

συν-ιστάω, = *συν-ίστημι* **III**, σε Κ.Δ.

συν-ίστημι, παρατ. *-ίστην*, μέλ. *συστήσω*, αόρ. α' *συνέστησα*·

A. I. τοποθετώ, στερεώνω, στήνω μαζί, συνδυάζω, συνάπτω, συνδέω, συνενώνω, σε Ηρόδ., Θουκ.· *μαντικήν ἑαυτῷ συστήσαι*, καταφέρνω να ενωθώ με τη μαντική τέχνη, δηλ. να γίνω κάτοχός της, να την γνωρίζω ενδελεχώς, σε Ηρόδ. **II.** συνάπτω, τακτοποιώ, βάζω μαζί, διευθετώ, συσχηματίζω, μορφοποιώ, συνενώνω, σε Θουκ., Δημ.· *επινοώ, διοργανώνω, ορίζω, συνίστημι θάνατον ἐπὶ τινι*, σε Ηρόδ.· *συνίστημι τιμὰς*, ορίζω τις τιμές που πρέπει να αποδοθούν, σε Δημ.· ομοίως σε Μέσ. αόρ. α', σε Ισοκρ. **III. 1.**

φέρνω κάποιους κοντά ώστε να γίνουν φίλοι, παρουσιάζω τον έναν στον άλλο, κάνω τις συστάσεις, *τινά τινι*, σε Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., *συνεστάθη Κύρῳ*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για οφειλέτη, παρουσιάζω, παρέχω κάποιον ως εγγυητή, *τινά τινι*, σε Ισοκρ. **B.** Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' *συνέστην*· παρακ. *συνέστηκα*, *μτχ. συνεστηκώς*, συνηρ. *συνεστώς, -ῶσα, -ὼς ἢ -ός*, Ιων. *συνεστεώς, -εῶσα, -εὼς*· επίσης, Μέσ. μέλ. *συστήσομαι*· **I.** στέκομαι μαζί, σε Ηρόδ., Ξεν.· λέγεται για στρατιώτες, παρατάσσομαι, σχηματίζω παράταξη μάχης, σε Ξεν. **II. 1.** με εχθρική σημασία, *πολέμοιο συνεσταότος*, όταν συνήφθη η μάχη, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, λέγεται για πρόσωπα, *συνίστασθαί τινι*, συμπλέκομαι σε μάχη, συναντώ σε μάχη, έρχομαι στα χέρια, συμπλέκομαι, συγκρούομαι, σε Ηρόδ., Αττ.· απόλ., *συνεστηκότων τῶν στρατηγῶν*, όταν οι στρατηγοί διαφωνούσαν, σε Ηρόδ. **2.** εμπλέκομαι, περιπλέκομαι σε κάτι, *λιμῶ καὶ καμάτῳ*, στον ίδ.· *συνεστῶτες ἀγῶνι*, σε Θουκ. **III. 1.** συνιστώ, δημιουργώ όμιλο, συνδέομαι στενά, οργανώνω, συγκροτώ σύνδεσμο, στον ίδ.· *τὸ ξυνιστάμενον*, συνωμότες, σε Αριστοφ.· ομοίως, *οἱ ξυνεστῶτες, τὸ συνεστηκός*, σε Θουκ., Αισχίν. **2.**

σχετίζομαι, συνδέομαι στενά, όπως π.χ. με τα δεσμά του γάμου, με σύστ. αντ., *λέχος Ἡρακλεῖ ξυστᾶσα*, σε Σοφ. **IV. 1.** συνίσταμαι, μορφοποιούμαι, σχηματίζομαι, συντίθεμαι, σε Ξεν. **2.** συμβαίνω, γίνομαι, προκύπτω, σε Δημ. **3.** συντηρώ, υπομένω, επιμένω, διαρκώ, εξακολουθώ, σε Ηρόδ.· με στρατιωτική σημασία, *ξυνεστὼς στρατός*, αυτός που έχει συγκροτηθεί καλά, πειθαρχημένος, εξασκημένος, οργανωμένος, τακτικός, σε Ευρ.· *στράτευμα συνεστηκός*, καλά οργανωμένο στράτευμα, ετοιμοπόλεμο, σε Δημ. **V.** είμαι συμπαγής, σταθερός, στερεός, σε Ξεν. **VI.** συστέλλομαι, ζαρώνω, συνοφρυώνομαι, *ξυνεστὸς φρενῶν* = *σύστασις* **B. II. 2.**, σε Ευρ.

συν-ίστωρ, -ορος, ὁ, ἡ, **1.** αυτός που γνωρίζει κάτι από κοινού με κάποιον άλλο, γνώστης, συνειδητοποιημένος· *ὡς θεοὶ ξυνίστορες*, όπως οι θεοί γνωρίζουν, είναι μάρτυρες, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** με αιτ. (οπότε συντάσσεται ως

ρήμα), *πολλά συνίστορα κακά*, αυτός που είναι γνώστης πολλών συμφορών, σε Αισχύλ.

συνισχναίνω, μέλ. -*ανῶ*, λιγοστεύω, αδυνατίζω, αφυδατώνω από κοινού· μεταφ. από κοινού, περιστέλλω, λιγοστεύω, ελαττώνω, σμικρύνω κάτι, σε Ευρ.

συν-ισχυρίζω, μέλ. -*σω*, είμαι ισχυρός από κοινού με κάποιον άλλο, σε Ξεν.

συν-ίσχω, = *συνέχω*, Παθ., υποφέρω, πάσχω, καταθλίβομαι, σε Πλάτ.

συν-ναίω, κατοικώ, διαμένω, συγκατοικώ μαζί με άλλους, συνοικώ, συζώ, συμβιώνω, με δοτ., σε Αισχύλ., Σοφ.

συν-νάσσω, μέλ. -*ζω*, συμπιέζω σφιχτά, με δύναμη, σε Ηρόδ.

συν-ναυβάτης[ᾱ], -ου, ὁ, συνεπιβάτης στο πλοίο, συνταξιδιώτης, σε Σοφ.

συν-ναυμάχew, μέλ. -*ήσω*, εμπλέκομαι σε ναυμαχία μαζί με άλλους, με δοτ., σε Ηρόδ., Αριστοφ.

συν-ναύτης, -ου, ὁ, ναύτης στο ίδιο πλοίο με κάποιον άλλον ναύτη, αυτός που υπηρετεί ως ναύτης στο ίδιο πλοίο με κάποιον άλλον ναύτη, συνταξιδιώτης, σε Σοφ., Ευρ.

συν-νέμω, μέλ. -*νεμῶ*, βόσκω μαζί το κοπάδι, λέγεται για βοσκό· γενικά, κάνω κάποιον κοινωνό, μέτοχο, συνέταιρο, σε Πλούτ.

συννενέαται, Ιων. γ' πληθ. Παθ. παρακ. του *συννέω*.

συν-νεύω, μέλ. -*σω*, **I.** κλίνω σε κάποιο ή στο ίδιο μέρος, συμπίπτω, σε Πλούτ. **II.** συναινάω, συγκατανεύω, συμφωνάω, εγκρίνω, σε Σοφ.

συν-νέφελος, -ον (νεφέλη), συννεφιασμένος, νεφελώδης· μεταφ., σκυθρωπός, συνοφρυωμένος, κατσουφιασμένος, σε Θουκ.

συν-νεφέω, παρακ. -*νένοφα*, **I.** συνάζω, συναθροίζω τα σύννεφα, φέρνω τη συννεφιά, λέγεται για τον Δία, συννεφοσυνάχτης, σε Αριστοφ.· απρὸς., *συννεφεῖ*, έχει συννεφιά (πρβλ. [ὔει](#)), σε Αριστ. **II.** μεταφ. λέγεται για πρόσωπα, σκυθρωπιάζω, είμαι κατηφής, κατσουφιάζω, στραβομουτσουνιάζω, *συννεφοῦσα ὄμματα*, έχοντας σκυθρωπό, σκοτεινό βλέμμα, σε Ευρ.

συν-νεφής, -ές (νέφος), συννεφιασμένος, νεφελώδης· λέγεται για ανθρώπους, σκυθρωπός, μελαγχολικός, κατηφής, κατσούφης, σε Ευρ.

συν-νέω, μέλ. -*νήσω*, συγκεντρώνω, συσσωρεύω, επισωρεύω, σε Ηρόδ. — Παθ., μτχ. Παθ. παρακ. *ζυννενημένος*, σε Θουκ.· Ιων. γ' πληθ. Παθ. παρακ. *συννενέᾳται*, σε Ηρόδ.

συν-νέω, μέλ. *νεύσομαι*, κολυμπώ μαζί ή με, σε Λουκ.

συν-νήχομαι, μέλ. -*ζομαι*, αποθ., κολυμπώ μαζί με κάποιον, *τινι*, σε Λουκ.

συν-νικάω, νικώ, κυριεύω, κατακτώ μαζί με κάποιον, *τινί*, σε Ευρ.

συν-νοέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** σκέφτομαι ή στοχάζομαι κάτι, σε Σοφ., Πλάτ.·

ομοίως, στη Μέσ., σε Ευρ. **II.** συλλαμβάνω με το νου μου, καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι, εννοώ, σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αριστοφ.

σύννοια, Ιων. -*ίη, ή 1.* στοχασμός, βαθιά σκέψη, διανόηση, σε Σοφ. κ.λπ.· *συννοίη έχομενος*, βυθισμένος στις σκέψεις του, σε Ηρόδ. **2.** εναγώνια σκέψη, ανησυχία, φροντίδα, στενοχώρια, σε Αισχύλ., Ευρ.· *συννοία οἶον δέδρακε*, από τις τύψεις του ό,τι έκανε, σε Ευρ.

σύν-νομος, -ον (νέμομαι), 1. αυτός που βόσκει από κοινού, που βόσκει κατά αγέλες, σε Αριστοφ. κ.λπ.· μεταφ., *ἄταισι σύννομοι*, αυτός που έχει ως σύντροφο τις συμφορές, σε Αισχύλ. **2.** *σύννομός τινί τινος*, αυτός που μετέχει από κοινού με κάποιον σε κάτι, συμμέτοχος· *λέκτρων σύννομε*, εσύ που μοιράζεσαι το κρεβάτι του, στον ίδ.· μεταφ., *θαλάσσης σύννομοι πέτραι*, λέγεται για τις Συμπληγάδες πέτρες, που βρίσκονταν μεταξύ δύο θαλασσών, σε Ευρ. **3.** απόλ., ως ουσ., *σύννομος, -ό, ή*, σύντροφος, εταίρος,

συμπολεμιστής, λέγεται για στρατιώτες, σε Αισχύλ., Σοφ.· λέγεται, επίσης για γυναίκα σύζυγο, σε Σοφ.

σύν-νοος, -ον, Αττ. συνηρ. **-νους, -ουν**· **1.** αυτός που είναι βυθισμένος σε βαθιά περισυλλογή, στοχαστικός, σκεπτικός, σε Ισοκρ. **2.** αυτός που βρίσκεται σε περίσκεψη, συλλογισμένος, σε Αριστ.

συν-νοσέω, μέλ. *-ήσω*, νοσώ επίσης, είμαι και εγώ άρρωστος, σε Ευρ.· *τινί*, από κοινού με κάποιον, στον ιδ.

συν-νυμφοκόμος, -ον, αυτός που βοηθάει στον στολισμό της νύφης ή αυτός που τη συνοδεύει στο σπίτι του γαμπρού, σε Ευρ.

συν-οδεύω, μέλ. *-σω*, ταξιδεύω με συνοδεία ή συντροφιά, συμπορεύομαι, συμβαδίζω, συνοιδοπορώ, σε Πλούτ.

συνοδία, ή, I. το να ταξιδεύει κάποιος με συντροφιά, συνοδοιπορία, σε Κικ. **II.** όμιλος, συντροφιά ταξιδιωτών, караβάνι, σε Κ.Δ.

συν-οδίτης[ι], -ου, ό, αυτός που είναι μέλος συνόδου (*σύννοδος*), είναι δηλ. μέλος ενός ομίλου, μιας συντροφιάς, συνοδοιπόρος, συνταξιδιώτης, σε Ανθ.

συν-οδοιπορέω, μέλ. *-ήσω*, ταξιδεύω, οδοιπορώ μαζί, συνταξιδεύω, *τινί*, με κάποιον σε Λουκ.

συνοδοιπορία, ή, συμπόρευση, το να ταξιδεύει, να οδοιπορεί κάποιος συντροφιά με κάποιον άλλο, σε Βάβρ.

συν-οδοιπόρος, ό, συνταξιδιώτης, συνοδοιπόρος, σε Ξεν., Λουκ.

σύν-οδος, ό, ή, = *συνοδοιπόρος*, σε Ανθ.

σύννοδος, ή, I. 1. συνάθροιση προκειμένου να επακολουθήσει σύσκεψη, συνέλευση, συνεδρίαση, σε Ηρόδ., Αττ.· *ζύνοδοι*, πολιτικοί σύλλογοι ή πολιτικές συνελεύσεις, σε Αριστοφ., Θουκ. **2.** εθνική συνέλευση, όπως το *πανήγυρις*, σε Θουκ., Αριστ. **3.** με εχθρική σημασία, σύγκρουση, συμπλοκή δύο αντιπάλων στρατευμάτων, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, συνάθροιση, πρόσοδος, έσοδα, *χρημάτων σύννοδοι*, σε Ηρόδ. **2.** ένωση, σύγκληση, συνάντηση, λέγεται για τα στενά του Ελλησπόντου, σε Ευρ.· *ήζύννοδος τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι*, ένωση που προκύπτει από προσέγγιση, σε Πλάτ.

σύν-οιδα, παρακ. με σημασία ενεστ. (καθώς δεν υπάρχει ενεστ. *συνείδω*), α' πληθ. *ζύνισμεν*, γ' πληθ. *-ίσασι*· προστ. *ζύνιθι*· απαρ. *-ιδέναι*, υπερσ. με σημασία παρατ. *συνήδειν*, Αττ. *-ήδη*, δυϊκ. *-ήστην*, πληθ. *-ήσμεν*, *-ήστε*, *-ήσαν*, Ιων. β' πληθ. *-ηδέατε*· μέλ. *συνείσομαι*, σπανίως *συνειδήσω*· **1.** μοιράζομαι από κοινού τη γνώση ενός πράγματος, έχω γνώση, είμαι γνώστης ενός πράγματος, Λατ. *conscius esse*, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** *ἐαυτῶ συνειδέναι τι*, συνειδητοποιώ κάτι, συναισθάνομαι, έχω ενδόμυχη γνώση για κάτι, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· με *μτχ.*, που μπορεί να βρίσκεται· **α)** σε ονομ., *ζύνοιδα ἐμαυτῶ οὐδ' ὅτιοδν σοφὸς ὢν*, σε Πλάτ.· χωρίς την αυτοπαθ. αντων., συναισθάνομαι ότι, *ζύνοισθά γ' εἰς ἔμ' οὐκ εὔορκος ὢν*, σε Ευρ. **β)** με *δοτ.*, *ζύνοιδα ἐμαυτῶ οὐδὲν ἐπισταμένῳ*, έχω μέσα μου τη συναίσθηση ότι δεν γνωρίζω τίποτε, σε Πλάτ. **γ)** με *αιτ.*, *ζύνοιδ' Ὁρέστην σε ἐκπαγλουμένην*, γνωρίζω καλά ότι τον θαύμαζες, σε Αισχύλ. **3.** απόλ., *ζυνειδώς, α)* συνεργός, συναίτιος, συνένοχος· *ζυνειδώς τις*, σε Θουκ.· επίσης, *ό ζυνειδώς τινι*, στον ιδ. **β)** ουδ., *τὸ συνειδός = συνειδήσις*, συνειδηση, συναίσθηση, σε Δημ.

συν-οικειόω, μέλ. *-ώσω*, καθιστώ κάποιον οικείο σε κάποιον άλλον, φέρνω σε επαφή, συσχετίζω, συνάπτω, συνδέω, *τινά τινι*, σε Πλούτ. κ.λπ. — Παθ., συνδέομαι με δεσμούς συγγενείας, σε Αριστ.

συν-οικέω, μέλ. *-ήσω*, **I. 1.** κατοικώ, διαμένω από κοινού, συγκατοικώ, σε Πλάτ. κ.λπ.· *συνοικέω τινί*, ζω με κάποιον, συμβιώνω, συζώ, σε Αισχύλ. κ.λπ.

2. συζώ με κάποια γυναίκα ως νόμιμη σύζυγος ή απλώς συγκατοικώ, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *τούτων συνοικησάντων γίνεται Κλεισθένης*, από τον γάμο τους γεννήθηκε ο Κλεισθένης, σε Ηρόδ. **3. α)** μεταφ., *ἄχθος ᾧ ξυνοικεῖ*, συζεῖ, έχει σύντροφο στη λύπη του, σε Σοφ.· ομοίως, *συνοικέω φόβῳ*, σε Ευρ.· *ἡδοναῖς, ἀμαθία*, σε Πλάτ.· *ἵππικοις ἐν ἡθεσι ξυνοικέω*, έχω εξοικειωθεί με τη συμπεριφορά των αλόγων, σε Ευρ. **β)** αντιστρόφως, όταν το πράγμ. τίθεται ως υποκ., *γῆρας ἵνα πάντα κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ*, γεροντική ηλικία, την οποία συντροφεύουν όλες οι συμφορές, σε Σοφ.· λέγεται για τον δηλητηριασμένο χιτώνα του Ηρακλή, προσκολλώμαι, εφάπτομαι στενά, στον ιδ. **Π.** με αιτ. τόπου, κατοικώ, κατακτώ ή αποικίζω από κοινού με· *Κυρηναίοισι συνοικέω λιβύην*, σε Ηρόδ. — Παθ., λέγεται για χώρα, είμαι πυκνοκατοικημένος, σε Ξεν.

συν-οίκημα, -ατος, τό, πρόσωπο με το οποίο συζεῖ κάποιος· συγκάτοικος, σε Ηρόδ.

συνοίκησις, -εως, ή, συγκατοίκηση, συμβίωση· *πωλέεσθαι ἐπὶ συνοίκησι* (Ιων. αντί -ήσει), σε Ηρόδ.

συνοικήτωρ, -ορος, ό, συγκάτοικος, σύνοικος, σε Αισχύλ.

συνοικία, ή, I. = *συνοίκησις*, συγκατοίκηση· *Παλλάδος δέξομαι ξυνοικίαν*, να αποδεχθώ την πρόσκληση να συγκατοικήσω μαζί της, σε Αισχύλ. **Π.** όμιλος ανθρώπων που ζουν μαζί, αποικία, κοινότητα, σε Πλάτ. **ΠΙΙ. 1.** σπίτι στο οποίο ζουν πολλές οικογένειες μαζί, σπίτι που είναι διαιρεμένο σε διαμερίσματα, Λατ. *insula*, αντίθ. προς το *οίκηία* (σπίτι που κατοικείται από μία μόνο οικογένεια, μονοκατοικία), σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ. **2.** παρακείμενο οίκημα, παράσπιτο, παροικία, εξοχικό σπίτι, δωμάτιο που βρισκόταν έξω από το κυρίως σπίτι, σε Αριστοφ.

συν-οικίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, παρακ. -ώκικα· **I.** κάνω κάποιον να συγκατοικήσει με κάποιον άλλο, σε Ισοκρ.· *συνοικίζω τινὶ τὴν θυγατέρα*, του δίνω να παντρευτεί την κόρη μου, σε Ηρόδ. **Π.** συγκεντρώνω σε μια πόλη, συνενώνω υπό τη διοίκηση μιας πρωτεύουσας ή μητροπόλεως· *ξυνοικίζω πάντας* (ενν. *ἐς τὰς Ἀθήνας*), σε Θουκ. — Παθ., *ξυνοικισθείσης πόλεως*, από τότε που η πόλη συνενώθηκε υπό μια διοίκηση, αντίθ. προς το *κατὰ κώμας οἰκίζεσθαι*, στον ιδ. **ΠΙΙ.** συμβάλλω στον εποικισμό μιας χώρας, ιδρύω αποικία, σε Ευρ., Θουκ. **ΙV.** γενικά, συνδέω, συνενώνω, συσχετίζω, συνάπτω, σε Πλούτ.

συνοίκιον, τό (σύνοικος), οίκημα που είναι συνενωμένο με άλλα· πληθ., *συνοίκια* (ενν. *ἱερά*), *τά*, δημόσια γιορτή που τελείτο στην αρχαία Αθήνα κατά τη δέκατη έβδομη ημέρα του μήνα Βοηδρομίωνα σε ανάμνηση της ένωσης όλων των πόλεων (ένδεκα) της Αττικής και της υπαγωγής τους στη διοίκηση της Αθήνας. Η ένωση αυτή που πραγματοποιήθηκε από τον Θησέα, σε Θουκ. **συνοικίσις, -εως, ή**, συνένωση υπό τη διοίκηση μιας πρωτεύουσας, σε Θουκ. **συνοικισμός, ό, I.** συγκατοίκηση, γάμος, σε Πλούτ. **Π.** = *συνοίκις*, στον ιδ. **συνοικιστήρ, -ήρος, ό**, αυτός που από κοινού εοικίζει μια πόλη, συνιδρυτής πόλεως, συναποικιστής, σε Πίνδ.

συν-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, **1.** οικοδομώ, χτίζω μαζί, σε Πλούτ.· μεταφ., στην Παθ., εδραιώνομαι στην πίστη και την ευσέβεια, λέγεται για τους χριστιανούς πιστούς, σε Κ.Δ. **2.** Παθ., οικοδομούμαι, χτίζομαι μαζί με άλλα υλικά· *λίθοι ξυμφωκοδομημένοι*, σε Θουκ.

σύν-οικος, -ον, 1. αυτός που κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί με άλλους, συγκάτοικος, σύντροφος, παρέστιος, με δοτ., σε Αισχύλ.· *ξύνοικος εἰσιέναι*, εισέρχομαι στο σπίτι ως συγκάτοικος, σε Σοφ.· λέγεται για πρόσωπα που κατοικούν στην ίδια πόλη ή χώρα, πολίτης, συμπολίτης, συγκάτοικος, σε

Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **2.** μεταφ., συνδεδεμένος με κάποιον, σύζυγος, εξοικειωμένος, λέγεται για πρόσωπα· *ζύνοικος ἀλλαγᾷ βίου*, σε Σοφ.· *κακῶ*, σε Πλάτ.· λέγεται για πράγματα, συνδεδεμένος με, *σκότῳ λιμὸς ζύνοικος*, σε Αισχύλ. κ.λπ.

συν-οικουρός, -όν, αυτός που ζει στο ίδιο σπίτι μαζί με κάποιον· με γεν., *σύνοικος κακῶν*, αυτός που συνδέεται, με συμφορές, σύντροφος της δυστυχίας, σε Ευρ.

συν-οικτιζώ, μέλ. -σω, τρέφω οίκτο, συμπόνοια για κάποιον, συλλυπούμαι, *τινά*, σε Ξεν.

συν-οίομαι, αόρ. α' -*φήθην*, αποθ., έχω την ίδια γνώμη με άλλους, συναινώ, συγκατανεύω, συμφωνώ, σε Πλάτ.

συνοίσω, μέλ. του *συμφέρω*.

συν-ολισθαίνω ή -άνω, μέλ. -*ολισθήσω*, γλιστρώ και πέφτω μαζί, σε Πλούτ. κ.λπ.

συν-όλλυμι, καταστρέφω μαζί, σε Βίωνα — Μέσ., αόρ. β' -*ωλόμην*, αφανίζομαι, καταστρέφομαι, χάνομαι από κοινού με, *τινι*, σε Ευρ.

συν-ολολύζω, μέλ. -ζω, ολολύζω, κραυγάζω από κοινού, σε Ξεν.

σύνολος, -ον και -η, -ον, I. όλος μαζί, συνολικός, σύσσωμος, σύμπαρ, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** *τὸ σύνολον* ως επίρρ., συνολικά, συλλήβδην, γενικά, εν γένει, στον ίδ. κ.λπ.· ομαλ. επίρρ. *συνόλως*, σε Ισοκρ.

συν-ομαίμων, -ονος, ό, ή, αυτός που έχει το ίδιο αίμα με κάποιον άλλο, συγγενής εξ αίματος, αδελφός ή αδελφή, σε Αισχύλ., Ευρ.

συν-ομαλύνω, μέλ. -*ύνῶ*, καθιστώ κάτι εντελώς ομαλό, εξομαλύνω, σε Πλούτ.

συν-ομαρτέω, μέλ. -*ήσω*, ακολουθώ από κοινού, παρακολουθώ, *τινί*, σε Σόλωνα· *απόλ.*, σε Ευρ.

συν-ομήθης, -ες, = *συνήθης*, σε Ανθ.

συν-ομήλιξ, Δωρ. -*ᾱλιξ*, -*ϊκος, ό, ή*, συνομήλικος, αυτός που έχει την ίδια ηλικία με κάποιον άλλο, ομήλικος, σε Θεόκρ.

συν-ομιλέω, μέλ. -*ήσω*, συζητώ, συνδιαλέγομαι με κάποιον, *τινί*, σε Κ.Δ.

συν-όμνυμι ή -ύω, μέλ. -*ομόσω, I. 1.* ορκίζομαι, δηλώνω μαζί, σε Ξεν., Πλούτ. **2.** επιβεβαιώνω κάτι ενόρκως, *τίτινι*, σε Σοφ.· *ζυνόμοσαν θάνατον πατρί*, ορκίστηκαν από κοινού να θανατώσου τον πατέρα τους, σε Αισχύλ. **II.**

1. συμμετέχω σε σύνδεσμο ή συμμαχία, στον ίδ., Θουκ. **2.** σχηματίζω από κοινού συνομοσπονδία, με *δοτ.*, σε Θουκ.· με αρνητική σημασία, συνωμοτώ, δολοπλοκώ, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

συν-ομοιοπαθέω, μέλ. -*ήσω*, συμπάσχω με κάποιον, *τινί*, σε Αριστ.

συν-ομολογέω, μέλ. -*ήσω*, λέγω το ίδιο πράγμα με κάποιον, συμφωνώ, συναινώ, συγκατατίθεμαι με, *τινί*, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ. **I.** ομολογώ μαζί, ομολογώ, παραδέχομαι τα πάντα, *αὐτὰ ταῦτα*, σε Θουκ.· λέγεται για συνομιλητές, συζητητές, συμφωνώ σε συγκεκριμένα σημεία, με *αιτ.*, σε Ξεν., Πλάτ.· ομοίως στη Μέσ., σε Πλάτ. — Παθ., *τὰ ἄλλα συνωμολόγηται*, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** συναινώ, υπόσχομαι σε κάποιον να πράξω κάτι, *τί τινι*, στον ίδ. **III.** έρχομαι σε συνεννόηση με κάποιον, συνθηκολογώ με, στον ίδ.

συν-ομορέω, μέλ. -*ήσω*, συνορεύω, είμαι όμορος, γειτονικός με κάποιον τόπο, με *δοτ.*, σε Κ.Δ.

συν-ομώνυμος, -ον, αυτός που έχει το ίδιο όνομα με κάποιον, συνονόματος, με γεν., σε Ανθ.

συν-οπαδός, ό, συνακόλουθος, συνοδός, σύντροφος, σε Πλάτ.

σύν-οπλος, -ον (ὄπλον), αυτός που πολεμάει από κοινού με κάποιον, συμπολεμιστής, συμμαχητής, σύμμαχος, σε Ευρ.

συν-οπτικός, -ή, -όν (ὄψομαι), αυτός που βλέπει τα πάντα μαζί, που βλέπει μεμιάς το σύνολο, περιληπτικός, συγκεφαλαιωτικός, σε Πλάτ.

σύν-οπτος, -ον (ὄψομαι), αυτός τον οποίο μπορεί να δει κάποιος με μια ματιά, σε Αριστ.

συν-οράω, μέλ. -ὄψομαι, αόρ. β' -εἶδον, απαρ. -ἴδεῖν· πρβλ. **σύνοιδα· I.**

βλέπω μαζί ή συγχρόνως, σε Ξεν. **II.** βλέπω ως σύνολο, βλέπω με μια ματιά, δια μιας, είτε με τα μάτια, είτε με τη διάνοια, σε Πλάτ., Δημ.· κατά την ομιλία, κάνω μια γενική θεώρηση, σε Ισοκρ. κ.λπ.

συν-οργίζομαι, αόρ. α' -οργίσθην, αποθ., οργίζομαι, θυμώνω από κοινού με, τινι, σε Ισοκρ., Δημ. κ.λπ.

συνορέω, μέλ. -ήσω (σύνορος), συνορεύω, είμαι όμορος, γειτονικός με κάποιον, σε Πολύβ.

σύν-ορθρος, -ον, αυτός που ανατέλλει συγχρόνως με κάποιον άλλον· *σύνορθρον αύγαῖς*, ανατέλλοντας μαζί με τις πρώτες ακτίνες της ημέρας, σε Αισχύλ.

συν-ορίνω[τι], μόνον στον ενεστ., διεγείρω ή εξεγείρω μαζί, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *συνορινόμεναι φάλαγγες*, στρατιωτικές φάλαγγες που κινούνται με μια ορμή, στο ίδ.

σύν-ορκος, -ον, αυτός που έχει ορκιστεί, ένορκος από κοινού, σε Ξεν.

συν-ορμίζω, μέλ. -ίσω, προσορμίζω μαζί, σε Ξεν.

συν-όρνυμαι, Παθ., = *συνορίνομαι*, ξεκινώ, αφορμώ μαζί (στην ποιητ., μτχ. αορ. β' *συνύρμενος*), σε Αισχύλ.

σύν-ορος, Ιων. -ουρος, -ον, αυτός που έχει κοινό όριο, που συνορεύει με, όμορος με, *τῇ Ἀττικῇ ή τῆς Ἀττικῆς*, σε Πλούτ.· μεταφ., *κόνις πηλοῦ κάσις ζύνουρος*, σκόνη, δίδυμη αδελφή του πηλού, σε Αισχύλ.

σύν-ουρος, Ιων. αντί σύν-ορος.

συνουσία, Ιων. -ίη, ή (συνών, συνοῦσα, μτχ. του σύνειμι)· I. 1. το να βρίσκεται κάποιος μαζί με κάποιον άλλον, κοινωνική συναναστροφή, όμιλος, συνομιλία, συντροφιά, παρέα, σε Ηρόδ., Αττ.· *ή τοῦ θείου συνουσία*, κοινωνία με τον θεό, μέθεξη της θεότητας, σε Πλάτ.· ομοίως, *τῆς νόσου ζυνουσία*, λόγω της μακράς συνύπαρξης με τη νόσο, σε Σοφ.· *ή πρὸς Σωκράτην συνουσία αὐτοῖν*, η συναναστροφή τους με τον Σωκράτη, σε Ξεν.· στον πληθ., *ζυνουσίαι θηρῶν* = *οἱ ζυνόντες θῆρες*, σε Σοφ. **2.** σχέση μαθητή δασκάλου, ακρόαση παραδόσεων δασκάλου, σε Ξεν. **3.** σαρκική επαφή, συνουσία, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** άτομα που αποτελούν μια συναναστροφή, παρέα, συντροφιά, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.

συνουσιαστής, -οῦ, ὁ, σύντροφος, εταίρος, οπαδός, σε Ξεν.

συνουσιαστικός, -ή, -όν, αυτός που είναι κατάλληλος για συναναστροφή, αυτός που διαθέτει κοινωνικότητα, κοινωνικός, σε Αριστοφ.

συν-οφρύνομαι, μέλ. -οφρύνωμαι (όφρῦς), Παθ., σουφρώνω τα φρύδια μου, σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω· *ζυνωφρυνωμένη*, με ζαρωμένα τα φρύδια της, σε Σοφ.· *ζυνωφρυνωμένῳ προσώπῳ*, με συνοφρυωμένη, σκυθρωπή, κατηφή όψη, σε Ευρ.

σύν-οφρυς, -υ, γεν. -υος, αυτός που έχει σμιχτά φρύδια, δηλ. φρύδια που ενώνονται πάνω από τη μύτη, σμιχτοφρύδης, σε Θεόκρ.

συν-οχέομαι, Παθ., ταξιδεύω από κοινού μέσα σε άμαξα, σε Πλούτ.

συνοχή, Αττ. ξυν-, ή (συνέχομαι), I. συγκράτηση, κράτημα με το χέρι· *έν ζυνοχῇσιν ὁδοῦ*, σε ένα σημείο όπου ο δρόμος στενεύει, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** καταναγκασμός, στενοχώρια, άγχος, θλίψη, σε Κ.Δ.

συνοχηδόν, επίρρ. (*συνέχω*), με συνοχή, σφιχτά, σε Ανθ.

σύνοχος, -ον (*συνέχω*), συνδεδεμένος, συνενωμένος, συνεχόμενος· μεταφ., αυτός που συμφωνεί, που συνάδει με κάτι, που αρμόζει σε κάτι, ταιριαστός, σύμφωνος, προσήκων, σε Ευρ.

συνόχωκα, Επικ. αμτβ. παρακ. του *συνέχω* (αντί *συνόκωχα*), συγκρατούμαι· *ὦμω ἐπὶ στήθος συνοχωκότε*, οι ὦμοι συγκρατούνται ή συμπίπτουν πάνω στο στήθος, σε Ομήρ. Ιλ.

σύν-οψις, -εως, ή, γενική θεώρηση, επισκόπηση που γίνεται είτε με τα μάτια είτε με τη διάνοια, σε Πλάτ.

συνόψομαι, μέλ. του *συνοράω*.

σύνταγμα, τό, αυτό που έχει τοποθετηθεί μαζί σε τάξη, σε σειρά· **1.**

στρατιωτικό σώμα, παρατεταγμένη στρατιωτική δύναμη, ίλη ιππικού, η τακτική, δηλ. η κατά παράταξη, μάχη, σε Ξεν. **2.** συνταγματικός χάρτης μιας πολιτείας· *σύνταγμα πολιτείας*, είδος πολιτεύματος, σε Ισοκρ. **3.** μουσική κλίμακα, ήχος, αρμονία, σε Αριστ. **4.** συλλογή γραπτών κειμένων, σύγγραμμα, βιβλίο ή διδασκαλία, σε Πλούτ. **5.** = *σύνταξις* II. 3, σε Αισχίν.

συνταγμαῖτ-άρχης, -ου, ό, αυτός που διοικεί ένα *σύνταγμα* (1), αρχηγός ενός συντάγματος στρατιωτών, σε Λουκ.

συντᾷκείς, μτχ. Παθ. αορ. β' του *συντήκω*.

συν-τάλαιπωρέω, μέλ. -ήσω, υπομένω τις δυσκολίες από κοινού, μοιράζομαι τα βάσανα κάποιου, σε Σοφ.

συν-τάμνω, Ιων. αντί *συντέμνω*.

συντᾶνύω, μέλ. -ύσω [ῥ], = *συντείνω*, τεντώνω μαζί· *πολλῶν πείρατα*

συντανύσαις (Δωρ. αντί -ύσας), αυτός που ανακεφαλαιώνει τις εκβάσεις πολλών συμβάντων και οδηγείται σε ένα συμπέρασμα συμπλέκοντάς τις, σε Πίνδ.

σύνταξις, -εως, ή (**συντάσσω**)· **I. 1.** τακτοποίηση από κοινού, διευθέτηση κατά τάξη, συμπαράταξη, οργάνωση, σε Θουκ., Ξεν· τάξη, σύστημα, τακτοποίηση, σε Δημ. **2.** συστηματική πραγματεία, σύγγραμμα, σε Αριστ· αφήγηση, σε Πολύβ. **3.** γραμματική σύνταξη, σύνταξη των μερών του λόγου, σε Λουκ. **II. 1.** στρατιωτική παράταξη, σώμα στρατιωτών (όπως το *σύνταγμα*)· *ή εἰς μυρίους σύνταξις*, ένοπλο σώμα που ανέρχεται σε 10.000 άνδρες, σε Ξεν. **2.** συνθήκη, συμφωνία, συμβόλαιο, σε Δημ. **3.** καθορισμένη συνδρομή, εισφορά, φόρος, συνεισφορά (ευφημ. αντί *φόρος*), στον ίδ., Αισχίν. **4.** πληρωμή, αμοιβή, μισθός, σύνταξη (ευφημ. αντί *μισθός*), σε Δημ.

συν-τᾶράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, προκαλώ γενική αναταραχή, σύγχυση, αναταράζω, ανακατεύω, διασαλεύω, αναστατώνω, συνταράζω, ταρακουνώ, συγκλονίζω, Λατ. *conturbare*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. — Παθ., *αἰθήρπόντω* *συντετάρακται*, ο αέρας έχει ανακατευτεί με τη θάλασσα, σε Αισχύλ.

περιέρχομαι σε σύγχυση, τρομάζω, σαστίζω, λέγεται για στρατιώτες, σε Θουκ· επίσης λέγεται για τη διασάλευση της κοινωνικής τάξης, σε Σοφ., Θουκ· μεταφ. λέγεται για πρόσωπα, βρίσκομαι σε σύγχυση, έχω μεγάλη ταραχή, είμαι πολύ στενοχωρημένος, συγκλονισμένος, σε Ηρόδ.

συν-τάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, **I. 1.** θέτω μαζί σε τάξη, τακτοποιώ συνάμα, ιδίως λέγεται για στρατιώτες, διευθετώ σε τάξη, παρατάσσω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ· *συντάσσω πεζοὺς τῷ ἱππικῷ*, παρατάσσω σε γραμμή από κοινού το πεζικό και το ιππικό, σε Ξεν. — Παθ., *παρατάσσομαι* σε γραμμή, σε Ευρ. κ.λπ· *μάλιστα ζυντεταγμένοι παντὸς τοῦ στρατοῦ*, με την καλύτερη παράταξη όλου του στρατεύματος, σε Θουκ· ομοίως στη Μέσ., *παρατάσσομαι* σε γραμμή, σχηματίζω παράταξη· *συνταζάμενοί τισι ή μετά τινων*, με άλλους, σε

Ξεν. — Μέσ. όμως μτβ., επίσης, *συνταξάμενος τὴν φάλαγγα*, αφού παρέταξε τη φάλαγγα, στον ιδ. **2.** στην Παθ., λέγεται για μεμονωμένα πρόσωπα, είμαι συγκροτημένος, αποφασισμένος, σταθερός, σε Θουκ., Ξεν. **II. 1.** διευθετώ, ταξινομώ, οργανώνω, συγκροτώ, σε Πλάτ.· με αρνητική σημασία, παρασκευάζω, προετοιμάζω με την ανάμειξή μου, μηχανορραφώ, μηχανεύομαι, σκαρώνω, σε Αισχίν. — Παθ., είμαι διευθετημένος, οργανωμένος, συγκροτημένος, σε Αριστ.· *οἱ συντεταγμένοι*, συνωμότες, σε Ξεν. **2.** λέγεται για φορολογία, καθορίζω ή επιβάλλω φόρο, σε Αισχίν. — Παθ., οργανώνομαι, καθορίζομαι για την καταβολή των εισφορών, σε Δημ. — Μέσ. συμφωνώ με την επιβολή ή τον καθορισμό της εισφοράς αυτής, στον ιδ. **3.** με απαρ., ορίζω, διατάζω, παραγγέλλω, συνιστώ, *τινὰ ποιεῖν τι*, σε Ξεν., Αισχίν.· λέγεται για γιατρό, *θεραπείαν συντάσσω τινί*, σε Πλούτ.· Παθ., επιβάλλομαι, διατάσσομαι, *ταῦτα τῷ ναυαρχῷ*, συνετάχθη, σε Δημ. **III.** Μέσ., συμφωνώ μαζί με, συγκατατίθεμαι, συμμορφώνομαι με, στον ιδ. **IV.** στη Μέσ. επίσης, *συντ. τινι*, αφήνω, εγκαταλείπω, αποχαιρετώ κάποιον, σε Ανθ. **συν-τάχυνω[ῶ]**, μέλ. -ῶν, **I.** επιταχύνω, επισπεύδω, *τι*, σε Ηρόδ. **II.** αμτβ., *ὁ βίος συνταχύνει*, η ζωή οδεύει με σπουδή, γρήγορα προς το τέλος, στον ιδ. **συντέθλασμαι**, Παθ. παρακ. του *συνθλάω*. **συντέθραμμαι**, Παθ. παρακ. του *συντρέφω*. **συν-τείνω**, μέλ. -τενῶ, **I. 1.** εκτείνω, τεντώνω μαζί, συσφίγγω, συνδέω, σε Ευρ., Πλάτ. **2.** εκτείνω μέχρις εσχάτων, επισπεύδω, επιταχύνω, ενισχύω, εξασκώ, σε Ευρ.· *γνώμησυντεταμένη*, με σοβαρό, ειλικρινή σκοπό, σε Ξεν. **3.** αμτβ. στην Ενεργ., εντείνω τις προσπάθειές μου, αγωνίζομαι, καταβάλλω έντονη προσπάθεια, Λατ. *contendere*, σε Πλάτ., Πλούτ. **II. 1.** στρέφω, διευθύνω κάτι με προθυμία προς το ίδιο σημείο, σε Πλάτ. **2.** αμτβ., κατευθύνω όλες μου τις δυνάμεις προς κάτι συγκεκριμένο, κατευθύνομαι με συντεταγμένη δύναμη, τείνω εξ ολοκλήρου στο να κάνω κάτι, με απαρ., σε Ευρ.· *συντείνω εἰς τι*, σε Δημ.· *πρός τι*, σε Ισοκρ. κ.λπ. **συν-τειχίζω**, Αττ. μέλ. -ιῶ, συμβάλλω στην ανέγερση τείχους ή στη δημιουργία οχυρωματικών έργων ή περιτειχίσματος, σε Θουκ., Ξεν. **συν-τεκμαίρομαι**, αποθ., καταλήγω σε συμπέρασμα συνεκτιμώντας χαρακτηριστικά σημεία ή συμπτώματα, συμπεραίνω, εικάζω, σε Θουκ., Ξεν. **συν-τεκνοποιέω**, γεννώ παιδιά από κοινού με κάποιον· *ἀνδρί*, σε Ξεν. **συν-τελέθω**, = *συντελέω* **III**, ανήκω σε, συνυπάρχω, σε Πίνδ. **συν-τέλεια**, ή (*συντελέω* **II**), **I.** από κοινού καταβολή χρημάτων, κοινή συνεισφορά για την κάλυψη δημοσίων αναγκών, φόρος, σε Δημ.· *εἰς συντέλειαν ἄγειν τὰ χορηγίας*, δηλ. οι χορηγίες να γίνονται μέσω της κοινής συνεισφοράς πολλών ανθρώπων και όχι από έναν μόνον άνθρωπο, στον ιδ. **II. 1.** στην Αθήνα, σώμα που αποτελείτο από πέντε, έξι, δέκα ή και περισσότερα πρόσωπα, επιφορτισμένα να συνεισφέρουν από κοινού στις δημόσιες δαπάνες, λειτουργίες, σε Ψηφ. παρά Δημ. **2.** γενικά, ομήγυρη, άθροισμα, λέγεται για τους θεούς, οι οποίοι ξεχωριστά αποκαλούνταν *τέλειοι*, σε Αισχύλ. **III.** συντονισμένη προσπάθεια, από κοινού ενέργεια, από κοινού εκτέλεση ενός σχεδίου, σε Πολύβ. **συν-τελέω**, μέλ. -έσω, **I.** φέρω από κοινού εις πέρας, ολοκληρώνω, συμπληρώνω, επιτελώ, τελειώνω, εκπληρώνω· *συντελέω τὴν δαπάνην*, συμπληρώνω τη συνολική δαπάνη, σε Δημ.· *συντελέω εἰς τὰ ἑκατὸν ἄρματα*, συμπληρώνω τον αριθμό των εκατό αρμάτων, σε Ξεν.· ομοίως στη Μέσ., σε Πολύβ. **II.** συνεισφέρω στα δημόσια έξοδα, στις δημόσιες δαπάνες, καταβάλλω κοινή εισφορά, σε Αισχίν., Δημ. **III.** καθώς οι πολίτες των

Αθηνών διαιρούνταν σε τάξεις αναλόγως των συνεισφορών τους, το ύψος των οποίων καθοριζόταν σύμφωνα με την τεκμαρτή τους περιουσία, η φράση *συντελέω εἰς...*, σήμαινε ανήκω σε μια οικονομική και φορολογική τάξη ή και γενικότερα κοινωνική τάξη, συναριθμούμαι, κατατάσσομαι σε αυτή· *συντελέω εἰς ἄνδρας*, σε Ισοκρ.· *εἰς τοὺς νόθους*, σε Δημ.· επίσης, *συντελέω εἰς Ἀθήνας*, *εἰς τὸ Ἀρκαδικόν*, λέγεται για έναν αριθμό μικρών πόλεων που ήταν φόρου υποτελῆς σε μεγαλύτερες πόλεις ή βρίσκονταν υπό την προστασία τους, σε Θουκ.· με δοτ., *συντελέω Θηβαίους*, σε Ισοκρ.

συν-τελής, ὁ, ἡ (τέλος),· **I. 1.** αυτός που πληρώνει φόρους από κοινού με άλλους, που συνεισφέρει στη δημόσια φορολογία, από κοινού φορολογούμενος, σε Δημ. **2.** αυτός που ανήκει στην ίδια *συντέλεια* (II), δηλ. την ίδια κοινωνικο-οικονομική τάξη ή στον ίδιο σύλλογο με κάποιον άλλον, στον ίδ.· μεταφ., (οὐτε) Πάρις, οὐτε συντελής πόλις, ούτε ο Πάρις ούτε η πόλη που συνδέεται μ' αυτόν, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που καταβάλλει φόρο σε κάποιον άλλον, ο φόρου υποτελής, σε Δημ.

συν-τέμνω, Ιων. **τάμνω**, μέλ. -*τεμῶ*, αόρ. β' -*έτεμον*, απαρ. -*τεμῆν*· **I. 1.** κόβω σε κομμάτια, κομματιάζω, κατακόβω, περικόπτω, ελαττώνω, λιγοστεύω, Λατ. *concidere*, σε Θουκ.· μεταφ., συγκόπτω, βραχύνω, μειώνω, ελαττώνω, σμικρύνω, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· ιδίως λέγεται για δαπάνες, σε Θουκ., Ξεν.· λέγεται για ανθρώπους, αποκλείω, απορρίπτω, αποδοκιμάζω, σε Σοφ. **2.** *συντέμνω χιτῶνας*, περικόπτω το ύφασμα ώστε να σχηματίσει χιτῶνα, φτιάχνω χιτῶνα κόβοντας αναλόγως το ύφασμα, σε Ξεν. **II.** φαινομενικά, αμτβ. (ενν. ὁδόν), συντομεύω τον δρόμο, κόβω δρόμο, σε Ηρόδ.· ομοίως λέγεται για ομιλία, περιορίζω την ανάπτυξη του λόγου μου, μιλώ με συντομία, περιληπτικά, σε Ευρ. **III.** αμτβ., *τοῦ χρόνου συντάμνοντας*, καθώς ο χρόνος περιορίστηκε, συντομεύθηκε, λιγόστεψε, σε Ηρόδ.

συν-τερετίζω, παίζω τον αυλό μαζί με άλλους, με συνοδεία άλλων αυλητών, σε Θεόφρ.

συν-τερμονέω, μέλ. -*ήσω*, συνορεύω, είμαι όμορος με, γειτονικός με, *τινί*, σε Πολύβ.

συν-τέρμων, -ον, αυτός που συνορεύει με κάποιον, όμορος, γειτονικός, πλησιόχωρος, σε Ανθ.

συν-τεταγμένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *συντάσσω*, με καθορισμένους, συμπεφωνημένους όρους, σε Πλάτ.

συν-τετᾶμένως, επίρρ. από μτχ. Παθ. παρακ. του *συντείνω*, με προθυμία, με ζήλο, με συντονισμένες προσπάθειες, με σθένος, επίμονα, σε Αριστοφ., Πλάτ.

συν-τετραίνω, μέλ. -*τρήσω*, αόρ. β' -*έτρησα*, Παθ. παρακ. -*τέτρημαι*· **I.** διατρυπώ προκειμένου να ενώσω· *συντετραίνω τοὺς μυχοὺς ἀλλήλοις*, οδηγώ τα ρεύματα των ποταμών ώστε να συναντηθούν τα ύδατά τους, σε Ηρόδ.· *ἕτερον (μέταλλον) συντρήσαι εἰς τὰ τῶν πλησίον*, διατρυπώ υπογείως και εισέρχομαι στα μεταλλεία των γειτόνων μου, σε Δημ. — Παθ., μεταφέρομαι μέσω μιας διόδου ή ενός αγωγού, που συνδέουν πράγματα μεταξύ τους, σε Πλάτ., Αριστ. **II.** μεταφ., *δι' ὧτων συντέτραινε μῦθον*, άσε τα λόγια να διαπερνούν τα αυτιά σου, σε Αισχύλ.

συν-τέτριμμαι, Παθ. παρακ. του *συν-τρίβω*· **συν-τετρίφθαι**, απαρ.

συν-τεχνάζω, μέλ. -*σω*, κατεργάζομαι, μηχανεύομαι, επινοώ από κοινού με, *τινί*, σε Πλούτ.

σύν-τεχνος, ὁ, ἡ (τέχνη), αυτός που εξασκεί την ίδια τέχνη με κάποιον άλλον, ομότεχνος κάποιου· με γεν., σύντροφος ή συνεργάτης κάποιου, σε Αριστοφ.

συν-τήκω, μέλ. -ζω, **I. 1.** λιώνω μαζί δημιουργώντας ένα μίγμα, συγχωνεύω, διαλύω, Λατ. conflare, σε Πλάτ. **2.** λιώνω εντελώς, διαλύω μαζί, υγροποιώ· μεταφ., κάνω κάτι να φθαρεί, να λιώσει, να διαλυθεί, σε Ευρ. **II.** Παθ., *συντήκομαι*, αόρ. α' -ετήχθην, αόρ. β' -ετάκην [ᾱ]· και, με την ίδια σημασία, αμτβ. Ενεργ. παρακ. *συντέτηκα*. **1.** λιώνω, τήκομαι και σχηματίζω μια μάζα· μεταφ. *συντήκομαί τινι*, συνενώνομαι με κάποιον και αποτελώ ενιαίο σύνολο, με δοτ., σε Ευρ., Πλάτ. **2.** λιώνω, χάνομαι, εξαφανίζομαι, σε Ξεν.· μεταφ., φθείρομαι, μαραίνομαι, αφανίζομαι, χάνομαι, σε Ευρ.

συν-τηρέω, μέλ. -ήσω, **1.** διατηρώ ή διαφυλάσσω μαζί — Παθ., σε Κ.Δ. **2.** καιροφυλακτώ, περιμένω να αρπάξω την ευκαιρία, παραμονεύω, σε Πλούτ.

συν-τίθημι, μέλ. -θήσω,

A. I. 1. τοποθετώ μαζί, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· *συντίθημι ἄρθρα στόματος*, κλείνω τα χείλη μου, σε Ευρ. **2.** στην αριθμητική, προσθέτω μαζί, αθροίζω, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· επίσης, *συντιθείς γέλων*, προσθέτοντας και το γέλιο του, σε Σοφ. **II. 1.** συναρμολόγω για να κατασκευάσω κάτι, λέγεται για χτίστες, σε Θουκ., Ξεν. **2.** κατασκευάζω, δημιουργώ, οικοδομώ, μορφοποιώ, χτίζω, συνθέτω, σε Ηρόδ.· *συντίθημί τι από ή ἔκ τινος*, συνθέτω, δημιουργώ ή κατασκευάζω κάτι από κάτι άλλο, στον ίδ. **3.** συνθέτω ή πλάθω μια διήγηση, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· λέγεται για συγγραφέα, συνθέτω σύγγραμμα, συγγράφω, σε Θουκ. **4.** σχηματίζω, επινοώ, μηχανεύομαι, κατασκευάζω· *ὁ συνθείς τάδε*, αυτός που επινόησε αυτά εδώ, σε Σοφ.· *συντίθημι ψευδείς αιτίας*, σε Δημ. **5.** θέτω μαζί, περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω, εμπεριέχω, σε Ευρ.· *ἐν βραχεὶ ζυνθείς λόγῳ*, θέτοντας περιληπτικά τα θέματα με την ομιλία του, σε Σοφ.**B. I. 1.** Μέσ., συντίθεμαι, συνάπτω στο νου μου για λογαριασμό μου, δηλ. στοχάζομαι, στρέφω την προσοχή μου, παρατηρώ κάτι· *σύνθετο βουλήν*, *ἀοιδήν*, σε Όμηρ.· και απλώς, αντιλαμβάνομαι, ακούω, κατανοώ· *ὅπα σύνθετο*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀπόλ. σύνθεο*, στρέψε την προσοχή σου (σε αυτό), κατανόησέ το, σε Όμηρ. **2.** τακτοποιώ, ταξινομώ, διευθετώ, οργανώνω, σε Ξεν. **II. 1.** συμφωνώ, συνάπτω, μορφοποιώ, διαμορφώνω, κάνω· *ἄνδρεςσι κακοῖς συνθέμενοι φιλήν*, σε Θέογν.· *συντίθεσθαι συμμαχίην*, σε Ηρόδ.· *συντίθεμαι ναῦλον*, συμφωνώ ως προς τον ναύλο, τα έξοδα μεταφοράς, σε Ξεν. — Παθ., *τοῦ συντεθέντος χρόνου*, στον συμφωνημένο χρόνο, στη συμφωνημένη προθεσμία, σε Πλάτ. **2.** με απαρ., συναινώ ή συμφωνώ να πράξω κάτι, σε Ηρόδ., Θουκ. **3.** απόλ., συνάπτω ιδιαίτερη συμφωνία, σε Ηρόδ., Ξεν.

συν-τίμᾶω, μέλ. -ήσω, **I.** τιμώ μαζί ή εξίσου, σε Λυσ. **II.** συνεκτιμώ — Μέσ., *συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ ταύτην τὴν εἰσφοράν*, καθόρισαν κατόπιν εκτιμήσεως αυτή ως συνεισφορά μου, σε Δημ.

συν-τινάσσω, μέλ. -ζω, σείω, τρανάζω κάτι μέχρι τα θεμέλια· *σὺνδὲ μάχαν ἐτίναξε*, δηλ. ήλθε σε συμπλοκή μ' αυτόν, σε Θεόκρ.

συν-τιτρώσκω, μέλ. -τρώσω, τραυματίζω, πληγώνω κάποιον σε πολλά σημεία του σώματός του, σε Ξεν.

συν-τολμάω, μέλ. -ήσω, επιχειρώ, τολμώ κάτι μαζί — Δωρ. γ' ενικ. αορ. β', *συν-έτλας*, σε Ευρ.

συντομία, ή, βραχύτητα, συντομία, σε Πλάτ., Αριστ.

σύντομος, -ον (συντέμνω), Λατ. concisus· **I. 1.** αυτός που έχει περικοπεί, συγκεκομμένος, συντετμημένος, βραχύς, επίτομος· ιδίως λέγεται για δρόμο, *σύντομος άτραπός*, συντομευμένο μονοπάτι, σε Αριστοφ.· *συντομώτατον*, ο πιο σύντομος δρόμος, σε Ηρόδ.· *τὰ ζυντομώτατα*, σε Θουκ.· *ή σύντομος* (ενν. *όδός*), σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για ομιλία, βραχεία σε διάρκεια, συνοπτική,

περιληπτική, ολιγόλογη, ολιγόωρη, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. **3.** λέγεται για χρόνο, *ζυντομωτάτην διαπολέμησις*, σε Θουκ. **II. 1.** επίρρ. *-μως*, συνοπτικά, περιληπτικά, συντετμημένα, σε Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως επίσης, το ουδ. πληθ., *σύντομα*, σε Σοφ.· συγκρ. και υπερθ. *-ώτερον*, *-ώτατα*, σε Ισοκρ.· επίσης, *-ώτατος*, σε Σοφ. **2.** λέγεται για χρόνο, ταχέως, γρήγορα, αμέσως, στον ίδ., Ξεν. κ.λπ.

συντονία, ή, συντονισμένη ενέργεια ή έντονη δραστηριότητα σκέψης, σε Αριστ.

σύντονος, -ον (συντείνω),· **I.** αυτός που έχει τεντωθεί με δύναμη· *ἔχειν τὸ σύντονον*, τεντώνομαι με δύναμη, σε Ξεν. **II. 1.** έντονος, ορμητικός, πρόθυμος, σφοδρός, βίαιος, σε Σοφ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σπουδαίος, σημαντικός, σοβαρός, αυστηρός, σφοδρός, ορμητικός, σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως λέγεται για τη μουσική, σοβαρή, σφοδρή, έντονη, σε Αριστ.· επίρρ. *-νως*, με προθυμία, με ζήλο ή με ορμή, σε Πλάτ.· ομοίως ουδ. πληθ. *σύντονα*, σε Ευρ.· συγκρ. *-ώτερον*, σε Αριστ.

συν-τράγωδῶ, μέλ. *-ήσω*, ερμηνεύω, υποδύομαι ρόλο σε τραγωδία από κοινού με άλλους ηθοποιούς, υποκριτές, σε Λουκ.

συν-τράπεζος[ᾱ], -ον (τράπεζα), ομοτράπεζος, αυτός που δειπνεί στο ίδιο τραπέζι, σύντροφος στο δείπνο, συνδαιτημόνας, σε Ξεν.· *βίον συντράπεζον ἔχειν*, συζώ, συμβιώνω με κάποιον, σε Ευρ.

σύν-τρεις, οἱ, αἱ, -τρια, τά, τρεις μαζί, ανά τρεις, σε Ομήρ. Οδ.

συν-τρέφω, μέλ. *-θρέψω*, **I.** τρέφω μαζί ή επίσης, σε Ξεν. **II. 1.** Παθ., ανατρέφομαι μαζί, στον ίδ.· *τινί*, με κάποιον, σε Ευρ. **2.** λέγεται για αισθήματα ή συναισθήματα, αναπτύσσομαι από κοινού με κάποιον, σε Αριστ., Πλούτ.· αναπτύσσομαι με τη σύνθεση διαφόρων ουσιών, συγκροτούμαι, αποκτώ οργανισμό, λέγεται για σώματα, σε Πλάτ.

συν-τρέχω, μέλ. *-θρέξομαι* και *-δράμομαι*, αόρ. β' *-έδραμον*· **I. 1.** συναντιέμαι τρέχοντας, συμπλέκομαι, συγκρούομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *εἰπὲ τῷ μόρῳ συντρέχει*, πες με ποιον θάνατο συναντήθηκε, δηλ. με ποιον τρόπο πέθανε, σε Σοφ. **2.** συνέρχομαι, συγκεντρώνομαι, συναθροίζομαι, σε Ηρόδ.· λέγεται για σύννεφα, συναθροίζομαι, μαζεύομαι, συνάζομαι, στον ίδ.· λέγεται για υγρά, αναμειγνύομαι με, με δοτ., σε Σοφ. **3.** έρχομαι στο ίδιο σημείο, συναντιέμαι, συμφωνώ, σε Ηρόδ., Ξεν. **4.** συνέρχομαι, συντρέχω, συμπίπτω με, λέγεται για χρόνο, σε Ευρ., Δημ.· *συντρέχω τινί*, βοηθώ, συντρέχω ή συμφωνώ, συμπίπτω με κάποιον, σε Σοφ. **II.** τρέχω παραπλεύρως ή κοντά σε κάποιον, σε Ξεν.

συν-τριαινώω, μέλ. *-ώσω*, συνταράζω, συγκλονίζω ή καταστρέφω με τρίαίνα, σε Ευρ.

συν-τρίβω[ι], μέλ. *-ψω* — Παθ., μέλ. *-τρίβῃσομαι*, αόρ. β' *-ετρίβην [ι]*· **I.** τρίβω μαζί· *συντρίβω τὰ πυρεῖα*, προστρίβω ξερά κομματάκια ξύλου για να ανάψω φωτιά, σε Λουκ. **II. 1.** συντρίβω, θρυμματίζω, σπάζω σε κομμάτια, συνθλίβω, τσακίζω, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *συντρίβω τὰς ναῦς*, συντρίβω, τσακίζω εντελώς τα πλοία με την προσάραξη, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, κάνω συντρίμμια, τον τσακίζω, τον εξουθενώνω, Λατ. *contundere*, σε Ευρ.· με γεν. διαιρ., *συντρίβειν τῆς κεφαλῆς*, σε Ισοκρ.· και στην Παθ., *συντριβῆναι τῆς κεφαλῆς*, μου συνέθλιψαν, μου τσάκισαν το κεφάλι, σε Αριστοφ.

συν-τριήραρχος, ὁ, αυτός που (από κοινού με άλλους) έχει οριστεί να συνεισφέρει στις δαπάνες για τον εξοπλισμό μιας τριήρους (ενός πολεμικού πλοίου), σε Δημ.· **συντριηραρχέω**, είμαι *συντριήραρχος*, σε Λυσ.

συντροφία, ή, Ι. το να τρέφεται ή να ανατρέφεται κάποιος από κοινού, σε Πλούτ. **ΙΙ.** γέννημα, θρέμμα, σε Ανθ.

σύντροφος, -ον (συντρέφω),· Ι. 1. αυτός που έχει ανατραφεί μαζί με κάποιον άλλον, αναθρεμμένος, μεγαλωμένος μαζί, με δοτ., σε Ηρόδ., Αριστοφ.· συχνά λέγεται για οικόσιτα ζώα, σε Ηρόδ., Ξεν.· απόλ., τὸ σύντροφον γένος, άνθρωποι που ανατράφηκαν μαζί μου, σε Σοφ. **2.** γενικά, αυτός που συζεί με κάποιον, στον ιδ.· σύντροφον ὄμμα, μάτι ή παρουσία ενός συντρόφου, στον ιδ.· σύντροφος ὢν (ενν. ἀνάγκαις), αυτός που έχει εξοικειωθεί με τις δυσκολίες, σε Ευρ. **3.** λέγεται για πράγματα, αυτός που έχει αναπτυχθεί μαζί με κάποιον, σύμφυτος, ἑμφυτος, φυσικός, σε Σοφ.· τὰ ζύντροφα, καθημερινές δυστυχίες, σε Θουκ.· σύντροφός τινι, φυσικός ή συνήθης σε κάτι· τῇ Ἑλλάδι πενή σύντροφος, σε Ηρόδ. **ΙΙ.** Ενεργ., αυτός που από κοινού ποιμαίνει ή διαφυλάσσει, συντηρεί, τινος, κάτι, σε Ξεν.

συν-τροχάζω, όπως το συντρέχω, τρέχω μαζί ή παραπλεύρως, σε Πλούτ. **συν-τυγχάνω,** μέλ. -τεύζομαι, αόρ. β' -έτυχον· **Ι. 1.** συναντώ, συναπαντώ, ανταμώνω κατά τύχη κάποιου, τινί, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· οἱ συντυχόντες, λέγεται για δύο πρόσωπα που συναντιούνται, σε Ηρόδ.· αλλά ὁ συντυχὼν ὅπως ὁ τυχὼν, ο πρώτος που συναντά κάποιος, ο πρώτος τυχὼν, σε Ευρ.· ὁ ἀεί ζυντυχὼν, στον ιδ.· ομοίως λέγεται για πράγματα, τὸ συντυχόν, το πρώτο τυχόν, κοινό, σύνηθες, πρόστυχο, κακό, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** σπανίως όπως το τυγχάνω με γεν., όπου η πρόθεση σύν- με κυριολεκτική σημασία συντυχὼν κακῶν ἀνδρῶν, συναντώντας κακούς ανθρώπους από κοινού, μαζί, σε Σοφ. **ΙΙ.** λέγεται για τυχαία περιστατικά, συμβαίνω, τυχαίνω, γίνομαι· τὰ συντυχόντα σφι, σε Ηρόδ.· απόλ., συμβαίνω, αποβαίνω· εὖ ζυντυχόντων, εάν τα πράγματα έχουν ευτυχή κατάληξη, σε Αισχύλ.· ὁ ζυντυχὼν κίνδυνος, σε Θουκ.· απρόσ., συνετύγγανε, συνέτυχε, συνέβη, έτυχε να..., με απαρ., στον ιδ.

συν-τυραννοκτονέω, μέλ. -ήσω, συνεργώ στον φόνο των τυράννων, γίνομαι τυραννοκτόνος από κοινού, σε Λουκ.

συν-τυρώω, μέλ. -ώσω, φτιάχνω τυρί μαζί· από όπου κωμ., τὰκ Βοιωτῶν συντυρούμενα, ταραχές, μηχανορραφίες που μηχανεύονται οι Βοιωτοί, σε Αριστοφ.

συντυχία, Ιων. -ίη, ή (συντυγχάνω)· 1. τυχαίο γεγονός, σύμπτωση, συγκυρία, τύχη, περίσταση, συμβάν, σε Σόλωνα, Ηρόδ., Αττ.· ὡς ἐκάστοις τῆς ζυντυχίας ἔσχεν, σύμφωνα με τις περιστάσεις ή την τύχη κάθε πλευράς, σε Θουκ.· κατὰ συντυχίην, κατά τύχη, τυχαία, σε Ηρόδ.· στον πληθ., συγκυρίες της ζωής, περιστάσεις, σε Θουκ. **2.** μερικές φορές, ευτυχής συγκυρία, καλή τύχη ή επιτυχία, σε Πίνδ., Ηρόδ.· ατυχής συγκυρία, ατυχία, σε Ευρ.

συν-υπάτος, ὁ, αυτός που είναι επίσης ύπατος μαζί με κάποιον άλλον (οι Ὑπατοι στην αρχαία Ρώμη ήταν δύο).

συν-υποδείκνυμι και -ύω, μέλ. -δείζω, υποδεικνύω μαζί, τί τινι, σε Πολύβ.

συν-υποδύομαι, Μέσ., εισχωρώ, υπεισέρχομαι, χώνομαι, τρυπώνω από κοινού, σε Πλούτ.

συν-υποκρίνομαι[ι], αποθ., ερμηνεύω, υποκρίνομαι ως ηθοποιός, υποκριτής έναν ρόλο από κοινού με άλλους· βοηθώ κάποιον να προσποιηθεί κάτι, σε Πλούτ.

συν-υποτίθεμαι[ι], Μέσ., συνθέτω, δημιουργώ, υποθέτω από κοινού με κάποιον, σε Πλούτ.

συν-υπουργέω, μέλ. -ήσω, συνυπηρετώ, συμβοηθώ, συνεργάζομαι με κάποιον, τινί, σε Κ.Δ., Λουκ.

συν-ὑφαίνω, παρακ. -*ύφαγκα*, αόρ. α' -*ύφηνα*, υφαίνω μαζί· μεταφ., σχηματίζω, περιπλέκω με τέχνη, μηχανεύομαι με δόλο, μηχανορραφώ, συνωμοτώ, σε Ομήρ. Οδ., Λουκ. — Παθ., *ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι*, ώστε να υφανθεί αυτός ο ιστός, δηλ. να αναληφθεί, να αποτολμηθεί αυτό το εγχείρημα, σε Ηρόδ.

συν-ωδίνω[ι], κοιλοπονώ μαζί, λέγεται για τις ωδίνες του τοκετού· υποφέρω από κοινού, συμπάσχω, σε Ευρ.

συν-ωδός-όν (ᾠδή),· **I. 1.** αυτός που τραγουδάει ή ηχεί από κοινού ή σε συμφωνία με κάποιον, αυτός που αντηχεί ή ανταποκρίνεται σε κάτι, σε Ευρ. **2.** απόλ., εναρμόνιος, σύμφωνος, ταυτόφωνος (στη μουσική), *τινι*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

συν-ωθέω, μέλ. -*ωθήσω* και -*ώσω*, σπρώχνω μαζί, στριμώνω ασκώντας πίεση, σε Ξεν.

συνώμεθα, α' πληθ. υποτ. Μέσ. αορ. β' του *συνίημι*.

συνωμοσία, ή (συνόμνυμι),· **I. 1.** το να είναι κάποιος μέλος συνδέσμου που συγκροτήθηκε με ορκωμοσία των μελών του, συνομοσία, μηχανορραφία, σκευωρία, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· *ζυνωμοσία δήμου καταλύσεως*, συνωμοσία για την κατάλυση της δημοκρατίας, σε Θουκ. **2.** συνομοσπονδία, συνασπισμός, συμμαχία, στον ιδ. **II.** σώμα, σωματείο ανδρών που είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους με όρκο, πολιτικός σύλλογος ή λέσχη, εταιρεία, στον ιδ., Πλάτ.

συνωμότης, -ου, ό (συνόμνυμι), αυτός που μετέχει σε συνωμοσία, ομόσπονδος, σύμμαχος, σε Ηρόδ., Αττ.

συνώμοτος, -ον (συνόμνυμι), αυτός που είναι συνασπισμένος, με όρκο· *ζυνώμοτον, τό*, συνομοσπονδία, συμμαχία, σε Θουκ.

συν-ωνέομαι, μέλ. -*ήσομαι*, **I.** αποθ., αγοράζω μαζί, συλλέγω προσφέροντας χρήματα· *συνωνέομαι ἵππον*, μισθώνω ένα σώμα ιππικού, σε Ηρόδ. **II.** εξαγοράζω, Λατ. *coemere*, σε Ξεν. κ.λπ.· παρακ. *συνεώνημαι* είναι Παθ.· *ό συνεωνημένος σῖτος*, σιτάρι που έχει αγοραστεί, σε Λυσ.· αλλά *Ενεργ.* στον Δημ.

συνωνυμία, ή, το να έχει κάποιος το ίδιο όνομα με κάποιον άλλο ή το να έχει μια λέξη την ίδια σημασία με κάποια άλλη, συνωνυμία, ταυτοσημία, σε Αριστ.

συν-ώνυμος, -ον (ὄνομα), αυτός που έχει ταυτόσημο όνομα, που σημαίνει το ίδιο πράγμα, ταυτώνυμος, σε Ευρ., Αριστ.

συνωριαστής, -οῦ, ό, αυτός που διοικεί συνωρίδα (*συνωρίς*), αμαξηλάτης σε άμαξα δύο αλόγων, σε Λουκ.

συν-ωρίζω, μέλ. -*σω*, ζεύω στον ίδιο ζυγό — Μέσ., *ζυνωρίζου χέρα*, συντόνισε το χέρι με το δικό μου, σε Ευρ.

συνωρϊκεύομαι, αποθ., οδηγώ, διευθύνω συνωρίδα, δηλ. άμαξα που σύρεται από ένα ζευγάρι αλόγων, σε Αριστοφ.

συνωρίς, -ίδος, ή (συνήορος), **1.** ζεύγος αλόγων, Λατ. *biga*, σε Ευρ., Αριστοφ. **2.** γενικά, οποιοδήποτε ζεύγος, ζευγάρι, δυάδα, σε Τραγ.· *ποδοῖν ζυνωρίς*, δεσμά που προορίζονται για τα πόδια, σε Αισχύλ.

συν-ωφελέω, μέλ. -*ήσω*, ωφελώ ή ανακουφίζω από κοινού, *τινά*, σε Ξεν.· *σπάνια, τινί*, σε Σοφ.

συνωχᾶδόν, επίρρ. (*συνέχω*), ποιητ. αντί *συναχηδόν*, λέγεται για χρόνο, συνεχώς, αδιαλείπτως, διαρκώς, αδιάκοπα, σε Ησίοδ.

συο-κτᾶσία, ή (σῦς, κτείνω), σφαγή χοίρων, σε Ανθ.

συο-φόντης, -ου, ό (σῦς, *φένω), αυτός που φονεύει, που σφαγιάζει χοίρους· θηλ. **συοφόντις**, σε Ανθ.

Σύρα, ή, θηλ. του *Σύρας*, γυναίκα που κατάγεται από τη Συρία, σε Αριστοφ.

Συράκουσαι[α], αί, Ιων. **Συρήκουσαι**, Δωρ. **Συράκοσαι** και **Συράκοσσαι**, Συρακούσες, πόλη της Κάτω Ιταλίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίθ. **Συράκόσιος, -α, -ον**, αυτός που προέρχεται ή κατάγεται από τις Συρακούσες, και ως ουσ.

Συρακούσιος, Ιων. **Συρηκούσιος**, στον ίδ.· ποιητ. **Συρηκόσιος**, σε Ανθ.· ή **Συρακοσία (χώρα)**, η περιοχή των Συρακουσών, σε Θουκ.

σύρ-γαστρος, ό, κανονικά *συρόγαστρος (σύρω, γαστήρ)*, αυτός που σέρνει καταγής την κοιλιά του, που έρπει όπως το σκουλήκι, σε Ανθ.

σύρδην, επίρρ. (*σύρω*), συρτά, σε Αισχύλ.

Συρία, Ιων. **-ίη** (ενν. γῆ), ή, Συρία, χώρα της Ανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *Συρία ή Παλαιστίνη*, η περιοχή της Παλαιστίνης στον ίδ.· *Κοίλη Συρία*, η περιοχή ανάμεσα στον Λίβανο και στον Αντι-λίβανο, σε Στράβ.

σύριγμα[υ], -ατος, τό (**συρίζω**), ήχος, σφύριγμα αυλού, σε Ευρ., Αριστοφ.

σύριγμός, ό (**συρίζω**), σφύριγμα, συριστικός ήχος, όπως αυτός των φιδιών, σε Ξεν.

σύριγξ, -ιγγος, ή, κάθε είδους σωλήνας· **I.** πνευστό μουσικό όργανο, κυρίως βουκολικό, του οποίου εφευρέτης θεωρείτο ο θεός Παν, αυλός, φλογέρα του Πανός, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ., Αττ. **II.** οτιδήποτε μοιάζει με σωλήνα· **1.** θήκη δόρατος = *δορατοθήκη*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** οπή στο κέντρο του τροχού, σε Τραγ. **3.** δίοδος ή αγωγός, πόρος σώματος, στον πληθ., ρουθούνια μύτης, σε Σοφ.

συρίζω, μεταγεν. Αττ. **συρίττω**, Δωρ. **συρίσδω**· μέλ. *συρίζομαι*, αόρ. α' *έσύριζα*, μεταγεν. *έσύρισα*· **I.** παίζω μουσικό όργανο, *σύριγξ*, παίζω αυλό, σε Ευρ., Θεόκρ.· με σύστ. αντ., *συρίζων ύμεναίους*, σε Ευρ. **II. 1.** σφυρίζω ή εκφέρω τον χαρακτηριστικό συριγμό του φιδιού, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· με σύστ. αιτ., *συρίζων φόνον*, εκφέρω τον δηλητηριώδη συριγμό του φόνου, σε Αισχύλ. **2.** αποδοκιμάζω με σφυρίγματα έναν ηθοποιό και τον αναγκάζω να αποχωρήσει από τη σκηνή, Λατ. *explodere*, σε Δημ.

Συρίζω, μέλ. -σω (*Σύρος*), μιλώ ως Σύριος, σαν να καταγόμουν από τη Συρία, σε Λουκ.

Σύριη-γενής, -ές (γενέσθαι), αυτός που κατάγεται από τη Συρία, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.

συρικτήρ, -ήρος, ό, = *συριστής*, σε Ανθ.

συρικτής, -οῦ, Δωρ. **-τάς, -ᾶ, ό**, = *συριστής*, σε Θεόκρ.

συρίσδω, Δωρ. αντί *συρίζω*.

συρισμός, ό, = *συριγμός*, σε Λουκ.

σῦριστής, -οῦ, ὁ (συρίζω), αυλητής, μουσικός που παίζει το πνευστό μουσικό ὄργανο *σῦριγξ*, δηλ. τον αυλό, σε Λουκ.

Σῦριστί (Σύρος), επίρρ. στη Συριακή γλώσσα· *Συριστί ἐπίστασθαι*, γνωρίζω καλά τη Συριακή γλώσσα, σε Ξεν.

σῦρίττω, μεταγεν. Αττ. τύπος του *συρίζω*.

σύρμα, -ατος, τό (σύρω), οτιδήποτε σύρεται καταγής· **1.** θεατρική εσθήτα με μακριά ουρά, *sygma* στον Ιουβεν· περιφρ., *σύρμα τερηδόνος*, μακρύ σε μήκος σκουληκι, σε Ανθ. **2.** σωρός από άχυρα ή χόρτα που χρησιμεύει ως στρώμα, σωρός σκουπιδιών, απορρίμματα, Ηρακλείδ. παρά Αριστ.

συρμαία, Ιων. **-αίη, ή (συρμός)**, καθαρτικό φυτό, ονομασία που δόθηκε στο ραπανάκι και χρησιμοποιείτο από τους Αιγυπτίους (βλ. [μελανοσυρμαίος](#)), σε Ηρόδ., Αριστοφ.

συρμαίζω, μέλ. *-σω*, κάνω χρήση εμετικού ή καθαρτικού φαρμάκου, λέγεται για τους Αιγυπτίους, σε Ηρόδ.

συρμός, -οῦ, ὁ (σύρω), οποιαδήποτε μακράς έκτασης κίνηση που γίνεται με σύριση, τράβηγμα, Λατ. *tractus*, γραμμή που σχηματίζουν τα μετέωρα, σε Πλάτ· λέγεται για την ορμητική κίνηση ανέμων και καταιγίδας, σε Ανθ· συρτή, έρπουσα πορεία του φιδιού, σε Πλούτ.

Σῦρος, ή, Σύρος, ένα από τα νησιά των Κυκλάδων, σε Στράβ· αναφέρεται ως *Σῦριή*, σε Ομήρ. Οδ.

Σύρος[ῦ], ὁ, αυτός που κατάγεται από τη Συρία, κάτοικος της Συρίας, σε Ηρόδ., Αττ.

Σῦρο-φοῖνιξ, -ἱκος, ὁ, αυτός που κατάγεται από τη Φοινίκη της Συρίας, καθώς υπήρχαν και Φοίνικες της Λιβύης, σε Λουκ· θηλ. **Συροφοίνισσα**, σε Κ.Δ.

σύρραξις, -εως, ή (συρράσσω), σύγκρουση, σε Πλούτ.

συρ-ράπτω, μέλ. *-ψω*, ράβω μαζί, ράβω σφιχτά, Λατ. *consuo*, σε Ησίοδ., Ηρόδ.

συρ-ράσσω, Αττ. **-ττω** = *συρρήγνυμι* II, συγκρούομαι, εμπλέκομαι σε μάχη με άλλους, με δοτ., σε Θουκ., Ξεν.

συρ-ρέζω, μέλ. *-ζω*, τελώ από κοινού ιερή θυσία, σε Ανθ.

συρ-ρέω, μέλ. *-ρεύσομαι*, παρακ. *-ερρύηκα*, Παθ. αόρ. β' *-ερρύην* (με Ενεργ. σημασία)· **I.** ρέω μαζί ή σχηματίζω από κοινού ένα ρεύμα, σε Πλάτ· μεταφ. λέγεται για ανθρώπους, φέρομαι, άγομαι μαζί σαν ένα ρεύμα, σε Ηρόδ., Ξεν.

II. ρέω από κοινού με κάποιον, σε Λουκ.

συρ-ρήγνῳμι ή -ύω, μέλ. *-ρήζω* — Παθ., παρακ. *-έρρηγμαι*, αόρ. β' *-ερράγην* [ᾱ]· αμτβ. παρακ. β' *-έρρωγα*· **I. 1.** σπάζω κάτι σε κομμάτια, θραύω, συντριβώ, θρυμματίζω, σε Πλούτ. — Παθ., *κακοῖσι συνέρρηγκται*, έχει συντριβεί από τις συμφορές, σε Ομήρ. Οδ. **2.** φέρνω σε σύγκρουση, συγκρούω — Παθ., λέγεται για πόλεμο, ξεσπώ, εκρήγνυμαι, σε Πλούτ. **II. 1.** αμτβ., εκρήγνυμαι μαζί, ξεσπώ από κοινού, εξέρχομαι, εκβάλλω, λέγεται για ποταμούς· *συρρηγνῳσι ἐς τὸν Ἑρμον*, χύνονται, εκβάλλουν στον ποταμό Έρμο, δηλ. ενώνονται μ' αυτόν, σε Ηρόδ· ομοίως παρακ. *συνέρρωγα* (με σημασία ενεστ.), *ὁ πόλεμος ξυνερράγει*, ο πόλεμος εξερράγη, ξέσπασε, σε Θουκ. **2.** όπως το *συρράσσω*, εμπλέκομαι σε μάχη, συμπλέκομαι, σε Πλούτ.

συρ-ριζόομαι, Παθ., ριζώνω, ριζοβολώ μαζί, συμπλέκονται οι ρίζες μου, σε Λουκ.

Σύρτις, γεν. *-εως*, Ιων. *-ιος (σύρω)*, Σύρτις, όνομα δύο εκτεταμένων τόπων με αβαθείς, αμμώδεις όχθες της Λιβυκής θάλασσας, που εισχωρούν σε μεγάλο βάθος της χώρας (η μείζων και η ελάσσων ή μικρά Σύρτις), σε Ηρόδ. κ.λπ.

σύρφαξ, -ᾱκος, ὁ, = *συρφετός* 1, σε Αριστοφ.

συρφετός, ὁ (σύρω), 1. οτιδήποτε σύρεται ή φέρεται από τον άνεμο, ξερά φύλλα, φρύγανα, άχυρα· σκουπιδιάκια, απορρίμματα, Λατ. *quisquiliae*, σε Ησίοδ. **2.** μεταφ., ανάμικτο πλήθος, όχλος, λαοσύναξη, σε Πλάτ.· λέγεται για μεμονωμένο πρόσωπο, ένας από τον όχλο (πρβλ. *plebs eris* του Ορατ.), στον ίδ.

συρφετ-ώδης, -ες (συρφετός, εἶδος), αυτός που έχει συσσωρευθεί μαζί, όμοιος με συρφετό, σύμμεικτος, αχαλίνωτος, χυδαίος, σε Λουκ.

σύρω[ῦ], μέλ. *σῦρῶ*, αόρ. *ἀ΄ ἔσῦρα*, παρακ. *σέσυρκα* — Παθ., αόρ. *β΄ ἐσύρην [ῦ]*, παρακ. *σέσυρμαι*· 1. σύρω, σέρνω, έλκω ή σέρνω καταγής, σε Θεόκρ. — Παθ., σέρνομαι καταγής, έρπω, σε Ανθ. **2.** σύρω, εξάγω δια της βίας, σε Θεόκρ.· λέγεται για ποταμούς, παρασύρω και μεταφέρω με τη ροή μου, σε Ανθ. — Παθ. παρασύρομαι από τη ροή του ποταμού, σε Πλούτ.

σῦς, αιτ. *σῦν*, βλ. *ῥς*.

συ-σκεδάννῃμι, μέλ. -*σκεδῶ*, διασκορπίζω από κοινού, ρίχνω σκορπώντας εδώ κι εκεί, σε Αριστοφ.

συσκέψομαι, μέλ. του *συσκοπέω*.

συ-σκευάζω, μέλ. -*άσω*, I. 1. τοποθετώ μαζί και ετοιμάζω τα πράγματα, δένω τις αποσκευές και τις ετοιμάζω για λογαριασμό κάποιου άλλου, σε Ξεν. **2.** βοηθώ στην παρασκευή, παρασκευάζω από κοινού, *τὸ δειπνόν τινι*, σε Αριστοφ.· με αρνητική σημασία, μηχανεύομαι, μηχανορραφώ, συνωμοτώ, ραδιουργώ, επινοώ, σχεδιάζω, σε Δημ. **II. Μέσ., 1.** με Παθ. παρακ. *συσκεάσμαι*, ετοιμάζω τις αποσκευές μου, ετοιμάζω τα πράγματά μου για να αναχωρήσω, Λατ. *convasare, vasa colligere*, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.· στη μτχ. Μέσ. αορ. *ἀ΄* και Παθ. παρακ., είμαι καθόλα έτοιμος, είμαι σε κατάσταση αναχώρησης, είμαι έτοιμος να πορευθώ αποχωρώντας, να ξεκινήσω την πορεία μετά την αναχώρησή μου, σε Ξεν.· επίσης με αιτ., *συνεσκευασμένος τὰ ἑαυτοῦ ἐνθάδε*, έχοντας όλα τα πράγματά του συσκευασμένα και μεταφερμένα εδώ, σε Λυσ. **2.** με αρνητική σημασία, μηχανεύομαι, επινοώ, μηχανορραφώ, σχεδιάζω, σε Δημ. **3.** φέρνω μαζί στο ίδιο σημείο, εξοικονομώ και συσσωρεύω με προσωπική μου ωφέλεια ή συμφέρον· *συσκευάζω χρήματα*, σε Λυκούργ. **4.** διευθετώ τα πράγματα σύμφωνα με το συμφέρον μου, προδιαθέτω, προετοιμάζω το έδαφος, σε Δημ.

συσκευᾶσία, ή, προετοιμασία, προπαρασκευή, συγκέντρωση και τακτοποίηση αποσκευών πριν την αναχώρηση για ταξίδι ή οδοιπορία, σε Ξεν.

συ-σκευωρόμαι, αποθ., σκευωρώ, μηχανορραφώ, επινοώ, διοργανώνω από κοινού, σε Δημ.

συ-σκηνέω, μέλ. -*ήσω*, διαμένω στην ίδια σκηνή με κάποιον άλλον, συγκατοικώ, συνοικώ, τρώγω κάτι, σε Ξεν.· *τινί*, με κάποιον, στον ίδ.

συσκηνία, ή, διαμονή, συνοίκηση, συμβίωση στην ίδια σκηνή· λέγεται για στρατιώτες, το να τρώγει κάποιος από κοινού με άλλους, συσσίτιο, σε Ξεν.

συσκήνια, τά, = τα σπαρτιατικά *φιδίτια*, σε Ξεν.

σύ-σκηνος, ὁ (σκηνή), αυτός που διαμένει στην ίδια σκηνή με άλλους, συνδαιτυμόνας, σύνοικος, ομοτράπεζος, Λατ. *contubernalis*, σε Θουκ., Ξεν.

συ-σκηνώω, μέλ. -*ώσω*, = *συσκηνέω*, σε Ξεν.

συ-σκιάζω, μέλ. -*άσω*, I. σκιάζω καλά ή από παντού, ρίχνω τη σκιά μου σε κάποιον ή κάτι, σκιάζω με πυκνή σκιά ή τοποθετώ μαζί σε μέρος σκιερό, σε Ησίοδ.· *γένυν συσκιάζω*, αποκτώ γενειάδα, σε Ευρ.· μεταφ., *συσκηνῶσαι τὰς ἀμαρτίας*, σε Δημ. **II.** αμτβ., καλύπτομαι από πυκνή σκιά, κουκουλώνομαι, συγκαλύπτομαι, σε Ευρ.

σύ-σκιος, -ον (σκιά), αυτός που καλύπτεται παντού από πυκνή σκιά, σκιερός, σε Ξεν.· *σύσκιόν τι*, μέρος που καλύπτεται από πυκνή σκιά, σκιερό μέρος, σε Λουκ.

συ-σκοπέω, μέλ. -*σκέψομαι*, θεωρώ, παρατηρώ από κοινού, συσκέπτομαι, συνεξετάζω, συνεκτιμώ, σε Πλάτ.

συ-σκοτάζω, μέλ. -*σω*, σκοτεινιάζω, γίνομαι εντελώς σκοτεινός, βυθίζομαι στο σκοτάδι· απρόσ., *συσκοτάζει*, σκοτεινιάζει, πέφτει σκοτάδι, σε Θουκ., Ξεν.

συ-σκυθρωπάζω[ᾱ], μέλ. -*σω*, γίνομαι ή δείχνω σκυθρωπός από κοινού με κάποιον άλλον, σε Ξεν.

συ-σπᾶράσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -*ζω*, κατακομματιάζω, κατακόβω, καταξεσχίζω, σε Κ.Δ.

σύσπαστος, -ον ή συσπαστός, -όν, συσπασμένος, αυτός που κλείνεται με σύσπαση, αυτός που είναι φτιαγμένος έτσι ώστε να συσπάται, να συστέλλεται, μαζεμένος, σε Πλάτ.

συ-σπάω, μέλ. -*σπάσω [ᾱ]*, **I.** σύρω από παντού, συστέλλω, σουφρώνω, ζαρώνω, μαζεύω, διπλώνω κάτι, σε Πλάτ., Λουκ. **II.** συρράπτω, σε Ξεν. **III.** Μέσ., σύρω, έλκω, τραβώ μαζί μου, σε Πλούτ.

συ-σπειράομαι, παρακ. -*εσπείραμαι* — Παθ.· **1.** λέγεται για στρατιώτες, σχηματίζομαι σε πυκνή παράταξη (βλ. [σπεῖρα](#) II), σε Ξεν.· *συσπειράομαι ἐπὶ τόπον*, βαδίζω σε πυκνή παράταξη προς κάποιον τόπο, στον ίδ. **2.** περιελίσσομαι, κουλουριάζομαι, κουβαριάζομαι, λέγεται για φίδι, σε Λουκ.

συ-σπείρω, μέλ. -*ερῶ*, σπέρνω μαζί, σε Λουκ.

συ-σπένδω, μέλ. -*σπείσω*, προσφέρω από κοινού σπονδή, σε Δημ., Αισχίν.

συ-σπεύδω, μέλ. -*σω*, συμπράττω με σπουδή, με ζήλο, συμβοηθώ, συνεργώ, *τινὶ ποιεῖν τι*, σε Ηρόδ.

συ-σπλαγχνεύω, μέλ. -*σω*, γεύομαι από κοινού τα σπλάχνα (*τὰ σπλάγχνα*) του ιερού ζώου που έχει προσφερθεί ως θυσία, σε Αριστοφ.

σύ-σπονδος, -ον (σπονδή), = *ὁμόσπονδος*, σε Αισχίν.

συ-σπουδάζω, μέλ. -*άσω*, σπεύδω από κοινού, ενεργώ από κοινού με προθυμία και ζήλο, σε Αριστοφ., Ξεν.· με αιτ. πράγμ., επιδιώκω ή εκτελώ κάτι με ζήλο από κοινού, *τί τινι*, σε Ξεν.

συσ-σαίνομαι, Παθ., αισθάνομαι κολακευμένος, κολακεύομαι, ευχαριστιέμαι από κάτι, σε Πολύβ.

συσ-σεβίζω, εορτάζω, τιμώ, λατρεύω με εορτασμούς από κοινού με άλλους· *θυσίας θεῶν*, σε Ευρ.

συσσεύω, θέτω μαζί σε κίνηση, επισπεύδω συλλήβδην· *βοῶν κάρηνα*, σε Ομηρ. Ὑμν.

συσ-σημαίνομαι, Μέσ., σφραγίζω ή υπογράφω από κοινού, συνυπογράφω, σε Δημ.

σύσ-σημον, τό (σήμα), **1.** προκαθορισμένο, προσυμφωνημένο σημάδι αναγνώρισης ή σύνθημα, σε Κ.Δ. **2.** εχέγγυο, ενέχυρο, υποθήκη, σε Ανθ.

συσ-σιτέω, μέλ. -*ήσω*, σιτίζομαι, τρέφομαι από κοινού, συντρώγω, συνδιαιτώμαι, *τινί*, σε Αριστοφ.· απόλ., στον πληθ., τρέφομαι από κοινού, σε Πλάτ., Δημ.

συσσίτησις, ή, = το επόμ., σε Πλούτ.

συσσιτία, ή, από κοινού σίτιση, το να τρώγει κάποιος από κοινό τραπέζι, κοινό συμπόσιο, κοινή ευωχία, συνεστίαση, συσσίτιο, σε Ξεν.

συσσίτιον[ι], **τό**, κατά κανόνα στον πληθ. *συσσίτια, τά*, **I.** κοινό γεύμα, κοινό τραπέζι, κοινό δείπνο, όπως αυτά που συνήθιζαν να παραθέτουν στην Κρήτη

και τη Σπάρτη, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **II.** αίθουσα, τραπεζαρία που παρατίθεται το συσσίτιο, κοινή δειπνητήρια αίθουσα, σε Ευρ., Πλάτ.

σύσ-σίτος, ὁ, αυτός που τρώγει μαζί με άλλους, ο ομοτράπεζος, συνδαιτυμόνας, ομόσιτος, σε Θέογν., Ηρόδ., Αττ.

συσ-σώζω, μέλ. -σω, διασώζω, περισώζω ή συντηρώ από κοινού, σε Ευρ., Θουκ.

σύσ-σωμος, -ον (σῶμα), συνενωμένος σ' ένα σώμα, συσσωματωμένος, σε Κ.Δ.

συσ-σωφρονέω, μέλ. -ήσω, είμαι και εγώ σώφρων, εγκρατεύομαι από κοινού, μετέχω στην εγκράτεια, σε Ευρ.

συσταδόν, επίρρ. (συστῆναι), σε πολύ κοντινή απόσταση, από πολύ κοντά, σε πυκνή παράταξη μάχης, σιμά, σε Θουκ.

συστάς, -άδος[ᾱ], ἡ (συστῆναι), αυτή που στέκεται μαζί, δίπλα-δίπλα σε κάτι άλλο, αυτή που έχει φυτευθεί δίπλα-δίπλα σε άλλο όμοιο φυτό, σε Αριστ.

συ-σταΐσιάζω, μέλ. -σω, στασιάζω, εξεγείρομαι ή αποστατώ από κοινού, λαμβάνω μέρος σε επανάσταση, σε Θουκ.

συ-σταΐσιαστής, ὁ, αυτός που λαμβάνει από κοινού μέρος σε εξέγερση, συνεξεγειρόμενος, σε Κ.Δ.

σύσθαισις, ἡ (συνίστημι), από κοινού τοποθέτηση, σύνθεση, διευθέτηση, οργάνωση, τακτοποίηση, σε Αριστ.

A. I. *σύστασις προσώπου*, προμελετημένη σοβαρή ή σπουδαιοφανής έκφραση του προσώπου, λέγεται για τον Περικλή, σε Πλούτ. **II.** το να φέρνει κάποιος σε επαφή δύο ανθρώπους, παρουσίαση του ενός στον άλλον, πρώτες συστάσεις, σε Πολύβ., Πλούτ. **B. (συνίσταμαι), I. 1.** το να στέκεται κάποιος μαζί με κάποιον άλλον, συνάντηση· με εχθρική σημασία, μάχη σώμα με σώμα, συμπλοκή, σύγκρουση, σε Ηρόδ.· μεταφ., *σύστασις γνώμης*, πνευματικός αγώνας, έντονη ανησυχία και εντατική μέριμνα, σε Θουκ. **2.** συνάντηση, ένωση, όμιλος ανθρώπων, σε Ευρ.· *κατὰ ζυστάσεις γιγνόμενοι*, αυτοί που συναθροίζονται σε ομάδες, σε Θουκ.· πολιτική ένωση, σε Δημ. **3.** φιλία ή συμμαχία, σε Πολύβ.· συνωμοσία, σε Πλούτ. **II. 1.** συγκρότηση, η σύνθεση, δομή, διοργάνωση, σε Πλάτ., Αριστ.· *απόλ.*, πολιτική συγκρότηση, σύνταγμα, σε Πλάτ. **2.** μεταφ., λέγεται για τον νου, *σύστασις φρενῶν*, αυστηρότητα, σοβαρότητα, σε Ευρ.

συ-σταΐσιώτης, -ου, ὁ, μέλος της ίδιας πολιτικής παράταξης ή φατρίας, οπαδός του ίδιου πολιτικού κόμματος από κοινού με άλλους, σε Ηρόδ.

συστατικός, -ή, -όν (συνίστημι III), αυτός που ανήκει ή αρμόζει στην παρουσίαση ενός ανθρώπου σ' έναν άλλον, κατάλληλος να κάνεις τις συστάσεις, συστατικός· *συστατική ἐπιστολή*, συστατικό γράμμα, σε Κ.Δ.

συ-σταυρόομαι, Παθ., σταυρώνομαι, υφίσταμαι σταυρικό θάνατο μαζί με κάποιον άλλον, *τινι*, σε Κ.Δ.

συ-στεγάζω, μέλ. -σω, σκεπάζω, καλύπτω εντελώς κάποιον ή κάτι, *τινί*, με κάτι, σε Πλάτ. — Παθ., σε Ξεν.

συ-στέλλω, μέλ. -στελῶ, παρακ. -έσταλκα· **I. 1.** σύρω, έλκω μαζί, συμμαζεύω· μαζεύω τα ιστία, τα πανιά του πλοίου (ενν. *τὰ ιστία*), σε Αριστοφ.

συμμαζεύω, συγκεντρώνω τους στρατιώτες μέσα σε φρούριο, σε Πλούτ. **2.** συρρικνώνω, σμικρύνω, υποβιβάζω, μειώνω, ελαττώνω, σε Πλάτ., Δημ. — Παθ., κάμπτομαι, σουφρώνω, ζαρώνω, σε Ευρ.· *ζυστέλλεσθαι ἐς εὐτέλειαν*, περιορίζω τις δαπάνες μου, ζω φειδωλά και λιτά, σε Θουκ. **3.** μεταφ., σκύβω, χαμηλώνω το κεφάλι, ταπεινώνομαι, εξευτελίζομαι, σε Ισοκρ. — Παθ., σε Ευρ. **II.** Παθ., επίσης, περιτυλίσσομαι σφιχτά, συσφίγγομαι, περιζώνομαι,

στον ιδ.· *μτχ. αορ. β΄ συσταλείς*, αυτός που έχει ζωστεί, που είναι δηλ. έτοιμος για δράση, σε Αριστοφ.

συ-στενάζω, στενάζω, αναστενάζω, θρηνώ από κοινού με κάποιον, *τινί*, σε Ευρ.· *απόλ.*, σε Κ.Δ.

συ-στένω, = *συστενάζω*, σε Αριστ.

συ-στεφάνομαι, Παθ., φορώ το στεφάνι της νίκης από κοινού με κάποιον, *τινι*, σε Δημ.

σύστημα, -ατος, τό (συστήναι), **1.** οργανικό σύνολο, σύνολο που συνίσταται από διάφορα μέρη, σύστημα, σε Πλάτ.· φιλολογική σύνθεση, συγγραφή, σε Αριστ. **2.** οργανωμένη διακυβέρνηση, πολίτευμα, πολιτεία, συνταγματικός χάρτης, στον ιδ. **3.** σώμα στρατιωτών, τάγμα, σύνταγμα, σε Πολύβ. **4.** λέγεται για τη Ρωμαϊκή Σύγκλητο, σε Πλούτ.

συστοιχέω, μέλ. *-ήσω*, συμφωνώ, υπάγομαι, ανήκω στην ίδια σειρά ή τάξη με κάτι, *τινί*, σε Κ.Δ.

συστοιχία, ή, σειρά πραγμάτων ή εννοιών που υπάγονται στο ίδιο είδος ή την ίδια λογική κατηγορία ή τάξη, σε Αριστ.

σύ-στοιχος, -ον, αυτός που στέκεται στην ίδια σειρά με κάποιον, ομοταγής, αυτός που ανήκει στην ίδια κατηγορία ή στο ίδιο είδος με κάποιον άλλον, αντίθ. προς το *άντίστοιχος* (αυτός που ανήκει σε αντίθετη, στην απέναντι σειρά ή τάξη), σε Αριστ.

συστολή, ή (συστέλλω), συμμάζεμα, ζάρωμα, συρρίκνωση, ελάττωση, περιορισμός, σε Πλούτ.

συστολίζω, = *συστέλλω*, **I.** κοσμών, διακοσμών, στολίζω από κοινού, σε Ευρ.

II. συνδέω, συνάπτω, συνενώνω, *τινά τινι*, σε Ανθ.

συ-στράτεια, ή, κοινή εκστρατεία, σε Ξεν.

συ-στράτεύω, μέλ. *-εύσω*, και ως αποθ. *συστρατεύομαι*, μέλ. *-εύσομαι*· εκστρατεύω ή υπηρετώ τη στρατιωτική μου θητεία μαζί με κάποιον, λαμβάνω μέρος σε εκστρατεία, *απόλ.*, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *τινί*, με κάποιον άλλον, σε Ηρόδ., Θουκ.

συστράτηγέω, μέλ. *-ήσω*, είμαι συστράτηγος κάποιου, φέρω από κοινού με κάποιον το αξίωμα του στρατηγού, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

συ-στράτηγος, ό, στρατηγός μαζί με άλλους, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

συ-στράτιώτης, -ου, ό, αυτός που υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία μαζί με κάποιον, σύντροφος στον στρατό, αυτός που είναι επίσης στρατιώτης, Λατ. *commilito*, σε Ξεν. κ.λπ.

συ-στράτοπεδεύομαι, αποθ., στρατοπεδεύω από κοινού με κάποιον, *τινιή σύν τινι*, σε Ξεν.

σύστρεμμα, -ατος, τό, οτιδήποτε έχει συστραφεί, στριφογυριστεί· πλήθος ανθρώπων, άτακτη συρροή, ανάμεικτος όχλος, σε Πολύβ.

συ-στρέφω, μέλ. *-ψω*, **I.** στριφογυρίζω, κάνω κουβάρι, Λατ. *conglobare*· λέγεται για θηρία, συσπειρώνομαι, μαζεύομαι πριν χυμήξω ή ορμήξω, σε Πλάτ.· λέγεται για στρατιώτες, *συστρέφουσι έωντούς*, συσπειρώνονται, πυκνώνουν τις τάξεις τους, συσσωματώνονται, σε Ηρόδ. — Παθ.,

συστραφέντες, συνενωμένοι σε σώμα, συσσωματωμένοι, σύσσωμοι, σε συμπαγές σώμα, στον ιδ.· *έπί πεντήκοντα άσπίδων συνεστραμμένοι ήσαν*, σχημάτισαν φάλαγγα βάθους πενήντα ανδρών, σε Ξεν. **II.** λέγεται για στρατιώτες επίσης, *συστρέφειν επίδόρν*, τους στρέφω προς τα δεξιά, στον ιδ.· *συστρέφω τόν ίππον*, τον στρέφω απότομα, σε Πλούτ. **III.** σχηματίζω οργανικό σύνολο, συνάπτω, ενώνω, σε Ηρόδ. — Παθ., ενώνομαι, συνδέομαι, αποτελώ σύλλογο ή σύνδεσμο, συνωμοτώ, σε Θουκ., Αισχίν. **IV.** λέγεται για

προτάσεις, αφηγήσεις και άλλα παρόμοια, συμπυκνώνω, συμπιέζω, σε Αριστ.· απόλ. *συστρέψας γράφει*, γράφει βραχυλογικά, λακωνικά, με συντομία, σε Αισχίν. — Παθ., *ῥῆμα βραχὺ καὶ συνεστραμμένον*, σύντομο και νευρώδες σχόλιο, σε Πλάτ.

συστροφή, ἡ. 1. πυκνός όγκος συγκεντρωμένων ανθρώπων, συνάθροιση πλήθους, όχλος, σε Ηρόδ. **2.** ξαφνική καταιγίδα, σε Πολύβ.

συ-σφάζω, σφάζω μαζί με κάποιον — Παθ., απαρ. αορ. β' *συσφαγῆναι*, σφαγιαζόμαι μαζί με κάποιον άλλον, *τινί*, σε Ευρ.

συ-σφίγγω, συμπυκνώνω, σφίγγω με δύναμη — Παθ., σε Ανθ.

συ-σχηματίζω, σχηματίζω κάτι σύμφωνα με κάποιο άλλο, συνδιαμορφώνω, συμμορφώνω, *τι πρὸς τι*, σε Αριστ. — Παθ., συμμορφώνομαι, ακολουθώ το παράδειγμα κάποιου, σε Κ.Δ.

συ-σχολάζω, μέλ. -σω, είμαι συμμαθητής ή σύντροφος κάποιου στα μαθήματα φιλοσοφίας ή στις φιλοσοφικές αναζητήσεις, περνώ τον καιρό μου μαζί με κάποιον, σε Πλούτ.

σύτο[υ], Επικ. γ' ενικ. Παθ. αορ. β' του *σεύω*.

σϋφεός και σϋφειός, ό (σϋς), τόπος όπου τρέφονται χοίροι, χοιροστάσιο, μάντρα για χοίρους, σε Ομήρ. Οδ.· **συφεόνδε**, στο χοιροστάσιο, στο ίδ.

σϋ-φόρβιον, τό (σϋς, φέρβω), αγέλη χοίρων, σε Ανθ.

σϋ-φορβός, ό (σϋς, φέρβω), χοιροβοσκός, σε Όμηρ.

συχνός, -ή, -όν,

A. I. λέγεται για χρόνο, μακρύς, μακροχρόνιος, εκτεταμένος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *συχνός λόγος*, μακροσκελής, σχοινοτενής ομιλία, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για αριθμούς, πολύς, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.· *ἡμέρας πολλάς*, επί πολλές ημέρες στη σειρά, σε Αριστοφ.· με γεν., *συχναὶ τῶν νήσων*, σε Ηρόδ.· απόλ., *συχνοί*, πολλοί άνθρωποι μαζί, σε Αριστοφ. κ.λπ.· με ουσ. στον ενικ., *μεγάλος, πολύς, εκτεταμένος, ογκώδης, στον ίδ.*, Πλάτ. κ.λπ.· *τὸπολίχνιον συχνὸν ποιεῖν*, κάνω τη μικρή πόλη πολυάνθρωπη, πολυσύχναστη, σε Πλάτ.· με γεν., *τῆς μαρίλης συχνήν*, σε Αριστοφ. **B. I.** το επίρρ. *συχνῶς* (σε Αντιφών.) είναι σπάνιο, αντί αυτού χρησιμ. τα ουδ. *συχνόν, συχνά*, πολύ, με μεγάλη συχνότητα, τακτικά, σε Πλάτ.· μακριά, σε Ξεν. **II.** δοτ. *συχνῶ* με συγκρ. επίθ., *νεώτερος ἐμοῦ καὶ συχνῶ*, κατά πολύ νεότερός μου, σε Δημ.

σφαγεῖον, τό (σφάζω), **I.** αγγείο ή δοχείο όπου συνέλεγαν το αίμα του ιερού σφαγίου στις θυσίες, σε Ευρ. **II.** = *σφάγιον*, ιερό θύμα που προσφέρθηκε ως θυσία, στον ίδ.

σφαγέυς, -έως, ό (σφάζω), αυτός που σφάζει, σφαγιαστής, σφαγέας, σε Ευρ.· δολοφόνος, φονιάς, σε Δημ.· σε Σοφ., *ὁ σφαγεὺς ἔστηκε*, ο φονιάς έχει στηθεί, είναι έτοιμος, λέγεται για το σπαθί πάνω στο οποίο επρόκειτο να πέσει ο Αίας για να αυτοκτονήσει· *μαχαίρι με το οποίο σφαγιαζόταν το ιερό θύμα στις θυσίες*, σε Ευρ.

σφαγή, ἡ (σφάζω), **I.** σφαγή, σφαγιασμός, σφάξιμο, θυσία, σε ενικ. και πληθ., σε Τραγ., Πλάτ. κ.λπ.· *αἵματος σφαγή*, αίμα που αναβλύζει από τραύμα, σε Αισχύλ.· *καθάρμοσον σφαγάς*, κλείσε τη χαίνουσα πληγή, το τραύμα που χάσκει ανεπούλωτο, σε Ευρ. **II.** λαιμός, μέρος όπου πρόκειται να πληγεί με το μαχαίρι το υποψήφιο θύμα (πρβλ. Λατ. *jugulum, jugulari*), στον πληθ., στον ίδ., Θουκ.

σφαγῆναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του *σφάζω*.

σφαγιαζόμαι, μέλ. -άσομαι, **I.** αποθ. (*σφάγιον*), σφαγιαζώ ιερό θύμα, προσφέρω θυσία, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** Ενεργ. *σφαγιαζώ*, σε Αριστοφ., Πλούτ.·

απ' όπου, μτχ. Παθ. αορ. α' *σφαγιασθείς*, σφαγιασμένος, αυτός που προσφέρθηκε ως θυσία, σε Ηρόδ., Ξεν.

σφαγiasμός, ό, σφαγή, προσφορά ιερού σφαγίου κατά την τέλεση θυσιών, τελετουργική θυσία, σε Ευρ., Πλούτ.

σφάγιον[ᾱ], τό (σφάζω), **1.** ιερό θύμα που προσφέρεται σφαγιαζόμενο ως θυσία, θυσία, ιερή προσφορά, σε Σοφ., Ευρ.· κατά κανόνα στον πληθ., σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** σφαγή, φόνος, στον πληθ., σε Ευρ.

σφάγιος, -α, -ον (σφάζω), αυτός που σφαγιάζει, ο σφακτικός, δολοφονικός· *σφάγιος μόρος*, σφαγή, φόνος, σε Σοφ.

σφαγίς, -ίδος, ή (σφάζω), μαχαίρι με το οποίο τελείται ιερή προσφορά, με το οποίο σφαγιάζεται το ιερό θύμα, σε Ευρ.

σφαδάζω ή σφαδάζω, μόνο σε ενεστ. και παρατ. **1.** κινούμαι σπασμωδικά, σπαράζω, σπαρταρώ, χτυπώ τα πόδια μου, αντιστέκομαι, λέγεται για άλογα, σε Αισχύλ., Ξεν.· πρβλ. [ὑσφάδαστος](#). **2.** κινούμαι σπασμωδικά, επιδεικνύω ανυπομονησία, λαχταρώ, σε Πλούτ.

σφαδασμός, ό, σπασμός, σύσπαση μελών, σπαρτάρισμα, σε Πλάτ.

σφάζω ($\sqrt{\sigma\phi\alpha\iota}$), μεταγεν. Αττ. *σφάττω*· μέλ. *σφάζω*, αόρ. α' *ἔσφαξα* — Παθ., μέλ. β' *σφαγήσομαι*, αόρ. β' *ἔσφάγην* [ᾱ], σπανιότερα αόρ. α' *ἔσφάχθην*, παρακ. *ἔσφαγμαι*. **I.** σφαγιάζω, ιδίως κόβοντας το λαιμό του θύματος, φονεύω δια σφαγής (βλ. [σφαγή](#) II), σε Όμηρ. **II. 1.** ιδίως σφαγιάζω τα ζώα που πρέπει να προσφερθούν ως θυσία, σε Όμηρ. Ιλ., Ευρ. **2.** γενικά, σκοτώνω, φονεύω, δολοφονώ, που λέχθηκε πρώτα για ανθρώπινα θύματα, σε Πίνδ., Τραγ.· *σφάζω τινά ἐς τὸν κρητῆρα*, έτσι ώστε το αίμα να ρεύσει μέσα στο αγγείο, σε Ηρόδ.

σφαῖρα, -ας, ή, 1. μπάλα με την οποία παίζουν τα παιδιά τόπι, σε Όμηρ. Οδ., Πλάτ. **2.** σφαίρα ως γεωμετρικό σχήμα, και οτιδήποτε έχει σφαιρικό σχήμα· γήινη σφαίρα, γη, σε Στράβ.

σφαιρηδόν, επίρρ., όμοια με σφαίρα ή σαν μπάλα· *ἦκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἐλιζάμενος*, σε Όμηρ. Ιλ.

σφαιρίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ*, παίζω με τη σφαίρα, παίζω τόπι, σε Πλάτ.

σφαιρικός, -ή, -όν, σφαιροειδής, αυτός που έχει σχήμα σφαίρας, στρογγυλός· *τὰ σφαιρικά*, διδασκαλία ή δοξασία για τις ουράνιες σφαίρες, αστρονομία, σε Ανθ.

σφαίρισις, -εως, ή (σφαιρίζω), παιχνίδι με σφαίρα, με τόπι, βολή σφαίρας, σε Αριστ.

σφαιριστήριον, τό (σφαιρίζω), τόπος όπου έπαιζαν παιχνίδια με τη σφαίρα, σε Θεόφρ.

σφαιρο-ειδής, -ές (εἶδος), αυτός που μοιάζει με, που έχει σχήμα σφαίρας, σφαιρικός, στρογγυλός, σε Πλάτ. *σφαιροειδές, τό*, στρογγυλεμένη απόληξη, στρογγυλεμένο άκρο (πρβλ. [σφαιρόω](#) II), σε Ξεν.

σφαιρο-ποιέω, μέλ. —*ήσω*, δίνω σε κάτι το σχήμα της σφαίρας, στρογγυλεύω, σε Στράβ.

σφαιρόω, μέλ. -*ώσω* (*σφαῖρα*), **I.** δίνω σφαιρικό σχήμα σε κάτι, στρογγυλεύω — Παθ., λαμβάνω σφαιρικό σχήμα, γίνομαι σφαιρικός, στρογγυλός· *στήθεα ἔσφαιρωτο*, το στήθος του είχε γίνει σφαιρικό, δηλ. είχε φουσκώσει από υπερηφάνεια, σε Θεόκρ. **II.** Παθ., επίσης, *ἀκόντια ἔσφαιρωμένα*, δόρατα που αντί αιχμής έχουν σφαιρίδια ή κουμπιά, όπως τα ξίφη, που χρησιμοποιούνται και στις μέρες μας, κατά τις ασκήσεις ξιφομαχίας· λέγεται για όπλα που έχει αμβλυνθεί η αιχμή τους, σε Ξεν., Αριστ.

σφαιρωτός, -ή, -όν, αυτός που έχει σφαιρίδιο ή κουμπί στην απόληξή του αντί αιχμής, σε Ξεν.

σφᾶκελίζω, πάσχω από γάγγραινα, υφίσταμαι απονέκρωση στα μέλη μου λόγω γάγγραινας· *ἐσφακέλισε τὸ ὀστέον*, σε Ηρόδ.

σφάκελος[ᾱ], ὁ, γάγγραινα, σηψαιμία, απονέκρωση· και για οστά, νέκρωση, οστεοπόρωση· γενικά, σπασμός, σφαδασμός, σε Αισχύλ., Ευρ.· μεταφ., *σφάκελος ἀνέμων*, σφοδρή μανία και ορμή των ανέμων, σε Αισχύλ.

σφᾶλερός, -ά, -όν (σφάλλω), **I.** αυτός που είναι σε θέση να κάνει κάποιον να πέσει ή να σκοπτάψει· μεταφ., ολισθηρός, γλιστερός, αυτός που ενέχει κινδύνους, επικίνδυνος, Λατ. *lubricus*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *σφαλερόν (έστι)*, με απαρ., είναι επικίνδυνο να..., σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** (*σφάλλομαι*) αυτός που είναι έτοιμος να πέσει, που παραπαίει, που τρεκλίζει, που έχει αστάθεια, σε Αισχύλ., Σοφ.· *σφαλεροὶ σύμμαχοι*, σε Δημ.

σφάλλω (√ΣΦΑΛ), μέλ. *σφᾶλῶ*, αόρ. α' *ἔσφηλα*, Επικ. *σφῆλα*· παρακ. *ἔσφαλκα* — Παθ., μέλ. β' *σφᾶλλήσομαι*, Μέσ. τύπο *σφᾶλοῦμαι*, αόρ. β' *ἐσφάλην [ᾱ]*· παρακ. *ἔσφαλμαι*· γ' ενικ. υπερσ. *ἔσφαλτο*· Λατ. *fall-o* (με απάλειψη του σ)· **I.** κάνω κάποιον να πέσει, ρίχνω κάτω, καταρρίπτω, ανατρέπω (συνήθως βάζοντας τρικλοποδιά), ανατρέπω τον αντίπαλό μου κατά την πάλη, σε Όμηρ., Πίνδ., Ευρ. κ.λπ.· *σφάλλω ναῦς*, ρίχνω το καράβι στα πλάγια, σε Πλούτ.· *ἵππος σφάλλει τὸν ἀναβάτην*, το ἄλογο ανατρέπει και ρίχνει κάτω τον αναβάτη του, σε Ξεν. — Παθ., ανατρέπομαι, σε Αριστοφ.· λέγεται για μεθυσμένο, *σφαλλόμενος*, αυτός που παραπαίει, που τρεκλίζει, στον ίδ. **II.** γενικά, κάνω κάποιον να πέσει, ανατρέπω, νικώ, σε Ηρόδ., Σοφ., Θουκ. — Παθ., ανατρέπομαι, πέφτω, εκλείπω, αφανίζομαι, καταστρέφομαι, μένω αβοήθητος, λέγεται γι' αυτούς που εκπίπτουν από την υψηλή τους θέση και χάνουν τον πλούτο που κατείχαν, σε Ηρόδ., Αττ.· *τόδ' ἐσφάλη*, συνέβη αυτό το σφάλμα, σε Σοφ.· *οὐ τι μὴ σφαλῶ γ' ἐν σοί*, δεν θα υποπέσω σε σφάλμα σε οτιδήποτε σε αφορά, στον ίδ. **III. 1.** καταστρατηγώ, κατατροπώνω, ανατρέπω, ματαιώνω, βλάπτω, λυπώ, λέγεται για διάψευση χρησμού, σε Ηρόδ., Σοφ. — Παθ., κάνω λάθος, πλανώμαι, απατώμαι, σε Ηρόδ., Σοφ. **2.** το Παθ. επίσης χρησιμοποιείται με γεν. πράγμ., απατώμαι ή αποτυγχάνω σε κάτι· *ἦ καὶ πατήρ τι σφάλλεται βουλευμάτων*, σε Αισχύλ.· *σφάλλεσθαι γάμου*, σε Ευρ.· *τῆς δόξης*, σε Θουκ.

σφάλμα, -ατος, τό, I. πρόσκομμα, σκόνταμα, παραπάτημα, γλίστρημα, σε Ανθ. **II.** μεταφ. **1.** πτώση, αποτυχία, ήττα, βλάβη, ζημιά, σε Ηρόδ., Θουκ., Ευρ. κ.λπ. **2.** σφάλμα, λάθος, πλάνη, πταίσμα, αμάρτημα, σε Ηρόδ.

σφᾶρᾶγέομαι, αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., **I.** παράγω τον χαρακτηριστικό ήχο που ακούγεται όταν πέφτει υγρό σε φωτιά ή σε πυρακτωμένη επιφάνεια, «τσιτσιρίζω», τρίζω, τριζοβολώ, σφυρίζω· *ρίζαισφαραγεῖντο*, οι ρίζες του ματιού του (του Κύκλωπα Πολύφημου) τριζοβολούσαν ή σύριζαν (όταν ο Οδυσσεύς του έμπηξε τον πυρακτωμένο πάσσαλο), σε Ομήρ. Οδ. **II.** είμαι υπερβολικά γεμάτος, είμαι γεμάτος μέχρι σκασμού, στο ίδ.

σφᾶρᾶγίζω, μόνο σε Επικ. παρατ. *σφαράγιζον*, συνταράζω παράγοντας κρότο, δονώ θορυβωδώς, σε Ησιόδ.

σφάραγος, ὁ, θορυβώδης έκρηξη, έκρηξη που παράγει εκκωφαντικό θόρυβο.

σφᾶς και σφάς· I. αιτ. του *σφεῖς*. **II.** **σφάς [ᾱ]**, θηλ. αιτ. πληθ. του *σφός*.

σφάττω, μεταγεν. Αττ. τύπος αντί *σφάζω*, παρατ. *ἔσφαττον*.

σφε, I. 1. εγκλιτ. αιτ. αρσ. και θηλ. του *σφεῖς* = *αὐτούς, αὐτάς*, αυτούς, αυτές, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Σοφ. **2.** ως αιτ. δυϊκ., *αὐτώ, αὐτά*, σε Όμηρ. **3.** αιτ.

πληθ. ουδ., *αὐτά*, σε Θεόκρ. **II.** ως αιτ. ενικ. του *ἴ* = *αὐτόν*, *αὐτήν*, αὐτόν, αυτήν, σε Ηρόδ., Τραγ.

σφέᾱ, σφέᾱς, βλ. **σφεῖς**.

σφεδᾶνός, -ῆ, -όν = *σφοδρός*, **I.** ορμητικός, βίαιος, ισχυρός, σε Ανθ. **II.** σε Όμηρ. μόνο ως επίρρ., ορμητικά, με ζήλο, με σπουδή.

σφεῖς, **I.** αρσ. και πληθ. της προσ. αντων. γ' προσ., αυτοί = *αὐτοί*, σε Ηρόδ., Αττ.· γεν. *σφέων*, στον Όμηρ. ως μονοσύλλ. με συνίζηση· Επικ. επίσης *σφείων*· Αττ. *σφῶν*· δοτ. *σφίσι* (-ιν), σε Όμηρ., Αισχύλ.· συνηθέστεροι είναι οι τύποι *σφι*, *σφιν* (με αποκοπή), σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ.· η χρήση των *σφι*, *σφιν* ως δοτ. ενικ. αντί *οί* είναι σπάνια, σε Όμηρ. Ύμν., Αισχύλ., Σοφ.· αιτ. *σφέας*, κατά κανόνα εγκλιτ., που προφέρεται ως μια μακρά συλλαβή, σε Όμηρ., Ηρόδ.· επίσης *σφᾶς* και *σφείας* (ή *σφεῖας*), σε Ομήρ. Οδ.· *σφᾶς* (εγκλιτ.) ή *σφᾶς*, σε Τραγ.· πρβλ. **σφε**. **II. 1.** στον Όμηρ. η αντων. αυτή είναι πάντοτε προσωπική, και ως εκ τούτου δεν υπάρχει ουδ. σε χρήση· στον Ηρόδ. όμως συναντάται η αιτ. πληθ. *σφέα*. **2.** η αντων. αυτή χρησιμοποιείται τόσο αντί της οριστικής ή επαναληπτικής *αὐτοί*, αυτοί, όσο και αντί της αυτοπαθητικής *αὐτῶν* κ.λπ., αὐτῶν των ιδίων· στην τελευταία αυτή περίπτωση συχνά απαντούν οι επιτετ. τύποι *σφῶν αὐτῶν*, *σφέας αὐτούς*, *σφᾶς αὐτούς*, σε Ησιόδ.· μερικές φορές χρησιμοποιείται αντί *ἀλλήλους*, στον ιδ. **III.** σπανίως αντί πληθ., β' προσ. της προσωπικής αντων., *μετὰ σφίσιν* αντί *μεθ' ὑμῖν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σφέας* αντί *ὑμᾶς*, σε Ηρόδ.

σφέλας, τό, υποπόδιο, σκαμνί, βάθρο, σε Ομήρ. Οδ.· Επικ. πληθ., στο ιδ.

σφενδάμνινος, -ῆ, -ον, κατασκευασμένος από ξύλο σφενδάμνου· μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, «σκληρό καρύδι», τραχύς, σκληρός, ισχυρός, σε Αριστοφ.

σφένδαμνος, ό, όνομα δένδρου, σφεντάμνι ή σφένδαμνος, Λατ. *acer*, σε Θεόφρ.

σφενδονάω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** σφενδονίζω, εκσφενδονίζω, χρησιμοποιώ σφεντόνα, σε Θουκ., Ξεν. **2.** πλήττω, χτυπώ με σφεντόνα, σε Βάβρ. **II. 1.** ρίχνω, εξακοντίζω όπως αν χρησιμοποιούσα σφεντόνα — Παθ., σε Ευρ. **2.** κινώ κάτι όπως αν ήταν σφεντόνα, περιστρέφω ή κινώ πέρα δώθε, στον ιδ.

σφενδόνη, Λατ. *funda* (με απάλειψη του σ), **I. 1.** σφεντόνα, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *σφενδόνας ἀπ' εὐμέτρου*, με καλοζυγισμένη βολή, όπως να είχε γίνει με σφεντόνα, σε Αισχύλ. **2.** οπή δαχτυλιδιού στην οποία τοποθετείτο ο λίθος όπως η πέτρα στη σφεντόνα, ιδίως το εξωτερικό μέρος του δαχτυλιδιού γύρω από τον λίθο, όπως Λατ. *funda* αντί *pala annuli*, σε Ευρ., Πλάτ. **II.** πέτρα ή σφαιρίδιο που ρίπτεται με σφεντόνα, σε Ξεν.· *τοιαύτας σφενδόνας*, λέγεται για χαλαζοπτώσεις, σε Αριστοφ.

σφενδονήτης, -ου, ό (σφενδονάω), αυτός που σφενδονίζει, που φέρει σφεντόνα ή βάλλει, πλήττει, σημαδεύει με αυτή, ικανός στις βολές με σφεντόνα, σε Ηρόδ., Θουκ.

σφενδονητικός, -ῆ, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στις βολές με σφεντόνα, στην εκσφενδόνιση· ή -κή (ενν. *τέχνη*), τέχνη και τεχνική του χειρισμού της σφεντόνας, σε Πλάτ.

σφετερίζω, μέλ. -σω ή -ζω (*σφέτερος*), ιδιοποιούμαι κάτι που δεν μου ανήκει, οικειοποιούμαι με αθέμιτα μέσα, σφετερίζομαι, υφαρπάζω, καταχρώμαι, υπεξαίρώ, σε Πλάτ.· ομοίως, αποθ. *σφετερίζομαι*, σε Ξεν., Δημ.

σφετερισμός, ό, ιδιοποίηση, οικειοποίηση, υπεξαίρεση, αντιποίηση· *ἐπισφετερισμῶ ἑαυτοῦ*, οικειοποίηση για προσωπική χρήση και ίδιον όφελος, σε Αριστ.

σφετεριστής, ὁ, αυτός που οικειοποιείται κάτι που δεν του ανήκει, σε Αριστ. **σφέτερος**, -α, -ον, κτητ. αντων. γ' προσ. πληθ. (σφείς), **I. 1.** δικός τους, δική τους, δικό τους, Λατ. suus, σε Όμηρ. κ.λπ.· επιτετ., *αὐτῶν σφετέρησιν ἄτασθαλίησιν*, σε Όμηρ. Οδ.· στον πεζό λόγο, η γεν. *ἐαυτῶν* είναι συνηθέστερη, αλλά το *σφέτερος* απαντά στον Θουκ. κ.λπ.· *τὸ σφέτερον*, τα προσωπικά τους αισθήματα, τα ατομικά τους συμφέροντα, στον ίδ., Πλάτ.· *οἱ σφέτεροι*, οι δικοί τους άνθρωποι, δηλ. οι έμπιστοί τους, σε Θουκ. **2.** επίσης γ' προσ. ενικ., δικός του ή δική του, αντί *ἑος*, ὅς, σε Ησίοδ., Πίνδ., Αισχύλ. **II.** στους ποιητές μερικές φορές τίθεται για άλλα πρόσωπα· **1.** για β' πληθ., = *ὑμέτερος*, δικός σας, Λατ. vester, σε Όμηρ. Ιλ., Ησίοδ. **2.** για β' ενικ., = *σός*, δικός σου, Λατ. tuus, σε Θεόκρ. **3.** για α' ενικ., = *έμός*, δικός μου, Λατ. meus, στον ίδ. **4.** για α' πληθ. = *ήμετερος*, δικός μας, Λατ. noster, σε Ξεν.

σφέων, Επικ. και Ιων. αντί *σφῶν*, γεν. του *σφείς*.

σφῆ, δοτ. θηλ. του *σφός*.

σφηκιά, ή (σφήξ), σφηκοφωλιά, σε Ευρ., Αριστοφ.

σφηκίσκος, ὁ (σφήξ), αιχμηρό κομμάτι ξύλου που μοιάζει με κεντρί σφήκας, αιχμηρός πάσσαλος ή κοντάρι, ξύλο οικοδομής, σε Αριστοφ.

σφηκόω, μέλ. -ώσω (σφήξ), **I.** κάνω κάποιον να μοιάζει με σφήκα, δηλ. τον κάνω να έχει δακτυλιδένια μέση, περισφίγγω γύρω από τη μέση· γενικά, περιδένω σφιχτά, ή, απλώς, δένω, συνάπτω, συνδέω, σε Ανθ. **II.** Παθ., *πλοχμοί, οἱ χρυσῶ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφίγκωντο* (γ' πληθ. υπερσ.), πλεξούδες μαλλιών που ήταν δεμένες σφιχτά ή πλεγμένες και τις συγκρατούσαν χρυσές ή ασημένιες πόρπες, σε Όμηρ. Ιλ.

σφηκ-ώδης, -ες, αυτός που μοιάζει με σφήκα, που έχει περισφιγμένη τη μέση του, που έχει λιγνή μέση σαν σφήκα, σε Αριστοφ.

σφήκωμα, -ατος, τό, κορυφή της περικεφαλαίας όπου τοποθετείτο το λοφίο, σε Αριστοφ.

σφήλαι, απαρ. αορ. α' του *σφάλλω*.

σφήλεν, Επικ. γ' ενικ. αορ. α' του *σφάλλω*.

σφήν, **σφηνός**, ὁ, πάσσαλος, σφήνα, σε Αριστοφ. κ.λπ., που χρησιμοποιείται ως όργανο βασανισμού, σε Αισχύλ.

σφηνο-κέφαλος, -ον (κεφαλή), αυτός που έχει σφηνοειδές, τριγωνικό, μυτερό κεφάλι, σε Στράβ.

σφηνο-πώγων, -ωνος, ὁ, αυτός που έχει μυτερό, σουβλερό σαγόνι· έτσι παριστάνεται ο Ερμής, σε Λουκ.

σφήξ, **σφηκός**, Δωρ. **σφάξ**, *σφᾶκός*, ὁ, το έντομο σφήκα, Λατ. vespa, σε Όμηρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.

Σφηητός, ὁ, δήμος της Ακαμαντίδας φυλής στην Αττική, σε Στράβ.

Σφηητοῖ, στον Σφηητό, σε Αισχίν.· **Σφηητόθεν**, από τον Σφηητό, σε Πλούτ.

Σφήητιος, ὁ, αυτός που κατάγεται ή προέρχεται από τον Σφηητό, σε Αριστοφ., Αισχίν.

σφῖ, **σφῖν**, δοτ. του *σφείς*.

σφιγγίον, τό, περιδέραιο, περιλαίμιο, σε Λουκ.

σφίγγω, μέλ. *σφίγξω*, αόρ. *ἔσφιγγα*, παρακ. *ἔσφιγμαι*· δένω σφιχτά, δένω με δύναμη, συγκρατώ, συνάπτω, σε Αισχύλ., Θεόκρ. — Παθ., σε Θεόκρ.

σφιγκτήρ, -ῆρος, ὁ, επίδεσμος, ταινία, μαντίλι, σε Ανθ.

σφιγκτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του *σφίγγω*, σφιχτοδεμένος, συσφιγμένος· το ουδ. πληθ. *σφιγκτά*, ως επίρρ., σε Ανθ.

Σφίγξ, **Σφιγγός**, ή, Σφίγγα, θηλυκό μυθικό τέρας, θυγατέρα του Όρθρου και της αδελφής του Χίμαιρας, σε Ησίοδ.· οι Τραγ. την παριστάνουν να προτείνει

ένα αίνιγμα στους Θηβαίους και να σκοτώνει όσους δεν κατόρθωναν να το λύσουν· ο Οιδίποδας το έλυσε και τότε εκείνη αυτοκτόνησε. (πιθ. από το *σφίγγω*, η Στραγγαλίστρα).

σφῖν, σφῖσι, σφῖσιν, δοτ. του *σφείζ*.

σφογγίον, σφόγγος, Αττ. αντί *σπόγγος*.

σφόδρᾱ, επίρρ.· **I.** πολύ, πάρα πολύ, υπερβολικά, ορμητικά, βίαια, δυνατά, σφοδρά, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· με επίθ., *σφόδρα ὑπέρτεροι*, πολύ, μακράν ανώτεροι, σε Πίνδ.· *σφόδρα ἄδικος*, σε Πλάτ.· με ουσ., *τὴν σφόδρα φιλίαν*, στον ιδ.· **II.** *σφόδρα γε, καὶ σφόδρα γε*, σε απαντήσεις, με μεγάλη, ακλόνητη βεβαιότητα, στον ιδ.

σφοδρός, -ά, -όν και επίσης -ός, -όν· **1.** ορμητικός, βίαιος, υπερβολικός, ασυγκράτητος, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ανθρώπους, βίαιος, ορμητικός, παράφορος, σε Πλάτ.· επίσης, εύρωστος, δυνατός, ρωμαλέος, γερός, σε Ξεν. **σφοδρότης, -ητος, ἡ**, ορμητικότητα, ορμή, βία, παραφορά, δριμύτητα, ένταση, σε Ξεν.

σφοδρύνομαι, Παθ., είμαι ή γίνομαι σφοδρός, βίαιος, παράφορος· *σφονδρύνεσθαι τι*, δείχνω υπερβολική πεποίθηση για κάτι, επαίρομαι, θρασύνομαι, σε Αισχύλ.

σφονδύλη[ϋ], ἡ, είδος σκαθαριού (βρομούσα), που τρέφεται με ρίζες φυτών και όταν χτυπηθεί αναδίδει μια πολύ δυνατή οσμή, σε Αριστοφ.

σφονδύλιος[ϋ], ὁ, όπως το *σφόνδυλος*, ο σπόνδυλος της σπονδυλικής στήλης, ραχοκόκκαλο, σε Ομήρ. Ιλ.

σφονδύλο-δίνητος[ϋ], -ον, αυτός που περιστρέφεται γύρω από την άτρακτο (τη ρόκα) κατά το γνέσιμο του μαλλιού, σε Ανθ.

σφόνδυλος, ὁ, I. σπόνδυλος, σε Αριστοφ.· στον πληθ., σπονδυλική στήλη, ράχη ή αυχένας, σε Ευρ. **II.** Λατ. *verticillus*, στρογγυλό βαρύ εξάρτημα που στερεώνεται στο κάτω μέρος της ατράκτου και διευκολύνει την περιστροφή της κατά το γνέσιμο, σφοντύλι, σε Πλάτ.

σφός, σφή, σφόν (σφεῖς), ποιητ. αντί *σφέτερος*· **1.** δικός τους, δική τους, δικό τους, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** στον ενικ., δικός του, δική του, δικό του, σε Θέογν.

σφραῖιδ-ονυχ-αργο-κομήτης, -ου, ὁ (σφραγίς, ὄνυξ, ἄργος), κωμ. προσωνύμιο για τον φιλάρεσκο, αυτόν που καλλωπίζεται υπερβολικά· ο φιλάρεσκος που έχει δακτυλίδια με σφραγίδες για διακόσμηση, λευκά νύχια και μακριά μαλλιά, σε Αριστοφ.

σφραῖίζω, Ιων. **σφρηγίζω**, μέλ. -ίσω, Αττ. -ιῶ, **I.** θέτω σφραγίδα, σφραγίζω, σε Ευρ. — Μέσ., σφραγίζω για λογαριασμό μου, αναθέτω σε κάποιον να επιθέσει σφραγίδα για λογαριασμό μου, σε Πλούτ. — Παθ., μτχ. παρακ., *ἐσφραγισμένος*, αυτός που έχει σφραγιστεί, που κρατείται σφραγισμένος, σε Αισχύλ. **II.** θέτω σημείο ή σημάδι σαν να έθετα σφραγίδα, σημαδεύω, σε Ανθ.· *δεινοῖς σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι*, λέγεται για τραυματίες, σε Ευρ. **II.** μεταφ., **1.** επισφραγίζω, επικυρώνω, επιβεβαιώνω, επιδοκιμάζω, σε Κ.Δ., Ανθ. — Μέσ., βεβαιώνω, παρέχω διαβεβαίωση για κάτι, με αιτ. πράγμ., σε Κ.Δ.· περιορίζω, οριοθετώ, σε Ανθ. **2.** επιθέτω τη σφραγίδα μου σε κάποιον, πιστοποιώ κάποιον ως πιστό υπηρέτη ή ως απεσταλμένο μου, *τινά*, σε Κ.Δ.

σφραῖγίς, Ιων. **σφρηγίς, -ῖδος, ἡ, I. 1.** σφραγίδα, βασιλική σφραγίδα («βούλα»), δαχτυλίδι που φέρει σφραγίδα, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** λίθος που εντίθεται σε δαχτυλίδι και χρησιμοποιείται ως σφραγίδα, σφραγιδόλιθος, δαχτυλιδόπετρα, πολύτιμος λίθος, σε Ηρόδ., Λουκ. **II.** αποτύπωμα σφραγιδόλιθου, σφραγίδα, «βούλα», χάραγμα, σφράγισμα, σε Σοφ., Θουκ.·

μεταφ., *σφρηγίς ἐπικείσθω τοῖσδε*, ως εγγύηση ή έγκριση ή διαβεβαίωση, σε Θεόγν.: *γλώσση σφραγίς ἐπικείσθω*, σε Ανθ.

σφράγισμα, -ατος, τό (σφραγίζω), επίθεση, εκτύπωμα σφραγίδας, δαχτυλιδιού που έχει σφραγιδόλιθο, σφραγίδα, σε Ευρ., Ξεν.

σφριγῶ (σπαργῶ), μόνο στον ενεστ., **1.** είμαι σφριγηλός, γεμάτος από ζωτικούς χυμούς και ενέργεια, είμαι γεμάτος ζωή, ακμάζω· λέγεται για νεαρούς ανθρώπους και καλοαναθρεμμένα άλογα, εύσαρκος, θρεμμένος, αυτός που σφύζει από υγεία και ζωντάνια, ακμαίος, Λατ. *vigere*, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** μεταφ., *σφριγιῶν μῦθος*, ζωηρός, γεμάτος έξαψη, σφοδρός λόγος, σε Ευρ.

σφυγμός, ό (σφύζω), τακτικός χτύπος της καρδιάς, παλμός, κάθε σφοδρή συγκίνηση, κλονισμός, σε Πλούτ.

σφυγμ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που είναι όμοιος με σφυγμό, με παλμό, σε Αριστ.

σφυδάω, μόνο σε ενεστ., = *σφύζω*· μεταφ., είμαι γεμάτος σφρίγγος και ζωτική ενέργεια, σε Αισχύλ.

σφύζω, Δωρ. **σφύσδω** ($\sqrt{\Sigma\Phi Y\Gamma}$), μόνο σε ενεστ. και παρατ., πάλλομαι, χτυπώ δυνατά, λέγεται για τον καρδιακό σφυγμό, σε Πλάτ.· κινούμαι πυρετωδώς, με σφοδρότητα και ορμή, σε Θεόκρ.

σφῦρᾶ, ή, 1. σφυρί, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **2.** βαριοπούλα, μεγάλο σφυρί που χρησιμοποιοείτο ως γεωργικό εργαλείο για να σπάει τους σβώλους του χώματος, σε Ησίοδ., Αριστοφ.

σφῦρ-ήλατος, -ον (ἐλάυνω),· **1.** αυτός που έχει υποστεί κατεργασία με σφυρί, αντίθ. προς το χυτό, λιωμένο μέταλλο (*χωνευτός*), σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II.** μεταφ., κατειργασμένος όπως να ήταν από σίδηρο, τραχύς, σκληρός, άκαμπτος, σε Λουκ.

σφῦρόν, τό, 1. αστράγαλος του ποδιού, κότσι, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **II.** μεταφ., πρόποδες βουνού, σε Πίνδ., Ανθ.· επίσης, *Λιβύας ἄκρον σφυρόν*, το ανώτατο και πιο απομακρυσμένο άκρο της Λιβύης, σε Θεόκρ.

σφύσδην, Δωρ. αντί *σφύζειν*, απαρ. του *σφύζω*.

σφῶ, συγκεκ. ονομ. και αιτ. αντί *σφῶϊ*, βλ. [σύ](#) II.

σφωέ, ονομ. και αιτ. δυϊκ. της προσ. αντων. του γ' προσ.· δοτ. *σφωῖν*· αυτοί οι δύο, και οι δυο τους, μόνο σε αρσ. και θηλ., και πάντοτε εγκλιτ., σε Όμηρ.

σφῶϊ, σφῶϊν, αρσ. και θηλ. δυϊκ. της προσ. αντων. του β' προσ., εσείς οι δύο, βλ. [σύ](#) II.

σφωῖτερος[ι], -α, -ον, 1. κτητ. επίθ. του *σφῶϊ*, του δυϊκ. της προσ. αντων. β' προσ., αυτός που ανήκει σε σας τους δύο· *σφωῖτερον ἔπος*, τα λόγια των δυο σας, σε Ομήρ. Ιλ.· για το β' πρόσ. ενικ., δικός σου, σε Θεόκρ. **2.** για το γ' πρόσ. ενικ., δικός του, δική του, Λατ. *suus*, στον ιδ.

σφῶν, συνηρ. αντί *σφῶϊν*, γεν. και δοτ. του *σφῶϊ*.

σχᾶδών, -όνος, ή, κυψελίδα κηρήθρας μελισσών, και στον πληθ., κηρήθρα, Λατ. *favus*, σε Αριστοφ., Θεόκρ.

σχάζω, παρατ. *ἔσχων* (όπως αν προερχόταν από τύπο *σχάω)· μέλ. *σχάσω* [*ᾱ*], αόρ. *ἀ' ἔσχασα*· αρχική σημασία, λύνω, χαλαρώνω τα δεσμά, αφήνω ελεύθερο· απ' όπου· **1.** σχίζω, ανοίγω, σε Αριστοφ.· *σχάζω φλέβα*, ανοίγω φλέβα, σε Ξεν. κ.λπ.· λέγεται για άνθη, *σχάζω κάλυκας*, σε Ανθ. **II. 1.** αφήνω κάτι να πέσει, εγκαταλείπω, σε Ξεν. **2.** παραμελώ, αφήνω, εγκαταλείπω· *σχάσας τήν φροντίδα*, αφού απέβαλε τις μέριμνες από το νου του, άφησε το μυαλό του να χαλαρώσει, σε Αριστοφ.· *σχάζω τὰς μηχανάς*, αφήνω τις μηχανορραφίες να μπουν σε λειτουργία, σε Πλούτ. **3.** αναχαιτίζω, εμποδίζω,

σταματώ κάτι, Λατ. *inhibere*· *κώπαν σχάσον*, δηλ. σταμάτα να κωπηλατείς, σε Πίνδ.· *σχάσον ὄμμα*, χαμήλωσε τα μάτια σου, σε Ευρ. — Μέσ., *σχασάμενος τήνίππικήν*, αφήνοντας, σταματώντας την ιππασία, καταπαύοντας το ζήλο του για την ιππασία, σε Αριστοφ.

σχᾶλῖς, -ίδος, ἡ, ξύλινο κοντάρι με απόληξη δικράνας για τη στήριξη των κυνηγετικών διχτυών, σε Ξεν.

***σχάω**, βλ. [σχάζω](#).

σχέ, προστ. αορ. β' του ἔχω.

σχέδην, επίρρ. (*σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του ἔχω), ήσυχα, σιγά-σιγά, απαλά, προσεκτικά, σε Ξεν.

σχεδία, Ιων. -**ίη**, ή, **1.** σχεδία, κατασκευασμένο πρόχειρα πλοiάριο (πρβλ. σχέδιος II), σε Ομήρ. Οδ., Θουκ.· γενικά, βάρκα, πλοiό, σε Ευρ., Θεόκρ. **2.** πλωτή γέφυρα που αποτελείται από σχεδίες ή πλοiά, λέγεται για τη γέφυρα του Ξέρξη στον Ελλήσποντο, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

σχεδιάζω, μέλ. -άσω (σχέδιος), κάνω, εκτελώ κάτι πρόχειρα, ανάλογα με το τι απαιτούν οι περιστάσεις, αυτοσχεδιάζω, σε Πλάτ.

σχεδίνω, Επικ. επίρρ. (από αιτ. θηλ. του *σχέδιος*)· **I.** λέγεται για τόπο, από κοντά, επί τόπου, Λατ. *cominus*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για χρόνο, αμέσως, ευθύς, γρήγορα, σε Βάβρ.

σχέδιος, -α, -ον (σχεδόν), **I.** λέγεται για τόπο, κοντινός, διπλανός, αυτός που βρίσκεται επιτόπου, αυτός που χρησιμοποιείται ή είναι κατάλληλος για μάχη σώμα με σώμα, σε Αισχύλ. **II.** λέγεται για χρόνο, αιφνίδιος, ξαφνικός, αδόκητος, σε Ανθ.

σχεδόθεν, κυρίως επίρρ., από κοντά, πλησίον, Λατ. *cominus*, σε Όμηρ.· με γεν., σε Ομήρ. Οδ.

σχεδόν, επίρρ. (*σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *ἔχω*)· **I.** λέγεται για τόπο· **1.** κοντά, πολύ κοντά, πλησιέστατα, Λατ. *cominus*, σε Όμηρ., Ησίοδ.· *σχεδὸν οὔτασε*, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *γαίης σχεδόν*, σε Ομήρ. Οδ.· με δοτ., *νῆσοι σχεδὸν ἀλλήλησι*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με ρήμ. κίνησης, *σχεδὸν ἐλθεῖν, ἰέναι*, σε Όμηρ. **II.** μεταφ., λέγεται για συγγενική σχέση, σε Ομήρ. Οδ. **III.** λέγεται για χρόνο, (θάνατος) *δή τοι σχεδὸν ἐστίν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σοὶ δὲ γάμος σχεδὸν ἐστί*, σε Ομήρ. Οδ. **IV.** λέγεται για βαθμό, διαβάθμιση· **1.** σχεδόν, περίπου, *σχεδὸν ταυτά*, σε Ηρόδ.· *σχεδὸν πάντες*, στον ιδ. κ.λπ. **2.** με ρήμ. ιδίως λεκτικά ή γνωστικά, *σχεδὸν ἐπίσταμαι*, Λατ. *satis scio*, σε Σοφ.· *σχεδὸν οἶδα*, σε Ευρ. ***σχέθω**, υποτίθεται ότι είναι ενεστ. ισοδ. του *ἔχω*, **I. 1.** κρατώ· απαντάται όμως σε τύπους που ανήκουν στον αόρ. β' *ἔσχεθον*, ποιητ. αντί *ἔσχον*, δηλ. στους τύπους *σχέθεν, σχέθον*, Επικ. αντί *ἔσχεθεν, ἔσχεθον*, προστ. *σχεθέτω*, απαρ. *σχεθέμεν*, μτχ. *σχεθών*· κρατώ, σε Όμηρ. **2.** απλώς, ἔχω, σε Πίνδ., Αισχύλ. **II.** συγκρατώ, αναχαιτίζω, αποκρούω, απωθώ, σε Όμηρ.· *αἷμα ἔσχεθον*, σταμάτησαν την αιμορραγία, σε Ομήρ. Ιλ.

σχεῖν, απαρ. αορ. β' του *ἔχω*.

σχελίσ, -ίδος, ή, κατά κανόνα στον πληθ. *σχελίδες*, κομμάτια βοδινού κρέατος από τα πλευρά του σφαγίου, παϊδάκια, χοιρομέρι, σε Αριστοφ.

σχέμεν, **σχέμεναι**, Επικ. αντί *σχεῖν*, απαρ. αορ. β' του *ἔχω*.

σχένδυλα, ή (**σχεῖν**), εργαλείο ξυλουργού ή σιδηρουργού, λαβίδα ή τανάλια, σε Ανθ.

σχέο, Επικ. αντί *σχοῦ*, προστ. Μέσ. αορ. β' του *ἔχω*.

Σχερία, ή, ομηρικό νησί των Φαιάκων, πιθ. η Κέρκυρα, σε Ομήρ. Οδ.

σχερός, ό (**σχεῖν**), απαντάται μόνον στη δοτ. *ἐν σχερῶ*, συνεχώς, αδιαλείπτως, διαδοχικά, κατά παράταξη, σε Πίνδ.· πρβλ. ἐπισχερώ.

σχές, προστ. Μέσ. αορ. β' του *ἔχω*.

σχέσις, -εως, ή (**σχεῖν**), **1.** κατάσταση, συνθήκη, σε Λουκ. **2.** γενικά, φυσική κατάσταση του σώματος, κράση, ιδιοσυγκρασία, φύση, ποιότητα ενός πράγματος, σε Αισχύλ., Ξεν. κ.λπ.

σχετήριον, τό (**σχεῖν**), μέσο αναχαίτισης, θεραπεία, αντίδοτο, *λιμοῦ*, λέγεται για την πείνα, σε Ευρ.

σχετλιάζω, μέλ. -άσω, παραπονούμαι για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζω, παραπονούμαι με αγανάκτηση και πικρία, μεμψιμοιρώ, αγανακτώ, δυσανασχετώ, σε Αριστοφ., Ρήτ.

σχετλιασμός, ὁ, παράπονο που είναι γεμάτο οργή και αγανάκτηση, μεμψιμοιρία, γκρίνια, μουντούρα, σε Θουκ., Αριστ.

σχέτλιος, -α, (Ιων. -η), -ον, επίσης -ος, -ον (σχεῖν)· **I. 1.** λέγεται για πρόσωπα, κυρίως, καρτερικός, ακατάβλητος, αδάμαστος, ανένδοτος, άκαμπτος, αλλά, επίσης, ο άξιος συμπάθειας και οίκτου· *σχέτλιός ἐσσι*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με αρνητική σημασία, σκληρός, ανελέητος, άγριος, απάνθρωπος, κτηνώδης, σε Όμηρ.· ομοίως στην Αττ., κακός, μοχθηρός, δόλιος, σε Δημ. κ.λπ.· λέγεται για άγρια θηρία, θηριώδης, άγριος, σε Ηρόδ. **3.** όπως το *τλήμων*, δυστυχής, άθλιος, ελεεινός, οικτρός, σε Αισχύλ., Ευρ.· συχνά υποδηλώνοντας περιφρόνηση, *ὦ σχετλιώτατε ἀνδρῶν*, αθλιότατε άνθρωπε, σε Ηρόδ.· *ὦ σχέτλιε*, σε Σοφ.· με γεν., *ὦ σχετλία τῶν πόνων*, δυστυχησμένη εσύ για τις συμφορές σου, σε Ευρ. **II.** λέγεται για πράγματα, *σχέτλιος ὕπνος*, αδυσώπητος, ολέθριος, σκληρός ύπνος, λέγεται για τον ύπνο του Οδυσσέα την ώρα που τον εγκατέλειπαν οι σύντροφοί του, σε Ομήρ. Οδ.· *σχέτλια ἔργα*, απάνθρωπες, σκληρές, ανελέητες πράξεις, στον ιδ.· *σχέτλια παθεῖν*, σε Ευρ. κ.λπ.· *σχέτλια καὶ δεινά*, σε Αριστοφ.· επίσης, *σχέτλια (ἐστί)*, με αιτ. και απαρ., σε Σοφ. **III.** επίρρ. -ίως, σε Ισοκρ.

σχέτο, γ' ενικ. Μέσ. αορ. β' του ἔχω.

σχῆμα, -ατος, τό (σχεῖν), **1.** όπως το Λατ. *habitus*, σχῆμα, μορφή, γεωμετρικό ή στερεομετρικό σώμα, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· περιφρ., *σχῆμα πέτρας* = *πέτρα*, σε Σοφ.· *σχῆμα δόμων*, σε Ευρ. **2.** σχῆμα, μορφή, εμφάνιση, επιφανινόμενο, τύπος, αντίθ. προς την πραγματικότητα· επιφανειακή αφορμή, πρόσχημα, πρόφαση, σε Θουκ.· *ἔχει τι σχῆμα*, σε Ευρ. **3.** έκφραση, όψη, ύφος, παρουσιαστικό προσώπου, σε Ηρόδ., Σοφ.· στον πληθ., χειρονομίες, σε Ξεν. **4.** σχῆμα, μορφή, τρόπος ενός πράγματος· *σχῆμα στολῆς*, τρόπος ενδυμασίας, σε Σοφ.· *σχῆμα βίου, μάχης*, σε Ευρ.· απόλ., ενδυμασία, περιβολή, ιματισμός, σε Αριστοφ., Πλάτ. **5.** μορφή, χαρακτήρας, χαρακτηριστική ιδιότητα ενός πράγματος, σε Θουκ.· *βασιλείας σχῆμα*, μορφή, γνώρισμα μοναρχίας, σε Αριστ. **6.** χορευτική φιγούρα, τρόπος που χορεύει κάποιος, σε Αριστοφ.· στον πληθ., κινήσεις παντομίμας, ποικίλες χειρονομίες και στάσεις του σώματος, στον ιδ. κ.λπ.

σηματίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ — Παθ., παρακ. *ἐσηματίζομαι*, σε Αριστ., βλ. κατωτ. II· αλλά με σημασία Μέσ., βλ. I. 2. **I. 1.** αμτβ., λαμβάνω κάποια συγκεκριμένη μορφή ή σχῆμα, ή λαμβάνω μια συγκεκριμένη θέση ή στάση, σε Πλάτ.· απόλ., χειρονομώ, χορεύω εκτελώντας ποικίλες χορευτικές φιγούρες, σε Αριστοφ. — Μέσ., *προστάσεως ἤνσηματίζονται*, λέγεται για την πομπώδη εμφάνιση ή έκφραση που λαμβάνουν, σε Πλάτ. **2.** Μέσ., επίσης, συμπεριφέρομαι ή παρουσιάζω τον εαυτό μου με συγκεκριμένο τρόπο, προσποιούμαι ότι είμαι ή κάνω κάτι· *ὥσειδῶς ἐσηματίζεται*, έκανε σα να τον γνώριζε, στον ιδ.· με απαρ., *σηματίζονται ἀμαθεῖς εἶναι*, προσποιούνται ότι δεν ξέρουν, στον ιδ. **II.** μτβ., δίνω ένα συγκεκριμένο σχῆμα, μία συγκεκριμένη μορφή σε κάτι, μορφοποιώ, διαμορφώνω, σχηματοποιώ, σε Πλούτ. — Μέσ., *σηματίζεσθαι κόμην*, χτενίζω με συγκεκριμένο τρόπο τα μαλλιά μου, σε Ευρ. — Παθ., μορφοποιούμαι, διαμορφώνομαι, σηματίζομαι, σε Αισχύλ.· επίσης, στολίζω, κοσμώ, καλλωπίζω, εξωραίζω, σε Λουκ.· χειρονομώ, κάνω χαρακτηριστικές κινήσεις, σε Ξεν.

σηματίον[ᾱ], τό, υποκορ. του *σχῆμα*· στον πληθ., συγκεκριμένες κινήσεις χορού, χορευτικές φιγούρες, σε Ηρόδ.

σηματισμός, ὁ, **1.** το να λαμβάνει κάποιος ή κάτι μια συγκεκριμένη μορφή ή σχῆμα ή να παρουσιάζεται με ποικίλες εκφράσεις στο πρόσωπό του· τρόπος

συμπεριφοράς, φέρσιμο, σε Πλάτ. **2.** με αρνητική σημασία, επιτηδευμένη υιοθέτηση μιας έκφρασης ή συμπεριφοράς, προσποίηση, υποκριση, στον ίδ. **σχημάτο-ποιέω**, μέλ. -ήσω, σχηματίζω, διαπλάθω, μορφοποιώ, δίνω σε κάτι συγκεκριμένο σχήμα, διαμορφώνω — Παθ., λαμβάνω ένα ορισμένο σχήμα ή μια συγκεκριμένη θέση ή στάση, σε Ξεν.

σχήσω, μέλ. του ἔχω.

σχίδαξ, -ἄκος, ό, = **σχίζα**, σε Ανθ.

σχίζα, Ιων. **σχίζη, -ης, ή** (σχίζω)· **1.** κομμάτι ξύλου που έχει αποσχισθεί, ροκανίδι, πελεκούδι, σκλήθρα, Λατ. scindula, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ.· στον πληθ., ξύλα σχισμένα σε μικρά κομμάτια, καυσόξυλα, σε Όμηρ. **2.** βέλος, σε Ανθ.

σχίζω (√ΣΧΙΔ), μέλ. -ίσω [ί], αόρ. α' ἔσχισα· Επικ. **σχίσσα** — Παθ., αόρ. α' ἐσχίσθην, παρακ. ἔσχισμαι· **1.** σχίζω, διαιρώ, χωρίζω, διαχωρίζω, κόβω, σε Ησίοδ.· ἔσχισε δώδεκα μοίρας, δηλ. διήρесе σε δώδεκα μέρη, σε Όμηρ. Ὑμν.· **σχίζω** **κάρα** **πελέκει**, σε Σοφ. **2.** γενικά, μερίζω, διαχωρίζω, κομματιάζω, διατέμνω· **Νεῖλος μέσσην Αἴγυπτον σχίζων**, σε Ηρόδ. — Παθ., ἐσχίσθη **ό ποταμός**, στον ίδ.· **Νεῖλος σχίζεται τριφασίας όδούς**, διακλαδώνεται σε τρία ρεύματα, τρεις παραποτάμους, στον ίδ.· **σφεων ἐσχίζοντο αί γνῶμαι**, οι απόψεις τους μοιράζονταν, διίσταντο, στον ίδ.

σχίνο-κέφᾶλος, -ον (σχίνος II), αυτός που το κεφάλι του έχει σχήμα σκυλοκρέμμυδου, δηλ. είναι μακρουλό και ασύμμετρο, επίθ. του Περικλή, σε Πλούτ.

σχίνος, ή, I. 1. μαστιχόδεντρο, Λατ. entiscus, σε Θεόκρ. **2.** ο καρπός του δέντρου, σε Ηρόδ. **II.** φυτό σκυλοκρέμμυδο ή κρεμμύδι της θάλασσας, = **σκίλλα**, σε Αριστοφ.

σχισθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του σχίζω.

σχίσις, -εως, ή (σχίζω), σχίσιμο, ενέργεια ή διαδικασία σκισίματος, διαμερισμός, διάσχιση, αποκοπή, διχασμός, διαχωρισμός, διαίρεση, σε Πλάτ.

σχίσμα, -ατος, τό (σχίζω), I. σχίσιμο, απόσχιση, κόψιμο, σχίσιμο σ' ένα ρούχο, σε Κ.Δ. **II.** διαίρεση, διάσταση απόψεων, διχογνωμία, διχόνοια, σχίσμα, στο ίδ.

σχισμός, ό, ενέργεια, πράξη σχισίματος, σκίσιμο, κόμιψο, τομή, σε Αισχύλ.

σχιστός, -ή, -όν (σχίζω), αυτός που έχει διαμεριστεί, που έχει καταταμηθεί, μοιρασμένος, διαιρεμένος, διαχωρισμένος, διαιρετός, σε Σοφ., Ευρ.

σχοιάτο αντί **σχοῖντο**, γ' πληθ. Μέσ. αορ. β' του ἔχω.

σχοίην, ευκτ. αορ. β' του ἔχω.

σχοίνινος, -η, -ον (σχοῖνος), αυτός που έχει φτιαχτεί, έχει πλεχθεί από σχοινιά (δηλ. από βούρλα), σε Ευρ.

σχοινίον, τό, υποκορ. του **σχοῖνος II**, λεπτό σχοινί, ή απλώς, σχοινί, σε Ηρόδ. κ.λπ.

σχοινίς, -ίδος, ή, = **σχοινίον**, σε Θεόκρ.

σχοινισμός, ό (σχοῖνος), περίφραξη με σχοινιά· στον πληθ., περιφράγματα με σχοινιά, μέτρηση, διανομή γης, σε Ανθ.

σχοινίτις, -ιδος, ή (σχοῖνος), αυτή που έχει κατασκευαστεί από καλάμια ή από βούρλα, σε Ανθ.

σχοινίων, -ωνος, ό, I. είδος πτηνού, πιθ. το Motacilla salicaria, το οποίο απαντά σε καλαμώνες, σουσουράδα, σε Αριστ. **II.** εκθηλυσμένη, θηλυπρεπής μελωδία που εκτελείται με αυλό, σε Πλούτ.

σχοινο-βάτης[ᾱ], -ου, ό (βαίνω), αυτός που βαδίζει ή χορεύει πάνω σε τεντωμένο σχοινί, ακροβάτης, schoenobates στον Ιουβεν.

σχοῖνος, ὁ, I. 1. εἶδος φυτού με οξεία, μυτερή άκρη, βούρλο, Λατ. juncus, scirpus, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** καλάμι, το οποίο οι βάτραχοι μεταχειρίστηκαν ως βέλος ή ακόντιο, σε Βατραχομ., σε Αριστοφ. **II.** τόπος, βάλτος όπου φύονται βούρλα ή δρυμός, συστάδα από βούρλα, σε Ομήρ. Οδ., Πίνδ. **III. 1.** πλέγμα ή σχοινί από βούρλα, και γενικά, σχοινί, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ. **2.** περίφραξη κήπου, σε Ανθ. **IV.** μονάδα μέτρησης γης· ο Αιγυπτιακός *σχοῖνος* λέγεται ότι ισοδυναμούσε με δύο περσικούς παρασάγγες ή εξήντα στάδια, σε Ηρόδ.

σχοινο-τενής, -ές (σχοῖνος IV, τείνω), αυτός που έχει εκταθεί, που έχει τεντωθεί όπως το σχοινί με το οποίο μετράει κάποιος εκτάσεις, αυτός που έχει εκταθεί σε ευθεία γραμμή, ευθύς, ίσιος, σε Ηρόδ.· *σχοινοτενές ποιήσασθαι*, σύρω, τραβώ ευθεία γραμμή, στον ιδ.

σχολάζω, μέλ. -άσω (σχολή)· I. 1. βρίσκομαι σε αργία ή έχω ελεύθερο χρόνο, αναπαύομαι, δεν εκτελώ καμία εργασία, είμαι σε σχόλη, αργώ, απρακτώ, σε Θουκ. κ.λπ.· με απαρ., έχω διαθέσιμο χρόνο, είμαι εύκαιρος να κάνω κάτι, σε Ξεν. **2.** χρονοτριβώ, βραδυπορώ, καθυστερώ, σε Ευρ., Δημ. **II.** *σχολάζω από τινος*, Λατ. vacare a re, αναπαύομαι από κάτι, σταματώ, παύω να κάνω κάτι, σε Ξεν. **III. 1.** *σχολάζειν τινί*, Λατ. vacare reī, έχω διαθέσιμο χρόνο ή την ευκαιρία για κάτι, αφιερώνω τον χρόνο μου σε κάτι, καταγίνομαι, ασχολούμαι με κάτι, σε Δημ.· *πρός τι*, σε Ξεν. **2.** επίσης, με δοτ. προσ., αφιερώνω τον εαυτό μου, αφοσιώνομαι σε κάτι· *τοῖς φίλοις*, στον ιδ.· ιδίως λέγεται για μαθητές, *σχολάζω τινί*, φοιτώ κοντά σε κάποιον δάσκαλο, είμαι αφοσιωμένος οπαδός του, συχνάζω στις παραδόσεις, στις διαλέξεις του, στον ιδ.· απολ., διδάσκω, παραδίδω μαθήματα, σε Πλούτ. **IV.** λέγεται για θέση, είμαι κενή, δεν κατέχομαι ή δεν έχω καταληφθεί από κάποιον, στον ιδ.

σχολαῖος, -α, -ον (σχολή), αυτός που κάνει κάτι με την ησυχία του, βραδύς, αργός, βραδυκίνητος, νωθρός, αργοκίνητος, ράθυμος, σε Θουκ., Ξεν.· επίρρ. -ως, στον ιδ.· συγκρ. *σχολαίτερα*, σε Ηρόδ.· ή -*αίτερον*, σε Θουκ.· υπερθ. -*αίτατα*, σε Ξεν.

σχολαιότης, -ητος, ή, χρονοτριβή, βραδύτητα, αργοπορία, οκνηρία, ραθυμία, φυγοπονία, τεμπελιά, σε Θουκ.

σχολαστήριον, τό, ο τόπος όπου περνάει κάποιος την ώρα του, όπου κάποιος συχνάζει κατά τον ελεύθερο χρόνο του, δωμάτιο ανάπαυσης, σε Πλούτ.

σχολαστής, -οῦ, ὁ (σχολάζω), I. αυτός που περνάει τη ζωή του στη σχόλη, που αναπαύεται διαρκώς, σε Πλούτ. **II.** ως επίθ., αυτός που δεν ασχολείται με τίποτε, που βρίσκεται σε απραξία, άεργος, αδρανής· *βίος*, στον ιδ.

σχολαστικός, -ή, -ὸν (σχολάζω),· I. αυτός που έχει διάθεση ή κλίση, ροπή προς την ηρεμία, την ησυχία, αυτός που απολαμβάνει την ησυχία και την ανάπαυση, Λατ. otiosus, σε Αριστ.· *τὸ σχολαστικόν*, τάση του να μην κάνει κάποιος τίποτε, στον ιδ. **II.** αυτός που αφιερώνει τον ελεύθερο χρόνο του στη μάθηση, λόγιος, πεπαιδευμένος, σε Πλούτ.· με αρνητική σημασία, σοφολογιότατος, αυτός που κομπάζει για την υποτιθέμενη καλλιέργεια και μόρφωσή του, ανόητος, εγγράμματος βλάκας, σε Λουκ.

σχολή, ή, ελεύθερος χρόνος, αργία, απραξία, ανάπαυση, ανάπαυλα, Λατ. otium, σε Ηρόδ. κ.λπ.

A. I. 1. *σχολήν ἄγειν* και *ἔχειν*, αναπαύομαι, είμαι εύκαιρος, είμαι σε απραξία, αργώ, σε Ευρ., κ.λπ.· *σχολήν ποιεῖσθαι*, βρίσκω τον εύθετο χρόνο, την ευκαιρία, σε Ξεν.· *σχολήν λαβεῖν*, σε Ευρ.· *σχολή (ἐστὶ) μοι*, έχω τον καιρό, την ευκαιρία να πράξω κάτι, σε Αριστοφ. κ.λπ.· με πρόθ., *ἐπὶ σχολῆς*, σε εύθετο χρόνο, στην κατάλληλη ευκαιρία, σε Ευρ.· *κατὰ σχολήν*, στον ιδ. **2.** με

γεν., ησυχία, ανάπαυλα, ανάπαυση από κάτι· *σχολῇ κακοῦ*, σε Σοφ.· ομοίως, *σχολῇ ἀπό τινος*, σε Πλάτ. **3.** αδράνεια, αργία, απραξία, οκνηρία, σε Ευρ. **II. 1.** αυτό στο οποίο αφιερώνει κάποιος τον ελεύθερο χρόνο του, ιδίως εμβριθής μελέτη, διάλεξη, διδασκαλία, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** τόπος όπου παραδίδονταν τα μαθήματα, σχολή, σχολείο, διδασκαλείο, σπουδαστήριο, σε Αριστ. κ.λπ. **B.** δοτ. *σχολῇ* ως επίρρ., **1.** αργά, αγάλι-αγάλι, με άνεση, με ηρεμία, όπως το *σχολαίως*, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ. **2.** σπανίως, μόλις και μετά βίας, δύσκολα, καθόλου, σε καμία περίπτωση, σε Σοφ. κ.λπ.· *σχολῇ γε*, στον ιδ.· συχνά τίθεται ως απόδοση υποθετικού λόγου για να συνοδεύσει επιχείρημα με ισχυρότερη σημασία· *εἰ αὐταὶ μὴ ἀκριβεῖς εἰσὶ, σχολῇ αἱ ἄλλαι*, εάν αυτές δεν είναι ακριβεῖς, πολύ περισσότερο δεν μπορούν (να είναι ακριβεῖς) οι υπόλοιπες, σε Πλάτ.

σχόλιον, τό (σχολή II), σύντομη ερμηνευτική σημείωση, σχόλιο, ερμηνεία, εξήγηση, Λατ. scholium, σε Λουκ.

σχόμενος, μτχ. Μέσ. αορ. α' του ἔχω· προστ. *σχοῶ*.

σχῶ, υποτ. αορ. β' του ἔχω· α' πληθ. **σχῶμεν**· μτχ. **σχών**.

σῶ, βλ. **σάω**, **σῆθω**.

σῶζω (σῶς), παρακ. *σέσωκα* — Μέσ., μέλ. *σώσομαι*, αορ. α' *έσωσάμην* — Παθ., μέλ. *σωθήσομαι*, αορ. α' *έσώθην*, παρακ. *σέσωσμαι*, γ' ενικ. *σέσωσται* και *σέσωται*· επιπλέον αυτών των τύπων, έχουμε· **I. 1.** (από τύπο *σόω*), υποτ. *σόης*, -η, -ωσι, **2.** (από τύπο *σαώω*) γ' ενικ. *σαοῖ*, γ' πληθ. *σαοῦσι*· προστ. *σάω* ή *σάου*· γ' ενικ. παρατ. *σάω*· μέλ. *σαώσω*, αορ. α' *έσάωσα* — Παθ., απαρ. αορ. α' *σαωθήναι*, προστ. *σαωθήτω*, Επικ. γ' πληθ. *έσάωθεν*· Μέσ. μέλ. *σᾶώσομαι*, **3.** (από συνηρ. ενεστ. *σῶω*), μτχ. *σῶοντες*, Ιων. παρατ. *σῶεσκον*.

II. διαφυλάσσω, γλιτώνω, διατηρώ· **1.** λέγεται για πρόσωπα, διασώζω από τον θάνατο, κρατώ κάποιον στη ζωή, διαφυλάσσω, σε Όμηρ., Αττ. **2.** λέγεται για πράγματα, διασφαλίζω, διαφυλάσσω, διατηρώ κάτι ασφαλές, σε Όμηρ. — Μέσ., διατηρώ ή διαφυλάσσω για τον εαυτό μου, σε Σοφ. κ.λπ. **3.** φυλάσσω, τηρώ, εφαρμόζω τους νόμους κ.λπ., σε Τραγ. — Παθ., σε Θουκ. **4.** συγκρατώ, διατηρώ στη μνήμη μου, θυμάμαι, σε Ευρ., Πλάτ.· ομοίως στη Μέσ., σε Σοφ., Πλάτ. **III. 1.** με τη σημασία της κίνησης προς τόπο, φέρνω κάποιον σῶω σε...· *τὸν δ' έσάωσεν ές ποταμοῦ προχοάς*, σε Ομήρ. Οδ.· *σῶζω τινά πρὸς ἡπειρον*, σε Αισχύλ.· Παθ., εξέρχομαι, βγαίνω σῶος, καταφεύγω σ' έναν τόπο και διασώζομαι· *ές οἶκον*, σε Ηρόδ.· *ἐπὶ θάλατταν*, σε Ξεν. **2.** φέρνω κάποιον πίσω σῶω, τον διασώζω, τον λυτρώνω, τον γλιτώνω από τον κίνδυνο· *έκ πολέμου*, σε Ομήρ. Ιλ.· *έκ θανάτοιο*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀπὸ στρατείας*, σε Αισχύλ.· με γεν., *έχθρῶν σῶσαι χθόνα*, διασώζω, διαφυλάσσω τη χώρα από τους εχθρούς, σε Σοφ. — Παθ., *σωθήναι κακῶν*, σε Ευρ. **3.** με απαρ., *αἱ σε σῶζουσιν θανείν*, αυτές που σε έσωσαν, σε φύλαξαν, σε γλίτωσαν από το να πεθάνεις (δηλ. από τον θάνατο), στον ιδ. **4.** ἀπόλ., *τὰ σῶσοντα*, αυτά τα οποία πιθανόν θα σώσουν, λυτρωτικά, απαλλακτικά, σε Δημ.

σωκέω, **1.** μόνον στον ενεστ., έχω δύναμη ή ισχύ, σε Αισχύλ. **2.** με απαρ., είμαι ικανός, είμαι σε θέση ή στην κατάσταση να πράξω κάτι, δύναμαι, μπορώ, σε Σοφ.

Σῶκος, ὁ, σωστικός, σωτήριος, επίθ. που λέγεται για τον Ερμή, σε Ομήρ. Ιλ.

Σωκράτέω, μέλ. -ήσω, κάνω ό,τι και ο Σωκράτης, ενεργῶ όπως ο Σωκράτης, μιμούμαι τον Σωκράτη, σε Αριστοφ.

Σω-κράτης[ᾱ], ὁ (σῶς, κράτος), ο Αθηναίος φιλόσοφος Σωκράτης· γεν.

Σωκράτους, αιτ. *Σωκράτην*, σε Ξεν.· επίσης όμως (όπως αν επρόκειτο για ουσ. γ' κλίσης) *Σωκράτη*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

Σωκρατίδιον, τό, υποκορ. του *Σωκράτη*, Σωκρατάκη! σε Αριστοφ.

Σωκράτικος, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στον Σωκράτη, σε Αριστ. κ.λπ.· *οί Σωκρατικοί*, οπαδοί της φιλοσοφίας του Σωκράτη, φιλόσοφοι της σχολής του Σωκράτη, σε Λουκ.· επίρρ. -κῶς, με τον τρόπο του Σωκράτη, το more Socratico, του Κικ.

σωλήν, -ήνος, ό, σωλήνας, δίοδος, αγωγός, οχετός, αυλάκι, σε Ηρόδ.

σῶμα, -ατος, τό (αμφιβ. προέλ.)· **I. 1.** ανθρώπινο σώμα· στον Όμηρ. σημαίνει πάντοτε νεκρό σώμα, πτώμα, σορός ανθρώπου, λείψανο, ενώ το ζωντανό σώμα ονομάζεται *δέμας*. **2.** ζωντανό σώμα, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ.· *τὸ σῶμα σώζειν* ή *σῶζεσθαι*, σώζω τη ζωή μου, σε Δημ., Θουκ.· *ἔχειν τὸ σῶμα κακῶς, ὡς βέλτιστα*, πάσχω ως προς το σώμα, είμαι σε άριστη σωματική κατάσταση, σε Ξεν. **3.** σώμα, αντίθ. προς την ψυχή (*ψυχή*), σε Πλάτ. κ.λπ.· *τὰ τοῦ σώματος ἔργα*, σωματικοί μόχθοι, σε Ξεν.· *τὰ εἰς τὸ σῶμα τιμήματα*, σωματικές ποινές, τιμωρίες, σε Αισχίν. **II.** περιφρ., *ἀνθρώπου σῶμα* = *ἄνθρωπος*, σε Ηρόδ.· ιδίως στους Τραγ., *σῶμα θηρὸς* = *ὁ θήρ*, σε Σοφ. κ.λπ.· συχνά, λέγεται για δούλους, *σώματα αἰχμάλωτα*, σε Δημ. κ.λπ. **III.** γενικά, σώμα, κάθε υλική ή σωματική ουσία ή υπόσταση, πράγμα, σε Πλάτ. κ.λπ. **IV.** το όλο σώμα ή το σύνολο κάποιου πράγματος· *ὑπὸσώματι γῆς*, σε Αισχύλ.· *τὸ σῶμα τῆς πίστεως*, το σώμα της απόδειξης, δηλ. αποδείξεις, επιχειρήματα, σε Αριστ.

σωμ-ασκέω, μέλ. -ήσω, γυμνάζω, εξασκώ το σώμα, γυμνάζομαι στην πάλη, σε Ξεν.· μεταφ., *σωμασκέω τὸν πόλεμον*, εξασκούμει στον πόλεμο, δηλ. προπαρασκευάζομαι, προετοιμάζομαι για πόλεμο, σε Πλούτ.

σωμασκία, ή, σωματική άσκηση, εκγύμναση σώματος, ιδίως εξάσκηση στα αθλήματα, σε Ξεν. κ.λπ.

σωμᾱτικός, -ή, -όν (σῶμα)· **1.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει στο σώμα, αντίθ. προς το *ψυχικός*, Λατ. corporeus, σε Αριστ.· επίρρ. -κῶς, σε Κ.Δ. **2.**

σωματικός, δηλ. υλικός, αντίθ. προς το *ἀσώματος*, σε Αριστ.

σωμᾱτιον[ᾱ], τό, υποκορ. του *σῶμα*, μικρό ή ευτελές σώμα, κορμάκι, σε Ισοκρ.

σωμᾱτο-ειδής, -ές (εἶδος), σωματικός ως προς τη φύση του, υλικός, σε Πλάτ.

σωμᾱτο-ποιέω, μέλ. -ήσω, **I.** μεταποιώ σε σώμα, κάνω κάτι να γίνει σώμα, οργανώνω, διευθετώ, σε Πολύβ. **II.** παρέχω σωματική δύναμη, ενδυναμώνω, αναζωογονώ, στον ίδ.

σωμᾱτο-φθορέω (φθειρώ), καταστρέφω το σώμα, σε Αισχύλ.

σωμᾱτο-φυλάκιον, τό (φυλακή), τόπος όπου φυλάσσεται νεκρό σώμα ανθρώπου, τάφος, σε Λουκ.

σῶν, Αττ. αιτ. ενικ. αντί *σῶον*.

σωπάω, Δωρ. και ποιητ. αντί *σιωπάω*.

σώρᾱκος, ό (σωρός), καλάθι ή δοχείο, σε Βάβρ.

σωρείτης, -ου, ό (σωρός), αρσ. επίθ., αυτός που έχει επισωρευθεί, συσσωρευμένος, συναγμένος· *ὁ σωρείτης (συλλογισμός)*, Λατ. sorites, σωρός συλλογισμών, όπου το συμπέρασμα του προηγούμενου, αποτελεί την υπόθεση, δηλ. την ηγουμένη ή μείζονα πρόταση του επομένου, σε Λουκ.

σώρευμα, -ατος, τό, σωρός, σωρεία, πληθώρα, σε Ξεν.

σωρεύω, μέλ. -εύσω (*σωρός*)· **I.** στοιβάζω πολλά πράγματα το ένα επάνω στο άλλο, επισωρεύω, Λατ. coacervare, σε Αριστ., Κ.Δ. **II.** καλύπτω κάτι με κάτι άλλο σε σωρούς, με δοτ., σε Ανθ.

σωρηδόν, επίρρ., κατά σωρούς, σε σωρό, σε Ανθ.

σωρός, ό (σορός)· **1.** σωρός, Λατ. acervus, σε Ησίοδ. κ.λπ. **2.** γενικά, σωρός, σωρεία, πληθώρα, μεγάλη ποσότητα ενός πράγματος, σε Αριστοφ.

σῶς, ὁ, ἡ, απαντά μόνον στην ονομ. *σῶς*, αιτ. *σῶν*, πληθ. *σῶς*· ουδ. *σᾶ*· ο Ἰων. τύπος *σόος* χρησιμοποιείται από τον Όμηρο σε όλες τις πτώσεις εκτός από την ονομ. ενικ., όπου για μετρικούς λόγους γίνεται χρήση του *σῶς*· ο τύπος *σῶος* χρησιμοποιείται από τους Αττ. συγγραφείς μόνο στον πληθ. *σῶοι*, *σῶαι*, *σῶα*· προερχόμενο κατευθείαν από τη ρίζα *σάος*, απαντά στον συγκρ. *σᾶώτερος*, βλ. λήμμα **σᾶος**· κύρια σημασία, **I.** σῶος και ασφαλής, αέριος, ζωντανός και γερός, αυτός που βρίσκεται σε καλή κατάσταση, Λατ. *salvus*, σε Όμηρ., Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, αέριος, γερός, αυτός που δεν έχει υποστεί βλάβη ή ζημιά, σε Όμηρ. **2.** λέγεται για γεγονότα, σίγουρος, ασφαλής, βέβαιος, επιβεβαιωμένος· *νῦν σῶς αἰπὺς ὄλεθρος*, σε Ομήρ. Ιλ.

σωσί-πολις[ι], -ιδος, ὁ, ἡ, αυτός που σώζει την πόλη, σωτήρας πόλης, σε Αριστοφ.

σωστέον, ρημ. επίθ. του *σῶζω*, πρέπει κάποιος να σώσει κάτι ή κάποιον, σε Ευρ.

σῶστρα, τά (σῶζω), 1. ανταμοιβή που προσφέρεται για τη διάσωση της ζωής κάποιου, ευχαριστήρια προσφορά (ή θυσία) για τη σωτηρία ή την απαλλαγή από κίνδυνο· *σῶστρα τοῦ παιδὸς θύειν*, σε Ηρόδ.· *σῶστρα τίνειν*, σε Λουκ. **2.** ανταμοιβή που προσφέρεται σε κάποιον επειδή οδήγησε πίσω στον ιδιοκτήτη τους αγελαία ζῶα που είχαν χαθεί ή δούλους που είχαν δραπετεύσει, σε Ηρόδ., Ξεν.

σώτειρα, ἡ, 1. θηλ. του *σωτήρ*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. **2.** συχνά ως επίθ. που αποδίδεται σε προστάτιδες θεές (πρβλ. *Juno Sospita*), σε Πίνδ., Αριστοφ.

σωτήρ, -ῆρος, ὁ, κλητ. *σῶτερ* (*σῶζω*)· **I. 1.** αυτός που σώζει, που απαλλάσσει, που λυτρώνει, που διατηρεί και διαφυλάσσει, σωτήρας, λυτρωτής, με γεν. υποκειμενική, *τῆς Ἑλλάδος*, αυτός που σώζει την Ελλάδα, σε Ηρόδ.· επίσης, με γεν. αντικειμενική, *σωτήρνώσου, κακῶν*, αυτός που διαφυλάσσει, που διασώζει από την ασθένεια, τις συμφορές, σε Σοφ., Ευρ. **2.** επίθ., που λέγεται για θεούς-προστάτες, ιδίως για τον Δία· *Ζεὺς Σωτήρ*, σε Πίνδ., Τραγ.· σε αυτόν ήταν αφιερωμένο το τρίτο ποτήρι κρασιού που χυνόταν κατά τις σπονδές, *τρίτον Σωτήρι σπένδειν*, σε Πίνδ. κ.λπ.· το να πίνει κάποιος από αυτό το ποτήρι θεωρείτο σύμβολο καλής τύχης, και έτσι η τρίτη φορά που γίνεται κάτι θεωρείται αίσιο και ευοίωνο γεγονός, απ' όπου και η παροιμία, *τὸ τρίτον τῷ σωτήρι*, η τρίτη (δηλ. η τυχερή) φορά, σε Πλάτ.· λέγεται επίσης και για άλλους θεούς, όπως για τους Απόλλωνα και Ερμή, σε Αισχύλ.· ομοίως για θηλυκές θεότητες, *Τύχη σωτήρ* αντί *σώτειρα*, στον ίδ. **3.** στην Κ.Δ., Ιησούς Χριστός, Σωτήρας. **II. 1.** στους ποιητές, ως επίθ., αυτός που σώζει, που διαφυλάσσει, προστάτης, σε Αισχύλ.· με θηλ. ουσ., *σωτήρες τιμαί*, αρμοδιότητα ή προνόμιο κάποιου να σώζει, λέγεται για τους Διόσκουρους, σε Ευρ.

σωτηρία, Ἰων. -ίη, ἡ, I. 1. σωτηρία, λύτρωση, λυτρωμός, απαλλαγή, διαφύλαξη, εξασφάλιση, Λατ. *salus*, σε Ηρόδ., Αττ.· *σωτηρίαν τινὶ διδόναι*, φέρειν, σε Ευρ.· *σωτηρίαν ἔχειν*, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** μέσο ή τρόπος σωτηρίας, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. **3.** ασφαλής και ευτυχισμένη επιστροφή, επάνοδος, *ἡ ἐς τὴν πατρίδα σωτηρία*, σε Θουκ.· *ἡ οἴκαδε σωτηρία*, σε Δημ.· επίσης, *νόστιμος σωτηρία*, σε Αισχύλ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα, το να διατηρεί ή να έχει διατηρήσει κάποιος κάτι, το να διαφυλάσσει κάποιος κάτι, διατήρηση ή διαφύλαξη· *τινός, κάποιου πράγματος*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** ασφάλεια, εγγύηση για ασφάλεια· *σωτηρία ἔστω τινός*, ας υπάρξει εγγύηση για την ασφαλή φύλαξη ενός πράγματος, παρά Δημ.· *σωτηρίαι τῆς πολιτείας*, τρόποι

για τη διαφύλαξη του πολιτεύματος, σε Αριστ. **3.** ασφάλεια, διασφάλιση, εξασφάλιση, σε Θουκ.

σωτήριος, -ον (σωτήρ),· I. 1. αυτός που σώζει, που λυτρώνει, που απελευθερώνει, που απαλλάσσει, σωστικός, λυτρωτικός, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.· *ἐλπίσπέρματος σωτηρίου*, ελπίδα για το σπέρμα που πρόκειται να διασώσει, να διαφυλάξει ή να διατηρήσει το γένος, σε Αισχύλ.· με δοτ., αυτός που φέρνει την ασφάλεια ή τη σωτηρία, τη λύτρωση σε κάποιον, στον ίδ., Eur.· συγκρ. *-ιώτερος, -α, -ον*, αυτός που έχει περισσότερες πιθανότητες να φέρει τη σωτηρία, σε Ξεν. **2.** λέγεται για πρόσωπα, σχεδόν όπως το *σωτήρ*, σε Σοφ., Eur. **II.** ως ουσ., **1.** *σωτήρια, τά*, όπως το *σωτηρία, ή*, διάσωση, λύτρωση, απαλλαγή, ασφάλεια, σε Αισχύλ., Σοφ.· ομοίως στον ενικ., *πόλεως σωτηρία*, σε Αισχύλ. **2.** *σωτήρια* (ενν. *ιέρά*), *τά*, ευχαριστήρια θυσία που προσφέρεται για τη διάσωση κάποιου, σε Ξεν.

σωφρονέω, μέλ. -ήσω (σώφρων)· 1. έχω σώες τις φρένες, είμαι λογικός, φρόνιμος, γνωστικός, σε Ηρόδ. **2.** είμαι μετριοπαθής, συνετός, φρόνιμος, δείχνω αυτοκυριαρχία, σε Αισχύλ., Αριστοφ. κ.λπ.· *σωφρονέω, περί τούς θεούς*, σε Ξεν. **3.** συνέρχομαι, έρχομαι στα λογικά μου, βάζω μυαλό, ανακτώ την αυτοκυριαρχία μου, σε Ηρόδ. κ.λπ. **4.** Παθ., *τὰ σεσωφρονημένα μοι*, αυτά που έχω πράξει με σύνεση, με σωφροσύνη, σε Αισχίν.

σωφρόνημα, τό, πράξη σωφροσύνης, σε Ξεν.

σωφρονητέον, ρημ. επίθ., αυτό που πρέπει να είναι συνετό, σε Λουκ.

σωφρονητικός, -ή, -όν, = *σωφρονικός*, σε Ξεν.

σωφρονίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ (σώφρων)· 1. κάνω κάποιον σώφρονα, τον κάνω να έλθει στα λογικά του, να φρονιμευθεί, να συνετισθεί, παιδεύω, τιμωρώ, σε Eur., Ξεν. κ.λπ. — Παθ., τιμωρούμαι, κολάζομαι, γίνομαι φρόνιμος, έρχομαι στα συγκαλά μου, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πάθη, ορθώνω, μετριάζω, σε Ξεν.· ομοίως, *σωφρονίζω άμπνοάς*, αναπνέω με λιγότερη σφοδρότητα, σε Eur.· *ές εὐτέλειαν σωφρονίζω*, περιορίζω, περικόπτω δαπάνες, σε Θουκ.

σωφρονικός, -ή, -όν (σώφρων), αυτός που είναι σώφρων από τη φύση του, μετριοπαθής, φρόνιμος, νηφάλιος, σε Ξεν. κ.λπ.· επίρρ. *-κῶς*, σε Αριστοφ.

σωφρονιστήρ, -ήρος, ό, = *σωφρονιστής*, σε Πλάτ.

σωφρονιστής, -οῦ, ό (σωφρονίζω), αυτός που κάνει κάποιον σώφρονα, που συνετίζει κάποιον, τιμωρός, αυτός που επιβάλλει κολασμό ή τιμωρία σε κάποιον, προκειμένου να τον σωφρονίσει, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

σωφροσύνη, Δωρ. -ύνα, Επικ. σῶφροσύνη, ή, 1. το να έχει κάποιος σώα και υγιή τη διάνοιά του, μετριοπάθεια, σύνεση, φρονιμάδα, κοσμιότητα, σε Ομήρ. Οδ., Θέογν., Αττ. **2.** μετριοπάθεια ως προς τις σαρκικές επιθυμίες, εγκράτεια, αυτοκυριαρχία, σύνεση, αγνότητα, νηφαλιότητα, Lat. *temperantia, modestia*, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.

σώφρων, Επικ. σῶφ-φρων, -ονος, ό, ή· ουδ. σῶφρον (σῶς, φρήν), I. 1. αυτός που έχει σώες τις φρένες, που έχει υγιείς τις διανοητικές και πνευματικές του λειτουργίες, Lat. *sanae mentis*· απ' όπου, συνετός, λογικός, διακριτικός, φρόνιμος, σε Όμηρ., Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για πράγματα, *σώφρονα εἶπεῖν*, σε Eur.· *ἄλλο τι σωφρονέστερον γινώσκειν*, σε Θουκ.· *σῶφρόν ἐστι*, με απαρ., στον ίδ. **II. 1.** αυτός που έχει υπό έλεγχο τις σαρκικές του επιθυμίες, εγκρατής, μετριοπαθής, αγνός, νηφάλιος, σε Τραγ., Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως, *σώφρων γνώμη*, σε Αισχύλ.· *σώφρων άριστοκρατία*, σε Θουκ. **2.** *τὸ σῶφρον* = *σωφροσύνη*, σε Eur., Θουκ. κ.λπ. **III.** επίρρ. *-όνως*, σε Ηρόδ.· συγκρ. *σωφρονέστερον*, σε Θουκ.· ομοίως, *ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον*, σε Ηρόδ.· *αλλά -εστέρω*, σε Eur.· *υπερθ. -έστατα*, σε Ισοκρ.

σώχω, Ιων. αντί ψάχω, τρίβω· πρβλ. κατα-σώχω.

σώω, Επικ. αντί σάωζω.